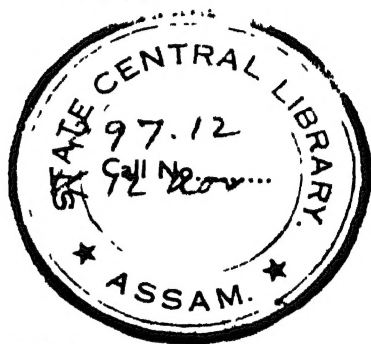

“সুবক্ষিত ফলিত থকা এখনই সম্মানিত কোৰ-”

—৮৫ : ২২, ২৩—

কোৰ-আন মযীদ

অসমীয়া অনুবাদ আৰু ব্যাখ্যা

দ্বিতীয় পৰা

পঞ্চম পাৰা পৰা ত্ৰয়োদশ পাৰা লৈকে

মৌলবী আতাউৰ ৰহমান, এম্,এ,

*Assamese Translation with Commentary of the Holy Quran by Maulavi
Ataur Rahman, M.A. and published with the financial aid
of the Publication Board, Assam, 1962.*

Price Rs. 8/- (Eight)

প্ৰকাশক :
আতাউৰ ৰহমান,
শ্বিলং, অসম

প্ৰথম প্ৰকাশ :
মাৰ্চ, ১৯৬২

মুদ্ৰক :
ডি. পি. মিত্ৰ,
এলম প্ৰেচ,
৬৩, বিডন ষ্ট্ৰীট
কলিকতা

বেচ : ৮ টকা

ভূমিকা

পৱিত্ৰ কোৰান ইচলামৰ ধৰ্ম-গ্ৰন্থ। কোৰানৰ আয়তবিলাক হজ্জৰত মহম্মদৰ (দঃ) ওচৰত অৱতীৰ্ণ হৈছিল বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। পৱিত্ৰ কোৰান ত্ৰিশ পাৰাত বিভক্ত আৰু সৰ্বমুঠ ১১৪টা চুৰা আছে।

পুথিৱীৰ বহুত ভাষাত কোৰানৰ অনুবাদ প্ৰকাশ হৈছে; কিন্তু কোৰানৰ অসমীয়া ভাঙনি আৰু ব্যাখ্যা আজিলৈকে প্ৰকাশ হোৱা নাই। সেই কাৰণে এই পৱিত্ৰ ধৰ্ম-গ্ৰন্থখনিৰ বাণী আৰু শিক্ষাসমূহৰ বিষয়ে অসমীয়া ভাষাৰ যোগেদি জনিবৰ সুবিধা নাছিল।

শিক্ষাবিদ মৌলৱী আতাউৰ ৰহমান ডাঙৰীয়াই আজি বহু বছৰৰ আগতে কোৰানৰ অসমীয়া ব্যাখ্যাসহ ভাঙনিৰ কাম হাতত লয় আৰু তাৰে প্ৰথম খণ্ড ১৯৪০ ছনতে প্ৰকাশ কৰে। সম্প্ৰতি এই আধকৰা কামকে সম্পূৰ্ণ কৰিবৰ অৰ্থে কোৰানৰ অসমীয়া ভাঙনি আৰু ব্যাখ্যাৰ দ্বিতীয় খণ্ড প্ৰকাশন পৰিষদৰ অৰ্থ-সাহায্যত প্ৰকাশ হৈছে। আশা কৰোঁ বাকী খণ্ডবিলাকো যেন প্ৰকাশ কৰিবৰ চেষ্টা সফল হয়।

মোৰ বিশ্বাস, গোটেই কোৰানখনৰ ব্যাখ্যাসহ অনুবাদ হলে ই অসমীয়া সাহিত্যলৈ ডাঙৰ বৰঙনি বুলি স্বীকৃতি লাভ কৰিব।

গুৱাহাটী,)
২৬ জানুৱাৰী, ১৯৬২ }

শ্ৰীবিশ্বনাৰায়ণ শাস্ত্ৰী

সচিব, প্ৰকাশন পৰিষদ,

অসম

আগ কথা

পৱিত্ৰ কোবান অসমীয়া বা যেই সেই ভাষালৈ ভাঙনি কৰা কামটো একাধাৰে সহজ আৰু কঠিন। সহজ, যদি এজনে হাতে ঢুকি পোৱা যেই সেই ইংৰাজী অনুবাদ এখন আগত থৈ অসমীয়া বা আন কোনো ভাৰতীয় ভাষালৈ ভাঙিবলৈ লয়। কঠিন, প্ৰকৃততে অত্যন্ত কঠিন, যদি এজনে আৰবী মূল পাঠৰ ভাঙনিটো ঘনিষ্ঠ, নিখুঁত আৰু বিখন্ত, অথচ বুজিবলৈ সুগম কৰিবলৈ বিচাৰে। তাৰ উপৰি আৰবী কোবানৰ সৌন্দৰ্য আৰু শাস্ত্ৰীয় গাভীৰ্য্যৰ অকণো খতি-খুন নোহোৱাকৈ তাৰ ভাঙনি কৰা অতি টান কাম। আৰু যিহেতুকে অনুবাদকে নানান ব্যাখ্যাকাৰৰ ব্যাখ্যাসমূহৰ পৰা এটা বিশেষ যুক্তিসঙ্গত ব্যাখ্যাৰ অনুসৰণ কৰিব লাগিব, কোবানৰ শাস্ত্ৰীয় ব্যাখ্যাৰ বিপুল সাহিত্যৰ অধ্যয়ন অপৰিহাৰ্য্য। যোৱা কেই বছৰৰ ভিতৰত বিজ্ঞানৰ আৱিষ্কাৰ আৰু আধুনিক জগতৰ পৰিস্থিতিৰ পৰিৱৰ্ত্তনৰ লগত ভাল বাখি কিছুমান আয়ত্তৰ অভিনৱ আৰু বহুমূলীয়া ব্যাখ্যা ওলাব লাগিছে। কোবান টকা লিখাত এইবোৰে উচিত পৰিচিতি আৰু জ্ঞান স্থান পাব লাগিব তাত সন্দেহ নাই। মই যথা-সম্ভৱ এই কঠিন আৰু দুৰ্গম বাটেদি বাট বুজিবলৈ সাহ কৰিছোঁ। সেই দেখি এই কাৰ্য্য সম্পন্ন কৰিবলৈ এবাধবাকৈ ৩৫ বছৰ (১৯২৪-৫৯) লাগিল।

আৰবীৰ মূলপাঠৰ সৈতে কোবানৰ প্ৰথম দুই পাৰা বা ভাগেৰে ১৯৪০ চনত প্ৰথম খণ্ড উলিওৱা হৈছিল। আকৌ তাৰ পিছত ১৯৪৪ চনত আৰু দুই পাৰা প্ৰকাশিত হৈছিল। কোবান সদৌ মিলি ডেৰ কুৰি পাৰা। গতিকে একুৰি ছয় পাৰা তেতিয়া প্ৰকাশ কৰিবলৈ থাকিল। ঘাইকৈ চপা আৰু কাগজ মহাৰ্ঘ হোৱা বাবেই ইমান দিনলৈ প্ৰকাশৰ কাম হাতত লোৱা নহল।

প্ৰকাশৰ কাম পুনৰ ধৰিবৰ কাৰণে বদান্তভাবে সহায় কৰাত মই অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ কাষত গভীৰভাৱে কৃতজ্ঞ। এতিয়া পঞ্চম পাৰাৰ পৰা ত্ৰয়োদশ পাৰালৈকে ন পাৰাবে দ্বিতীয় খণ্ড পঢ়ুৱৈ সমাজৰ হাতত দিয়াৰ পৰিভূপ্তি লাভ কৰিছোঁ। আত্মাৰ কাষত মোৰ এই প্ৰাৰ্থনা যেন তেওঁ নিজ কৰুণা গুণেৰে বাকী সোতৰ পাৰাৰ প্ৰকাশৰ উপায় দিয়ে। পাণ্ডুলিপি সদৌ প্ৰস্তুত আছে।

আগৰ প্ৰকাশিত খণ্ডৰ দৰে অসমীয়া অনুবাদৰ লগতে আৰবী পাঠো দিবৰ বৰ ইচ্ছা আছিল। ব্যয় সঙ্কোচনৰ বিবেচনাবে তেনে কৰা নহল।

গোটেই পৱিত্ৰ কোবান প্ৰকাশৰ কাম সম্পূৰ্ণ হলে ২৩ বছৰ জুৰি কোবান-প্ৰত্যাদেশ অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ চমু বুৰঞ্জী, তাৰ সঙ্কলন আৰু শৃঙ্খলনৰ বিৱৰণ, কোবানৰ মূল-শিক্ষা আৰু মানৱ-জাতিৰ ওপৰত তাৰ প্ৰভাৱ ইত্যাদি বিষয় লৈ এখনি ভূমিকা আগত দিয়া হ'ব। চতুৰ্থ খণ্ডৰ শেহত দীঘলকৈ সূচীপত্ৰ দিয়া হ'ব। ইন্দ্ৰ স্বাভাৱাচ্ছৰ্ বহমান।

‘আশ্বিনানা’

খিলং

১৩/১২৬২

}

আভাউৰ বহমান

সূচী

চুবা	পৃষ্ঠা
৪। আল্লিচা : নাবী : (চুবার শেষ ভাগ)	১
৫। আল্-মাইদা : আহাব	৪৯
৬। আল্-আন্'আম : দ্ববচীয়া জল্প	৯০
৭। আল্-আ'বাক্ : উচ্চ স্থানসমূহ	১৩৮
৮। আল্-আন্ফাল : সমব-অর্জন	১৯৫
৯। আল্-ববা'অত্ : অব্যাহতি	২১৯
১০। ইয়ুহুচ্ :	২৫৭
১১। হুদ্ :	২৮২
১২। ইয়ু চুফ্ :	৩১২
১৩। আব্-বাব্ : বক্ত	৩৪০
১৪। ইব্রাহিম	৩৫৭

পঞ্চম পাবা

ওয়াল-মুহ্‌স্বনাত ।

২৫। আৰু যিবিলাক তিব্বোতা তোমালোকৰ সৌহাৰ্ডৰ অধীন^{২৬} সিহঁতৰ বাহিৰে বিবাহিতা তিব্বোতাবিলাকো (অৰ্থাৎ ; তোমালোকৰ নিমিত্তে আত্মাই এই বিধান নিকপিত কৰিছে। আৰু সিহঁতৰ বাহিৰে সেইবিলাক তিব্বোতা তোমালোকৰ পক্ষে বৈধ যিবিলাকৰে সৈতে তোমালোকে নিজ সম্পত্তি দান কৰি বৈবাহিক জীৱন যাপন কৰিবলৈহে বিচাৰা, বাভিচাৰৰ অৰ্থে নহয় ;^{২৭} আৰু তোমালোকে যিবিলাকক বিয়া কৰি মঙ্গল লাভ কৰিছা সিহঁতক সিহঁতৰ নিকপিত যৌতুক প্ৰদান কৰিবা ; আৰু যৌতুক নিকপিত হোৱাৰ পিছত তোমালোকে পৰম্পৰ সম্মত হৈ কোনো পৰিবৰ্ত্তন কৰিলে^{২৮} ত'ত তোমালোকৰ কোনো দোষ নাই ; বাস্তৱতে আত্মা সৰ্ব্বজ্ঞ, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী ।

২৬। আৰু তোমালোকৰ মাজৰ যিজনৰ স্বাধীন বিশ্বাসিনী ৰমণীক বিবাহ কৰিবলৈ যথেষ্ট সম্বল নাথাকে সেইজনে তোমালোকৰ সৌহাৰ্ডৰ অধীনত থকা বিশ্বাসিনী দাসীৰ এগৰাকীক (বিবাহ কৰিব পাৰে) ; আৰু আত্মাই তোমালোকৰ বিশ্বাস ভালকৈ জানে ; তোমালোকৰ সকলোৰেই পৰম্পৰৰ লগত সম্পৰ্ক,^{২৯} এতেকে সিহঁতৰ প্ৰভুবিলাকৰ অনুমতি লৈহে সিহঁতক বিবাহ কৰিবা আৰু আয়ুৰূপে সিহঁতক সিহঁতৰ যৌতুক দান কৰিবা—সিহঁতে ব্যক্তিচাৰিণী নোহোৱাকৈ অথবা গোপনে বন্ধু গ্ৰহণ নকৰি যেন বৈবাহিক জীৱন যাপন কৰে^{৩০} ; আৰু সিহঁত বিবাহিতা হোৱাৰ পাছত যদি সিহঁতে প্ৰকাশ্য নিৰ্গত কাৰ্য্য কৰে তেন্তে স্বাধীন ৰমণীয়ে যি ক্ষান্তি পাব তাৰ আধা^{৩১} সিহঁতে ভোগ কৰিব । এই বিধান তোমালোকৰ

২৬। যুদ্ধত বন্দী হোৱা তিব্বোতাবিলাকক বৰ্জিতা স্ত্ৰীৰ দৰে গন্য কৰিব পাৰি, কিয়নো যুদ্ধৰ ক্ষত দৰৰ সৈতে সিহঁতৰ কোনো সম্বন্ধ নাথাকে ।

২৭। বিয়া পবিত্ৰ জীৱনৰ দুৰ্গন্ধৰূপ । “হিন্দু”ৰ মূল অৰ্থ হৈছে দুৰ্গ । “আৰব দেশত পত্নীৰ সন্তান নহলে আন পুৰুষৰ দ্বাৰা পৰ্জ্বতী হোৱাৰ প্ৰথা প্ৰচলন আছিল । তাকে যুচাকেহত্ গোলা হৈছিল । কোবাণে এই প্ৰথা অৱৈধ কৰিলে” ।—মচীহ বৌউদ ।

২৮। যৌতুক নিৰ্দ্ধিষ্ট হোৱাৰ পাছতো স্বামী আৰু পত্নীয়ে নিজ ইচ্ছাযতে তাক বচাব বা কৰাব পাৰে ।

২৯। সেই দেখি বন্ধিনী তিব্বোতাক বা দাসীক ঘিণোৱা উচিত নহয় ।

৩০। কোৱাণৰ এই আদেশ—দাসীবিলাককো বিয়া কৰোৱা বাধ্যতামূলক ; উপপত্নী-ৰূপ বৰাণ্টো সমূলি অৱৈধ । বিয়া কৰোৱাৰ আগতে ছোৱালীজনীৰ প্ৰচুৰ অৱস্থা লোৱা আবশ্যক । আনকি, দাসীৰ প্ৰকৃতিতে তাইক উপপত্নীৰূপে বাধিব নোৱাৰে ।

৩১। অৰ্থাৎ ৫০টা বেঠৰ কোব । অবিবাহিতা স্বাধীন তিব্বোতাৰ দ্বিত্ব হৈছে ১০০ কোব । চোৱী, ২৪ : ৩ ।

মাজৰ সেইজনৰ নিমিত্তে যিজনে পাপলৈ ভয় কৰে; আৰু যদি তোমালোকে সংযম^{৩২} কৰা ই তোমালোকৰ নিমিত্তে মঙ্গলজনক; আৰু আত্মা শ্ৰেষ্ঠ কৰাশীল, পৰম দানশীল।

ককু ৫

ধৰ্মৰ বিধান পালন কৰা কঠিন নহয়, অইনৰ সম্পত্তি দখল নকৰি ব্যবসা কৰা উচিত;

ভাঙৰ পাপৰ পৰা বিবত থাকিলে আত্মাই সন্তুষ্ট হ'ব। পাপ মাৰ্জনা কৰে।

২৭। তোমালোকৰ পূৰ্ববৰ্ত্তীসকলৰ আদৰ্শসমূহ তোমালোকৰ আগত ব্যক্ত কৰিবলৈ আৰু সেই পথ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ^{৩৩} আৰু ককণাৰে সৈতে তোমালোকৰ কাললৈ প্ৰত্যাৰ্ত্তন কৰিবলৈ আত্মাই ইচ্ছা কৰে, আৰু আত্মা সৰ্ব্বত্ত, শ্ৰেষ্ঠজ্ঞানী।

২৮। আৰু তোমালোকৰ ফাললৈ ককণাৰে সৈতে প্ৰত্যাৰ্ত্তন কৰিবলৈ আত্মাই ইচ্ছা কৰে; আৰু যিবিলাকে নিজৰ কামপ্ৰবৃত্তিৰ অতুলস্বৰণ কৰে সিহঁতে ইয়াকে ইচ্ছা কৰে যেন তোমালোকে (পাপৰ ফাললৈ) সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰবৃত্ত হোৱা।

২৯। আত্মাই তোমালোকৰ ভাৱ লঘু কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে, কিয়নো মানৱক দুৰ্ব্বল কৰি সৃজন কৰা হৈছে^{৩৪}।

৩০। তে বিদ্বাসীসকল, তোমালোকে পৰম্পৰৰ সম্মতিক্ৰমে কৰা ব্যৱসা-বাণিজ্য এৰি ইজনে সিজনে সম্পত্তি শ্ৰাস নকৰিবা,^{৩৫} আৰু তোমালোকে নিজৰ ধ্বংস সাধন^{৩৬} কৰিবা; নিশ্চয় আত্মা তোমালোকৰ প্ৰতি পৰম দানশীল।

৩১। দাসবিলাকৰ সৰ্ব্বকৈ সতক আৰু সংযমশীল থকা উচিত। এই আদেশ পালন নকৰাৰ কাৰণে মুচলিম দাসবিলাকৰ পতন হ'ব ধৰিল।

৩২। যিবাটেদি চলি তেওঁলোকে আত্মাৰ অতুলস্বৰ লাভ কৰিব পাৰিছিল সেই বাট।

৩৪। ইচ্লামৰ মতে ধৰ্ম-বিধান (খবীয়াত) পালন কৰা কঠিন নহয়। খবীয়াতে মানৱৰ ভাৱ লঘুহে কৰে, আৰু ইচ্লামৰ শিক্ষা মতে চলি যাহুহে অতি সহজে আত্মাৰ সন্নিধান লাভ কৰিব পাৰে।

৩৫। অইনক প্ৰেৰণনা কৰি ধন দীচা একেবাৰেই নিবেধ। ব্যৱসা-বাণিজ্য অৱলম্বন কৰি স্তায়ৰূপে ধন অৰ্জন কৰিব পাৰি। এই আদেশ পালন কৰি পূৰ্ববৰ্ত্তী মুচলমানবিলাকে যথেষ্ট আৰ্থিক উন্নতি লাভ কৰিছিল।

৩৬। ব্যৱসা-বাণিজ্য দ্বাৰা জাতীয় জীৱন উন্নত হয়। তাকে নকৰি যেনে নাইবা প্ৰভাৱণা কৰি ধন দীচিলে জাতিৰ ধ্বংস সাধন কৰা হয়। (১) আত্মহত্যা নকৰিবা, (২) নিজৰ মাজতে ৰণ নকৰিবা, (৩) যাহুহক ২৪ নকৰিবা—এই তিনিটা অৰ্থই হ'ব পাৰে।

৩১। আৰু যেয়ে সীমালঙ্ঘন কৰি আৰু অন্যায়ৰূপে সেই কাৰ্য্যকেই কৰে আমি তাক নিশ্চয় নৰকৰ অগ্নিত নিক্ষেপ কৰিম, আৰু আল্লাৰ পক্ষে ই সহজ।

৩২। যি মহাপাপসমূহৰ পৰা তোমালোকক সাৱধান কৰি দিয়া হৈছে তাৰ পৰা যদি তোমালোক বিবত্ হোৱা^{৩১} আমি তোমালোকৰ সামান্য অপৰাধ-সমূহ দূৰ কৰিম, আৰু আমি তোমালোকক সন্মানৰ ঠাইত প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিম।

৩৩। আৰু আল্লাই যি ধন সম্পত্তি দ্বাৰা তোমালোকৰ কিছুমানক আন কিছুমানৰ ওপৰত শ্ৰেষ্ঠতা দান কৰিছে তালৈ তোমালোকে লোভ নকৰিবা; পূৰ্বে যি অৰ্জন কৰিছে তাৰ অংশ পূৰ্বে পাব, আৰু তিবোতাই যি অৰ্জন কৰিছে তাৰ অংশ তিবোতাই পাব^{৩২}, আৰু তোমালোকে আল্লাৰ পৰা ভেওঁৰ দান ভিক্ষা কৰা; নিশ্চয় আল্লাৰ সকলো বস্তুৰেই উত্তম জ্ঞান আছে।

৩৪। আৰু প্ৰত্যেকৰ নিমিত্তে পিতামাতায় আৰু আত্মীয়স্বজনে যি এৰি থৈ যায় তাৰ উত্তৰাধিকাৰী আমি নিযুক্ত কৰিছোঁ; আৰু সেইবিলাককো যিবিলাকৰে সৈতে তোমালোক অঙ্গীকাৰৰে আবদ্ধ^{৩৩}; তোমালোকে সিহঁতক সিহঁতৰ অংশ দান কৰা; বাস্তৱতে সকলো বস্তুৰ ওপৰতেই আল্লাই লক্ষ্য ৰাখে।

৩৭। সামান্য দোষক প্ৰথম অৱস্থাতেই দমন নকৰিলে ক্ৰমান্বয়ে শেষ অৱস্থাত ডাঙৰ পাপ হৈ পৰে। মূল পাপসমূহৰ পৰা বিবত থাকিবলৈ মানুহে যদি আন্তৰিক চেষ্টা কৰে, সামান্য দোষবিলাকে গুটি ধৰিব নোৱাৰে, আৰু আল্লাই সেইবিলাক মোচন কৰে।

৩৮। ইচ্ছামৰ শিক্ষা মতে পুৰুষ আৰু নাৰী উভয়ে আল্লাৰ কৃপাৰ সমানে অধিকাৰী। পুৰুষ নিজ কাৰ্য্যৰ নিমিত্তে দায়ী। আৰু সেই দৰে তিবোতা নিজ কৰ্তব্যৰ নিমিত্তে দায়ী। নিজ অৰ্জনৰ ফল উভয়ে ভোগ কৰিব পাৰিব। জাতীয় উন্নতি লাভৰ এয়ে উপায়। চোৱা, ৪ : ২২৪; ১৬ : ৯৮।

৩৯। সেই অঙ্গীকাৰ আত্মীয়-বন্ধনৰ লগতেই হওক বা বন্ধুবাৰ্দ্ধবৰ লগত, হুচলুমানৰ তাকে পূৰ্ণ কৰা কৰ্তব্য।

ককু ৬

স্বামী-স্ত্ৰীৰ বিচ্ছেদ আৰু মিলন সম্বন্ধে আদেশ ; সকলোৰে প্ৰতি সৎ ব্যৱহাৰ
কৰা আৰু পৰস্পৰ মঙ্গলৰ নিমিত্তে ধন ব্যয় কৰা মুচলিমৰ কৰ্ত্তব্য ।

৩৫। পুৰুষ স্ত্ৰীৰ সংৰক্ষক, কিয়নো সিহঁতৰ কিছুমানক (পুৰুষক)
আল্লাই কিছুমানৰ (স্ত্ৰীৰ) ওপৰত শ্ৰেষ্ঠতা দান কৰিছে^{৪০} আৰু সিহঁতে (পুৰুষে)
নিজৰ ধন-সম্পদৰ পৰা ব্যয় কৰি (স্ত্ৰীৰ) প্ৰতিপালন কৰে ; সেই কাৰণে
ধাৰ্ম্মিক নাৰীবিলাক বাধ্য হৈ থাকে,—আল্লাই যিদৰে বক্ষা কৰে সেই দৰে
তেওঁলোকে যি গোপনীয়^{৪১} তাৰ সংৰক্ষণ কৰে ; কিন্তু যিবিলাক স্ত্ৰীৰ সম্বন্ধে
সিহঁতৰ অবাধ্যতাৰ তোমালোকে আশঙ্কা কৰা, সিহঁতক সজ উপদেশ দিবা, আৰু
শয্যাৰ পৰা সিহঁতক পৃথক কৰি ৰাখিবা, আৰু (আৱশ্যক হলে) সিহঁতক প্ৰহাৰ
কৰিবা^{৪২} ; পিছত যদি সিহঁত তোমালোকৰ বাধ্য হয়, সিহঁতৰ বিপক্ষে কোনো
প্ৰকাৰ চেলু নিবিচাৰিবা ; নিশ্চয় আল্লা উচ্চ, মহান ।

৩৬। আৰু যদি তোমালোকে উভয়ৰ (স্বামী-স্ত্ৰীৰ) মাজত বিচ্ছেদ
হবৰ আশঙ্কা কৰা, তেন্তে তাৰ পৰিয়ালৰ এজন বিচাৰক আৰু তাইৰ পৰিয়ালৰো
এজন বিচাৰক নিযুক্ত কৰিবা ; যদি সিহঁত দুয়ো পুনৰ্মিলনৰ বাঞ্ছা কৰে,
আল্লাই উভয়ৰ মাজত তাকেই স্থাপন কৰিব^{৪৩} ; নিশ্চয় আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞ, শ্ৰেষ্ঠ
জ্ঞাতা ।

৪০। শাৰীৰিক হিচাবে পুৰুষ নাৰীতকৈ শ্ৰেষ্ঠ ; গতিকে তিৰোতাই নিজ সংৰক্ষণ
আৰু ভৰণপোষণৰ নিমিত্তে পুৰুষৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব লগা হয় । পুৰুষ স্ত্ৰীৰ শিক্ষাদান
ভৰণপোষণ আৰু সন্মান বক্ষাৰ সম্বন্ধে দায়ী । আধ্যাত্মিক হিচাবে পুৰুষ আৰু নাৰী
সমান ; চোৱা ৩ : ১৯৬ ; ৪ : ১২৫ ; ১৬ : ৮৯ ।

৪১। স্বামীৰ উপস্থিতিত তাৰ বাধ্য হৈ থাকে আৰু তাৰ ৭৭স্য প্ৰকাশ নকৰে, আৰু
তাৰ অনুপস্থিতিত তাৰ ধন-সম্পত্তিৰ যত্ন লয় আৰু নিজৰ সতীত্ব বক্ষা কৰে ।

৪২। সামান্য দোষত পত্নীক ঘৰৰ পৰা উলিয়াই দিয়া নীচমনা মাহুহৰ হে কাম ।
কিন্তু ডাঙৰ দোষ কৰিলে পত্নীৰ স্বতাৰ সংশোধন কৰিবৰ অৰ্থে ঘৰৰ ভিতৰতে যি উপায়
জাৱসজত তাকে অবলম্বন কৰা উচিত । প্ৰহাৰ কৰাটো অন্তিম উপায় । হজৰত ৰচুল
কৰীমে (স্ব) শাৰীৰিক কষ্ট দিবলৈ নিবেশ কৰিছে । (ভিৰ'মিজী) ।

৪৩। হজৰত ৰচুলৰ (স্ব) মতে পত্নীৰজ্ঞান (তালাক)—অতি গৰ্হিত কাম ।
পুনৰ্মিলনৰ নিমিত্তে সকলো প্ৰকাৰ উপায় অবলম্বন কৰিব লাগে । ঘৰৰ বিবাদ ঘৰৰ ভিতৰতেই
সীমাসীমা কৰিব লাগে । বাহিৰত বিবাদৰ কথা প্ৰকাশ হলে বা মাহুলা বৰ্দ্ধমা কৰিলে,
পৰিয়ালৰ দুৰ্ণাম হয় ।

৩৭। আৰু আল্লাবেই আৰ্বাধনা কৰা, আৰু তেওঁৰে সৈতে কোনো বস্তুকেই অংশী নাপাতিবা; আৰু পিতৃমাতৃ আৰু আত্মীয়বিলাক আৰু মাউৰাবিলাক আৰু দৰিদ্ৰবিলাক আৰু সম্পৰ্কীয় ওচৰচুবুৰীয়া আৰু আত্মচুৰা ওচৰচুবুৰীয়া আৰু সহযাত্ৰী^{৪৪} আৰু পথিক আৰু যিবিলাকক তোমালোকৰ সোঁহাতে অধিকাৰ কৰিছে,^{৪৫}—সকলোৰে প্ৰতি সদয় ব্যৱহাৰ কৰিবা; নিশ্চয় দাস্তিক অহঙ্কাৰী-বিলাকক আল্লাই ভাল নাপায়;

৩৮। আৰু সেইবিলাককো যিবিলাকে নিজ্জও কৃপণতা কৰে আৰু অইন আত্মহকো কৃপণ হবলৈ আদেশ দিয়ে, আৰু সিহঁতক আল্লাই নিজ কৃপাৰে যি দান কৰিছে তাক গোপন কৰে^{৪৬}; আৰু অবিশ্বাসীবিলাকৰ নিমিত্তে আমি সাজু কৰি থৈছোঁ অপমানজনক শাস্তি;

৩৯। আৰু সেইবিলাককো যিবিলাকে মানুহক দেখুৱাবলৈ^{৪৭} নিজৰ ধন-সম্পত্তি ব্যয় কৰে, আৰু আল্লাত আৰু শেষদিনত বিশ্বাস নকৰে; আৰু যেয়ে শ্বয়তানক নিজৰ সঙ্গী কৰে, (সি যেন মনত ৰাখে) সি কেনে হুসং সঙ্গী।

৪০। আৰু সিহঁতৰ নো কি কষ্ট হ'লহেঁতেন, যদি সিহঁতে আল্লাত আৰু শেষ দিনত বিশ্বাস কৰিলেহেঁতেন, আৰু সিহঁতক যি সম্পদ আল্লাই দান কৰিছে তাৰে পৰা ব্যয় কৰিলেহেঁতেন? আৰু সিহঁতৰ সম্বন্ধে আল্লা সৰ্বশক্ত।

৪১। বাস্তৱতে আল্লাই বিন্দুমাত্ৰও অন্যায়ে নকৰে; আৰু যদি কোনো সংকাৰ্য্য কৰা হয় তেওঁ তাক বৃদ্ধি কৰে; আৰু নিজ কামৰ পৰা মন্ত্ৰে বিনিময়^{৪৮} প্ৰদান কৰে।

৪৪। (ক) তাৰ্ঘ্যা আৰু স্বামী, (খ) ব্যৱসায় যি অংশী, (গ) লগৰীয়া, (ঘ) প্ৰিয় বন্ধু। কাৰ্য্যৰ সঙ্গী, বা যাত্ৰাত সঙ্গী, বা নামাজৰ সঙ্গী, অথবা ধৰ্ম্ম অধ্যয়নৰ সঙ্গী—মচীহ মোউদ।

৪৫। যিবিলাকৰ তাৰ অইনৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰা হয় সেই বিলাকক বুজাইছে, যেনে, দাস বা চাকৰ, ৰণত ধৰা পৰা বন্দী, অৰ্থাৎ যিবিলাকেই আমাৰ তলতীয়া বা বশবৰ্ত্তী। “চাকৰ আৰু দাস আৰু ঘৰচীয়া জন্তু, যাৰ ওপৰত তোমালোকৰ অধিকাৰ চলে”—মচীহ মোউদ।

৪৬। ব্যয় কৰিব লাগিবৰ ভয়ত ধন লুকুৱাই থয়।

৪৭। আল্লাৰ কাৰণে নিজৰ ধন ব্যয় নকৰে, বৰং নিজৰ খ্যাতি আৰু বশ বঢ়াবৰ নিমিত্তেহে ব্যয় কৰে। যদি অইনক আদৰ্শ দেখুৱাবৰ কাৰণে ধন প্ৰকাশ্যে ব্যয় কৰে, তাত কোনো দোষ নাই। অভিপ্ৰায় আৰু উদ্দেশ্য লৈহে কথা।

৪৮। ক) সংকাৰ্য্যৰ ফল নিজে ভোগ কৰিব, আৰু সমাজেও তাৰ ভাগ পাব। (খ) আল্লাৰ সন্তুষ্টি লাভ।

৪২। সেই ঘটনা কেনে হ'ব, যেতিয়া আমি প্ৰত্যেক সম্প্ৰদায়ৰ পৰা একোজন সাক্ষী আনিম, আৰু সিহঁতৰ সম্বন্ধে তোমাক সাক্ষীস্বৰূপ সম্মুখীন কৰিম^{৪২}।

৪৩। সেইদিনা যিবিলাকে অস্বাস কৰিছে আৰু এইজন বচলৰ অবাধ্য হৈছে সিহঁতে ইয়াকে বাঞ্ছা কৰিব, যেন সিহঁত পৃথিৱীত বিলীন হৈ যায়^{৪৩}। আৰু সিহঁতে আল্লাৰ পৰা কোনো কথাকেই গোপন কৰিব নোৱাৰিব।

ককু ৭

নমাজ পঢ়াৰ আগতে শাৰীৰিক বিশুদ্ধতাৰ প্ৰয়োজন ; ইহদীবিলাকৰ বিকলচৰণ ;
আনক আল্লাৰ সমান কৰা গুৰুতৰ পাপ ; মানৱক পৱিত্ৰ কৰা আল্লাৰ কাৰ্য্য।

৪৪। হে বিশ্বাসীসকল, যেতিয়া তোমালোক অচেতন^{৪৪} অৱস্থাত থাকা, যি বাক্য উচ্চাৰণ কৰা তাৰ অৰ্থ নুবুজালৈকে,^{৪৫} নমাজৰ ওচৰ নাচাপিবা,—আৰু ভ্ৰমণ নকৰিলে অপৱিত্ৰ অৱস্থাতো স্নান নকৰালৈকে (নমাজৰ ওচৰ নাচাপিবা) ; কিন্তু যদি তোমালোক নবীয়াত পৰা বা ভ্ৰমণত থাকা, বা তোমালোকৰ কোনোজনে শোচাচাৰ কৰি উঠাৰ পিছত অথবা তোমালোকে স্ত্ৰী স্পৰ্শ কৰাৰ পিছত পানী নোপাৱা, তেন্তে বিশুদ্ধ মাটিৰে ভয়স্কৃত^{৪৬} কৰি লবা, আৰু তোমালোকৰ মুখ আৰু

৪২। প্ৰত্যেক সম্প্ৰদায়ৰ নিমিত্তে সেই সম্প্ৰদায়ৰ নবী হ'ব সাক্ষী। হজ্ৰত মহম্মদ(স্ব) নিজ সম্প্ৰদায়ৰ (উম্মতৰ) নিমিত্তে সাক্ষী হ'ব। তেওঁ সংকাৰ্য্য কৰোঁতাৰ পক্ষে আৰু দুৰ্কাৰ্য্য কৰোঁতাৰ বিৰুদ্ধে সাক্ষী দিব।

৫০। শব্দৰ অৰ্থমতে : 'পৃথিৱীখন সিহঁতৰ সমতল হৈ পৰে', অৰ্থাৎ সিহঁতৰ যেন অস্তিত্ব নাথাকে। অবিধাগ আৰু অব্যাহতাৰ জীৱনতকৈ মৃত্যুয়েই ভাল। এই আয়তত অবিধাঙ্গী আৰু বিদ্বেষীবিলাকৰ অৱস্থা বৰ্ণনা কৰিছে, কিয়নো শেহ দিনত পৃথিৱী ধ্বংস হৈ যাব ; তাত অবিধাঙ্গীবিলাক কেনেকৈ লয় হ'ব ?

৫১। সাধাৰণ অৰ্থ হৈছে, উন্নততাৰ অৱস্থা। কিন্তু ইয়াৰ দ্বাৰা বুজিব পাৰি, যি অৱস্থাত আমাৰ বুদ্ধি-জ্ঞান নাথাকে সেই অৱস্থাত নমাজত মন স্থিৰ কৰিব নোৱাৰি, যেনে টোপনী, মনৰ ব্যগ্ৰতা, অনাহাৰে থকা। (চোৱা, বোখাৰী, কিতাবুছ-ছলাত)।

৫২। নমাজত আৰবী ভাষাত যি আয়তসমূহ পঢ়া হয় বা যি বো'আ কৰা হয়, তাৰ অৰ্থ ভালকৈ হৃদয়ঙ্গম কৰিব লাগে। আৰবীখিনি বুদ্ধি পঢ়াৰ বাহিৰে নিজৰ ভাষাতো প্ৰাৰ্থনা কৰিব লাগে। এই উপায়ে আধ্যাত্মিক পৰিতোষ লাভ কৰিব পাৰি।

৫৩। চোৱা, ৫ : ২৩, ২। পবিত্ৰ মাটি বা মূৰ্জিৰ ওপৰত দুইখন হাত থপাবমাহি মুখ আৰু হাত মচি পেলোৱাকে ভয়স্কৃত বোলে।

তোমালোকৰ দুখন হাত মটি পেলাবা; নিশ্চয় আল্লা ঐশ্বৰ্য্য সহনশীল, পৰম মাৰ্জ্জনাকাৰী।

৪৫। তুমি সেইবিলাকৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰা নাই নে যিবিলাকক পৃথিবী এভাগ দান কৰা হৈছে? সিহঁতে ভ্ৰম অৰ্জন কৰে, আৰু সিহঁতে ইয়াকে ইচ্ছা কৰে যেন তোমালোকেও পথভ্ৰান্ত হোৱা।

৪৬। আৰু আল্লাই তোমালোকৰ শত্ৰুবিলাকক ভালকৈ জানে; আৰু বন্ধুৰূপে আল্লাই যথেষ্ট।

৪৭। ইহুদীবিলাকৰ মাজৰ কিছুমানে যথাস্থানৰ পৰা শব্দবিলাক আঁতৰায়,^{৫৪} আৰু সিহঁতে কয়, “আমি শুনিছোঁ আৰু^{৫৫} অমাগ্ৰ কৰিছোঁ,” আৰু “তুমি শুনা যি শুনিব নোৱাৰি,”^{৫৬} আৰু নিজৰ জীভা ঘূৰাই আৰু ধৰ্ম্মবিষয়ে বিদ্ৰূপ কৰি (কয়) “ৰাইনা”^{৫৭}; কিন্তু যদি সিহঁতে ইয়াকে কলেহেঁতেন, “আমি শুনিছোঁ আৰু আমি বাধ্য হৈছোঁ”, আৰু “তুমি শুনা” আৰু “আমাৰ ফাললৈ মন কৰা,” সি সিহঁতৰ পক্ষে নিশ্চয় উত্তম আৰু অধিক সঙ্গত হলেহেঁতেন; কিন্তু সিহঁতৰ অবিশ্বাসৰ কাৰণে আল্লাই সিহঁতৰ প্ৰতি অভিসম্পাত পেলাইছে; সেই দেখি সিহঁতে অলপহে বিশ্বাস কৰে।

৪৮। হে ধৰ্ম্মপৃথিবী লোকবিলাক, তোমালোকৰ লগত থকা পৃথিবী সত্যতাৰ সমৰ্থকৰূপে আমি যি (কোৰাণ) নমাই পঠিয়াইছোঁ তাত বিশ্বাস কৰা— আমি কিছুমানৰ মুখ পৰিবৰ্ত্তন কৰাৰ^{৫৮} পূৰ্বেই; পিছত সিহঁতক সিহঁতৰ পিঠিৰ ফালে ঘূৰাম, অথবা যিদৰে আমি জিৰণিৰ দিনৰ বিধান লভ্বনকৰোঁতাবিলাকক^{৫৯}

৫৪। সেইদৰে সিহঁতে আয়তসমূহৰ অৰ্থ বিকৃত কৰে।

৫৫। এডোখৰ উচ্চাৰণ কৰে আৰু এডোখৰ অস্পষ্টকৈ কয়।

৫৬। শুনিব নলগীয়া কথা। ইয়াৰ নানা প্ৰকাৰ অৰ্থ হয়। সিহঁতে জানি শুনি দ্বিঅৰ্থক শব্দবোৰ প্ৰয়োগ কৰিছিল।

৫৭। চোৰী, ২ : ১০৫ আৰু তাৰ টিকা। ধৰ্ম্মবিষয়ে বিদ্ৰূপ কৰা ইহুদীবিলাকৰ অভ্যাস আছিল। হজ্ৰত মহম্মদক(স্ব) সন্দেহন কৰি কথা কওঁতে কিছুমান শব্দ ভাল অৰ্থত ফুটাই কৈছিল, আৰু কিছুমান উৰ্ণা অৰ্থৰ শব্দ অস্পষ্ট ভাবে তেওঁ নোভুনা কৈ প্ৰয়োগ কৰিছিল। কোৰাণে সৰলমনেৰে কথা কবলৈ শিক্ষা দিয়ে। যুগত এটা কথা আৰু মনত অইন এটা কথা সৰলতাৰ চিন নহয়।

৫৮। সিহঁতৰ অবিশ্বাস আৰু অবাধ্যতাৰ কাৰণে আল্লাই সিহঁতৰ প্ৰকৃতিকে পৰিবৰ্ত্তন কৰিছিল, আৰু সেই পৰিবৰ্ত্তন মুখেতে প্ৰকাশ পায়। চোৰী : ২ : ৬৬; ৫ : ৬১; ৭ : ১৬৪-১৬৯।

৫৯। চোৰী, ২ : ৬৬।

বৰ্জ্জন কৰিছিলোঁ সেইদৰে সিহঁতকো বৰ্জ্জন কৰিম ; আৰু আল্লাৰ আদেশ সম্পন্ন হোৱা সুনিশ্চিত।

৪৯। যদি আনক আল্লাৰ সমান কৰা হয়, আল্লাই তাক নিশ্চয় ক্ষমা নকৰে^{৬০}; আৰু তাৰ বাহিৰে যাকে ইচ্ছা তাকে সকলো ক্ষমা কৰে ; আৰু যেয়ে আনক আল্লাৰ সমান কৰে, স্বৰূপতে সি এটা গুৰুতৰ পাপ সাজে।

৫০। যিবিলাকে নিজকে পৱিত্ৰ বুলি প্ৰচাৰ কৰে সেইবিলাকৰ ফালে তুমি মন কৰা নাই নে? নহয়, আল্লাইহে যাকে ইচ্ছা তাকে পৱিত্ৰ কৰে ; আৰু সিহঁতৰ অকণো অগ্ৰায় কৰা নহব^{৬১}।

৫১। চোৱাঁ, আল্লাৰ বিৰুদ্ধে সিহঁতে কেনেকৈ মিছা সাজে^{৬২} ! সেয়ে প্ৰত্যক্ষ পাপ হিচাবে যথেষ্ট।

ককু ৮

মাছুহক হিতসাধনৰ নিমিত্তে মুক্ত হাতৰে ব্যয় কৰিব লাগে ; হিংসা কৰা ডাঙৰ পাপ ; ৰাজ্যশাসনৰ উত্তম নীতি : যিজন শাসনৰ যোগ্য তেনেজনক শাসনৰ ভাৰ অৰ্পণ কৰা উচিত ; বিচাৰ শ্রায়মতে কৰিব লাগে ; আল্লা, তেওঁৰ বচুল, আৰু শাসনকৰ্তাৰ বাধ্য হৈ থাকিব লাগে।

৫২। যিবিলাকক ধৰ্ম্ম-পুথিৰ কিছু অংশ^{৬৩} দান কৰা হৈছে সেইবিলাকৰ বিষয়ে তুমি ভাবি চোৱা নাই নে? সিহঁতে দেব-দেবী আৰু ঋতুতানৰ^{৬৪} প্ৰতি

৬০। আনক আল্লাৰ স্থান দিয়াটো হৈছে আল্লাৰ প্ৰকাশ্য বিৰুদ্ধাচৰণ আৰু মহা পাপ। কিন্তু এনে বুজা ভুল হব যে মুখৰিকৈ অম্মতাপ (তৌবা) কৰিব নোৱাৰে, বা মুখৰিকৈ তৌবা আল্লাই গ্ৰহণ নকৰে। অৰ্থ হৈছে, খৰ্চ কৰ অম্মতাত যি মৰিব তাক আল্লাই ক্ষমা নকৰে।

৬১। দাঙিক মাছুহে নিজকে নিজেই গুৰু কৰিবলৈ চায় ; কিন্তু আল্লাই পৱিত্ৰ নকৰিলে মাছুহ নিজেই পৱিত্ৰ হব নোৱাৰে।

৬২। ইহুদীবিলাকে হজ্জৰতৰ(স্ব) নবিত্বৰ দাবী নামানিছিল। অথচ তেওঁবিলাকৰ ধৰ্ম্ম-পুথিতেই হজ্জৰতৰ (স্ব) সম্বন্ধে ভবিষ্যতবাণী আছে। সিহঁতে ধৰ্ম্ম-পুথিৰ এভাগ পঢ়ে আৰু এভাগ নপঢ়ে।

৬৩। তোৰা আৰু ইনযীলত কোৰাণৰ সত্যসমূহৰ কিছু অংশ আছিল। সেই নিমিত্তে সেইবিলাক ধৰ্ম্মপুথিক কোৰাণৰ অংশ বোলা হৈছে।

৬৪। আৰবী শব্দ 'যিবত'ৰ অৰ্থ যাহুবিদ্যা ; আল্লাৰ ঠাইত যাক পূজা কৰা হয় ; অসাৰ বস্তু বা নিষ্ফল কাৰ্য্য।

স্বাগতৰ নিমিত্তে চোৱাঁ, ২ : ২৫৮ আৰু টীকা।

বিশ্বাস কৰে ; আৰু অবিশ্বাসীবিলাকৰ সম্বন্ধে কয়, বিশ্বাসীবিলাকতকৈ সিহঁতহে সুপথত অগ্ৰগামী^{৬৫} ।

৫৩। সেইবিলাকে আল্লাই অভিশাপ দিছে, আৰু আল্লাই যাক অভিশাপ দিয়ে তাৰ নিমিত্তে তুমি এজনো সাহায্যকাৰী নোপোৱা ।

৫৪। ৰাজত্বত সিহঁতৰ কোনো অংশ আছে নে? যদি থাকে, সিহঁতে মানুহক খেজুৰগুটিৰ সৰু ঝাঁচৰ^{৬৬} সমানো দান নকৰিব ।

৫৫। অথবা আল্লাই নিজ প্ৰাচুৰ্য্যৰ পৰা মানুহক যি দান কৰিছে তাৰ কাৰণে সিহঁতে সিহঁতক হিংসা কৰে নে^{৬৭}? অথচ স্বৰূপতে আমি ইব্ৰাহীমৰ সম্ভতিক ধৰ্ম্মপুথি আৰু জ্ঞান দান কৰিছিলোঁ, আৰু তেওঁলোকক দান কৰিছিলোঁ এখন বিশাল সাম্ৰাজ্য^{৬৮} ।

৫৬। পিছত সিহঁতৰ মাজৰ কিছুমানে তেওঁত বিশ্বাস কৰিছিল, আৰু সিহঁতৰ মাজৰ আন কিছুমানে তেওঁৰ পৰা বিমুখ হৈছিল ; আৰু নবক প্ৰজলিত অগ্নিৰ নিমিত্তে যথেষ্ট ।

৫৭। যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহত অবিশ্বাস কৰিছে সেইবিলাকক আমি নিশ্চয় নৰকৰ অগ্নিত নিক্ষেপ কৰিম ; সিহঁতৰ গাৰ ছাল পুৰি নষ্ট হোৱা মাত্ৰ তাৰ সলনি আন এখন ছাল সিহঁতক দিম,^{৬৯} যাতে সিহঁতে শাস্তিৰ সোৱাদ লৈ থাকিব পাৰে ; নিশ্চয় আল্লাই ক্ষমতাশালী, শ্ৰেষ্ঠজ্ঞানী ।

৫৮। আৰু যিসকলে বিশ্বাস কৰে আৰু সংকাৰ্য্য কৰে তেওঁলোকক আমি যাৰ তলেদি জুবিসমূহ বৈ গৈছে এনে উজ্জান বিলাকত প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিম, য'ত তেওঁলোকে অনন্তকাল বসতি কৰিব ; তাত তেওঁলোকৰ নিমিত্তে

৬৫। মুচলমানে ইহুদীবিলাকৰ নবীত আৰু তেওঁলোকৰ ধৰ্ম্মপুথি তোৰাত বিশ্বাস কৰিছিল, তথাপি তেওঁলোকে অবিশ্বাসীবিলাকতকৈ মুচলমানক অধিক বিপণ্যগামী বুলি ভাবিছিল । তেওঁলোকৰ শত্ৰুতাৰ সীমা নাছিল ।

৬৬। কিস্ফিমাত্ৰকে সিহঁতে দান নকৰিব, অথচ আল্লাৰ এয়ে ইচ্ছা যে তেওঁ দিয়া ঐশ্বৰ্য্য মানৱৰ হিতসাধনৰ কাৰণে ব্যৱ কৰা হয় ।

৬৭। আৰবৰ মুচলমানবিলাকো হজ্ৰত ইব্ৰাহীমৰ (আ) বংশধৰ । তেওঁলোকে যদি ৰাজত্ব লাভ কৰে তেন্তে ইহুদীবিলাকে তেওঁলোকক হিংসা কৰিব নালাগে ।

৬৮। হজ্ৰত দাউদ (আ) আৰু হজ্ৰত চুলেইমানৰ (আ) ৰাজ্য ।

৬৯। হিংসাই অগ্নিৰ দৰে মানুহৰ অন্তঃকৰণক অবিধায় দাহ কৰে ।

থাকিব পৱিত্ৰ সহচৰী সকল; আৰু তেওঁলোকক আমি সুশীতল হাঁৰ^{১০} মাজত অৱস্থান কৰিবলৈ দিম।

৫৯। স্বৰূপতে আল্লাই তোমালোকক ইয়াকে আদেশ দিছে যে যিবিলাক দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিবৰ উপযুক্ত সেইবিলাকৰ প্ৰতি তোমালোকে দায়িত্বৰ ভাৰ গ্ৰাস্ত কৰা^{১১}; আৰু তোমালোকে^{১২} মানুহৰ মাজত বিচাৰ কৰিব ধৰিলে, ত্ৰায়মতে বিচাৰ কৰিবা; আল্লাই যি শিক্ষা তোমালোকক দিছে সি নিশ্চয় অতি উত্তম, প্ৰকৃততে আল্লা পৰম শ্ৰোতা, শ্ৰেষ্ঠ নিৰীক্ষণ^{১৩} কৰোঁতা।

৬০। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকে আল্লাৰ বাধ্য হোৱা, আৰু বাধ্য হোৱা বচলজনৰ, আৰু যি শাসনকৰ্ত্তাবিলাকক^{১৪} তোমালোকে বাছি লৈছা তেওঁলোকৰো; পিছত যদি তোমালোকৰ মাজত কোনো বিষয়ে বাদ বিসংবাদ^{১৫} হয়

৭০। হিংসাকৰোঁতাবিলাক প্ৰজ্বলিত অগ্নিত থাকিব, কিন্তু যিসকল ধৰ্মপৰায়ণ আৰু মানৱৰ উপকাৰ সাধন কৰোঁতা তেওঁলোক থাকিব সুশীতল শান্তিময় উদ্যানসমূহত। তেওঁলোকৰ অন্তৰত শান্তি বিৰাজ কৰিব, যেনেকৈ অবিখাসী বিলাকৰ অন্তৰত হিংসাৰ অগ্নি জ্বলি উঠিব।

৭১। ইচ্ছামে গণতন্ত্ৰ-প্ৰণালীক সমৰ্থন কৰে। ৰাজ্য শাসনৰ ক্ষমতা এনেবিলাক মানুহক অৰ্পণ কৰিব লাগে যিবিলাক প্ৰকৃততে শাসনৰ যোগ্য। প্ৰজাবৰ্গই তেনে মানুহ বাছি লব।

৭২। প্ৰজাই বিচাৰ কৰিলে ত্ৰায়মতে কৰিব, আৰু যিবিলাকৰ ওপৰত শাসনৰ ভাৰ দিয়া হৈছে তেওঁলোকেও ত্ৰায়মতে বিচাৰ কৰিব।

৭৩। প্ৰত্যেক মানুহে যি কাৰ্য্য কৰে তাকো আল্লাই নিৰীক্ষণ কৰে, আৰু শাসনকৰ্ত্তাবিলাকে ত্ৰায়মতে শাসন কৰে নে নকৰে তাকো আল্লাৰ অগোচৰ নহয়। এই অংগতে ৰাজ্যশাসন সম্বন্ধে ইচ্ছাম নীতি কেইটামান উল্লেখ কৰিছে—(১) শাসনকৰ্ত্তা (খলীফা) বাছি লবা, (২) এনে খলীফা যি খিলাফতৰ যোগ্য, (৩) যি ত্ৰায়মতে শাসন কৰিব, (৪) এনে নিৰ্দ্ধাৰিত খলীফাৰ বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰিবা। (আঃ ৬০)

৭৪। যিবিলাকৰ ওপৰত দেশশাসনৰ ভাৰ গ্ৰাস্ত কৰা হৈছে; যিবিলাকে নিজ বিজ্ঞ-বুদ্ধি দ্বাৰা ধৰ্ম-বিষয়ে মীমাংসা কৰিব পাৰে। (তায়ুল্ অকচ; আকবুল্ মৱাবিদ্) প্ৰথম অৰ্থ লগে শাসনকৰ্ত্তা মুচলমানো হব পাৰে আৰু অমুচলমানো হব পাৰে। দ্বিতীয় অৰ্থত মুচলমান ইমাম বা খলীফাক বুজাইছে। “শাৰীৰিক মতে ৰজা; আধ্যাত্মিক মতে ইমামুজ্জমান।”—মঃ মৌ।

৭৫। ইবনে কছীৰৰ মতে বিৰোধ প্ৰজা আৰু শাসনকৰ্ত্তাৰ মাজতো হব পাৰে, আৰু মুচলমানৰ মাজতো ধৰ্ম বা সমাজ সম্বন্ধে হব পাৰে। প্ৰথম অৱস্থাত মুচলমানক দেশৰ

তেন্তে সেই বিষয়ৰ মীমাংসা আশ্ৰয় আৰু বচুলজনৰ পৰা বিচাৰিবা,—যদিহে তোমালোকে আশ্ৰয় আৰু শেহ দিনত বিশ্বাস কৰা; সেয়ে উত্তম উপায় আৰু উৎকৃষ্ট পৰিণাম।

ককু ৯

ভগবীলাক প্ৰকৃততে বিশ্বাসী নহয় আৰু ধৰ্মপৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হ'ব নোৱাৰে;

তাগস্বীকাৰেই হৈছে আচল ধৰ্ম—ধন-তাগ, দেশ-তাগ, জীৱন-তাগ;

হজ্ৰত মহম্মদৰ (স্বঃ) প্ৰকৃত অনুগামীসকলে আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ

চাৰিটা শ্ৰেণীৰ কোনো এটা শ্ৰেণীৰ মাজত নিজ চেষ্টা

আৰু আল্লাৰ কৃপাৰে তুচ্ছ হ'ব পাৰে।

৬১। সেইবিলাকৰ বিষয়ে তুমি ভাবি চোৱা নাই নে, যিবিলাকে ছল কৰি কয় যে তোমালৈ যি নমাই পঠোৱা হৈছে আৰু তোমাৰ আগেয়ে যি নমাই পঠোৱা হৈছিল তাত সিহঁতে বিশ্বাস কৰে? সিহঁতে ইচ্ছা কৰে, বিদ্ৰোহী জনৰ^{১৬} মীমাংসা বিচাৰিবলৈ, অথচ সিহঁতক সেইজনৰ বাধ্যতা স্বীকাৰ নকৰিবলৈ আদেশ দিয়া হৈছিল; আৰু খয়তানে ইয়াকে ইচ্ছা কৰে যেন সিহঁতক পথভ্ৰান্ত কৰি দুবৈৰ বিপথে লৈ যায়।

৬২। আৰু যেতিয়া সিহঁতক কোৱা হয়, 'আল্লাই যি নমাই পঠিয়াইছে তালৈ আৰু বচুলৰ ফাললৈ আহাঁ', তুমি ভগবীলাকক দেখি পাৰা সিহঁতে বিবৰ্ত্ত হৈ তোমাৰ পৰা বিমুখ হৈ গৈছে।^{১৭}

৬৩। সিহঁতে যি আগেয়ে আৰ্জিছিল তাৰ বাবে সিহঁতৰ ওপৰত যেতিয়া বিপদ পৰিব তেতিয়া কেনে অৱস্থা হ'ব? পিছত সিহঁতে তোমাৰ ওচৰলৈ আহি আল্লাৰ শপত খাই ক'ব, মজল সাধন আৰু মিলন স্থাপনৰ বাহিৰে আন একোৰেই আমি বাস্তৱ কৰা নাই।

আইন মানি চলিব লাগে; দ্বিতীয় অৱস্থাত ইচ্ছামৰ যি আইন তাৰে বাধ্য থাকিব লাগে। আৰু ইচ্ছামৰ আইনৰ অৰ্থ হৈছে কোবান, হদীছ আৰু বচুলৰ (স্ব) চূৰত্।

১৬। খয়তান বা বিদ্ৰোহীদল। জায়পদায়ণ মাহুহে সত্য বিচাৰ কৰিব, কিন্তু যি খয়তানৰ অঙ্গত সি অজ্ঞানৰ বাহিৰে একোকে নাজানে।

১৭। ভগবীলাকে বাহিৰত ইয়াকে দেখুৱায় যে সিহঁত শান্তি আৰু মিলন-প্ৰতিষ্ঠাৰ পক্ষে, কিন্তু প্ৰকৃততে সিহঁতে অশান্তিৰ হে দৃষ্টি কৰে।

৬৪। এইবিলাকৰ অন্তৰসমূহত যি আছে তাক আল্লাই জানে; গতিকে সিহঁতৰ পৰা বেলেগ হৈ থাকিবা, কিন্তু সিহঁতক সৎ উপদেশ দিবা, আৰু সিহঁতৰে সৈতে এনে কথা কবা যি সিহঁতৰ হৃদয় স্পৰ্শ কৰে।

৬৫। আৰু আমি কেৱল এনে বচুলকহে প্ৰেৰণ কৰিছোঁ যিজনৰ বাধ্যতা আল্লাৰ আদেশ মতে স্বীকাৰ কৰা হয়,^{১৮} আৰু যদি নিজ আত্মাৰ প্ৰতি অন্যায় কৰাৰ সময়ত সিহঁতে তোমাৰ ওচৰলৈ আহি আল্লাৰ ক্ষমা ভিক্ষা কৰিলেহেঁতেন, আৰু বচুলও সিহঁতৰ হৈ ক্ষমা ভিক্ষা কৰিলেহেঁতেন, সিহঁতে নিশ্চয় আল্লাক শ্ৰেষ্ঠ কৃপাদৃষ্টি কৰোঁতা, পৰম দানশীল পালেহেতেন।

৬৬। কিন্তু নহয়; তোমাৰ প্ৰভুৰ শপত, যেতিয়ালৈকে সিহঁতে নিজ বিবাদ-বিসংবাদসমূহ বিচাৰৰ নিমিত্তে তোমাৰ ওচৰলৈ নানে, পিছত তুমি যি মীমাংসা কৰা সেই সম্বন্ধে সিহঁতে নিজ অন্তৰসমূহত কোনো সংশয় বোধ নকৰে, আৰু (যেতিয়ালৈকে) সিহঁতে সম্পূৰ্ণৰূপে (তোমাৰ) বাধ্য নহয়, তেতিয়ালৈকে সিহঁত প্ৰকৃতপক্ষে বিশ্বাসী নহয়।^{১৯}

৬৭। আৰু যদি আমি সিহঁতৰ নিমিত্তে ইয়াকে লিপিবদ্ধ কৰিলোঁহেতেন : তোমালোকে নিজৰ জীৱন বিসৰ্জন কৰাঁ^{২০} অথবা নিজ ঘৰ এৰি ওলাই যোৱাঁ,^{২১} সিহঁতে অলপ কিছুমানৰ বাহিৰে এই কাৰ্য্য সম্পন্ন নকৰিলেহেঁতেন; কিন্তু সিহঁতক যি উপদেশ দিয়া হৈছিল সেই অনুযায়ী সিহঁতে কাৰ্য্য কৰা হলে, সি

৭৮। আল্লাই এই উদ্দেশ্যে বচুল বা নৰী প্ৰেৰণ কৰে যাতে মানুহে তেওঁৰ আদেশ-নিষেধ মতে চলি নিজৰ জীৱন গঠন কৰে। নৰীৰ কৰ্তব্য হৈছে আদেশ দিয়া; মানুহৰ কৰ্তব্য হৈছে সেই আদেশ পালন কৰা।

৭৯। ইয়াতে আছে প্ৰকৃত পৰীক্ষা। ভণ্ডবিলাকে মুখেৰে কৈছিল যে সিহঁত হজ্ৰত বচুলৰ(ৰ) বাধ্য। কিন্তু কাৰ্য্যত সিহঁতৰ অবাধ্যতা হে প্ৰকাশ পাইছিল। সিহঁত প্ৰকৃততে বিশ্বাসী হোৱা হলে সিহঁতে সকলো। বিষয়ৰ বিচাৰ-মীমাংসা হজ্ৰত বচুলৰ (ৰ) পৰা বিচাৰিলেহেতেন, আৰু সবল মনেৰে তাকে শিৰোধাৰ্য্য কৰি ললেহেতেন।

৮০। দেশ বা ধৰ্মৰ কাৰণে জীৱন দান কৰা ভণ্ডবিলাকৰ কাম নহয়, প্ৰকৃত বিশ্বাসী সকলৰহে কাম। আন অৰ্থ হৈছে : নিজৰ আত্মীয়স্বজনক যুদ্ধত হত্যা কৰা। যিকোনো থকা অবিশ্বাসী আত্মীয়বিলাকক বুজাইছে।

৮১। ধৰ্ম, সত্য, আৰু জ্ঞানৰ নিমিত্তে ঘৰ এৰি ওলাই পৰা।

সিহঁতৰ পক্ষে নিশ্চয় মঙ্গলজনক হ'লহেঁতেন আৰু সিহঁতক (বিশ্বাসত) বেচিকৈ দৃঢ়^{৮২} কৰিলেহেঁতেন।

৬৮। আৰু তেতিয়া আমি সিহঁতক আমাৰ কাষৰ পৰা নিশ্চয় মহৎ প্ৰতিদান প্ৰদান কৰিলোঁহেতেন।

৬৯। আৰু নিশ্চয় আমি সিহঁতক পোন বাটেদি লৈ গলোঁহেতেন।^{৮৩}

৭০। আৰু যিসকলে আল্লাৰ আৰু ৰচুলৰ আজ্ঞা অনুসৰি চলে তেওঁলোক হ'ব সেই সকলৰ সঙ্গী যি সকলৰ ওপৰত আল্লাই অনুগ্ৰহ কৰিছে, অৰ্থাৎ নবীসকল, আৰু সত্যপ্ৰিয়সকল, আৰু প্ৰাণ উৎসৰ্গ কৰোঁতাসকল, আৰু ধৰ্ম্মপৰায়ণসকল; এইসকলেই হৈছে উত্তম সঙ্গী।^{৮৪}

৭১। এই কৃপা আহিছে আল্লাৰ ফালৰ পৰা, আৰু সৰ্ব্বজ্ঞ আল্লাই যথেষ্ট।

ককু ১০

অত্যাচাৰী অনিছাৰীবিলাকৰ বিৰুদ্ধে আত্মৰক্ষাৰ নিমিত্তে মুচলমানক যুদ্ধ কৰিবৰ অনুমতি দান, যুদ্ধ বিশ্বাসীসকল আৰু ভণ্ডবিলাকৰ মাজত এটি মহৎ পৰীক্ষা; জয় বা পৰাজয় হওক বিশ্বাসী যুদ্ধ কৰোঁতাসকলৰ নিমিত্তে আল্লাৰ ফালৰ পৰা মহান প্ৰতিদানৰ প্ৰতিশ্ৰুতি।

৭২। হে বিশ্বাসীসকল, (আত্মৰক্ষাৰ কাৰণে) তোমালোকে সতৰ্ক

৮২ পাৰ্শ্বিক প্ৰলোভনৰ বলীভূত নহৈ সত্য আৰু ধৰ্ম্মক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ অবিৰাম চেষ্টা কৰিলেহেঁতেন।

৮৩। এই সজবাত হৈছে নিজৰ সৃষ্টিৰ পূৰ্ণতা লাভ কৰিবৰ বাট। এই বাটেদি যেন আল্লাই আমাক লৈ যায় তাকে প্ৰত্যেক মুচলমানে নমাজত প্ৰাৰ্থনা কৰে। চোৰী ১:৫, আৰু টা।

৮৪। এই আয়তৰ পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি যে হজ্জ্বত মহম্মদ ৰচুল্লাই যি বাট দেখুৱাইছে সেই বাটেদি চলিলে আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ চাৰি স্তৰৰ যেনে সেই স্তৰ পৰ্য্যন্ত উঠিব পাৰি, অৰ্থাৎ সংকল্পী ধৰ্ম্ম-পৰায়ণ সাধুপুৰুষ বা সত্যৰ নিমিত্তে সকলোটি উৎসৰ্গ কৰোঁতা, এনেকি জীৱন পৰ্য্যন্ত বিসৰ্জন কৰোঁতা, বা বিশ্বাস, আচৰণ, আৰু কাৰ্য্যত সত্যবাদী, বা নবী-সকলৰ সকলোতকৈ ওখ স্তৰ। চোৰী ৫৭:২০। হজ্জ্বত মহম্মদৰ (স্ব) এয়ে বিশেষত্ব যে তেওঁৰ পদাঙ্কসৰণ কৰিলে নবীত্বও লাভ কৰিব পাৰি। কিন্তু এনে নবীত্বই নতুন স্বৰীয়ন্ত নানে; বৰং মহম্মদী স্বৰীয়ন্তৰ ওপৰতেই ইয়াৰ স্থিতি। এই মত আবু হাইয়ান আৰু ইমাম ৰূপেয়ে প্ৰকাশ কৰিছে। আৰু চোৰী তফচীৰ কহলু-ব'আনী।

থকাৰ উপায় অৱলম্বন কৰা, ৮৫ তাৰ পিছত বেলেগ বেলেগ দল বান্ধি ওলাই পৰিবাঁ, অথবা সকলোৱে একগোটহৈ ওলাবাঁ।

৭৩। আৰু তোমালোকৰ মাজত এনে মানুহো আছে যি নিশ্চয় পিছ হুহকি থাকিব; পিছত যদি তোমালোকৰ ওপৰত বিপদ পৰে, সি কব, মই যে সিহঁতৰ লগত উপস্থিত নাছিলোঁ স্বৰূপতে আল্লাই মোৰ প্ৰতি অশুগ্ৰহহে কৰিলে। ৮৬

৭৪। কিন্তু যদি আল্লাৰ ফালৰ পৰা তোমালোকলৈ কৃপা ৮৭ আছে সি নিশ্চয় ইয়াকে কব—এনেদৰে যেন তোমালোকৰ আৰু তাৰ মাজত কদাপি কোনো বন্ধুতায়ো ৮৮ নাছিল,—‘হায়! যদি মই সিহঁতৰ সঙ্গী হৈ থকা হলে, ময়ো মহান সফলতা লাভ কৰিলোঁহেঁতেন।’

৭৫। গতিকে সেইবিলাকেই আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰক যিবিলাকে পাৰ্থিব জীৱন সলনি দি পৰলোক লাভ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে ৮৯; আৰু যিজনো আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰে, তাৰ ফলত তেওঁ নিহত হওক নাইবা বিজয়ী হওক, সেইজনক আমি দান কৰিম মহান প্ৰতিদান।

৭৬। আৰু তোমালোকে কিয়নো আল্লাৰ পথত আৰু সেই শক্তিহীন পুৰুষ আৰু তিৰোতা আৰু সন্তান-সন্ততিৰ কাৰণে যুদ্ধ নকৰিবা যিবিলাকে কয়, হে আমাৰ প্ৰভু, যি নগৰৰ অধিবাসীবিলাক এনে অত্যাচাৰী তাৰ পৰা আমাক উদ্ধাৰ কৰি লৈ যোৱা, আৰু তোমাৰ কাষৰ পৰা আমাৰ নিমিত্তে কোনো এজন

৮৫। সকলোপ্ৰকাৰ সতৰ্কতা আৰু আহিব লগীয়া বিপদৰ প্ৰতিকাৰৰ উপায়কে ‘হিজ্যৰ’ বোলে, আৰু বণৰ অস্ত্ৰশস্ত্ৰকো ‘হিজ্যৰ’ বোলে। শত্ৰুৱে যেতিয়া মুচলমানবিলাকক বেৰি ধৰিছিল আৰু তেওঁলোকৰ বিপক্ষে অভিযান চলাইছিল তেতিয়া তেওঁলোকক আত্মৰক্ষাৰ নিমিত্তেহে বণ কৰিবলৈ আদেশ দিয়া হৈছিল।

৮৬। মুচলমান সম্প্ৰদায়ৰ মাজত সোমাই যিবিলাক তও (মুনাফেকীন) আছিল, সিহঁতে বণৰ পৰা আঁতৰত থাকিবলৈ নানা তৰহৰ চেলু বিচাৰি ফুৰিছিল। আৰু আনকো বণলৈ ওলাবলৈ নিষেধ কৰিছিল।

৮৭। অৰ্থাৎ যদি যুদ্ধত তোমালোক জয়ী হোৱা।

৮৮। বন্ধুতা থকা হলে তেওঁলোকে আমাকো যুদ্ধ কৰিবলৈ লৈ গলহেঁতেন, আৰু আমিযো সেই বিজয়ৰ ভাগী হলোঁহেঁতেন।

৮৯। আল্লাৰ পথত কষ্ট সহ কৰা, ভাগ স্বীকাৰ কৰা, আৰু বণত যোগদান কৰা ভণ্ডবিলাকৰ কাম নহয়; প্ৰকৃততে যিবিলাক বিশ্বাসী সেইবিলাকৰহে কাম। সেইবিলাক যুদ্ধত পৰাস্তয়ে হওক বা জয়ী হওক আল্লাৰ অশুগ্ৰহৰ ভাগী নিশ্চয় হব।

বন্ধু উদ্ভিত কৰা, আৰু আমাৰ কাৰণে তোমাৰ সন্নিধানৰ পৰা কোনো এজন সহায়কাৰী প্ৰতিষ্ঠিত কৰা।^{১০}

৭৭। মিসকল (প্ৰকৃততে) বিশ্বাসী সেই সকলে আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰে, কিন্তু যিবিলাক অবিশ্বাসী সিহঁতে শ্বয়তানৰ পথত যুদ্ধ কৰে; গতিকে শ্বয়তানৰ বন্ধুবিলাকৰ বিৰুদ্ধে তোমালোকে সংগ্ৰাম কৰা; বাস্তৱতে শ্বয়তানৰ কোশল দুৰ্বল।

ককু ১১

তওবিলাক ৰণলৈ ওলাবলৈ অনিচ্ছুক; হজ্ৰতে (ৰ) মাছুৱৰ ওপৰত ভৰসা

নকৰি আল্লাৰ কাৰণে যুদ্ধ আৰম্ভ কৰে; আত্মৰক্ষাৰ নিমিত্তে যুদ্ধ

কৰিবলৈ আদেশ; বিশ্বাসীসকলৰ বিজয় নিশ্চিত।

৭৮। সেইবিলাকৰ পিনে তুমি মন কৰা নাই নে যিবিলাকক কোৱা হৈছিল, তোমালোকে নিজৰ হাতসমূহ টানি ৰাখা^{১১} আৰু নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰা আৰু জাকাত দান কৰা; পিছত যেতিয়া সিহঁতৰ নিমিত্তে যুদ্ধৰ বিধান কৰা হল, সিহঁতৰ মাজৰ এৰ্দলে আল্লাক যিদৰে ভয় কৰা উচিত সেই দৰে বা তাতোকৈ বেচিকৈ মাছুৱক ভয় কৰিব ধৰিল;^{১২} আৰু সিহঁতে কৈছিল, হে আমাৰ প্ৰভু,

১০। মুচলমানবিলাকে সেই সময়ত নানান নিৰ্যাতন সহ কৰিবলগীয়া হৈছিল। এনে ক্লেৰ-কষ্ট তেওঁলোকে ভোগ কৰিছিল যি বৰ্ণনাৰ অতীত। মক্কাৰ দৰে মদীনাতে তেওঁলোকৰ সম্পদ আৰু জীৱন নিৰাপদ নাছিল। এনে নিঃসহায় অৱস্থাত তেওঁলোকে আল্লাৰ আগত ইয়াকে প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল তেওঁ যেন তেওঁলোকক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ এজন বন্ধু, সংৰক্ষক, সহায়কাৰী পঠাই দিয়ে। হজ্ৰত মুচাই(আ) বনী ইস্ৰাইলক যেনেকৈ ফিৰ্বোন আৰু তেওঁৰ নব-পিশাচ বিষয়াবিলাকৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিছিল তেনেকৈ হজ্ৰত মহম্মদেও (ৰ) নিষ্ঠুৰ নিৰ্যাতনকাৰী অবিশ্বাসীবিলাকৰ পৰা মুচলমানবিলাকক উদ্ধাৰ কৰিছিল। এই আয়তৰ পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি, মুচলমানে যদি তৰোৱাল ধৰিছিল সি আত্মৰক্ষাৰ নিমিত্তেহে।

১১। সেই সময়ৰ কথা যেতিয়া মুচলমান দুৰ্বল আছিল। অসীম যাতনা সহ কৰিব নোৱাৰি এদলে যুদ্ধ কৰিবলৈ আগ বাঢ়িব গুজিছিল। কিন্তু হজ্ৰতে (ৰ) সেইবিলাকক বৈৰ্য্য ধৰিবলৈ উপদেশ দিছিল, কাৰণ, তেতিয়ালৈকে আত্মৰক্ষাৰ নিমিত্তেও যুদ্ধ কৰিবলৈ আল্লাৰ পৰা অনুমতি বা আদেশ অহা নাছিল।

১২। এইবিলাকেই আছিল দুৰ্বলচিতিয়া তও। এইবিলাক ধৰ্ম আৰু সত্যৰ নিমিত্তে ত্যাগবীৰ্য্য কৰিবলৈ প্ৰস্তুত নাছিল। সেইবিলাকে বিচাৰিছিল ইহলোকৰ স্বৰ্গ

কিয়নো তুমি আমাৰ নিমিত্তে যুদ্ধৰ বিধান কৰিলা ? অলপ সময়ৰ নিমিত্তে তুমি আমাক অৱকাশ নিদিবা নে ? —তুমি কোৱাঁ, ইহলোকৰ সম্পদ অলপীয়া, আৰু যিজনো আল্লাৰ ভয় বাথে তেওঁৰ নিমিত্তে পৰলোকহে মঙ্গলময়, আৰু তোমালোকৰ ওপৰত অকণো অত্যাচাৰ কৰা নহব ।

৭৯। তোমালোকে য'তে থাকে ত'তে তোমালোকক মৃত্যুৱে লগ পাব— যদিও তোমালোকে দৃঢ়কৈ নিৰ্ম্মাণ কৰা ওখ দুৰ্গসমূহৰ ভিতৰত থাকে;^{১৩} আৰু যদি সিহঁতে কোনো মঙ্গল লাভ কৰে সিহঁতে কয় এই মঙ্গল আল্লাৰ কাৰৰ পৰা আহিছে ; কিন্তু যদি সিহঁতৰ কোনো অমঙ্গল ঘটে সিহঁতে কয়, এই অমঙ্গল তোমাৰ ফালৰ পৰা আহিছে ; তুমি কোৱাঁ, সকলো আল্লাৰ কাৰৰ পৰা আহে ; তেখেতে সেই জাতিৰ কি হৈছে যে কোনো কথাৰ ভালকৈ উপলব্ধি কৰিবৰ ওচৰো নাচাপে ?

৮০। যি মঙ্গল তোমাৰ ভাগত পৰে সি আল্লাৰ পৰাহে আহে, আৰু তোমাৰ যি অমঙ্গল ঘটে সি তোমাৰ নিজৰ পৰা;^{১৪} আৰু মানৱজাতিৰ নিমিত্তে আমি তোমাক বচল স্বৰূপে প্ৰেৰণ কৰিছোঁ ; আৰু সাক্ষীৰূপে আল্লাই যথেষ্ট ।

৮১। যি বচলৰ বাধ্য হয় স্বৰূপতে সি আল্লাৰো বাধ্য হয় ; কিন্তু যিবিলাক বিমুখ হয় সেইবিলাকৰ কাৰণে তোমাক বন্ধকৰূপে আমি পঠিওৱা নাই।^{১৫}

৮২। আৰু সিহঁতে কয়, বাধ্যতা (আমাৰ কৰ্ত্তব্য) ; কিন্তু যেতিয়া সিহঁতে তোমাক এৰি ওলাই যায়, সিহঁতৰ মাজৰ এদলে তুমি যি কোৱা তাৰ বিপৰীত কথা লৈ নিশা পৰম্পৰ কু-অভিসন্ধি কৰে ; আৰু সিহঁতে নিশা যি পৰম্পৰ কু-অভিসন্ধি কৰে সকলো আল্লাই লিপিবদ্ধ কৰে ; গতিকে তুমি সিহঁতৰ পৰা সঁতৰি

শাস্তি ; আৰু যিসকলৰ বিশ্বাস আছিল দৃঢ় তেওঁলোকে পৰলোকৰ মঙ্গলহে কামনা কৰিছিল ।

৮৩। যি মৃত্যুক তোমালোকে ভয় কৰিছা তাৰ পৰা কেতিয়াও সাৰিব নোৱাৰা ।

৮৪। আগৰ আয়তত যে কোৱা হৈছে, ভাল বেয়া সকলো আল্লাৰ পৰা আহে তাৰ লগত এই আয়তৰ কোনো বিৰোধ নাই । যদি যুদ্ধত তেওঁলোক পৰাজিত হয়, সিয়ো আল্লাৰ বিধিৰ অঙ্গুযায়ী । মাফুছ যি অনিষ্ট হয় তাৰ বাবে সি নিশ্চয় দায়ী । কিন্তু তাৰ এই অনিষ্ট সাধনো আল্লাৰ বিধিৰ বাহিৰে নহয় ।

৮৫। তোমাৰ কাৰ্য্য হৈছে সিহঁতক উপদেশ দিয়া, সজ বাট দেখোওৱা ; যদি সিহঁতে বিকলচাৰণ কৰে তাৰ বাবে তুমি দায়ী নোহোৱা ।

থাকি, ২৬ আৰু আল্লাৰ প্ৰতি ভৰসা ৰাখা; আৰু কাৰ্য্যসম্পাদকৰূপে আল্লাই যথেষ্ট।

৮০। সিহঁতে কোবানৰ সম্বন্ধে দ'কৈ চিন্তা নকৰে নে? এই গ্ৰন্থখন আল্লাত ভিন্ন অইনৰ পৰা অহা হলে সিহঁতে নিশ্চয় ইয়াত বহুত বিৰোধ পালেহেঁতেন ২৭।

৮৪। আৰু যেতিয়া সিহঁতৰ ওচৰলৈ নিৰ্ভয়ৰ বা ভয়ৰ কোনো সংবাদ আহি পায়, সিহঁতে তাকে প্ৰচাৰ কৰি ফুৰে ২৮; কিন্তু তাকে সিহঁতে বচলৰ ওচৰলৈ আৰু নিজ নিয়ন্ত্ৰাবিলাকৰ ওচৰলৈ লৈ যোৱা হলে, সিহঁতৰ মাজৰ যিবিলাকে তাৰ তত্ত্ব উলিয়াব পাৰে সেইবিলাকে নিশ্চয় সেই বিষয় উপলব্ধি কৰিব পাৰিলে হেঁতেন ২৯; আৰু তোমালোকৰ প্ৰতি আল্লাৰ কৃপা আৰু তেওঁৰ কৰুণা নোহোৱা হলে, কেইজনমানৰ বাহিৰে, তোমালোকে নিশ্চয় শ্বয়তানৰ অনুসৰণ হে কৰিলা-হেঁতেন।

৮৫। গতিকে তুমি আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰাঁ—তোমাৰ প্ৰতি নিজৰ বাহিৰে আন কাৰো দায়িত্বৰ ভাৰ অৰ্পণ কৰা হোৱা নাই—আৰু বিশ্বাসীসকলক অনুপ্ৰাণিত কৰাঁ; হবপাৰে আল্লাই অবিশ্বাসীবিলাকৰ সংগ্ৰাম প্ৰতিৰোধ কৰিব; আৰু আল্লা সংগ্ৰামত যেনে ক্ষমতাশালী শান্তি দিয়াতো তেনে কঠোৰ।

৮৬। যিজনে সংকাৰ্য্য সম্পাদনৰ উপদেশ দিয়ে সেইজনে তাৰ পুণ্যফলৰ অংশ পাব; আৰু যিজনে অসংকাৰ্য্য সম্পাদনৰ উপদেশ দিয়ে সেইজনে তাৰ প্ৰতিফলৰ ভাগ পাব; আৰু আল্লা সকলো বস্তুৰ ওপৰত ক্ষমতাশালী।

৯৬। তওবিলাকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব নোৱাৰি। হজ্ৰতৰ (স্ব) কথাৰ অমাত্ৰ কৰি নিশাৰ আন্ধাৰত সিহঁতে কু-অভিগন্ধি সাজিছিল, আৰু এইদৰে শত্ৰুক সহায় কৰিছিল।

৯৭। ২০ বছৰলৈকে হজ্ৰতৰ (স্ব) প্ৰতি কোৱান খবীফ অৱতীৰ্ণ হৈ আছিল। এই দীৰ্ঘকালৰ ভিতৰত হজ্ৰতৰ জীৱনত নানা পৰিবৰ্ত্তন ঘটিছিল। ভাবিব-সগীয়া কথা এই যে কোবানৰ চুৰা আৰু আয়তসমূহৰ মাজত এটা অপূৰ্ণ সামঞ্জস্য পৰিলক্ষিত হয়। কোবানৰ যে আল্লাৰ বাণী এই সামঞ্জস্য হৈছে তাৰ প্ৰমাণ।

৯৮। যুদ্ধৰ সময়ত মিছা সংবাদ বটালে ৰাজ্যৰ তীব্ৰ কতি হয়, কিয়নো শত্ৰুৱে তাৰ ঘাৰা নানা সূৰিধা লব পাৰে।

৯৯। সেই সংবাদ সঁচা নে মিছা ভেঙলোকে পৰীক্ষা কৰি চাব পাৰিব।

৮৭। আৰু যেতিয়া তোমালোকক আদৰেৰে সন্তাষণ কৰা হয়, তোমালোকে তাতোকৈ উত্তমৰূপে সন্তাষণ কৰিব, ^{১০০} নাইবা (অন্ততঃ) সেইদৰেই সন্তাষণ ওলোটাই দিব; নিশ্চয় আল্লাই সকলো বস্তুৰে লেখ লওঁতা।

৮৮। সেইজনেই আল্লা যাৰ বাজে আন উপাস্ত নাই; অৱশ্যে তেওঁ তোমালোকক পুনৰুত্থানৰ দিনলৈকে ^{১০১} একেলগ কৰিব; ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই; আৰু বাক্যত কোন আল্লাতকৈ অধিক সত্যপৰায়ণ হ'ব পাৰে?

ককু ১২

ইচলামৰ বিৰুদ্ধে তওবিলাকৰ শত্ৰুতা; ধৰ্ম্মত্যাগীবিলাকৰ বিৰুদ্ধাচৰণ; সিহঁতৰ সৈতে মুচলমানৰ ব্যৱহাৰ কেনে হ'ব লাগে সেই বিষয়ে আদেশ; কেৱল আত্মৰক্ষাৰ নিমিত্তেহে মুচলিমে তৰোৱাল ধৰিব পাৰে।

৮৯। কি কাৰণে তওবিলাকৰ সন্মুখত তোমালোকৰ মাজত দুটা দল হৈ পৰিল ^{১০২}, অথচ সিহঁতে যি অৰ্জন কৰিছিল তাৰ বাবে সিহঁতক আল্লাই জুটিয়াই ^{১০৩} পেলাইছে? যাক আল্লাই পথভ্ৰান্ত কৰিছে তাক তোমালোকে সুপথত লৈ যাবলৈ ইচ্ছা কৰিছা নে? অথচ আল্লাই যাক বিভ্ৰান্ত কৰিছে তাৰ নিমিত্তে তুমি কেতিয়াও কোনো বাটকেই মুকলি নোপোৱা।

১০০। (১) যদি কোনোৱে তোমাক চালাম দিয়ে, তেওঁক চালামৰ প্ৰত্যুত্তৰ সাদৰে দিব; (২) তোমালোকৰ শত্ৰুৱে সৰল মনেৰে যদি তোমালোকৰ সৈতে সন্ধি কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে, সিহঁতৰে সৈতে সন্ধি স্থাপন কৰিব। (৩) যিহেতু হজ্ৰতৰ (স্ব) দ্বাৰা তোমালোকে আল্লাৰ অলুপ্ত লাভ কৰিছা, তোমালোকৰ কৰ্ত্তব্য যে তেওঁৰ ধৰ্ম্ম-প্ৰচাৰ কাৰ্য্যত তোমালোকে যাৰ পৰ নাই সহায় কৰি নিজৰ কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰা।

১০১। জীৱন আৰু যৰণ পুনৰুত্থানৰ দিনলৈকে চলি থাকিব, আৰু সেই দেখি মানুহ আল্লাৰ আগত গোটখাই থাকিব। 'এলাৰ' অৰ্থ 'কি' ধৰিলে অৰ্থ হ'ব: পুনৰুত্থানৰ দিনা সকলোকে আল্লাই নিজৰ সন্মুখত সমবেত কৰিব।

১০২। আবুতুলা বিন্ উবয় তওবিলাকৰ নেতা আছিল। ওহদৰ যুদ্ধত মুচলমানবিলাক পৰাজিত হৈছিল। তাৰ প্ৰধান কাৰণ আছিল, আবুতুলাৰ দল যুদ্ধক্ষেত্ৰ পৰিত্যাগ কৰি যোৱাত আন মুচলমানবিলাকেও নিজৰ ঠাইত দৃঢ় হৈ থাকিব নোৱাৰিলে। তাৰ বাহিৰে তওবিলাকে মুচলমানবিলাকৰ গোপনীয় কথাবিলাক শত্ৰুৰ আগত প্ৰকাশ কৰিছিল। এনেবোৰ কাৰণে কিছুমানৰ মত হৈছিল সিহঁতক নিৰ্ধূল কৰা। আনবিলাকৰ মত আছিল সিহঁতৰ দোষ কমা কৰা। এই আয়তত আৰু তলৰ কিছুমান আয়তত সিহঁতৰ সৈতে কেনে ব্যৱহাৰ কৰা উচিত তাকে উল্লেখ কৰিছে।

১০৩। সিহঁতৰ পূৰ্ৱৰ অৱস্থা অৰ্থাৎ অবিবাসৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই নিছে।

৯০। সিহঁতে ইয়াকে বাঞ্ছা কৰে—সিহঁতে যিদৰে অবিশ্বাস কৰিছে^{১০৪} তোমালোকেও সেইদৰে অবিশ্বাস কৰা হ'লে, তোমালোক সকলোৱে এক শ্ৰেণী হৈ পৰিলা হেঁতেন। সেই দেখি আল্লাৰ পথত সিহঁতে দেশত্যাগ নকৰালৈকে সিহঁতৰ মাজৰ পৰা বন্ধু গ্ৰহণ নকৰিবা; পিছত, সিহঁত যদি (শত্ৰুৰ দললৈ) গুৰুটি যায়^{১০৫}, সিহঁতক ধৰি লবা, আৰু সিহঁতক য'তে পোৱা ত'তে বধ কৰিবা; আৰু সিহঁতৰ মাজৰ পৰা তোমালোকে কেতিয়াও বন্ধু বা সহায়কাৰী গ্ৰহণ নকৰিবা;—

৯১। সেইবিলাকক এৰি যিবিলাকে সেই জাতিৰ লগত যোগ দিয়ে যি তোমালোকৰ সৈতে চুক্তি-বন্ধ, অথবা যিবিলাকে তোমালোকৰ বিপক্ষে যুদ্ধ কৰিবলৈ নাইবা সিহঁতৰ স্বজাতিৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলৈ সক্ষম হিচাপে তোমালোকৰ ওচৰলৈ আহে^{১০৬}; আৰু আল্লাই ইচ্ছা কৰা হ'লে তেওঁ নিশ্চয় সিহঁতক তোমালোকৰ বিৰুদ্ধে ক্ষমতা দিব পাৰিলেহেঁতেন, তেতিয়া সিহঁতে নিশ্চয় তোমালোকৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰাম চলাই থাকিলেহেঁতেন। পিছত যদি সিহঁত তোমালোকৰ বিৰুদ্ধে বণ কৰাৰ পৰা নিবৃত্ত হয়, আৰু তোমালোকৰ লগত সন্ধিৰ প্ৰস্তাৱ কৰে, তেনে অৱস্থাত সিহঁতৰ বিপক্ষে (বণ কৰিবলৈ) কোনো বাট আল্লাই মুকলি ৰখা নাই^{১০৭}।

৯২। তোমালোকে আন কিছুমানক^{১০৮} পাৰা যিবিলাকে তোমালোকৰ পৰা নিৰ্ভয় হ'বলৈ আৰু সিহঁতৰ নিজৰ দলৰ পৰাও নিৰ্ভয় হ'বলৈ বাঞ্ছা কৰে;

১০৪। ভগ্নবিলাকৰ বিশ্বাসৰ কোনো স্থিৰতা নাছিল। বাহিৰে সিহঁতে নিজকে মুচলমান বুলি পৰিচয় দিছিল, কিন্তু প্ৰকৃততে সিহঁত অবিশ্বাসী আছিল।

১০৫। আজিকালিৰ সাময়িক বিধান মতেও যিবিলাকে শত্ৰুৰ গোপনে সহায় কৰে সিহঁতক কঠোৰ শাস্তি দিয়া হয় আৰু বিশ্বাসঘাতকক বধ কৰা হয়। ইচলামৰ বিধান মতে এনেবিলাক মানুহকো প্ৰথম অৱস্থাত নানান সুযোগ দিয়া হৈছিল বাবে সিহঁতে এনে আচৰণ ত্যাগ কৰে।

১০৬। এই বিলাক ক্ৰীণ বিশ্বাসৰ লোক আছিল, কিন্তু ইচলামৰ কালে সিহঁতৰ কিছু আশয় থকাৰ কাৰণে মুচলমানৰ বিৰুদ্ধে আৰু সিহঁতৰ বংশ-পৰীয়ালৰ যিবিলাক মুচলমান হৈছিল বা মুচলমানৰ পক্ষে আছিল সিহঁতৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলৈ টান পাইছিল।

১০৭। কোৰানৰ মতে যিবিলাক ধৰ্মত্যাগীয়ে মুচলমানৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ নকৰে সেইবিলাকক বধ কৰিব নোৱাৰি। ইয়াৰ বিপৰীত মত বুজি-সজ্ঞত নহয়।

১০৮। এইবিলাকেই হৈছে ইচলামৰ প্ৰকৃত শত্ৰু। সিহঁতে মুচলমানবিলাকৰ লগত বন্ধুতা কৰি সকলো কথা জানি মুচলমানৰ শত্ৰুবিলাকৰ লগতো মিলাপ্ৰতি কৰে। খনি-আচাদ আৰু ৰুনি ধ্বংসৰ মুচলমানবিলাকৰে সৈতে চুক্তিৰূপে কৰিছিল; পিছত তেওঁলোকৰ শত্ৰুৰ লগতো সহযোগিতা কৰিছিল।

যেতিয়াই সিহঁতক শত্ৰুতাৰ ফালে ওলোটাই নিয়া হয় সিহঁতে তাত জপিয়াই পৰে^{১০০}, পিছত যদি সিহঁতে তোমালোকলৈ সন্ধিৰ প্ৰস্তাব পঠিয়াই তোমালোকৰ বিৰুদ্ধাচৰণৰ পৰা নিবৃত্ত নহয়, আৰু নিজৰ হাতসমূহ টানি নাৰাখে, তেন্তে সিহঁতক ধৰি লবা আৰু সিহঁতক য'তে পোৱা ত'তে বধ কৰিবা; আৰু সেইবিলাকৰ বিৰুদ্ধেই আমি তোমালোকক প্ৰকাশ্য ক্ষমতা দান কৰিছোঁ।

ককু ১৩

ভুলক্ৰমে হত্যা কৰাৰ দণ্ড-বিধান; যাকে তাকে শত্ৰু বুলি ধৰি নলৈ তদন্ত কৰা
উচিত; আশ্ৰাৰ পথত যুদ্ধ কৰোঁতাসকল বহিষ্কাৰিলাকতকৈ শ্ৰেষ্ঠ।

৯০। আৰু ভুলক্ৰমে ভিন্ন এজন বিশ্বাসীয়ে আন এজন বিশ্বাসীক হত্যা কৰিব নোৱাৰে^{১১০}; আৰু যদি কোনো এজনে ভুলক্ৰমে এজন বিশ্বাসীক হত্যা কৰে, তেন্তে (তাৰ শাস্তি হৈছে) এজন বিশ্বাসী দাসক মুক্তি দান কৰা, তাৰ ওপৰি মৃতকৰ পৰিয়ালক হত্যাৰ বিনিময় সমৰ্পণ কৰা—যদিহে সিহঁতে নিজ ইচ্ছাৰে দাবী এৰি নিদিয়ৈ; কিন্তু যদি মৃতক তোমালোকৰ শত্ৰুপক্ষৰ হয়, আৰু সি বিশ্বাসী, তেন্তে (তাৰ শাস্তি হৈছে, কেৱল) এজন বিশ্বাসী দাসক মুক্তি দান কৰা^{১১১}, আৰু যদি সি সেই সম্প্ৰদায়ৰ যাৰ সৈতে তোমালোক মিত্ৰতাৰ চুক্তিত আবদ্ধ, তেন্তে (তাৰ শাস্তি হৈছে) মৃতকৰ পৰিয়ালক হত্যাৰ বিনিময় সমৰ্পণ কৰা, তাৰ ওপৰি এজন বিশ্বাসী দাসক মুক্তি দান কৰা^{১১২}; কিন্তু তাকে কৰিবলৈ সি যদি

১০০। আগ-পিছ নাচাই, ভালবেয়া বিচাৰ নকৰি শত্ৰুৰ ফালে ঢাল খায়।

১১০। কোৰাণৰ মতে এজন মূচলমান আন এজন মূচলমানৰ ভাই। সেই কাৰণে ইজনে সিন্ধনৰ প্ৰাণ ৰক্ষা কৰা কৰ্ত্তব্য। মাহুহে মাহুহক হত্যা কৰা মহাপাপ। ভায়েকে ভায়েকক হত্যা কৰা তাতোকৈ গুৰুতৰ পাপ।

১১১। শত্ৰুপক্ষৰ বিশ্বাসী নিহতৰ নিমিত্তে হত্যাৰ বিনিময় দিবৰ আৱশ্যক নাই। তাৰ কাৰণ এই, কতিপূৰণ দিলে শত্ৰুৰ ধন আৰু বল বৃদ্ধি হব; আৰু তাকে সিহঁতে মূচলমানৰ বিৰুদ্ধে ব্যৱ কৰিব।

১১২। চুক্তি-বদ্ধ মিত্ৰপক্ষৰ অ-মূচলমান যদি নিহত হয় তাকো মূচলমান নিহতৰ দৰে গণ্য কৰা হব। ইয়াত “আৰু সি বিশ্বাসী” এই কথাখিনি বাদ দিয়া হৈছে। বিশ্বাসী আৰু অবিবাসী নিহতৰ মাজত এই বিষয়ে কোনো পাৰ্থক্য নাই। বৰং মিত্ৰপক্ষক সহায় কৰিবৰ অৰ্থে কতিপূৰণ আদায় কৰাটোক প্ৰথম স্থান দিছে। ইচ্ছামে দাসত্বৰ নিষ্কৃতি প্ৰথা লাহে লাহে তুলি দিছিল। নানাবিধ প্ৰায়শ্চিত্তৰ আকাৰ দিছিল দাস মুক্ত কৰাৰ দ্বাৰা।

অক্ষম, সি আল্লাৰ ক্ষমাপ্ৰাৰ্থনাকপে একেৰাহে দুমাহ বোজা পালন কৰিব^{১১৩} ; আৰু আল্লাই সৰ্ব্বজ্ঞ, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

১১৪। আৰু যেয়ে এজন বিশ্বাসীক ইচ্ছা কৰি হত্যা কৰে, তাৰ প্ৰতিদান হ'ব নৰক ; তাতেই সি স্থায়ীকপে বাস কৰিব ; আৰু তাৰ ওপৰত নিজৰ ক্ৰোধ নিষ্ক্ষেপ কৰিব আৰু তাক নিজ সন্নিধানৰ পৰা জীতৰ কৰিব আৰু তাৰ নিমিত্তে সাজু ৰাখিব ভীষণ শাস্তি^{১১৪}।

১১৫। হে বিশ্বাসীসকল, যেতিয়া তোমালোক আল্লাৰ পথত (ঘৰৰ পৰা) ওলাই যোৱা^{১১৫} সকলো কথাৰ তদন্ত কৰিবা, আৰু যিজনো তোমালোকক (শাস্তিৰ) সম্ভাষণ জনায়^{১১৬} সিজনক নকবা, 'তুমি বিশ্বাসী নোহোৱা' ; তোমালোকে পাৰ্থিৱ জীৱনৰ সম্বল বিচাৰিছা, কিন্তু উত্তম সম্পদ প্ৰচুৰ পৰিমাণে আছে আল্লাৰ কাষত^{১১৭} ; অতিতত তেনে আছিল। তোমালোকো^{১১৮} ; পিছত তোমালোকৰ প্ৰতি আল্লাই অমুগ্ৰহ বৰ্ষণ কৰিলে। গতিকে তোমালোকে উচিতমতে তদন্ত কৰি লবা ; তোমালোকে যি কাৰ্য্যকে কৰা সেই সম্বন্ধে আল্লা সম্পূৰ্ণৰূপে অভিজ্ঞ।

১১৩। যাতে হত্যাকাৰীয়ে এনে প্ৰায়শ্চিত্ত দাৰা নিজ দোষৰ গভীৰতাৰ উপলব্ধি কৰিব পাৰে।

১১৪। আগৰ আয়তত ভুলক্রমে যদি হত্যা কৰা হয় তাৰ শাস্তিৰ বিধান উল্লেখ কৰিছে। এই আয়তত জানি-শুনি বিশ্বাসীবিলাকক বধ কৰা যে মহাপাপ আৰু তাৰ শাস্তি যে হত্যাকাৰীয়ে পৰকালতো ভুঞ্জিব লাগিব তাকে কৈছে। ইহলোকত যি শাস্তি দিয়া উচিত তাৰ নিমিত্তে চোৱা ২ : ১৭২।

১১৫। বুদ্ধ কৰিবলৈ। কোন মুচলমান শত্ৰুপক্ষ আৰু কোন মিত্ৰপক্ষ ভালকৈ তদন্ত কৰিবা ; যাকে তাকে শত্ৰু বুলি ধৰি বধ নকৰিবা।

১১৬। মুচলমানৰ দৰে চালাম দিয়া বুজোৱা নাই। কেতিয়াবা অমুচলমানে (বেনে ইহুদীবিলাকে) মুচলমানৰ দৰে চালাম দিছিল। যথার্থ অৰ্থ হৈছে, যিজন প্ৰকৃততে বিশ্বাসী আৰু সন্ধি স্থাপনত সহায় কৰিবলৈ আছে, তেনে মাহুতক বিশ্বাসী-বুলি ধৰি লবা।

১১৭। সকলো কাৰ্য্যকে সত্যৰ ভিত্তিৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব লাগে। সুনাম অথবা পৃথিৱীৰ সম্বল লাভৰ উদ্দেশ্যে কাম কৰিলে আল্লাৰ কাৰণে কাম কৰা নহয়।

১১৮। তোমালোকে নিজেও এক সময়ত অশ্বাসী আছিল। পিছত বিশ্বাসী হলা। তাকে যনন্ত ৰাখি যাকে তাকে তদন্ত নকৰাকৈ অশ্বাসী বুলি ধৰি নলবা।

৯৬। যিবিলাক অক্ষম হৈ কষ্টত পৰি আছে^{১১৯} সেইবিলাকৰ বাহিৰে যিবিলাক বিশ্বাসী (ঘৰতেই) বহি থাকে সিহঁত সেইসকলৰ তুল্য হ'ব নোৱাৰে যিসকলে নিজ ধন আৰু নিজ প্ৰাণেৰে সৈতে আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰে; যিসকলে নিজ ধন আৰু নিজ প্ৰাণেৰে সৈতে যুদ্ধ কৰে সেইসকলক আল্লাই (ঘৰতে) বহি থকা-বিলাকৰ ওপৰত সম্ভৱম্ভৱ শ্ৰেষ্ঠতা দান কৰিছে, আৰু আল্লাই (সেইসকলৰ) প্ৰত্যেককে মঙ্গলৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে; আৰু যুদ্ধত যিসকলে যোগদান কৰিছে সেই সকলক (ঘৰতে) বহি থকাবিলাকতকৈ মহান প্ৰতিদান দি আল্লাই শ্ৰেষ্ঠ কৰিছে,—

৯৭। তেওঁৰ পৰা অহা নানাকপ সমাদৰ আৰু মাৰ্জ্জনা আৰু ককণা; আৰু আল্লাই শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল^{১২০}।

ককু ১৪

অত্যাচাৰ সহ্য অতীত হলে আৰু ধৰ্মপালনৰ স্বাধীনতা নাথাকিলে
মুচলমানৰ পক্ষে দেশত্যাগেই শ্ৰেয়ঃ।

৯৮। নিজ আত্মাৰ অত্যাৰ কৰি থাকোঁতে ফিৰিশ্তাবিলাকে যিবিলাকৰ মৃত্যু ঘটাইছিল সিহঁতক তেওঁলোকে কব, তোমালোকৰ অৱস্থা কেনে আছিল? সিহঁতে কব, আমি পৃথিৱীত দুৰ্বল আৰু নিঃসহায় আছিলোঁ; ফিৰিশ্তাবিলাকে কব, আল্লাৰ পৃথিৱীখন ইমান প্ৰশস্ত নাছিল নে যে তোমালোকে গৃহত্যাগ কৰি অইন ঠাইত বসতি কৰিলাহেঁতেন^{১১৯}? পিছত সিহঁতলৈ থাকিবৰ ঠাই হ'ব নবক, আৰু ই কি নিকৃষ্ট আশ্ৰয়-স্থল!—

১১৯। হাতভৰি নোহোৱা, নৰীয়া, বা নিঃসহায় মাছুহ, যুদ্ধ কৰিবলৈ অপাৰগ।

১২০। ধৰ্ম-প্ৰচাৰ, সত্য-প্ৰচাৰৰ কাৰণে ত্যাগ স্বীকাৰ কৰা মুচলমানৰ কৰ্তব্য। যিসকল প্ৰকৃত মুচলিম সেই সকল নিজৰ ধন আৰু নিজৰ প্ৰাণ ধৰ্মৰ নিমিত্তে বিসৰ্জন কৰিবলৈ সন্মত সাজু আছিল। সেইনিমিত্তে তেওঁলোক আল্লাৰ বিশেষ অনুগ্ৰহৰ ভাজন হৈছিল। এবাৰ যুদ্ধৰ সময়ত টকাৰ অভাব হৈছিল। হজ্ৰতে(হ) সকলোকে বৰঙনি দিবলৈ উপদেশ দিলে। হজ্ৰত উমৰক হজ্ৰতে(হ) সুধিলে, তুমি কি দিবা? তেওঁ কলে, মোৰ যি সম্পদ আছে তাৰ আধা খিনি এতিয়া গ্ৰহণ কৰক। তেওঁ গুচি গল। পিছত হজ্ৰত আবুবকৰ আহিল। তেওঁকো হজ্ৰতে(হ) সেই প্ৰশ্নকে কৰিলে। তেওঁ কলে, মোৰ বুলিবলৈ একো নাই, যি আছে আল্লাই দিয়া বস্তু; সকলোখিনি গ্ৰহণ কৰক। হজ্ৰতে(হ) সেইদেখি আবুবকৰক শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞান কৰিছিল।

১২১। অন্যায় অত্যাচাৰ সহ্য কৰা অপেক্ষা দেশত্যাগ শ্ৰেয়ঃ।

৯৯। পুৰুষ আৰু স্ত্ৰী আৰু লৰাহোৱালাৰ মাজৰ সেইবিলাকৰ বাহিৰে যিবিলাক দলিত, দুৰ্বল, ওলাই যাবলৈ উপায় নাপায়, আৰু (যুক্তিৰ) কোনো বাট দেখি নাপায়।

১০০। সেইবিলাকক (দেশ-ত্যাগ কৰিব নোৱাৰাৰ বাবে) আল্লাই সম্ভৱতঃ মাৰ্জনা কৰিব ; আৰু আল্লা পৰম মৰ্ণকাৰী, শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল।^{১২২}

১০১। আৰু যিজনে আল্লাৰ পথত দেশত্যাগ কৰে সেইজনে আশ্ৰয় লবৰ বহুতো স্থান, আৰু সম্পদৰ প্ৰচুৰতা, লাভ কৰিব ;^{১২৩} আৰু যিজনে আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ কাৰণে ঘৰ এৰি ওলাই যায়, আৰু তেনে অৱস্থাত সিজনৰ মৃত্যু ঘটে, স্বৰূপতে তেওঁক প্ৰতিদান দিয়াৰ ভাৰ আল্লাৰ ওপৰত ; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ মাৰ্জনাকাৰী, পৰম দানশীল।

ককু ১৫

যুদ্ধক্ষেত্ৰত নমাজ পালনৰ নিয়ম ; যুদ্ধ প্ৰসঙ্গত সকলো কাৰ্য্যৰ মূল উদ্দেশ্য
আল্লাৰ সন্তুষ্টিলাভ।

১০২। আৰু দেশৰ মাজত ভ্ৰমণ কৰোঁতে যদি আশঙ্কা কৰা, তোমালোকক অবিশ্বাসীবিলাকে বিপদত পেলাব, তেন্তে নমাজ চমুকৈ^{১২৪} তোমালোকৰ কোনো অপৰাধ নহব ; নিশ্চয় অবিশ্বাসীবিলাক তোমালোকৰ প্ৰকাশ্য শত্ৰু।

১০৩। আৰু যেতিয়া তুমি সিহঁতৰ মাজত থাকা আৰু সিহঁতক একেলগে নমাজ পঢ়াবৰ আয়োজন কৰা, তেতিয়া সিহঁতৰ এদলে যেন নিজ নিজ অস্ত্ৰ লৈ তোমাৰ লগতে থিয় হৈ থাকে ; আৰু যেতিয়া সিহঁত চিহ্ন (সাঙ্কে

^{১২২}। তেওঁলোকৰ নিতান্ত ইচ্ছা আছিল দেশ এৰি ঘৰৰ পৰা ওলাই যাবলৈ। কিন্তু তেওঁলোক নিকপায় হৈ সকলো যত্নগা সহ কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল।

^{১২৩}। প্ৰকৃততে এই গৃহত্যাগী যুচলমানবিলাকে আৰব দেশৰ বহু অংশৰ আধিপত্য লাভ কৰিছিল, আৰু কেইবা বছৰৰ পিছত কাইচৰ্ (Caesar) আৰু কিচ'ৰাৰ (Chosroe) প্ৰশস্ত দেশসমূহৰ অধিকাৰী হৈছিল।

^{১২৪}। ইবনে কছীৰৰ মতে চমুকৈ^{১২৪} কৰাৰ অৰ্থ হৈছে কম সময়তে নমাজ সম্পন্ন কৰা। ভ্ৰমণত ৪ বাকাতৰ ঠাইত ২ বাকাত আগৰে পৰা পঢ়া হৈছিল ; আন্তৰ্জনক অৱস্থাত সেই ২ বাকাতো সংক্ষেপ কৰি আৰু অলপ সময়তে পঢ়িব পাৰি। এই আৱশ্যকত অকলৈ নমাজ পঢ়াব কথা উল্লেখ কৰিছে। পাছৰ আৱশ্যকত গোটেখাই (বৰা'অং কৰি) নমাজ পঢ়াব বিধি দিছে। এই দুয়ো আৱশ্যক ইয়াৰ বোধাৱণাৰে আন্তৰ্জনক নমাজৰ (বলাতুল-বোঁক) অধ্যায়ত উল্লেখ কৰিছে। চোৰী, ইবনে কছীৰ, ৫ : ১৪৪।

প্ৰণিপাত) কৰি উঠে, সিহঁতে যেন তোমালোকৰ পিছত স্থান লয়, আৰু দ্বিতীয় দলে যি নমাজ পঢ়া নাই আগ বাঢ়ি আহক আৰু তোমাৰ লগতে নমাজ পঢ়ক; আৰু সিহঁতে যেন নিজ নিজ আত্মবক্ষাৰ সঁজুলি আৰু নিজ নিজ অস্ত্ৰ শস্ত্ৰ লৈ থাকে; ১২৫ অবিশ্বাসীবিলাকে এই ইচ্ছা কৰে, তোমালোকক নিজ অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ আৰু বয়-বস্ত্ৰ সম্বন্ধে অসতৰ্ক হোৱামাত্ৰ একোবতে খেদা মাৰি আক্ৰমণ কৰে; কিন্তু যদি বৰষুণৰ কাৰণে তোমালোক অশুবিধাত পৰা বা তোমালোক নৰীয়াত পৰা, অস্ত্ৰ নোলোৱাকৈ নমাজ পঢ়াত তোমালোকৰ কোনো দোষ নহব; আত্মবক্ষাৰ উপায় তোমালোকে অৱলম্বন কৰি থাকিবা; আৰু অবিশ্বাসীবিলাকৰ নিমিত্তে আল্লাই প্ৰস্তুত থৈছে অপমানজনক শাস্তি।

১০৪। আৰু নমাজ শেষ কৰাৰ পাছত আল্লাক স্মৰণ কৰি থাকিবা—খিয় আৰু বহি থাকোঁতে, আৰু কাতি হওঁতে; ১২৬ কিন্তু যেতিয়া তোমালোকৰ নিমিত্তে আতঙ্কৰ কোনো কাৰণ নাথাকে, (নিয়ম মতে) নমাজৰ অহুষ্ঠান কৰিবা; ১২৭ বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে নিশ্চয় নিৰ্দ্ধাৰিত সময়ত নমাজ পঢ়াটো অৱশ্য কৰ্তব্য।

১০৫। আৰু (শত্ৰু-)দলক খেদি নিয়াত হেলা নকৰিবা; আৰু যদি তোমালোকে কষ্ট ভোগ কৰিছা, সিহঁতেও তোমালোকৰ দৰেই কষ্ট ভোগ কৰিছে; কিন্তু যি তোমালোকে আল্লাৰ পৰা আশা কৰা ১২৮ সিহঁতে সেই আশা নকৰে; আৰু আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞ, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

১২৫। চোৱাঁ, আল্ বহ্ কল্ মুহীছ; তাত ৰণৰ মাজত যুদ্ধ-ক্ষেত্ৰতো যুচলমানে কি প্ৰকাৰে নমাজ যমা'অৎ কৰি পঢ়িছিল বৰ্ণোৱা হৈছে। কোনো কোনো সময়ত যেতিয়া শত্ৰু সম্মুখীন, ২ ৰাকাতৰ ঠাইত ১ ৰাকাতো পঢ়ি নমাজ সম্পন্ন কৰা হৈছিল। তাতোঁক বেচি তয়ৰ কাৰণ থাকিলে ককু আৰু চিয়্দা নকৰি কেৱল সঙ্কেতৰে নমাজ পঢ়িবলৈ অহুমতি দিয়া হৈছিল। ইয়াৰ পৰা বুজিব পাৰি, হজ্ৰতৰ স্বাভাৱ সকলে অতিপাত অৱস্থাতো নমাজ ত্যাগ কৰা নাছিল।

১২৬। (১) আতঙ্কৰ সময়ত নিয়ম মতে লাহে লাহে একাগ্ৰমনেৰে নমাজ পঢ়া সম্ভৱ নহয়। সেই দেখি তাৰ ক্ষতি এই দৰে পূৰ্ণ কৰিবা যে উঠোঁতে বহোঁতে সদায় আল্লাক স্মৰণ কৰি থাকিবা। (২) যুদ্ধ কৰোঁতে সদায় আল্লাক স্মৰণ কৰিবা, যাতে তোমালোকে শত্ৰুৰ বিৰুদ্ধেও কোনো অস্ত্ৰ নকৰা।

১২৭। এনেদৰে একাগ্ৰমনেৰে নমাজ পঢ়িবা যিদৰে পঢ়া উচিত—অৰ্থাৎ চমু নকৰি, লাহে লাহে, অৰ্থ বুজি, আল্লাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি।

১২৮। আল্লাৰ কৃপা, জয়লাভ, আল্লাৰ সন্তুষ্টি লাভ। এই আৱশ্যৰ পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি, আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰাৰ অৰ্থ কি? নিজৰ স্বাৰ্থৰ নিমিত্তে বা অৰ্থলাভৰ কাৰণে, বা পৰৰ দেশ বলেৰে জয় কৰিবৰ অৰ্থে যুচলমানে কেতিয়াও যুদ্ধ কৰিব নোৱাৰে।

ককু ১৬

অসৎকাৰ্য্য কৰোঁতাক প্ৰশ্ন দিয়া নিষেধ ; অসৎকাৰ্য্য কৰোঁতাই আল্লাৰ
ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰা উচিত ; নিজৰ দোষৰ কাৰণে আইনক
দোষাৰোপ কৰা মহাপাপ ।

১০৬। নিশ্চয় আমি সত্যৰে সৈতে ধৰ্ম্মগ্ৰন্থখন তোমালৈ নমাই পঠিয়াইছোঁ,
যাতে আল্লাই তোমাক যি অনুভূতি দান কৰিছে তাৰ সহায়ৰে তুমি মানৱৰ মাজত
বিচাৰ কৰিব পাৰা ;^{১০২} আৰু তুমি বিশ্বাসঘাতকবিলাকৰ হৈ খাটনি নধৰিবা ।

১০৭। আৰু আল্লাৰ পৰা ক্ষমা-প্ৰাৰ্থনা কৰা ; নিশ্চয় আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল,
পৰম দানশীল ।

১০৮। আৰু যিবিলাক নিজৰ প্ৰতি অসজ্ঞাতী সেইবিলাকৰ হৈ তুমি খাটনি
নধৰিবা ; নিশ্চয় আল্লাই অসজ্ঞাতী মহাপাপীক ভাল নাপায় ।

১০৯। সিহঁতে (নিজ কুকাৰ্য্য) মানুহৰ পৰা গোপন ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰে,
কিন্তু আল্লাৰ পৰা গোপন ৰাখিব নোৱাৰে ; আৰু যি কথাত ডেওঁ অসন্তুষ্ট তাকে লৈ
যেতিয়া সিহঁতে নিশা পৰম্পৰ মন্ত্ৰণা কৰে তেওঁ তেতিয়া সিহঁতৰ লগতেই থাকে ;
আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰে আল্লাই তাকে আশুৰি ধৰে ।^{১০৩}

১১০। চোৱাঁ, তোমালোকেই সিহঁতৰ পক্ষ সমৰ্থন কৰি খাটিছা এই পাখিৰ
জীৱনত ; কিন্তু পুনৰুত্থানৰ দিনা আল্লাৰ আগত সিহঁতৰ হৈ কোনে খাটনি ধৰিব ?
বা কোনে সিহঁতৰ কাৰ্য্যৰ ভাৰ গ্ৰহণ কৰিব ?

১১১। আৰু যিজন অসৎকাৰ্য্য কৰে বা নিজ আত্মাৰ প্ৰতি অজ্ঞায় কৰে,
তাৰ পাছত আল্লাৰ ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰে, যিজন আল্লাক পাব শ্ৰেষ্ঠ মাৰ্জ্জনাকাৰী,
পৰম দানশীল ।

১১২। আৰু যি পাপ অৰ্জ্জন কৰে সি কেৱল নিজ আত্মাৰ নিমিত্তে তাকে
অৰ্জ্জন কৰে ; আৰু আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞ, মহাজ্ঞানী ।

১২৯। (১) হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব) জ্ঞান কোষানৰ আদেশসমূহৰ সৰ্ব্বত্বে পূৰ্ণ আছিল,
কিয়নো তেওঁৰ প্ৰতি আল্লাৰ বাণী অৱতীৰ্ণ হৈছিল, আৰু তেওঁৰেই কোষানৰ অৰ্থ সকলোতকৈ
বেচি বুজিছিল । (২) এই আৱতত যদিও হজ্ৰত (স্ব) সোধোন কৰা হৈছে, প্ৰকৃততে তেওঁৰ
দ্বাৰা সকলো মুচলমানকে এই আদেশ দিয়া হৈছে যে তেওঁলোকে সকলো বিষয়ৰ
বীমাংগো কোষানৰ দ্বাৰা কৰিব ।

১৩০। আল্লাৰ সৰ্ব্বত্বে ইচ্ছাৰৰ শিক্ষা এই যে তেওঁ সৰ্ব্বব্যাপী, সৰ্ব্বজ্ঞ । এই বিশ্বাস
চুপ হলে বান্ধহে পাপ কৰিব নোৱাৰে ।

১১৩। আৰু যি নিজে দোষ বা পাপ^{১৩১} অৰ্জন কৰে, তাৰ পাছত তাকে কোনো নিৰ্দোষীৰ ওপৰত পেলাই সেইজনক দোষাৰোপ কৰে, স্বৰূপতে সি মিছা অপবাদ আৰু প্ৰত্যক পাপৰ বোজা নিজেই বহন কৰিব^{১৩২}।

ককু ১৭

শ্ৰায় প্ৰতিষ্ঠা আৰু সত্য বিচাৰৰ মূল হৈছে কোবান ;

পৰোপকাৰ, শ্ৰায়কাৰ্য্য, আৰু মাল্লহৰ মাজত

মিলন-স্থাপন এয়ে ইচ্ছামৰ শিক্ষা ;

এয়ে স্তূপথ।

১১৪। আৰু তোমাৰ প্ৰতি আল্লাৰ কৃপা আৰু তেওঁৰ কৰুণা নোহোৱা হলে, সিহঁতৰ এদলে নিশ্চয় তোমাক ভ্ৰমৰ বাটেদি^{১৩৩} নিবলৈ ইচ্ছা কৰিলে হেঁতেন ; কিন্তু সিহঁতে নিজকেই ভ্ৰমৰ বাটেদি লৈ যায়, আৰু সিহঁতে তোমাৰ অকণো অনিষ্ট কৰিব নোৱাৰে ; আৰু আল্লাই তোমালৈ ধৰ্ম্মগ্ৰন্থখন আৰু জ্ঞান^{১৩৪} নমাই পঠিয়াইছে, আৰু যি জ্ঞান পূৰ্বে তোমাৰ নাছিল সেই জ্ঞান তেওঁ তোমাক প্ৰদান কৰিছে ; আৰু তোমাৰ প্ৰতি আল্লাৰ অনুগ্ৰহ মহান।

১১৫। সিহঁতৰ বেচিভাগ মন্ত্ৰণাত^{১৩৫} কোনো কল্যাণ নাই, সেই মন্ত্ৰণাৰ

১৩১। “খবীঅতুনৰ” অৰ্থ হৈছে এনে পাপ যি ইচ্ছাপূৰ্বক কৰা নহয়। “ইছ্ম” হৈছে জানিওনি ইচ্ছাপূৰ্বক কৰা পাপ।

১৩২। তইমা এজন তওদলৰ মুচলমান আছিল। সি এটা যুদ্ধৰ বৰ্ষ চুৰ কৰিছিল, আৰু ধৰা নপৰিবৰ উদ্দেশ্যে এজন ইহুদীৰ ঘৰত সেই বৰ্ষ ৰাখি থৈ আহে। হজ্ৰতৰ (স্ব) ওচৰলৈ সেই অভিযোগ অহাত তেওঁ সত্য ঘটনাটো জানিব পাৰি ইহুদীজনক অভিযোগৰ পৰা খলন কৰিলে, আৰু মুচলমান চোৰজনক শাস্তি দিলে। এই বিচাৰত বহুত কীণ বিখাসৰ মুচলমানে বেয়া পাইছিল। হজ্ৰতে (স্ব) মুচলমান আৰু অ-মুচলমানৰ মাজত শ্ৰায়ৰ তজ্জু সমানভাৱে ধৰিবলৈ উপদেশ দিছিল।

১৩৩। সিহঁতে সত্য কথা মুকুৱাই মিছা উক্তি কৰি তোমাক সত্য ঘটনা জানিব নিদিয়ৈ বাতে তুমি শ্ৰায় বিচাৰ কৰিব নোৱাৰা। কিন্তু অনেক সময়ত আল্লাই নিজ প্ৰত্যাদেশৰে সকলো কথা তোমাক জানিব দিয়ে।

১৩৪। কোবান জ্ঞানৰ আদি, মূল, জ্ঞানৰে পৰিপূৰ্ণ।

১৩৫। আৰবি শব্দ ‘নয্‌হাৰ’ অৰ্থ হৈছে গুপ্ত সভা-গমিতি। কিন্তু কিছুমান লেখকৰ মতে সাধাৰণ প্ৰকাণ্ড সভাকো নয্‌হা বোলে ; কিন্তু বাজহা সভাক নয্‌হা নোবোলে। গুৰুতৰ বিষয়ে পৰামৰ্শ লবলৈ বিশেষ বিশেষ মাল্লহৰ যি সভা পতা হয় তাকে ‘নয্‌হা’ বোলে। চোৱী মহীত, গিচামুল আৰব্‌।

বাহিৰে যি অল্পযায়ী কোনোৱে পৰ্বৰ উপকাৰ বা জায় কাৰ্য্য কৰিবলৈ, বা মানুহৰ মাজত মিলন স্থাপন কৰিবলৈ আদেশ দিয়ে; আৰু যিজন আত্মাৰ সন্তোষলাভৰ অভিপ্ৰায়ে তেনে কাৰ্য্য কৰে সেইজনক শীঘ্ৰে আমি প্ৰদান কৰিম মহৎ প্ৰতিদান।^{১৩৬}

১১৬। আৰু যদি কেও, তাৰ নিমিত্তে সুপথ প্ৰকাশ হোৱাৰ পিছতো, (আমাৰ) বচুলৰ বিক্ৰাচৰণ কৰে আৰু বিশ্বাসীসকলৰ পথ এৰি অইন পথ অনুসৰণ কৰে, তাক যিফালে সি ঘূৰিছে সেইফালেই আমি ঘূৰাম, আৰু তাক নবকত নিক্ষেপ কৰিম;^{১৩৭} আৰু (নবকেই) প্ৰত্যাবৰ্ত্তনৰ নিকট স্থান।

ককু ১৮

শিৰ্‌ক্ মহাপাপ; মুৰ্‌বিক স্বয়তানৰ শিৰ্য; সজ্জ কাম বিশ্বাসত

প্ৰতিষ্ঠিত হলেহে প্ৰকৃততে ফলস্বত্ব হয়;

ইচ্‌লাম হজ্‌বত্‌ ইব্ৰাহিমৰেই ধৰ্ম।

১১৭। যদি আনক আত্মাৰ সমানে উপাস্য পতা হয়, আত্মাই তাক নিশ্চয় ক্ষমা নকৰে; আৰু তাৰ বাহিৰে যাকে ইচ্ছা তাৰ নিমিত্তে সকলো ক্ষমা কৰে; আৰু যেয়ে আনক আত্মাৰ সমান উপাস্য পাতে, স্বকপতে সি বহুদূৰ বিপথে গৈছে।^{১৩৮}

১১৮। সিহঁতে তেওঁক এৰি নাৰী-মূৰ্ত্তি প্ৰতিমাসমূহক^{১৩৯} আহ্বান কৰে; আৰু সিহঁতে কেৱল বিজ্ৰোহী স্বয়তানকেই^{১৪০} আহ্বান কৰি থাকে;

১৩৬। পৰোপকাৰ, জায় ব্যৱহাৰ, আৰু মিলা-প্ৰীতি স্থাপন, এয়ে ইচ্‌লামৰ নীতি।

১৩৭। এই পৃথিবীতো সিহঁতে নবকৰ অগ্নিত থাকে, সুখ-শান্তিৰ পৰা বঞ্চিত হয়।

১৩৮। চোৰ', আয়ত ৪২। আনক আত্মাৰ সমান কৰা (শিৰ্‌ক) এই কাৰণে মহাপাপ যি আত্মা এক, অদ্বিতীয়, সম্পূৰ্ণ, আৰু সেই নিমিত্তে অকল তেওঁৰে উপাসনাৰ যোগ্য। যি অসম্পূৰ্ণ সি উপাস্ত হ'ব নোৱাৰে।

১৩৯। যেনে, আৰব বিলাকৰ লাভ, মনাত, 'উজ্জা'; হিন্দুবিলাকৰ কালী, দুৰ্গা, লক্ষী, সবৰ্ঘতী; গ্ৰীকবিলাকৰ মিনৰ্ভা, হিকাটি, ভিনচ্‌। নিজীৰ, প্ৰাণহীন বস্তুকো 'ইনাছ' বোলে যেনে গছ-গছনি, শিল, ইত্যাদি। (Lane's Lexicon)

১৪০। মুৰ্‌বিকবিলাক প্ৰকৃততে স্বয়তানৰ শিৰ্য। সাধুপুৰুষ, দৰ্‌বেশ, আৰু হালীবিলাকৰ সমাধিৰ পূজা কৰা বা ভাটলৈ নৈবেদ্য জনা প্ৰকান্ত শিৰ্‌ক (শিৰ্‌কে হলী); বাহুহক নিজৰ অত্যন্ত পূৰ্ণ কৰোঁতা বুলি ভবাকো। সাধুপুৰুষ সকলে শিৰ্‌ক বুলি ধৰিছে, আৰু তাকে শুণ্ড শিৰ্‌ক বুলি কৈছে (শিৰ্‌কে থকী)।

১১৯। তাক আল্লাই অভিশাপ দিছিল ; আৰু সি কৈছিল, অৱশ্যে মই তোমাৰ ভৃত্যবিলাকৰ ভিতৰৰ নিৰ্দ্ধাৰিত^{১১৭} এভাগক (মোৰ অনুগামী ৰূপে) গ্ৰহণ কৰিম ;

১২০। আৰু সিহঁতক মই নিশ্চয় বিপথলৈ নিম, আৰু সিহঁতৰ অন্তৰত মই নিশ্চয় মিছা আকাজ্জাৰ সঞ্চাৰ কৰিম, আৰু মই নিশ্চয় সিহঁতক আদেশ দিম, যাতে সিহঁতে ঘৰচীয়া জন্তুৰ কাণ কাটে,^{১১৮} আৰু মই নিশ্চয় সিহঁতক আদেশ দিম, যাতে সিহঁতে আল্লাই গঢ়া সৃষ্টিৰ আকাৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰে। ^{১১৯} আৰু যেয়ে আল্লাক এৰি স্বয়তানক নিজ বন্ধু বুলি গ্ৰহণ কৰে, সি স্বৰূপতে স্পষ্ট ক্ষতিত পৰি ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়।

১২১। সি সিহঁতক মিছা প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে আৰু সিহঁতৰ অন্তৰত মিছা আকাজ্জাৰ সঞ্চাৰ কৰে, আৰু সিহঁতক স্বয়তানে কেৱল প্ৰবঞ্চনাৰহে প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে।^{১২০}

১২২। সেইবিলাকৰেই আশ্ৰয়-স্থল নৰক, আৰু সিহঁতে তাৰ পৰা কেতিয়াও নিস্তাৰ নাপায়।

১২৩। কিন্তু যিসকলে বিশ্বাস কৰে আৰু সৎকাৰ্য্য কৰে তেওঁলোকক আমি নিশ্চয় এনে উত্তানসমূহৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিম যাৰ তলেদি জুৰিবিলাক

১৪১। চোৱাঁ, ১৪ : ২৩। আৰু চোৱাঁ ১৫ : ৪০, ৪১, য'ত কোৱা হৈছে, আল্লাৰ বিশেষ ভৃত্যবিলাকৰ ওপৰত স্বয়তানৰ কোনো প্ৰভাৱ নাথাকিব। নিজ কৰ্ম্ম সৰ্ব্বদা মাজুহ স্বাধীন— সি ইচ্ছা কৰিলে আল্লাৰ ভৃত্য হ'ব পাৰে, আৰু ইচ্ছা কৰিলে স্বয়তানৰে ভৃত্য হ'ব পাৰে। এয়ে হৈছে আল্লাৰ চিৰকলীয়া বিধান।

১৪২। বিশ্বাস ই আন এটা ৰূপ। কোনো দেৱ-দেৱীৰ নামত আবববিলাকে ঘৰচীয়া জন্তু উচৰ্গা কৰিছিল আৰু চিন ৰাখিবলৈ সিহঁতৰ কাণ ফালিছিল বা কাণত বন্ধা কৰিছিল। কিছুমান জন্তুক এনেদৰে চিন ৰাখি এৰি দিছিল। আমাৰ দেশৰ কোনো কোনো ঠাইত এনে প্ৰথা আজিও প্ৰচলিত আছে।

১৪৩। শাৰীৰিকৰূপে ওপৰত লিখা মতে অজ্ঞেয়দন বুজাইছে। আধ্যাত্মিকৰূপে ইয়াত এটা মহান সত্য নিহিত আছে। বাইবেলত আছে, মাজুহক আল্লাই নিজৰ আকাৰৰ সূক্ষ্ম সৃষ্টি কৰিছে। আল্লা নিৰাকাৰ ; সেই দেখি অৰ্থ হৈছে, মাজুহৰ উৎপত্তি ঐশ্বৰিক। স্বয়তানৰ অনুগামী হলে মাজুহৰ প্ৰকৃতিৰ ঐশ্বৰিকতা নাথাকে, আৰু তাৰ এটা নিৰ্দ্ধৃত পৰিবৰ্ত্তন ঘটে।

১৪৪। চোৱাঁ, ১৭ : ৬৫।

বৈ যায়; তাতেই তেওঁলোকে স্বীয়ৰূপে বসতি কৰিব; এয়ে আল্লাৰ সত্য অজ্ঞাৰ; আৰু আল্লাতকৈ কোন বাক্যত অধিক সত্যবাদী?

১২৪। তোমালোকৰ বৃথা আকাজকাসমূহ পূৰ্ণ নহব, আৰু গ্ৰন্থ গোৱা-বিলাকৰো বৃথা আকাজকাসমূহ^{১৪৫} পূৰ্ণ নহব; যিয়ে অসৎকাৰ্য্য কৰে সেইমতে তাৰ প্ৰতিফল তাক দিয়া হ'ব, আৰু সি নিজৰ নিমিত্তে আল্লাত ভিন্ন আন কোনো বস্তু বা সহায়কাৰী নাপাব।

১২৫। কিন্তু পূৰ্বৰেই হওক বা তিবোতাই হওক, যিসকলে সৎকাৰ্য্য কৰে আৰু বিশ্বাসত দৃঢ়^{১৪৬} হৈ থাকে, সেই সকলেই স্বৰ্গ উত্থানৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিব, আৰু সেই সকলৰ প্ৰতি খেজুৰ গুটিৰ আঁচৰ সমানে অন্ময় কৰা নহ'ব।

১২৬। ধৰ্ম্ম সম্বন্ধে সেইজনতকৈ অধিক জ্ঞেষ্ঠ কোন যিজনে আল্লাত আত্মসমৰ্পণ কৰে আৰু সজ কাম কৰে আৰু (আল্লাৰ) একনিষ্ঠ সেৱক ইব্ৰাহিমৰ ধৰ্ম্মৰ অনুসৰণ কৰে, কিয়নো আল্লাই ইব্ৰাহিমক নিজ বন্ধুৰূপে গ্ৰহণ কৰিছিল।^{১৪৭}

১২৭। আৰু আকাশমণ্ডলত যি আছে আৰু পৃথিৱীত যি আছে সকলো আল্লাৰ; আৰু সকলো বস্তুকে আল্লাই আগুৰি ৰাখিছে।

১৪৫। পৰিত্ৰাণৰ নিমিত্তে সৎকাৰ্য্য কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই; সিহঁতে তাৰে সিহঁত আল্লাৰ নিৰ্ৰূচিত সন্তান, আৰু সিহঁতৰ পৰিত্ৰাণ অনিশ্চিত।

১৪৬। পৰিত্ৰাণ (নযাত্) কেৱল সজকৰ্ম্ম দ্বাৰা লাভ নোৱাৰি; গঠিক বিশ্বাস অপৰিহাৰ্য্য। কেৱল বিশ্বাসেও আমাক মুক্তি দিব নোৱাৰে। গঠিক সৰল বিশ্বাস আৰু সজকৰ্ম্মৰ যোগেদি নযাত্ লাভ কৰিব পাৰি।

১৪৭। এই আয়তৰ পৰা বুজিব পাৰি; ইচ্ছামৰ তিনটা মূল-নীতি:—

(১) আল্লাত নিজকে আত্মসমৰ্পণ কৰা;

(২) সজকৰ্ম্ম কৰা;

(৩) হৃৎকৃত ইব্ৰাহিমৰ দৰে আল্লাৰ একত্ব, তেওঁৰ পূৰ্ণ জ্ঞান, আৰু তেওঁৰ পূৰ্ণ কৰুণাতাৰ ওপৰত দৃঢ় বিশ্বাস ৰখা;

ককু ১৯

পত্নী আৰু মাউৰী ছোৱালীৰ প্ৰাপ্য স্বত্ব সম্পৰ্কে বিধান ; স্বামী স্ত্ৰীৰ

মাজত মিলন-স্থাপন ; বহু-বিবাহ হলে সকলো

পত্নীৰ সৈতে সমান ব্যৱহাৰ ।

১২৮। আৰু সিহঁতে তিৰোতাবিলাকৰ বিষয়ে তোমাৰ বিচাৰ প্ৰাৰ্থনা কৰে ; তুমি কোৱাঁ, সেইবিলাকৰ সম্বন্ধে আল্লাই নিজ বিচাৰ তোমালোকক জ্ঞাপন কৰিছে ;^{১৪৮} আৰু পুথিখনত যি তোমালোকৰ আগত আবৃত্তি কৰা হৈছে সেইমতে সেই মাউৰী^{১৪৯} তিৰোতাবিলাকৰ সম্বন্ধেও (তেওঁ বিচাৰ কৰি দিছে), যিবিলাকক তোমালোকে বিয়া কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰা অথচ যি (যোতুক) দানৰ বিধান দিয়া হৈছে সিহঁতক অৰ্পণ নকৰা ; আৰু লৰা-ছোৱালীবিলাকৰ মাজত যি নিঃসহায় সিহঁতৰ বিষয়েও ; আৰু (আল্লাৰ এই আদেশ) যে পিতৃহীন বিলাকৰ সম্বন্ধে শ্বায়-বিচাৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবা ;^{১৫০} আৰু তোমালোকে যি মঙ্গল সাধন কৰা আল্লাই তাক নিশ্চয় ভালকৈ জানে।

১২৯। আৰু যদি কোনো তিৰোতাই নিজ স্বামীৰ ফালৰ পৰা নিষ্ঠুৰ ব্যৱহাৰ বা বৰ্জ্জনৰ আশঙ্কা কৰে, ছয়োৰ মাজত পুনৰ্মিলন-স্থাপনৰ ব্যৱস্থা কৰাত উভয়েৰে কোনো অপবাধ নহব, কিয়নো পুনৰ্মিলন অতি উত্তম ; আৰু (মানৱৰ) আত্মা-সমূহত ধনলোভ বন্ধমূল ;^{১৫১} কিন্তু যদি তোমালোকে মঙ্গল সাধন কৰা আৰু পাপৰ পৰা বিৰত থাকা, তেন্তে তোমালোকে যি কাৰ্য্যকেই কৰা তাক আল্লাই ভালকৈ জানে ।

১৪৮। চোৱাঁ তলৰ তিনি আয়ত, ১২৯-১৩১।

১৪৯। চোৱাঁ, এই চুৰাৰ আৰম্ভণিত, ৪ : ৪।

১৫০। ইচলামৰ আবিৰ্ভাৱৰ আগেয়ে আৰববিলাকে তিৰোতাবিলাকৰ প্ৰতি অতি নিষ্ঠুৰ ব্যবহাৰ কৰিছিল। উত্তৰাধিকাৰী হিচাবে সিহঁতৰ কোনো স্বত্ব নাই। পিতৃহীন ছোৱালীবিলাকৰ অবস্থা আৰু শোচনীয় আছিল। সিহঁতৰ সম্পত্তি সিহঁতৰ অভিভাবকবিলাকে ভোগ দখল কৰিছিল, আৰু যোতুক ধন নিদিয়াকৈ সিহঁতক বিয়া কৰিছিল। বিধবাবিলাকৰো অৱস্থা তেনে আছিল। মৃতকৰ উত্তৰাধিকাৰীয়ে বিধবাকো নিজৰ সম্পত্তিকৈ গণ্য কৰিছিল। হজ্জত মহম্মদে (স্ব) তিৰোতাবিলাকক সেই চুবুৰীৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিলে, আৰু সিহঁতৰ স্বত্ব আৰু সম্মান ৰক্ষা কৰি সিহঁতৰ মঙ্গল সাধন কৰিলে।

১৫১। অনেক সময়ত স্বামী আৰু স্ত্ৰীৰ মাজত বিবাদ হোৱাৰ কাৰণ হৈছে লোভ। তাৰ্ধ্য স্বামীৰ আৰ্থিক অৱস্থা হুবুজি কেতিয়াবা এনে বন্ধৰ দাবী কৰে যি স্বামীয়ে যোগাব নোৱাৰে। স্বামীয়েও নিজৰ স্বাৰ্থৰ নিমিত্তে তাৰ্ধ্যৰ সম্পত্তি হস্তক্ষেপ কৰে।

১৩০। তোমালোকে যিমানহি বেচিকৈ হেপাহ কৰা, নিজ পত্নীবিলাকৰ মাজত কেতিয়াও (পূৰ্ণ মাত্ৰায়) শ্যায়বান হব নোৱাৰা; ১৫২ কিন্তু (সেই বুলি) এজনীক ওলমি থকা অৱস্থাত পেলাই আন এজনীৰ ফালে সমূলি ঢাল নলৰা; আৰু যদি তোমালোকে নিজৰ ভুল সংশোধন কৰি লোৱা আৰু পাপৰ পৰা বিৰত থাকা, তেন্তে আল্লা নিশ্চয় শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

১৩১। আৰু যদি সিহঁত ছয়ো পৃথক হব লগীয়া হয়, আল্লাই নিজ প্ৰচুৰ সম্বলেৰে প্ৰত্যেকৰে অভাৱ দূৰ কৰিব; কিয়নো আল্লা সজ্জতি-সম্পন্ন, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী। ১৫৩

১৩২। আৰু আকাশমণ্ডলীত যি আছে আৰু পৃথিবীত যি আছে সকলোৰে ওপৰত আল্লাৰেই অধিকাৰ; আৰু স্বৰূপতে তোমালোকৰ পূৰ্বে যিবিলাকক পৃথি দান কৰা হৈছে সেই বিলাকক, আৰু তোমালোককো, আমি এই আদেশ দিছিলোঁ, তোমালোকে আল্লাৰ ভয় ৰাখিবা; কিন্তু যদি তোমালোক অবিখাসী হোৱা, তেন্তে (স্মৰণ কৰিবা) আকাশমণ্ডলীত যি আছে আৰু পৃথিবীত যি আছে সকলো নিশ্চয় আল্লাৰেই, আৰু আল্লা অভাৱহীন, সকলো প্ৰশংসাৰ ভাজন।

১৩৩। আৰু আকাশমণ্ডলীত যি আছে আৰু পৃথিবীত যি আছে সকলোৰে ওপৰত আল্লাৰেই অধিকাৰ, আৰু কাৰ্য্য সম্পন্ন কৰাত আল্লাই যথেষ্ট। ১৫৪

১৫০। ছুই বা তাতোকৈ বেচি স্ত্ৰী থাকিলে সকলোকে অনুৰূপে সমানে ভাল পোৱা অসম্ভৱ, আৰু সমানে শ্যায়চৰণ কৰাও দুৰূহ। এইটো মানৱৰ দুৰূহতা; তথাপি আল্লাৰ এই আদেশ যে টকা পৰচা দিয়াত বা ভৰণ-পোষণ যোগোৱাত সকলো পত্নীৰ মাজত তৰ্কু সমানে ৰখিব লাগে। এজনীৰ পিনে সমূলি ঢাল খাই আন এজনীক ওলোমাই থোৱা ডাঙৰ পাপ। দোষ থাকিলে দোষ কমা কৰি মিলন স্থাপন কৰিব লাগে, নাইবা যদি পুনৰ্মিলন নহয় তালোক দি সেই পত্নীক মুক্তি দিব লাগে, যাতে তাই অইন ঠাইত নিজৰ জীৱন সুখেৰে কটাব পাৰে। চোৰী, ২ : ২৩২। আৰু চোৰী, ৪ : ৪, য'ত একাধিক বিবাহৰ অনুমতি দিয়া হৈছে ত'ত সকলো পত্নীৰ মাজত জ্ঞান আচৰণ কৰিবলৈ আদেশ দিছে।

১৫৩। পুনৰ্মিলনৰ সকলো পথ কঢ় হলে শেষ অৱস্থাতহে পত্নীক বৰ্জন কৰিব পাৰি। চোৰী, এই চুৰাৰ আৰম্ভতে তালোকৰ বিধানসমূহ।

১৫৪। বিশ্ব-ব্ৰহ্মাণ্ডৰ ওপৰত যে আল্লাৰ পূৰ্ণ অধিকাৰ আৰু ক্ষমতা আছে, এই কথা তিনিবাৰ উল্লেখ কৰিছে। ইয়াৰ যি অৰ্থ পিছৰ আয়তৰ পৰা বুজিব পাৰি। তিবোতা দুৰূহল, নিঃসহায়। তিবোতাবিলাকৰ সৈতে জ্ঞান আচৰণ আৰু সদ্ব্যৱহাৰ নকৰিলে, সৰ্ব-শক্তিমান আল্লাৰ ক্ৰোধৰ ভাজন হব লাগিব, আৰু পোষ্টাই জাতিটো শেহত ধ্বংস হব। কাৰণ, প্ৰকৃততে তিবোতাৰ পৰাই জাতিৰ গঠন।

১৩৪। হে লোকবিলাক, যদি তেওঁ ইচ্ছা কৰে, তেওঁ তোমালোকক বিলোপ কৰি আন জাতিক (তোমালোকৰ ঠাইত) প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব; আৰু তাকে কৰিবলৈ আল্লা সম্পূৰ্ণৰূপে ক্ষমতাশালী।

১৩৫। যেয়ে ইহলোকৰ প্ৰতিদানৰ আকাঙ্ক্ষা কৰে (সি যেন ইয়াকে মনত ৰাখে) আল্লাৰ কাষত আছে ইহলোক আৰু পৰলোক উভয়ৰেই প্ৰতিদান, ১৫৫ আল্লাই শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞোতা, পৰম দ্ৰষ্টা।

ককু ২০

বিশ্বাস আৰু সত্যৰ ওপৰত বিশ্বাসীসকলৰ স্থিতি; ভণ্ডবিলাকৰ কপটতাৰ

কাৰণ হৈছে সিহঁতৰ ক্ষীণ বিশ্বাস; সিহঁতৰ নীতি হৈছে ছেগ

চোৱা; বিজুপ-ঠাট্টাৰ মেল বৰ্জন কৰা বিশ্বাসীৰ

কৰ্তব্য, বিশ্বাসীসকলৰ জয় নিশ্চিত।

১৩৬। হে বিশ্বাসীসকল, কেৱল আল্লাৰ কাৰণে সাক্ষী হৈ ত্ৰায়ৰ ওপৰত তোমালোকে দৃঢ়ৰূপে স্থিতি লোৱা, যদিও সেই সাক্ষ্যদান নিজৰ নাইবা পিতৃমাতৃৰ আৰু আত্মীয়স্বজনৰ বিৰুদ্ধেই যায়; ১৫৬ ধনীয়েই হওক বা নিৰ্ধনীয়েই হওক, (তোমালোকে ত্ৰায় সাক্ষ্য দিবা), কিয়নো উভয়ৰ নিমিত্তে গাল্লা (তোমালোকতকৈ) অধিক মনোযোগী; ১৫৭ গতিকে তোমালোকে নিকৃষ্ট আকাঙ্ক্ষাৰ অনুসৰণ নকৰিবা, যাতে তোমালোক ত্ৰায় বিচাৰ কৰিবলৈ অক্ষম নোহোৱা; আৰু যদি তোমালোকে (সত্যক) বিকৃত কৰা নাইবা (তাৰ পৰা) বিৰত হোৱা, ১৫৮ তেন্তে (জানি থবা) তোমালোকে যি কাৰ্য্য কৰা আল্লাই তাক নিশ্চয় ভালকৈ জানে।

১৫৫। পৰলোকৰ মঙ্গলৰ ফালে লক্ষ্য ৰাখিলে ইহলোকৰো মঙ্গল-সাধন হয়।

১৫৬। আল্লাৰ কাৰণে সাক্ষ্য দিয়াৰ অৰ্থ সত্যৰ নিমিত্তে, ত্ৰায়ৰ নিমিত্তে, ধৰ্ম্মৰ নিমিত্তে সাক্ষ্য দিয়া। সেই দেখি সঁচা কথা কব লাগে, যদিও তাৰ পৰা নিজৰ বা পিতৃ-মাতৃৰ বা নিজ পৰিয়ালৰ ক্ষতি হয়।

১৫৭। ধনী বা নিৰ্ধনীৰ মুখলৈ চাই সাক্ষ্য দিব নালাগে। মাহুছে সিহঁতৰ প্ৰতি মনোযোগী হবৰ প্ৰয়োজন নাই। সেইটো আল্লাৰ কাৰ্য্য; আৰু সেই কাৰ্য্য তেওঁই কৰিব।

১৫৮। আধাখিনি কোৱা আৰু আধাখিনি নোকোৱা, নাইবা অলপ সঁচা কথা কোৱা, আৰু তাৰ লগতে মিছা কথাৰ সানমিহলি কৰা। এনে কৰিলে সত্যক বিকৃত কৰা হয়, আৰু সত্য কথা ওলাই নপৰে।

‘বিৰত হোৱা’ অৰ্থাৎ সাক্ষ্য দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰা। আদালতত যাব লাগিব বুলি আজি কালিও ভাল ভাল মাহুছে সকলো কথা জানিও নজনা হয়, আৰু সাক্ষ্য গোপন কৰে।

১৩৭। হে বিশ্বাসীসকল, আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলত, আৰু যিখন গ্ৰন্থ তেওঁ নিজ বচুলৰ প্ৰতি নমাই পঠিয়াইছে আৰু যি গ্ৰন্থ তেওঁ পূৰ্বেই নমাইছিল তাত তোমালোকে বিশ্বাস^{১৫৯} কৰিবা; আৰু যেয়ে আল্লাত আৰু কিবিশ্বতাৰিলাকত আৰু তেওঁৰ ধৰ্ম্মগ্ৰন্থসমূহত আৰু তেওঁৰ বচুলসকলত আৰু শেহ দিনত অবিশ্বাস কৰে, স্বৰূপতে সি বহু দূৰলৈ বিপথে গৈছে।

১৩৮। যিবিলাকে বিশ্বাস কৰে, পিছত অবিশ্বাসী হয়, দুনাই বিশ্বাসী হয়, পুনৰায় অবিশ্বাস কৰে, তাৰ পিছতো (এইদৰে) অবিশ্বাসত বেচিটকৈ আগ বাঢ়ি গৈ থাকে, সঁচাকৈয়ে সিহঁতক আল্লাই কেতিয়াও ক্ষমা নকৰিব, আৰু সিহঁতক কেতিয়াও সুপথে লৈ নেযাব।

১৩৯। ভগুবিলাকক তুমি এই সংবাদ দিয়া, সিহঁতৰ নিমিত্তে যজ্ঞগাদায়ক শাস্তি সাজু ৰখা হৈছে;—

১৪০। সেই ভগুবিলাকে বিশ্বাসীসকলক এৰি অবিশ্বাসীবিলাকক বন্ধুভাবে গ্ৰহণ কৰে। কি। সিহঁতে সিহঁতৰ ওচৰলৈ সন্মান বিচাৰি যায়^{১৬০} নে? অথচ সঁচাকৈয়ে আল্লাই সকলো সন্মানৰ গৰাকী।

১৪১। আৰু স্বৰূপতে এই গ্ৰন্থখনত তোমালোকৰ প্ৰতি তেওঁ ইতিপূৰ্বে এই আদেশ নমাইছে,^{১৬১} আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহক প্ৰত্যাখ্যান কৰা আৰু সেইবিলাক লৈ উপহাস কৰা যেতিয়া তোমালোকক গুনিব লগীয়া হয় তেতিয়া তোমালোকে সিহঁতৰ লগত ৰহি নাথাকিবা, যেতিয়ালৈকে সিহঁতে সেইকথা এৰি অইন কথাত

১৪২। বিশ্বাসীবিলাককে সন্মান কৰি কৈছে, ‘বিশ্বাস কৰিবা’, অৰ্থাৎ যুথৰে তোমালোকে বিশ্বাস কৰি বিশ্বাসী হৈছা; মনেৰেও বিশ্বাস কৰিবা, আৰু সেইমতে কাৰ্য্য কৰিবা; আৰু বিশ্বাসত দৃঢ় হৈ থাকিবা। যি বিশ্বাসত দৃঢ় নহয় তাৰ কথা আগৰ আৱত্তত লিখিছে।

১৪৩। ভগুবিলাকক দুৰ্জলচিহ্নীয়া দেখি অবিশ্বাসীবিলাকে সন্মানৰ আসন দি সিহঁতক প্ৰলোভন দাৰা ইচ্ছামৰ পৰা ঘূৰাই নিবলৈ চেষ্টা কৰে।

১৪৪। চোৱা ৬ : ৬৯। এই আৱত্ত যি চুৰাত আছে সেই চৰা বজাত অৱতাণ হোৱল আৰু ১৪৫ নম্বৰ আৱত্ত মনীনাৰ প্ৰত্যাদেশ হৈছিল। পূৰ্বে আৱত্তত কেৱল ৫৫ বতক (৮) সন্ধান কৰা হৈছে, আৰু এই আৱত্তত সকলো মুচলমানক সন্ধান কৰা হৈছে। ইয়াৰ পৰা স্পষ্টকৈ বুজা যায় যে কোবানত অনেক ঠাইত যি আদেশ হজ্জ্বতক দিয়া হৈছে, সেই আদেশ প্ৰকৃততে তেওঁৰ অৱশ্যাবীবিলাকৰ নিমিত্তেও দিয়া হৈছে।

লাগি নাযায় ; তেনে কৰিলে তোমালোকো সিহঁতৰে সদৃশ হ'বা^{১৬২} ; ভণ্ডবিলাক আৰু অবিশ্বাসীবিলাক সকলোকে নিশ্চয় আল্লাই নবকত একেলগে গোট খোৱাৰ ;—

১৪২। সেইবিলাকে তোমালোকৰ (যুদ্ধৰ গতিৰ) প্ৰতীক্ষা কৰি থাকে ; পিছত যদি তোমালোকে আল্লাৰ সহায়ৰে জয় লাভ কৰা, সিহঁতে কয়, আমি তোমালোকৰ সঙ্গী হৈ নাছিলোঁ নে ? কিন্তু যদি (জয়ৰ) ভাগ অবিশ্বাসীবিলাকে পায়, সিহঁতে (সিহঁতক) কয়, আমি তোমালোকৰ ওপৰত সুবিধা পোৱা নাছিলোঁ নে ? তথাপি আমি বিশ্বাসীবিলাকৰ (আক্ৰমণৰ) পৰা তোমালোকক ৰক্ষা কৰা নাছিলোঁ নে ?^{১৬৩} শেহত পুনৰুত্থানৰ দিনা তোমালোকৰ মাজত আল্লাই বিচাৰ কৰিব ; আৰু বিশ্বাসীসকলৰ বিৰুদ্ধে অবিশ্বাসীবিলাকৰ বাট কদাপি আল্লাই যুকলি নকৰে ।

ককু ২১

ভণ্ডবিলাকৰ বিশ্বাস পাতল, আৰু সিহঁত ছুতলীয়া ; অবিশ্বাসী শত্ৰুদলক বন্ধুত্বাবে গ্ৰহণ কৰা নিবেধ ; ধৰ্মপালনত আন্তৰিকতাৰ প্ৰয়োজন ; এক আল্লাত আৰু সকলো বচলত বিশ্বাস কৰা মুচলমানৰ কৰ্তব্য ।

১৪৩। বাস্তৱতে ভণ্ডবিলাকে আল্লাক প্ৰভাৱণা কৰিবলৈ বিচাৰে, কিন্তু তেওঁ সেই প্ৰভাৱণাৰ প্ৰতিফল সিহঁতকেই দিব ; আৰু যেতিয়া সিহঁতে নমাজৰ নিমিত্তে থিয় হয়, মানুহক দেখুৱাবলৈ হেলেম-হেতেমকৈ থিয় হয় ;^{১৬৪} আৰু সিহঁতে অলপ হে মাথোন আল্লাক স্মৰণ কৰে ;

১৬২। সঙ্গীৰ প্ৰভাৱ ডাঙৰ প্ৰভাৱ । সেই নিমিত্তে অবিশ্বাসীবিলাকৰ মেলৰ পৰা পাৰে মানে আঁতৰত থকাই সুস্ত ।

১৬৩। ভণ্ডবিলাকে হুয়ো দলৰ আগত ভাল হৈ থাকিবলৈ চেষ্টা কৰে । যদি বিশ্বাসীসকল জয়ী হয়, তেওঁলোকক কয়, 'আমি তোমালোকৰ দলত থকাৰ কাৰণে হে তোমালোক জয়ী হ'ব পাৰিলা ।' আৰু যদি অবিশ্বাসীবিলাকে জয় লাভ কৰে, সিহঁতক কয়, 'চোৱা, তোমালোকক পৰাস্ত কৰিবলৈ আমাৰ সম্পূৰ্ণ ক্ষমতা আছিল ; কিন্তু আমি এনে কৌশল কৰিলোঁ যাৰ ফলত তোমালোক হে জয়ী হল ।'

১৬৪। আগ্ৰহৰ বা সৰল মনেৰে নমাজ নপঢ়ে, বৰং নমাজৰ সময়ত মুচলমান-বিলাকৰ লগত যোগদান কৰে, ইয়াকে দেখুৱাবলৈ যে মুসলিম চলমানৰ পক্ষৰ মানুহ ।

১৪৪। —তাৰ মাজতে দোখোৰ-মোৰ হৈ (প্ৰকৃতপক্ষে) ইটো দলবো নহৈ সিটো দলবো নহৈ; ১৬৫ আৰু যাক আল্লাই বিপথগামী হবলৈ দিয়ে, তাক উদ্ধাৰ কৰিবৰ উপায় তুমি কদাপি নোপোৱা।

১৪৫। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকে বিশ্বাসীসকলক এৰি অবিশ্বাসী বিলাকক বন্ধুভাৱে গ্ৰহণ নকৰিবা; তোমালোকে নিজৰেই বিকছে ১৬৬ আল্লাক প্ৰকাশ্য প্ৰমাণ দিবলৈ ইচ্ছা কৰা নে?

১৪৬। ভগুবিলাক নিশ্চয় নবক-অগ্নিৰ নিম্নতম তৰপত ১৬৭ থাকিব, আৰু সিহঁতৰ কাৰণে তুমি কেতিয়াও কোনো সহায়কাৰী নোপোৱা,—

১৪৭। সেইসকলৰ বাহিৰে যিসকলে অনুতাপ কৰে আৰু নিজৰ সংশোধন কৰে আৰু আল্লাক দৃঢ়কপে ধৰি থাকে আৰু আল্লাৰ কাৰণে আন্তৰিকতাৰে ১৬৮ সৈতে নিজৰ ধৰ্ম পালন কৰে; সেইসকলেই বিশ্বাসীসকলৰ সঙ্গী; আৰু বিশ্বাসীসকলক আল্লাই জীয়ে প্ৰদান কৰিব মহৎ প্ৰতিদান।

১৪৮। যদি তোমালোকে কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰা আৰু বিশ্বাস স্থাপন কৰা, আল্লাই তোমালোকক শান্তি দিয়াৰ প্ৰয়োজন কি? আৰু আল্লা কৃতজ্ঞতা গ্ৰহণ কৰোঁতা, সৰ্ব্বজ্ঞ।

১৬৫। হাদীছত ভগুবিলাকৰ বিশেষকৈ তিনিটা প্ৰকৃতি উল্লেখ কৰিছে—(১) সিহঁতে নিজ প্ৰতিজ্ঞা পালন নকৰে, (২) যি প্ৰাপ্য সিহঁতে নিদিয়, (৩) সিহঁত অবাধ্য আৰু মিছলীয়া।

১৬৬। ভগুবিলাকে শত্ৰুসল্য লগত মিলি নিজৰেই বিকছে আল্লাক প্ৰকাশ্য প্ৰমাণ দিয়ে।

১৬৭। সিহঁত প্ৰকৃততে অবিশ্বাসী, তাৰ ওপৰি সিহঁত বিশ্বাসবাদক।

১৬৮। এইখিনিৰ পৰা বেচ বুজিব পাৰি, ইচ্ছাৰে ধৰ্মপ্ৰচাৰণ নিষিদ্ধ বল প্ৰয়োগক প্ৰশ্ন নিদিয়। সেই উপায়ৰে হুচলবানৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰাৰ অৰ্থ হৈছে ভগু আৰু বিশ্বাসবাদক বিলাকৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰি ইচ্ছাৰক হৰ্ষল কৰা।

ষষ্ঠ পাবা

না ইয়ুহিব্ব, লাহ

১৪৯। যাৰ প্ৰতি অগ্ৰায় কৰা হৈছে তাৰ বাহিৰে আন কোনোৱে অশিষ্টতা জনাজাত কৰিলে আল্লাই ভাল নাপায়; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞাত, সৰ্বজ্ঞ ।^{১৬৯}

১৫০। যদি তোমালোকে সংকাৰ্য্য প্ৰকাশে কৰা, বা তাকে গোপনে কৰা, অথবা অশিষ্ট কাৰ্য্যৰ কাৰণে আনক ক্ষমা কৰা, তেন্তে (জানিবা) আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, সৰ্বশক্তিমান।

১৫১। নিশ্চয় যিবিলাকে আল্লাত আৰু তেওঁৰ বচুলসকলত বিশ্বাস নকৰে, আৰু আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলসকলৰ মাজত প্ৰভেদ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে,^{১৭০} আৰু কয়, আমি কিছুমানত বিশ্বাস কৰোঁ আৰু কিছুমানত বিশ্বাস নকৰোঁ, আৰু উভয়ৰ মাজতে এটা বাট ধৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে,^{১৭১}

১৫২। সেইবিলাক যথার্থপক্ষে অবিবাসী; আৰু আমি অবিবাসী-বিলাকৰ নিমিত্তে অপমান-জনক শাস্তি সাজু কৰি থৈছোঁ।

১৫৩। আৰু যিসকলে আল্লাত আৰু তেওঁৰ বচুলসকলত বিশ্বাস কৰিছে, আৰু তেওঁলোকৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য কৰা নাই, সেইসকলকেই সেইসকলৰ প্ৰতিদান তেওঁ শীঘ্ৰে প্ৰদান কৰিব; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ মাৰ্জ্জনাকাৰী, পৰম দানশীল।

১৬৯। অশিষ্ট ব্যৱহাৰ জনাজাত কৰিলে সমাজৰ মাজত অশান্তিৰ সৃষ্টি হয়; কেইবাটা দল হৈ পৰে; আৰু পৰস্পৰ বিবাদৰ সৃষ্টি হয়। যাৰ ওপৰত অগ্ৰায় কৰা হৈছে, সেইজনেহে স্তায় বিচাৰ পাবৰ নিমিত্তে আদালতত বা সমাজৰ মীমাংসা-মেলত নিজৰ গোচৰ অৰাধে প্ৰকাশ কৰিব পাৰে। তলৰ ১৫০ আয়তত তেনেজনকো ক্ষমা কৰিবলৈহে আদেশ দিয়া হৈছে।

১৭০। মূলমানে সকলো বচুলত বিশ্বাস কৰিবলৈ বাধ্য। ইবনে কছীৰৰ মত হৈছে 'যেয়ে এজন বচুলক অস্বীকাৰ কৰে, প্ৰকৃততে সি সকলো বচুলকেই অস্বীকাৰ কৰে। কাৰণ সকলো নবীত বিশ্বাস কৰাটো আল্লাই মানুহৰ প্ৰতি বাধ্যতামূলক কৰিছে, যি আভিবে মাজত আৰু যি সময়তে নবীৰ আবিৰ্ভাৱ হওক।' চোৱা, ৪৩ ৩, পৃ: ২২৪।

১৭১। 'কিছুমানত বিশ্বাস, কিছুমানত অবিবাস'ৰ অৰ্থ তফটীৰকাৰবিলাকে কেইবা প্ৰকাৰে কৰিছে: (১) আল্লাত বিশ্বাস আৰু বচুলসকলত অবিবাস কৰিছে; (২) কিছুমান বচুলত বিশ্বাস আৰু আন কিছুমানত অবিবাস কৰিছে; (৩) এজন বচুলৰেই কিছুমান আবেশ মানিছে আৰু কিছুমান আবেশ প্ৰত্যাখ্যান কৰিছে; (৪) বচুলৰ দাবী মানিছে কিন্তু তেওঁৰ আবেশ বনা নাই।

ককু ২২

হজ্জত টোচা (আ) আৰু তেওঁৰ মাতৃ মৰ্ম্মৰ বিৰুদ্ধে ইহুদীবিলাকৰ
মিছা অপবাদ; সিহঁতৰ নানা প্ৰকাৰ বিৰুদ্ধ আচৰণ; সেই
কাৰণে সিহঁত আল্লাৰ ক্ৰোধৰ তাজন হল।

১৫৪। গ্ৰন্থপোৱাবিলাকে তোমাক অনুৰোধ কৰিছে, তুমি যেন সিহঁতলৈ
আকাশৰ পৰা এখন পুথি নমাই আনা, স্বৰূপতে যুচাক সিহঁতে তাতোকৈ
গুৰুতৰ অনুৰোধ কৰিছিল, কিয়নো সিহঁতে কৈছিল, আল্লাক তুমি প্ৰকাশ্যভাবে
আমাক দেখিবলৈ দিয়া; ^{১১২} তেতিয়া সিহঁতৰ অন্ত্যাচৰণৰ কাৰণে মেঘৰ গৰ্জ্জন
আৰু বিজুলীয়ে সিহঁতক ধৰিলে; আৰু সিহঁতলৈ প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ অহাৰ পিছতো
(পূজিবৰ নিমিত্তে) দায়ুৰিটো সাজিলে; ^{১১৩} কিন্তু তাৰ বাবে আমি সিহঁতক
ক্ষমা কৰিছিলোঁ; আৰু যুচাক আমি প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ দান কৰিছিলোঁ।

১৫৫। আৰু আমি চুক্তি-স্থাপনৰ সময়ত সিহঁতক দুৰ পৰ্বতৰ
নামনিভ ^{১১৪} ৰাখিছিলোঁ, আৰু সিহঁতক আমি কৈছিলোঁ, তোমালোক বিনীতভাৱে
ছুৱাৰেদি লোমাই যোৱা, ^{১১৫} আৰু সিহঁতক আমি কৈছিলোঁ, জিবৰিৰ পৱিত্ৰ
দিনৰ (শনিবাৰৰ) নিয়ম লঙ্ঘন নকৰিবা; ^{১১৬} আৰু সিহঁতৰ পৰা সূদূৰ চুক্তি
গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ।

১৫৬। পিছত সিহঁতৰ নিজৰ চুক্তি-ভঙ্গ, আৰু আল্লাৰ নিদৰ্শন সমূহত

১১২। চোৰী, ২:৫৬ আৰু টা। আধ্যাত্মিক জগতত প্ৰাকৃতিক জগতৰ নিয়ম
নাথোটে। আল্লা নিষাকাব; তেওঁক আকাশত দেখিবলৈ ইচ্ছা কৰা অন্তায়। আল্লাক
শাৰীৰিক চকুৰে দেখিব নোৱাৰি। বিসকল নবী, বচুল বা সাধু পুৰুষে আল্লাক দেখিছে
ভেৰ্তলোকে আধ্যাত্মিক চকুৰেহে দেখিছে। আৰু এটা ডাঙৰ কথা ভাবিব লগীয়া। ইমান
(বিশ্বাস) প্ৰকৃততে অদৃশ্য বস্তুৰ ওপৰত হে; তাকে 'ইমান' বিন্ থাইব্ বোলে। যদি
আল্লাক চকুৰে দেখি, বা কোষানখন আকাশৰ পৰা নামি অহা দেখি বিশ্বাস কৰা হয় তেন্তে
ইমানৰ কোনো অৰ্থ নহল, আৰু এনে ইমানৰ কাৰণে আল্লাৰ পৰা কি প্ৰতিলান পাব পাৰি?

১১৩। চোৰী, ২:৫২, ২:২৩; ১:১৪২, ১:১৫৩।

১১৪। চোৰী, ২:৬৪ আৰু টা, আৰু ২:২৪।

১১৫। চোৰী, ২:৫২; ১:১৬২।

১১৬। চোৰী, ২:৬৬; ৪:৪৮; ১:১৬৪; ১৬:১২৫।

সিহঁতৰ অবিবাস, আৰু অন্তায়কৰূপে নবীসকলক হত্যা কৰিবলৈ সিহঁতৰ চেষ্টা,^{১৭৭} আৰু ‘আমাৰ অন্তৰ-সমূহত আবৰণ পৰিছে’^{১৭৮} এনে কথা কোৱাৰ কাৰণে,—অথচ সেই অন্তৰ সমূহত সিহঁতৰ অবিবাসৰ বাবে আল্লাই মোহৰ মাৰিছে,^{১৭৯} যাৰ ফলত সিহঁতে অলপহে জাখোন বিবাস কৰে,—

১৫৭। আৰু সিহঁতৰ অবিবাস, আৰু মৰ্যমৰ বিৰুদ্ধে যোৰ মিছা অপবাদ^{১৮০} দিয়াৰ কাৰণে,—

১৫৮। আৰু সিহঁতে এই কথা কোৱাৰ কাৰণে—‘বাস্তবিকতে আল্লাৰ বচুল’^{১৮১} মৰ্যমৰ পুত্ৰ ঈচা মচীহক আমি হত্যা কৰিছিলোঁ’, অথচ সিহঁতে তেওঁক হত্যা কৰা নাছিল আৰু তেওঁক ক্ৰুচত দি মৰাও নাছিল, কিন্তু সিহঁতৰ মনত এই বিষয়ে সন্দেহৰ উদয় হল; আৰু মিৰিলাকৰ মাজত এই সম্বন্ধে মতভেদ হৈছিল মিৰিলাক নিশ্চয় সেই বিষয়ে সংশয়ত পৰি আছিল; এই সম্পৰ্কে সিহঁতৰ কোনো (নিশ্চিত) জ্ঞান নাছিল, বৰং সিহঁতে কেৱল অজ্ঞ-মানবহে অজ্ঞসৰণ কৰিছিল; আৰু সিহঁতে যে তেওঁক বধ কৰা নাছিল, ‘ই সুনিশ্চিত’^{১৮২};—

১৭৭। চোৱাঁ, ২ : ৬২ চী। আৰু ৩ : ১৮২।

১৭৮। চোৱাঁ, ২ : ৮২। অৰ্থাৎ আমি নতুন তত্ত্ব গ্ৰহণ কৰিবলৈ নোৱাৰোঁ।

১৭৯। ই এটা মনস্তত্ত্ব সম্বন্ধীয় তত্ত্ব। অবিবাসে ক্ৰমাৱৰ্তে আধ্যাত্মিক অহুত্বভিত্তিক মাৰি পেলায়। অন্তৰত মোহৰ মৰা কাৰ্য্য অবিবাসৰ পিছতহে হয়।

১৮০। হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) মাতৃ মৰ্যমৰ প্ৰতি ইহুদীবিলাকে ব্যক্তিচাৰৰ মিছা অপবাদ দিছিল। চোৱাঁ ১২ : ২৮-২৯। এই দোষাৰোপৰ কোষানে যোৰ প্ৰতিবাদ কৰিছে। চোৱাঁ ৩ : ৩৭, ৩৮। ইয়াত মৰ্যম আৰু তেওঁৰ পুত্ৰ ঈচাক (আ) স্বয়ংতানৰ পৰা বক্ষা কৰিবৰ প্ৰাৰ্থনা কৰা হৈছে; আৰু আল্লাই সেই কষ্টাক শুভ গ্ৰহণেৰে গ্ৰহণ কৰিলে। ৫ : ৭৯ ত মৰ্যমক ‘মিল্কীকা’ বুলি কৈছে।

১৮১। ইহুদীবিলাকে হজ্ৰত ঈচাক (আ) বচুল বুলি কেতিয়াও স্বীকাৰ কৰা নাছিল। ইয়াত বিদ্ৰূপ কৰি হৈ কৈছে।

“ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকে প্ৰকৃত ঘটনা জানিব নোৱাৰিলে; উত্তম সম্ভাৱ্য সংশয়ত জৰি আছে.....হজ্ৰত ঈচাক (আ) ক্ৰুচত বহুখটা নাছিল; তেওঁ অজ্ঞান হৈ পৰিছিল, আৰু ২১৩ দিনৰ পাছত তেওঁৰ চেতনা হল।” —ম, ৩।

১৮২। ইহুদীবিলাকৰ মাজত দুটা বতৰ আছিল। কিছুমানৰ মতে হজ্ৰত ঈচাক (আ) বধ কৰা হৈছিল, তাৰ পিছত তেওঁক ক্ৰুচত বা গছৰ ডালত ওলোৱাই ফোৱা হৈছিল (৫ : ৩০)। কিছুমানৰ এই বতৰে তেওঁক ক্ৰুচত ওলোৱাইহে বধ কৰা হৈছিল।

১৫৯। বৰং আল্লাই তেওঁক নিজ সন্নিধানত তুলি লৈছিল; ১৮৩ আৰু আল্লা ক্ষমতাশালী, মহাজ্ঞানী;

১৬০। আৰু পুথিপোৱালোকৰ এনে কোনো নাই যি নিজ মৃত্যুৰ পূৰ্বে ইয়াত (এই ভুল ধাৰণাত যে ঈচা মচীহৰ মৃত্যু ক্ৰুচত ঘটিছিল) নিশ্চিতকৈ বিশ্বাস কৰি নাথাকিব; ১৮৪ কিন্তু পুনৰুত্থানৰ দিনত তেওঁ নিজেই (ঈচা-মচীহে) সিহঁতৰ বিপক্ষে সাক্ষী হব;—

কোৰানে দুয়ো মতৰে প্ৰতিবাদ কৰিছে, অৰ্থাৎ হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) মৃত্যু হোৱাই নাছিল, ক্ৰুচত দি বা অন্ত উপায়েৰে।

ইহুদীবিলাকৰ এই বিশ্বাস যে আল্লাৰ নবী বা বচুলক কেও বধ কৰিব নোৱাৰে; যিহেতু হজ্ৰত ঈচাক বধ কৰা হৈছিল, তেওঁৰ নবী হোৱাৰ দাবী মিছা। আৰু তেওঁলোকৰ মতে মিছলীয়া ‘নবী’ আল্লাৰ অভিশপ্ত। কোৰানে যেনেদৰে হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) মৃত্যুৰ সম্বন্ধে মিছা অপবাদ গুচাইছে, সেইদৰে ঈচা (আ) সম্বন্ধেও ইহুদীবিলাকৰ দোষাবোপ খলন কৰিছে। কোৰানে স্পষ্টকৈ ডাঠি কৈছে, হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) মৃত্যু ক্ৰুচত হোৱা নাছিল, যদিও তেওঁক গজাল মাৰি ক্ৰুচত ২ ঘণ্টা বা ৪ ঘণ্টা ওলোমাই থোৱা হৈছিল। আল্লাই তেওঁক তাৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰালে। সেই দেখি তেওঁ ইহুদীবিলাকে কোৱা মতে ‘মলুউন’ (অভিশপ্ত) নাছিল, বৰং তেওঁ ‘মৰ্হু’ এল্লাহ’ হে (আল্লাৰ ওচৰত সন্মানিত) আছিল।

খৃষ্টিয়ানবিলাকেও হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) মৃত্যু ক্ৰুচত ঘটিল বুলি কয়। তেওঁলোকৰ বিশ্বাস যে তেওঁ নিজৰ প্ৰাণ দি মানৱৰ পাপৰ প্ৰায়শ্চিত্ত কৰিলে। কোৰানে মানৱৰ পৰিত্ৰাণৰ কাৰণে এনে নীতিৰ সমৰ্থন নকৰে।

এই সম্বন্ধে চোৱাঁ, দ্বি, বি, ২১ : ২৩; মথি, ২৭ : ১৭, ২৪, ৪৬; যিহি, ১৩ : ৯; মাৰ্ক, ১৫ : ৪৪; যোহন, ১৯ : ৩০, ৩২, ৩৩; ১০ : ১৬।

১৬৩। ‘বফ’আহ’ৰ অৰ্থ মুফ’বিদাতে ৰাখেবত ‘আক্ৰমহ’ (তেওঁক সন্মানিত কৰিলে) লিখিছে। আল্লাই অলৌকিকভাবে হজ্ৰত ঈচাক (আ) মৃত্যুৰ পৰা ৰক্ষা কৰিলে। অৱশেষত ইহুদীবিলাকে নজনাটক তেওঁ দেশ ত্যাগ কৰিলে। আৰু হেক্কা ইয়াইলৰ ফৈদ বিলাকক বিচাৰি বহু দেশ ভ্ৰমণ কৰি কাশ্মীৰ পালেহি। আহ’মদীয়া সমাজৰ গবেষণাৰ ফলত হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) মজাৰ (সমাধি) ত্ৰীনগৰত পোৱা গৈছে। তেওঁৰ বয়স ১২০ বছৰ আছিল। চোৱাঁ, কন্জুল’ আমাল, খণ্ড ৭, পৃ: ১২০। আৰু চোৱাঁ, “মচীহ হিন্দুস্থান মে” (৮, মৌ), ‘কৰ্বে মচীহ’ (ডাক্তৰ স্বাদিক)।

১৬৪। ‘বেহী’ আৰু ‘মৌতেহী’ৰ দুই সৰ্কনামৰ পূৰ্বপদলৈ কোৰান খবীকৰ ব্যাখ্যা-কাৰবিলাকৰ মাজত মতভেদ আছে—অৰ্থাৎ কি সম্বন্ধে বা কাৰ প্ৰতি বিশ্বাস কৰিব, আৰু কাৰ মৃত্যুৰ পূৰ্বে। (১) পুথিপোৱাৰবিলাকে, অৰ্থাৎ ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকে, নিজৰ

১৬১। আৰু ইহুদীবিলাকৰ অগ্নায় আচৰণ, আৰু বহুতক সিহঁতে আশ্ৰয় পথৰ পৰা প্ৰতিবোধ কৰাৰ কাৰণে যিবিলাক শুদ্ধ বস্তু সিহঁতৰ নিমিত্তে পূৰ্বে বৈধ কৰা হৈছিল সেইবিলাকক সিহঁতলৈ আমি অবৈধ কৰিলোঁ ; ১৮৭—

১৬২। আৰু সিহঁতে সূত্ৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কাৰণে—অথচ সিহঁতক সেই বিষয়ে পূৰ্বে নিষেধ কৰা হৈছিল ১৮৮—আৰু লোকৰ ধন-সম্পত্তি সিহঁতে অগ্নায় কপে ভোগ কৰাৰ কাৰণে—আৰু সিহঁতৰ মাজৰ অবিবাসীবিলাকৰ নিমিত্তে, আমি যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি সাজু কৰি থৈছোঁ।

১৬৩। কিন্তু সিহঁতৰ মাজৰ যিসকল জ্ঞানত সূত্ৰ আৰু বিবাসী, আৰু তোমালৈ যি নমাই পঠিওৱা তৈছে আৰু তোমাৰ পূৰ্বে যি নমাই পঠিওৱা হৈছিল যিসকলে তাত বিশ্বাস কৰে ১৮৯ সেই সকল, আৰু নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰোঁতাসকল, আৰু জকাত দান কৰোঁতাসকল, আৰু আশ্ৰয় আৰু শেহদিনত বিশ্বাস কৰোঁতা সকল—এই সকলকেই নিশ্চয় আমি প্ৰদান কৰিম মহৎ প্ৰতিদান।

মৃত্যু নখটালৈকে হজ্জত ঈচাৰ (আ), ক্ৰুচত মৃত্যু ঘটিল বুলি বিশ্বাস কৰি থাকিব। ‘মোতেহীৰ’ সৰ্কনামটো একবচন, কিন্তু সকলো পুথিপোৱালোকৰ নিমিত্তে বহুবচনৰ ঠাইত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে; আৰু ইবনে যবীৰে লিখিছে, দ্বিতীয় পাঠ মতে ‘মোতেহিম’ পঢ়াও ঠিক। চোৱাঁ ইবনে যবীৰৰ তফ্‌চীৰ, খণ্ড ৬, পৃ: ৬৩। তফ্‌চীৰ কশ্‌খাফতো তাকেই লিখিছে। এই অৰ্থকে আমি গ্ৰহণ কৰিছোঁ। ইহুদীবিলাকৰ উদ্দেশ্য সৰ্ব্বদে লিখা আছে—‘যাক ঈচাচিদি বা ক্ৰুচত বধ কৰা হয় সি ঈশ্বৰৰ অভিশপ্ত’-দ্বি বি ২১: ২৩। খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ বিশ্বাসৰ মূল হৈছে গালাতীয়া ৩: ১৮। ইয়াত লিখিছে—‘খৃষ্টে বিধানৰ শাপৰ পৰা আমাক মুক্ত কৰিলে; তেওঁ আমাৰ কাৰণে শাপস্বৰূপ হল; কিয়নো লিখা আছে যিজনক কাঠত মৰা হয় সি শাপগ্ৰস্ত।’ (২) হজ্জত ঈচাৰ (আ) স্বাভাৱিক মৃত্যু ঘটাব পূৰ্বে পুথি পোৱা বিলাকে এই কথাও বিশ্বাস নকৰিব যে হজ্জত ঈচাৰ (আ) মৃত্যু ক্ৰুচত হোৱা নাছিল। (৩) পুথিপোৱাবিলাকে হজ্জত ঈচাৰ (আ) প্ৰতি তেওঁৰ মৃত্যুৰ পূৰ্বে বিশ্বাস কৰিব, অৰ্থাৎ তেওঁ যেতিয়া পৃথিৱীত দ্বিতীয় বাৰ আহিব। এই মত যুক্তিৰ বিৰুদ্ধে। (৪) হজ্জত মহম্মদ(স্ব) প্ৰতি বিশ্বাস কৰিব। ম’আলিমূত্, ওন্‌জীলত ইক্বিমা আৰু অজ্ঞাত স্বহাবাৰ মত অৱলম্বন কৰি ইয়াকে লিখিছে। তফ্‌চীৰে যজ্‌হবীতো এই মতেই দিয়া হৈছে।

১৮৫। চোৱাঁ বা, লেবী, ১১: ৪-৮।

১৮৬। চোৱাঁ, ২: ২৭৬, আৰু ৩: ১৩১।

১৮৭। এই বিলাক ইহুদীয়ে হজ্জত মহম্মদ(স্ব) বিশ্বাস কৰি ইচ্ছাৰ গ্ৰহণ কৰিছিল।

ককু ২৩

নবীবিলাকৰ আবিৰ্ভাৱ আৰু তেওঁলোকৰ শিক্ষাৰ ঐক্য; হজ্ৰত মহম্মদৰ (স্ব) বিশ্ব-
ব্যাপি ধৰ্ম-প্ৰচাৰ, খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ হজ্ৰত ঈচা (আ) সম্বন্ধে ভুল বিশ্বাস;
তেওঁ আল্লাৰ এজন ডাঙৰ বচুল আৰু বিশেষ ভূতা।

১৬৪। বাস্তৱতে মুহ আৰু তেওঁৰ পিছত অহা নবীসকলৰ প্ৰতি যিদৰে
আমি প্ৰত্যাদেশ কৰিছিলোঁ সেইদৰে আমি তোমাৰ প্ৰতিও প্ৰত্যাদেশ
কৰিছোঁ; ১৮৮ আৰু ইব্ৰাহিম আৰু ইশ্মাইল আৰু ইচ'হাক আৰু ইয়াকুব আৰু
(তেওঁৰ) সম্ভতিবিলাক আৰু ঈচা আৰু আইয়ুব আৰু ইয়ুছফ আৰু হাকন আৰু
চুলইমানৰ প্ৰতিও আমি প্ৰত্যাদেশ কৰিছোঁ; ১৮৯ আৰু জবুৰপুথি আমি দাউদক
প্ৰদান কৰিছোঁ।

১৬৫। (আৰু আমি প্ৰত্যাদেশ কৰিছোঁ) কিছুমান এনে বচুলৰ প্ৰতি
যিসকলৰ ইতিবৃত্ত ইয়াৰ পূৰ্বে তোমাৰ আগত ব্যক্ত কৰিছোঁ, আৰু এনে কিছুমান
বচুলৰ প্ৰতি যিসকলৰ ইতিবৃত্ত তোমাৰ আগত আমি ব্যক্ত কৰা নাই; ১৯০
আৰু মুচাৰ সৈতে আল্লাই স্পষ্ট বাক্যৰে কথা পাতিছিল ১৯১—

১৬৬। এনে বচুলসকলৰ প্ৰতি, যিসকল আনন্দ-বাৰ্তা দিওঁতা আৰু
সতৰ্ক কৰোঁতা,—যাতে সেই বচুলসকলৰ (আবিৰ্ভাৱৰ) পিছত মানুহে আল্লাৰ

১৮৮। ইয়াৰ পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি যে ইচ'লাম এটা পৃথক ধৰ্ম নহয়। আল্লাই
হাজ্জাবে হাজ্জাৰ নবী প্ৰেৰণ কৰিছে, সকলো জাতিলৈ, সকলো দেশত। সকলো নবীৰ
শিক্ষা মূলতে এক; কিন্তু মানৱজাতিৰ উন্নতিৰ লগে লগে আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশসমূহে কালৰ
গতিত পূৰ্ণতা লাভ কৰিছিল। হজ্ৰত মহম্মদৰ (স্ব) আবিৰ্ভাৱ এনে সময়ত হৈছিল যি সময়ত
পূৰ্ণ প্ৰত্যাদেশৰ আৱশ্যক আছিল। সেই নিমিত্তে কোবান সৰ্বশেষ ধৰ্ম-পুথি আৰু সৰ্বাঙ্গে
সম্পূৰ্ণ।

১৮৯। গীতিমালা, যি বাইবেলৰ পুৰণী নিয়মৰ মাজত ভুক্ত।

১৯০। কোবানত কেৱল ২৪ জন প্ৰসিদ্ধ বচুলৰ নামহে উল্লিখিত আছে। অথচ
মুচ'নদত হদীছ আছে যে এক লাখতকৈ বেচি বচুল আছিল। মানৱক পোন বাটেদি লৈ
যাবলৈ নবী আৰু বচুলক আল্লাই নিজৰ বাণী দি পঠিয়ায়। চোৰ্হা, ৩৫ : ২৫।

১৯১। মুচাৰ (আ) নাম বিশেষকৈ উল্লেখ কৰাৰ কাৰণ হৈছে, তেওঁক তোবা দিয়া
হৈছিল য'ত মানৱৰ নিমিত্তে ধৰ্মবিধান বহলাই লিখা আছিল। সেই মতে হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব)
কোবান খবীক দিয়া হৈছে। হজ্ৰতক কোবানে বহু ঠাইত হজ্ৰত মুচাৰ সৈতে তুলনা
কৰিছে। চোৰ্হা, ৭৩ : ১৬।

আগত কোনো ওজৰ আপত্তি আনিব নোৱাৰে ; ^{১১২} আৰু আল্লা ক্ষমতাশালী, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী ।

১৬৭। কিন্তু তোমালৈ আল্লাই যি (কোবান) নমাই পঠিয়াইছে তাৰ বিষয়ে তেওঁ এই সাক্ষী দান কৰিছে যে সেইখনক তেওঁ নিজ জ্ঞানৰে ^{১১৩} সৈতে অবতীৰ্ণ কৰিছে ; আৰু ফিৰিখ্ তাবিলাকেও (সেইকপ) সাক্ষী দিয়ে ; আৰু সাক্ষীস্বৰূপ আল্লাই যথেষ্ট ।

১৬৮। বাস্তৱতে যিবিলাকে অবিশ্বাস কৰিছে আৰু আল্লাৰ পথত বাধা দিছে, স্বৰূপতে সেইবিলাক বহুদূৰলৈ বিপথে গৈছে ।

১৬৯। নিশ্চয় যিবিলাকে অবিশ্বাস কৰিছে আৰু অশ্ৰায় কৰিছে সিবিলাকক কদাপি আল্লাই ক্ষমা নকৰিব, আৰু সিবিলাকক কোনো পথো প্ৰদৰ্শন নকৰিব—

১৭০। নৰকৰ পথ ভিন্ন ; তাতেই সিহঁতে স্থায়ীৰূপে বহুকাল বাস কৰিব, আৰু ই আল্লাৰ পক্ষে সহজ ।

১৭১। হে মানৱজাতি, তোমালোকৰ ওচৰলৈ তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা নিশ্চয় সত্যৰে সৈতে এই বচুলজন আহিছে ; ^{১১৪} গতিকে তোমালোকে বিশ্বাস স্থাপন কৰিবা ; সেয়ে তোমালোকৰ পক্ষে মঙ্গলময় ; কিন্তু যদিহে তোমালোকে বিশ্বাস স্থাপন নকৰা, তেন্তে (জানি ধোৱা) আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীত যি আছে সকলোৰে ওপৰত আল্লাবেই অধিকাৰ ; আৰু আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞ, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী ।

১৭২। হে পুথিপোৱাসকল, নিজ ধৰ্ম্ম সম্বন্ধে তোমালোক চৰম-পছী

১২২। বচুল বা নবী নহা হলে বাহুহে কব পাৰিলেহেঁতেন, আমি আকাৰত আছিলোঁ, আমাক পোহৰলৈ লৈ যাবলৈ কোনো নবী বা বচুল নাছিল, সেই দেখি আমি পথত হোৱাৰ কাৰণে শাস্তিৰ যোগ্য নহওঁ। চোৱাঁ ১৭ : ১৬, য'ত আল্লাই কৈছে, যেতিয়ালৈকে নবী বা বচুল এটা জাতিলৈ নাহে তেতিয়ালৈকে আল্লাই সেই জাতিক কষ্টকৰ শাস্তি ব্যাপকভাৱে নিদিয়ৈ।

১২৩। অৰ্থাৎ কোবান স্বীকৰ উৎপত্তি আল্লাৰ অসীম জ্ঞানৰ পৰা। সেই কাৰণে এই খনেই সম্পূৰ্ণ শেষ গ্ৰন্থ ; ইয়াৰ পাছত আন ধৰ্ম্মপুথি আহিবৰ প্ৰয়োজন নাই বুলি প্ৰত্যেক মুচলিমে বিশ্বাস কৰে।

১২৪। সকলো বচুলৰ কথা উল্লেখ কৰি আল্লাই হজ্জত মহম্মদ (য) আবিৰ্ভাৱৰ উদ্দেশ্যে এই আয়তত ব্যক্ত কৰিছে। তেওঁ সবগ্ৰ মানৱজাতিক পোহৰলৈ লৈ যাবলৈ আহিছে। তেওঁ গোটেই বিশ্বজনীন নিৰ্বিকল নিৰ্ভিকল কল্যাণস্বৰূপ।

নহবা,^{১১৫} আৰু আল্লাৰ বিষয়ে সত্যৰ বাহিৰে আন কথা নকবা; মচীহ ঈচা মৰ্য়মৰ পুত্ৰ আল্লাৰ বচুলহে মাথোন, আৰু তেওঁৰ (পূৰ্ণ হোৱা) বাক্য^{১১৬} যি তেওঁ মৰ্য়মৰ প্ৰতি জ্ঞাপন কৰিছিল, আৰু তেওঁৰ পৰা অহা সংবাদ স্বৰূপ;^{১১৭} গতিকে আল্লাত আৰু তেওঁৰ বচুলসকলত বিশ্বাস কৰা, আৰু (আল্লা) তিনিজন বুলি নকবা; ক্ষান্ত হোৱা—ই তোমালোকৰ পক্ষে কল্যাণকৰ; আল্লাই মাথোন একমাত্ৰ উপাস্ত; তেওঁৰ যে সন্তান হব পাৰে, ই তেওঁৰ পৱিত্ৰতাৰ বহুদূৰ; আকাশমণ্ডলীত যি আছে আৰু পৃথিবীত যি আছে সকলোৰে ওপৰত তেওঁৰেই অধিকাৰ, আৰু কাৰ্য্য সম্পাদন কৰাত আল্লাই যথেষ্ট।

ককু ২৪

হজ্ৰত ঈচা (আ) আল্লাৰ এজন দাস আছিল, পুত্ৰ নাছিল; কোৰান প্ৰমাণস্বৰূপ অৱতীৰ্ণ হৈছে, আৰু জ্যোতিস্বৰূপ; উত্তৰাধিকাৰী-
স্বত্ব সম্বন্ধে আৰু কিছমান বিধি।

১৭৩। নিশ্চয় আল্লাৰ ভৃত্য^{১১৮} হবলৈ মচীহে, আৰু আল্লাৰ সন্নিধানত থকা ফিৰিখ্ তাবিলাকে কদাপি অপমানজনক বুলি নাভাবে; আৰু যিবিলাকে

১১৫। হজ্ৰত ঈচাক (আ) খৃষ্টিয়ানবিলাকে আল্লাৰ ‘একমাত্ৰ পুত্ৰ’ বুলি বিশ্বাস কৰিছিল। সেইদৰে তেওঁলোকে সীমা অতিক্ৰম কৰিছিল, আৰু সত্যৰ পৰা বিমুখ হৈছিল। তেওঁলোকে ত্ৰিঈশ্বৰত্বৰ সৃষ্টি কৰিছিল,—পিতৃ ঈশ্বৰ, পুত্ৰ ঈশ্বৰ, আৰু পৱিত্ৰ আত্মা। কেথলিক বিলাকে মৰ্য়ম মূৰ্ত্তিৰ পূজা কৰাৰ নিয়ম স্থাপন কৰিছিল, ইত্যাদি।

১১৬। চোৱাঁ ৩ : ৪৬। খৃষ্টিয়ানবিলাকে কয়, হজ্ৰত ঈচা (আ) মূৰ্ত্তিমান ঈশ্বৰৰ বাক্য আছিল (Doctrine of Logos). কোৰানে এই অৰ্থত্ ‘কলিমা’ শব্দ প্ৰয়োগ কৰা নাই। এই শব্দৰ অৰ্থ শুভ-সংবাদ। ৩ : ৪৬ আয়তত পৰিস্কাৰ লিখা আছে—হে মৰ্য়ম, বাস্তৱতে আল্লাই নিজ বাক্য (কলিমা) দ্বাৰা তোমাক এজনৰ সম্বন্ধে শুভ সংবাদ দান কৰিছে; তেওঁৰ নাম হব, মচীহ ঈচা মৰ্য়মৰ পুত্ৰ—এই অৰ্থ আয়ত ৩৭ : ১৭১ এও অনুমোদন কৰে। ‘কলিমা’ৰ অৰ্থ ভবিষ্যৎবাণীয়ে হয়; চোৱাঁ, ৩ : ৪০ ; ৮ : ৮। শেহৰ আয়তত বহুবচন ব্যবহৃত হৈছে।

১১৭। কহৰ মানে সংবাদ, আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ। চোৱাঁ টী, ২ : ৮৮। ইয়াৰ পৰা হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) ঐশ্বৰিকতা প্ৰমাণ হব নোৱাৰে। কোৰানে হজ্ৰত ঈচাক (আ) আল্লাৰ ভৃত্য বুলি কৈছে; চোৱাঁ, ১২ : ৩১ ; ৪৩ : ৬০।

১১৮। নব্বানৰ খৃষ্টিয়ানবিলাকে হজ্ৰতৰ (খ) লগত তৰ্ক প্ৰসঙ্গে কৈছিল হজ্ৰত ঈচাক (আ) আল্লাৰ ভৃত্য বুলি তাবিলা তেওঁৰ সন্তানৰ লাঘব কৰা হয়। হজ্ৰতে (খ)

তেওঁৰ আৰাধনা কৰা হৈছে ভাবি বিমুখ হয়, আৰু দাস্তিকতা দেখুৱায়, তেওঁ সিহঁতৰ সকলোকে নিজ সন্মুখত সমবেত কৰিব।

১৭৪। পিছত যিবিলাকে বিশ্বাস কৰিছে আৰু সজ্জ কাম কৰিছে তেওঁ-লোকক তেওঁলোকৰ প্ৰতিদান তেওঁ পূৰ্ণমাত্ৰায় দান কৰিব, আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰতি নিজ কৃপা বৃদ্ধি কৰিব; কিন্তু যিবিলাকে অপমান বোধ কৰিছিল আৰু দাস্তিকতা দেখুৱাইছিল, সিহঁতক তেওঁ যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি প্ৰদান কৰিব; আৰু সিহঁতে নিজৰ নিমিত্তে আল্লাক এৰি আন কোনো বস্তু নাইবা সহায় কৰোঁতা নাপাব।

১৭৫। হে মানৱজাতি, স্বৰূপতে তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকলৈ আহি পাইছে প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ,^{১২২} আৰু তোমালোকলৈ আমি অবতীৰ্ণ কৰিছোঁ দীপ্তিমান জেউতি।^{১০০}

১৭৬। পিছত যিসকলে আল্লাত বিশ্বাস কৰে আৰু তেওঁকেই খামচ মাৰি ধৰি থাকে তেওঁলোকক তেওঁ নিজ কৰুণা আৰু কৃপাৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিব, আৰু তেওঁলোকক তেওঁ নিজৰ ফাললৈ পোন বাটেদি লৈ যাব।

১৭৭। সিহঁতে তোমাৰ বিচাৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিছে; তুমি কোৱাঁ পিতৃ-মাতৃগীন আৰু সন্তানহীন যুতকৰ^{১০১} বিষয়ে আল্লাই নিজ বিচাৰ তোমালোকক

উত্তৰ দিলে, আল্লাই যদি মানুহক নিজৰ ভৃত্য বুলি গ্ৰহণ কৰে ই তেওঁৰ অনুগ্ৰহৰ জলন্ত প্ৰমাণ। হজ্জত ঈচাক (আ) আল্লাৰ পুত্ৰ বুলি কোৱাৰে আল্লাৰ পৱিত্ৰতাৰ অস্বীকাৰ কৰা হয়।

১২২। অৰ্থাৎ পৱিত্ৰ কোষান। কোষান নিজৰ ঐশ্বৰিক উৎপত্তিৰ নিজেই প্ৰমাণ, বাহ্যিক হিচাবে আৰু আভ্যন্তৰিক হিচাবেও।

২০০। হজ্জত মহম্মদ (স্ব)। চোৱাঁ, ৩০ : ৪৭ য'ত হজ্জতক 'উজ্জল বস্তু' (চিৰায়ম্, মনীবা) কোৱা হৈছে। কিছুমানৰ মতে কোষানকে জেউতি কোৱা হৈছে। চোৱাঁ, ৬৪ : ২, য'ত কোষানক 'জেউতি' কৈছে।

২০১। 'কলাল' সৰ্ব্বদে এটা বিধান ৪ : ১৩ আৱণ্ডত দিয়া হৈছে। এই চুৰাৰ সান্নিধ্যিত আৰু এটা বিধান দিয়া হৈছে। পিতৃমাতৃগীন সন্তানহীন যুতকৰ উত্তৰাধিকাৰী ভাইককাই বাইতনী। একে মাক বাপেকৰ কালৰ ভাইককাই আৰু বাইতনী (আ'ৱানী), অথবা মাক বেলেগ কিন্তু একে বাপেকৰ কালৰ ভাইককাই (আল্লাতী) বাইতনীৰ প্ৰাপ্য অংশ সৰ্ব্বদে এই আৱণ্ডত বিধান দিছে। কিন্তু এনে ভাইককাই বাইতনী বাৰ মাক একে বাপেক বেলেগ (আধ'ৱানী) সিবিলাকৰ বিধান ৬ : ১৩ আৱণ্ডত চোৱাঁ।

জ্ঞাপন কৰিছে ; যদি এনে এজন মানুহৰ সন্তানহীন অৱস্থাত মৃত্যু ঘটে, আৰু তাৰ এজনী ভনীয়েক থাকে, সি যি সম্পত্তি এৰি যায় তাই তাৰ আধাখিনি পাব ; আৰু যদি তাইৰ (মৃত্যুৰ সময়ত) কোনো সন্তান নাথাকে, তেন্তে সেই তাই বা ককাইজন তাইৰ উত্তৰাধিকাৰী হব ; কিন্তু যদি দুজনী ভনীয়েক থাকে, তেন্তে সি যি সম্পত্তি এৰি যায় সিহঁত দুয়ো তাৰ তিনিভাগৰ দুভাগ পাব ; আৰু যদি ভাই-ককাই আৰু বাই-ভনী থাকে, তেন্তে পৃথক পৃথক ভাৱে তাৰ সমান অংশ পাব ; তোমালোকৰ আগত (এই বিধান) ফটকটীয়াকৈ আল্লাই ব্যক্ত কৰিছে, যাতে তোমালোক ভ্ৰমত নপৰা ; আৰু আল্লা সকলো বিষয়ে সৰ্ব্বজ্ঞ ।

একে মাক বাপেকৰ বা মাক বেলেগ কিন্তু একে বাপেকৰ কালৰ ভাই ককাই বাই-ভনীৰ অংশ এনে ভাইককাই বাইভনীৰ অংশতকৈ বেচি বিকিলাকৰ মাক একে কিন্তু বাপেক বেলেগ ।

চৰা ৫

আল-মাইদা : আহাৰ

মদিনাত অৱতীৰ্ণ

১৬ ককু, ১২১ আয়ত

এই চৰাৰ নাম ১২৫ আয়তৰ পৰা লোৱা হৈছে। হজ্জত ইচাৰ (আ) শিষ্যবিলাকে আকাশৰ পৰা আহাৰ (মাইদা) বিচাৰিছিল।

এই চৰা অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ সময় পঞ্চম, ষষ্ঠ বা সপ্তম হিয্বী; পঞ্চমৰ পূৰ্বে নহয় আৰু সপ্তম হিয্বীৰ পাছত নহয়। কিন্তু ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই যে তৃতীয় আয়ত দশম হিয্বী, হজ্জতৰ (হ) শেষ হযৰ সময়ত, ৯ তাৰিখ জিলহজ্জ মাহত আব্ৰাহামৰ মৰদানত অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

আৰু কিছুমান আয়ত সৰ্ব্বদেও উলমা সকলে মত প্ৰকাশ কৰিছে যে সেইবিলাকে সপ্তম হিয্বীৰ পাছত অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

চৰা নিচাত বেচিকৈ ইহুদীবিলাকক সোধাৰন কৰা হৈছিল; আৰু এই চৰাত খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ সৰ্ব্বদে বিশেষকৈ উল্লেখ কৰা হৈছে। দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় চৰাত বুদ্ধ নানা প্ৰকাৰ বিধান দিয়া হৈছে। তৃতীয় চৰাৰ কিছু অংশত আৰু চতুৰ্থ চৰাত খৃষ্টিয়ান অৱস্থাৰ পাৰিবাৰিক আৰু সামাজিক জীৱনৰ নিয়মাবলী দিয়া হৈছে। পঞ্চম চৰাত নীতি-সম্বন্ধীয় পাৰম্পৰিক স্বত্ব আৰু কৰ্ত্তব্যৰ বিশেষৰূপে উল্লেখ কৰা হৈছে। সেই কাৰণে এই চৰাৰ প্ৰথমতেই মুচলিমবিলাকক আদেশ দিয়া হৈছে যে সকলো সম্প্ৰদায়ৰে সৈতে যি চুক্তি কৰা হৈছে তাক যেন তেওঁলোকে বীতিমতে পালন কৰে, আৰু সেই সৰ্ব্বদে সকলো কৰ্ত্তব্য সমাধান কৰে।

খৃষ্টিয়ান আৰু ইহুদীবিলাকে আজ্ঞাৰ সৈতে কৰা চুক্তি ভাঙি কিছু কাল নাপালে তাকে বহলাই কোৱা হৈছে। মুচলিমবিলাকক সতৰ্ক কৰি দিয়া হৈছে যে এই দুই সম্প্ৰদায়ে ইচ্ছাম প্ৰচাৰৰ বিৰুদ্ধে সকলো উপায় অৱলম্বন কৰিব। হজ্জত ইচাৰ (আ) ঐশ্বৰিকতা-বাদ গুণন কৰা হৈছে।

ঠায়ে ঠায়ে এই চৰাত অবৈধ প্ৰাধাসৰূহ বৰ্জন কৰিবলৈ আদেশ দিয়া হৈছে, যেনে জুয়াখেলা, হযৰ সময়ত চিকাৰ কৰা, বিশেষ বিশেষ যুগ্মত নামত জন্তুক যুক্তি দি এৰি দিয়া, ইত্যাদি।

ককু ১

সামাজিক জীবন নিৰ্বাহৰ নীতি ; বৈধ আৰু অবৈধ আহাৰ ;

পুথিপোৱালোকৰ মাজত পৰস্পৰ বিবাহ-প্ৰথা।

১। পৰম কৰুণাময়, পৰম দানশীল, আল্লাৰ নামত।

২। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকে নিজ চুক্তিবন্ধন বন্ধা কৰিবা^১ তোমালোকলৈ (কোৰানত অবৈধ বুলি) উল্লেখ কৰা জন্তুৰ বাহিৰে,^২ চতুষ্পদী ঘৰচীয়া জন্তুবিলাক তোমালোকৰ নিমিত্তে বৈধ কৰা হৈছে,—কিন্তু তোমালোক যেতিয়া হয়ত আবদ্ধ থাকা চিকাৰ কৰা জন্তুক^৩ বৈধ বুলি নধৰিবা ; বাস্তৱতে আল্লাই যি ইচ্ছা তাকেই আদেশ কৰে।

৩। হে বিশ্বাসীসকল, আল্লাৰ চানেকীসমূহৰ,^৪ আৰু পৱিত্ৰ মাহৰ,^৫ আৰু কৰুবানীৰ নিমিত্তে অনা জন্তুবিলাকৰ, আৰু মালা পিছাই^৬ জন্তুবিলাকৰ, আৰু সেইবিলাকৰ যিবিলাকে নিজ প্ৰতিপালকৰ কৃপা আৰু সন্তুষ্টি বিচাৰি পৱিত্ৰ গৃহলৈ যাত্ৰা কৰে, তোমালোকে পৱিত্ৰতা লঙ্ঘন নকৰিবা ; আৰু যেতিয়া তোমালোক হয়-পদ্ধতি আৰু এহ্ৰাম পালনৰ পৰা আজৰি হোৱা তেতিয়াহে চিকাৰ কৰিব পাৰা ; আৰু যি দলে তোমালোকক পৱিত্ৰ মচ্যিদলৈ যোৱাত বাধা দিছিল সেই দলৰ শত্ৰুতাই যেন তোমালোকক সীমালঙ্ঘন কৰিবলৈ

১। ‘আকুদ’ শব্দৰ অৰ্থ বন্ধন ; সকলো প্ৰকাৰ বন্ধনক বুজাইছে, যেনে পৰস্পৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতি, সামাজিক বন্ধন, ধৰ্মবন্ধন, ৰাষ্ট্ৰ ৰাষ্ট্ৰৰ মাজত চুক্তি বন্ধন ইত্যাদি। ইচলামে চুক্তিৰ চৰ্তসমূহক কাগজ এটুকুৰা মাত্ৰ (a mere scrap of paper) বুলি অৱজ্ঞান কৰে। কোৰানৰ মতে দায়িত্ব সম্পন্ন কৰা, অঙ্গীকাৰ পালন কৰাই হৈছে সামাজিক ব্যৱস্থাৰ মূল নীতি।

২। চোৰী, ২ : ১৭৪ : ৫ : ৪ ; ৬ : ১৪৬।

৩। ইয়াত চিকাৰ কৰা জন্তুহে বুজাইছে, চিকাৰৰ কাৰ্য্য বুজোৱা নাই। হয়ৰ সময়ত চিকাৰ কৰা নিষেধ। এই বিধানৰ নিমিত্তে চোৰী, ৫ : ৯৭।

৪। ২ : ১৫৯ আয়তত স্বফা আৰু মৰুৱাৰ উল্লেখ কৰিছে। ইয়াত সকলো প্ৰকাৰ চানেকীক বুজাইছে, ধেনে, কাঁবা, কৰুবানীৰ জন্তু ইত্যাদি।

৫। হয়ৰ মাহ অৰ্থাৎ জুলহায্ ; কিন্তু অনেকৰ মতে ৰব্ব, জুল্লাদ, জুলহায্, আৰু মহৰম এই চাৰি মাহ বুজাইছে।

৬। কৰুবানীৰ নিমিত্তে ডিঙিত জৰি বান্ধি বা মালা পিছাই চিন দি থোৱা জন্তু।

উচটাই নিদিয়ৈ,^১ আৰু গ্ৰায়পৰাৰ্হণতা আৰু ধৰ্ম্মশীলতাত তোমালোকে পৰম্পৰে সহায় কৰিবা, কিন্তু পাপ আৰু অগ্ৰায় আচৰণত পৰম্পৰে সহায় নকৰিবা;^২ আৰু আল্লাৰ ভয় ৰাখি চলিবা; শাস্তি দিয়াত আল্লা নিশ্চয় কঠোৰ।

৪। তোমালোকৰ নিমিত্তে (খাণ্ড) অবৈধ কৰা হৈছে:—মৃতপ্ৰাণীৰ মঙহ আৰু তেজ আৰু গাহৰিৰ মঙহ আৰু যি জন্তুক আল্লাত ভিন্ন অইনলৈ উৰ্গা কৰা হৈছে^৩ আৰু যি জন্তুক টেটুত চেপাদি বধ কৰা হৈছে^৪ আৰু যি জন্তুক টাঙ্গোনেৰে বধ কৰা হৈছে আৰু যি জন্তু (ওপৰৰ পৰা) পৰি মৰে আৰু যি জন্তু শিঙৰ খোঁচ খাই মৰে আৰু যি জন্তু বনৰীয়া পশুৱে (এভাগ) খাই এৰিছে, সেই বিলাক জন্তুক এৰি যিবিলাকক তোমালোকে উচিত মতে জবহ কৰিছা, আৰু যি জন্তুক যজ্ঞৰ ভেটিৰ ওপৰত বলি দিয়া হৈছে। আৰু (অবৈধ কৰা হৈছে) কাঁৰ মাৰি তোমালোকে যে নিজ ভাগ্য পৰীক্ষা কৰা।^৫ সেয়ে হৈছে অবাধ্যতাৰ কাৰ্য্য। যিবিলাক অৰিষ্টাসী যিবিলাকে আজিৰ দিনা তোমালোকৰ ধৰ্ম্ম সম্বন্ধে সকলো আশা ত্যাগ কৰিছে; গতিকে তোমালোকে সিহঁতক ভয় নকৰিবা, বৰং মোলৈহে ভয় ৰাখিবা। আজিৰ দিনা মই তোমালোকৰ নিমিত্তে তোমালোকৰ ধৰ্ম্ম সম্পূৰ্ণ কৰিলোঁ, আৰু তোমালোকৰ প্ৰতি মোৰ অনুগ্ৰহ

৭। আন্তৰ্জাতিক বিধানৰ নীতি হৈছে শত্ৰুৰ প্ৰতি গ্ৰায় গ্ৰাহ্য কৰা। যদি শত্ৰুৱে ক্ষতি কৰাৰ প্ৰতিফল দিব লগীয়া হয়, তেন্তে সেই ক্ষতিৰ সমানতে ক্ষতি কৰিব পাৰি। তাতেটকৈ বেচি ক্ষতি কৰিলে সীমালঙ্ঘন কৰা হয়।

৮। যদি এই সামাজিক নীতিৰ মতে সমাজ গঠন হয়, আৰু গ্ৰায় আৰু ধৰ্ম্ম সৈতে সহযোগিতা কৰা হয়, তেন্তে এই পৃথিবীখন যে স্বৰ্গ হৈ পৰিব ইয়াত কোনো সন্দেহ নহে।

৯। চোৱাঁ, ২ : ১৭৪। ‘অইনলৈ উৰ্গা কৰা’, বধ কৰি বা এৰি দি। মুসলমানৰ মাজতো এনে নিৰুদ্ধ প্ৰথাৰ ঞ্চলন কেতিয়াবা দেখা যায়, যেনে চৈয়দ চাহেবৰ ছাগলী, বাহুদাৰৰ কুকুৰা, আহমদ কবীৰৰ গৰু ইত্যাদি।

১০। তেজ ওলাই নেযায়।

১১। কিছুমান কাঁৰত ‘হব’ লিখি থৈছিল আৰু কিছুমানত ‘নহব’ লিখিছিল; আৰু কিছুমান কাঁৰত একো লিখিছিল। ভাগ্য পৰীক্ষা কৰাৰ আগতে চকু মুদি এডাল কাঁৰ উলিয়াইছিল। ‘হব’ লিখা কাঁৰ ওলালে সেই কাম আৰম্ভ কৰিছিল; আৰু ‘নহব’ ওলালে নকৰিছিল। একো লিখা কাঁৰ ওলালে, আকৌ এডাল কাঁৰ তুলিছিল; এইদৰে তুলি থকাৰ পাছত এডাল ‘হব’ বা ‘নহব’ কাঁৰ ওলোৱা মতে কাম কৰিছিল।

সমাপন কৰিলোঁ, আৰু ইচ্ছামকেই তোমালোকৰ ধৰ্ম মনোনীত কৰিলোঁ।^{১২} কিন্তু যি পাপৰ পিনে আকৃষ্ট নহৈ ভোক্ত নিকপায় হৈ পৰে,^{১৩} তেন্তে নিশ্চয় আল্লা ঞ্চেষ্ট মাৰ্জ্জনাকাৰী, পৰম দানশীল।^{১৪}

৫। সিহঁতে তোমাক প্ৰশ্ন কৰে, সিহঁতৰ নিমিত্তে কি বৈধ কৰা হৈছে ? তুমি কোৱাঁ, সকলো বিমুক্ত বস্তু তেমালোকৰ নিমিত্তে বৈধ কৰা হৈছে ; আৰু (সেই জন্তুবিলাককো) যাক চিকাৰ কৰিবলৈ তোমালোকে চিকাৰী জন্তু আৰু চৰাইক সেইদৰে শিকাইছা যিদৰে আল্লাই তোমালোকক শিক্ষা দিছে ; গতিকে সিহঁতে তোমালোকৰ নিমিত্তে যি ধৰে তাক তোমালোকে খোৱাঁ, কিন্তু তাৰ ওপৰত আল্লাৰ নাম উচ্চাৰণ কৰিবা, আৰু আল্লালৈ ভয় ৰাখিবা, কিয়নো লেখ লোৱাত আল্লা বেগী।

৬। আজিৰ দিনা তোমালোকৰ নিমিত্তে সকলো বিমুক্ত বস্তু বৈধ কৰা হৈছে ; পুথিপোৱাবিলাকৰ খাও তোমালোকৰ নিমিত্তে বৈধ,^{১৫} আৰু তোমা-লোকৰ খাও তেওঁলোকৰ নিমিত্তে বৈধ ; আৰু বিশ্বাসিনীবিলাকৰ মাজৰ সতী

১২। সৰ্বপ্ৰথমে ইচ্ছামে সঠিক বিশ্বাসৰ জ্ঞান দিছে। আল্লা আৰু ফিৰিশ্ৰুতাবিলাকৰ গুণ সম্পূৰ্ণৰূপে বৰ্ণাইছে। নবীসকলক কিদৰে অনুসৰণ কৰিব লাগে তাৰ শিক্ষা দিছে। উপাসনাৰ প্ৰণালীসমূহ ভালকৈ দেখুৱাই দিছে। পাহত, সমাজগঠনৰ নিয়ম-পদ্ধতিসমূহ আৰু পাৰিবাৰিক জীৱনসম্পৰ্কীয় দায়িত্ব সম্বন্ধে বহুলাই উপদেশ দিছে। পুৰণি সমাজৰ ঠাইত ইচ্ছামে এটা নতুন সমাজ প্ৰতিষ্ঠিত কৰিলে। এইবিলাক কাৰণে ইচ্ছামে সম্পূৰ্ণতা দাবী কৰিছে। ইচ্ছামৰ এই সম্পূৰ্ণতা বক্ষা কৰিবৰ নিমিত্তে আল্লাই প্ৰত্যেক শতাব্দীত একোজন মুবদ্বিল প্ৰেৰণ কৰে। (চোৱাঁ, আবু দাউদ, আধ্যা, মলাহীম)।

১৩। প্ৰাণবক্ষাৰ কাৰণে আৱশ্যক হলে অবৈধ বস্তুৰ আহাৰ বৈধ হয়।

১৪। চিকাৰ কৰা জন্তুৰ আহাৰ সম্বন্ধে ইচ্ছামৰ শিক্ষা হৈছে—(১) চিকাৰী জন্তুৰ বা চৰাইৰ আহাৰ নিষেধ ; (২) চিকাৰ কৰা জন্তু যদি জীৱিত অৱস্থাত থাকে তাত আল্লাৰ নাম লৈ নিয়ম মতে জবহ কৰি খাব পাৰি, (৩) চিকাৰ কৰা জন্তু মৃত অৱস্থাত পোৱা হলে তাকো আহাৰ কৰা বৈধ যদিহে (ক) চিকাৰী জন্তু বা চিকাৰী চৰাইক চিকাৰ ধৰিবৰ আগতে আল্লাৰ নাম উচ্চাৰণ কৰি পঠোৱা হয়, (খ) আৰু যদি চিকাৰী জন্তু বা চৰায়ে চিকাৰত ধৰা জন্তুক নিজে নাখায়, (৪) যদি চিকাৰ কৰা জন্তু চিকাৰী জন্তুৰ বা চৰায়ে ধৰাৰ আগতে কেৱল ভয় খাই মৰে তেন্তে সেই জন্তুৰ আহাৰ অবৈধ।

১৫। ইচ্ছামে যি খাদ্য স্পষ্টকৈ অবৈধ কৰিছে তাক পুথিপোৱা লোকবিলাকে দিলেও খাব নোৱাৰি।

তিৰোতাবিলাক, আৰু তোমালোকক পূৰ্বে যিবিলাকক পুথি দান কৰা হৈছিল সেইবিলাকৰ সতী তিৰোতাবিলাকো (তোমালোকৰ নিমিত্তে বৈধ)—যদিহে কোনোপ্ৰকাৰ ব্যভিচাৰ নকৰি আৰু উপপত্নীৰূপে নাৰাখি সিহঁতক সিহঁতৰ (প্ৰাপ্য) যৌতুক দান কৰি (নিয়মমতে) বিয়া কৰা; ^{১৬} আৰু যেয়ে বিশ্বাস-স্থাপন কৰা সত্ত্বেও অবিবাহ কৰে তাৰ কাৰ্য্য নিশ্চয় নিফল হ'ল, আৰু পৰলোকত সি ক্ষতিগ্ৰস্ত বিলাকৰ মাজৰ হৈ থাকিব ^{১৭}।

ককু ২

আধ্যাত্মিক মঙ্গল লাভ কৰিবৰ উপায় ; জ্ঞানপৰতা, ধাৰ্মিকতা, আৰু সৰলতা
প্ৰকৃত ধৰ্মৰ প্ৰাণ ; ধৰ্মপৰায়ণ সকলৰ একাৰ ভাৰ আত্মাৰ ওপৰত।

৭। হে বিশ্বাসীসকল, যেতিয়া তোমালোকে নমাজ পঢ়িবলৈ থিয় হোৱা, ^{১৮} তোমালোকে নিজৰ মুখ, আৰু কিলাকটিলৈকে নিজৰ হাত, ধুই লবা; আৰু তোমালোকে নিজৰ মূৰ মছিব; আৰু নিজৰ ভৰিও গাঁঠিলৈকে ধুই লবা); আৰু যদি তোমালোক অপৱিত্ৰ অৱস্থাত থকা তেন্তে তোমালোকে স্নান কৰি সম্পূৰ্ণৰূপে শুদ্ধ হবা; কিন্তু যদি তোমালোকৰ নবীয়া হয়, নাইবা তোমালোক প্ৰবাসত থকা, বা তোমালোকৰ কোনোজন শৌচাচাৰ কৰি আছে, বা তোমালোকে স্ত্ৰী-স্পৰ্শ কৰা, আৰু তোমালোকে পানী নোপোৱা, এনে

১৬। আৰববিলাকৰ ভিতৰত কণহুৱা বিবাহ প্ৰচলিত আছিল। সেই প্ৰকাৰ বিবাহ ইচ্ছামে একেবাৰে অবৈধ কৰিছে।

১৭। ভিন্ন ধৰ্মাবলম্বীবিলাকৰ প্ৰতি উদাৰ ভাব ৰখা যে মুচল্‌মানৰ একান্ত কৰ্ত্তব্য এই আৱশ্যক পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি। খৃষ্টিয়ান নাইবা ইহুদী কজাক মুচল্‌মানে বিয়া কৰাত কোনো দোষ নাই। কিন্তু মুচল্‌মান কজাক ইহুদী নাইবা খৃষ্টিয়ানক বিয়া দিব নোৱাৰি। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে, এনে বিয়া সম্পন্ন হোৱাৰ পাছত ইচ্ছামে যিবোৰ বস্তু মুচল্‌মান কজাক দিছে সেইবিলাক ৰক্ষা কৰা সম্ভৱ নহ'ব। অনেক উলম্ব এই বস্তু যে এই বিবাহ-বিধান কেৱল ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ান কজাৰ সৰ্ব্বদে নহয়। আত্মাৰ প্ৰত্যাদেশ পোৱা আন আন সম্প্ৰদায়সকলৰ প্ৰতিও এই বিধান খাটে। এই সৰ্ব্বদে ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ান-বিলাকৰ বিধানত যথেষ্ট সঙ্গীৰ্ণতা পৰিলক্ষিত হয়। চোৰ্ণা যি বি ৭ : ৩; ২ কোৰিন্থিয়ন, ৬ : ১৪।

১৮। আহাৰ আৰু শাৰীৰিক দুৰ্ভৱতা সৰ্ব্বদে উচিত বিধান দিয়াৰ পাছত কোৱানে আধ্যাত্মিক বস্তু সৰ্ব্বদে কিছু শিকা দিছে। প্ৰাৰ্থনা (নমাজ) হৈছে আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ কুল।

১৯। চোৰ্ণা, ৪ : ৪৪, আৰু টী।

অৱস্থাত শুদ্ধ মাটি বিচাৰি তয়মুম্ সম্পাদন কৰিবা,^{২০} আৰু তাৰে তোমালোকে নিজৰ মুখ আৰু নিজৰ হাত মোহাৰিবা; আল্লাই তোমালোকক কোনো কষ্টত পেলাবলৈ ইচ্ছা নকৰে, বৰং তেওঁ তোমালোকক পৱিত্ৰ কৰিবলৈ আৰু তোমালোকৰ প্ৰতি নিজ অনুগ্ৰহ পূৰ্ণ কৰিবলৈহে ইচ্ছা কৰে, যাতে তোমালোকে কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰা।

৮। আৰু তোমালোকৰ প্ৰতি আল্লাৰ অনুগ্ৰহ আৰু তেওঁৰে সৈতে তোমালোক যি চুক্তিত^{২১} আবদ্ধ হৈছিল, আৰু কৈছিল—আমি শুনিছোঁ আৰু বাধ্য হৈছোঁ, সেই চুক্তি তোমালোকে স্মৰণ কৰাঁ; আৰু আল্লালৈ ভয় ৰাখাঁ; ^{২২} নিশ্চয় অন্তৰৰ সকলো কথা আল্লাই ভালকৈ জানে।

৯। হে বিশ্বাসীসকল, আল্লাৰ কাৰণে ত্ৰায় সাক্ষী দিয়াত তোমালোক দৃঢ় হৈ থাকিবা; আৰু কোনো সম্প্ৰদায়ৰ বিদ্বেষভাবে যেন ত্ৰায় পথৰ পৰা তোমালোকক বিচলিত হ'বলৈ উদগণি নিদিয়ৈ;^{২৩} তোমালোকে ত্ৰায় বিচাৰ কৰিবা—সেয়ে ধৰ্মপৰায়ণতাৰ অধিক ওচৰ; আৰু আল্লালৈ ভয় ৰাখি চলিবা; নিশ্চয় তোমালোকে যি কাৰ্য্যকে কৰা আল্লাই সেই সম্বন্ধে সম্পূৰ্ণৰূপে জ্ঞাত।^{২৪}

১০। যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে আৰু সংকাৰ্য্য কৰিছে তেওঁলোকক আল্লাই প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰদান কৰিছে,—তেওঁলোকৰ নিমিত্তে থাকিব মাৰ্জ্জনা আৰু মহান প্ৰতিদান।

১১। কিন্তু যিবিলাকে অবিশ্বাস কৰিছে আৰু আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ অগ্ৰাহ্য কৰিছে সেইবিলাকেই নৰকৰ অধিবাসী।

১২। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকৰ প্ৰতি আল্লাৰ অনুগ্ৰহ স্মৰণ কৰিবা—যেতিয়া এদলে তোমালোকৰ ফাললৈ সিহঁতৰ হাতসমূহ বিস্তাৰিত

২০। 'তয়মুম্' ওজুৰ ঠাইত কৰিব পাৰি, আৰু স্নানৰ ঠাইতো।

২১। চুক্তি হৈছে এই যে তোমালোকে আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰিবা।

২২। অন্তৰৰ পৰিবৰ্তন আৱশ্যক; কিছুমান ক্ৰিয়া অভ্যাগৰ অধীন হৈ সম্পাদন কৰাটো প্ৰকৃততে ধৰ্ম নহয়।

২৩। যি সম্প্ৰদায়ৰ লগত ভাল সম্পৰ্ক থাকে সেই সম্প্ৰদায়ৰ পক্ষে ত্ৰায় আচৰণ কৰা অতি সহজ। কিন্তু প্ৰকৃষ সম্বন্ধে ত্ৰায় বিচাৰ কৰা কঠিন। তাতেই বিশ্বাসীৰ প্ৰকৃত পৰীক্ষা।

২৪। ইচ্ছামৰ্থ প্ৰধান শিক্ষা হৈছে ধৰ্মপালনত আন্তৰিকতা। আল্লাক সমুখত ৰাখি সকলো ত্ৰায় কাৰ্য্য কৰাকেই ধৰ্ম বোলে।

কৰিবলৈ উদ্ভত হৈছিল তেওঁ তোমালোকৰ পৰা সিহঁতৰ হাতসমূহ আঁতৰাই
বাখিলে; ১৫ আৰু তোমালোকে আল্লালৈ ভয় বাখিবা, আৰু বিশ্বাসীসকলে
আল্লাভেই ভবসা বখা উচিত।

ককু ৩

ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ সৈতে চুক্তি; যুক্তি সম্পৰ্কে
সেইবিলাকৰ অসত্য বিবাস।

১৩। আৰু স্বৰূপতে আল্লাই ইস্ৰাইলৰ সম্ভাৱন-সম্ভাতিৰ পৰা চুক্তি ১৬
গ্ৰহণ কৰিছিল; আৰু আমি সিহঁতৰ মাজৰ পৰা বাৰজন ১৭ নেতা উত্থাপন
কৰিছিলোঁ; আৰু আল্লাই কৈছিল, বাস্তৱতে মই তোমালোকৰ লগতেই; যদি
তোমালোকে নমাজ প্ৰতিষ্ঠিত কৰা আৰু জকাত দান কৰা আৰু মোৰ বচুল-
সকলত বিশ্বাস কৰা আৰু তেওঁলোকক সাহায্য কৰা আৰু ধৰ্ম্মৰ কাৰণে নিজৰ
ধন উত্তমৰূপে ব্যৱ কৰা, তেন্তে ময়ো নিশ্চয় তোমালোকৰ পৰা তোমালোকৰ
অমঙ্গলসমূহ আঁতৰ কৰিম, আৰু মই নিশ্চয় তোমালোকক এনে উত্তৰসমূহৰ
ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিম যাৰ তলেদি জুৰিসমূহ বৈ গৈছে। ১৮ গতিকে
তাৰ পাছতো তোমালোকৰ মাজৰ যোৱে অবিবাস কৰে সি নিশ্চয় সবল
বাটৰ পৰা বিভ্ৰান্ত হয়।

২৫। ইহুদী আৰু মক্কা অধিবাসীবিলাকে ইচলাম ধৰ্ম নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিবৰ অৰ্থে মদীনা
আক্ৰমণ কৰে। কিন্তু সিহঁতৰ সেই চেষ্টা বিফল হয়। পঞ্চম হিব্ৰীত শত্ৰুপক্ষে এই
চক্ৰান্ত কৰিছিল, যেতিয়া হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব) আৰু তেওঁৰ অনুগামীসকলে আত্মৰক্ষা নকৰি
পতিবৰ নিমিত্তে শাৰি পাতি থিয় হ'ব সেই সময়তে তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে আক্ৰমণ চলাই
তেওঁলোকক হত্যা কৰিব। আগতেই আল্লাই সিহঁতৰ এই কুম্ভাংগা সৰ্ব্বক হজ্ৰতক (স্ব) জ্ঞাত
কৰি সকলোকে বক্ষা কৰিলে। সেইদৰে হেনেইন আৰু তদুপৰ বৃদ্ধত হজ্ৰত (স্ব) আৰু তেওঁৰ
সহচৰসকলক আল্লাই শত্ৰুৰ অতিসন্ধিৰ পৰা আলৌকিকৰূপে উদ্ধাৰ কৰিছিল।

২৬। চোৱাঁ, ২ : ৪১ আৰু চী। আৰু চোৱাঁ, ২ : ৬৪। চোৱাঁ বাইবেল, বা, ১২ :
৭, ৮ “সিহঁতে অলীকাৰ কৰিছিল, চিনাই পৰ্বতৰ তলত, “আবাব প্ৰভৃৱে কোৱা সকলো
আবেশ আমি পালন কৰিম”।

২৭। চোৱাঁ, ২ : ৬১ আৰু চী; তলৰ আ: ১৬ আৰু ৪৪। আৰু চোৱাঁ, বা, পণ,
(১) : ৪-১৬, ৫-১৫, আৰু চোৱাঁ পণ, ১০ : ১-১৬। বাৰজনৰ নাম পৰ্য্যন্ত উল্লেখ কৰা হৈছে।

১৪। পিছত সিহঁতৰ চুক্তিভঙ্গৰ কাৰণে আমি সিহঁতক আমাৰ সন্নিধানৰ পৰা ঈতৰ কৰিছিলোঁ;^{১২} আৰু সিহঁতৰ অন্তৰসমূহ কঠোৰ কৰিছিলোঁ; সিহঁতে পুথিৰ শব্দবোৰ যথাস্থানৰ পৰা লৰচৰ কৰে,^{১৩} আৰু যিসম্বন্ধে সিহঁতক সতৰ্ক কৰি দিয়া হৈছিল তাৰ কিছু অংশ সিহঁতে পাহৰিছিল,^{১৪} আৰু সিহঁতৰ ভিতৰৰ কেইজনমানৰ বাহিৰে সকলোৰে মাজত বিশ্বাসঘাতকতা তুমি সদায় লক্ষ্য কৰিবা;^{১৫} কিন্তু তুমি সিহঁতক ক্ষমা কৰিবা, আৰু দোষ নধৰিবা; নিশ্চয় আল্লাই সৎকৰ্ম্মাসকলক ভাল পায়।

১৫। আৰু যিবিলাকে কয়, আমি খৃষ্টিয়ান, সেইবিলাকৰো পৰা আমি চুক্তি গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ; কিন্তু যিবিষয়ে সিহঁতক সতৰ্ক কৰি দিয়া হৈছিল তাৰে কিছু অংশ সিহঁতে পাহৰিছিল;^{১৬} গতিকে পুনৰুত্থানৰ দিনলৈকে আমি সিহঁতৰ ভিতৰত শত্ৰুতা আৰু হিংসাৰ^{১৭} উদ্ৰেক কৰিছোঁ; আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল সেই বিষয়ে আল্লাই সিহঁতক আগলৈ জ্ঞাত কৰিব।

১৬। হে ধৰ্ম্মগ্ৰন্থ পোৱা লোকসকল, স্বৰূপতে আমাৰ বচুলজ্ঞান তোমা-

২৮। আল্লাৰ এই অঙ্গীকাৰ পৰলোকত নিশ্চয় পূৰ্ণ হব; ইহলোকেতো পূৰ্ণ হৈছিল। চোৱাঁ, বা, পৃণ, ১৪ : ৮ —“যিহোৱাই যদি আমাৰ পৰা সন্তোষ পায়, তেন্তে তেওঁ আমাক এনেখন দেশ দান কৰিব য’ত দুগুণ আৰু মধু বৈ গৈছে।”

২৯। চোৱাঁ, ৪ : ৪৭।

৩০। চোৱাঁ, ৪ : ৪৬। আৰু চোৱাঁ, ২ : ৭৫-৭৯, ৫ : ৪১।

৩১। চোৱাঁ, যোনা, ১৬, : ১২, ১৩।

৩২। সিহঁতৰ অন্তৰ কঠোৰ হোৱাৰ কাৰণে সিহঁতে ধৰ্ম্মপুথিৰ আয়তসমূহৰ অপব্যয় কৰিছিল, শব্দবোৰ ইফাল সিফাল কৰি অৰ্থ বিকৃত কৰিছিল, আৰু আল্লাৰ বাণীসমূহ নিজ স্বার্থ সফল কৰিবৰ নিমিত্তে ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

৩৩। হৃদয়ত ঈচাই কৈ গৈছিল—যিজন মোৰ পাহত সময়মতে আহিব তেওঁৰ অনুসৰণ কৰিবা। “মই তোমালোকৰ লগত থাকোঁতেই এইবোৰ কথা তোমালোকক কৰোঁ; কিন্তু পিতৃয়ে মোৰ নামেৰে যিজনক পঠাব, সেই সহায়কৰ্ত্তা অৰ্থাৎ পৱিত্ৰ আত্মাই তোমালোকক সকলো কথা শিকাই, মই কোৱা আটাইবোৰ কথা তোমালোকক সোৱাব।” —যো; ১৪ : ২৫, ২৬; * “তোমালোকক কবলৈ মোৰ অনেক কথা আছে, কিন্তু সেই কথা এতিয়া সহিব নোৱাৰা। কিন্তু সেই সত্যৰ আত্মা যেতিয়া আহিব, তেতিয়া তেওঁ আটাই সত্যলৈ তোমালোকক পথ দেখুৱাই নিব।”—যো; ১৬ : ১৩।

৩৪। খৃষ্টিয়ান আৰু ইহুদীবিলাকৰ মাজত; আৰু খৃষ্টিয়ান বিলাকৰ সম্ভাৱ্য-সম্ভাৱ্যৰ মাজত।

লোকৰ ওচৰলৈ আগমন কৰিছে যাতে তেওঁ তোমালোকে পৃথিবী যি অংশ গোপন কৰিছিল। তাৰ ভালেখিনি তোমালোকৰ আগত প্ৰকাশ কৰে, আৰু তেওঁ (যি অনাবশ্যক তাৰ) বহুখিনি এৰি দিয়ে।^{৩৫} স্বৰূপতে আল্লাৰ সন্নিধানৰ পৰা তোমালোকলৈ আহিছে জ্যোতি আৰু সুস্পষ্ট গ্ৰন্থ,—

১৭। তাৰে সৈতে যিসকলে তেওঁৰ সন্তুষ্টিৰ অনুসৰণ কৰে সেইসকলক আল্লাই শাস্তিৰ^{৩৬} পথসমূহ প্ৰদৰ্শন কৰে, আৰু নিজ ইচ্ছাৰে সেইসকলক ঘোৰ অন্ধকাৰৰ পৰা পোহৰলৈ উলিয়াই আনে, আৰু তেওঁ সেইসকলক পোন বাটেদি লৈ যায়।

১৮। যিবিলাকে কয়, বাস্তৱিকতে আল্লা মৰ্যমৰ পুত্ৰ মচীহ, নিশ্চয় সেইবিলাকেই অবিদ্বান।^{৩৭} তুমি কোৱাঁ, যদি তেওঁ মৰ্যমৰ পুত্ৰ মচীহক আৰু তেওঁৰ মাতৃক আৰু পৃথিবীৰ সমগ্ৰ অধিবাসীবিলাকক বিনাশ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে, তেন্তে আল্লাৰ বিৰুদ্ধে অকণো ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰিবলৈ কাৰ অধিকাৰ? আৰু আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিবী আৰু এই দুয়োৰ মাজতে থকা সকলো বস্তুৰ ওপৰত আল্লাৰেই অধিকাৰ; তেওঁ যি ইচ্ছা তাকেই সৃজন কৰে; আৰু সকলো বস্তুৰেই ওপৰত আল্লাৰ মহান ক্ষমতা।

১৯। আৰু ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকে কয়, আমি়য়েই আল্লাৰ সন্তান আৰু তেওঁৰ মৰমৰ পাত্ৰ;^{৩৮} তুমি কোৱাঁ, কিয় তেন্তে তোমালোকৰ পাপসমূহৰ কাৰণে তেওঁ তোমালোকক শাস্তি প্ৰদান কৰে? নহয়, তেওঁ যি মানৱ সৃষ্টি কৰিছে তাৰেই ভিতৰৰ তোমালোকো; যাকে ইচ্ছা তেওঁ তাকেই ক্ষমা দান কৰে, আৰু

৩৫। যি মানৱৰ মঙ্গলৰ নিমিত্তে আৱশ্যক অথচ গোপনত আছিল কোবাণে স্পষ্ট কৰিলে, আৰু যিবিলাক বিধান ক্ষণস্থায়ী আছিল, আৰু এই কালৰ নিমিত্তে অনাবশ্যক কোবাণে এৰি দিলে।

৩৬। ইচলামৰ আগমনৰ উদ্দেশ্য হৈছে পৃথিবীত শান্তি স্থাপন কৰা। বৰ্তমান কালত দেখিব পোৱা যায় আৰ্থিক প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা, সামৰিক প্ৰতিযোগিতা। সেয়ে অশান্তিৰ মূল কাৰণ।

৩৭। ইচলামৰ বশত হজ্জত ঈচা (আ) আল্লাৰ বচল আছিল, আল্লাৰ পুত্ৰ নাছিল। আৰু তেওঁৰ ঐশ্বৰিকতাত সন্দেহৰে ভৰি নাছিল। আন মানৱৰ দৰে হজ্জত ঈচাও জীৱন আৰু মৰণৰ যি বিধান আল্লাই পৃথিবীত কাৰ্য্যকাৰী কৰিছে তাৰ অধীন আছিল।

৩৮। ইহুদীবিলাকে নিজকে আল্লাৰ নিৰ্ব্বাচিত জাতি বুলি ভাবিছিল (The chosen people of God); আৰু সেইদৰে খৃষ্টিয়ানবিলাকে নিজকে আল্লাৰ প্ৰিয়পাত্ৰ বুলি কৈছিল (Beloved of God)। ইচলামৰ শিক্ষা এনেবোৰ বিশ্বাসৰ বিৰুদ্ধে। সকলো জাতি আল্লাৰ ওচৰত সমান। যিকিলাক ধৰ্মপৰায়ণ সেই বিলাকেই আল্লাৰ কাৰত সন্মানিত।

বাকৈ ইচ্ছা তেওঁ তাকেই শান্তি দিয়ে;^{৩২} আৰু আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱী আৰু এই দুয়োৰ মাজতে থকা সকলো বস্তুৰ ওপৰত আল্লাবেই অধিকাৰ; আৰু তেওঁৰ ফাললৈ হব (সকলোৰেই) প্ৰত্যাগমন।

২০। হে গ্ৰন্থপোৱাসকল, বচুলসকলৰ আবিৰ্ভাৱ বন্ধ হোৱাৰ^{৩০} পাছত স্বৰূপতে আল্লাৰ বচুল ভোমালোকৰ কাৰণে সকলো কথা সূক্ষ্মকৈ কবিলৈ ভোমালোকৰ ওচৰলৈ আহিছে—ভোমালোকে যেন ইয়াকে নোকোৱা আমাৰ ওচৰলৈ কোনো আনন্দৰ বাৰ্ত্তাবাহক বা কোনো সতৰ্ককাৰী অহা নাছিল; গতিকে নিশ্চয় ভোমালোকৰ ওচৰলৈ এজন আনন্দৰ বাৰ্ত্তাবাহক আৰু সতৰ্ককাৰী আহিছে; আৰু সকলো বস্তুৰ ওপৰতে আছে আল্লাৰ মহান ক্ষমতা।

ককু ৪

বনি ইস্ৰাইলৰ অবাধ্যতা, আৰু মুচাৰ (আ) অমুগামীবিলাকৰ বৰ্ণনৈ
ওলাবৰ অনিচ্ছা; সিহঁতৰ শান্তি।

২১। আৰু (মনত পেলোৱা) যেতিয়া মুচাই নিজ সম্প্ৰদায়ক কৈছিল, হে মোৰ সম্প্ৰদায়, ভোমালোকৰ প্ৰতি আল্লাৰ অনুগ্ৰহ^{৩১} স্বৰণ কৰা, কিয়নো তেওঁ ভোমালোকৰ মাজত নবীসকলক প্ৰেৰণ কৰিছিল আৰু ভোমালোকক

৩২। ইচ্ছামে প্ৰায়শ্চিত্তৰ বিধানত (Law of Atonement) বিশ্বাস নকৰে; আৰু হজ্জত জঁচাই (আ) যে মানৱৰ নিমিত্তে নিজৰ মৃত্যু দ্বাৰা প্ৰায়শ্চিত্ত দিছিল (Vicarious suffering or punishment) এনে বিশ্বাস কোৰাণে খণ্ডন কৰিছে।

৩০। হজ্জত জঁচাৰ পিছত প্ৰায় ৬০০ বছৰ পৰ্য্যন্ত আল্লাৰ পৰা সংবাদ লৈ কোনো বচুল অহা নাছিল। কোনো দেশতেই ঐশ্বৰিক বাণী পোৱাৰ দাবী কেও কৰা নাছিল। সমগ্ৰ জগতত নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক ঘোৰ অঁধাৰ ব্যাপক হৈ আছিল। পিছত হজ্জত মহম্মদে (স্ব) শুভসংবাদ আনিলে আৰু আধ্যাত্মিক পোহৰ জগতত বিস্তাৰ কৰিলে।

৩১। প্ৰথম অনুগ্ৰহ হৈছে, মিছৰৰ বজাবিলাকৰ দাসত্বৰ পৰা বনি ইস্ৰাইলক আল্লাই মুক্ত কৰিলে, আৰু তাৰ পিছত তেওঁলোকক কেনানৰ ৰাজত্ব দান কৰিছিল। দ্বিতীয় অনুগ্ৰহ হৈছে, তেওঁলোকৰ মাজত বহুসংখ্যক নবী আৰু বচুল আল্লাই উত্থাপন কৰিছিল। গতিকে সেই কালত ইস্ৰাইল বংশ পাখৰ ৰাজত্ব আৰু আধ্যাত্মিক নেতৃত্ব গৰাকী হৈছিল। আনকোনো জাতিয়ে এই দুই প্ৰকাৰ অনুগ্ৰহ লাভ কৰা নাছিল।

ৰাজ্যৰ অধিপতি কৰিছিল ; আৰু সকলোজাতিৰ মাজত কোনো জাতিকেই^{৪২} এনে দান তেওঁ প্ৰদান কৰা নাই যি তোমালোকক প্ৰদান কৰিছিল।

২২। হে মোৰ সম্প্ৰদায়, আল্লাই তোমালোকৰ নিমিত্তে নিৰ্দেশ কৰা সেই পৱিত্ৰ দেশত^{৪৩} প্ৰবেশ কৰা, আৰু নিজৰ পিঠি দেখুৱাই খুৰি নেযাৰা, কিয়নো তেনে কৰিলে তোমালোক ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈ উলটি আহিবলৈ বাধ্য হ'ব।

২৩। সিহঁতে কলে, হে মুচা, সেই দেশত পৰাক্ৰমশালী এটা জাতি বাস কৰে, আৰু নিশ্চয় সিহঁত তাৰ পৰা ওলাই নোযোৱালৈকে আমি কদাপি তাৰ ভিতৰত নোসোমোওঁ ; কিন্তু তাৰ পৰা সিহঁত ওলাই গলে আমি নিশ্চয় তাৰ ভিতৰত সোমাম।^{৪৪}

২৪। (আল্লাক) ভয় কৰাবিলাকৰ মাজৰ যি দুইজনৰ^{৪৫} প্ৰতি আল্লাই অজুগ্ৰহ কৰিছিল সেই দুইজনে কলে, তোমালোকে (নগৰৰ) দুৱাৰেদি সোমাই সিহঁতক আক্ৰমণ কৰা ; তোমালোকে ভিতৰত সোমাই গলেই তোমালোকে নিশ্চয় জয় লাভ কৰিবা ; আৰু যদি তোমালোক বিশ্বাসী হোৱা তেন্তে তোমালোকে আল্লাৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰ কৰিবা।

২৫। সিহঁতে কলে, হে মুচা! সিহঁতে যেতিয়ালৈকে তাত (সেই নগৰত) থাকে, নিশ্চয় আমি কোনোমতেই তাৰ ভিতৰত কেতিয়াও নোসোমাম ; গতিকে তুমি আৰু তোমাৰ প্ৰভু বগলৈ ওলাই যোৱা, আমি নিশ্চয় এই ঠাইতে বহি থাকিম।^{৪৬}

৪২। বনি ইস্ৰাইলৰ সমসাময়িক জাতি।

৪৩। কেনান দেশ। এই দেশখনৰ আধিপত্য যে বনি ইস্ৰাইলৰ হাতলৈ আহিব এই ভবিষ্যৎবাণী হজ্ৰত মুচাৰ (আ) মুক্য্য বহুদিনৰ পিছত পূৰ্ণ হ'ল।

৪৪। মিচৰ দেশত দীৰ্ঘকাল পৰ্য্যন্ত বনি ইস্ৰাইলে দাসত্বৰ জীৱন গাৰণ কৰিছিল। হজ্ৰত মুচাই (আ) তেওঁলোকক স্বাধীনতা দিবৰ উদ্দেশ্যে মিচৰৰ পৰা উলিয়াই আনি কেনান দেশৰ ৰাজত্ব লাভ কৰিবলৈ উদগনি দিয়ে। কিন্তু বনি ইস্ৰাইলে দাসত্বৰ শাস্তিক স্বাধীনতাৰ সংগ্ৰামতকৈ বেচি ভাল পাইছিল। চোৱা গ'ল ; ১৪ : ২-৪ ; "হায় হায়, আমি মিচৰ দেশতে বহা হলে নাইবা এই অৰণ্যতে বহা হলে কেনে ভাল আছিল ! যিহোৱাই আমাক তৰোৱালৰ দৰে পেলাবলৈ আৰু আমাৰ ল'ৰা তৰোৱাবিলাকক লুট কৰাবলৈ এই দেশলৈ আমাক কিয় আনিছে। * * আমি এজনক প্ৰদান কৰি লৈ মিচৰ দেশলৈ উলটি যাওঁ ব'লা।"

৪৫। যিহোৱা আৰু কালেব গণনা, ১৪ : ৬-২।

৪৬। হজ্ৰত বহুতৰ (য) স্বহাৰাসকলে অসাধাৰণ সাহস পৰিচয় দিছিল। যেতিয়া হজ্ৰতে তেওঁলোকক বন্দন বগলৈ আহ্বান কৰিছিল, তেওঁলোকে এইদৰে ডাঠি উত্তৰ

২৬। তেওঁ কলে, হে মোৰ প্ৰভু, নিজৰ আৰু মোৰ ভ্ৰাতৃৰ^{৪৭} বাহিৰে আন কাৰো ওপৰত নিশ্চয় মোৰ কোনো অধিকাৰ নাই ; সেই দেখি আমাৰ আৰু এই অবাধ্য সম্প্ৰদায়ৰ মাজত পাৰ্থক্য কৰি দিয়।

২৭। তেওঁ কলে, সেই কাৰণে চল্লিশ বছৰলৈকে^{৪৮} সিহঁতক এই দেশৰ পৰা বঞ্চিত কৰা হ'ব ; সিহঁতে পৃথিৱীত উদ্ধাউল হৈ ঘূৰি ফুৰিব ; কিন্তু তুমি এই অবাধ্য লোকবিলাকৰ হৈ শোক নকৰিবা।

ককু ৫

হাবিল আৰু কাবিলৰ আখ্যান আৰু তাৰ শিক্ষা ; বনি ইশ্ৰাইলৰ ইচলাম বিনাশৰ প্ৰচেষ্টা ; শাস্তিভঙ্গ কৰোঁতাবিলাকৰ প্ৰতি শাস্তিৰ বিধান।

২৮। আৰু আদমৰ ছয়ো সন্তানৰ বিবৃতি তুমি সত্যৰে সৈতে সিহঁতৰ আগত বৰ্ণনা কৰা, — যেতিয়া উভয়ে কুৰ্ব্বাণী উচৰ্গা কৰিলে, তেওঁলোকৰ এজনৰ পৰা সেই কুৰ্ব্বাণী গ্ৰহণ কৰা হ'ল, কিন্তু আন জনৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা নহ'ল।^{৪৯} এজনে কলে, মই তোমাক "নিশ্চয় হত্যা কৰিম ; আনজনে কলে, ধৰ্মপৰায়ণসকলৰ পৰাহে মাথোন আল্লাই (কুৰ্ব্বাণী) গ্ৰহণ কৰে।

২৯। মোক হত্যা কৰিবৰ অৰ্থে যদি তুমি মোৰ ফাললৈ নিজৰ হাত দিছিল : “হে আল্লাৰ ৰচুল, মুচাব (আ) অহুগামীবিলাকে তেওঁক কৈছিল, তুমি আৰু তোমাৰ প্ৰভুৱে যুদ্ধ কৰিবলৈ যোৱা, কিন্তু আমি হ'লে এই ঠাইতে বহি থাকিম। আমি তেনেদৰে তোমাক নকওঁ। তুমি আমাক য'লৈকে নিয়া ত'লৈকে আমি যাম ; শত্ৰুৰ সৈতে ৰণ কৰোঁতে আমি তোমাৰ সোঁফালে, তোমাৰ বাওঁফালে, তোমাৰ সন্মুখত, তোমাৰ পিছফালে থাকি সংগ্ৰাম চলাম ; আৰু আমি আশা কৰোঁ, আমাৰ কাৰ্য্য দেখি তোমাৰ চকু জিৰাব।” — বোধাৱী, ইব্নে হিছাম।

৪৭। হাৱুণ (আ) তেওঁৰ ককায়েক আছিল।

৪৮। আল্লাৰ আদেশ হ'ল, সিহঁতৰ অবাধ্যতাৰ ফলত সিহঁতক কেনান দেশৰ ৰাজত্ব দিয়া নহ'ব। ৪০ বছৰ পিছত যেতিয়া নতুন এটা জাতি আছিল সেই বিলাকৰ ভাগ্যত পবিল কেনান জয় কৰা আৰু তাৰ আধিপত্য লাভ কৰা।

৪৯। হাবিল (বাইবেলত Abel) আৰু কাবিল (বাইবেলত Cain)। কাবিল আছিল হাবিলৰ ককায়েক। হাবিল আছিল নষ্ট, ধৰ্মপৰায়ণ ; আৰু কাবিল আছিল অহঙ্কাৰী, অজ্ঞানকাৰী। অহঙ্কাৰ, বিদ্বেষ, হিংসাই মানুহৰ অন্তৰত হত্যা কৰিবৰ প্ৰযুক্তি জন্মায়।

মেলা মই তোমাক হত্যা কৰিবৰ অৰ্থে^{৫০} তোমাৰ ফাললৈ নিজৰ হাত নেমেলাই ;
বাস্তৱতে মই বিশ্বজগতৰ প্ৰতিপালক আল্লালৈ ভয় ৰাখোঁ।

৩০। বাস্তৱতে মই ইয়াকে ইচ্ছা কৰোঁ, মোৰ (হত্যাৰ) পাপ আৰু
তোমাৰ নিজৰ পাপ সকলোখিনি যেন তুমিয়েই বহন কৰা ;^{৫১} তেনে কাৰ্য্য
কৰি পিছত তুমি অগ্নিৰ অধিবাসীবিলাকৰ মাজৰ হবা ; আৰু সেয়ে অন্তায়-
কাৰীবিলাকৰ প্ৰতিফল।

৩১। পিছত আনজনক তেওঁৰ অন্তৰে নিজৰ ভায়েকক হত্যা কৰিবলৈ
উদগনি দিলে ; গতিকে তেওঁক হত্যা কৰি সেইজন কতিপয়বিলাকৰ মাজৰ হল।

৩২। যেতিয়া আল্লাই ধোৰা কাউৰী এজনী পঠিয়ালে ; তাই সেইজনক
নিজ ভায়েকৰ মৰা-শ তেওঁ কিদৰে আৱৃত কৰিব পাৰে তাকে তেওঁক দেখুৱাব
অৰ্থে মাটি আঁচুৰিব ধৰিল ;^{৫২} সেইজনে কলে, মোৰ প্ৰতি ধিক। মই নিজ ভাইৰ
মৰা-শ আৱৃত কৰিবলৈ এই ধোৰা কাউৰীজনীৰ নিচিনাও হবলৈ অপাৰগ হলোঁ।
পিছত সেইজন অতুতাপ কৰোঁতা বিলাকৰ মাজৰ হৈ পৰিল।

৩৩। সেই কাৰণে ইস্ৰাইলৰ সম্ভাতিৰ নিমিত্তে আমি এই বিধান লিপিবদ্ধ
কৰিছিলোঁ—আজ্জাৰ হত্যাৰ পৰিণামত, নাইবা দেশত অশান্তি গুচাবৰ অৰ্থে^{৫৩}

৫০। আত্মৰক্ষা কৰা পাপ নহয়। হাবিলে কৈছিল, মই আত্মৰক্ষা কৰিব পাৰোঁ
কিন্তু মই কেতিয়াও তোমাক অকাৰণে বধ নকৰোঁ।

৫১। তুমি যদি অন্তায় কৰা, কৰিব পাৰা ; কিন্তু অন্তায় কৰা যোৰ ইচ্ছা নহয় ;
আৰু মই নৰকৰ অধিবাসীও নহওঁ।

কিছুমান, 'উল্লেখ্য মত এই যে ইহুদীবিলাক (বনি ইস্ৰাইল) মূল্যমানবিলাকৰ
(বনি ইস্ৰাইল) ককায়েকৰ ঠাইত। ইচ্ছামৰ বিৰুদ্ধে অভিযান চলোৱাৰ ফল ঠিক সেয়ে
হ'ল, যি কাৰিগৰ কাৰ্য্যৰ পৰিণাম হৈছিল।

৫২। কাউৰীৰ কেইবাটাও ভাল গুণ আছে। ধোৱা বস্ত্ৰ দেখা পালে কাউৰীয়ে
আনবোৰ কাউৰীকো ধাবলৈ আহ্বান কৰে। কোনো এজনী কাউৰীক বিপদত পৰা দেখিলে
আন কাউৰীবিলাকে বৰলিয়াবলৈ ধৰে ইত্যাদি। আকস্মিক ঘটনাৰ পৰা ডাঙৰ ডাঙৰ ভয়
আবিকাব হৈছে। নিউটনে এটা কল পৰা দেখি মাধ্যাকৰ্ষণ শক্তিৰ তত্ত্ব আবিকাব কৰিলে ;
ওয়াটেও বাৰ্ষিক শক্তি সামান্য ঘটনাৰ পৰা আবিকাব কৰিলে।

৫৩। তলৰ আৱত্তত এই সৰ্বকে বহুলাই উল্লেখ কৰিছে।

কাৰণ নথকাতো, যদি কোনো এজনে আন এজনক হত্যা কৰে, সি যেন সকলো মানুহকে হত্যা কৰিলে; সেইদৰে যদি কোনো এজনে আন এজনৰ জীৱন ৰক্ষা কৰে, সি যেন সকলো মানুহৰেই জীৱন ৰক্ষা কৰিলে;^{৫৪} আৰু স্বৰূপতে সিহঁতৰ ওচৰলৈ আমাৰ বচলসকল প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণসমূহৰে সৈতে আহিছিল, তথাপি তাৰ পাছতো সিহঁতৰ সবহভাগে পৃথিৱীত নিষ্কণ সীমা লঙ্ঘনকাৰী হৈছে।

৩৪। যিবিলাকে আল্লা আৰু তেওঁৰ বচলৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰে আৰু পৃথিৱীত অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ^{৫৫} (অসীম) চেষ্টা কৰে সেইবিলাকৰ শাস্তি এয়ে— সিহঁতক বধ কৰা হ'ব বা শূলত দিয়া হ'ব, অথবা সিহঁতৰ হাত আৰু সিহঁতৰ ভৰি বিপৰীত ফালৰ পৰা^{৫৬} কাটি পেলোৱা হ'ব, নাইবা সিহঁতক দেশান্তৰ কৰা হ'ব; ইহলোকত সিহঁতে ভোগ কৰিব এই লাঞ্ছনা, আৰু পৰলোকত সিহঁতৰ নিমিত্তে থাকিব কঠোৰ শাস্তি,—

৩৫। সেই বিলাকৰ ভিন্ন যিবিলাকে তোমালোকৰ ক্ষমতাৰ অধীন হোৱাৰ পূৰ্বেই^{৫৭} অজ্ঞতাৰূপ কৰে; এনে অৱস্থা হলে তোমালোকৰ যেন জ্ঞান থাকে, আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

৫৪। হত্যা মহা-পাপ। কোৰাণৰ বিধানৰ ভিত্তি এই, বিনা কাৰণে এজন মানুহক হত্যা কৰা সমগ্ৰ মানৱজাতিক হত্যা কৰাৰ তুল্য। মানব-আত্মাৰ পৱিত্ৰতা ৰক্ষা কৰা ইচ্ছায়ে বাধ্যতা-মূলক কৰিছে। নবী বা বচলক হত্যা কৰাতকৈ ডাঙৰ পাপ আৰু নাই; ইহুদী-বিলাকে হজ্জত মহম্মদক (স্ব) হত্যা কৰিবলৈ অভিসন্ধি কৰিছিল।

৫৫। এই আয়তত ইচ্ছাম বাজ্যশাসনৰ বিদ্ৰোহীবিলাকক কি শাস্তি দিয়া হ'ব তাকে উল্লেখ কৰিছে। সাধাৰণ চোৰ ডকাইতৰ কথা ইয়াত উল্লেখ কৰা নাই।

৫৬। একেফালে কাটি পেলালে মানুহজনে একেবাৰে অকামিলা হ'ব, আৰু বাজ্যৰ ওপৰত বোজা হৈ পৰিব। সেই কাৰণে বিপৰীত ফালৰ পৰা কটা হৈছিল।

৫৭। ইয়াৰ পৰা বুজিব পাৰি, এনেবোৰ শাস্তিৰ বিধান হৈছে বাজ্যৰ বিদ্ৰোহী-বিলাকৰ নিমিত্তে, অৰ্থাৎ যিবিলাকে ইচ্ছাম ধৰ্ম আৰু বাজ্যৰ ধ্বংস সাধন কৰিবলৈ যত্ন কৰিছিল, নাইবা সেই অৰ্থে গোপনে যত্ন কৰিছিল।

ককু ৬

বিশ্বাসীসকলে আল্লাৰ সান্নিধ্য বিচাৰে, অবিশ্বাসীবিলাক সদায় অশান্তিত

থাকে; চোৰ ডকাইত সমাজৰ শত্ৰু; সিহঁতৰ শাস্তি বিধান; ইহুদী

আৰু ভণ্ডবিলাকৰ ইচ্ছামৰ বিৰুদ্ধে বিফল চেষ্টা।

৩৬। হে বিশ্বাসীসকল, আল্লালৈ ভয় ৰাখিবা আৰু তেওঁৰ সান্নিধ্য লাভ কৰিবলৈ উপায় অবলম্বন কৰিবা,^{৫৮} আৰু তেওঁৰ পথত অসীম চেষ্টা কৰাঁ যাতে তোমালোক সফলমনোবৰ্ধ হব পাৰা।

৩৭। বাস্তৱতে যদি অবিশ্বাসীবিলাক পৃথিৱীত থকা সকলো বস্তুৰ আৰু তাৰ লগতে তাৰ তুল্য আৰু বস্তুৰ গৰাকী হ'লহেতেন, যাতে সিহঁতে পুনৰুত্থানৰ দিনৰ শাস্তিৰ পৰা বক্ষা পাবলৈ গোটেইখিনি মোচন মূল্য স্বৰূপে দিয়ে, তথাপি সিহঁতৰ পৰা সেইবিলাক গ্ৰহণ কৰা নহব; আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে থাকিব যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি।

৩৮। নবকৰ অগ্নিৰ পৰা ওলাই আহিবলৈ সিহঁতে ইচ্ছা কৰিব, কিন্তু সিহঁতে তাৰ পৰা ওলাই আহিবলৈ নোৱাৰিব, আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে থাকিব স্থায়ী শাস্তি।

৩৯। আৰু যিবিলাক চোৰ, পুৰুষেই হওক আৰু নাৰীয়েই হওক, সিহঁতে যি অৰ্জন কৰিছে তাৰ প্ৰতিদান আল্লাৰ পৰা আদৰ্শ শাস্তি স্বৰূপ সিহঁতৰ হাত কাটিবা;^{৫৯} আৰু আল্লাই পৰম ক্ষমতাশালী, মহাজ্ঞানী।

৪০। কিন্তু যিজনে নিজ অন্যায়াচৰণৰ পিছত অনুতাপ কৰে আৰু নিজকে সংশোধন কৰে, নিশ্চয় আল্লাই সেইজনৰ প্ৰতি কৃপাদৃষ্টি কৰে; বাস্তৱতে আল্লাই শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

৫৮। আৰবী শব্দ “হটীলতুন”ৰ অৰ্থ, কোনো ব্যক্তিৰ ওচৰ চাপিবৰ উপায় অৱলম্বন কৰা। ইয়াৰ অৰ্থ আল্লা আৰু মানুহৰ মাজত মধ্যস্থতা কৰোঁতা নহয়। এনে অৰ্থ কোৰাণৰ ১৭ : ৫৮ আয়তৰ বিৰুদ্ধে। সেই আয়তত কোৱা হৈছে যিবিলাক দৰৱেজ, অৱতাৰ, নবীবিলাকৰ পূজা ইহুদী বা খৃষ্টিয়ানবিলাকে কৰে, সেইবিলাকে নিজেই নিজৰ প্ৰভুৰ ‘হটীলা’ বিচাৰে। ইবনে আৰ্বাচে হটীলা শব্দ নিজৰ অত্যাৱ মোচনৰ নিমিত্তে আল্লাক খটা অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰিছে।

৫৯। এনে শাস্তি সেইবিলাক চোৰৰ নিমিত্তে যিবিলাকক আন কোনো লব্ধ শাস্তি দি সংশোধন কৰিব নোৱাৰি। পিছৰ আয়তে (৪০) এই অৰ্থ সম্বৰ্ণন কৰে।

ওপৰৰ আয়ত ৩৩ চোৱাঁ। কিছুমান’ উলিয়াব মতে হাত কাটা পেলাৱাটো চুৰি-দোৰৰ গুৰুত্বৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। সকলোৰা চুৰিৰ নিমিত্তে এনে ডাঙৰ শাস্তি দিবলৈ কোৰাণে বিধান দিয়া নাই—এয়ে বক্তব্য অতিমত।

৪১। তুমি কি নাজানা, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীৰ ৰাজত্বৰ অধিকাৰ আল্লাৰেই ? তেওঁ যাকে ইচ্ছা তাকেই শাস্তি দিয়ে, আৰু যাকে ইচ্ছা তাকেই ক্ষমা কৰে ; আৰু সকলো বস্তুৰ ওপৰতে আছে আল্লাৰ মহান ক্ষমতা ।

৪২। হে ৰচুল, যিবিলাকে নিজকে কয়, আমি বিশ্বাস কৰিছোঁ, অথচ সিহঁতৰ অন্তৰে বিশ্বাস কৰা নাই সেইবিলাকৰ ভিতৰৰ, আৰু ইহুদীবিলাকৰো ভিতৰৰ কিছুমানে যে অবিশ্বাসৰ কাৰ্য্যত পৰস্পৰক চেৰ পেলাব বিচাৰে, ই যেন তোমাক বেজাৰ নিদিয়ে ;^{৬০} সিহঁতে সহজে মিছা কথা লৈ কাণ দিয়ে ;^{৬১} সিহঁতে আন সম্প্ৰদায়ৰ এনেবিলাকৰ কথাও সহজে শুনে যিবিলাকে তোমাৰ ওচৰলৈকে অহা নাই ;^{৬২} সিহঁতে বাক্যসমূহক যথাস্থানৰ পৰা লৰ-চৰ কৰে ; সিহঁতে কয়, যদি তোমালোকক এনে আদেশ দিয়া হয়, তেন্তে তাক পালন কৰিবা, কিন্তু যদি তেনে আদেশ তোমালোকক দিয়া নহয় তেন্তে সতৰ্ক হবা ।^{৬৩} আৰু আল্লাই যাক পৰীক্ষাত পেলাবলৈ ইচ্ছা কৰে, আল্লাৰ আগত তাৰ পক্ষ সমৰ্থন কৰিবলৈ তোমাৰ কোনো অধিকাৰ নাই ; যিবিলাকেই অন্তৰসমূহ পৰিত্ৰ কৰিবলৈ আল্লাই ইচ্ছা নকৰে এইবিলাকে ; সিহঁতৰ নিমিত্তে ইহলোকত আছে লাঞ্ছনা ; আৰু পৰলোকত থাকিব সিহঁতৰ নিমিত্তে মহান শাস্তি ।

৪৩। সিহঁতে সহজে মিছালৈ কাণ দিয়ে, যি অবৈধ তাক আহাৰ কৰে ;^{৬৪} গতিকে যদি সিহঁত তোমাৰ ওচৰলৈ (বিচাৰৰ নিমিত্তে) আহে, তুমি সিহঁতৰ মাজত

৬০। ভক্তবিলাক (মোনাফেকীন) আৰু ইহুদীবিলাকক উল্লেখ কৰিছে ।

৬১। হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব) সম্বন্ধে তেওঁৰ শত্ৰুবিলাকে যি মিছা কথা কয় তাত বিশ্বাস কৰে, আৰু জনতাৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰে । দ্বিতীয় অৰ্থ হৈছে, হজ্ৰতৰ কথা শুনি তাক বিকৃত কৰি আৰু সঁচা-মিছা সানমিহলি কৰি দেশত তাকে বটাই ফুৰে ।

৬২। সিহঁতে হজ্ৰতৰ সম্মুখীনো হোৱা নাই, কিন্তু অবিশ্বাসীবিলাকে যি তেওঁৰ সম্বন্ধে বটায় তাত বিশ্বাস কৰে । ইহুদীবিলাকে সকলো ধৰম-বাতৰি গুপ্তভাবে নিজৰ নেতা-বিলাকক দিছিল ।

৬৩। সিহঁতে ৰচুলৰ প্ৰত্যাদেশসমূহ নিজৰ ইচ্ছাৰ অধীন কৰিব বিচাৰে । কোৰাণৰ আয়তসমূহ আৰু হজ্ৰতৰ বাক্যসমূহৰ অৰ্থ নিজ ইচ্ছা মতে কৰে ; হজ্ৰতৰ বিচাৰ গ্ৰহণ নকৰে ।

৬৪। ইহুদীবিলাকে ভিতৰে ভিতৰে ইচলাম ৰাজ্য বিদ্ৰোহী আছিল, আৰু দেশত অশান্তি সৃষ্টি কৰিবৰ অৰ্থে সকলো প্ৰকাৰ উপায় তলে তলে অৱলম্বন কৰিছিল । ইয়াত অবৈধ আহাৰ তেঁটাকো বুজাব পাৰে ।

বিচাৰ কৰিবা নাইবা সিহঁতৰ পৰা পৰাখুখ হ'বা ;^{৬৫} আৰু যদি তুমি সিহঁতৰ পৰা পৰাখুখ হোৱা সিহঁতে কেতিয়াও তোমাৰ অকণো অপকাৰ কৰিব নোৱাৰে ; আৰু যদি তোমাক বিচাৰেই কৰিব লগা হয় তেন্তে তুমি সিহঁতৰ মাজত ন্যায়মতে^{৬৬} বিচাৰ কৰিবা ; নিশ্চয় আল্লাই জায়েবান-স ফলক ভাল পায় ।

৪৪। আৰু যাৰ ভিতৰত আল্লাৰ বিচাৰ বিদ্যমান সেই ভোৰাত সিহঁতৰ কাষত থকা সম্বন্ধেও সিহঁতে যেতিয়া ঘূৰি যায়, সিহঁতে কেনেকৈ তোমাৰ বিচাৰ গ্ৰহণ কৰিব ? আৰু সিহঁত কেতিয়াও বিহ্বাসী হ'ব নোৱাৰে ।^{৬৭}

ককু ৭

তোৰাত, ইন্বীল আৰু কোৰানৰ পৰস্পৰ সম্বন্ধ ; কোৰানে মৌলিক সত্যসমূহ সংৰক্ষণ কৰিছে, আৰু ধৰ্ম্মনীতিৰ আৱশ্যক সালসলনি কৰি ধৰ্ম্মক সম্পূৰ্ণতা দিছে ; সকলোৰে মাজত কোৰানৰেই সৈতে বিচাৰ কৰিবৰ আদেশ ।

৪৫। নিশ্চয় আমি নমাই পঠিয়াইছিলোঁ তোৰাত ; তাৰ ভিতৰত আছিল সুপথ-প্ৰদৰ্শন আৰু জ্যোতি ;^{৬৮} যি নবীসকল আল্লাৰ আদেশৰ বাধ্য আছিল

৬৫। যদিহে এই চুক্তি হৈছিল যে সকলো সম্প্ৰদায়ৰ বান-বিসত্বাদৰ বিচাৰ হজ্জত মহম্মদৰ (খ) ওপৰত থাকিব। এই চুক্তিত ইহুদীবিলাকেও সন্মতি দিছিল ; কিন্তু সিহঁত হজ্জতৰ বিচাৰ মানিবলৈ প্ৰকৃততে ইচ্ছুক নাছিল। সেই লেখ সিহঁতে নানা প্ৰকাৰ মিছা কথা বটাই কুৰিছিল, যাতে এই চুক্তি নিজেই নিষ্ফল হয়।

৬৬। ইচলাম অগতঃ জায়েবান আৰু সত্য স্থাপন কৰিবলৈ আহিছে। হজ্জত মহম্মদ (খ) ইহুদীবিলাকৰ নিচিনা বাজ্যজ্ৰোহী, অভিসন্ধিকাৰী সম্প্ৰদায়ৰ সম্বন্ধেও ন্যায়বিচাৰ কৰিছিল ; আৰু ইয়াকে তেওঁৰ প্ৰতি আল্লাই আদেশ কৰিছিল।

৬৭। সিহঁতে নিজৰে ধৰ্ম্মপুথি তোৰাতৰ বীমাংসা যেতিয়া নামানে, কোৰান বহু হজ্জতৰ বিচাৰ সিহঁতে কেনেকৈ মানিব ?

৬৮। ইন্বীলতো সুপথ-প্ৰদৰ্শন আৰু জ্যোতি আছিল। চোৱা তলত আৱত ৪৭। কোৰানৰ সম্বন্ধে 'জ্যোতি' শব্দ বহুবাৰ প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। "স্বৰূপতে তোমালোকৰ ওচৰলৈ আহিছে জ্যোতি আৰু সুশীট প্ৰহ" — ৫ : ১৬ ; "বিসৰূপে তেওঁৰ বিশ্বাস কৰিছে আৰু তেওঁক সম্বৰ্ণন কৰিছে আৰু তেওঁক সহায় কৰিছে আৰু যি জ্যোতি তেওঁৰ লগতে অৱতীৰ্ণ কৰা হৈছে তাৰ অনুসৰণ কৰিছে সেই সকলেই সফলকাৰী হৈছে।" — ৭ : ১৫৮ ; আৰু চোৱা, ১৪ : ১, ৩২ : ২০। ৬৪ চুৰাৰ ২ আৱতত কৈছে ; "তোমালোকে, আল্লাত আৰু তেওঁৰ বচনত আৰু যি জ্যোতি বহি অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ তাত বিশ্বাস কৰা।"

সেইসকলে তাৰ দ্বাৰা ইহুদীবিলাকৰ মাজত বিচাৰ কৰিছিল ;^{৬৯} শাস্ত্ৰজ্ঞ পণ্ডিত বিলাকেও^{৭০} আৰু ধৰ্ম্মযাজকবিলাকেও, কিয়নো আল্লাৰ পুথিৰ সংৰক্ষণৰ ভাৰ তেওঁলোকৰ প্ৰতি অৰ্পণ কৰা হৈছিল,^{৭১} আৰু তেওঁলোকেই তাৰ নিমিত্তে সাক্ষী-স্বৰূপ আছিল ; গতিকে মানুহলৈ ভয় নকৰিবা, কেৱল মোলৈ ভয় ৰাখিবা, আৰু মোৰ নিদৰ্শনসমূহ সামান্য মূল্য লৈ সলনি নকৰিবা ; আৰু যিবিলাকে আল্লাই যি অবতীৰ্ণ কৰিছে তাৰ দ্বাৰা বিচাৰ নকৰে সেইবিলাকেই অবিস্থানী ।

৪৬। আৰু তাত সিহঁতৰ নিমিত্তে আমি এই আদেশ লিপিবদ্ধ কৰিছিলোঁ— প্ৰাণৰ নিমিত্তে প্ৰাণ, আৰু চকুৰ নিমিত্তে চকু, আৰু নাকৰ নিমিত্তে নাক, আৰু কাণৰ নিমিত্তে কাণ, আৰু দাতৰ নিমিত্তে দাত, আৰু আঘাতৰ সমান প্ৰতিদণ্ড , কিন্তু যদি কেও নিজ দাবী পৰিত্যাগ কৰে তেন্তে সেয়ে তাৰ পক্ষে প্ৰায়শ্চিত্ত ;^{৭২} আৰু যিবিলাকে আল্লাই যি অৱতীৰ্ণ কৰিছে তাৰ দ্বাৰা বিচাৰ নকৰে সেইবিলাকেই অন্যায়কাৰী ।

৪৭। আৰু তেওঁলোকৰ পিছত তেওঁলোকৰ পদাঙ্কতেই আমি মৰু-মৰুৰ পুত্ৰ ঈচাক তেওঁৰ পূৰ্বে অহা তৌৰাতৰ সত্যতাৰ সমৰ্থনকাৰীৰূপে^{৭৩} প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ ; আৰু তেওঁক আমি ইনযীল প্ৰদান কৰিছিলোঁ ; তাৰ মাজত আছিল সুপথ-প্ৰদৰ্শন আৰু জ্যোতি ; আৰু সেই পুথি আছিল তাৰ পূৰ্ববৰ্ত্তী তৌৰাতৰ সত্যতাৰ সমৰ্থক, আৰু ধৰ্ম্মপৰায়ণসকলৰ নিমিত্তে সুপথ-প্ৰদৰ্শন আৰু সৎ-উপদেশ ।

৪৮। আৰু ইনযীল পোৱাবিলাকৰ এয়ে উচিত আছিল যে তাৰ মাজত

৬৯। এই বিলাক নবীয়ে নতুন পুথি পোৱা নাছিল । আগতে অহা পুথিত গানৱক পৰিচালতি কৰিছিল ।

৭০। চোৱাঁ ৩ : ৮০ ।

৭১। কিন্তু তেওঁলোক এই কাৰ্য্যত অক্ষম হল । কোৰানৰ সংৰক্ষণৰ ভাৰ আল্লাই নিজেই লৈছে সেইনিমিত্তে আজিলৈকে কোৰান স্বৰীক দূষিত হোৱা নাই । চোৱাঁ ১৫ : ১০ ।

৭২। ইহুদীবিলাকৰ প্ৰতিকূল-বিধানৰ নিমিত্তে চোৱাঁ বা, যাজ্ঞা ২১ : ২৩ ২৫ ; লেবী, ২৪ ; ১৮ ২২ ; দ্বি-বি, ১৯ : ২১ । তৌৰাতত ক্ষমাদানৰ উল্লেখ নাই । কোৰানে সমাজৰ নিমিত্তে য'ত ক্ষমাদান বাঞ্ছনীয় ত'ত ক্ষমা কৰিবলৈ কৈছে । এনে কৰিলে ই ক্ষমা কৰোঁতাৰ পাপৰ প্ৰায়শ্চিত্ত স্বৰূপ হয় ।

৭৩। “মই বিধান বা ভাববাদীবিলাকৰ (নবীবিলাকৰ) বাক্য বিনষ্ট কৰিবলৈ আহিলোঁ। বুলি তোমালোকে নেভাবিবা ; মই বিনষ্ট কৰিবলৈ অহা নাই, কিন্তু সিদ্ধ কৰিবলৈহে আহিলোঁ। ”—মথি, ৫ : ১৭ ।

আল্লাই যি অৱতীৰ্ণ কৰিছিল সেই অনুযায়ী বিচাৰ কৰে ; আৰু যিবিলাকে আল্লাই যি অৱতীৰ্ণ কৰিছে তাৰ দ্বাৰা বিচাৰ নকৰে সেই বিলাকেই হৈছে বিকলচাৰী ।

৪৯। আৰু (শেষত) এই গ্ৰন্থখন^{১৪} সত্যৰে সৈতে তোমাৰ প্ৰতি আমি অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ, তাৰ পূৰ্ববৰ্তী ধৰ্ম্মগ্ৰন্থৰ সত্যতাৰ সমৰ্থক আৰু তাৰ সংৰক্ষক স্বৰূপ ; গতিকে আল্লাই যি অৱতীৰ্ণ কৰিছে তাৰ দ্বাৰা তুমি সিহঁতৰ মাজত বিচাৰ কৰিবা ; আৰু যি সত্য তোমাৰ ওচৰলৈ আহিছে তাক এৰি সিহঁতৰ বৃথা বাত্বাৰ^{১৫} অনুসৰণ নকৰিবা । আৰু তোমালোকৰ প্ৰত্যেক সম্প্ৰদায়ৰ নিমিত্তে আমি (বেলেগ) বিধি আৰু পন্থা^{১৬} নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছোঁ ; আৰু আল্লাই ইচ্ছা কৰা হলে তেওঁ তোমালোকক একেটা সম্প্ৰদায় কৰিলেহেতেন ; কিন্তু (তেওঁ তেনে কৰা নাই) যাতে তেওঁ তোমালোকক যি দান কৰিছে সেই সম্বন্ধে তোমালোকক পৰীক্ষা কৰে ; সেই দেখি সজ্জকাম কৰাত^{১৭} তোমালোকে ইজনে সিজনক চেৰ পেলাবলৈ চেষ্টা কৰিবা ; আল্লাৰ ফালেই হ'ব তোমালোকৰ সকলোৰে প্ৰত্যাগমন ; তেতিয়া যিবিষয়ে তোমালোকে বিবোধ কৰিছিলো সেই বিষয়ে তেওঁ তোমালোকক জানিবলৈ দিব ।

৭৪। কোৰান স্বৰীফ। কোৰানে তোৰাত আৰু ইন্বীল যি সত্য পুথি তাক সমৰ্থন কৰে ; আৰু দুয়োৰে যি মৌলিক শিক্ষা তাকো সমৰ্থন কৰে । কালক্ৰমে তোৰাত আৰু ইন্বীলত বহু কথাৰ সন্মিলন হৈছে । মূল আৰু প্ৰধান শিক্ষাখিনি কোৰানত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে ; সেইদেখি কোৰানে তোৰাত আৰু ইন্বীলৰ সংৰক্ষক বুলিঃদাবী কৰিছে ।

৭৫। সিহঁতে আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশবোৰ নিজ ইচ্ছামতে সলনি কৰে, আৰু আৱতসমূহৰ অৰ্থ নিজ কল্পনাৰে সাজি লয়^১। কে মহম্মদ, তুমি সত্য প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবা, যদিও তোমাক সিহঁতৰ বিৰুদ্ধে যাব লগীয়া হয় ।

৭৬। 'স্বি' আৰু 'মিন্‌হাযব' কিছুমানে একে অৰ্থ লৈছে ; অৰ্থাৎ ধৰ্ম্মবিধি, ধৰ্ম্মনীতি, দৈনন্দন আচৰণৰ নিয়মাবলী । এক আল্লাত বিশ্বাস আৰু তেওঁৰ প্ৰেম, আৰু তেওঁৰেই ইচ্ছা পূৰ্ণ কৰিবৰ অভিলাষ এয়ে হৈছে 'দীন' । কোৰানৰ মতে 'দীন' একেটা, কিন্তু 'স্বি' আৰু 'মিন্‌হাযব' বেলেগ বেলেগ জাতিৰ নিমিত্তে বেলেগ বেলেগ ; আৰু সমস্ত আৰু অৱস্থা মতে ধৰ্ম্মবিধি আৰু ধৰ্ম্মনীতি পৰিবৰ্ত্তন হৈ থাকে । আল্লাই এখে নিয়ম বাধি দিছে । আবুলকালাম্ আআদবো এই মত । কিছুমানে কয়, 'স্বি' আৰু 'মিন্‌হাযব' অৰ্থ আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ পথ, আৰু 'মিন্‌হাযব' অৰ্থ পাৰ্থিৱ উন্নতিৰ পথ ।

৭৭। ধৰ্ম্মৰ প্ৰকৃত ধৰ্ম্ম হৈছে সজ কাম কৰা, আল্লাৰ একনিষ্ঠ সেৱক হৈ তেওঁৰ ইচ্ছা মতে তেওঁৰ আৰু মানৱৰ সেৱা কৰা ।

৫০। আক (আমি আদেশ কৰিছোঁ) আল্লাই যি অৱতীৰ্ণ কৰিছে সেই অলুয়ায়ী তুমি সিহঁতৰ মাজত বিচাৰ-কৰাঁ, আক সিহঁতৰ বুথা বাস্তাৰ অনুসৰণ নকৰিবা, আক সিহঁতৰ পৰা সতৰ্ক হৈ থাকিবা যাতে আল্লাই যি তোমালৈ প্ৰত্যাদেশ কৰিছে তাৰ কোনো অংশ সম্পৰ্কে সিহঁতে গোমাক বিচলিত নকৰে; ^{১৮} কিন্তু যদিহে সিহঁত বিমুখ হয় তেন্তে জানিবা, সিহঁতৰ কিছুমান পাপৰ কাৰণে আল্লাই সিহঁতক শাস্তি দিবলৈ ইচ্ছা কৰিছে; আক মানুহৰ সবহভাগেই নিশ্চয় বিককাচাৰী।

৫১। কি! সিহঁতে অজ্ঞানতা যুগৰ বিচাৰ বিচাৰিছে ^{১৯} নে? কিন্তু স্মৃঢ় বিশ্বাসী সকলৰ নিমিত্তে বিচাৰ কৰাত আল্লাতকৈ অধিক শ্ৰেষ্ঠ কোন হব পাৰে?

ককু ৮

অবিশ্বাসীবিলাকক সহায় কৰোঁতা ইহুদী আক খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ
পৰা মুচলমানবিলাকক সাৱধান থাকিবৰ আদেশ,
ভণ্ডবিলাকো প্ৰৱৃত্তে মুচলমানৰ
অহিতকাৰী।

৫২। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকে ইহুদী আক খৃষ্টিয়ানবিলাকক বন্ধু-
ৰূপে গ্ৰহণ নকৰিবা; ^{২০} সিহঁত পৰস্পৰ পৰস্পৰৰ বন্ধু, আক তোমালোকৰ
কোনোৱে যদি সিহঁতৰ সৈতে বন্ধুতা কৰে, তেন্তে সিও সিহঁতৰ মাজৰেই; ^{২১}
নিশ্চয় অত্যাৱকাৰী জাতিক আল্লাই পথপ্ৰদৰ্শন নকৰে।

৭৮। সিহঁতে ধনক নিজ অভিলাষৰ অধীন কৰে, আক আল্লাৰ বাণীৰ অৰ্থ নিজ
ইচ্ছামতে কৰে। ^{২২} হে মহম্মদ, তুমি সেই বিলাকৰ ফালে কাণ নিদি কোবানৰেই ওপৰত
থিয় হবা, আক কোবান অলুয়ায়ী বিচাৰ কৰিবা।

৭৯। ইচলাম আবিৰ্ভাৱৰ পূৰ্বেৰ যুগক ‘অজ্ঞানতাৰ যুগ’ বোলে। কোবান অৱতীৰ্ণ
হলত জ্ঞান আহিল।

৮০। চোৱাঁ, ৩ : ২৯। এই আয়তত ভণ্ডবিলাকৰ লগত বন্ধুতাৰ সম্পৰ্ক স্থাপন
কৰিবলৈ মুচলমানবিলাকক নিষেধ কৰিছে, কাৰণ সিহঁতে ইচলামৰ শত্ৰু মক্কা অধিবাসী-
বিলাকৰে সৈতে মিলি কু-অভিসন্ধি কৰিছিল। মদিনাৰ ইহুদী আক খৃষ্টিয়ানবিলাকেও সিহঁতক
মুচলমানবিলাকৰ বন্ধুত্ব নানাৰূপে সাহায্য কৰিছিল। সেই কাৰণে এই আয়তত সিহঁতকো
বন্ধুৰূপে গ্ৰহণ কৰিবলৈ নিষেধ কৰিছে। সকলো ইহুদী আক খৃষ্টিয়ানৰ সৰ্ব্বদে এনে আদেশ
দিয়া নাই। তেওঁলোকৰ সৈতে সন্তাব ৰাখিবলৈ আক স্তায় ব্যৱহাৰ কৰিবলৈহে আদেশ
দিছে; চোৱাঁ, ৬০ : ৮, ৯।

৮১। ৰাজ্যৰ বিপক্ষ আচৰণৰ নিমিত্তে যে বহু দেশত চৰম-সঙ দিয়া হয়
সকলোৱে জানে।

৫৩। পিছত যিবিলাকৰ অন্তৰসমূহত ব্যাধি আছে^{৮২} সেই বিলাকক সিহঁতৰ মাজত সোমাই ফুৰা-চকা কৰা দেখি পাৰা ; সিহঁতে কৈ ফুৰে, কালচক্ৰত আমাৰ বিপৰ্যায় ঘটিব বুলি আমি ভয় কৰোঁ ; কিন্তু অদূৰ ভবিষ্যতত আল্লাই বিজয়ৰ উদ্ধাৰন কৰিব, অথবা (তাতোকৈ ডাঙৰ) ঘটনা নিজ কাষৰ পৰা ঘটাব ; তেতিয়া সিহঁতে নিজৰ অন্তৰসমূহত যি গোপনে বাখিছিল তাৰ কাৰণে অনুতাপ কৰিব ।

৫৪। আক বিশ্বাসী সকলে কব, যিবিলাকে আল্লাৰ নামত এই বুলি ডাঠি শপত খাইছিল যে সিহঁতে তোমালোকৰেই সঙ্গী হৈ থাকিব, ইহঁত সেইবিলাক নে^{৮৩} সিহঁতৰ কাৰ্য্যসমূহ নিষ্ফল হব ; শেহত সিহঁত ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈ পৰিব ।

৫৫। হে বিশ্বাসী সকল, তোমালোকৰ মাজৰ যিবিলাকে নিজ ধৰ্ম্ম ত্যাগ কৰিব, (সিহঁতৰ ঠাইত) আল্লাই সোনকালে এনে এটা সম্প্ৰদায় উত্থাপন কৰিব যিবিলাকক আল্লাই ভাল পাব আৰু যিবিলাকে তেওঁকো ভাল পাব ;^{৮৪} তেওঁলোক বিশ্বাসীসকলৰ প্ৰতি নত্ৰ হব, অবিশ্বাসীবিলাকৰ প্ৰতি হব কঠোৰ ;^{৮৫} তেওঁলোকে আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰিব, আৰু নিন্দাকাৰীৰ নিন্দালৈ ভয় নকৰিব ; সেয়ে আল্লাৰ কৃপা,^{৮৬} যি তেওঁ যাকে ইচ্ছা তাকেই দান কৰিব ; আৰু, আল্লা প্ৰচুব সঙ্গীঃ-সম্পন্ন, শ্ৰেষ্ঠ স্ৰষ্টা ।

৮২। দুৰ্জলচি তয়া ভণ্ডবিলাকে ভাবিছিল মুচলমানবিলাকৰ পৰাশয় নিশ্চিত । সেই নিমিত্তে তেওঁলোকৰ শক্ৰৰ লগত গুপ্ত সন্ধিৰ বাখি সিহঁতক বাজ্যৰ গুপ্ত কণাবিলাক কৈ কুৰিছিল ।

৮৩। ভণ্ডবিলাকৰ কাৰ্য্যাবলী প্ৰকাশ হৈ পৰিল, আৰু সিহঁতৰ একান্ত বাহা যে মুচলমানবিলাক শেহত পৰাস্ত হব পূৰ্ণ নোহোৱাত সিহঁত অপমানিত হৈছিল ।

৮৪। অৰ্থাৎ ধৰ্ম্ম ত্যাগ কৰি ইচ্ছামৰ কেও অকণো ক্ষতি কৰিব নোৱাৰে । এজনৰ ঠাইত দহজন আহি যোগদান কৰিব, আৰু তেওঁলোকে যি কাৰ্য্য কৰিব আল্লাৰ প্ৰেমৰ কাৰণে কৰিব, স্বাৰ্থৰ কাৰণে নকৰে ।

৮৫। অৰ্থাৎ মদিনাৰ অবিশ্বাসীবিলাকৰ প্ৰতি কঠোৰ, কাৰণ সিহঁতৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ চলিছিল । চোৰী. ৪৮ : ৩০ ।

৮৬। মুচলিমৰ আদৰ্শ আচৰণ কি এই আয়তে তাকে প্ৰকাশ কৰিছে । মুচ লিখে আল্লাৰ কাৰণে সকলো ত্যাগ স্বীকাৰ কৰে, অসীম সাহ দেগুৱায়, পৰব অজুগ্ৰহৰ অভিলাষী নহয়, পৰব নিন্দা আৰু অপবাদৰ ভয় নাৰাখে । তাকেই আল্লাৰ কৃপা বোলা হৈছে ।

৫৬। প্ৰকৃততে তোমালোকৰ বন্ধু হৈছে আল্লা আৰু ডেওঁৰ বচুল আৰু বিশ্বাসীবিলাকৰ মাজৰ সেইবিলাক যিবিলাকে নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰে আৰু জকাত দান কৰে আৰু (আল্লাৰ) বাধ্য হৈ থাকে।

৫৭। আৰু যিবিলাকে আল্লাক আৰু ডেওঁৰ বচুলক আৰু বিশ্বাসীসকলক বন্ধুৰূপে গ্ৰহণ কৰে সেইবিলাকেই আল্লাৰ সংহ; ডেওঁলোক নিশ্চয় জয়ী হব।

ককু ৯

ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ মাজত বিৰোধ, তওবিলাকৰ কু-অভিসন্ধি;

ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ান বিলাকে নিজৰ

ধৰ্মপুথিকো অবজ্ঞা কৰে।

৫৮। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকৰ পূৰ্বে পুথিপোৱাবিলাকৰ মাজৰ আৰু অবিশ্বাসীবিলাকৰ মাজৰ যিবিলাকে তোমালোকৰ ধৰ্ম লৈ উপহাস আৰু ধেমালি কৰে সেইবিলাকক বন্ধুভাবে গ্ৰহণ নকৰিব; ৫৭ আৰু যদি তোমালোক (সঁচাকৈয়ে) বিশ্বাসী হোৱা, (কেৱল) আল্লালৈ ভয় ৰাখিবা।

৫৯। আৰু যেতিয়া তোমালোকে নমাজলৈ আহ্বান কৰা, সিহঁতে তাকে লৈ উপহাস আৰু ধেমালি কৰিব ধৰে; তাৰ কাৰণ এই, সিহঁত এনে এটা জাতি যাৰ বোধ নাই। ৬০

৬০। তুমি কোৱাঁ, হে পুথিপোৱাসকল, তোমালোকে কেৱল এই কাৰণেই আমাৰ দোষ খৰিছা নে যে আমি আল্লাত আৰু আমাৰ প্ৰতি যি অৱজীৰ্ণ হৈছে

৬১। ওপৰৰ আয়ত ৫২ৰ অৰ্থ এই আয়তে স্পষ্ট কৰি দিছে। ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ান এই দুই সম্প্ৰদায়ৰ মাজৰ যিবিলাকে মদিনাৰ নাগৰিক হৈয়ো মক্কাৰ অবিশ্বাসীবিলাকৰ সৈতে মুচলমানবিলাকৰ বিৰুদ্ধে সহযোগিতা কৰিছিল সেইবিলাকক কোনো বিধান মতে বন্ধ বুলি গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰি। অবিশ্বাসীবিলাক (আনকুক্কাৰ) হৈছে মক্কাবাসী অবিশ্বাসীবিলাক, যিবিলাকৰ উপদ্ৰৱ সঙ্ঘ কৰিব নোৱাৰি হজৰতে (খ) আৰু ডেওঁৰ কিছুমান অনুগামীয়ে মক্কা ত্যাগ কৰি মদিনালৈ আহি ইয়াতে বসতি কৰিলে।

৬৮। সিহঁতৰ বোধ হোৱা হলে সিহঁতে আল্লাৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ বিশ্বাসীবিলাকক সম্বন্ধ মতে আজান দি আহ্বান কৰা প্ৰথা লৈ বিদ্ৰূপ নকৰিলেহেভেন। আন ধৰ্মত ঘণ্টা বজোৱা বা অন্ত প্ৰকাশ নিয়ম আছে; কিন্তু আজানতেই ইচ্ছাম ধৰ্মৰ সাৰ অংশৰ আভাস দিয়া হৈছে।

তাত আৰু যি পূৰ্বে^{৮৯} অৱতীৰ্ণ হৈছিল তাতো বিশ্বাস কৰিছোঁ ? অথবা এই কাৰণে নে যে তোমালোকৰ সবহভাগেই (আল্লাৰ) অবাধ্য ?^{৯০}

৬১। তুমি কোৱাঁ, আল্লাৰ কাষত কাৰ্য্যৰ প্ৰতিকূল সম্পৰ্কে তাতোকৈ কোন অধিক নিকৃষ্ট মই তোমালোকক জানিবদিম নে ? যিবিলাকক আল্লাই নিজ সন্মুখৰ পৰা আঁতৰ কৰিছে আৰু যিবিলাকৰ প্ৰতি তেওঁ কুপিত হৈছে আৰু যিবিলাকৰ কিছুমানক বান্দৰ আৰু গাহৰি স্বৰূপ কৰিছে ;^{৯১} আৰু যিবিলাকে ঋয়তানৰ পূজা কৰিছে, সেইবিলাকৰ অৱস্থা অধিক নিকৃষ্ট, আৰু সেইবিলাক সজ বাটৰ পৰা বহুদূৰ বিভ্ৰান্ত ।

৬২। আৰু সিহঁত যেতিয়া তোমালোকৰ ওচৰলৈ আহে, সিহঁতে কয়, আমি বিশ্বাস কৰিছোঁ ; অথচ স্বৰূপতে সিহঁত অবিশ্বাস লৈ আহি সোমাইছিল আৰু তাকে লৈ ওলাই গল ; আৰু সিহঁতে যি গোপন কৰে তাক আল্লাই ভালকৈ জানে ।^{৯২}

৬৩। আৰু তুমি সিহঁতৰ বহুতকৈ পাপ আৰু সীমালঙ্ঘন আৰু অবৈধ-আহাৰৰ^{৯৩} পিনে খৰ-খেদা কৰি থকা দেখা পাবা ; সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছে প্ৰকৃততে কি নিকৃষ্ট !

৬৪। শাস্ত্ৰজ্ঞ পণ্ডিতবিলাকে আৰু ধৰ্ম্মযাজকবিলাকে কিয় সিহঁতক

৮৯। ইচলামৰ উদাৰতাৰ পিনে সিহঁতৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰা হৈছে । মুচলমান কোৰানত বিশ্বাস কৰিয়ো ইহুদীৰ তোৰাত আৰু খৃষ্টিয়ানৰ ইংৰাজতো বিশ্বাস কৰে, কিয়নো কোৰান সেই দুয়ো পুথিৰ সমৰ্থক । কোৰানত সেই দুয়োখন পুথিৰ মৌলিক শিক্ষাসমূহ ভুক্ত আছে । সেই কাৰণে ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকে মুচলমানবিলাকক দোষ ধৰিবৰ কোনো কাৰণ নাই ।

৯০। সিহঁতে নিজৰ ধৰ্ম্মপুথিৰ শিক্ষাসমূহকো দলিয়াই পেলাইছিল ; সেই কাৰণে সিহঁত আল্লাৰ অভিশপ্ত হৈছিল । চোৱাঁ তলৰ আয়ত ।

৯১। চোৱাঁ ২ : ৬৬ আৰু টা । তোমালোকে মোৰ অনুগামীবিলাকৰ দোষ ধৰিছা কিন্তু তোমালোকক তোমালোকৰ পুথিয়েই দোষী বুলি কৈছে । চোৱাঁ, বা, দি, বি, ১১ : ২৮ ; ২৮ : ১৫-৬৮ ; মথি, ৩ : ৭ ; যি, ২৬ : ১১-১৩ ;

৯২। এইবিলাক হৈছে ভণ্ডবিলাকৰ দল, 'মোনাফেকাঁন' ।

৯৩। চোৱাঁ, ৫ : ৪৩ আৰু টা ।

পাপৰ কথা কোৱা^{১৪} আৰু যি অবৈধ তাক আহাৰ কৰা সম্বন্ধে নিষেধ নকৰে ? সিহঁতে যি সম্পন্ন কৰিছে প্ৰকৃততে কি নিকৃষ্ট !

৬৫। আৰু ইহুদীবিলাকে কয়, আল্লাৰ হাত আবদ্ধ ;^{১৫} সিহঁতৰ নিজৰেই হাত আবদ্ধ হ'ব, আৰু এনে কথা কোৱাৰ বাবে সিহঁতক অভিশাপ দিয়া হ'ব ; নহয়, তেওঁৰ ছুইখনেই হাত মুক্ত ; তেওঁ যেনে ইচ্ছা তেনে কাৰ্য্য কৰে ; আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমাৰ প্ৰতি যি অৱতীৰ্ণ হৈছে তাৰ বাবে নিশ্চয় সিহঁতৰ সবহ ভাগেই বিকদ্ধাচৰণ আৰু অবিশ্বাসত আগ বাঢ়িব ; আৰু আমি সিহঁতৰ মাজত পুনৰুত্থানৰ দিনলৈকে শত্ৰুতা আৰু বিদ্বেষৰ ভাব সঞ্চাৰ কৰিছোঁ ; যেতিয়া সিহঁতে যুদ্ধৰ অগনি প্ৰজ্বলিত কৰে আল্লাই তাক নিৰ্বাপিত কৰে ; আৰু সিহঁতে পৃথিবীত অশান্তি সৃষ্টি কৰিবৰ অৰ্থে ঘূৰি ফুৰে ; কিন্তু আল্লাই অশান্তি সৃষ্টি কৰোঁতা-বিলাকক ভাল নাপায় ।

৬৬। আৰু পুথিপোৱাবিলাকে বিশ্বাস কৰা হলে^{১৬} আৰু ধৰ্ম্মপৰায়ণ হোৱা হলে আমি নিশ্চয় সেইবিলাকৰ পৰা সেইবিলাকৰ কুকাৰ্য্যবিলাক আঁতৰাই নিলোঁহেতেন, আৰু আমি নিশ্চয় সেইবিলাকক আনন্দপূৰ্ণ উত্তানসমূহৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিলোঁহেতেন ।

৬৭। আৰু তেওঁলোকে তৌৰাত আৰু ইনজীল আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰতি নিজ প্ৰভুৰ পৰা যি নমাই পঠোৱা হৈছে তাক প্ৰতিষ্ঠিত কৰা হলে, তেওঁলোকে নিশ্চয় তেওঁলোকৰ ওপৰৰ পৰা^{১৭} আৰু তেওঁলোকৰ ভবিষ্যতলৰ পৰা^{১৮} (মুখশাস্তি) উপভোগ কৰিব পালেহেতেন ; তেওঁলোকৰ মাজত এদল মধ্য-পন্থীয়ো আছে, কিন্তু তেওঁলোকৰ সবহভাগেই যি কাৰ্য্য কৰে সি কি নিকৃষ্ট !

৯৪। ব্যাখ্যাকাৰক বিলাকৰ মতে 'কৌল'ৰ মাজত (বাক্য) 'ফে'ল'ৰ (কাৰ্য্য) ভুক্ত । অৰ্থাৎ সিহঁতৰ কুকাৰ্য্য আৰু কুকাৰ্য্য দোষনীয় । শাস্ত্ৰজ্ঞ পণ্ডিতবিলাকে নিজ সম্প্ৰদায়ৰ দোষ নধৰি মুচলমানৰ দোষ ধৰিব যায় কিয় ?

৯৫। আল্লাৰ হাত আবদ্ধ নহয়, মুক্ত । তেওঁৰ আছে অসীম ক্ষমতা, আৰু অসীম কৰুণা—তেওঁৰ বাধ্যবিলাকক তেওঁ কৰুণা দান কৰিব, আৰু অবাধ্যবিলাকক উচিত শাস্তি দিব ।

৯৬। ইয়াৰ পৰা বুজিব পাৰি, যদি ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকে পবিত্ৰাণ বিচাৰে তেওঁলোকে কোৱানত আৰু হৃদয়ত মহম্মদত (স), বিশ্বাস কৰা উচিত ।

৯৭। আকাশ-বাণী, আল্লাৰ অমুগ্ৰহ ।

৯৮। ইহলোকৰ মুখ শাস্তি, উন্নতি ।

ককু ১০

সত্যৰ প্ৰচাৰ ইচ্ছামৰ মূল উদ্দেশ্য, ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ
ধৰ্মবিশ্বাসত অতিৰিক্ততা।

৬৮। হে বচুল, তোমাৰ প্ৰতি তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা যি অৱতীৰ্ণ হৈছে
তাৰে সংবাদ (মানৱক) প্ৰদান কৰা; আৰু তুমি যদি তাকে নকৰা, তেন্তে
তেওঁ (তোমালৈ) পঠুৱা সংবাদ প্ৰচাৰৰ কাৰ্য্য তুমি সম্পন্ন নকৰিলা;
আৰু আল্লাই তোমাক মানুহৰ (কু-অভিসন্ধিৰ) পৰা বন্ধা কৰিব;” বাস্তৱতে
আল্লাই বিশ্বাস অগ্ৰাহ কৰোঁতাবিলাকক সুপথ প্ৰদৰ্শন নকৰে।

৬৯। তুমি কোৱাঁ, হে পুথিপোৱাসকল, তোমালোকে তোৰাত আৰু
ইন্যৌল আৰু তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকৰ প্ৰতি যি অৱতীৰ্ণ হৈছে
তাক প্ৰতিষ্ঠিত নকৰালৈকে তোমালোকৰ কোনো স্থিতাপি থাকিব নোৱাৰে”^{১০০}
আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমাৰ প্ৰতি যি অৱতীৰ্ণ হৈছে তাৰ বাবে নিশ্চয়
সিহঁতৰ সবহভাগেই বিৰুদ্ধাচৰণ আৰু অবিশ্বাসত আগ বাঢ়িব; গতিকে তুমি
অবিশ্বাসীবিলাকৰ নিমিত্তে বেজাৰ নকৰিবা।

৭০। বাস্তৱিকতে বিশ্বাসীবিলাক আৰু ইহুদীবিলাক আৰু চেৰিয়ানবিলাক
আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ যিবিলাকে আল্লাত আৰু শেহ দিনত বিশ্বাস কৰে আৰু
সজ্ঞ কাম কৰে, তেওঁলোকৰ কোনো ভয় নাথাকিব আৰু তেওঁলোকে শোকো
কৰিব নালাগিব।^{১০১}

৯৯। হজ্ৰত মহম্মদক (স্ব) আল্লাই শত্ৰুৰ বিৰোধৰ মাজেদি ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিবলৈ
আদেশ দিছে, আৰু তেওঁৰ বন্ধাৰ ভাৰ নিজেই লৈছে। ইচ্ছামৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰাম চলাই-
ছিল (১) মক্কাৰ কোৰেইশে, (২) মদিনাৰ ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকে, আৰু (৩) মক্কাৰ
কৈদবিলাকে। সিহঁতক মূলমানসমাজৰ মাজেৰে ভণ্ডবিলাকে গুপ্তভাবে সহায় কৰিছিল।
তথাপি আল্লাই হজ্ৰতৰ (স্ব) প্ৰাণ বন্ধা কৰিলে। হজ্ৰত উমৰক শত্ৰুৱে নিহত কৰিছিল;
হজ্ৰত উছমানক হত্যা কৰিলে; হজ্ৰত আলিক বিব দি মাৰিলে; কিন্তু হজ্ৰতৰ (স্ব)
বিৰুদ্ধে শত্ৰুৰ অভিসন্ধি বিফল হল। আল্লাৰ তবিয়্যাত-বাণী সত্য প্ৰমাণিত হল।

১০০। যি জাতীয়ে নিজৰ ধৰ্মপুথিৰ অত্মসৰণ নকৰে সেই জাতিৰ পৰজাতিৰ ধৰ্মলৈ
তৰ্ক কৰিবৰ কি অধিকাৰ থাকিব পাৰে?

১০১। ইচ্ছামৰ আগমনৰ পূৰ্বে নিজ নিজ ধৰ্মপুথিৰ অত্মসৰণ কৰাটো পৰিত্ৰাণৰ
নিমিত্তে যথেষ্ট আছিল। কিন্তু কোৱান অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ পাছত তাৰে অত্মসৰণ নকৰি
পৰিত্ৰাণ লাভ কৰা অসম্ভৱ।

৭১। স্বৰূপতে আমি ইস্ৰাইলৰ সন্তানসন্ততিৰ পৰা অঙ্গীকাৰ গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ, আৰু সিহঁতৰ ওচৰলৈ বচলসকলক প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ ; সিহঁতৰ অন্তৰ-সমূহে যি বাঞ্ছা নকৰে তাকৈলৈ যেতিয়া বচল সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহিছিল, তেতিয়া সিহঁতে কিছুমানক অসত্যবাদী বুলি কৈছিল আৰু কিছুমানক বধ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।^{১০২}

৭২। আৰু সিহঁতে ভাবিছিল, সিহঁত কোনো পৰীক্ষাত^{১০৩} নপৰিব ; সেই দেখি সিহঁত অন্ধ আৰু ক'লা হল ;^{১০৪} তথাপি আল্লাই সিহঁতৰ ফালে কৃপানৃষ্টি কৰিলে ;^{১০৫} কিন্তু পুনৰায় সিহঁতৰ সবহভাগেই অন্ধ আৰু ক'লা হৈ থাকিল ; আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰে আল্লাই তাক নিৰীক্ষণ কৰে।

৭৩। যিবিলাকে কয়, নিশ্চয় মৰ্যমৰ পুত্ৰ মচীহাহে আল্লা, সেইবিলাক স্বৰূপতে অবিশ্বাসী হৈছে ;^{১০৬} অথচ মচীহে (নিজেই) কৈছিল, হে ইস্ৰাইলৰ সন্তান-সন্ততি, মোৰ প্ৰভু আৰু তোমালোকৰ প্ৰভু আল্লাৰ আৰাধনা কৰাঁ ; বাস্তৱতে যেয়ে আনক আল্লাৰ সমান কৰে, নিশ্চয় তাৰ নিমিত্তে আল্লাই স্বৰ্গৰ কানন অবৈধ কৰিছে, আৰু তাৰ আশ্ৰয়ৰ স্থল নৰকৰ অগ্নি ; আৰু অন্ত্যায়কাৰীবিলাকৰ নিমিত্তে কোনো সহায় কৰোঁতা নাথাকিব।

৭৪। যিবিলাকে কয়, নিশ্চয় আল্লা তিনিজনৰ মাজৰ এজন, সেইবিলাক স্বৰূপতে অবিশ্বাসী হৈছে, অথচ একমাত্ৰ উপাস্ত আল্লাৰ বাহিৰে আন উপাস্ত নাই ; আৰু এনে (আল্লাৰ) নিন্দা কৰাৰ পৰা যদি সিহঁত ক্ষান্ত নহয়, তেন্তে সিহঁতৰ মাজৰ অবিশ্বাসীবিলাকক যে যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তিয়ে স্পৰ্শ কৰিব এই কথা সুনিশ্চিত।^{১০৭}

১০২। চোৱাঁ, ২ : ৬২ আৰু টা।

১০৩। ইহুদীবিলাকে নিজকে আল্লাৰ প্ৰিয়পাত্ৰ বুলি ভাবিছিল, আৰু সেই কাৰণে কোনো বিপৰ্য্যয় সিহঁতৰ ওপৰত নপৰিব বুলি বিশ্বাস কৰিছিল। 'পৰীক্ষা'ৰ অৰ্থ শাস্তিও হব পাৰে, বা কোনো ডাঙৰ দুৰ্ঘটনা।

১০৪। সত্য উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰিছিল সেই কাৰণে অন্ধ। কোষানৰ বাণী শুনিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল সেই কাৰণে ক'লা।

১০৫। আল্লাই সিহঁতৰ মাজৰ পৰাই হত্ৰত দ্ৰচাক (আ)-ঈথাপন কৰিলে। আৰু তেওঁৰ প্ৰতি ইনুযীল অৱতীৰ্ণ কৰিলে। কিন্তু সিহঁতে তেওঁৰ বিশ্বাস নকৰিলে।

১০৬। এই আয়তত হত্ৰত দ্ৰচাক (আ) ঐশ্বৰীকতা খণ্ডন কৰা হৈছে।

১০৭। চোৱাঁ ৪ : ১৭২। এই আয়তে খৃষ্টানবিলাকৰ ত্ৰিঈশ্বৰবাদ প্ৰতিবাদ কৰিছে।

৭৫। সিহঁতে কিয় আল্লাৰ ফালে প্ৰত্যাবৰ্ত্তন নকৰে আৰু ক্ষমা ভিক্ষা নকৰে? অথচ আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

৭৬। মৰয়মৰ পুত্ৰ মচীহ আছিল এজন বচুল মাথোন; তেওঁৰ পূৰ্বে অহা অনেক বচুলৰ অন্তৰ্ধান হৈছে; আৰু তেওঁৰ মাতৃ আছিল সত্যপৰায়ণা; ^{১০৮} উভয়েই (দৈনিক) খাদ্য আহাৰ কৰিছিল; ^{১০৯} চোৱাঁ, কেনেকৈ আমি সিহঁতৰ (মঙ্গলৰ) নিমিত্তে নিদৰ্শনসমূহ স্পষ্ট কৰিছোঁ; তথাপি চোৱাঁ কোন ফালে সিহঁতক ধৰাই নিয়া হৈছে।

৭৭। তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে আল্লাক এৰি এনেজনৰ আবাধনা কৰিবা নে যাৰ কোনো ক্ষমতা নাই তোমালোকৰ অপকাৰ আৰু উপকাৰ কৰিবলৈ; আৰু কেৱল আল্লাই শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰোতা, সৰ্বজ্ঞাত।

৭৮। তুমি কোৱাঁ, হে পুথিপোৱাসকল, নিজ ধৰ্ম্ম সম্বন্ধে তোমালোকে অন্তায়কপে সীমা অতিক্ৰম নকৰিবা, ^{১১০} আৰু যিবিলাক পূৰ্বে বিপথে গৈছিল আৰু যিবিলাকে বহুতক পথভ্ৰান্ত কৰিছিল আৰু নিজেও সজ বাটৰ পৰা বিভ্ৰান্ত হৈছিল তোমালোকে সেইবিলাকৰ বৃথা আকাজকাৰ অনুসৰণ নকৰিবা।

ককু ১১

ইহুদীবিলাকৰ প্ৰতি দাউদ (আ) আৰু ঈচাৰ (আ)

অভিশাপ, ইহুদীবিলাকৰ বিৰুদ্ধাচৰণ আৰু

খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ নক্সতাৰ বাবে।

৭৯। ইস্ৰাইলৰ সম্ভান-সন্ততিৰ মাজৰ যিবিলাকে অবিশ্বাস কৰিছিল সেইবিলাকক দাউদ আৰু মৰয়মৰ পুত্ৰ ঈচাৰ বাক্য দ্বাৰা অভিশাপ দিয়া

১০৮। (১) খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ কেথলিক সম্প্ৰদায়ে মৰয়মৰ পুত্ৰ পৰ্য্যন্ত কৰে। কোবানে হজ্ৰত ঈচা আৰু তেওঁৰ মাতৃৰ ঈশ্বৰদৰ্শন প্ৰতিবাদ কৰে (২) ইহুদীবিলাকে মৰয়ম সম্বন্ধে নানা কথা বটাইছিল। কোবানে তেওঁৰ সত্যপৰায়ণতাৰ হে ঘোষণা কৰিছে।

১০৯। জীৱনধাৰণ কৰিবলৈ ঈশ্বৰৰ নিমিত্তে আহাৰ কৰাৰ আৱশ্যক নাই।

১১০। কোবানৰ মতে হজ্ৰত ঈচা (আ) এজন নবী আছিল, আৰু আন বাহুৰে দৰে আহাৰ কৰি দৈনিক জীৱন ব্যাপন কৰিছিল। তেওঁ ঈশ্বৰ নাছিল, তেওঁৰ মাতৃ মৰয়মো উপাস্য নাছিল। তেওঁ সত্যপৰায়ণা বয়সী আছিল মাত্ৰ। উভয়েকৈ ঈশ্বৰৰ দি খৃষ্টিয়ানবিলাকে সীমা অতিক্ৰম কৰিছে।

হৈছিল ;^{১১১} কিয়নো সিহঁত অবাধ্য হৈছিল আৰু সিহঁতে সীমা অতিক্ৰম কৰি থাকিছিল ।

৮০। সিহঁতে যি নিকৃষ্ট কাৰ্য্য নিজে কৰিছিল তাকে কৰিবলৈ সিহঁতে ইজনে নিষেধক নিষেধ নকৰিছিল ;^{১১২} সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰি আছিল সি নিশ্চয় অতি নিকৃষ্ট ।

৮১। তুমি সিহঁতৰ মাজৰ বহুতকৈ অবিদ্বানসীবিলাকৰ^{১১৩} সৈতে বন্ধুতাৰ ভাৱ ৰখা দেখা পাবা ; সিহঁতৰ নিমিত্তে সিহঁতৰ আত্মাই যি প্ৰস্তুত ৰাখিছে সি নিশ্চয় নিকৃষ্ট ; তাৰ ফলত সিহঁতৰ প্ৰতি আল্লা অসন্তুষ্ট হৈছে, আৰু সিহঁতে এই শাস্তি স্থায়ীৰূপে ভোগ কৰি থাকিব ।

৮২। আৰু সিহঁতে আল্লাত আৰু নবীজনত^{১১৪} আৰু তেওঁৰ প্ৰতি যি অৱতীৰ্ণ হৈছে^{১১৫} তাত বিশ্বাস কৰা হলে সিহঁতে সিহঁতক বন্ধুৰূপে গ্ৰহণ নকৰিলে-হেতেন, কিন্তু সিহঁতৰ সবহভাগেই অবাধ্য ।

৮৩। মানুহৰ মাজত ইহুদীবিলাকক আৰু অংশীবাদীবিলাকক বিদ্বানসীবিলাকৰ প্ৰতি তুমি নিশ্চয় শত্ৰুতাত সকলোতকৈ বেচি কঠোৰ পাবা ; আৰু যিবিলাকে কম, আমি খৃষ্টিয়ান,^{১১৬} সেইবিলাকক তুমি নিশ্চয় বন্ধুতাত সকলোতকৈ বিদ্বানসীবিলাকৰ বেচি ওচৰ পাবা ; ইয়াৰ কাৰণ এই, তেওঁলোকৰ মাজত আছে এনে পণ্ডিতবিলাক যি ধৰ্ম্মশাস্ত্ৰত বিদ্বান, আৰু আছে এনে সাধু পুৰুষবিলাক যি উদাসীন ; আৰু এটা কাৰণ, তেওঁলোকে অহংকাৰ নকৰে ।

১১১। চোৱাঁ: গীতমালা, ১০২ : ৪-২০ । এই অভিলাষৰ ফলত নেবুকেদনজৰে যেকজেলেম নগৰ ধ্বংস কৰে ৫৮৬ খৃ: পূ: আৰু জচাৰ (আ) বাক্য সন্মুখে চোৱাঁ মথি ২৩ : ৩৩ । ৭০ খৃষ্টাব্দত টাইটচে যেকজেলেম অধিকাৰ কৰিছিল, আৰু ইহুদীবিলাকে নানাপ্ৰকাৰ যজ্ঞৰ ভোগ কৰিব লগীয়া হৈছিল ।

১১২। সকলোৱে অন্যান্য কাৰ্য্য কৰিছিল, সেই দেখি ইজনে ইজনৰ দোষ নধৰিছিল ।

১১৩। মক্কা অধিবাসী কোবেইছ বংশৰ অবিদ্বানসীবিলাকক বুজাইছে । ইহুদীবিলাকে প্ৰথমে গুপ্তভাবে, পিছতে প্ৰকাশ্যভাবে সেই অবিদ্বানসীবিলাকক মুচলমানবিলাকৰ বিৰুদ্ধে সহায় কৰিছিল ।

১১৪। হজ্জত মহম্মদক(স) বুজাইছে । কিছুমানৰ মতে হজ্জত মুচাক (আ) বুজাইছে ; কিন্তু এই মত ঠিক নহয় ।

১১৫। কোৰান, তৌৰাত নহয় ।

১১৬। যিদেৰে এই ককুত মদিনাৰ ইহুদীবিলাকৰ কথা কোৱা হৈছে সেইদৰে ইয়াত মদিনাৰ আৰু আন কিছুমান ঠাইৰ (যেনে নব্বান) খৃষ্টিয়ানবিলাকক বুজাইছে । সেইবিলাক আছিল নত্ৰ প্ৰকৃতিৰ, আৰু ইহুদীবিলাকৰ দৰে কঠোৰ নাছিল ।

সপ্তম পাবা

—ওয়া-এজ্যা-চমেউ—

৮৪। আক যেতিয়া তেওঁলোকে বচুললৈ যি (প্ৰত্যাশা) নয়াই পঠিওৱা হৈছে তাক শুনে তেতিয়া তেওঁলোকে সত্য উপলব্ধি কৰাৰ বাবে তেওঁলোকৰ চকুলো বৈ থকা দেখিবা; ৮৫ তেওঁলোকে ইয়াকে প্ৰাৰ্থনা কৰে, হে আমাৰ প্ৰভু, আমি বিশ্বাস স্থাপন কৰিলোঁ, এতেকে (সত্যৰ) সাক্ষী দিওঁতাসকলৰ লগতে আমাকো লেখি ধোৱাঁ।

৮৫। আক আল্লাত আক আমাৰ ওচৰলৈ অহা সত্যত বিশ্বাস নকৰিবলৈ আমাৰ কি কাৰণ থাকিব পাৰে, যিস্থলত আমি এই আশা কৰোঁ, আমাৰ প্ৰভুৱে আমাক ধাৰ্মিকসকলৰ সঙ্গী কৰি তেওঁলোকৰ অন্তৰ্গত কৰিব ?

৮৬। গতিকে তেওঁলোকে তেনে প্ৰাৰ্থনা কৰাৰ বাবে আল্লাই প্ৰতিদান স্বৰূপ তেওঁলোকক এনে উত্তানসমূহ দান কৰিছে যাৰ ভলেদি জুবিলাক বৈ গৈছে; তাতেই তেওঁলোকে স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব; আক যিসকলে সজ কাম কৰে তেওঁলোকৰ প্ৰতিদান এয়ে।

৮৭। আক যিবিলাকে অবিশ্বাস কৰে আক আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ মিছা বুলি ভাবে সিহঁতেই নৰকৰ অধিবাসী।

ককু ১২

বৈধ বস্ত অৰ্জন কৰি ব্যৱহাৰ কৰা উচিত; যাদক জব্ব আক জুহা খেলা নিষিদ্ধ;
আল্লা আক বচুলৰ বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰা আক সজ কাম কৰা মুচলিমৰ কৰ্তব্য।

৮৮। হে বিশ্বাসীসকল, আল্লাই যিবিলাক বিপুল বস্ত তোমালোকৰ নিমিত্তে বৈধ কৰিছে সেইবিলাক অবৈধ নকৰিবা, আক কেতিয়াও সীয়া

৮৯। কোবেইযৰ উৎপীড়ন সহিব নোৱাৰি পুৰুষ আক তিৰোতা ৮০ জন মুচল-নানে মক্কা এৰি আবিচিনিয়ালৈ গল। খুষ্টিয়ান বজা নিগচে (নযাৰী) তেওঁলোকক আশ্ৰয় দিছিল। কোবেইযে বজাক গোচৰ দিলে, এই মুচলমান বিলাকে ইচাব (আ) নিশ্বা কৰে। হজ্ৰত বা'কৰক এই বিষয়ে প্ৰশ্ন কৰাত তেওঁ কোবানৰ চুৰা নযয়নৰ আৰম্ভণিৰ কেইটামান আয়ত আৱৃদ্ধি কৰিলে। তাকে শুনি নিগচে লৰাৰ দৰে উচুপি কান্দিব ধৰিলে।

অতিক্ৰম নকৰিবা; ৮৬ বাস্তৱতে সেইবিলাকক আল্লাই ভাল নাপায় যিবিলাকে সীমা অতিক্ৰম কৰে।

৮৯। আক আল্লাই তোমালোকক যি বৈধ আৰু বিস্তৃত বস্তু দান কৰিছে তাকে তোমালোকে খাবা, আৰু যিজন আল্লাত বিশ্বাস কৰিছা তেওঁলৈ ভয় ৰাখিবা।

৯০। তোমালোকে নজনাকৈ খোৱা শপতৰ কাৰণে আল্লাই তোমালোকৰ দায় নধৰিব, কিন্তু তোমালোকে ইচ্ছা কৰি যি শপতত আবদ্ধ হৈছা ৮৭ তাৰ কাৰণে তেওঁ তোমালোকৰ দায় ধৰিব; তাৰ প্ৰায়শ্চিত্ত হৈছে দহজন দৰিদ্ৰক এনে আহাৰ দান কৰা যি সাধাৰণতে নিজ পৰিয়ালক দিয়া, নাইবা পিঙ্কিবলৈ সিহঁতক বস্ত্ৰ দান কৰা, নাইবা এটা দাসক মুক্ত কৰা; ৮৮ কিন্তু যাৰ এনে কৰিবৰ সামৰ্থ্য নাই তাৰ তিনি দিন বোজা পালন কৰা; যেতিয়া তোমালোকে কোনো শপত খোৱা সেই শপতৰ এয়ে হৈছে প্ৰায়শ্চিত্ত; আৰু তোমালোকে নিজ শপত বন্ধা কৰিবা; আল্লাই তেওঁৰ নদৰ্শনসমূহ এইদৰেই স্পষ্ট কৰে, যাতে তোমালোকে কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰা।

৯১। হে বিশ্বাসীসকল, মাদক দ্ৰব্য আৰু জুৱা খেলা ৮৮ আৰু যন্ত্ৰৰ শিলত বলিদান আৰু কাঁৰৰ দ্বাৰা ভাগ্য নিৰ্ণয়,—এইবিলাক খয়তানৰ ঘুনলীয়

৮৬। সীমা অতিক্ৰম নানা প্ৰকাৰে কৰা হয়, যেনে, উদাসীন জিন্দুৰ দৰে বিয়া নকৰা, বৈধ বস্ত্ৰ আহাৰ নকৰিবলৈ শপত খোৱা; আৰু যেনে ব্যভিচাৰী জীৱন যাপন কৰা। ইচ্ছামে উদাসীন থকা আৰু ইজ্জিয়ৰ আসক্ত হৈ জীৱন যাপন কৰা, দুয়ো বীতিকৈ সীমান্ভংগ কৰাৰ বীতি বুলি ধৰিছে। ইচ্ছামৰ অলুপ্যমী মধ্যপন্থী।

৮৭। আটাইবোৰ শপতৰ কাৰণে পৰাচিত বিহিত নহয়; বৈধ বস্ত্ৰক অবৈধ কৰাৰ শপতলৈহে পৰাচিতৰ নিয়ম কৰা হৈছে। ডাঙৰ শপত চুক্তিৰ দৰে বন্ধা কৰা মুচলিমৰ কৰ্ত্তব্য।

৮৮। প্ৰায়শ্চিত্ত তিনিবিধ তিনি শ্ৰেণীলোকৰ নিমিত্তে। (১) যাৰ আৰ্থিক অৱস্থা ভাল নহয় সি দহজন দৰিদ্ৰক আহাৰ দিয়ক; তাকো নোৱাৰিলে তিনি দিন বোজা পালন কৰক। (২) সাধাৰণতে ভাল অৱস্থাৰ মানুহে দহজন দৰিদ্ৰক পিঙ্কিবলৈ কাপোৰ দিয়ক। (৩) অৱস্থাপন্ন মানুহে এটা দাসক মুক্তি দিয়ক।

৮৯। চোৱা, ৫ : ৪ আৰু টা। সকলো প্ৰকাৰ জুৱা খেলা ইচ্ছামে নিষিদ্ধ কৰিছে। মদ নিষিদ্ধ কৰা সৰ্ব্বত্বে ইয়াৰ বোধাৱণীয়ে লিখিছে, আদেশ অহামাজ সকলো মুচলয়ানে মদৰ পাত্ৰ আনি আলিবাটত মদ ঢালিবলৈ ধৰিলে। বহুদিনৰ কুপ্ৰথা ইচ্ছামে একে দিনে তুলি দিলে।

কাৰ্য্যসমূহৰ অংশ মাথোন; এনে কাৰ্য্য তোমালোকে পৰিত্যাগ কৰিবা; সম্ভবতঃ তোমালোক সকলকাম হ'ব পাৰিবা।

৯২। খয়তানে ইয়াকে ইচ্ছা কৰে, মাদক দ্ৰব্য আৰু জুৱাখেলাৰ দ্বাৰা তোমালোকৰ ভিতৰত শত্ৰুতা আৰু বিদ্বেষ জন্মায়, আৰু আল্লাৰ স্মৰণৰ পৰা আৰু নমাজৰ পৰা তোমালোকক বিৰত কৰে; সেই দেখি (এনে কাৰ্য্যৰ পৰা) তোমালোক ক্ৰান্ত হ'বানে?

৯৩। আৰু তোমালোক আল্লাৰ বাধ্য হোৱা, আৰু বচুলৰো বাধ্য হোৱা, আৰু (নিজৰ আচৰণ সম্বন্ধে) সতৰ্ক হৈ থাকিবা; কিন্তু যদি তোমালোক বিমুখ হোৱা তেনেহলে জানি পৰা, আমাৰ বচুলৰ ওপৰত আছে কেৱল স্পষ্টকৈ বাণী প্ৰচাৰ কৰিবৰহে ভাৰ।

৯৪। যিসকলে বিশ্বাস কৰে আৰু সজ্জ কাম কৰে তেওঁলোকে যি অবৈধ বস্তু আগতে খাইছিল তাৰ বাবে তেওঁলোকৰ কোনো দোষ নহ'ব, যদিহে তেওঁলোকে অসভ্য পৰা আঁতৰি থাকে আৰু বিশ্বাস কৰে আৰু সজ্জ কাম কৰে; তাৰ পিছত তেওঁলোকে পাপৰ পৰা নিজকে বন্ধা কৰে আৰু বিশ্বাস স্থাপন কৰে; তাৰ পিছতো তেওঁলোকে আত্মসংযম কৰে আৰু সজ্জ কাম কৰি থাকে;^{১০} আৰু আল্লাই সজ্জ কাম কৰোঁতাবিলাকক ভাল পায়।

ককু ১৩

হযৰ সময়ত চিকাৰ কৰি কা'ৰা স্বৰীকৰ প্ৰতিশ্ৰুত শাস্তি উলভ্য
কৰা মহা পাপ; আল্লাৰ পন্থিত ঘৰ বৈতুল্লাহৰ সংৰক্ষণ
তাৰ আল্লাৰ ওপৰত।

৯৫। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকৰ হাতসমূহ আৰু বাঠিসমূহৰে চিকাৰ কৰিব পৰা চিকাৰৰ দ্বাৰা আল্লাই নিশ্চয় তোমালোকক পৰীক্ষা কৰিব, যাতে তেওঁ জানে কোনে তেওঁক নেদেখাকৈ অস্বৰূপে ভয় কৰে; তাৰ পিছত যেনে সীমা অতিক্ৰম কৰিব তাৰ নিমিত্তে থাকিব কষ্টদায়ক শাস্তি।

১০। "ইত্তকো" (অসভ্য পৰা আঁতৰি থাকে) শব্দ এই আৱত্তত তিনিবাৰ পুনৰুক্তি কৰা হৈছে। এই মূল আদেশৰ পিছত ধৰ্ম্মৰ বিধান বন্ধা কৰা, তাৰ পিছত সজ্জ কামত নেবানপেৰাকৈ লাগি থাকি সেই গুণ নিজ স্বভাবৰ অলীকুত কৰাই হৈছে মূল নিষেধ কৰ্তব্য।

৯৬। হে বিশ্বাসীসকল, হয্ সম্পন্ন কৰাৰ অৱস্থাত তোমালোকে কোনো চিকাৰৰ জন্তু বধ নকৰিবা;^{১১} আৰু তোমালোকৰ মাজৰ য়েয়ে জানি-বুজি তেনে জন্তু বধ কৰে তাৰ ক্ষতিপূৰণ হৈছে, তোমালোকৰ মাজৰ দুজন আয়ন্নন্ত মানুহৰ বিচাৰ মতে সেই বধ কৰা জন্তুটোৰ নিচিনা এটা জন্তু ক'বালৈ কুব্'বানী দিবৰ নিমিত্তে আনিবৰ দিহা কৰা; নাইবা তাৰ প্ৰায়শ্চিত্ত হৈছে দৰিদ্ৰবিলাকক ভোজন কৰোৱা; অথবা তাৰ সলনি ৰোজা পালন কৰা, যাতে সি তাৰ নিজ (নিকৃষ্ট) কৰ্ম্মৰ প্ৰতিফলৰ সোৱাদ লব পাৰে। যি অতীতত ঘটিল আল্লাই তাৰ বাবে ক্ষমা কৰিছে; কিন্তু য়েয়ে পুনৰায় তেনে কৰ্ম্ম কৰিব তাক আল্লাই শাস্তিৰ প্ৰতিফল দিব; আৰু আল্লা পৰম ক্ষমতাশালী, প্ৰতিফল দিবৰ গৰাকী।

৯৭। সাগৰৰ চিকাৰ^{১২} আৰু তাৰ আহাৰ তোমালোকৰ নিমিত্তে বৈধ কৰা হৈছে—তোমালোকৰ আৰু ভ্ৰমণ কৰোঁতাৰ বিলাকৰ নিমিত্তে সস্থল স্বৰূপ; আৰু যেতিয়ালৈকে তোমালোকে হয্ সম্পন্ন কৰাৰ অৱস্থাত থাকা তেতিয়ালৈকে স্থলৰ চিকাৰ তোমালোকৰ নিমিত্তে অবৈধ কৰা হৈছে; আৰু যিজন আল্লাৰ সন্মুখত তোমালোকক একেলগ কৰি নিয়া হ'ব সেইজনলৈ ভয় ৰাখি চলিবা।

৯৮। পৱিত্ৰ ঘৰ কা'বা আৰু পৱিত্ৰ মাহ আৰু কুব্'বানীৰ জন্তুবিলাক আৰু ডিঙিত মালা পিন্ধোৱা জন্তুবিলাকক আল্লাই মানুহৰ স্থিতিৰ^{১৩} উপায় স্বৰূপ কৰিছে; এনে কৰাৰ উদ্দেশ্য এই, তোমালোকে যেন জানিব পাৰা, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীত থকা সকলো বস্তুৰেই আল্লাৰ (পূৰ্ণ) জ্ঞান আছে, আৰু সকলো বস্তুৰ বিষয়ে আল্লা শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞাত।

৯৯। তোমালোকে জানি থোৱা, যেনে আল্লা কঠোৰ শাস্তি দিওঁতা তেনে আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল^{১৪}।

১০১। এই নিষেধ উদ্দেশ্য হৈছে কা'বা স্বৰীকৰ শাস্তিৰক্ষা। হয্ উপলক্ষে মৰ্কা নগৰত অসংখ্য লোকৰ সমাগম হয়; এনে সময়ত চিকাৰ কৰা নিৰাপদজনক নহয়।

১০২। নদী, হ্ৰদ, বিল আদিত থকা জলচৰ প্ৰাণী চিকাৰ কৰা নিষেধ নহয়। এনে চিকাৰ নিৰাপদজনক, সেই নিমিত্তে অবৈধ নহয়।

১০৩। কা'বা স্বৰীকৰ সংৰক্ষণ সৰ্ব্বদে ই এটা মহৎ ভবিষ্যৎবাণী। এই পৱিত্ৰ ঘৰৰ সংৰক্ষণ তাৰ আল্লাই নিজেই লৈছে। মুচলমান মাজেৰে বিশ্বাস, কা'বা স্বৰীক চিৰকাল মাননীয় জ্ঞ-শাস্তি আৰু মজলৰ কেন্দ্ৰ হৈ থাকিব।

১০৪। পানীৰ প্ৰতি আল্লাৰ দৃষ্টি নিশ্চয় কঠোৰ, কিন্তু সেই পানীজনে অহুতাপ কৰি আল্লাৰ কথা ভিন্কা কৰিলে, তেওঁ তাক ক্ষমা দান কৰে আৰু তাৰ প্ৰতি কৃপা দৃষ্টি কৰে।

১০০। বচুলব ওচৰত আছে কেৱল বাণী প্ৰচাৰৰ ভাৱ, আৰু তোমা-
লোকে প্ৰকাশ্যে যি কৰা আৰু গোপনে যি কৰা আল্লাই সকলো জানে।

১০১। তুমি কোৱাঁ, অশুদ্ধ আৰু শুদ্ধ সমান নহয়, যদিও অশুদ্ধৰ
প্ৰাচুৰ্য্যে তোমাক ভূপ্তি দিয়ে, এতেকে হে জ্ঞানবানবিলাক, আল্লালৈ ভয়
বাখিবাঁ, সম্ভৱতঃ তোমালোকে সফলমনোবধ হ'ব পাৰা।

ককু ১৪

হজ্ৰত বচুলক (৮) অনাবশ্যক আৰু অসম্ভৱ প্ৰশ্ন কৰি কষ্ট দিয়া অত্যাচিত ;

মুৰ্ত্তিৰ নামত কোনো জীৱজন্তু উৰ্চাৰ্গি এৰি দিয়াৰ প্ৰথা বহিত কৰা

হল ; সম্পত্তি অৰ্পণ-পত্ৰ সম্বন্ধে সাক্ষ্যদান।

১০২। হে বিশ্বাসীসকল, সেইবোৰ (সামাজ্য) বিষয়ে তোমালোকে প্ৰশ্ন
নকৰিবা^{১৫} যিবোৰ তোমালোকৰ আগত ব্যক্ত কৰিলে তোমালোকৰ অপকাৰহে
হ'ব ; অৱশ্যে যি সময়ত কোৱান নমাই পঠিওৱা হয় সেই সময়ত যদি তোমালোকে
সেইবোৰ বিষয়ে প্ৰশ্ন কৰা, তোমালোকৰ আগত (স্পষ্টকৈ) ব্যক্ত কৰা
হ'ব ; (যি বিষয়ে আদেশ দিয়া হোৱা নাই) আল্লাই সেই বিষয়ে দোষ নধৰে ;
আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, সহিষ্ণু।^{১৬}

১০৩। তোমালোকৰ পূৰ্বগামী কোনো সম্প্ৰদায়ে সেইবোৰ বিষয়ে
প্ৰশ্ন কৰিছিল,পিছত সেইবোৰ বিষয়েই সিহঁত অবিবাসী হ'ল।

১০৪। আল্লাই নিজে কোনো বহীৰা, বা চাইৰা, বা ৱহীলা, বা হাম শ্বিব

১৫। অনাবশ্যক প্ৰশ্ন, বেনে, আদম (আ) আৰু হাওয়াই যি নিবিজ্ঞ গছৰ ফল
খাইছিল তাৰ নাম কি ? কুহব (আ) নাওখন কি কাঠেৰে নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল ?
বনি-ইস্ৰাইলক যি জন্তুৰ কৰ্ম্ম বাণী দিবলৈ আদেশ দিয়া হৈছিল সেই জন্তুৰ বৈশিষ্ট্য কি ?
গুহাবাসী বিলাকৰ (আত্মহাৰে কহক) কুকুৰটোৰ বৰণ কি আছিল, ইত্যাদি। এনে
বিলাক প্ৰশ্নলৈ সময় নষ্ট কৰাত কোনো লাভ নাই।

১৬। এই আৱতৰ পৰা স্বৰীৱতৰ মূল নীতি বুজিব পাৰি। মূল নীতি বৈছে
তিনটি—১। কোৱানন্ত উল্লিখিত বিধান। ২। চুৱত, অৰ্থাৎ হজ্ৰত মহম্মদ (৮)
আদৰ্শ কাৰ্য্যাবলী ; ৩। হদীছ, তেওঁৰ বাণীসমূহ। ইয়াৰ বাহিৰে অলৌকিক অপ্ৰধান
প্ৰমাণবোৰ সম্ভাৱ্য বাছনিৰে বিচাৰণযোগ্য ওপৰত। চোৱাঁ হজ্ৰত যঃ মহম্মদ আহবদৰ
ভক্ৰীৰ।

কৰি দিয়া নাই,^{১৭} কিন্তু যিবিলাক অবিস্থাসী সিহঁতে আল্লাৰ সন্মুখে মিছা সাজে, আৰু সিহঁতৰ সবহভাগেই লুপ্তহৈছে।

১০৫। আৰু যেতিয়া সিহঁতক কোৱা হয়, আল্লাই যি অবতীৰ্ণ কৰিছে তাৰ পিনে আৰু আল্লাৰ ৰচুলৰ পিনে ঐহা, সিহঁতে কয়, আমি নিজ পিতৃ-পুৰুষবিলাকক যেনে কাম কৰা দেখি পাই আহিছোঁ সেয়ে আমাৰ পক্ষে যথেষ্ট। কি! যদিও সেই পিতৃপুৰুষবিলাকে (সত্য সন্মুখে) একোকে জনা নাছিল আৰু সুপথো পোৱা নাছিল।

১০৬। হে বিশ্বাসীসকল, নিজ আত্মাৰ যত্ন লোৱাৰ ভাৰ তোমালোকৰ ওপৰতেই;^{১৮} বিপথগামীবিলাকে তোমালোকৰ কোনো অনিষ্ট কৰিব নোৱাৰে কিয়নো তোমালোকে সুপথ লাভ কৰিছা; আল্লাৰ ফাললৈ তোমালোকৰ সকলোৰে প্ৰত্যাবৰ্ত্তন সুনিশ্চিত; তেতিয়া তোমালোকে যি কাৰ্য্য কৰিছিলো তেওঁ তোমালোকক জানিব দিব।

১০৭। হে বিশ্বাসী সকল, তোমালোকৰ কোনো এজনৰ মৃত্যু উপস্থিত হলে সম্পত্তি অৰ্পণ কৰা পত্ৰ লিখাৰ সময়ত তোমালোকৰ মাজৰ সাক্ষী থকা উচিত—দুজন আয়বান মানুহ তোমালোকৰ মাজৰ পৰা, নাইবা তোমালোকৰ (সম্প্ৰদায়ৰ) বাহিৰে অইন দুজন, যদি তোমালোকে দেশত ভ্ৰমণ কৰোঁতে তোমালোকৰ মৃত্যুৰ বিপদ উপস্থিত হয়!^{১৯} যদি তোমালোকৰ সন্দেহ হয়,

১৭। আগতে মূৰ্তিৰ নামত কিছুমান জীৱজন্তুক উচৰ্গি এৰি দিয়াৰ প্ৰথা প্ৰচলিত আছিল। ইচ্ছামে এনেবোৰ প্ৰথা ৰহিত কৰিছিল। মূৰ্তিৰ আগত গাখীৰ তৰ্পণ দিয়া উটক 'বহীৰা' বোলা হৈছিল। ৰোগীয়ে আৰোগ্য লাভ কৰাৰ পাছত, ভ্ৰমণৰ পৰা মানুহ নিৰাপদে ঘূৰি আহিলে এজনী মাইকী উট যোৰোলাই দিয়া হৈছিল। এই উটজনীৰ নাম 'চায়েবা' দিয়া হৈছিল। সাঁতটি মাইকী পোৱালী দিয়া উটক 'হুৱীলা' বোলা হৈছিল। 'হাম', দহৰাৰ পোৱালী দিয়া উটৰ নাম। এনে যন্তা উটকো 'হাম' নাম দিয়া হৈছিল যাক কোনো মূৰ্তিৰ নামত এৰি দিয়া হৈছিল, আৰু তাৰ পিঠিত উঠি ফুৰা নিষিদ্ধ আছিল।

১৮। যেতিয়া মানুহক বুধা আকাজকাৰ অভিশাপী হোৱা অথবা নিজৰ স্বাৰ্থসিদ্ধিৰ নিমিত্তে কাম-কৰা দেখা তেতিয়া নিজ আত্মাৰ সন্মুখে সন্মুখান হবা। যুচন্দ, ইয়াম হবল্।

১৯। দেশৰ বাহিৰে ভ্ৰমণ কৰোঁতে এনে ঠাইত মৃত্যু ঘটিব পাৰে য'ত মূচলমান নাই। এনে অৱস্থাত অ-মূচলমান দুজন সাক্ষীৰ আগত সম্পত্তি অৰ্পণপত্ৰ লিখাত কোনো বাধা নাই।

সেই ছুইজনকে নমাজৰ^{১০০} পিছ-লৈকে বৈ থাকিবলৈ কৰা; আৰু সেই ছয়োজনকে আল্লাৰ নাম লৈ শপত খাব লৈ দিব। এই বুলি; আমাৰ ওচৰ-সম্পৰ্কীয় হলেও আমি এই সাক্ষী দিয়াৰ কোনো মূল্য গ্ৰহণ নকৰোঁ, আৰু আমি আল্লাৰ সাক্ষী কোনো মতে গোপন নকৰোঁ; যদিহে তাকে কৰোঁ অৱশ্যে আমি পাপবিলাকৰ দলৰ হৈ পৰিম।

১০৮। তাৰ পিছত যদি সেই ছুজনে পাপমতিৰে সত্য গোপন কৰিছে বুলি প্ৰকাশ হয়, তেনেহলে সিহঁতৰ ওপৰত দাবী থকা ওচৰ সম্পৰ্কীয়বিলাকৰ মাজৰ পৰা অইন ছজনক সেই ছজনৰ ঠাইত সাক্ষী দিবলৈ থিয় হবলৈ দিব; তাৰ পিছত এই ছজনক আল্লাৰ নাম লৈ শপত লবলৈ দিব, এই বুলি: নিশ্চয় আমাৰ সাক্ষী সেইছজনৰ সাক্ষিতকৈ সত্যৰ বেচি ওচৰ, আৰু আমি সাক্ষী দিয়াত সীমা লঙ্ঘন কৰা নাই; যদিহে তাকে কৰোঁ আমি নিশ্চয় অত্যাচাৰীবিলাকৰ দলৰ হৈ পৰিম।

১০৯। এনে উপায় কৰিলে প্ৰকৃত ঘটনা সম্বন্ধে সিহঁতে সঁচা সাক্ষী দিয়াৰ সম্ভাৱনা বেছি; নহলে সিহঁতৰ এই ভয় থাকিব যে সিহঁতে শপত খোৱাৰ পাছতো আন সাক্ষীৰ শপত লোৱা হ'ব; আৰু আল্লালৈ ভয় বাখি চলিবা, আৰু তেওঁৰ আদেশ শুনিবা, কিয়নো অবাধ্যবিলাকক আল্লাই পথ-প্ৰদৰ্শন নকৰে।

ককু ১৫

হজ্জত দ্ৰোণ (আ) আৱিৰ্ভাব; তেওঁৰ ওপৰত আল্লাৰ বিশেষ

অনুগ্ৰহ; তেওঁৰ শিষ্যবিলাকৰ বিশ্বাস আৰু প্ৰাৰ্থনা।

১১০। সেইদিনা আল্লাই বচুলসকলক একেলগ কৰি সুধিব, তোমালোকৰ আহ্বানৰ প্ৰত্যুত্তৰ কেনে দিয়া হৈছিল? তেওঁলোকে কব, আমাৰ (এই বিষয়ে) কোনো জ্ঞান নাই;^{১০১} অৱশ্যে অদৃশ্য বিষয়সমূহৰ তুমিয়ে শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞাত।

১০০। নমাজৰ পিছত শপত লোৱাৰ অৰ্থ হৈছে, প্ৰাৰ্থনাৰ সময়ত মন পৱিত্ৰ থাকে, আল্লাৰ ভয় থাকে। গতিকে যিহঁ শপত খোৱাৰ সম্ভাৱনা কম। কিছুমান শাস্ত্ৰবিদ 'উলমাৰ মতে ইয়াত নমাজৰ দাবী' আৱৰণ নমাজ বুজাইছে। যদি অ-বচুল-মান সাক্ষী দুজনে শপত খাবলগীয়া হয়, সিহঁতে নিজৰ মতে বি প্ৰাৰ্থনা কৰে তাৰে পাছত সাক্ষী দিব।

১০১। (১) ভোয়াৰ জ্ঞান পূৰ্ণ, আৰাৰ জ্ঞান অসম্পূৰ্ণ, সীমাবদ্ধ। (২) সিহঁতৰ অন্তৰত হৃদ বিবাল জন্মিছিল নে নাই এই বিষয়ে আৰাৰ জ্ঞান নাই। (৩) আৰাৰ কৃত্য

১১১। যেতিয়া আল্লাই কব, হে মৰ্যমব পুত্ৰ ঈচা, তোমাৰ ওপৰত আৰু তোমাৰ মাতৃৰ ওপৰত মোৰ যি অনুগ্ৰহ হৈছিল স্মৰণ কৰা; যি সময়ত মই তোমাক নিজ পৱিত্ৰ আত্মাৰ^{১০২} দ্বাৰা সহায় কৰিছিলোঁ, তুমি দোৱানত থাকোঁতে আৰু পূৰ্ণ বয়সত^{১০৩} মানুহৰ সৈতে জ্ঞানৰ কথা পাতিছিলি, আৰু যি সময়ত মই তোমাক ধৰ্মপুথি আৰু জ্ঞান আৰু ভোৱাত আৰু ইনযীলৰ শিক্ষা দিছিলোঁ;^{১০৪} আৰু যেতিয়া তুমি মোৰ আদেশমতে বোকাৰে সৈতে চৰাইৰ আকৃতি গঠন কৰিছিলি, পিছত তাৰ ভিতৰত ফুঁ দিছিলি, তাৰে ফলত মোৰ আদেশত সেই আকৃতি (উৰনীয়া) চৰাই হৈ পৰিছিল;^{১০৫} আৰু যেতিয়া তুমি মোৰ আদেশত অন্ধক আৰু কুঠৰোগীক সুস্থ কৰিছিলি;^{১০৬} আৰু যেতিয়া তুমি মোৰ আদেশত মৃতকক সজীৱ কৰিছিলি;^{১০৭} আৰু যেতিয়া এই ইস্ৰাইলৰ সন্ততিক তুমি প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণসমূহ লৈ সিহঁতৰ ওচৰলৈ অহাৰ সময়ত তোমাৰ পৰা নিবৃত্ত কৰি থৈছিলোঁ।^{১০৮} পিছত সিহঁতৰ মাজৰ অবিস্থাসীবিলাকে এই কথা মাথোন কৈছিল, এনে (ক্ষমতা প্ৰদৰ্শনৰ) কাৰ্য্য প্ৰকাশ্য কুহক ভিন্ন একো নহয়।

১১২। আৰু যেতিয়া মই (ঈচাৰ) শিষ্যসকলৰ প্ৰতি এই বুলি প্ৰত্যাদেশ কৰিছিলোঁ, মোৰ ওপৰত আৰু মোৰ বচুলৰ ওপৰত বিশ্বাস স্থাপন পাছত আমাৰ শিক্ষা মতে সিহঁতে চলিছিল বুলি আমি কব নোৱাৰোঁ। এই তিনিটা অৰ্থৰে যেই সেই অৰ্থ লব পাৰি।

১০২। চোৱাঁ, ২ : ৮৮ আৰু টী; আৰু চোৱাঁ ২ : ২৫৪, টী, ২৭৮।

১০৩। চোৱাঁ, ৩ : ৪৭ আৰু টী।

১০৪। চোৱাঁ, ৩ : ৪৯।

১০৫। চোৱাঁ, ৩ : ৫০; আৰু টী। আধ্যাত্মিক অগ্ৰগতি নবীৰ ফু দিয়াৰ ফল, অৰ্থাৎ নবীৰ শিক্ষা, প্ৰাৰ্থনা আৰু উদ্দীপনাৰ ফল। চৰাই যেনেকৈ উৰ্দ্ধলোকৰ কালে উৰি যায় তেনেকৈ নবীৰ সত্য অনুগামী আল্লাৰ কালে উৰি যাব পাৰে।

১০৬। জৰাফ আৰু কুঠৰোগীক ইহুদীবিলাকে অপৱিত্ৰ বুলি ভাবিছিল, বা : গণনা, ৫ : ১—৩। যি আধ্যাত্মিক দৃষ্টিহীন আৰু যাব অন্তঃকৰণত নানান ব্যাধি আছিল ঈচাৰ (আ) শিক্ষাৰ প্ৰভাৱত দৃষ্টি লাভ কৰিলে আৰু সুস্থ হল।

১০৭। চোৱাঁ ৩ : ৪০, টী ৪৭। হজ্জৰত মহম্মদে (স) ঐশ্বৰিক আহ্বান দ্বাৰা মানস্ক নতুনকৈ জীৱন দান কৰিলে। চোৱাঁ, ৮ : ২৫।

১০৮। সেই কাৰণে ইস্ৰাইলে হজ্জৰত ঈচাৰ (আ) কোনো অনিষ্ট গাথন কৰিব নোৱাৰিলে। ইয়াৰ পৰা আমি সহজে বুজিব পাৰোঁ, আল্লাই তেওঁক জুচৰ পৰা বৰ্ণা কৰিছিল। জুচত তেওঁৰ বৃত্তান্ত নাছিল।

কৰা; তেওঁলোকে কৈছিল, আমি বিশ্বাস স্থাপন কৰিলোঁ, আৰু আমি যে (আল্লাহ) আত্মসমৰ্পণ কৰিলোঁ তাৰ সাক্ষী তুমিয়ে থাকিব।

১১৩। যেতিয়া শিষ্যসকলে কলে, হে মৰ্যমব পুত্ৰ 'ঈচা, আকাশৰ পৰা আমালৈ আহাৰ'^{১০৯} নমাই পঠিয়াবলৈ তোমাৰ প্ৰভু সক্ষম নে? তেওঁ কলে, যদি তোমালোক বিশ্বাসী হৈছা তেন্তে আল্লালৈ ভয় বাধি চলিব।

১১৪। তেওঁলোকে কলে, আমি তাৰ পৰা ভোজন কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰোঁ, আৰু (এই উপায়ে) আমাৰ অন্তৰসমূহে শান্তি লাভ কৰিব, আৰু স্বৰূপতে তুমি যে আমাক সত্য কথা কৈছা তাক জানিব পাবিম, আৰু সেই বিষয়ে আমি সাক্ষী থাকিম।

১১৫। মৰ্যমব পুত্ৰ 'ঈচাই' ক'লে, হে আমাৰ প্ৰভু আল্লা, আমাৰ প্ৰতি আকাশৰ^{১১০} পৰা আহাৰ নমাই পঠিওৱা, যি আমাৰ নিমিত্তে, আমাৰ মাজৰ প্ৰথমবিলাকৰ নিমিত্তে, আৰু আমাৰ পৰবৰ্ত্তীবিলাকৰ নিমিত্তে^{১১১} আনন্দৰ উপলক্ষ আৰু তোমাৰ পৰা অহা এটি নিদৰ্শন হ'ব; আৰু আমাক জীৱিকা দান কৰা, কিয়নো উত্তম জীৱিকা দান কৰোঁতা তুমিয়েই।

১১৬। আল্লাই কলে, সেই আহাৰ মই নিশ্চয় তোমালোকলৈ নমাই পঠিয়াম কিন্তু তোমালোকৰ মাজৰ যিয়ে ইয়াৰ পিছতো অবিবাস কৰিব তাক মই নিশ্চয় এনে শান্তি ভুঞ্জিবলৈ দিম যি জগতৰ কোনো এজনকে দিয়া নাই।

ৰুকু ১৬

হজ্ৰত 'ঈচা' (আ) মুহূৰ্ত্ত পিছতহে তেওঁৰ আৰু তেওঁৰ মাতৃ মৰ্যমব

ঐশ্বৰিকতাৰ বিশ্বাসৰ অংশ কৰি লোৱা হৈছিল; বিশ্বাসীসকলে

আল্লাৰ বিশেষ অমুগ্ৰহ লাভ কৰিছিল।

১১৭। আৰু যেতিয়া আল্লাই প্ৰশ্ন কৰিব, হে মৰ্যমব পুত্ৰ 'ঈচা, তুমি মানুহক ইয়াকে কৈছিল নে: আল্লাক এৰি মোক আৰু মোৰ মাতৃক, দুয়ো-

১০৯। আব্বী শব্দ 'মাইদা'ৰ অৰ্থ আহাৰ, খাদ্য। এই চুৰাটিৰ নামেই হৈছে আল-মাইদা। ইয়াত কোষানবিদ সকলে আধ্যাত্মিক আহাৰ (spiritual food) অৰ্থ লৈছে। এনে আহাৰ উৰ্দ্ধলোকৰ পৰাহে আহে। সত্য বন্ধ, আল্লাত প্ৰগাঢ় বিশ্বাস, বাৰ কলত প্ৰাণৰ শান্তি লাভ কৰিব পাৰি। অহা আৰম্ভ ১১৪ চোৱা।

১১০। তোমাৰ সন্নিধানৰ পৰা।

১১১। এইটো মহান ভবিষ্যৎবাণী; যুগ্মমানবিলাক প্ৰথম অৱস্থাত অধিক লক্ষ্য-শালী আছিল; মাজতে কেই শতিকা তেওঁলোকৰ পতনৰ সময় আছিল। আকৌ উন্ন-

জনকে, উপাস্ত বুলি গ্ৰহণ কৰা।^{১১২} তেওঁ কব, তুমিয়ে পৰম পৱিত্ৰ। যিকথা কবৰ অধিকাৰ মোৰ নাই সেই কথা কোৱা মোৰ নিমিত্তে যুগুত নাছিল; এই প্ৰকাৰ (গুৰুতৰ) কথা কোৱা হলে নিশ্চয় তুমি তাক জানিলা হেতেন; মোৰ অন্তৰত যি আছে তুমি সকলো জনা, কিন্তু তোমাৰ মনত যি আছে মই নাজানোঁ; বাস্তৱতে সকলো গোপনীয় বিষয় জানোঁতা তুমিয়েই।

১১৮। মোৰ প্ৰভু আৰু তোমালোকৰ প্ৰভু আল্লাৰ আবাধনা কৰা, এনে দৰে কবলৈ যি আদেশ তুমি মোক দিছিল। তাৰ বাহিৰে মই সিহঁতক একোকে কোৱা নাছিলোঁ; সিহঁতৰ মাজত যেতিয়ালৈকে মই জীবিত আছিলোঁ সিহঁতক মই নিৰীক্ষণ কৰি থাকিছিলোঁ, কিন্তু যেতিয়া তুমি মোৰ মৃত্যু^{১১৩} ঘটাল। তুমিয়েই সিহঁতৰ বন্ধক থাকিলা; আৰু তুমিয়েই সকলো বস্তুৰ নিৰীক্ষণ কৰোঁতা।

১১৯। যদি সিহঁতক তুমি শাস্তি দিয়া সিহঁত তোমাবেই ভৃত্য, কিন্তু যদি সিহঁতক ক্ষমা কৰা তেনেহলে নিশ্চয় তুমিয়েই ক্ষমতাশালী, সৰ্বজ্ঞানী।

বিশ শতিকাত তেওঁলোক জগতত ক্ষমতাশালী হৈ উঠিল। এই কালতে আধ্যাত্মিক আহাৰৰ বিতৰণ ইচ্ছামৰ নতুন বিকাশ দ্বাৰা হোৱাৰ কথা। কিছুমানে আল্‌মাইদাৰ অৰ্থ ইচ্ছামী স্বৰিত লৈছে, যাৰ পুনৰায় সজীৱ হোৱাৰ কাল এয়ে (এহুৱা উদ্দীনে ওয়াখ্‌ স্বৰীঅতে)।

১২২। ঈচাৰ (আ) ঐশ্বৰিকতাত সাধাৰণতে খৃষ্টিয়ানবিলাকে বিশ্বাস কৰিছিল (Doctrine of Divinity of Christ)। ৰোমান কেথলিক সম্প্ৰদায়ে মৰ্যমক 'ঈশ্বৰৰ মাতৃ' (Mother of God) বুলি কয়, আৰু প্ৰথম শতিকাত (হজ্ৰত মহম্মদৰ সময়ত) বহু ঠাইত কুমাৰী মৰ্যম (Virgin Mary) পূজা প্ৰচলিত আছিল।

১২৩। খৃষ্টিয়ানবিলাকে কয়, ঈচাৰ (আ) ক্ৰুত মৃত্যু হল; তেওঁক আল্লাই আকৌ জীবিত কৰিলে (Resurrection); তাৰ পাছত তেওঁ আকাশলৈ উঠি গল (Ascension); এতিয়াও তেওঁ জীবিত। মুচলমানৰ মাজতো কিছুমানে তেওঁলোকৰ অনুসৰণ কৰি বিশ্বাস কৰে, তেওঁ আজিলৈকে আকাশত জীবিত। 'এই আগতে হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) মৃত্যু ঘটাহে প্ৰমাণ কৰিছে। বোখাৰীৰ কিতাবুত্‌ তফটীৰত লিখা আছে, হজ্ৰত বহুলেও (খ) কিয়ামতৰ দিনা হজ্ৰত ঈচাৰ (আ) দৰে কব, হে আল্লা, যেতিয়ালৈকে মই পৃথিবীত জীয়াই আছিলোঁ মই উশ্বতক পোন বাটেদি লৈ গৈছিলোঁ, কিন্তু যেতিয়া তুমি মোৰ মৃত্যু ঘটাল। উশ্বতৰ ওপৰত তুমিয়ে বন্ধক আছিল। সঠিক কথা এই, হজ্ৰত মহম্মদ (খ) নিচিনা হজ্ৰত ঈচাৰো (আ) মৃত্যু ঘটিল। তুমি জীৱল কেৱল আল্লাৰ।

১২০। আল্লাই কব, আজিৰ দিনা সত্যবাদী সকলৰ সত্যতাই তেওঁলোকৰ মজল সাধন কৰিব; তেওঁলোকৰ নিমিত্তে উজ্জানসমূহ আছে যাৰ ভলেদি জুবিলাক বৈ যায়; তাতেই তেওঁলোক নিত্য বাস কৰিব; আল্লা তেওঁলোকৰ প্ৰতি সন্তুষ্ট, আৰু তেওঁলোকো তেওঁৰ প্ৰতি সন্তুষ্ট; সেয়ে মহান সফলতা।

১২১। আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ, আৰু সেইবিলাকৰ মাজত যি আছে সকলোৰেই ওপৰত আছে আল্লাৰ ৰাজত্ব; আৰু সকলো বস্তুৰ ওপৰতেই তেওঁ ক্ষমতাশালী।

চুৰা ৬ :

আল্-আন'আম : ঘৰচীয়া জন্তু

মক্কাত অবতীৰ্ণ

ককু ২০, আয়ত ১৩৭

এই চুৰাৰ ১৩৮-১৪১ আয়তসমূহত আবব পৌত্তলিকবিদগৰ নানা অন্ধ-বিধানৰ বৰ্ণনা কৰিছে। সেই প্ৰসঙ্গত সিহঁতৰ সৰ্ব্বদে 'আন'আম' শব্দ, অৰ্থ জন্তুবিলাক, ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। তাৰে পৰা চুৰাটিৰ নাম হল আন'আম।

হজ্ৰত মহম্মদৰ (ঘ) মক্কাত থকা কালৰ শেষ বছৰত এই চুৰা অৱতীৰ্ণ হয়। কেইটামান আয়তহে মদিনাত প্ৰত্যাদেশ হৈছিল বুলি কিছুমান ব্যাখ্যাকাৰে লিখিছে। ওফ্‌চীৰ কবীৰৰ লেখক ইমাম ফখ্ৰুদ্দিন ৰাজীৰ মতে গোটেই চুৰাটি মক্কাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

চতুৰ্থ আৰু পঞ্চম চুৰাই পাৰিবাৰিক আৰু সামাজিক জীৱন সঞ্চয়ী স্বৰূপ আৰু কৰ্ত্তব্য বিষয়ে আলচ কৰিছে আৰু কিছুমান বিধানৰ নিৰ্দেশ দিছে। এই চুৰাত কোৰানৰ মূলশিকা তৌহীদ (আল্লাৰ একত্ব) সৰ্ব্বদে প্ৰধানকৈ উল্লেখ হৈছে, আৰু হজ্ৰত মহম্মদৰ (ঘ) প্ৰেৰণৰ উদ্দেশ্য আৰু সত্যতা প্ৰতিপন্ন কৰা হৈছে। মক্কাত বাৰ বছৰ ধৰি হজ্ৰতে প্ৰচলিত পৌত্তলিকতাৰ প্ৰথা তুলিদি আল্লাৰ একত্বত বিশ্বাস স্থাপন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। কিন্তু এই অক্লান্ত চেষ্টাৰ ফলত এণতকৈ বেছি মানুহ তেওঁৰ অনুগামী হোৱা নাছিল। কোৰেইষৰ শত্ৰুতা আৰু নানা প্ৰকাৰ খাতনা হজ্ৰতে আৰু তেওঁৰ অনুগামী-সকলে সহিব লগীয়া হৈছিল। কোনো অৱস্থাতেই হজ্ৰত হতাশ হোৱা নাছিল, আৰু আল্লাই যে তেওঁক শেহত ফলমনোৰণ কৰিব তাত তেওঁৰ দৃঢ় বিশ্বাস আছিল। তেওঁ পিছ হুহুকি একমনে একপ্ৰাণে প্ৰচাৰ কামত মগ্ন থাকি আলৌকিক উত্তম আৰু বীৰত্বৰ পৰিচয় দিছিল। এয়ে তেওঁৰ সত্যতাৰ জগন্ত প্ৰমাণ। এই চুৰাত বহু প্ৰমাণ আৰু যুক্তি তেওঁৰ সত্যতা সৰ্ব্বদে আগ বঢ়োৱা হৈছে।

সাংসাৰিক মানুহে আল্লাৰ বাৰ্ত্তাবাহক নবী আৰু বচলসকলক বিজ্ঞপ কৰে, আৰু সেই সকলৰ পৱিত্ৰ কামত বাধা-বিধি নি জন্মায়। কিন্তু সিহঁতৰ উপহাস, বাধা-বিধি আৰু শত্ৰুতা সত্ত্বেও নবীসকলে নিজৰ কাম কৰিগৈ থাকে।

আল্লাৰ একত্ব আৰু অসীম শক্তি সৰ্ব্বদে ইচ্ছামৰ সাৰ শিক্ষা দ্বিতীয় ককুত দিয়া হৈছে। যিবিলাকে সত্যক অগ্ৰাহ কৰে সিবিলাকে ইহলোকত আৰু পরলোকত শাস্তি লভিব নোৱাৰে, এই আৰাৰ কথা কোৰানে বহু ঠাইত ঘোষণা কৰিছে।

নবীৰ কাম হৈছে মানৱৰ সংস্কাৰ সাধন। যুক্তি মানুহক দিয়া বস্তু নহয়। ই সাধনাৰ আৰু আল্লাৰ ককণাৰ ফল।

এই চুৰাত আৰু এটা ডাঙৰ নীতিৰ অৱধান কৰা হৈছে। আল্লাৰ চকুত সকলো

মাহুহ সমান ; নিচেই ভাল খাপৰ মাহুহো আৱাৰ কৰণা আৰু জুগুপ পাৰৰ অধিকাৰী। কোৰানৰ শিক্ষা এই যে অতি নীচজনকো যুগা কৰা অসুচিত, কিয়নো সেইজনেও আৱাৰ পথত চলি সন্মানিত হ'ব পাৰে, আৰু মুচলিম্ সমাজত ওখ স্থান পাব পাৰে।

এই চুৰাত আৰু দেখুওৱা হৈছে যে পৌৰাণিকতা যুক্তিহীন। এই বিশ্বজগত আৰু ইয়াৰ সকলো ডাঙৰ সকলো ঘটনা এক অদ্বিতীয় সৰ্ব-শক্তিমান আৱাৰ দ্বাৰা পৰিচালিত। তৌহীদ সৰ্ব্বদে তৰ্ক অসম্ভৱ হজ্জত ইব্ৰাহিমে (আ) যি যুক্তিৰ উল্লেখ কৰিছিল এই চুৰাত স্বৰ্গোৱা হৈছে। এই মহান শিক্ষা ইব্ৰাহিমৰ (আ) পৰ্যবৰ্তী যচুল সকলেও প্ৰচাৰ কৰিছিল। কালক্ৰমে ইচ্ছামত সেই তৌহীদৰ পূৰ্ণ বিকাশ হল।

সকলো প্ৰকাৰ উন্নতিৰ লক্ষ্য হৈছে পূৰ্ণতা লাভ। আৰু সকলো পূৰ্ণতাৰ আদি অস্ত হৈছে আৱা। তেওঁ মাহুহৰ উপলক্ষিৰ অতীত। এনেবিধ তত্ত্বৰ নিৰ্দেশ কৰি এই চুৰাত নানা অসং প্ৰথা বিশেষকৈ বিশ্বৰ নানা আকাৰ সৰ্বদে বুজাই দিয়া হৈছে যে মানৱৰ আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ বাটত এইবোৰ ডাঙৰ অস্তব্যয়।

আৱাৰ ইচ্ছা পূৰ্ণ কৰাই আধ্যাত্মিক জীৱনৰ মূল উদ্দেশ্য। যি জাতি তেওঁৰ ইচ্ছাৰ বিৰোধী হয় সেই জাতিক আৱাই লোপ কৰে, আৰু অইন জাতিক তাৰ ঠাইত প্ৰতিষ্ঠিত কৰে ; আৰু সেই জাতিৰ দ্বাৰা সভ্য জগতত স্থাপিত হয়।

পিতৃ মাতৃ লৰা ছোৱালী, মাউৰা ছুৰীয়া, আৰু জনসাধাৰণৰ প্ৰতি আমাৰ কি কৰ্তব্য সেই সৰ্বদে নৈতিক বিধানৰ পুনৰ উল্লেখ কৰিছে ; কিয়নো নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক জীৱন পৰম্পৰ সমৰ্থক। এই বিধানসমূহে মানৱৰ একতা সংস্থাপিত কৰিবলৈ সহায় কৰে। কোৰানৰ মহৎ শিক্ষা হৈছে, সকলো মানৱ এক ; অনৈক্যই সমাজৰ মূল ছেদ কৰে। হজ্জত মহম্মদৰ (স্ব) আগমনৰ উদ্দেশ্য হৈছে সমগ্ৰ মানৱজাতিক আৱাৰ পতাকাৰ তলত একেলগ কৰি আশ্ৰয় দিয়া।

ককু ১

আল্লাৰ একত্ব স্থাপন ; আল্লাৰ নিদৰ্শন অস্বীকাৰ কৰা গুৰুতৰ
অপৰাধ ; জাতিৰ উত্থান আৰু পতন ; নবীক
বিক্ষেপ কৰা অবিশ্বাসীবিলাকৰ স্বভাব।

১। পৰম ককণাময়, পৰম দানশীল আল্লাৰ নামত।

২। সকলো প্ৰাণস্বৰ্গৰ গৰাকী আল্লা যিজনে আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবী
সৃষ্টি কৰিছে, আৰু ঘোৰ অন্ধকাৰ^১ আৰু জেউতি উৎপাদন কৰিছে ; তথাপি
অবিশ্বাসীবিলাকে অইনক সিহঁতৰ পালনকৰ্ত্তাৰ সমানে উপাস্ত পাতি লয়।

৩। তেৱেঁই তোমালোকক মাটিৰে সৃজন কৰিছে, তাৰ পিছত এটা
নিৰ্দ্ধাৰিত সময়^২ নিৰ্ণয় কৰিছে ; আৰু তেওঁৰেই ওচৰত আছে আন এটা নিৰ্দ্ধাৰিত
কৰা সময়,^৩ অথচ তোমালোক সন্দেহত পৰি আছা।

৪। আৰু আকাশমণ্ডলীৰ মাজত আৰু পৃথিবীৰ মাজত বিৰাজমান তেৱেঁই
আল্লা ; তোমালোকৰ যি গোপনীয় আৰু তোমালোকৰ যি প্ৰকাশ্য সকলো
তেওঁ জানে, আৰু তোমালোকে যি অৰ্জন কৰি আছা তাকো তেওঁ জানে।

৫। আৰু সিহঁতৰ প্ৰভুৰ নিদৰ্শনসমূহৰ এনে কোনো নিদৰ্শন সিহঁতলৈ
অহা নাই যাৰ পৰা সিহঁত বিমুখ হোৱা নাই।

৬। পিছত যেতিয়া সত্য সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহিছিল তাক স্বৰূপতে সিহঁতে
অগ্ৰাহ কৰিছিল ; অৱশেষত যি বিষয়লৈ^৪ সিহঁতে উপহাস কৰিছিল সেই বিষয়ৰ
(প্ৰকৃত) সংবাদ সমূহ সিহঁতৰ ওচৰলৈ নিশ্চয় আহি পাব।

৭। সিহঁতৰ পূৰ্বে কত জাতিক যে আমি বিনাশ কৰিছোঁ তাক সিহঁতে
দেখি পোৱা নাই নে ? পৃথিবীত আমি সিহঁতক এনে ক্ষমতা দান কৰিছিলোঁ যি
তোমালোককো দিয়া নাছিলোঁ ; আৰু ধাৰাবাহে বৰষুণ পেলোৱা মেঘ আমি সিহঁতৰ

১। অজ্ঞানতা, অবিশ্বাস আৰু অসৎ প্ৰকৃতিৰ অন্ধকাৰ। পোহৰৰ অৰ্থ, সত্যপথৰ
জ্ঞান, নিৰ্ভীক বিশ্বাস, আৰু সৎপ্ৰবৃত্তি। মেগিয়নবিলাকৰ (Magians) মতে আত্মাৰ
আৰু পোহৰ অনাদি (Eternal and co-existent with God)। ইচলামে দুইকে
আল্লাৰ সৃষ্টি বুলি ধৰে।

২। মানৱজীৱনৰ অৱস্থিতি-কাল।

৩। মহাবিচাৰৰ দিন ; কিয়ামতৰ দিন।

৪। নিৰ্দ্ধনসমূহ অগ্ৰাহ কৰিলে যে সিহঁতৰ প্ৰতি শাস্তি নামিব এই কথা লৈ
সিহঁতে ইতিবিং কৰিছিল।

ওপৰেদি নমাইছিলোঁ ; আৰু জুৰিবিলাক সিহঁতৰ তলেদি আমি প্ৰবাহিত কৰিছিলোঁ ।^৫ তাৰ পিছত আমি সিহঁতক সিহঁতৰ পাপসমূহৰ কাৰণে সংহাৰ কৰিছিলোঁ ; আৰু সিহঁতৰ পিছত আন আন জাতিবিলাকক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিছিলোঁ ।

৮ । আৰু আমি তোমাৰ প্ৰতি কাকতত লেখা এখন পুথি নমাই পঠিওৱা-হেতেন, আৰু সেইখন পুথি সিহঁতে নিজ হাতেৰে স্পৰ্শ কৰিলেহেতেন, তেতিয়াও অবিশ্বাসীবিলাকে নিশ্চয় ইয়াকে কলেহেতেন, ই প্ৰত্যক্ষ কুহক ভিন্ন একো নহয় ।

৯ । আৰু সিহঁতে কয়, তেওঁৰ প্ৰতি এজন ফিৰিষ্টা অৱতাৰণ কৰোৱা নহ'ল কিয় ? আৰু আমি এজন ফিৰিষ্টাক নমাই পঠিওৱা হ'লে, অবশ্যে সেই বিষয়ৰ মীমাংসা (একেবাৰেই) হ'লহেতেন ;^৬ তেনে হোৱা হ'লে সিহঁতক অলপো অৱসৰ দিয়া নহ'লহেতেন ।

১০ । আৰু আমি তেওঁক ফিৰিষ্টা কৰা হ'লে নিশ্চয় আমি তেওঁক মানুহৰ আকাৰ দিলোঁহেতেন ; আৰু তেতিয়া নিশ্চয় সিহঁতে যি সন্দেহ কৰিছিল তাৰ ওপৰত আমি (নতুন) সন্দেহ^৭ মিহলি কৰা হ'লহেতেন ।

১১ । আৰু স্বৰূপতে তোমাৰ পূৰ্বেও বচলসকলক উপহাস কৰা হৈছিল, কিন্তু যি কথা লৈ সিহঁতে উপহাস কৰিছিল সেয়ে সিহঁতৰ মাজৰ উপহাস কৰোঁতা-বিলাকক আগুৰি ধৰিছিল ।

ককু ২

আজ্ঞাৰ ককণা অসীম ; খিষ্টক মানুহক বিপথে লৈ যায় ; আজ্ঞা

নিজ একত্ব নিজেই সাক্ষী ; তোহীদ প্ৰচাৰত

হজ্জতব (স্ব) উত্তম আৰু সাহ ।

১২ । তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে পৃথিৱীত ভ্ৰমণ কৰাঁ ; আৰু সত্যক যিবিলাকে মিছা বুলি ভাবিছিল সিহঁতৰ পৰিণাম কি হ'ল চোৱাঁ ।^৮

৫ । এইবিলাক আজ্ঞাৰ শাস্তিৰ ভিন্ন ভিন্ন ৰূপ ।

৬ । যেনেকৈ বদৰৰ ঘূৰত মীমাংসা হৈছিল । চোৱাঁ, ২ : ২১১, য'ত একেই ভাষা ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে ।

৭ । মানুহৰ আকাৰ লৈ ফিৰিষ্টা নামিলেও, সিহঁতে সন্দেহ কৰিলেহেতেন, এই জন মানুহ, ফিৰিষ্টা নহয় ।

৮ । নবীসকলক যিবিলাকে অমান্য কৰে আৰু সত্যৰ বিৰোধী হ'ব সেইবিলাকৰ

১৩। তুমি কোৱাঁ, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীত যি আছে তাৰ গৰাকী কোন? কোৱাঁ, আল্লায়ে গৰাকী; তেওঁ নিজৰ অন্তৰত কৰুণা লেখি থৈছে;^১ নিশ্চয় তেওঁ তোমালোকক একেলগ কৰিব পুনৰুত্থানৰ দিনা; তাত কোনো সন্দেহ নাই; যিবিলাকে নিজৰ আত্মাৰ অনিষ্ট সাধন কৰিছে সিহঁতে কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰে।

১৪। আৰু বাতি আৰু দিনত যি বিৰাজ কৰে তাৰ ওপৰত আছে তেওঁৰেই অধিকাৰ; আৰু তেওঁৰেই শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰোতা, সৰ্ব্বজ্ঞাত।

১৫। তুমি কোৱাঁ, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ সৃষ্টিকৰ্তা আল্লাক এৰি মই অইনক সাহায্যকাৰীৰূপে গ্ৰহণ কৰিম নে? অথচ তেওঁৰেই (সকলোকে) আহাৰ দান কৰে, তেওঁক কিন্তু আহাৰৰ প্ৰয়োজন নাই; কোৱাঁ, যি সকলে আত্মসমৰ্পণ কৰিছে সেই সকলৰ মাজত যেন মই প্ৰথম হওঁ মোক নিশ্চয় ইয়াকে আদেশ দিয়া হৈছে। আৰু (আদেশ দিয়া হৈছে,) তুমি সেই বিলাকৰ মাজৰ নহবা যিবিলাকে অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতে।

১৬। তুমি কোৱাঁ, মই নিজ প্ৰভুৰ অবাধ্য হলে নিশ্চয় মই মহাদিনৰ শান্তিৰ ভয় কৰি থাকিব লাগিব।

১৭। সেইদিনা যিজনৰ পৰা সেই শান্তি আঁতৰাই নিয়া হ'ব সেইজনৰ ওপৰত নিশ্চয় তেওঁ কৰুণা বৰ্ষণ কৰিলে; আৰু সেয়ে হৈছে প্ৰকাশ্য সফলতা।

১৮। আৰু যদি আল্লাই তোমাক ক্লেশ-কষ্টত পেলায়, তেন্তে তেওঁত ভিন্ন তাৰ প্ৰতিবিধান কৰোঁতা কেও নাই; আৰু তেওঁ যদি তোমাক কল্যাণ লাভ

পৃথিবীত চিন পৰ্য্যন্ত নাথাকে। হজ্ৰত মুচাৰ (আ) বিকছে যিবিলাক থিয় হৈছিল সিহঁত ডুবি মৰিল। হজ্ৰত ইব্ৰাহিমৰ (আ) প্ৰতিৰোধকাৰীবিলাক ধ্বংস হল, আৰু সত্য জগতত প্ৰতিষ্ঠিত হল।

২। চোৱাঁ আঃ ৫৫। বচুলসকলক উত্থাপন কৰি আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰতি প্ৰত্যাশা অৱতীৰ্ণ কৰি আল্লাই মাছহৰ নিমিত্তে নিজ অনুকম্পা প্ৰকাশ কৰিছে। আমাৰ প্ৰাৰ্থনা শুনিবলৈ, আমাৰ পাপ মোচন কৰিবলৈ তেওঁ সদায় লাভ। এজন চুকী কবিয়ে কৈছে: পাপীকো আল্লাই সোধোন কৰিছে, 'মোৰ কাবলৈ ঘূৰি আহাঁ; মোৰ ওচৰত নৈৰাত্তৰ ঠাই নাই; শতবাৰ ভোঁবা ভাঙিলেও মোৰ কাবলৈ ঘূৰি আহাঁ।'

৩০। অৰ্থাৎ মই আল্লাৰ বচুল; অথচ যদি বৰো (আল্লাই নকৰক) আল্লাৰ অবাধ্য হওঁ নোবো পৰিত্ৰাণ নাই। বচুল হোৱাৰ বাবে মই ক্ষমাৰ দাবী কৰিব নোৱাৰোঁ। আল্লাৰ চকুত সকলো সমান।

কৰিবলৈ দিয়ে, তেন্তে (জানি ধোৱা) সকলো বস্তুৰেই ওপৰত আছে তেওঁৰ মহান ক্ষমতা।^{১১}

১৯। আৰু নিজৰ ভৃত্যবিলাকৰ ওপৰত তেওঁৰেই পৰাক্ৰমশালী ; আৰু তেওঁৰেই মহাজ্ঞানী,^{১২} পৰিজ্ঞাত ।

২০। তুমি কোৱা কেনে সাক্ষী আটাইতকৈ ডাঙৰ ? মোৰ আৰু তোমা-লোকৰ মাজত আল্লা (নিজেই) সাক্ষী ;^{১৩} আৰু মোৰ প্ৰতি এই কোৰান প্ৰত্যাদেশ কৰা হৈছে, যাতে মই ইয়াৰ দ্বাৰা তোমালোকক আৰু যিবিলাকে তাৰ সংবাদ পায় সেই বিলাককো^{১৪} সতৰ্ক কৰোঁ । কি ! আল্লাৰ সঙ্গীৰূপে আৰু আন উপাস্ত আছে বুলি সচাকৈয়ে তোমালোকে সাক্ষী দিছা নে ? তুমি কোৱা, এনে সাক্ষী মই হলে নিদিওঁ ; তুমি (আৰু) কোৱা, ইয়াত অকণো সন্দেহ নাই তেওঁৰেই অকল একমাত্ৰ উপাস্ত ; আৰু তোমালোকে যে অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতিছা মই নিশ্চয় সেই সন্দেহে দায়ী নহওঁ ।

২১। যিবিলাকক আমি ধৰ্ম্মপুথি দান কৰিছোঁ সেইবিলাকে তেওঁক এনেদৰে চিনিব পাৰিছে যিদৰে নিজৰ সন্তানহঁতক চিনি পায় ;^{১৫} যিবিলাকে নিজৰ আত্মাসমূহৰ অনিষ্ট সাধন কৰে সেই বিলাকে কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰে ।

ককু ৩

ইহলোকত আৰু পৰলোকত অবিদ্বাসীবিলাকৰ দুৰূহতা ; দুৰ্ব্বিকবিলাকৰ সাক্ষী, আৰু হজ্জত বচলৰ আল্লাৰ একত্ব সন্দেহে সাক্ষী ।

২২। আৰু যিজনে আল্লাৰ সন্দেহে মিছা সাজে নাইবা তেওঁৰ নিদৰ্শন-

১১। গতিকে তোমাক নিজ অজ্ঞানত্বৰ ভাগ দিবলৈ তেওঁৰ সম্পূৰ্ণ ক্ষমতা আছে ।

১২। মানৱৰ নিমিত্তে কি মঙ্গল কি অমঙ্গল তেওঁৰ সম্পূৰ্ণজ্ঞান আছে ।

১৩। আল্লাই সাক্ষী দিছে—(১) কোৰান অৱতীৰ্ণ কৰি, (২) পূৰ্ববৰ্তী ধৰ্ম্মগ্ৰন্থৰ ভবিষ্যৎ বাণীসমূহৰ দ্বাৰা, আঃ ২১, (৩) আৰু আল্লাৰ বিৰুদ্ধে মিছা সাজাৰ শাস্তি দ্বাৰা—আঃ ২২ ।

১৪। সকলো দেশত, প্ৰত্যেক যুগত, কোৰানৰ সংবাদ সমগ্ৰ মানৱজাতিৰ কল্যাণৰ নিমিত্তে ।

১৫। চোৱা, ২ : ১৪৭ আৰু টা। হজ্জত মহম্মদৰ (ব) আবিৰ্ভাৱ সন্দেহে

সমূহক মিছা বুলি ভাবি অমাণ্ড কৰে তাতোকৈ অধিক অগ্নায়কাৰী কোন ?
প্ৰকৃততে অগ্নায়কাৰীবিলাক কেতিয়াও সফল-মনোৰথ নহয় ।^{১৬}

২৩। আৰু আমি এদিন সিহঁতৰ সকলোকে (আমাৰ সমুখত) একেলগ
কৰিম ; আৰু যিবিলাকে অইনক আমাৰ সমানে উপাস্ত পাতিছিল সিহঁতক
আমি প্ৰশ্ন কৰিম, যিবিলাকক তোমালোকে নিজ অনুমানৰে আল্লাৰ অংশী
পাতিছিল। সেইবিলাক আজি ক'ত ?

২৪। তেতিয়া সিহঁতৰ কেৱল এই মিছা কথা কোৱাৰ বাহিৰে একো
ওজৰ^{১৭} নাথাকিব : আমাৰ প্ৰভু আল্লাৰ শপত, অইনক আমি আল্লাৰ সমানে
উপাস্ত পতা নাছিলোঁ ।

২৫। চোৱাঁ, সিহঁতে নিজ আত্মাসমূহৰ বিৰুদ্ধে কেনেকৈ মিছা মাতিছে ;
আৰু সিহঁতে যি মিছা সাজিছিল সি সিহঁতৰ পৰা আঁতৰ^{১৮} হল ।

২৬। আৰু সিহঁতৰ মাজৰ কিছুমানে তোমাৰ কথাৰ প্ৰতি কাণ দিয়ে ।
আৰু আমি সিহঁতৰ অন্তৰসমূহত আবৰণ পেলাইছোঁ। যাতে সিহঁতে সেই কথা বুজিব
নোৱাৰে, আৰু সিহঁতৰ কাণ গধুৰ কৰিছোঁ ;^{১৯} আৰু সিহঁতে সকলো নিদৰ্শন দেখি
পালেও তাত বিশ্বাস নকৰে, এনেকি সিহঁত তোমাৰ ওচৰলৈ আহিলে তোমাৰ
সৈতে বাদ-বিসম্বাদহে কৰিব ; তেতিয়া অবিশ্বাসীবিলাকে কব, এই কোৱান
পূৰ্ববৰ্তী বিলাকৰ উপাখ্যানসমূহৰ সংগ্ৰহ মাথোন ।

তোৰাতত যিবিলাক ভবিষ্যৎ বানী কৰা হৈছিল সেইবিলাক ইছদী বিলাকে সত্য বুলি
জানিছিল, কিন্তু বিদ্বেষৰ বাবে সেই কথা মুখ খুলি স্বীকাৰ কৰা নাছিল ।

১৬। যদি কোনো এজনে মিছাকৈয়ে নবী বুলি দাবী কৰে আৰু আল্লাৰ পৰা
প্ৰত্যাশা পাইছে বুলি কয়, এনেজনক আল্লাই জীয়াই নাৰাখে । চোৱাঁ, ৬২ ; ৪৫—৮ ।
হজ্জৰত মহম্মদ (স্ব) নবুৱতৰ দাবী কৰাৰ পাছতো ২০ বছৰ জীৱিত আছিল, বিৰোধী
বিলাকৰ ষড়যন্ত্ৰ আৰু শত্ৰুতা সত্ত্বেও, আৰু তেওঁ ইচ্ছাম ধৰ্ম্মক জগতত সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰি গল ।
গতিকে তেওঁৰ দাবী সত্য আছিল ।

১৭। 'কিত'না' শব্দৰ আচল অৰ্থ পৰীক্ষা, অশাস্তি । ইয়াত অৰ্থ, ওজৰ আপত্তি ।
এই মিছা ওজৰ দেখুৱাই আৰু স্বীকাৰ কৰি সিহঁতে নিজেই শ্বিৰ্কৰ অসাৰতাৰ প্ৰমাণ দিলে ।

১৮। অৰ্থাৎ তাৰ পৰা একো লাভ নহল, ব্যৰ্থক গ'ল ।

১৯। সত্য প্ৰবেশ কৰিবলৈ সিহঁতৰ অন্তৰৰ দুৱাৰ বন্ধ ; সিহঁতৰ কাণতো সত্যৰ
বানী নোগোমায় । আল্লাই আমাক বিচাৰশক্তি দিছে আৰু ভাল বেয়াৰ বুজ দিছে ; যদি
আমি এই বিচাৰশক্তি আৰু বুজিব সহায় নলওঁ আমি সত্য গ্ৰহণ কৰিবলৈ অক্ষম হম ।

২৭। আৰু সিহঁতে তাৰ পৰা^{১০} (অইনক) বিৰত ৰাখে আৰু নিজৰেও তাৰ পৰা আঁতৰি থাকে ; এই দৰে সিহঁতে কেৱল নিজৰ আত্মসমূহৰহে ধ্বংস সাধন কৰে, কিন্তু সিহঁতে লুপ্তে ।

২৮। আৰু যদি তুমি দেখিলাহেতেন, যেতিয়া সিহঁতক অগ্নিৰ সন্মুখত থিয় কৰোৱা হ'ব ! তেতিয়া সিহঁতে ক'ব, হায় ! আমাক (পৃথিবীলৈ) পুনৰাই ওলটাই পঠিওৱা হেতেন ! তেতিয়া আমি আমাৰ প্ৰভুৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অগ্ৰাহ্য নকৰিলোঁহেতেন ।

২৯। নহয়, সিহঁতে আগেয়ে যি গোপন কৰিছিল সি সিহঁতৰ আগত প্ৰকাশ হৈ পৰিব ;^{১১} আৰু যদি সিহঁতক পুনৰায় (পৃথিবীলৈ) ওলটাই পঠিওৱা হয় তেন্তে যি কথাৰ পৰা সিহঁতক নিষেধ কৰা হৈছিল নিশ্চয় তাতেই সিহঁত ছনাই প্ৰবৃত্ত হ'ব আৰু নিশ্চয় সিহঁত মিছলীয়া ।

৩০। আৰু সিহঁতে কয়, কেৱল এই পাৰ্থিৱ জীৱনহে আমাৰ নিমিত্তে, আৰু আমাৰ পুনৰুত্থান কেতিয়াও নহয় ।

৩১। আৰু যদি তুমি দেখিলাহেতেন যেতিয়া সিহঁতক সিহঁতৰ প্ৰভুৰ সন্মুখত থিয় কৰোৱা হ'ব ! তেওঁ ক'ব, ই (পুনৰুত্থান) সত্য নহয় নে ?^{১২} সিহঁতে উত্তৰ দিব, আমাৰ প্ৰভুৰ শপত, হয় (ই সত্য) ; তেওঁ ক'ব, তেনেহলে তোমালোকে যে অবিশ্বাস কৰিছিল তাৰ বাবে (আজি) শাস্তিৰ সোৱাদ লোৱা ।

ককু ৪

বিশ্বাসীসকলৰ আধ্যাত্মিক মঙ্গলৰ কাৰণে হজ্জত বচুগৰ (ব) বিশেষ চিন্তা ;

সত্য গ্ৰহণ কৰাৰ দায়িত্ব নিজৰেই ওপৰত ; সঙ্কটত পৰিলে

নাস্তিকেও আল্লাৰহে সহায় বিচাৰে ।

৩২। যিবিলাকে আল্লাৰ সৈতে সাক্ষাৎ হোৱা মিছা বুলি কয়, স্বৰূপতে সিহঁতেই ক্ষতিগ্ৰস্ত ; কালক্ৰমে যেতিয়া সেই নিৰ্দিষ্ট সময় অকস্মাৎ সিহঁতৰ

২০। কোৱান পাঠৰ পৰা ; সত্য গ্ৰহণ কৰাৰ পৰা ; ইচ্ছাচৰম পৰা ।

২১। সিহঁত যে নিজকেই প্ৰত্যাশা কৰিছিল ওলাই পৰিব ! পুনৰায় আত্ম-সংশোধনৰ সন্মুখত পালেও সিহঁতৰ জীৱনত কোনো পৰিৱৰ্ত্তন নঘটে ।

২২। পাৰ্থিৱ জীৱনত তোমালোকে পুনৰুত্থানৰ অস্বীকাৰ কৰিছিল। আজিও মোৰ সন্মুখত অস্বীকাৰ কৰিবা নে ? কিন্তু আজি স্বীকাৰ কৰিলে কোনো লাভ নহ'ব ।

ওচৰলৈ আহি পাবহি। তেতিয়া সিহঁতে কব, কি দুখৰ কথা! আমি যে এই বিষয়ে^{২৩} আওকাণ কৰিছিলোঁ। আৰু সিহঁতে নিজৰ ভাৰসমূহ^{২৪} নিজৰ পিঠিতেই বহন কৰিব; চোৱাঁ, সিহঁতে যি ভাৰ বহন কৰিছে কেনে অপকৃষ্ট।

৩৩। আৰু পাৰ্শ্বিক জীৱন আমোদ-প্ৰমোদ আৰু বং-ধেমালিৰ বাহিৰে একো নহয়;^{২৫} আৰু যিসকল ধৰ্ম্মপৰায়ণ সেই সকলৰ নিমিত্তে পৰলোকৰ আলয় নিশ্চয় অধিক শ্ৰেষ্ঠ। কি! তোমালোকে ছুবুজা নে?

৩৪। স্বৰূপতে আমি জানিছোঁ, সিহঁতে যি কথা কয় সি তোমাক বেজাৰ দিয়ে; কিন্তু নিশ্চয় সিহঁতে যে তোমাকে মিথ্যাবাদী বোলে এনে নহয়,^{২৬} বৰং আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহক অস্থায়িকাৰীবিলাকে অস্বীকাৰ কৰে।

৩৫। আৰু স্বৰূপতে তোমাৰ পূৰ্বৰেও বচুলসকলক মিছলীয়া বুলি অমান্য কৰা হৈছিল; কিন্তু তেওঁলোকক যি মিছলীয়া বোলা হৈছিল, আৰু তেওঁলোকলৈ আমাৰ (বিশেষ) সহায় নহা পৰ্য্যন্ত যে তেওঁলোকক যাতনা দিয়া হৈছিল, তাৰ বাবে তেওঁলোকে ধৈৰ্য্য ধৰি থাকিছিল; আৰু (জানিবা) আল্লাৰ বাণী-সমূহৰ পৰিবৰ্তন কৰোঁতা কেও নাই;^{২৭} আৰু স্বৰূপতে (অইন) বচুলসকলৰ কিছুমান বিৱৰণে ইতিপূৰ্বে তোমাৰ ওচৰলৈ আহিছে।

৩৬। আৰু যদি সিহঁতে (সত্যৰ পৰা) বিমুখ হোৱাটো তোমাৰ পক্ষে অতি কষ্টকৰ হয়, তেন্তে, যদি তোমাৰ ক্ষমতা থাকে, পৃথিৱীৰ তলেদি এটা গাঁত বা আকাশত (উঠিবলৈ) এটা জখলা বিচাৰি লোৱাঁ,^{২৮} যাতে সিহঁতলৈ তুমি

২৩। (১) নিৰ্দিষ্ট সময় অহা বিষয়ে; (২) পৃথিৱীত জীৱন যাপন কৰোঁতে।

২৪। পাপৰ বা পাপৰ প্ৰতিফলৰ ভাৰ।

২৫। আল্লা আৰু পৰকালক পাহৰি ক্ষন্তেকীয়া জীৱনত নিমগ্ন থকা অমুচিত। আল্লাই পৃথিৱীক আমোদ প্ৰমোদৰ নিমিত্তে সৃষ্টি কৰা নাই। চোৱাঁ, ২১ : ১৭, ১৮।

২৬। কাৰণ সিহঁতে ইমান বহু ধৰি তোমাক আল-আমীন (বিশ্বাসযোগ্য) বুলি কৈ আহিছে, আৰু তোমাৰ সত্যতাৰ প্ৰমাণ দিছে।

২৭। আল্লাৰ বাণীৰ অৰ্থ আল্লাৰ বিধান। এই বিধান কি? আল্লাই বচুলক প্ৰেৰণ কৰিলে বিশ্বকাৰীবিলাকে তেওঁক বাধা আৰু বন্ধনা দিয়ে, কিন্তু আল্লাই বচুলক সহায় কৰে, আৰু সত্য প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ বচুলে যি চেষ্টা কৰে তাক সফল কৰে।

২৮। প্ৰকৃতভাৱে চকুৰ আগত দাঙি-ধৰা নিদৰ্শনসমূহ দেখিও অবিবাসীবিলাকে সত্য গ্ৰহণ নকৰে। তৰে তুমি তোমাৰ কাম কৰি গৈ থাকাঁ, আৰু পাৰ্থক্য আৰু স্বৰ্গীয়

নিদৰ্শন লৈ আনিব পাৰা, (তথাপি সিহঁত একেভাগে অবিবাসী হৈ থাকিব) ; আৰু আল্লাই ইচ্ছা কৰা হলে তেওঁ নিশ্চয় সিহঁতৰ সকলোকে সুপথত একেলগ কৰিলেহেতেন ;^{৭২} গতিকে তুমি নজনাবিলাকৰ মাজৰ নহবা ।

৩৭। যিবিলাকে (আল্লাৰ আহ্বান) কাণদী শুনে সেইবিলাকেহে প্ৰত্যুত্তৰ দিয়ে ;^{৭৩} আৰু যিবিলাক মৃতক (সিহঁতে কি উত্তৰ দিব ?) আল্লাই সিহঁতক পুনঃ উত্থান কৰিব ; পিছত সিহঁতক তেওঁৰ ফাললৈ ওভোতাই নিয়া হব ।^{৭৪}

৩৮। আৰু সিহঁতে কয়, তেওঁৰ প্ৰভুৰ পৰা তেওঁলৈ কোনো নিদৰ্শন নমাই পঠিয়াবলৈ আল্লা নিশ্চয় সক্ষম, কিন্তু সিহঁতৰ বেচি ভাগেই নাজানে ।

৩৯। আৰু পৃথিবীত এনে জন্তু নাই, আৰু নিজৰ ছখন পাখীৰে উৰা এনে চৰাইয়ো নাই যি তোমালোকৰ দৰে দলবদ্ধ হৈ নাথাকে ;^{৭৫} এই পুথিত কোনো (জানিব লগীয়া) বিষয়কে আমি বাদ দিয়া নাই ; পিছত সিহঁতক সকলোকে সিহঁতৰ প্ৰভুৰ ওচৰলৈ একেলগ কৰি নিয়া হব ।

৪০। আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা বুলি ভাবে সিহঁত ক'লা আৰু বোবা হৈ ঘোৰ অন্ধকাৰত পৰি থাকে ; আল্লাই যাকে ইচ্ছা তাকে পথভ্ৰষ্ট কৰে, আৰু যাকে ইচ্ছা তাকে পোন বাটলৈ লৈ আনে ।^{৭৬}

দুয়ো উপায় অৱলম্বন কৰিব। প্ৰচাৰ কৰাৰ সাধাৰণ উপায় হৈছে পাৰ্থিয় উপায়, আৰু প্ৰাৰ্থনা কৰা হৈছে স্বৰ্গীয় উপায় ।

২৯। কিন্তু আল্লাই বলেবে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰা ভাল নাপায় ।

৩০। সত্য গ্ৰহণ কৰে ।

৩১। দুই অৰ্থ : (১) যিবিলাকে বচুগৰ কথা ছত্ৰনি সত্য অগ্ৰাহ কৰিছে সিহঁতে শেষ বিচাৰৰ দিনা আল্লাৰ সমুখত নিজৰ অপৰাধ স্বীকাৰ কৰিব ; (২) যিবিলাকৰ আধ্যাত্মিক মৃত্যু ঘটিছে সেইবিলাকে হজ্জত বচুগৰ (স্ব) স্পৰ্শ দ্বাৰা নতুন জীৱন লাভ কৰিব ।

৩২। (১) আল্লাই কুকুৰ-মেকুৰীকো, চৰাইবোৰকো, সহজ জ্ঞান আৰু অহুত্ব দিছে ; যদি মানৱ জন্তু আৰু চৰাইতকৈ হীন হয় বৰ দুখৰ কথা । (২) কিছুমান মানুহে পশুৰ দৰে জীৱন যাপন কৰে, সিহঁত হৈছে অবিবাসীবিলাকৰ দল ; আৰু কিছুবানে আকাশত চৰাই উৰা দৰে পক্ষিপ্ৰেতাৰ চৰম সীমালৈ উৰি যায় ; সেইবিলাক হৈছে নবী, বচুগ আৰু হলী ।

৩৩। আল্লাই দিয়া বিবেক আৰু বিচাৰশক্তিৰ সংৰক্ষণ যদি আমি নকৰোঁ, আমি নিশ্চয় ভ্ৰমত পৰিম । আল্লাই মানুহক স্বাধীন কৰিছে ; সুপথ মানুহে নিজেই হেৰুৱায় আৰু নিজেই লাভ কৰিব পাৰে । এয়ে হৈছে আল্লাৰ বিধান ।

৪১। তুমি কোৱা, তোমালোকে ভাবি চোৱা নাইনে, যদি তোমালোকৰ প্ৰতি আল্লাৰ শাস্তি আহে, নাইবা সেই (প্ৰতিশ্ৰুত) নিৰ্দিষ্ট সময় তোমালোকৰ সমুখত উপস্থিত হয়, তোমালোকে আল্লাক এৰি অইনক আহ্বান কৰিবা নে? (উত্তৰ দিয়)। যদিহে তোমালোক সত্যবাদী হোৱা।

৪২। নহয়, কেৱল তেওঁকেই তোমালোকে আহ্বান কৰিবা; তেওঁ ইচ্ছা কৰিলে যি সঙ্কট দূৰ কৰিবলৈ তেওঁক আহ্বান কৰা তেওঁ তাৰ প্ৰতিকাৰ কৰিব আৰু আল্লাৰ লগতে যিবিলাকক অংশী পাতিছিল সেইবিলাকক পাহৰি যাবা।

ৰুকু ৫

আল্লাই পঠোৱা সত্য অগ্ৰাহ কৰিলে শাস্তি নামে; পূৰ্ববত্তীবিলাকৰ উদাহৰণ;

পাৰ্থিব জীৱনৰ সুখ-শান্তি প্ৰকৃত সফলতা নহয়; হজ্জ্বত মহম্মদে

(খ) অলৌকিক ক্ষমতাৰ দাবী নিজে কৰা নাছিল;

আল্লাই নিজ ইচ্ছাৰে তেওঁক অলৌকিকৰূপে

সাহায্য দান কৰিছিল।

৪৩। আৰু স্বৰূপতে তোমাৰ পূৰ্বে আন জাতিবিলাকৰ প্ৰতি আমি বচুল-সকলক প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ; পিছত আমি সিহঁতক দাবিত্যাগ^{৩৪} আৰু ক্লেশ-কষ্টত পেলাইছিলোঁ যাতে সিহঁতে সৰিনয়ে প্ৰাৰ্থনা কৰে।^{৩৫}

৪৪। যেতিয়া আমাৰ পৰা সঙ্কট সিহঁতৰ সমুখত উপস্থিত হৈছিল তেতিয়া সিহঁতে কিয় সৰিনয়ে প্ৰাৰ্থনা নকৰিলে? বৰং (প্ৰকৃততে) সিহঁতৰ অন্তঃকৰণ কঠিন হ'ল আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল তাকে স্বয়ংতানে সিহঁতৰ কাৰণে দেখিবলৈ শোভনীয় কৰিছিল।

৪৫। পিছত যেতিয়া সিহঁতক যি উপদেশ দিয়া হৈছিল তাক সিহঁতে পাহৰিলে তেতিয়া আমি সিহঁতৰ নিমিত্তে বহু সম্বলৰ ছুৱাসমূহ যুকলি

৩৪। 'চৰ্ব্বা' আৰু 'হৰ্ব্বা' এই দুটা শব্দ কোৱানৰ কেইবা ঠাইত পোৱা যায়। 'চৰ্ব্বা'ৰ অৰ্থ দাবিত্যাগ, হুৰ্ভিক, বৰষ সময়ত বিপ্লৱ, ক্লেশ-কষ্ট আৰু 'হৰ্ব্বা'ই মহামাৰী, আপালি, বিপদ-আপদক বুজায়।

৩৫। হুৰ্ভিক, মহামাৰী ইত্যাদি বিপদ-আপদে অনেক সময়ত বিশ্বাস স্থাপনত সহায় কৰে। এনে সঙ্কটত পৰি মানুহে সংসাৰৰ সম্পদবোৰৰ অসাৰতা মানি লবলৈ বাধ্য হৈ পৰে। বিনয়েৰে আৰু সৰলভাৱে কৰা ভূতিনিতিৰ দ্বাৰা আল্লাৰ অনুগ্ৰহ লাভ কৰে আৰু সত্যত বিশ্বাস স্থাপন কৰে।

কৰিছিলোঁ ;^{৩৬} কালত সিহঁতক যি দান কৰা হৈছিল তাৰ বাবে সিহঁত উল্লাসিত হৈ থাকোঁতে আমি অকস্মাৎ সিহঁতক ধৰিলোঁ ; চোৱাঁ, তাৰ ফলত সিহঁত বিবুদ্ধি হৈ (ঘূৰ দোৱাই) বৈ থাকিল ।

৪৬। গতিকে যিবিলাকে অস্থায় কৰিছিল সিহঁতৰ বংশৰ মূলকে কাটি পেলোৱা হল ; আৰু সকলো প্ৰশংসা ব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিপালক আল্লাৰ নিমিত্তেই ।^{৩৭}

৪৭। তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে ভাবি চাইছা নে, যদি আল্লাই তোমালোকৰ শ্ৰবণ আৰু দৃষ্টি কাটি লৈ যায় আৰু তোমালোকৰ অন্তৰসমূহত মোহৰ মাৰি দিয়ে তেন্তে আল্লাত ভিন্ন কোন এনে উপাস্ত আছে যি তোমালোকক সেইবিলাক প্ৰত্যাৰ্পণ কৰিব ? তুমি চোৱাঁ, কিদৰে আমি ঘূৰাই ঘূৰাই নিদৰ্শনসমূহ বৰ্ণনা কৰিছোঁ ; তথাপি সিহঁত (বিমুখ হৈ) উলটি যায় ।

৪৮। তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে ভাবি চাইছা নে, যদি আল্লাৰ শাস্তি তোমালোকৰ সমুখত অকস্মাৎ বা প্ৰকাশে^{৩৮} উপস্থিত হয়, তেন্তে অস্থায়কাৰী দলৰ বাহিৰে অইন কাকো সংহাৰ কৰা হ'ব নে ?

৪৯। আৰু আমি বচুলসকলক আনন্দ-বাৰ্তা দিওঁতা^{৩৯} আৰু সতৰ্ক কৰোঁতা^{৪০} স্বৰূপতে প্ৰেৰণ কৰিছোঁ ; এতেকে যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে আৰু নিজৰ সংশোধন সাধন কৰিছে সেই সকলৰ কোনো ভয় নাথাকিব আৰু তেওঁলোকে বেজাৰো কৰিব নালাগিব ।

৫০। আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা বুলি ভাবিছে সিহঁতক শাস্তিয়ে স্পৰ্শ কৰিব, কিয়নো সিহঁতে বিৰোধ কৰিছিল ।

৫১। তুমি কোৱাঁ, আল্লাৰ ধনভালসমূহ মোৰ কাষত আছে বুলি মই নকওঁ, আৰু যি অদৃষ্ট তাকো মই নাজানো ; আৰু মই এজন ক্ৰিষ্টীয়তা বুলিও তোমা-

৩৬। যেনে দীৰ্ঘায়ু, প্ৰচুৰ অৰ্থ সম্পত্তি, সন্তিসন্ততি, জীৱনৰ সুখ শান্তি ইত্যাদি ।

৩৭। যেতিয়ালৈকে স্বৰ্গতান আৰু স্বৰ্গতানৰ অহুচৰণৰ্গক নিশ্চল কৰা মহত্বজনক জ্ঞান আৰু সত্য স্থাপিত হ'ব নোৱাৰে । জ্ঞান আৰু সত্য স্থাপন হলে মানৱ সমাজে আল্লাৰ স্তুতি কৰিবলৈ বাধ্য হয় ।

৩৮। প্ৰকাশে, অৰ্থাৎ নজনাকৈ নহয়, আগতে লোকক সতৰ্ক কৰি দিয়াৰ পাছত ।

৩৯। বাৰ্গিকসকলৰ নিমিত্তে ।

৪০। অবিস্থানী, সত্যৰ বিৰোধীবিলাকৰ নিমিত্তে ।

লোকক নকৰ্ত্ত ; মোৰ প্ৰতি যি প্ৰত্যাশা কৰা হৈছে তাৰেই মাথোন মই অনুসৰণ কৰোঁ। তুমি কোৱাঁ, অন্ধ আৰু দৃষ্টিশালী দুয়ো সমান হ'ব পাৰেনে ? তেন্তে তোমা-লোকে কিয় চিন্তা নকৰা ?^{৪১}

ককু ৬

নত্ৰ আৰু বিনয়ীবিলাকক স্বৰ্গৰ চকুৰে চাব নালাগে ; সেইবিলাক
আল্লাৰ অঙ্গুগ্ৰহ পাত্ৰ ; ইচ্ছামত বৰ্ণভেদ নাই, অৰ্থ
ভেদো নাই ; সন্মানৰ ভাজন আল্লাৰ চকুত
হৈছে ধৰ্ম্মপৰায়ণসকল।

৫২। আৰু যিবিলাকে ইয়াকে ভয় কৰে যে সিহঁতৰ প্ৰভুৰ ওচৰত সিহঁতক একেলগ কৰা হ'ব, এই কোৱান দ্বাৰা তুমি সিহঁতক সতৰ্ক কৰিৱাঁ। এই বুলি : তেওঁৰ বাহিৰে সিহঁতৰ কোনো বন্ধু নাই আৰু সিহঁতৰহৈ খাটোঁতা এজনো নাই ; হ'ব পাৰে (তাৰ ফলত) সিহঁত পাপৰ পৰা বিৰত থাকে।

৫৩। যিবিলাকে নিজ প্ৰভুৰ অঙ্গুগ্ৰহ আকাজকা কৰি পুৱা আৰু সন্ধিয়া তেওঁৰ প্ৰাৰ্থনা কৰে সেইবিলাকক তুমি উলিয়াই নিদিবা ;^{৪২} সিহঁতৰ কাৰণে তোমাৰ কোনো দায়িত্ব নাই, আৰু তোমাৰ কাৰণেও সিহঁতৰ কোনো দায়িত্ব নাই ; গতিকে সিহঁতক উলিয়াই দিলে তুমি অগ্ৰায়কাৰীবিলাকৰ মাজৰ হ'বা।

৪১। এই আয়তত হজ্ৰত বচুলৰ (স্ব) চৰিত্ৰ নিখুঁতভাৱে ওলাই পৰিছে। সেই সময়ৰ অৱস্থাত অতিমানৱী শক্তিৰ দাবী কৰাটোৱেই সহজ কাম হ'লহেতেন। কিন্তু হজ্ৰতৰ বিবেচনাত সত্যৰ সমান একোৱেই হ'ব নোৱাৰে। গতিকে তেওঁ মৰ্য-শীল সাধাৰণ এজন মানুহৰূপেহে নিজৰ চিনাকি দিছিল। তেওঁৰ দাবী আছিল মাথোন, তেওঁ আল্লাৰ নবী আৰু তেওঁ আল্লাৰ প্ৰত্যাশা (ৱহি) সততে পাই থাকিছিল।

৪২। কোৰেইছবিলাকৰ মাজত বংশ-মৰ্যাদাৰ অৱস্থা অতিপাত আছিল। হজ্ৰত বচুলৰ মন্সলিচলৈ তেওঁৰ বৰ্ধ উপদেশ শুনিবলৈ তেওঁলোকে আহিব ইচ্ছা নকৰিছিল, কাৰণ সেই মন্সলিচত তলখাপৰ লোকো উপস্থিত থাকিছিল। ইবনে মচ্উদ, মিকদাদ আৰু কিলাবৰ নিচিনা মানুহক তেওঁলোকে ঘিনাইছিল। তেওঁলোকে কৈছিল, এনে-বিলাক মানুহক মন্সলিচৰ পৰা খেতিয়ালৈকে হজ্ৰতে খেদাই নিদিব, তেওঁলোক আহিবলৈ অক্ষম। হজ্ৰতৰ একোটি উত্তৰ আছিল, আল্লাৰ বাণী শুনিবৰ সকলোৰে সমান অধিকাৰ ; মই কাকো খেদাব নোৱাৰোঁ।

৫৪। আৰু এই দৰে কিছুমানৰ দ্বাৰা সিহঁতৰ কিছুমানক আমি পৰীক্ষা কৰিছোঁ ? তাৰ ফলত সিহঁতে কব, আমাৰ মাজৰ পৰা যিবিলাকৰ ওপৰত আল্লাই অমুগ্ৰহ কৰিছে এনেবিলাকেই নে ? (আল্লাৰ ওচৰত) কোনবিলাকে কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰিছে আল্লাই ভালকৈ না জানে নে ?^{৪০}

৫৫। আৰু আমাৰ নিদৰ্শনসমূহত যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে সেইসকল যেতিয়া তোমাৰ ওচৰলৈ আহে তুমি কবা, তোমালোকৰ ওপৰত শাস্তি বৰ্ণন হওক ; তোমালোকৰ প্ৰভুৱে নিজৰ ওপৰতেই ককণা বিস্তাৰৰ ভাৱ থাকিব লিখি থৈছে ; প্ৰকৃততে তোমালোকৰ মাজৰ যিবিলাকে অজ্ঞানতা বশতঃ নিকৃষ্ট কাৰ্য্য কৰে, কিন্তু পিছত অনুতাপ কৰে আৰু নিজৰ সংশোধন কৰি লয় (সিবিলাকে জানি থক) তেৱেঁই নিশ্চয় শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

৫৬। আৰু এইদৰেই আমি নিজ নিদৰ্শনসমূহ যিহঁতলাই বৰ্ণনা কৰোঁ, আৰু যাতে (আল্লাৰ) অপৰাধীবিলাকে চলা বাট ওলাই পৰে।^{৪১}

ককু ৭

আল্লাক এৰি অষ্টনক পূজা কৰাৰ বিৰুদ্ধে হজ্জত বচুলৰ (খ) হুকুতি ;

আল্লাৰ একত্ব আৰু অসীম ক্ষমতা ; সংসাৰৰ ঘটনাসমূহ, আৰু
মাহুৰৰ জন্ম, মৃত্যু আৰু অনন্ত জীৱন আল্লাৰ বিধানৰ অধীন।

৫৭। তুমি কোৱাঁ, বাস্তৱতে আল্লাক এৰি তোমালোকে যিবিলাকক আহ্বান কৰা সিবিলাকৰ আৰাধনা কৰিবলৈ মোক নিষেধ কৰা হৈছে ; কোৱাঁ, মই তোমালোকৰ নিকৃষ্ট প্ৰৱৃতিসমূহৰ অনুসৰণ নকৰোঁ ;^{৪২} তেনে কৰিলে মই নিশ্চয় পথভ্ৰান্ত হম, আৰু সেইসকলৰ অন্তৰ্গত হব নোৱাৰিম যিসকলে সুপথ লাভ কৰিব পাৰিছে।

৪০। ইচ্ছামৰ মতে সন্মান আৰু গোৰমৰ ভিত্তি হৈছে ধৰ্মপৰায়ণতা (উজ্জ্বল)।
কোৱাঁ, ৪০ : ১৪।

৪১। অবিখাসীবিলাকে যি বাট ধৰিছে সি আল্লাৰ অপৰাধীবিলাকৰ বাট। এই বাটে মাহুৰক আল্লাৰ ককণাৰ পৰা বহুত দূৰলৈ লৈ যায়।

৪২। মই তোমালোকৰ মূৰ্ত্তিপূজাৰ ধৰ্ম লব নোৱাৰোঁ ; তোমালোকৰ এনে আকাংক্ষা কেতিয়াও পূৰ্ণ নহয়।

৫৮। মই নিশ্চয় নিজ প্ৰভুৰ পৰা পোৱা প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণৰ ওপৰত থিয় আছোঁ,^{৪৬} কিন্তু তোমালোকে তাকে মিছা বুলি অগ্ৰাহ্য কৰিছা; যি বিষয়ে ততাতৈয়া কৰিব ইচ্ছা কৰিছা সি মোৰ হাতৰ কথা নহয়; বিচাৰৰ গৰাকী একমাত্ৰ আল্লা; তেঁৱেই সত্যৰ বৰ্ণনা স্পষ্টকৈ কৰে; আৰু বিচাৰকবিলাকৰ সৰ্ব্বোত্তম বিচাৰক তেঁৱেই।

৫৯। তুমি কোৱা, তোমালোকে যি বিষয়ে ততাতৈয়া কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰিছা সি মোৰ হাতৰ কথা হোৱাহেতেন মোৰ আৰু তোমালোকৰ মাজত যি মতভেদ আছে তাৰ মীমাংসা কেতিয়াবাই হৈ গলহেতেন;^{৪৭} আৰু অস্থায়কাৰী বিলাকক আল্লাই ভালকৈ জানে।

৬০। আৰু অদৃশ্যৰ চাৰিসমূহ তেওঁৰ কাষতেই; সেইবিলাকৰ সম্বন্ধে তেওঁৰ বাহিৰে কাৰো জ্ঞান নাই; আৰু স্থলত আৰু সাগৰত যি আছে সকলো তেওঁ জানে; আৰু গছৰ পাত এখিলাও তেওঁ নজনা কৈ নপৰে; আৰু পৃথিৱীৰ ঘোৰ অন্ধকাৰত এটি শশ্যকণিকাও নাই, আৰু এনে কোনো সেউজীয়া বা শুকান বস্তুও নাই যি (আল্লাৰ) সুস্পষ্ট পুথিত লিপিবদ্ধ নাথাকে।^{৪৮}

৬১। আৰু তেঁৱেই নিশা তোমালোকৰ টোপনি আনে, আৰু দিনৰ সময়ত যি অৰ্জ্জন কৰিছা তাকো তেওঁ জানে; তাৰ মাজতে তেওঁ তোমালোকক পুনৰায় সাৰ পোৱায়, যাতে জীৱনৰ নিৰ্দিষ্ট কাল (এই দৰে) পূৰ্ণ কৰা হয়; অৱশেষত তেওঁৰ ওচৰলৈকে হব তোমালোকৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন; তেতিয়া যি কাৰ্য্য তোমালোকে (পাৰ্থিৱ জীৱনত) কৰিছিল তেওঁ সকলো তোমালোকক জানিবলৈ দিব।^{৪৯}

৬৬। বচুলসকল ঐশ্বৰ্য্যক প্ৰমাণৰ ওপৰত থিয় দি থাকে। তেওঁলোক অলস; আল্লাত তেওঁলোকৰ বিশ্বাস অটল।

৬৭। শান্তি অহাৰ সময় নিৰ্ণয় আল্লাৰ হাতত; মানুহৰ হাতত হব নোহোৱে। এনেকি আল্লাই প্ৰেৰণ কৰা বচুল সকলোৰে নিজ ইচ্ছামতে আকাশৰ পৰা শান্তি নমাই আনিবৰ ক্ষমতা নাই।

৬৮। আল্লাৰ ইচ্ছা আৰু জ্ঞানৰ বাহিৰে জগতত একোকেই নঘটে। আল্লাৰ পুথিত লিপিবদ্ধ হোৱাৰ অৰ্থ হৈছে আল্লাৰ ইচ্ছা আৰু জ্ঞানৰ অধীনত থকা। সকলো বিষয়, সকলো ঘটনা, আল্লাৰ মনত অঙ্কিত আছে; তেওঁৰ ইচ্ছা মতে যথাসময়ত সেইবোৰৰ বিকাশ হয়।

৪৯। (১) আমি দিনত নিজৰ কাম কৰোঁ; ভাগৰৰ পাছত (২) শান্তি বিদ্ৰোহ কৰোঁ। (৩) পুনৰ সাৰ পাই উঠি কামত লাগি জীৱনৰ বাটত আগ বাঢ়ি যাওঁ। (৪) বুঢ়া

ককু ৮

আল্লা পৰম কৃপালু, দয়ালু; যি সত্য-বিস্তাৰত বাধা জনায় সি আল্লাৰ
শাস্তি ভোগে; তেনে মানুহৰ সঙ্গ এৰা উচিত; কিন্তু
ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰৰ কাম বন্ধ হ'ব নালাগে।

৬২। আক নিজৰ দাসবিলাকৰ ওপৰত তেওঁ পৰাক্ৰান্ত, আক তোমালোকৰ
প্ৰতি তেওঁ বন্ধকবিলাকক^{৫০} প্ৰেৰণ কৰে; সময়ত যেতিয়া তোমালোকৰ
কোনো এজনৰ মৃত্যু উপস্থিত হয়, আমি পঠোৱা দূতবিলাকে^{৫১} (ফিৰিখ্-তা-
বিলাকে) তাৰ মৃত্যু ঘটায়, আক তেওঁলোকে আমাৰ আদেশ পালনত) কোনো
ক্ৰটি নকৰে।

৬৩। তেতিয়া সিহঁতৰ প্ৰকৃত প্ৰহু আল্লাৰ ওচৰলৈ সিহঁতক ওভতাই
নিয়া হ'ব; চোৱাঁ, বিচাৰৰ গৰাকী তেওঁহী, আক তেওঁ লেখ লোৱাত অত্যন্ত
বেগী।

৬৪। তুমি কোৱাঁ, স্থল আক সমুদ্ৰৰ ঘোৰ অন্ধকাৰৰ (বিপদৰ) পৰা
তোমালোকক কোনে ৰক্ষা কৰে? (যেতিয়া) বিনীতভাবে আক গোপনে তোমা-
লোকে তেওঁক এই বুলি আহ্বান কৰা, তেওঁ যদি আমাক এট বিপদৰ পৰা ৰক্ষা
কৰে আমি নিশ্চয় কৃতজ্ঞবিলাকৰ মাজৰ হম।

৬৫। তুমি কোৱাঁ, এই বিপদসমূহৰ পৰা আক আন আন ৰূপ-কষ্টৰ পৰা
তোমালোকক আল্লাইহে ৰক্ষা কৰে; তথাপি তোমালোকে অইনক আল্লাৰ সমানে
উপাস্তা পাতিছা।

৬৬। তুমি কোৱাঁ, আল্লাৰ (পূৰ্ণ) ক্ষমতা আছে, তোমালোকৰ ওপৰৰ
(আকাশৰ) পৰা বা তোমালোকৰ ভৰিৰ তলৰ (পৃথিবীৰ) পৰা তোমালোকৰ

বয়সত সৎ বা অসৎ কামৰ ফল আমি ভোগ কৰি (৫) মৃত্যুৰ মুখত পৰোঁ। (৬) তাৰ
পিছত হ'ব আমাৰ পুনৰুত্থান; (৭) তাৰ পিছত শেষ বিচাৰৰ দিন, আক অনন্ত জীৱনৰ
আৰম্ভণি। এই সাভোটা স্তবৰ মাজেদি মানৱ জীৱনৰ বিচিত্ৰ গতি।

৫০। পাৰ্থিৱ জীৱনত মানুহৰ ৰক্ষাৰ নিমিত্তে প্ৰেৰিত ফিৰিখ্-তাবিলাক। চোৱাঁ,
১৩ : ১২; ৪২ : ১১।

৫১। পৃথিবীৰ পৰা প্ৰাণ উলিয়াবৰ নিমিত্তে আন ফিৰিখ্-তাবিলাকক আল্লাই পঠায়।
সেই বিলাকে ইয়াত দূত বোলা হৈছে। বাই ফিৰিখ্-তাজনৰ নাম হৈছে আব্-বাইয় (আ)।

প্ৰতি শান্তি প্ৰেৰণ কৰে,^{৫২} নাইবা তেওঁ তোমালোকক ভিন ভিন দলত বিভক্ত কৰি বিশৃঙ্খলাৰ সৃষ্টি কৰে, আৰু পৰস্পৰ কলহ-বিবাদৰ (তিতা) আত্মদলবলৈ দিয়ে ;^{৫৩} চোৱাঁ আমি নিদৰ্শনসমূহ কিদৰে ঘূৰাই ঘূৰাই বৰ্ণনা কৰোঁ, যাতে সিহঁতে তাক বুজিব পাৰে ।

৬৭। আৰু তোমাৰ জাতিয়ে ইয়াক মিছা^{৫৪} বুলি ভাবিছিল অথচ ই সত্য ; কোৱাঁ, মই তোমালোকৰ ওপৰত কাৰ্য্যনিৰ্বাহক^{৫৫} নিযুক্ত হোৱা নাই ।

৬৮। প্ৰত্যেক ভবিষ্যৎবাণী পূৰ্ণ হোৱাৰ নিমিত্তে নিৰূপিত সময় আছে ; আৰু তোমালোকে আগলৈ জানিব পাৰিব।

৬৯। আৰু যেতিয়া তুমি দেখি পোৱা, সিহঁতে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ বিষয়ে বুধা তৰ্ক কৰি আছে, তেতিয়া সিহঁতে এই বিষয় এৰি আন বিষয়লৈ আলচ নকৰালৈকে সিহঁতৰ পৰা আঁতৰি থাকিব। আৰু যদি (কেতিয়াবা) খয়তানে তোমাক এই আদেশ পাহৰায়, তেন্তে সেই আদেশ আকৌ মনত পৰাৰ পিছতেই অস্তায়কাৰীবিলাকৰ দলৰ সঙ্গত আৰু বহি নাথাকিব।^{৫৬}

৭০। আৰু যিসকলে আল্লালৈ ভয় ৰাখে সিহঁতৰ কাৰ্য্য সম্বন্ধে সেই সকলৰ কোনো দায়িত্ব নাই ; কেৱল ভাল উপদেশ তেওঁলোকে যেন সিহঁতক দি থাকে ;^{৫৭} সম্ভৱ সিহঁতে (তাৰ ফলত) নিজকে পাপৰ পৰা ৰক্ষা কৰে ।

৫২। ৬৭ৰ শান্তি, যেনে বিজুলী, বাণপাণী, অত্যাচাৰী ৰজাৰ শাসন, বাহিৰৰ পৰা শত্ৰুৰ আক্ৰমণ। ভাল শান্তি, যেনে, ভূমি-কম্প, প্ৰজাৰ বিদ্ৰোহ।

৫০। গৃহ-যুদ্ধ (civil war)। আৰব বুৰঞ্জী পঢ়ি আমি বুজিব পাৰিছোঁ, জাতি উপজাতিৰ মাজত হোৱা বৰা যুদ্ধ বিগ্ৰহে সিহঁতৰ জীৱনী শক্তি নষ্ট কৰিছিল।

৫৪। (১) শান্তি নমা সম্বন্ধে ভবিষ্যৎবাণীক, (২) আল্লাৰ বাণী কোৱানক।

৫৫। কাৰ্য্যনিৰ্বাহক হৈছে আল্লা। শান্তিৰ উচিত সময়, তাৰ ধৰণ আৰু পৰিমাণ, আল্লাইহে জানে।

৫৬। সত্যৰ উপহাস কৰা লোকৰ সঙ্গ লবলৈ এই আয়তে নিষেধ কৰিছে। যদি কেনেবাটো আমি তেনেলোকৰ সঙ্গত পৰোঁ সেই সঙ্গ সংক্ৰামক ৰোগৰ দৰে ভয়গ কৰিব লাগে। চোৱাঁ, ৪ : ১৪১।

৫৭। অস্তায়কাৰীবিলাকে যি অসৎ কাৰ্য্য কৰে তাৰ বাবে ধৰ্মপৰামৰ্শসকলৰ কোনো দায়িত্ব নাই। দায়িত্ব কেৱল সিহঁতক ভাল উপদেশ দিয়া আৰু স্পৰ্শে আনিবলৈ বন্ধ লোৱা।

৭১। আৰু যিবিলাকে নিজৰ ধৰ্ম্মক আমোদ প্ৰমোদ আৰু বং-ধেমালি^{৮৮} স্বৰূপ গ্ৰহণ কৰিছে, আৰু যিবিলাকক পাৰ্থিৱ জীৱনে প্ৰবঞ্চনাত পেলাইছে সিহঁতক তুমি বৰ্জ্জন কৰিবা, আৰু এই কোৰান দ্বাৰা উপদেশ দি থাকিবা : আজ্ঞাই যি (পাপ) অৰ্জ্জন কৰিছে জানোচা তাৰ বাবে তাকেই বিনাশ কৰা হয় ; (তেনে অৱস্থা)ত আল্লাৰ বাহিৰে সেই আত্মাৰ আন বন্ধু নাথাকিব আৰু (তাৰ হৈ) কোনো খাটোতাও নাথাকিব ; এনেকি সেই আত্মাই যদি যথাসম্ভৱ কৃতিপুৰণ আগ বঢ়ায়, তাৰ পৰা সি গৃহীত নহ'ব ; সিহঁতে যি (পাপ) অৰ্জ্জন কৰিছিল তাৰ বাবে সিহঁতকেই বিনাশ কৰা হ'ব ; সিহঁতক উতলা পানী পিবলৈ দিয়া হ'ব আৰু কষ্টদায়ক শাস্তি, কিয়নো সিহঁতে অবিশ্বাস কৰিছিল।^{৮৯}

ককু ৯

আল্লাৰ একত্ব সম্বন্ধে হত্ভৰত ইব্ৰাহিমৰ যুক্তি ; আল্লাত বিশ্বাস থাকিলে সৰলতা আৰু শান্তি লাভ হয়।

৭২। তুমি কোৱাঁ, আল্লাক এৰি আমি অইনক আহ্বান কৰিম নে, যি আমাৰ উপকাৰ কৰিব নোৱাৰে আৰু আমাৰ অপকাৰো কৰিব নোৱাৰে ? আৰু আল্লাই আমাক পথ প্ৰদৰ্শন কৰাৰ পিছতো আমি এনে এজনৰ নিচিনাকৈ পিছ হুহকি যাম নে, যিজনক খয়তানবিলাকে^{৯০} পৃথিবীৰ এনে ঠাইত এৰি থৈ আহে য'ত সি বিবুদ্ধি হৈ ইফালে সিফালে ঘূৰি ফুৰে,^{৯১} অথচ তাৰ সঙ্গীবিলাকে তাক সুপথৰ পিনে মাতে : আমাৰ ওচৰলৈ আহাঁ। তুমি কোৱাঁ,

৮৮। চোৱাঁ এই চুৰাৰে আঃ ৩৩।

৮৯। অবিশ্বাসীবিলাকৰ সত্ত্বত পৰি বিশ্বাসীসকলে যেন নিজৰেই কৰ্ত্ত নকৰে এয়ে আল্লাৰ আদেশ। বৰ্জ্জন কৰাৰ অৰ্থ সিহঁতৰ দিনবাতিৰ সঙ্গী নোহোৱা। ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰ আৰু ভাল উপদেশৰ কাম শেষ বৃহত্তলৈকে এৰিব নালাগে। এনে সজ কামৰ পৰা কান্ধ হলে জগত্তত সভ্য আৰু ভাৱ কেনেকৈ প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব ?

৯০। এনে দুৰ্দাস্ত আৰু পাপীলোক যিবিলাকে মাহুহক আল্লাৰ পথৰ পৰা বিচলিত কৰি তাৰ নৈতিক আৰু আত্মিক অধঃপতন সাধন কৰে।

৯১। যেনেকৈ ঠাবিয়নিত বা মকতুমিত মাহুহে নিজৰ লক্ষ্য হেৰুৱাই বিবুদ্ধি হৈ ইফালে সিফালে বাট বিচাৰি ফুৰে তেনেকৈ খয়তানৰ অত্যাচাৰীবিলাকে বাট হেৰুৱাই পৰৱৰ্তী ঠাইৰ পৰা বহুত দূৰলৈ আঁতৰি যায়।— ব, ম, আহ্.মদ।

বাস্তৱতে আল্লাই দেখুওৱা পথেই নুপথ; আৰু আমি যেন ব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিপালকৰ প্ৰতি আত্মসমৰ্পণ কৰোঁ। এয়ে আদেশ আমাক দিয়া হৈছে;

৭৩। আৰু (আদেশ দিয়া হৈছে) নমাজৰ অঙ্গুষ্ঠান কৰিবা, আৰু তেওঁলৈ ভয় ৰাখি চলিবা, আৰু তেওঁৰেই সেইজন যিজনৰ ওচৰলৈ তোমালোকক গোট খোৱাই নিয়া হব।

৭৪। আৰু তেওঁৰেই সত্যৰ সৈতে আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱী সৃজন কৰিছে; আৰু যিদিনা তেওঁ কব, হৈ যোৱা, সকলোৰে (তেওঁৰ ইচ্ছা আৰু বিধান মতে) সৃষ্টি আৰু বিকাশ হব।^{৬২}

৭৫। তেওঁৰ বাণী সত্য; আৰু যিদিনা শিঙাত ফুঁ দিয়া হব,^{৬৩} ৰাজত্ব তেওঁৰেই চলিব; তেওঁ অদৃশ্য আৰু দৃশ্যৰ জ্ঞাতা,^{৬৪} আৰু তেওঁৰেই শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী, সৰ্ব্বজ্ঞাতা।

৭৬। আৰু যেতিয়া ইব্ৰাহিমে নিজৰ পিতৃ আজৰক^{৬৫} কলে, প্ৰতিমা-সমূহক উপাস্ত বুলি তুমি গ্ৰহণ কৰিছা নে কি? মই সচাকৈয়ে তোমাক আৰু তোমাৰ দলক প্ৰকাশ্য ভ্ৰমত পৰি ধৰা দেখিছোঁ।

৬২। “কুন্ ফয়কুন্” ফাকি কোৱাৰ বহুত ঠাইত আছে, যেনে, ১ : ১১৮; ৩; ৪৮; ৩ : ৬০; ১৬ : ৪১; ১২ : ৩৬; ৩৬ : ৮২; আৰু ৪০ : ৬২। সকলো ঠাইত একেটা অৰ্থ, আল্লাই যিহকে ইচ্ছা কৰে, যিহকে মীমাংসা কৰে (কৰা আম্বন্) সি নোহোৱাকৈ নাথাকে; কিন্তু আল্লাৰ বিধান মতে হয়। এক যুহুৰ্ত্ততো হব পাৰে, এক যুগতো হব পাৰে, তেওঁ যি নিয়ম ৰাখি দিছে সেই অনুযায়ী।

৬৩। মহাবিচাৰৰ ঘোষণা স্বৰূপ।

৬৪। অদৃশ্য জ্ঞান, ভবিষ্যতৰ জ্ঞান. দৃশ্য জ্ঞান, বৰ্তমানৰ জ্ঞান।

৬৫। ‘আব্ শক্ব’ অৰ্থ পিতা বা দদাই। কেতিয়াবা বয়সে ডাঙৰ আন সম্বন্ধীয়কো বুজায়। মোলানা আজাদেও আজব্ হজ্ৰত ইব্ৰাহিমৰ দদায়ক বুলি তেওঁৰ ভব্-মুাম্মল্ কোব্-আনত লিখিছে। হজ্ৰত খলীফা বঃ মাহ্মুদ আহ্-মদ চাহেবে নিজৰ তফচীৰ কবীৰত এই সম্বন্ধে দীৰ্ঘলৈক আলোচনা কৰি লিখিছে : খৃষ্টীয় ইতিহাসৰ পণ্ডিত ইয়ুচিবিয়চ (Eusebius) মতে, তেওঁৰ দদায়কৰ নাম আছিল আদাৰ বা আথাৰ (Athar)। ইব্ৰাহিম (আ) পিতায়কৰ স্তুত্যৰ পাছতে আদাৰ বা আথাৰৰ ঘৰতেই ইব্ৰাহিম থাকিব ধৰিল।

আজব্ বে ইব্ৰাহিমৰ দদায়ক তাৰ অভ্যন্তৰিক প্ৰমাণো আছে। ২ : ১১৫ আয়তত আল্লাই ইব্ৰাহিমক তেওঁৰ আজব (দদায়কৰ) নিষিদ্ধে প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ নিষেধ কৰিছে। ১৪ : ৪২ আয়তত হজ্ৰত ইব্ৰাহিমে প্ৰাৰ্থনা কৰিছে, আৰু সেই

৭৭। আক এইদৰেই আমি ইব্রাহিমৰ আগত আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ ৰাজ্য শাসনৰ বহুশ্ৰু প্ৰকাশ কৰিছিলোঁ, যাতে তাৰ ফলত তেওঁ সেইসকলৰ অন্তৰ্গত হয় যিসকলে নিশ্চিতকৈ বিশ্বাস কৰিছে।

৭৮। পিছত যেতিয়া তেওঁক নিশাৰ আন্ধাৰে আবৰি ধৰিলে, তেওঁ তৰা এটি দেখা পালে; তেওঁ কলে, এয়ে নে মোৰ প্ৰভু! আৰু তৰাটি অদৃশ্য হ'লত তেওঁ কলে, অদৃশ্য হৈ যোৱাবিলাকক মই ভাল নাপাওঁ।

৭৯। পিছত যেতিয়া জোনে পোহৰ দিয়া দেখিলে তেওঁ কলে, মোৰ প্ৰভু এয়ে নে! আকৌ ই অদৃশ্য হ'লত তেওঁ কলে, মোৰ প্ৰভুৱে মোক সুপথ নেদেখুওৱা হ'লে মই নিশ্চয় সেইবিলাকৰ অন্তৰ্গত হ'লোঁহেতেন যিবিলাক বিপথে গৈছে।

৮০। তাৰ পিছত যেতিয়া তেওঁ বেলিয়ে পোহৰ দিয়া দেখিলে তেওঁ কলে, মোৰ প্ৰভু এয়ে নে! ই সবাতকৈ ডাঙৰ। যেতিয়া ইয়ো মাৰ গল তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, তোমালোকে যে অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পতিছা তাৰ নিমিত্তে মই কোনোমতে দায়ী নহওঁ।^{৬৬}

৮১। যিজনে আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিবী সৃষ্টি কৰিছে মই একাগ্ৰভক্তিয়ে সৈতে তেওঁৰ ফাললৈ মূ কৰিছোঁ;^{৬৭} আৰু মই সেইবিলাকৰ মাজৰ নহওঁ যিবিলাকে আল্লাৰ সমানে অইন উপাস্ত পাতি লয়।

প্ৰাৰ্থনাত 'ওয়ালিদ' শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিছে। আজব্ সৰ্ব্বদে 'আব্' শব্দ প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। আজব্ ইব্রাহিমৰ ওয়ালিদ (পিতৃ) হোৱা হ'লে আল্লাই নিবেদন কৰা সৰ্ব্বোত্তম তেওঁ কিয় আজবৰ নিমিত্তে প্ৰাৰ্থনা কৰিলে? গতিকে এয়ে ঠিক, আজব্ ইব্রাহিমৰ দৰায়েক আছিল। বাইবেলতো (বংশাৱলীত) তেওঁৰ নাম 'আব' বুলি লিখা হৈছে।

৬৬। হজ্ৰত ইব্রাহিম (আ) সমগ্ৰ বিশ্ব বিচিহ্নভাৱে আল্লাৰ জ্ঞান, কৰুণা আৰু মহিমা দেখি পাইছিল। কেনুদিয়ান আৰু চেবিয়ানবিলাকে যে সূৰ্য্য, চন্দ্ৰ আৰু নক্ষত্ৰক উপাসনাৰ যোগ্য ভাবিছিল সিহঁতৰ ভ্ৰান্তি হজ্ৰত ইব্রাহিমৰ বৃত্তি বাবা দেখুৱাইছিল। এটি অপূৰ্ণ কপকত তেওঁ ইয়াকে দেখুৱাইছিল যে গ্ৰহ-নক্ষত্ৰ চন্দ্ৰ-সূৰ্য্য অস্থায়ী বস্তু, আৰু আৰাধনাৰ যোগ্য হ'ব নোৱাৰে। তেওঁ নিজৰ গোটেই জীৱনটো তোহীদ (এক আল্লাত বিশ্বাস আৰু তেওঁৰেই আৰাধনা) প্ৰচাৰৰ কাৰণে উৎসৰ্গ কৰিছিল আৰু সেই তোহীদৰেই পূৰ্ণ বিকাশ হ'ল।

৬৭। চোৰী, ৩ : ৯৬। একনিষ্ঠ সেৱক ('হানীক') ইব্রাহিমৰ বৰ্ম তোমালোকে অৱলম্বন কৰা, অৰ্থাৎ তোহীদৰ বৰ্ম। 'হানীক' সৰ্বদে আৰু চোৰী ২ : ৩৭, ৩ : ৬৮,

৮২। আক তেওঁৰ জাতিয়ে তেওঁৰ সৈতে বিতৰ্ক কৰিছিল। তেওঁ কলে, কি। আল্লাৰ বিষয়ে মোৰে সৈতে তোমালোকে বিতৰ্ক কৰিছা নে, অথচ তেওঁৰেই আগৰে পৰা মোক সুপথ দেখুৱাইছে? আক মোৰ প্ৰভুৰ ইচ্ছা নহলে, তোমালোকে যাক তেওঁৰ সমানে উপাস্য পাতিছা তালৈ মই নিশ্চয় কোনো ভয় নাৰাখোঁ; মোৰ প্ৰভুৰ জ্ঞানে সকলো বস্তুকে জুৰি ধৰি আছে; তথাপি তোমালোকে উপদেশ গ্ৰহণ নকৰা নে?

৮৩। আক তোমালোকে যাক আল্লাৰ সমানে উপাস্য পাতিছা তালৈ মই কেনেকৈ ভয় বাখিম, যেতিয়া তাক তেওঁৰ সমানে উপাস্য পাতিবলৈ তোমালোকে নিজেই ভয় নকৰা, অথচ এই বিষয়ে আল্লাই তোমালোকৰ প্ৰতি কোনো অলস্তু প্ৰমাণ অৱতীৰ্ণ কৰা নাই? এতেকে (তুমি কোৱাঁ), তোমালোকে ভাবি চোৱাঁ, এই দুই দলৰ মাজত শান্তি লাভ কৰিবলৈ কোনটো দলৰ বেচি অধিকাৰ আছে, যদিহে তোমালোকৰ জ্ঞান থাকে।

৮৪। যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে, আক নিজ বিশ্বাসক অজ্ঞায়েৰে ৬৮ সৈতে সানমিহলি কৰা নাই সেইসকলৰ নিমিত্তে থাকিব শান্তি, আক সেইসকলেই হৈছে সুপথগামী।

ককু ১০

হজ্ৰত ইব্ৰাহিমৰ (আ) বংশধৰ সকল বচুলে আল্লাৰ একত্ব (তোহীদ)

স্থাপিত কৰিছিল; তেওঁলোক আল্লাই দেখুওৱা সুপথত

আছিল, আক মানৱজাতিক সেই বাটেদি

চলিবলৈ আহ্বান কৰিছিল।

৮৫। এয়ে আমাৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ যি আমি ইব্ৰাহিমক তেওঁৰ জাতিক বুজাবলৈ দান কৰিছিলোঁ: আমি যাকে ইচ্ছা তাকেই মান-সন্মানত উন্নতিশীল কৰোঁ; ৬৯ নিশ্চয় তোমাৰ প্ৰভু শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী, সৰ্ব্বজ্ঞাত।

৮৬। ইয়াত আবাবী শব্দ ‘জুলুম’ৰ ভাঙনি আমি ‘অজ্ঞান’ কৰিছোঁ। হজ্ৰতৰ (ব) স্বহাৰাসকলে প্ৰশ্ন কৰাত তেওঁ জুলুমৰ অৰ্থ কলে খিৰ্ক অৰ্থাৎ আল্লাই সৃষ্টি কৰা বস্তুৰ উপাসনা কৰা। প্ৰকৃত বিশ্বাসৰ লগত খিৰ্কৰ কোনো সূদ্ধতি থাকিব নোৱাৰে। ইচ্ছামৰ্মে মতে খিৰ্ক গুৰুতৰ অজ্ঞান, জুলুমে’ আজীম।

৮৭। হজ্ৰত ইব্ৰাহিমৰ (আ) দৰে আল্লাই সকলো বচুলকে প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ দিছিল। এনে প্ৰমাণ হাততলৈ তেওঁলোকে ধৰ্ম আক সত্য পৃথিৱীত প্ৰচাৰ কৰিছিল।

৮৬। আৰু আমি তেওঁক ইচ্ছাক আৰু ইয়াকুব (ইচ্ছাকৰ পুতেক) দান কৰিছিলোঁ ; প্ৰত্যেকজনকেই আমি সুপথ প্ৰদৰ্শন কৰিছিলোঁ ; আৰু আমি আগেয়ে মুহক আৰু তেওঁৰ^{১০} বংশধৰ দাউদ আৰু চুলেইমান আৰু আইয়ুব আৰু ইয়ুচুফ্ আৰু য়ুচা আৰু হাকনকো সৈয়ে সুপথ প্ৰদৰ্শন কৰিছিলোঁ ; আৰু এইদৰেই আমি সজ কাম কৰোঁতাবিলাকক প্ৰতিদান দিওঁ।^{১১}

৮৭। আৰু (আমি সুপথ দেখুৱাইছিলোঁ) জকৰিয়া আৰু ইয়হুয়া আৰু ঈচা আৰু ইল্য়াকো ; প্ৰত্যেকজনেই ধৰ্ম্মপৰায়ণসকলৰ মাজৰ আছিল ;

৮৮। আৰু (আমি সুপথ দেখুৱাইছিলোঁ) ইম্মাইল আৰু আল্ইয়াচা' আৰু ইয়ুচুফ্ আৰু লুডকো, এইসকলক বজলোকৰ ওপৰত আমি ঐচ্ছিকতা দান কৰিছিলোঁ ;

৮৯। আৰু (আমি সুপথ দেখুৱাইছিলোঁ) তেওঁলোকৰ পিতৃপুৰুষ, আৰু তেওঁলোকৰ সম্ভান-সম্ভতি, আৰু তেওঁলোকৰ ভ্ৰাতৃসকলৰ বজতক ; আৰু এই সকলক (আমাৰ অনুগ্ৰহৰ ভাগী হবলৈ) আমি নাচি লৈছিলোঁ ; আৰু তেওঁলোকক পোন বাটেদি পৰিচালিত কৰিছিলোঁ।

৯০। এয়ে আল্লাৰ সুপথ ; এই পথত তেওঁ নিজ দাসবিলাকৰ মাজৰ যাকে ইচ্ছা তাকে পৰিচালিত কৰে ; কিন্তু তেওঁলোকে যদি অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্য পাতিলেহেতেন, তেন্তে নিশ্চয় তেওঁলোকে যি (সজ) কাম কৰিছিল সকলো তেওঁলোকৰ কাৰণে ব্যৰ্থ হ'লহেতেন।^{১২}

৯১। এইসকলকেই আমি ধৰ্ম্মপুথি, বাজুত্,^{১৩} আৰু নবিত্ত দান কৰি-

১০। হজ্জ্বত ইব্ৰাহিম (আ) হজ্জ্বত মুহম্ম (আ) বংশত জন্মিছিল। সেই দৈপি ইব্ৰাহিমৰ বংশধৰকো মুহম্মেই বংশধৰ বুলিব পাৰি।

১১। এই আয়ত আৰু ইয়াৰ পিছৰ কেইটি আয়তত ১৮জন বচুলৰ নাম উল্লেখ কৰা হৈছে। এই ঠাইত সময় অশুদ্ধিৰে নাম উল্লেখ হোৱা নাই, কিন্তু পিছৰ চুৰা ৬ সময়ৰ ক্ৰম বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

১২। সকলো বচুলে হজ্জ্বত ইব্ৰাহিমৰ অনুসৰণ কৰি মাহুহক খিৰুৰ পৰা বিবত থাকিবলৈ উপদেশ দিছিল আৰু মন প্ৰাপ দি পৃথিৱীত তৌহীদ স্থাপন কৰিছিল। এই তৌহীদৰ পূৰ্ণ বিকাশ হজ্জ্বত মহম্মদৰ (স) দাবা হৈছিল যি: সপ্তম শতিকাত। চোৱা, ২১ : ২৬।

১৩ ; আৰবী শব্দ 'আল্হুৰুম'ৰ এক অৰ্থ বাজুত আৰু অইন অৰ্থ সত্যৰ জ্ঞান, আল্লাৰ আৰু তেওঁৰ গুণসমূহৰ জ্ঞান।

ছিলোঁ; গতিকে যদি অবিশ্বাসীবিলাকে তাত বিশ্বাস নকৰে (নকৰক), কিয়নো আমি অইন এটা জাতিক^{১৪} যি সেইবিলাক (আল্লাৰ দান) অস্বীকাৰ নকৰে (ক্ষমতা দান কৰি) সেই ভাৰ অৰ্পণ কৰিচোঁ।

৯২। যিসকলক আল্লাই পথপ্ৰদৰ্শন কৰিছে এই সকলেই; এতেকে (হে বচুল,) তুমিও তেওঁলোকৰেই পথ অনুসৰণ কৰাঁ;^{১৫} তুমি কৈ দিয়া, ইয়াৰ বাবে মই তোমালোকৰ পৰা একো প্ৰতিদান বিচৰা নাই; সকলো জাতিৰ নিমিত্তে এই কোৰান সৎ উপদেশ মাথোন।

ককু ১

হজ্ৰত মুচা (আ) আৰু হজ্ৰত দৈচাৰ (আ) প্ৰতি আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ ;
কোৰান পূৰ্ববৰ্ত্তী প্ৰত্যাদেশৰ সমৰ্থক; গতিকে কোৰানত
বিশ্বাস কৰা যুক্তিসঙ্গত।

৯৩। আৰু আল্লাই মানুহৰ প্ৰতি কোনো প্ৰত্যাদেশ অৱতীৰ্ণ কৰা নাই এনে আশাৰ কথা কৈ সিহঁতে আল্লা যি মহিমাৰ যোগ্য তেনে মহিমা তেওঁক কৰা নাছিল। তুমি কোৱাঁ, মুচাই মানৱজাতিৰ নিমিত্তে যি ধৰ্ম্মশ্ৰেষ্ঠ জেউতি আৰু পথ-প্ৰদৰ্শন স্বৰূপ লৈ আনিছিল তাক কোনে অৱতীৰ্ণ কৰিছিল? তাক তোমালোকে কেইখিলা কাগজত লিপিবদ্ধ কৰি থৈছা; তাৰে এভাগ তোমালোকে প্ৰকাশ কৰিছা আৰু সবহভাগকেই গোপন কৰি থৈছা;^{১৬} আৰু যি বিষয়ে তোমালোক আৰু তোমালোকৰ পিতৃপুৰুষো অজ্ঞান আছিল। তাৰ বিষয়ে

১৪। হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব) আৰু তেওঁৰ অনুগামীসকলক বুজাইছে। তেওঁলোকক আল্লাই নিযুক্ত কৰিছিল মানৱজাতিক ধৰ্ম্ম আৰু সত্যৰ শিক্ষা দিবলৈ আৰু ভৌদ্দৰ বাট দেখুৱাবলৈ।

১৫। এই আয়তৰ পৰা স্পষ্টকৈ বুজিব পাৰি, ইচলাম নতুন ধৰ্ম্ম নহয়; সকলো নবী আৰু বচুলে একেটা ধৰ্ম্মকে প্ৰচাৰ কৰিছিল: আল্লাৰ একমত বিশ্বাস, তেওঁৰ শ্ৰেয় আৰু বাধ্যতা। সেই শিক্ষাবোৰ কোৰানে বন্ধা কৰিছে; আৰু হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব) পৱিত্ৰ জীৱনত সেই শিক্ষাৰ পূৰ্ণ বিকাশ হৈছিল। গতিকে যি ধৰ্ম্ম আল্লাৰ পৰা আহিছে তাক ইচলামে মুঠতে সচা বুলি মানি লৈছে আৰু তাৰ নিন্দা কৰা নাই।

১৬। চোৱাঁ, ২: ৮৭। হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব) আগৰণ সৰ্ব্বকৈ বিবিলাক

তোমালোকক শিক্ষা দিয়া হৈছে। কোৱাঁ, আল্লাই (অৱতীৰ্ণ কৰিছে) ; পিছত সিহঁতক বুখা আলোচনাত পৰি ওমলি থাকিবলৈ দিয়ঁ।

১৪। আক যি ধৰ্ম্মপুথিক মজলৰে পৰিপূৰ্ণ কৰি আক পূৰ্বেৰ অহা সত্যৰ সমৰ্থকৰূপে আমি অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ সি এইধৰনেই ; উদ্দেশ্য এই, যাতে তুমি নগৰজননীক^{১৭} আক তাৰ চাৰিওফালে থকা মানুহবিলাকক^{১৮} সতৰ্ক কৰিব পাৰা ; আক যিসকলে পৰকালত বিশ্বাস কৰে সেইসকলে ইয়াতো বিশ্বাস স্থাপন কৰে, আক সেইসকলে নিয়মপৰায়ণ হৈ নিজ নমাজৰ সংৰক্ষণ কৰে।

১৫। আক সেইজনতকৈ কোন অধিক অত্যাৱকাৰী যিজন আল্লাৰ সন্মুখে মিছা সাজে বা এঠি বুলি কয়, মোৰ প্ৰতি আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ হৈছে, অথচ তাৰ প্ৰতি একোকে প্ৰত্যাদেশ হোৱা নাই^{১৯}, আক যিজন কয়, আল্লাই যি নমাই পঠিয়াইছে ময়ো তাৰে সদৃশ নমাই আনিব পাৰোঁ^{২০} আক যদি তুমি দেখিলা তেতেন ! অত্যাৱকাৰীবিলাকে কেনেকৈ মৃত্যু যাওনা ভোগ কৰিছে আক কেনেকৈ ফিৰিশ্বতাৰিলাকে নিজৰ তাতসমূহ মেলি (কব ধৰিছে), তোমালোকে নিজৰ প্ৰাণসমূহ (শৰীৰৰ পৰা) উলিয়াই আনা ; আজিৰ দিনা^{২১} তোমালোকক

ভবিষ্যৎবাণী ভোৰাতত আছিল সেইবিলাক ইহুদীবিলাকে প্ৰকাশ নকৰিছিল। সিহঁতে ভোৰাতৰ কিছু অংশত বিশ্বাস কৰিছিল, আক কিছু অংশত নকৰিছিল।

১৭। সেই সময়ত মক্কা আৰব দেশৰ ৰাজনৈতিক আক বাণিজ্য কেন্দ্ৰ আছিল। আক কা'বা খৰীফ থকাৰ কাৰণে ধৰ্ম্ম কেন্দ্ৰও আছিল। এঠি কাৰণে মক্কা 'নগৰসমূহৰ মাতৃ' (উম্মুল কুবা) বোলা হৈছিল। আক বিশেষকৈ আজিলৈকে মক্কা ইচ্লাম ধৰ্ম্মৰ কেন্দ্ৰ ; আক হৰ্ষ সম্পন্ন কৰিবলৈ সমগ্ৰ জগতৰ মুচলমান অন্ততঃ বচৰে এবাৰ ইয়াতে সন্মেলন হয়।

১৮। উপজাতিবিলাক আক মক্কাৰ বেহুইন বিলাক।

১৯। চোৱাঁ ৬ : ২২ টা। এই কথা কাকি কোৱানত বাৰ বাৰ উল্লেখ কৰা হৈছে। চোৱাঁ, ৭ : ৩৮ ; ১০ : ১৮ ; ১১ : ১২ ; ৬১ : ৮।

২০। আজিলৈকে কোৱানৰ সৰূপ পুথি সিহঁতে বচনা কৰিব পৰা নাই। চোৱাঁ, ১৭ : ৮৯। আল্লাৰ বাণী আক মানুহৰ বাণীৰ মাজত প্ৰভেদ থাকিবই। এনেকি, হুদী৮ হৈছে হজ্জত বচলৰ (২) বাণী আক জ্ঞানৰে পৰিপূৰ্ণ ; কিন্তু এই বাণীৰ লগত কোৱানৰ ভাবাৰ মিল নাই। সেইদেখি যিবিলাকে কয় কোৱান বচলে নিজে বচনা কৰা পুথি, সেইবিলাকৰ কথা সত্য হ'ব নোৱাৰে।

২১। কোৱান অধ্যয়ন কৰিলে বুজিব পাৰি, শাস্তিৰ তিনিটা কাল আছে। (১) এই পৃথিৱীৰ জীৱনতেই শাস্তি আমি ভোগ কৰোঁ। আত্ম-সংশোধন কৰিলে আল্লাই কৰা দিয়ৈ আক শাস্তি আঁতৰাই নিয়ে। (২) মৃত্যুৰ পাছত পৰা মহাবিচাৰণ দিনতকে

প্ৰতিফল দিয়া হ'ব লাঞ্ছনাৰ শাস্তি, কিয়নো তোমালোকে আল্লাৰ বিৰুদ্ধে অসত্য কথা কৈছিল, আৰু অহংকাৰ কৰি তেওঁৰ নিদৰ্শনসমূহ অস্বীকাৰ কৰিছিল।

৯৬। আৰু আমি যিদৰে তোমালোকক প্ৰথমবাৰ সৃজন কৰিছিলোঁ সেইদৰে (আজি) তোমালোকে অকলশৰীয়াকৈ আমাৰ ওচৰলৈ আহিছা, আৰু যি সম্বল^{৮২} আমি তোমালোকক দান কৰিছিলোঁ। তোমালোকে নিজৰ পিঠিৰ পিছত এৰি থৈ আহিছা ; আৰু (আজি) তোমালোকৰ লগত তোমালোকৰ হৈ সেই খাটোঁতাবিলাকক আমি নেদেখোঁ যিবিলাকক তোমালোকে নিজ কাৰ্য্যত অংশী বুলি ভাবি লৈছিল। ; এতিয়া তোমালোকৰ পৰস্পৰৰ সম্বন্ধ ছিগিল। আৰু তোমালোকে যি (সাহায্য লাভ কৰিবা বুলি) ভাবি থৈছিল। সকলো তোমালোকৰ পৰা দূৰীভূত হল !

ককু ১২

প্ৰাকৃতিক জগতত ক্ৰমোন্নতিৰ ধাৰা ; আধ্যাত্মিক জগততো তেনে ধাৰা।

আমি দেখা পাওঁ ; সেয়ে আল্লাৰ অস্তিত্ব আৰু ক্ষমতা।

আৰু শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানৰ পৰিচয় !

৯৭। নিশ্চয় আল্লাই শস্যৰ বীজ আৰু খেজুৰ গুটিক ফালি তাৰে পৰা অঙ্কুৰ উৎপাদন কৰে ; তেওঁ মৃতকৰ পৰা জীৱিতক উদ্ধাৰ কৰে, আৰু যি জীৱিত তাৰ মৃত্যু সাধন কৰে ; এনেজনেই তোমালোকৰ আল্লা ; তোমালোকক তেন্তে কোনফালে লুৰাই নিয়া হৈছে ?^{৮৩}

যি শাস্তি ভোগ কৰিব লগা হয় তাক 'আজাবুল্ কৰ্ব' বোলে। কৰ্ব শব্দ শ পোতা গাঁতৰ অৰ্থত যদিও সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়, ইয়াৰ আছিল অৰ্থ হৈছে মৃত্যুৰ পাছৰ অৱস্থা। (৩) শেষ বিচাৰৰ দিনৰ পৰা (কিয়ামতৰ পৰা) সেই সময় পৰ্য্যন্ত যি আল্লাই নিৰ্দ্ধ ইচ্ছাৰে নিৰ্ণয় কৰে। সূক্ষীসকলৰ বিশ্বাস, শাস্তিৰ কাল অনন্ত হ'ব নোৱাৰে কিয়নো আল্লাৰ কৰুণা এদিন উপচি উঠিব, আৰু পাপ পুণ্যৰ প্ৰভেদ নকৰি সকলোকে আঙুৰি ধৰিব।

৮২। ঐশ্বৰ্য্য, বিভূতি, বহু বন্ধু-বান্ধব, আত্মীয়স্বজন, পাৰ্থিৱ সফলতা ইত্যাদি সকলো বুজাইছে।

৮৩। জন্মৰ , পছত মৃত্যু আৰু মৃত্যুৰ পিছত পুনৰ জীৱন, এনে ক্ৰমোন্নতি আধ্যাত্মিক জীৱনতো পৰিলক্ষিত হয়। জড়তাৰ হেচাত যি ব্যক্তি বা জাতি মৃত্যুপ্ৰায় তাক বা

৯৮। (তেওঁ বাতীক ফালি) পুৱাৰ উত্তৰ কৰে ; আৰু তেওঁ নিশাক
বিজ্ৰামৰ নিমিত্তে আৰু সূৰ্য্য আৰু চন্দ্ৰক সময় নিৰ্ণয়ৰ কাৰণে সৃষ্টি কৰিছে ;
এয়ে মহাশক্তিশালী, সৰ্বজ্ঞাতাই স্থিৰ কৰা বিধান । ৮৪

৯৯। আৰু তেওঁই নক্ষত্ৰসমূহক ভোমালোকৰ নিমিত্তে সৃজন কৰিছে,
যাতে সেউবোৰৰ সহায়ৰে স্থল আৰু সমুদ্ৰৰ ঘোৰ অন্ধকাৰত বাট দেখি পোৱা,
স্বৰূপতে যিবিলাকৰ জ্ঞান আছে সেইবিলাকৰ নিমিত্তে আমি নিদৰ্শনসমূহ
বহলাই বৰ্ণনা কৰিছোঁ । ৮৫

১০০। আৰু তেওঁই ভোমালোকক সৃজন কৰিছে এক আত্মাৰ পৰা ; পিছত
(ভোমালোকৰ নিমিত্তে আছে) স্থায়ী অৱস্থান আৰু অস্থায়ী আশ্ৰয়স্থল ; ৮৬
যিবিলাকৰ বোধশক্তি আছে সেইবিলাকৰ নিমিত্তে স্বৰূপতে আমি নিদৰ্শনসমূহ
বহলাই বৰ্ণনা কৰিছোঁ ।

১০১। আৰু তেওঁই আকাশৰ পৰা বৰষুণ নমাই পঠিয়ায়, পিছত আমি
তাৰ পৰা সকলো প্ৰকাৰ উদ্ভিদ উৎপন্ন কৰোঁ। তাৰ পিছত আমি তাৰ পৰা
সেউজীয়া গাঁহ-পাত উদ্ভৱ কৰোঁ ; তাৰে পৰা খোপা-বন্ধা শস্ত্ৰ উৎপাদন কৰোঁ,
আৰু খেজুৰ গছৰ কোষৰ পৰা তললৈ ওলমি থকা থোকবিলাক আৰু কাননসমূহ
একেবিধ আৰু বিভিন্নবিধৰ আগুৰ আৰু জলফাই আৰু দালিমৰে পৰিপূৰ্ণ ;
যেতিয়া তাত ফল ধৰে সেই ফলৰ পিনে আৰু যেতিয়া ই পকে তাৰ পিনে
ভোমালোকে দৃষ্টি কৰিবা ; কোনো সন্দেহ নাই বিশ্বাস স্থাপনকাৰীলোকৰ
নিমিত্তে ইয়াত নিদৰ্শনসমূহ আছে । ৮৭

সেই আতীক আগ্নাই বচুলৰ স্পৰ্শ দ্বাৰা জ্বলাই সজীৱ কৰে। এই ক্ৰমোন্নতিৰ কোনো
সীমা নাই, যেনে আগ্নাক আগ্নাই উপলব্ধি কৰাৰো সীমা নাই ।

৮৪। যেনেকৈ নিশাৰ অন্তত উদাৰ কিৰণবাণি বিয়পি পৰে তেনেকৈ অন্ধকাৰ
যুগৰ শেষত সত্যপণ অৱেগণৰ এক দিব্য যুগৰ অভ্যুদয় হয়। সূৰ্য্য আৰু চন্দ্ৰৰ আবৰ্ত্তন
আৰু পৰিক্ৰমণে চক্ৰৰ গতি নিৰূপণ কৰে। সেইদৰে আগ্নাৰ প্ৰত্যাদেশ অন্তৰীৰ্ণ হৈ
অগতন্ত নতুন নতুন আধ্যাত্মিক জেউতিৰ একোটা যুগ প্ৰবৰ্ত্তন কৰে।

৮৫। যিজন আগ্নাই হাবি আৰু সাগৰত তৰাবিলাকৰ দ্বাৰা বাট দেখুৱায় সেইজনক
নবী বচুলৰ দৰে বহাগুৰুৰ দ্বাৰা তেওঁৰ কাৰলৈ দিশ বিচৰাবিলাকক সহায় কৰে।

৮৬। পাৰ্থিৱ জীৱন অস্থায়ী, পৰলোকৰ জীৱন চায়ী।

৮৭। ডাৱৰৰ পৰা বৰষুণ পৰি নানাবিধ শস্ত্ৰ আৰু ফলেৰে পৃথিবীক সেউজীয়া কৰি
নতুন প্ৰাণ দিয়ে ; সেইদৰেই আগ্নাই নিজ প্ৰত্যাদেশ বৰ্ণন কৰি যাহুৰৰ প্ৰাপ্ত

১০২। আৰু (চোৱাঁ) সিহঁতে যিন্‌বিলাকক^{১৮} আল্লাৰ সঙ্গী পাতিছে, অথচ তেৱেঁই সিহঁতক সৃষ্টি কৰিছে; আৰু অজ্ঞতাৰ কাৰণে সিহঁতে তেওঁৰ পুতেক জীয়েক স্থিৰ কৰি লৈছে; তেৱেঁই পৰম পৱিত্ৰ, আৰু সিহঁতে যি (আল্লাৰ সন্মুখে) বৰ্ণনা কৰে তাৰ পৰা তেওঁ বহুত ওখত।

ককু ১৩

আল্লা সকলো প্ৰাণী আৰু বস্তুবেই আদি স্ৰষ্টা; তেওঁ এজন, অদ্বিতীয়,
আমাৰ উপলব্ধি অতীত; সত্য নিজ গুণেৰে প্ৰতিষ্ঠিত
হ'ব, বলপ্ৰয়োগৰে নহয়; ইচ্ছামৰ অত্ৰ ধৰ্মাবলম্বীৰ
প্ৰতি উদাৰতা; নিদৰ্শন প্ৰদৰ্শন আল্লাৰ ইচ্ছাৰ
কথা; নবীয়ে নিজ ইচ্ছা আৰু বলেৰে
নিদৰ্শন আনিব নোৱাৰে।

১০৩। আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীৰ আদি^{১৯} স্ৰষ্টা (আল্লা); তেওঁৰ সহচৰীয়ে নাই, সম্ভাৱন তেওঁৰ কেনেকৈ হ'ব? আৰু তেওঁ সকলো বস্তুকে সৃজন কৰিছে; আৰু সকলো বস্তুবেই তেওঁৰ পূৰ্ণ জ্ঞান আছে।^{২০}

১০৪। তেৱেঁই তোমালোকৰ প্ৰভু আল্লা; তেওঁত ভিন্ন আন কোনো উপাস্ত নাই; সকলো বস্তুবেই^{২১} সৃজন কৰোঁতা; এতেকে তেওঁৰেই আৰাধনা কৰাঁ, আৰু তেৱেঁই সকলো বিষয়ৰ সম্পাদন কৰোঁতা।

স্পন্দন জগাই তোলে; আৰু গোটেই পৃথিৱীখন ফল আৰু ফুলেৰে পৰিপূৰ্ণ স্তম্ভৰ স্তম্ভৰ
উজ্জ্বল হৈ পৰে, আধ্যাত্মিক ৰূপে।

১০৫। 'যিন্' শব্দৰ মূল হৈছে 'বয়', অৰ্থ, আবৰণ, ঢাকনি। যি মানুহৰ পৰা আঁতৰ
হৈ থাকে আৰু দেখা নিদিয়ে তেনে মানুহকো যিন্ বোলে, যেনে হাবিত থকা উপজাতি।
জাপানৰ বতৰৰ দৰে যিবোৰ ডাঙৰ মানুহ জনসাধাৰণৰ পৰা বেলেগ হৈ থাকে তেনে
মানুহকো যিন্ নাম দিয়া হয়। পাহাড়-অন্ধবিশ্বাসী মানুহে (ইচ্ছামৰ পূৰ্বে আবৰবিলাকেও)
অমানুসিক ক্ষমতা থকা এবিধ প্ৰাণীক যিন্ বুলিছিল, আৰু সেইবিলাকক দেহতুল্য অস্থান
কৰিছিল। ইচ্ছামে এনেবিলাক অন্ধবিশ্বাস গুচালে।

১০৬। 'বদীঅ'ৰ অৰ্থ হৈছে, চানেকি নোহোৱাকৈ শূণ্য পৰা সৃজন কৰা। ইচ্ছামৰ
মতে আল্লা পদাৰ্থ আৰু আত্মাবো (matter and soul) সৃষ্টিকৰ্তা। আৰু এঠাইত (১৩
: ১৭) উল্লেখ হৈছে: "তেৱেঁই সকলো বস্তুৰ সৃষ্টিকৰ্তা।"

১০৭। কিয়নো তেওঁ নিজেই সৃষ্টি কৰিছে। যদি পদাৰ্থ আৰু আত্মাৰ আল্লাই সৃষ্টি
কৰা নাই তেন্তে তাৰ পূৰ্ণ জ্ঞানো তেওঁৰ হ'ব নোৱাৰে। কিন্তু ই অসম্ভৱ।

১০৫। নয়নসমূহে তেওঁক অল্পভব কৰিব নোৱাৰে, কিন্তু তেওঁৰ দৃষ্টিয়ে নয়নসমূহকো ঢুকি পায়; আৰু তেওঁ সূক্ষ্মদৰ্শী, পৰিজ্ঞাত।^{১১}

১০৬। স্বৰূপতে তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকলৈ আহিছে অলস্ত প্ৰমাণসমূহ; এতেকে যেয়ে দেখিব বুদ্ধিব ই তাৰ নিজৰেই কল্যাণৰ নিমিত্তে; আৰু যি নেদেখে হুবুজৈ তাৰ নিমিত্তে সি নিজেয়ে দায়ী; আৰু (তুমি কোৱাঁ) তোমালোকৰ ওপৰত মই বন্ধক হৈ অহা নাই।

১০৭। আৰু এইদৰে আমি নিদৰ্শনসমূহ ঘূৰাই ঘূৰাই বৰ্ণনা কৰোঁ (যাতে সিহঁতে সত্য গ্ৰহণ কৰিব পাৰে), আৰু যাতে সিহঁতে কয়, তুমি কেনে উত্তম শিক্ষা দিছা! আৰু যাতে জ্ঞানবান লোকৰ নিমিত্তে তাকে স্পষ্টকৈ ব্যক্ত কৰোঁ।

১০৮। তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমাৰ প্ৰতি যি প্ৰত্যাশা হৈছে তুমি তাৰেই অনুসৰণ কৰাঁ : তেওঁৰ বাহিৰে আন উপাস্ত নাই; আৰু তুমি সেই-বিলাকৰ পৰা আঁতৰি থাকিবা যিবিলাকে আল্লাৰ সমানে অইনক উপাস্ত পাতিছে।

১০৯। আৰু আল্লাই ইচ্ছা কৰা হলে, সিহঁতে অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত নপাতিলেহেতেন; আৰু সিহঁতৰ ওপৰত আমি তোমাক বন্ধক নিযুক্ত কৰা নাই; আৰু তুমি সিহঁতৰ কাৰণে সম্পাদন কৰোঁতাও নোহোৱা।

১১০। আৰু সিহঁতে আল্লাত ভিন্ন যিবিলাকক আহ্বান কৰে সেই বিলাকক নিন্দা নকৰিবা, নতুবা সিহঁতে নজনাকৈ আল্লা সন্মুখে বিদ্বেষৰ ভাবেৰে দুৰ্বাক্য প্ৰয়োগ কৰিব; এইদৰে আমি সকলো সম্প্ৰদায়ৰ কাৰণে সিহঁতৰ কাৰ্য্য (দেখিবলৈ) শোভনীয় কৰোঁ; অৱশেষত সিহঁতৰ প্ৰভুৰ ওচৰলৈ সিহঁতৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন হব; তাৰ পিছত সিহঁতে যি কাৰ্য্য (পৃথিবীত) কৰিছিল সকলো-খিনি তেওঁ সিহঁতক জানিবলৈ দিব।^{১২}

২১। এই আয়তলৈ খুসীসকলে বিস্তাৰিতভাবে আলচ কৰিছে—এই চকুৰে আল্লাক দেখিব পাৰি নে নোৱাৰি। এই জটিল প্ৰশ্নক ‘মচ্-আলায়ে কয়তে ইলাহী’ বোলে।

২২। মাহুহ স্বাধীন; পাপ পুণ্য তাৰ নিজ বিচাৰৰ কথা। আল্লাই বলেৰে মাহুহক পাপীও নকৰে, পুণ্যবানো নকৰে। ইচ্ছাৰ বৰ্ধিত বল প্ৰয়োগ নাই।

২৩। উপাৰতায় কি উচ্চ শিক্ষা! বিশ্ব কৰোঁতা বিলাকৰো সৈতে ভাল ব্যৱহাৰ কথা আৰু সিহঁতৰ উপাস্তবিলাকৰ নিন্দা নকৰা সুচল্ভানব কৰ্ত্তব্য।

১১১। আৰু সিহঁতে আল্লাৰ নামত ডাঙৰ শপত খাইছে, এই বুলি, যদি সিহঁতলৈ কোনো নিদৰ্শন আহে সিহঁতে নিশ্চয় তাত বিশ্বাস কৰিব। তুমি কোৱাঁ, প্ৰকৃততে নিদৰ্শনসমূহ আছে কেৱল আল্লাৰ কাষত।^{২৪} তোমালোকে এই কথা কেনেকৈ জানিবা, নিদৰ্শনসমূহ আছিলেও সিহঁতে তাত বিশ্বাস নকৰিব ?

১১২। আৰু যেনেকৈ সিহঁতে প্ৰথমবাৰ কোৱানত বিশ্বাস কৰা নাছিল, তেনেকৈ (এতিয়াও) আমি সিহঁতৰ অন্তৰসমূহ আৰু নয়নসমূহ লুটিয়াই দিম, আৰু সিহঁতক নিজৰ অবাধ্যতাতে অন্ধৰ দৰে খেপিয়াই ফুৰিবলৈ এৰি দিম।

২৪। হজ্জত বহুলে (খ) বহু নিদৰ্শন দেখুৱাইছিল। কিন্তু নিদৰ্শন আল্লাৰ ইচ্ছাৰ অধীন। তেৱেঁই নিদৰ্শনৰ সময়, স্থান, আৰু উপলক্ষ নিৰ্ণয় কৰে।

ଅଞ୍ଜନ ମାବା

—ଓୟାଲଓ ଆସ୍ତନା—

ককু ১৪

সকলো নবীষেই শত্ৰু থাকে ; সিহঁতে সত্যৰ বিৰোধী হৈ তেওঁলোকক

আক তেওঁলোকৰ অহুচৰবৰ্গক সুপথৰ পৰা আঁতৰাবলৈ চেষ্টা

কৰে ; কিন্তু সিহঁতৰ এই চেষ্টা নিষ্ফল হয় ;

আল্লাত ভিন্ন আনৰ নামত উৎসৰ্গ

কৰা পণ্ড পক্ষী ভক্ষণ

কৰা নিষিদ্ধ ।

১১৩। আক যদিও আমি সিহঁতৰ প্ৰতি ফিৰিখুতাবিলাক নমাই পঠালোঁ হেতেন, আক মৃতকবিলাকে সিহঁতৰ সৈতে আলাপ কৰিলেহেতেন, আক যদি আমি সকলো বস্তু গোটাই আনি সিহঁতৰ সম্মুখত আগ বঢ়ালোঁহেতেন, তত্ৰাচ আল্লাই (সিহঁত বিশ্বাসী হোৱাৰ) নিজে ইচ্ছা নকৰিলে, সিহঁতে কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰিলেহেতেন ; কিন্তু সিহঁতৰ সবহভাগেই অবোধৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰে।^{১৫}

১১৪। আক এই দৰে প্ৰত্যেক নবীৰ নিমিত্তে আমি শত্ৰু নিৰ্দিষ্ট কৰিছোঁ, যি মানুহ আক যিনৰ^{১৬} মাজত খয়তানকপী ; সিহঁতৰ কিছুমানে প্ৰভাষণা কৰিবৰ অৰ্থে কিছুমানৰ হৃদয়ত সুশোভিত কথাৰ সঞ্চাৰণ কৰে ; আক তোমালোকৰ প্ৰভুৱে ইচ্ছা কৰা হলে সিহঁতে তেনে কাৰ্য্য নকৰিলেহেতেন ,^{১৭} গতিকে সিহঁতক তুমি পৰিত্যাগ কৰাঁ, আক সিহঁতক ফিছা সাজি থাকিবলৈ দিয়াঁ,—

১১৫। আক যাতে যিবিলাকে পৰকালত বিশ্বাস নকৰে সিহঁতৰ অন্তৰ-সমূহ যেন সিকালে^{১৮} ঢাল খায়, আক সিহঁতে যেন তাতেই সন্তুষ্ট থাকে, আক সিহঁতে (নবীৰ শত্ৰুতা কৰি) যি অৰ্জ্জন কৰে তাকেই যেন অৰ্জ্জন কৰি থাকে ।

১৫। (১) সিহঁতৰ মনৰ সম্পূৰ্ণ পৰিবৰ্ত্তন ঘটিছে। এনে কি আল্লাৰ পৰা অহা প্ৰকাণ্ড নিদৰ্শন দেখিও সিহঁতে সুপথ লাভ নকৰে। (২) অস্ত্ৰায় আচৰণ সিহঁতৰ দ্বিতীয় স্বভাৱ হৈ পৰে। তাৰ ফলত সিহঁতৰ নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক অস্তিত্ব বিনষ্ট হয়।

১৬। চোৱাঁ ৬: ১০১ আৰু টী। সাধাৰণ আৰু প্ৰধান দুয়ো শ্ৰেণীৰ মানুহৰ মাজত সত্যৰ শত্ৰু দেখা যায়। সিহঁতে প্ৰকাণ্ডে আৰু গোপনে হৃদয়ত বচুসৰ (৮) বিকতে বড়বড় পাতিছিল। কিন্তু আল্লাই সিহঁতৰ সকলো চেষ্টা বিফল কৰিছিল।

১৭। আল্লাই বৰ্ষকেত্ৰত মানুহক স্বাধীন কৰিছে ; সি নিজ ইচ্ছাৰে পাপ বা পুণ্যৰ পথ অনুসন্ধান কৰে।

১৮। পাপ আৰু অস্ত্ৰায় আচৰণৰ কালে।

১১৬। তুমি কোৱাঁ, আল্লাক এৰি মই অইন বিচাৰকৰ বিচাৰ লবলৈ যাম নে ? অথচ তেৱেঁই তোমালোকৰ প্ৰতি অৱতীৰ্ণ কৰিছে ধৰ্মপুথি যাৰ দ্বাৰা সকলো বিষয় বিস্তাৰিতভাৱে বৰ্ণোৱা হৈছে ; যিবিলাকক আমি পুথি দান কৰিছিলোঁ সিবিলাকে (সঠিককৈ) জানে,^{১১৬} সেই পুথি সত্যৰ সৈতে তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা অৱতীৰ্ণ হৈছে ; এতেকে তুমি সেইবিলাকৰ মাজৰ নহবা যিবিলাক সন্দেহত পৰি থাকে।

১১৭। আক তোমাৰ প্ৰভুৰ বাক্য সত্য আক জায়াৰ সৈতে পূৰ্ণ হৈছে ;^{১১৭} তেওঁৰ বাক্যসমূহ পৰিবৰ্ত্তন কৰোঁতা কেও নাই ; আক তেৱেঁই শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰোতা, সৰ্ব্বজ্ঞাত।

১১৮। আক যদি তুমি পৃথিবীৰ বেচিভাগ মানুহৰ কথা শুনি চলা, সিহঁতে তোমাক আল্লাৰ পথৰ পৰা বিভ্ৰান্ত কৰিব, সিহঁতে কেৱল নিজ কল্পনাৰ হে অনুসৰণ কৰে, আক কেৱল অনিশ্চিত অনুমানৰ^{১১৮} ফালে সিহঁতৰ গতি।

১১৯। বাস্তৱতে তোমাৰ প্ৰভুৱে তেওঁৰ পথৰ পৰা বিভ্ৰান্ত হোৱা-বিলাকক ভালকৈ জানে ; আক যিসকল সুপথপ্ৰাপ্ত সেই সকলকো বঢ়িয়াকৈ জানে।

১২০। আক যদি তোমালোকে তেওঁৰ নিদৰ্শনসমূহত বিশ্বাস কৰা তেনেহলে যি জন্তুৰ ওপৰত (বধ কৰোঁতে) আল্লাৰ নাম লোৱা হৈছে তাক (অবাধে) খাব পাৰিবা।^{১২০}

১২১। আক যি জন্তুৰ ওপৰত (বধ কৰোঁতে) আল্লাৰ নাম লোৱা হৈছে তাক খাবলৈ তোমালোকৰ কি আপত্তি হব পাৰে, যেতিয়া যিবিলাক জন্তু তোমালোকৰ নিমিত্তে তেওঁ অৰ্বেধ কৰিছে সেইবিলাক স্বকপতে তেওঁ বহলাই

১১৯। যিবোৰ ভবিষ্যৎবাণী হজ্ৰতৰ (স্ব) সন্মুখে কোৱান বা সিহঁতৰ ধৰ্মগ্ৰন্থত আছে সিহঁতে ভালকৈ জানিছিল, তথাপি সিহঁত জানি শুনি অবিশ্বাসী হৈছিল।

১২০। আল্লাৰ ভবিষ্যৎবাণী মক্কা বিজয় সন্মুখে পূৰ্ণ হল। কথিত আছে, যেতিয়া হজ্ৰতে (স্ব) মক্কাবিজয়ৰ দিনা ক'বা খৰীকৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰি মূৰ্জিবিলাক উলিয়াই দিছিল তেতিয়া তেওঁ এই আৱত বাবে বাবে আবৃত্তি কৰিছিল।

১২১। ভাল-বেয়া, জায়া-অজায়া আক সুপথ-বিপথৰ-লব্ধকে সিহঁতে নিজৰ অনুমানৰ অনুসৰণ কৰে, আক আল্লাৰ অনিশ্চিত প্ৰত্যাদেশত বিশ্বাস নকৰে।

১২২। কোনো দেৱতা বা মূৰ্ত্তিৰ নামত উছৰ্গা কৰা জন্তুৰ মঙহ খোৱা মুচলিমৰ পক্ষে নিষিদ্ধ। এই আদেশ একেশ্বৰবাদৰ সঙ্গত।

তোমালোকৰ আগত উল্লেখ কৰিছে,^{১০৩}—সেইবিলাকৰ বাহিৰে যিবিলাক তোমালোকে নিকপায় অৱস্থাত^{১০৪} থাব লগা হয়? আৰু নিশ্চয় বহুতে অজ্ঞতা-বশতঃ নিজৰ নীচ আকাশাসমূহৰ দ্বাৰা আনক পথভ্ৰান্ত কৰি থাকে; বাস্তৱতে তোমাৰ প্ৰভুৱে সীমা অতিক্ৰম কৰোঁতাবিলাকক ভালকৈ জানে।

১২২। আৰু তোমালোকে পাপ পৰিত্যাগ কৰিবা, প্ৰকাশ্য হওক বা গুপ্ত হওক;^{১০৫} বাস্তৱতে যিবিলাকে পাপ অৰ্জন কৰে সিহঁতক সিহঁতে যি কুকাৰ্য্য কৰিছিল তাৰ বাবে নিশ্চয় প্ৰতিফল দিয়া হব।

১২৩। আৰু যি জন্তুৰ ওপৰত (বধ কৰোঁতে) আল্লাৰ নাম লোৱা হোৱা নাই তাক তোমালোকে নাখাবা, কিয়নো নিশ্চয় ই (স্পষ্ট) অব্যাহত;^{১০৬} আৰু কোনো সন্দেহ নাই ঋয়তানকপী মানুহবিলাকে প্ৰকৃততে নিজৰ বন্ধু-বিলাকক তোমালোকৰ সৈতে বাদ-বিসম্বাদ কৰিবলৈ কুমস্থণা দিয়ে; আৰু যদি তোমালোক সিহঁতৰ বাধ্য হোৱা ভেস্তে তোমালোক নিশ্চয় আল্লাৰ অংশী পাৰ্ঠোতা হৈ পৰিবা।

ককু ১৫

যিসকলে আল্লা আৰু ৰচনৰ (স্ব) আদেশ পালন কৰে সেইসকলৰ জীৱন-পথ

ঐশ্বৰ্য্যৰ ক্ষেত্ৰভিত্তিৰে আলোকিত কৰে; সত্যৰ বিৰোধীবিলাক থাকে যোৰ

অন্ধকাৰত; বিশ্বাসীসকলৰ অন্তঃকৰণ সত্যৰ নিমিত্তে বহল আৰু

মুকলি; তেওঁলোকৰ নিমিত্তে আছে শান্তি; সত্যৰ বিৰোধী-

বিলাকৰ মন সঙ্কীৰ্ণ, আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে আছে অগ্নি।

১২৪। যিজনক মৃত অৱস্থাব পৰা আমি জীৱিত কৰিছিলোঁ,^{১০৭} আৰু যাৰ নিমিত্তে আমি এনে পোহৰ স্থিৰ কৰিছিলোঁ যাৰ সহায়েৰে সি মানুহৰ

১০৩। চোৱাঁ ১৬ : ১১৬।

১০৪। যেনে দুৰ্ভিক্ষৰ সময়ত অনাহাৰে মানুহ মৃত্যুৰ মুখত পৰিব লগীয়া হয়। এনে সময়ত অবৈধ মণ্ডহ খাব পাৰি।

১০৫। প্ৰকাশ্য পাপ, যেনে চুৰ কৰা, ব্যভিচাৰ, স্ত্ৰৰাপান ইত্যাদি। গুপ্ত পাপ হৈছে এনেবোৰ পাপ যি মানুহে অন্তৰত গোপনে পোষণ কৰে, যেনে অহংকাৰ, লোভ, হিংসা, বিদ্বেষ ইত্যাদি। ইচ্ছামৰ উদ্দেশ্য হৈছে মানুহক এনেদৰে পৱিত্ৰ কৰা যাতে অন্তৰৰ কোণতো অকণো পাপ নাথাকে।

১০৬। চোৱাঁ ৫ : ৪; ৬ : ১৪৬।

১০৭। যি মানুহে সৰল মনেৰে আল্লাক বিচাৰে তাক আধ্যাত্মিক দৃষ্টি দান কৰা হয় আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ দ্বাৰা। যি মানসিক শক্তিৰ ওপৰত ই নিৰ্ভৰশীল সি থাকে যোৰ

মাজত ফুৰা-চকা কৰিব পাৰিছে, সেইজন এনে এজনৰ অনুকৰণ হ'ব পাৰে নে যি যোৰ অন্ধকাৰৰ^{১০৮} মাজত থাকে (আক) তাৰ পৰা ওলাই আহিব নোৱাৰে ? এইদৰেই অবিদ্বাসীবিলাকে যি কাৰ্য্য কৰিছিল সিহঁতৰ চকুত সুশোভিত কৰা হৈছিল।

১২৫। আক এইদৰে আমি প্ৰত্যেক নগৰতে তাৰ অসংকৰ্ম্মী অধিবাসী-বিলাকৰ কিছুমানক নায়ক নিৰ্দ্ধিষ্ট কৰিছোঁ, যাতে সিহঁতে তাত নানা তৰহৰ কু-অভিসন্ধি সাজি থাকে; কিন্তু সিহঁতে কু-অভিসন্ধি সাজে (প্ৰকৃততে) নিজৰ বিৰুদ্ধেহে, অথচ সিহঁতে হুৰুজে।^{১০৯}

১২৬। আক যেতিয়া সিহঁতলৈ (সত্যৰ) নিদৰ্শন^{১১০} আহে সিহঁতে কয়, আল্লাৰ বচলসকলক যেনে নিদৰ্শন দান কৰা হৈছিল সেই অনুকৰণ আমাকো যেতিয়ালৈকে দান কৰা নহয় আমি কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰোঁ; বচলৰ পদৱিত আল্লাই কেনেজনক নিযুক্ত কৰিব তেৱেঁই ভালকৈ জানে;^{১১১} যিবিলাক অপৰাধী সিহঁতে শীঘ্ৰে আল্লাৰ কাষত অৱমাননা পাব, আক সিহঁতে যি কু-অভিসন্ধি সাজিছিল তাৰ বাবে পাব কঠোৰ শাস্তি।

১২৭। গতিকে আল্লাই যিজনক সুপথ দেখুৱাবলৈ ইচ্ছা কৰে সেইজনৰ হিয়া ইচ্ছাম (গ্ৰহণৰ) নিমিত্তে মুকলি কৰি দিয়ে; আক আল্লাই যাক ভ্ৰান্তিত পেলাবলৈ ইচ্ছা কৰে তাৰ হিয়া সঙ্কুচিত, কঙ্ক,^{১১২}—সি যেন আকাশৰ পিনে অন্ধকাৰত। নবী আক বচলসকলে আল্লাৰ পৰা পোৱা প্ৰত্যাদেশ দ্বাৰা যাৰ আত্মা মৃত তাকো নতুন জীৱন দিয়ে।

১০৮। অজ্ঞতা, দেশাচাৰ, অন্ধবিশ্বাস, বিদ্বেষ ইত্যাদি। এইবিলাকে যাহুহৰ আধ্যাত্মিক দৃষ্টি চৰণ কৰে; সি আল্লাৰ পথ দেখি নাপায়।

১০৯। বচলসকলৰ কামত ধনী, সম্পত্তিশালীবিলাকে বাধা দিবলৈ আগুৱান হয়। কিন্তু অৱশেষত সিহঁতৰ সকলো চেষ্টা আক অভিসন্ধি নিফল হয়। হজ্জত মহম্মদৰ (খ) বিৰুদ্ধে কোৰেইখৰ ক্ষমতাশালী নেতাবিলাকে ভীষণ শত্ৰুতাৰ অভিযান চলাইছিল। তথাপি অলপ সময়তে সমগ্ৰ আবেবে ইচ্ছামৰ সভ্যতা গ্ৰহণ কৰিলে।

১১০। আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ নাইবা নানা আকাৰৰ অসাধাৰণ সহায়।

১১১। পৃথিৱী সংক্ৰান্ত কাম কাৰ হাভত দিব লাগে আক কাক বচল পাতিব লাগে আল্লাই জানে, নিৰ্কোষ যাহুহে নাজানে। হ'ব পাৰে বচল সিহঁতৰ সমাজৰেই এজন নিঃসহায় যাহুহ; কিন্তু সিহঁতৰ দৃষ্টি পাৰ্থিৱ বস্তুৰ ওপৰলৈ ল'বায়, আক সিহঁতে ঐশ্বৰিক নিৰ্দ্ধাৰন আক অলৌকিক সাহায্যৰ বহুত অজুতৰ কবিত নোৱাৰে।

১১২। এই আৱতন্ত এটা মহৎ আধ্যাত্মিক সত্যৰ উল্লেখ কৰা হৈছে। আল্লাৰ উন্নতি দিশ-নিৰ্ণয়ত নিৰ্ভৰ কৰে; তাকে কোৱানৰ ভাষাত 'ইমান' বোলে, বিশ্বাসৰ

উঠিব ধৰিছে (আৰু উশাহ লব নোৱাৰিছে) ; যিবিলাকে বিশ্বাস নকৰে আল্লাই সিহঁতৰ ওপৰত এইদৰে শাস্তি^{১১৩} নিক্ষেপ কৰে ।

১২৮। এয়ে তোমাৰ প্ৰভুৰ পোন বাট ; স্বৰূপতে যিসকলে উপদেশ গ্ৰহণ কৰে তেওঁলোকৰ নিমিত্তে আমি নিদৰ্শনমূহ স্পষ্টকৈ বৰ্ণনা কৰিছোঁ ।

১২৯। তেওঁলোকৰ নিমিত্তে নিজ প্ৰভুৰ সন্নিধানত আছে শাস্তিৰ নিকেতন ; আৰু তেওঁৰেই তেওঁলোকৰ সাহায্য কৰোঁতা, কিয়নো তেওঁলোকে (সজ) কাম কৰিছিল ।

১৩০। আৰু সেইদিনা তেওঁ সিহঁতৰ সকলোকে একেলগ কৰিব, (আৰু কব,) হে যিনৰ দল,^{১১৪} স্বৰূপতে তোমালোকে জনসাধাৰণৰ বহুতকে নিজৰ (অনুগামী) কৰি লৈছা ; আৰু জনসাধাৰণৰ মাজৰ যিবিলাক সিহঁতৰ বন্ধু সিহঁতে কব, হে আমাৰ প্ৰভু, হয়, আমি (পৃথিবীত) পৰম্পৰে পৰম্পৰৰ পৰা লাভ অৰ্জন কৰিছিলোঁ ;^{১১৫} আৰু তুমি আমাৰ নিমিত্তে যি সময় নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছিলি। সেই সময় (এতিয়া) আমি পাইটোহি । তেওঁ কব, তোমালোকৰ বাসস্থান হৈছে নবকৰ অগ্নি ! তাতেই তোমালোকে স্থায়ীৰূপে বাস কৰিবা,—সেইবিলাক ভিন্ন যিবিলাকক (পৰিত্ৰাণ দিবলৈ) আল্লাই ইচ্ছা কৰে । কোনো সন্দেহ নাই, তোমাৰ প্ৰভুৱেই শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী, সৰ্ব্বজ্ঞাতা ।

১৩১। আৰু এইদৰে সিহঁতে যি অৰ্জন কৰিছিল তাৰ বাবে অশ্ৰায়কাৰী-বিলাকৰ কিছুমানক কিছুমানৰ ওপৰত আমি ক্ষমতা দান কৰিছিলোঁ ।

বিশ্বাস স্থাপন। ইংৰাজীত কব পাৰি, Turning one's attitude Godward, অৰ্থাৎ নিজকে ঈশ্বৰমুখী কৰা। এই দিশ-নিৰ্ণয় নহলে মাহুৰৰ হিয়া সঙ্কুচিত হয়, সত্য তাত সোৱাব নোৱাৰে, আৰু লাহে লাহে মাহুৰৰ আধ্যাত্মিক অৱনতি আৰু অৱশেষত তাৰ পতন হয়। সি ওপৰলৈ উঠিবলৈ চেষ্টা কৰিলেও বল নাপায়। এনে অৱস্থা বিশ্বাস নকৰাৰ, 'ইমান' নথকাৰ ফল।

১১০। আধৰী শব্দ 'বিব্'ৰ অৰ্থ অগুচি বন্ধ। ইয়াত শাস্তি বুলি বহুতে অনুবাদ কৰিছে। এই শাস্তি কি? নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক অৱতা।

১১৪। চোৱা ৬ : ১০১, ১১০ ; আৰু ১৪ : ২৮।

১১৫। হুৰুৱা মাহুৰ আৰু খৱতানৰ মাজত বন্ধতা হোৱা স্বাভাৱিক। আধৰী ধৰ্ম আৰু লজ্জাত মাহুৰে সিহঁতৰ অৰ্থ আৰু ক্ষমতা ইচলাবক বিনষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু সিহঁতৰ অনুগতবিলাকে সিহঁতৰ এই কাৰ্য্যত যোগদান কৰি সিহঁতক সহায় কৰিছিল।

ককু ১৬

আল্লাৰ বাণী সকলোৰে নিমিত্তে; ইয়াত ডাঙৰ সৰুৰ প্ৰভেদ নাই; এটা
জাতি আল্লাৰ বাধ্য নহলে আল্লাই সেই জাতিৰ পতন সাধন
কৰে আৰু তাৰ ঠাইত আন এটা জাতিক স্থাপিত
কৰে, যি আল্লাৰ ইচ্ছা পূৰণ কৰিব; আৰু-
বিলাকৰ নানা কুসংস্কাৰ।

১৩২। (মই প্ৰশ্ন কৰিম) হে যি^{১১৬} আৰু মাজুহৰ দল, তোমালোকৰ
মাজুহ পৰাই^{১১৭} তোমালোকৰ ওচৰলৈ এনে বচুলসকল অহা নাছিল নে,
যিসকলে মোৰ নিদৰ্শনসমূহ তোমালোকৰ আগত বৰ্ণনা কৰিছিল, আৰু সেইদিনৰ
সাক্ষাৎ সম্বন্ধে তোমালোকক সতৰ্ক কৰি দিছিল? সিহঁতে উত্তৰ দিব, আমাৰ
বিপক্ষে আমি নিজেই সাক্ষী দিছোঁ। আৰু পাৰ্থিৱ জীৱনে সিহঁতক প্ৰবঞ্চনা
কৰিছিল; আৰু সিহঁতে নিজৰ বিপক্ষে নিজেই সাক্ষী দিব যে সিহঁত অবিস্থাসী
আছিল।

১৩৩। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে, তোমাৰ প্ৰভুৱে নগৰসমূহ, তাৰ অধিবাসী-
বিলাকক সতৰ্ক নকৰাকৈ, অত্যায়াভাৱে ধ্বংস নকৰে।^{১১৮}

১৩৪। আৰু সকলোৱে নিজ কাৰ্য্য অনুসৰি সম্ভ্ৰম-শ্ৰেণী লাভ কৰিব
আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰে সেই সম্বন্ধে তোমাৰ প্ৰভু আওকণীয়া নহয়।

১১৬। যি^{১১৬} স্বয়ংতানকপী মাজুহ। চোৰী ৬ : ১০১, ১১৩ আৰু ১২৯, আৰু টী।
সত্যৰ শক্তি ক্ষমতাবান মাজুহক 'যি^{১১৬}' বোলা হৈছে; আৰু সাধাৰণ মাজুহক 'ইন্'।
চুৰা ৪৬, আ: ৩০-৩৩; আৰু চুৰা ৭২ত উল্লেখ আছে যে হজ্ৰত যুচা (আ) আৰু
হজ্ৰত মহম্মদ (খ) যি^{১১৬}ৰ নিমিত্তেও বচুল হৈ আহিছিল। কিন্তু ইয়াৰ পৰা যদি এইটো
ভাবি লোৱা হয় যে যি^{১১৬} মানৱজাতিৰ অন্তৰ্ভুক্ত নাছিল, ই অগ্ৰাসঙ্গিক হব।

১১৭। ক্ষমতাশালী মাজুহৰ মাজুহ পৰা বচুল, যেনে চুলেইমান (আ) আৰু দাউদ
(আ); সমাজ মাজুহৰ মাজুহ পৰাও অনেক বচুল আহিছিল, যেনে ইয়হুয়া (আ)
আৰু আইয়ুব (আ)।

১১৮। সতৰ্ককাৰীৰূপে বচুল প্ৰেৰণ নকৰাকৈ ডাঙৰ শাস্তি নবাই নগৰসমূহ
আল্লাই কেতিয়াও ধ্বংস নকৰে। এই উক্তি আমি কোৰআনত বাৰে বাৰে পাই, যেনে,
১১ : ১১৮; ২০ : ১৩৫; ২৬ : ২০৯; ২৮ : ৬০।

১৩৫। আক তোমাৰ প্ৰভু অভাৱহীন,^{১১০} কৰণাৰ আধাৰ ; তেওঁ ইচ্ছা কৰিলে তোমালোকক নিজ সংস্থিতিৰ পৰা আঁতৰাব পাৰে, আক তোমালোকৰ ঠাইত যি জাতিকে ইচ্ছা তাকেই স্থাপিত কৰিব পাৰে, যেনেকৈ তোমালোকক অইন এটা জাতিৰ বংশধৰৰ পৰা তেওঁ উদ্ধাৰ কৰিছিল।

১৩৬। তোমালোকক যি বিষয়ে অজ্ঞা কৰা হৈছে সি নিশ্চয় ঘটিবই, আক তাৰ প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ তোমালোক অক্ষম।

১৩৭। তুমি কোৱাঁ, হে মোৰ জাতি, তোমালোকে যথাসাধ্য নিজ ঠাইত কাম কৰি থাক। ; অৱশ্যে ময়ো নিজৰ কাম কৰি গৈ থাকিম ; পিছত অদূৰ ভবিষ্যতে তোমালোকে জানিব পাৰিবা, শেহত শাস্তিৰ আলয়ৰ গৰাকী কোন হব;^{১১০} অগ্ৰায়কাৰীবিলাক যে কেতিয়াও সফলমনোৰথ নহয় ই সুনিশ্চিত কথা।

১৩৮। আক আল্লাই সৃষ্টি কৰা শস্য আক ঘৰচীয়া জন্তুৰ এক অংশ আল্লাৰেই নিমিত্তে সিহঁতে নিকপিত কৰি থৈছে ; পিছত সিহঁতে নিজৰ ভুল ধাৰণা অনুসৰি কয়, আল্লাৰ নিমিত্তে এই অংশ, আক এই অংশ আমাৰ অংগী-উপাস্তবিলাকৰ (মূৰ্ত্তিবিলাকৰ) নিমিত্তে ; কাৰ্য্যত যি অংশ সিহঁতৰ অংগী-উপাস্তবিলাকৰ (মূৰ্ত্তিবিলাকৰ) নিমিত্তে নিকপিত সি আল্লাৰ কামত ব্যৱহাৰ কৰা নহয়, কিন্তু যি অংশ আল্লাৰ নিমিত্তে নিকপিত সি সিহঁতৰ অংগী-উপাস্তবিলাকৰ (মূৰ্ত্তিবিলাকৰ) কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয় ; সিহঁতে যি বিচাৰ কৰিছে কেনে নিকৃষ্ট!^{১১১}

১১১। উপাসনাৰ আৱশ্যকতা আমাৰ নিমিত্তে, আল্লাৰ নিমিত্তে নহয়। তেওঁ অভাৱহীন। আল্লাৰ বাধ্য হৈ আমি নিজৰহে মজল সাধন কৰোঁ। যদি আমি তাকে নকৰোঁ আমাৰ ঠাইত অইন জাতিক আল্লাই প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব।

১২০। হজ্জত ৰচুল (ব) দুৰ্জল, অকলশৰীয়া ; সত্যৰ শত্ৰুবিলাক শক্তিশালী বহুসংখ্যক। তথাপি তেওঁ ডাঠকৈ ঘোষণা কৰিছে, তেওঁ জয়ী হব আক শত্ৰুসল পৰাস্ত হব। আল্লাৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণ ভৰসা নাথাকিলে কোনে এনে মহৎ ঘোষণা কৰিব পাৰে ?

১২১। মূৰ্ত্তিপূজা কৰোঁতা আবৰবিলাকে শস্য আক ঘৰচীয়া জন্তুৰ এভাগ আল্লাৰ কাৰণে আক এভাগ মূৰ্ত্তিপূজাত ব্যৱ কৰাৰ নিমিত্তে আচুতীয়াইক বাৰিছিল। মূৰ্ত্তিসমূহৰ ভাগ নষ্ট হলে আল্লাৰ ভাগৰ পৰা পূৰ্বাই দিছিল। কিন্তু আল্লাৰ নিমিত্তে বৰা ভাগ নষ্ট হলে মূৰ্ত্তিসমূহৰ ভাগৰ পৰা কতিপূৰণ কৰা অস্বাভাৱিত ভাৰিছিল। এই অৰ্থাৎ প্ৰথাৰ আৱশ্যে নিৰ্দেশ দিছে।

১৩৯। আৰু এইদৰে অংশীবাদীবিলাকৰ বহুতৰ চকুত সিহঁতৰ অংশী-উপাস্তবিলাকে সম্ভাৱন-হত্যাৰ^{১২২} (নিচিনা গুৰুতৰ পাপকো) স্মৃশোভিত কৰিছিল যাতে (তাৰ দ্বাৰা) সিহঁতৰ ধ্বংস সাধন কৰে, আৰু যাতে সিহঁতৰ ধৰ্ম্ম-বিশ্বাসত সন্দেহৰ সঞ্চাৰ কৰে^{১২৩}, আৰু আল্লাই ইচ্ছা কৰা হলে সিহঁতে এনে কাৰ্য্য নকৰিলেহেতেন; গতিকে সিহঁতক আৰু সিহঁতে যি মিছা সাক্ষি লৈছে তাক তুমি পৰিত্যাগ কৰাঁ।

১৪০। আৰু সিহঁতে কয়, এইবিলাক ঘৰচীয়া জন্তু আৰু শস্য নিষিদ্ধ; নিজৰ ভুল খাৰণা অনুসাৰে (কয়,) আমি যাক ইচ্ছা কৰোঁ তাৰ বাহিৰে^{১২৪} অইনে এইবিলাক খাব নোৱাৰে। আৰু কিছুমান ঘৰচীয়া জন্তু আছে যাৰ পিঠিসমূহ (আৰোহণ বা বোজাৰ কাৰণে) নিষিদ্ধ;^{১২৫} আৰু কিছুমান ঘৰচীয়া জন্তু আছে যাৰ ওপৰত সিহঁতে (বধ কৰোঁতে) আল্লাৰ নাম নলয়,^{১২৬} (এনে আদেশ) মিছাকৈ আল্লাৰ ফালে সিহঁতে আৰোপ কৰে; সিহঁতে যে (এই দৰে) মিছা সাক্ষিছিল^{১২৭} তাৰ বাবে সিহঁতক আল্লাই শীঘ্ৰে প্ৰতিফল দিব।

১৪১। আৰু সিহঁতে কয়, অযুক অযুক ঘৰচীয়া জন্তুবিলাকৰ গৰ্ভৰ পৰা যি ওপঙে সি মুকৌয়াটক আমাৰ পুৰুষবিলাকৰ খাত্ত, আৰু

১২২। কিছুমান আৰবে ঘৰত কক্কা ওপজা লাড়ৰ কথা বুলি ভাবিছিল, আৰু কেচুৱাটক বধ কৰিছিল নাইবা গাত খান্দি পুতি আহিছিল। চোৱাঁ ৮২ : ৮, ৯। কোনো কোনো অঞ্চলত লৰাৰ বলিদানো দিয়া হৈছিল, (কখ্-খাফ)। এনেবোৰ নিষ্ঠুৰ প্ৰথা ইচ্লামে সমূলি তুলি দিলে।

১২৩। ইচ্লাম অসঙ্গত ক্ৰিয়া-পদ্ধতিৰ বিৰোধী। অযথা ক্ৰিয়াকাণ্ডবোৰে সত্য ধৰ্ম্মৰ মুখত হাঁ পেলায়, আৰু মানুহৰ অভ্যন্তৰিক বিকাশত বাধা জন্মায়।

১২৪। পুৰোহিতবিলাকে আৰু মন্দিৰৰ যত্ন লোৱাবিলাকেহে খাব পাৰে, অইনে খোৱা নিষেধ আছিল।

১২৫। যি জন্তুক দেৱ-দেৱীৰ নামত এৰি দিয়া হৈছিল তাৰ পৰা কাম লোৱা একেবাৰে নিষিদ্ধ আছিল।

১২৬। অৰ্থাৎ এইবিলাক জন্তু মূৰ্ত্তিৰ নামত উছৰ্গা কৰি বধ কৰা হৈছিল, আল্লাৰ নামত নহয়।

১২৭। আৰবত বহুতো অসঙ্গত প্ৰথা মূৰ্ত্তিপূজাৰ সৈতে জড়িত আছিল। ইচ্লামৰ মতে ভৌহীদ প্ৰচাৰ কামত এনে প্ৰথাসমূহে বোৰ বাধা দিছিল। আল্লাই যে এনে অসঙ্গত প্ৰথাসমূহৰ আদেশ দিছে ই অসম্ভৱ। এইবোৰ সিহঁতে নিজ অজ্ঞানেৰে সাক্ষি লৈছিল।

আমাৰ স্ত্ৰীবিলাকৰ নিমিত্তে নিষিদ্ধ ; কিন্তু যদি মৰা পোৱালি ওপজে তেন্তে ইয়াৰ ভাগ পোৱাত (পুৰুষ তিবোতা) সকলো সমান ;^{১২৮} (মিছাকৈ) সাজি লোৱা এনে কথাৰ বাবে সিহঁতক ডেওঁ শীঘ্ৰে প্ৰতিফল দিব ; নিশ্চয় ডেওঁ ঞ্চেঠ জ্ঞানী, সৰ্বজ্ঞাতা ।

১৪২। স্বৰূপতে সিহঁত ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছে যিবিলাকে নিৰ্বোধ হৈ অজ্ঞানতা বশতঃ^{১২৯} নিজৰ সম্ভান-সম্ভতিক বধ কৰিছে, আৰু সিহঁতক আল্লাই যি (বিপুল) জীৱিকা দান কৰিছে তাক আল্লাৰ বিৰুদ্ধে মিছা সাজি নিজেই অবৈধ কৰি লৈছে ; স্বৰূপতে সিহঁত বিপথে গৈছে আৰু সিহঁত সুপথপ্ৰাপ্ত নহয় ।

ৰুকু ১৭

ফলমূল, শস্ত সকলো আল্লাৰ দান, মাহুহে ভোগ কৰিবৰ কাৰণে ;

কিন্তু তাকে অপব্যয় কৰা অজুচিত ; ঘৰচীয়া জন্তুৰ মঙহ

খোৱাৰ বিষয়ে আৰববিলাকৰ অথবা বিশ্বাস ;

এই সম্বন্ধে ইচলামৰ বিধান ।

১৪৩। আৰু চিলিঙাত বগোৱা আৰু নবগোৱা (গছ-লতাৰ) উজান-সমূহ, আৰু খেজুৰগছ, আৰু (খাবলৈ) নানাবিধ সোৱাদ থকা শস্ত, আৰু জলফাই আৰু ডালিমৰ গছ,—দেখিবলৈ একেৰকমৰ আৰু বেলেগ বকমৰ, তেৱেঁই উৎপন্ন কৰিছে ; যেতিয়া সেইবোৰে ফল ধৰে তাৰ ফল ভোগ কৰিবা ; আৰু তাক কাটিবৰ দিনা যি দান তাৰ কাৰণে দিব লগীয়া^{১৩০} দিবা ; আৰু অপব্যয় নকৰিবা ; অপব্যয়ী বিলাকক ডেওঁ নিশ্চয় ভাল নাপায় ।

১২৮। সিহঁতৰ চকুত নাৰীৰ মৰ্যাদা একোকে নাছিল। প্ৰথাটো দেখোঁতেই নিকট। তাৰ উপৰি নাৰীজাতিৰ প্ৰতি সিহঁতৰ অসন্মানবো ই এটা প্ৰমাণ।

১২৯। আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ নোহোৱাকৈ ; কাৰণ, নিশ্চিত জ্ঞান প্ৰত্যাদেশে আকাশৰ পৰা লৈ আনে। তাৰ বাবে যি জ্ঞান আমি লাভ কৰোঁ প্ৰকৃততে সি আত্মবাসিক।

১৩০। আব্দুলী শব্দ 'হক্' ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে, কিন্তু এই দান অকাতৰ নবে বাধ্যত্বলক নহয়। স্বহাৰাসকলে শস্ত বা ফলৰ এভাগ দৰিদ্ৰবিলাকৰ মাজত বিতৰণ কৰিছিল। আজি কালিও বাৰ্ষিক মূল্যবানে শস্ত আৰু ফলৰ এভাগ সুকীয়াকৈ দীন-ছুকীয়াৰ নিমিত্তে বাৰি থয়।

১৪৪। আৰু (তেওঁ সৃজন কৰিছে) ঘৰচীয়া জন্তুবিলাকৰ কিছুমান বোজা বোৱা আৰু কিছুমান আহাৰৰ যোগ্য ;^{১৩১} আল্লাই তোমালোকক যি জীৱিকা দান কৰিছে তাৰ পৰা খাবা, আৰু স্বয়তানৰ পদ অনুসৰণ নকৰিবা ; ইয়াত অকণো সন্দেহ নাই, তোমালোকৰ নিমিত্তে সি প্ৰকাশ্য শত্ৰু।

১৪৫। (খাব পৰা) পশু আঠবিধ (তেওঁ সৃজন কৰিছে), ভেৰাৰ ছুবিধ আৰু ছাগলীৰ ছুবিধ (মতা আৰু মাইকী)। তুমি প্ৰশ্ন কৰাঁ, এই ছুবিধ মতা পশুক নে এই ছুবিধ মাইকী পশুক আল্লাই অবৈধ কৰিছে, নে এই ছুবিধ মাইকী পশুৰ গৰ্ভত যি আছে তাক, জ্ঞান অনুসাৰে মোক বুজাই উত্তৰ দিয়া, যদিহে তোমালোক সত্যবাদী হোৱা।

১৪৬। আৰু উটৰ ছুবিধ আৰু গৰুৰ ছুবিধ (মতা আৰু মাইকী) ; তুমি প্ৰশ্ন কৰাঁ, এই ছুবিধ মতা পশুক নে ছুবিধ মাইকী পশুক নে এই ছুবিধ মাইকীৰ গৰ্ভত যি আছে তাক আল্লাই অবৈধ কৰিছে ? এই বিষয়ে আল্লাই যেতিয়া তোমালোকক আদেশ দিছিল^{১৩২} তেতিয়া তোমালোকে (আল্লাৰ সম্মুখত) উপস্থিত আছিল। নে ? এতিয়া (কোৱাঁ) যি আল্লাৰ বিপক্ষে মিছা সাক্ষ্য, ^{১৩৩} যাতে (তাৰ প্ৰকৃত) জ্ঞান নোহোৱাৰ কাৰণে মানুহক বিপথে নিয়ে তাতোকৈ কোন বেচি অগ্নায়কাৰী হব পাৰে ? সঁচাকৈয়ে অগ্নায়কাৰীবিলাকক আল্লাই পথ প্ৰদৰ্শন নকৰে।

ককু ১৮

কি ৰাশ্তা অবৈধ ; ইহুদীবিলাকৰ নিমিত্তে বৈধ ৰাশ্তাও অবৈধ কৰা হৈছিল
শাস্তিস্বৰূপ ; সত্যৰ বিৰোধীবিলাকৰ কোনো হুক্তি নাই।

১৪৭। তুমি কোৱাঁ, মোৰ প্ৰতি যি প্ৰত্যাশা অৱতীৰ্ণ হৈছে তাৰ মাজত মই এনে বস্তু পোৱা নাই যি খোৱা খাওঁতাজনৰ পক্ষে অবৈধ, এই বিলাক ভিন্ন :

১৩১। আৰবী শব্দ ‘ফব্ব’ৰ অৰ্থ (১) যি পাৰা যায় যেনে পাটি, গলিচা ইত্যাদি।
(২) যি জন্তুক মজিয়াত পেলাই বধ কৰা হয় তাৰ মঙহ খাবৰ নিমিত্তে (Lane’s Lexicon)।

১৩২। অৰ্থাৎ আল্লাই সেইবিলাকৰ মঙহ অবৈধ কৰি কোনো আদেশ দিয়া নাই ; যদি দিছিল তেন্তে তোমালোকে তাৰ প্ৰমাণ দিয়া।

১৩৩। এনেবোৰ আদেশ আল্লাই দিয়া নাই ; এইবিলাক সিহঁতৰ অন্ধবিশ্বাস। সিহঁতে কিছুমান জন্তুৰ আহাৰ অকাৰণে বিধিসম্মত বুলিছিল ; আনবোৰৰ মঙহ অবৈধ বুলি কোৱা হৈছিল। ইহুদী আৰু খৃষ্টীয়ানসকলৰ ধৰ্মপুথিত উটৰ মঙহ খোৱা নিষিদ্ধ।

মৃত জীৱ, বা বৈ ঘোৱা বক্ত, বা গাহৰিৰ মণ্ডহ,—কিয়নো এইবিলাক নিশ্চয় অশুচি^{১৩৪}—অথবা যি খোৱাত আল্লাৰ অবাধ্যতা হয়, (অৰ্থাৎ) আল্লাত ভিন্ন আনলৈ উছৰ্গা কৰা জন্তু; কিন্তু যি বিদ্ৰোহী নাইবা সীমালঙ্ঘনকাৰী নোহোৱাকৈ নিকপায় অৱস্থাত পৰি, ^{১৩৫} তাকে খায় (তাতে দোষ নাই,) কিয়নো তোমাৰ প্ৰভু শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দয়ালু।

১৪৮। আৰু ইহুদীবিলাকৰ নিমিত্তে খুৰা থকা সকলো জন্তুকেই অবৈধ কৰিছিলোঁ; আৰু গৰু আৰু ছাগলীৰ পিঠিত বা নাড়ি-ভুকত ধৰা চৰ্বি বা যি চৰ্বি হাড়সমূহত সংলগ্ন থাকে তাৰ বাহিৰে উভয় জন্তুৰ আন চৰ্বি আমি সিহঁতৰ নিমিত্তে অবৈধ কৰিছিলোঁ; ^{১৩৬} আমি সিহঁতক এনে শাস্তি প্ৰদান কৰিছিলোঁ সিহঁতৰ বিৰোধাচৰণৰ প্ৰতিকূল স্বৰূপ; ^{১৩৭} আৰু (বৰ্ণনা কৰাত) আমি নিশ্চয় সত্যবাদী।

১৪৯। এতেকে সিহঁতে যদি তোমাক মিথ্যাবাদী বুলি ভাবে তেন্তে কোৱাঁ, তোমালোকৰ প্ৰভু অসীম কৰুণাৰ আধাৰ; ^{১৩৮} কিন্তু অপৰাধীবিলাকৰ পৰা তেওঁৰ শাস্তি নিবৃত্ত নহয়।

১৫০। যিবিলাকে আনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতে সিহঁতে কৰ, আল্লাই ইচ্ছা কৰা হলে আমি, নাইবা আমাৰ পিতৃপুৰুষসকলে, আনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত নাপাতিলোঁহেতেন, নাইবা আমি একো বস্তুকেই (নিজ অনুমানৰে)

১৩৪। এইবিলাক খালে মানুহৰ স্বাক্ষৰ কৰ্তি হয়। অনেকৰ মতে মানসিক আৰু নৈতিক হিচাবেও এইবিলাক ধোৱা অনিষ্টকৰ।

১৩৫। চোৱাঁ, ওপৰৰ আ: ১২০, টী ১০৪।

১৩৬। তোৱা'ত এই আদেশ আছে; 'তুমি ইস্ৰাইলৰ সন্তানসকলক কোৱাঁ, তোমালোকে গৰুৰ কি ভেৰাৰ কি ছাগলীৰ তেল নাখাব।'—লেভিটিকচ, ৭: ২৩ আৰু চোৱাঁ, লেভি, ৩: ১৭।

১৩৭। খুৰাথকা জন্তু আৰু ভেৰা আৰু ছাগলীৰ চৰ্বি ধোৱা আগতে বৈধ আছিল, কিন্তু ইহুদীবিলাকৰ অবাধ্যতাৰ শাস্তিস্বৰূপ অত্যাৱৰণে অবৈধ কৰা হৈছিল।—বলীকা ব, ৪, আহ'বদৰ ষ্টংবাজী ডক্টৰ, নোট ৮৮৬। আৰু চোৱাঁ য়োহানা আজাদৰ তৰ্জুমানুল কোৰ'আন, পৃ ৪৫০।

১৩৮। ইহুদীবিলাকৰ নিমিত্তে যি শাস্তিস্বৰূপে অবৈধ আছিল যুচলমানৰ নিমিত্তে তাক বৈধ কৰা হল।

অবৈধ নকৰিলোঁহেতেন, ^{১৩৯} এইদৰে সিহঁতৰ পূৰ্ববৰ্ত্তীবিলাকেও (সত্যক) অগ্ৰাহ্য কৰিছিল, যি পৰ্য্যন্ত অৱশেষত আমাৰ শাস্তিৰ সোৱাদ সিহঁতে লোৱা নাছিল। কোৱাঁ, তোমালোকৰ কাষত (এই বিষয়ে প্ৰকৃত) জ্ঞান আছে নে? যদি আছে, আমাৰ সম্মুখত তাকে প্ৰকাশ কৰাঁ; তোমালোকে কেৱল নিজ কল্পনাৰহে অনুসৰণ কৰিছা, আৰু তোমালোকে কেৱল অনিশ্চিত অনুমানহে অবলম্বন কৰিছা।

১৫১। তুমি কোৱাঁ, অন্তৰক আশ্বাস দিয়া প্ৰমাণৰ গৰাকী আন্তা, ^{১৪০} তেওঁ ইচ্ছা কৰা হলে তোমালোকৰ সকলোকে স্তূপত প্ৰদৰ্শন কৰিলেহেতেন।

১৫২। তুমি কোৱাঁ, তোমালোকৰ সেইবিলাক সাক্ষী লৈ আনা যিবিলাকে এই সাক্ষী দিব, আন্তাই- (সঁচাকৈয়ে) ইয়াক অবৈধ কৰিছে; কিন্তু সিহঁতে এনে সাক্ষী দিলেও তুমি সিহঁতৰ সঙ্গী হৈ তেনে সাক্ষী নিদিবা; ^{১৪১} আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা বুলি অগ্ৰাহ্য কৰে, আৰু যিবিলাকে পৰকালত বিশ্বাস নকৰে আৰু আনক নিজ প্ৰভুৰ তুল্য বুলি ভাবে সেইবিলাকৰ বৃথা বাঞ্ছাসমূহৰ অনুসৰণ নকৰিবা।

ককু ১৯

শ্বিৰুক অবৈধ; কিছুমান সমাজ সম্বন্ধীয় বিধান; মাউৰাৰ সম্পত্তি ৰক্ষা;

সত্য আৰু শ্ৰায়ৰ নীতি অবলম্বন; আন্তাৰ পথ পৰিত্যাগ কৰাৰ

ফল সমাজৰ মাজত অনৈক্য সৃষ্টি কৰা; আন্তাৰ

দৰ্শনত বিশ্বাস স্থাপন।

১৫৩। তুমি কোৱাঁ, (মোৰ ওচৰলৈ) আহাঁ, তোমালোকৰ নিমিত্তে তোমালোকৰ প্ৰভুৱে যি অবৈধ কৰিছে তাকে মই পাঠ ^{১৪২} কৰি শুনাওঁ: তোমা-

১৩৯। আৰব মুৰ্শিপুত্ৰকবিলাকে এই দাবী কৰিছিল, সিহঁত ঠিক পথত আছে, কিয়নো আন্তাৰ চকুত যদি মুৰ্শিপুত্ৰা অস্তায় তেন্তে তেওঁ সিহঁতক তাৰ পৰা বিৰত থাকিবলৈ আদেশ দিলেহেতেন।

১৪০। মাহুহক আন্তাই বাধীন কৰিছে; ভাল-বেয়াৰ মাজত বাট বাচি লোৱাৰ কাম মাহুহৰ। আন্তাই মাহুহক বিচাৰ-শক্তি দিছে, বিবেক দিছে। তাৰ উপৰিও বচলৰ দ্বাৰা প্ৰত্যাদেশ পঠাই সৎ উপদেশ দিয়ে; আৰু বচলেও আন্তাৰ আদেশ অহুসাৰে নিজকে মাহুহৰ কাষে আদৰ্শ কৰি সকলো কথা বুজাই দিয়ে, দেখুৱাই দিয়ে। বৰ্ণ-বিষয়ে মাহুহে মাহুহক বাধ্য কৰিব নোৱাৰে; এনেকি আন্তাইও মাহুহক বাধ্য নকৰে। এই কেইটি আৱত্তত এই নীতিকে স্পষ্টকৈ বুজাইছে।

১৪১। কাৰণ সিহঁতে কেতিয়াও সচা সাক্ষী নিদিব।

১৪২। এই বিধানলৈ যি আৱত্তসমূহ অৱতীৰ্ণ হৈছে তাকে পাঠ কৰি শুনা।

লোকে আনক আল্লাৰ সমানে উপাশ্ৰু পাতি নলবা। আক^{১৪৩} (তেওঁ আদেশ দিছে) পিতৃমাতৃৰ সৈতে সদয় ব্যৱহাৰ কৰিবা, আক দাৰিদ্ৰ্য্যবশতঃ নিজৰ সন্তান-সন্ততিক হত্যা নকৰিবা,^{১৪৪}—তোমালোকৰ, আক সিহঁতৰো, জীৱিকা আমি়েই প্ৰদান কৰোঁ ; আক নিৰ্গত কাৰ্য্যসমূহৰ ওচৰো নাচাপিবা, সেইবোৰ প্ৰকাশ্য বা অপ্ৰকাশ্য হওক ;^{১৪৫} আক যি আত্মাক বধ কৰিবলৈ আল্লাই নিষেধ কৰিছে তাক স্বস্ত্ৰ নোহোৱাকৈ হত্যা নকৰিবা ;^{১৪৬} এই বিধিসমূহৰ সম্বন্ধে তেওঁ ইয়াকে আদেশ দিছে, হব পাৰে তোমালোকে বুজি পোৱা।

১৫৪। আক মাউৰাৰ মঙ্গল সাধনৰ উদ্দেশ্য বিনে, তাৰ সাবালক অৱস্থা নোপোৱালৈকে (লোভত পৰি) তাৰ ধন-সম্পত্তিৰ ওচৰো নাচাপিবা ;^{১৪৭} আক শ্ৰায়ভাবে জোখ আক ওজন পূৰ্ণ কৰিবা ;^{১৪৮} আমি কোনো আত্মাৰ ওপৰত তাৰ সাধ্যৰ অজীত ভাৱ অৰ্পণ নকৰোঁ ;^{১৪৯} আক যেতিয়া তোমালোকে মত প্ৰকাশ কৰা, শ্ৰায়ভাবে কৰিবা, যদিও সেই মত আত্মীয়স্বজনৰ বিষয়ে প্ৰকাশ কৰিব লগা হয় ; আক আল্লাৰ সৈতে চুক্তি পূৰ্ণ কৰিবা ;^{১৫০} এনে বিধানসমূহ সম্বন্ধে তেওঁ তোমালোকক ইয়াকে আদেশ দিছে, হব পাৰে তোমালোকে উপদেশ গ্ৰহণ কৰা।

১৫৫। আক (তেওঁ আদেশ দিছে) এই বুলি, মোৰ এই বাট পোন ; এতেকে তাৰেই অনুসৰণ কৰাঁ, অইনবিলাক পথৰ অনুসৰণ নকৰিবা, কিয়নো সেইবোৰ পথে তেওঁৰ পথৰ পৰা তোমালোকক আঁতৰাই নি ভিন্ ভিন্ দলৰ

১৫৩। এইখিনিতে ‘আলাইকুম’ শব্দ নিহিত আছে বুলি বুজিব লাগিব। নিষেধ-মূলক আদেশৰ (negative commands) পাছত কৰিব লগীয়া কামৰ আদেশ (positive commands) দিয়া হৈছে।

১৪৪। চোৱাঁ, ১৭ : ৩২ আক টী।

১৪৫। চোৱাঁ, ৬ : ১২১ আক টী, আক ৭ : ৩৪।

১৪৬। চোৱাঁ, ২ : ১৭২ আক টী। প্ৰাণৰ পৰিবৰ্ত্তে প্ৰাণ লোৱা প্ৰতিশোধৰ বিধান যতে বৈধ ; কিন্তু এই ক্মতা বাজ্যক দিছে, ব্যক্তিক দিয়া নাই। আয়ত্তৰ এই কাকি চুৰা ১৭তো উদ্ধৃত হৈছে, চোৱাঁ ১৭ : ৩৪।

১৪৭। চোৱাঁ, ১৭ : ৩৫।

১৪৮। চোৱাঁ, ১৭ : ৩৬।

১৪৯। চোৱাঁ, ২ : ২৮৭ ; ৭ : ৪০।

১৫০। চোৱাঁ, ২ : ৫১ আক টী ; ইয়াইলৰ সৈতে আল্লাৰ চুক্তি সম্বন্ধে।

সৃষ্টি কৰিব; এনে বিধান সম্বন্ধে তেওঁ তোমালোকক এয়ে আদেশ দিছে, হব পাৰে তোমালোকে পাপৰ পৰা বিবত থাক।

১৫৬। আক চোৱাঁ, আমি যুচাক ধৰ্ম্মপুথি^{১৫১} দান কৰিছোঁ—ইয়াৰ দ্বাৰা সৎকৰ্ম্মৰ প্ৰতি (আমাৰ অনুগ্ৰহ) সম্পূৰ্ণ কৰি, আক সকলো (আৱশ্যকীয়) বস্তু সম্বন্ধে বিস্তাৰিতৰূপে উল্লেখ কৰি, আক (মানৱৰ নিমিত্তে) পথ প্ৰদৰ্শন আক কৰুণা স্বৰূপ; হব পাৰে সিহঁতে নিজ প্ৰভুৰ দৰ্শন সম্বন্ধে বিশ্বাস স্থাপন কৰে।

ককু ২০

কোৰানৰ প্ৰত্যাহ্বান; ইহুদী আক খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ মাজত সাম্প্ৰদায়িকতা আক বিবাদ; মাদুহৰ মাজত ঐক্য স্থাপন; ইব্ৰাহিমৰ (আ) ধৰ্ম্মলৈ মাদুহক আকৃষ্ট কৰিবৰ অৰ্থে হজ্জত মহম্মদৰ (স) আবিৰ্ভাব।

১৫৭। আক আমি এইখন পুথি^{১৫২} অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ মঙ্গলময় কৰি; এতেকে ইয়াৰ অনুসৰণ কৰাঁ, আক পাপৰ পৰা বিবত থাকিবা; সম্ভৱতঃ তোমালোকৰ প্ৰতি কৰুণা বৰ্ষণ কৰা হয়।

১৫৮। (এই অৰ্থে পুথিখন অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ), তোমালোকে যেন এই বুলি কব নোৱাৰা, আমাৰ পূৰ্বে দুই সম্প্ৰদায়ৰ^{১৫৩} প্ৰতিহে ধৰ্ম্মপুথি অৱতীৰ্ণ কৰা হৈছিল; আক সেইবিলাকে যি পাঠ কৰিছিল সেই সম্বন্ধে প্ৰকৃততে আমি পৰিজ্ঞাত নাছিলোঁ;^{১৫৪}

১৫৯। তোৰাত বা তোৰা যুচাৰ (আ) প্ৰতি অৱতীৰ্ণ হৈছিল বনি ইস্ৰাইলৰ পথপ্ৰদৰ্শনৰ নিমিত্তে। পৰবৰ্ত্তী আৱন্তত কোৰান অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ উল্লেখ হৈছে। এই কোৰান সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ মঙ্গলস্বৰূপ।

১৬০। কোৰান খবীফ যি হজ্জত মহম্মদৰ (স) প্ৰতি অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

১৬১। ইহুদীবিলাক আক খৃষ্টিয়ানবিলাক। দুখন পুথি অৰ্থাৎ তোৰা আক ইনজীল। এই দুইখনকে (the Old Testament and the New Testament) একেখন পুথি বুলি বাইবেল নাম দিয়া হয়। সেইদৰে কিছুমানৰ মতে দ্বিতীয় সম্প্ৰদায় হৈছে পাৰ্চীবিলাক, জোৰোআষ্টৰৰ অনুগামীবিলাক। তেওঁলোকৰ ধৰ্ম্মপুথি জেন্দ-আভেস্তা, Zend-Avesta.

১৬২। হিব্ৰু ভাষা আক পাৰ্চীবিলাকৰ ভাষা আৰববিলাকে জনা নাছিল। সেইকাৰণে কোৰান অৱতীৰ্ণ হল আৰবী ভাষাত, যাতে আৰববিলাকে আগ্ৰাৰ বাণী বুজিব পাৰে। চোৱাঁ, ১৬ : ১০৪।

১৫৯। অথবা তোমালোকে যেন এই বুলিও কব নোৱাৰা, আমাৰ প্ৰতি তেনে ধৰ্মপুথি অৱতীৰ্ণ হোৱা হলে আমি নিশ্চয় সিহঁততকৈ অধিক সুপথ-প্ৰাপ্ত হ'লোঁহেতেন; এতিয়া স্বৰূপতে প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকলৈ আহিছে প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ, আৰু পথ-প্ৰদৰ্শন, আৰু (তেওঁৰ) কৰুণা; তেজ্জ, যি আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ অমান্ত কৰিছে, আৰু সেইবিলাকৰ পৰা পৰাভুখ হৈছে, তাতকৈ অধিক অন্তায়কাৰী কোন হ'ব পাৰে? যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ পৰা বিমুখ হৈছে সিহঁতক আমি শীঘ্ৰে প্ৰদান কৰিম নিকৃষ্ট শাস্তিৰ প্ৰতিফল, কিয়নো সিহঁত বিমুখ হৈ যুৰি গৈছিল।

১৬০। ফিৰিশ্বতাবিলাক যেন সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহক, বা স্বয়ং তোমাৰ প্ৰভু উপস্থিত হওক, নাইবা তোমাৰ প্ৰভুৰ কিছুমান নিদৰ্শন উপনীত হওক, তালৈ মাথোন সিহঁতে অপেক্ষা কৰি আছে নে? ^{১৫৫} যদিবা তোমাৰ প্ৰভুৰ কিছুমান নিদৰ্শন পাবহি তেতিয়া তাত কোনো আত্মাই বিশ্বাস কৰাত একো লাভ নহ'ব, যিহেতু সি তাত আগেয়ে বিশ্বাস কৰা নাছিল, বা বিশ্বাস কৰিও কোনো কল্যাণ অৰ্জন কৰা নাছিল; তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে অপেক্ষা কৰি থাকাঁ, আমিও অপেক্ষা কৰি আছোঁ। ^{১৫৬}

১৬১। বাস্তৱতে যিবিলাকে নিজ ধৰ্মত বিচ্ছেদৰ সৃষ্টি কৰিছে, আৰু ভিন্ ভিন্ সম্প্ৰদায়ত বিভক্ত হৈছে, সেইবিলাকৰ লগত তোমাৰ একো সম্বন্ধ নাই; প্ৰকৃততে সিহঁতৰ ব্যাপাৰ আল্লাৰ হাতত; ^{১৫৭} শেহত, সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল সেই সম্বন্ধে তেওঁ সিহঁতক জানিবলৈ দিব।

১৫৫। কোষানৰ ভাষাত আল্লা বা ফিৰিশ্বতা উপাধিত হোৱাৰ অৰ্থ কোনো-প্ৰকাৰ আকস্মিক শাস্তি অহা, যেনে ভীৰ বৃদ্ধ, প্ৰায়েন, ভূমিকম্প ইত্যাদি। ইয়াত নিদৰ্শন অহাৰো একে অৰ্থ। শাস্তি অহাৰ পিছত বিশ্বাস স্থাপন কৰাৰ কোনো অৰ্থ নাই।

১৫৬। এই তথ্যই বাণী বদৰ্শন যুক্ত পূৰ্ণ হল। কোৰেইছৰ বহুসংখ্যক ঔৰষৰোতা নিহত হৈছিল।

১৫৭। ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ মাজত মতানৈক্য হোৱাৰ বাবে তেওঁলোকৰ ধৰ্ম নানা সম্প্ৰদায়ত বিভক্ত হৈ ছিন্ন-বিছিন্ন হৈ পৰিল। ধৰ্মত ঐক্য স্থাপন কৰিবৰ অৰ্থে এজন মহানবীৰ আবিৰ্ভাৱৰ প্ৰয়োজন হল। সেই মহানবী হজ্জত মহম্মদ (স)। তেওঁৰেই ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ মাজত জ্ঞান বিচাৰ কৰি হজ্জত ইব্ৰাহিম (আ) ধৰ্মৰ পিনে সকলোকে চুৱাই আকৃষ্ট কৰিলে। আৰু ইব্ৰাহিম (আ) দুয়ো সম্প্ৰদায়ৰ চকুত সম্ৰাজ্য বহুল আছিল। চোৱাঁ পৰবৰ্তী আঃ ১৬২।

১৬২। যি জনে (আল্লাৰ ওচৰত) সৎকৰ্ম লৈ আনিব সেই জনে তাৰে সদৃশ দহগুণ প্ৰতিদান লাভ কৰিব; আৰু যেয়ে অসৎকৰ্ম লৈ আনিব, তাক প্ৰতিফল দিয়া হ'ব কেৱল তাৰেই অনুৰূপ; ১৫৮ আৰু সিহঁতৰ কোনো অস্থায় কৰা নহ'ব।

১৬৩। তুমি কোৱাঁ, মোৰ কথা এই: মোৰ প্ৰভুৱে নিশ্চয় মোক পোন বাটৰ ফালে চলাই নিছে; সেয়ে সঠিক ধৰ্ম, একনিষ্ঠ সেৱক ১৫৯ ইব্ৰাহিমৰ ধৰ্ম-নীতি; আৰু তেওঁ সেইবিলাকৰ মাজৰ নাছিল যিবিলাকে আনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতে।

১৬৪। তুমি কোৱাঁ, নিশ্চয় মোৰ নমাজ আৰু মোৰ কুৰ্ব্বানী আৰু মোৰ জীৱন আৰু মোৰ মৰণ সকলো ব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিপালক আল্লাৰেই নিমিত্তে; ১৬০

১৬৫। তেওঁৰ কোনো অংশী নাই—মোক এনে আদেশ দিয়া হৈছে; আৰু আত্মসমৰ্পণ কৰোঁতাসকলৰ মাজত ময়ে সৰ্ব প্ৰথম।

১৬৬। তুমি কোৱাঁ, কি! আল্লাক এৰি মই আন প্ৰতিপালক অন্বেষণ কৰিম নে, অথচ তেৱেঁই সকলোৰে পালনকৰ্ত্তা? আৰু প্ৰত্যেক মানুহে যি অৰ্জ্জন কৰে তাৰ দায়িত্ব তাৰেই ওপৰত; আৰু কোনো ভাৰাক্ৰান্ত মানুহে

১৫৮। আল্লাৰ ৰূপ আৰু ৰূপগত ইচ্ছামে অভিশয় জোৰ দিছে। পাপীৰ নিমিত্তেও তেওঁৰ দুৱাৰ উন্মুক্ত। “নিশ্চয় মোৰ ৰূপগত সকলো বস্তুকেই জুৰি থৈছে”; ৭ : ১৫৭।

১৫৯। এই ‘হনীফ’ শব্দ হজ্জত ইব্ৰাহিমৰ (আ) সৰ্ব্বদে কেবাঠাইতো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। চোৱাঁ, ২ : ১৩৬ আৰু ৮; আৰু চোৱাঁ, ৩ : ৬৮, ৯৬; ৪ : ১২৭; ৬ : ৮১ ১০ : ১০৬; ১৬ : ১২১; ৩০ : ৩১। ‘হনীফ’ৰ অৰ্থ, (১) সৰল, অকপট; (২) আল্লাৰ ওপৰত সদায় যি জন নিৰ্ভৰশীল।

১৬০। এই আয়ত ইচ্ছামৰ ব্যাখ্যানিৰ্দেশক। (১) প্ৰাৰ্থনা, (২) আত্মত্যাগ, (৩) জীৱন আৰু (৪) মৰণ কেৱল এক আল্লাৰ নিমিত্তে—আন কাৰো নিমিত্তে নহয়। খলীফা ব, ম, আহ্-মদে হজ্জত বচুল (ব) সৰ্বদে লিখিছে—‘হজ্জতক (ব) আদেশ দিয়া হৈছে, তুমি যোষণা কৰাঁ, মোৰ সমগ্ৰ জীৱন যি আল্লাৰ প্ৰতি উৎসৰ্গ কৰিলোঁ। হজ্জতক সকলো প্ৰাৰ্থনা আছিল আল্লাৰ ওচৰত; তেওঁ ত্যাগ স্বীকাৰ কৰিছিল আল্লাৰ কাৰণে; তেওঁৰ গোটেই জীৱন তেওঁ আল্লাকেই সমৰ্পণ কৰিছিল; আৰু আল্লাৰ নিমিত্তে প্ৰাণ দিবলগীয়া হলে তাৰ নিমিত্তেও তেওঁ সদায় প্ৰস্তুত আছিল। তেওঁ জীৱন-ধাৰণ কৰিছিল আল্লাৰ সন্তুষ্টিলাভৰ অৰ্থে, আৰু তেওঁৰ একান্ত ইচ্ছা আছিল, আল্লাৰ সেৱা কৰি থাকোঁতেই যেম যেন তেওঁৰ মৃত্যু হয়। তেওঁৰ ইচ্ছা পূৰ্ণ হৈছিল।’—ভ, ক, পৃ: ৭৬১।

আনৰ ভাৰ বহন নকৰিব; ১৬১ শেহত তোমালোকৰ প্ৰভুৰ ওচৰলৈ হব তোমালোকৰ প্ৰত্যাগমন; সেই সময়ত যি বিষয়ে তোমালোকে বিৰোধ কৰিছিল। তাৰ প্ৰকৃতত্ব তেওঁ তোমালোকক জানিবলৈ দিব।

১৬৭। আক তেৱেঁই তোমালোকক পৃথিবীত (আন জাতিৰ) উদ্ভাৱিকাৰী পাতিছে, ১৬২ আক তেওঁ তোমালোকৰ কিছুমানক সন্মানত কিছুমানৰ ওপৰত সন্মুখত কৰিছে, যাতে তেওঁ যি (ক্ষমতা) তোমালোকক দান কৰিছে তাৰ সম্বন্ধে তোমালোকৰ পৰীক্ষা লয়; সচাকৈয়ে শান্তি দিয়াত তোমাৰ প্ৰভু ক্ষিপ্ৰ; আক কোনো সন্দেহ নাই তেওঁ শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

১৬১। খৃষ্টিয়ানসকলৰ বিশ্বাস যে হজ্জত ঈচাই (আ) মানবৰ পাপৰ প্ৰায়শ্চিত্ত দিছিল ক্ৰুচত নিজৰ মৃত্যু দ্বাৰা। ইচ্ছাযে এনে নীতি সমৰ্থন নকৰে।

১৬২। আত্মাৰ এই নিয়ম, আত্মাই নিজ ইচ্ছা পূৰ্ণ কৰিবৰ অৰ্থে এটা জাতিক পৃথিবীত ক্ষমতাশালী কৰে। ক্ৰমান্বয়ে নানা কাৰণে সেই জাতিয়ে আত্মাই অৰ্পণ কৰা দায়িত্ব পালন কৰাত আওকণীয়া হয়। তেতিয়া সেই জাতিৰ অধঃপতন হয়, আক তৰা গাইত আন এটা জাতিক আত্মাই প্ৰতিষ্ঠিত কৰে।

চুৰা ৭

আলু-আ'ৰাফ : উচ্চ জ্ঞানসমূহ

মক্কাত অবতীৰ্ণ

২৪ ককু, ২০৭ আয়ত

এই চুৰাৰ ৪৭ আয়তত 'আলু-আ'ৰাফ' শব্দৰ প্ৰয়োগ হৈছে। তাকে অলুগৰি চুৰাৰ নাম দিয়া হৈছে আলু আ'ৰাফ, অৰ্থাৎ ওখ ঠাইবিলাক। যিসকলে কোবানৰ ভিতৰুৱা মানে লয় তেওঁলোকৰ মতে আলু-আ'ৰাফে আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ চৰম সীমাৰ নিৰ্দেশ দিছে। এই উচ্চ স্থান হৈছে বিশেষকৈ বচুল সকলৰ। তেওঁলোকক আশ্ব'হাবুলু আ'ৰাফ বোলা হয়। এই চুৰাত বহুতো বচুলৰ ঘটনাৱলী বহুলাই বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

অধিকাংশ কোবানবিদসকলৰ মতে এই চুৰাটি হিব্ৰুতৰ আগৰ বছৰত অৱতীৰ্ণ হৈছিল। কিছুমান আয়ত সম্বন্ধে, যেনে, ১৫২-৬১, ১৬৫-১৭২, অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ সময় বিষয়ে মতভেদ আছে। কিন্তু ইব্নে 'আক্কাচ, ইব্নে জুইইৰ, হাচান, মুহাম্মাদ, ইক্ৰিমা, 'আতা, যাবিৰ-বিন-জেইদ এই সকলৰেই মত যে কেৱল আঃ ১৬৫-৭২ মদীনাৰ অৱতীৰ্ণ হৈছিল, আৰু বাকী গোটেই চুৰাটো মক্কাতহে অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

এই চুৰাত বচুলসকলৰ আবিৰ্ভাৱৰ উদ্দেশ্য যে সত্যক জগতত প্ৰতিষ্ঠিত কৰা আৰু আল্লাৰ একত্ব স্থাপন কৰা ভাৱকৈ বুজাই দিয়া হৈছে। মানসিক আৰু নৈতিক বলৰ প্ৰয়োজনীয়তা অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি; কিন্তু আধ্যাত্মিক শক্তিয়েহে আন শক্তিসমূহক ফলদায়ক কৰে। আৰু আধ্যাত্মিক জ্ঞানৰ মূল হৈছে হৃদয়, আল্লাৰ প্ৰত্যাশ। এনে প্ৰত্যাশ নবী আৰু বচুলসকলৰ প্ৰতি অৱতীৰ্ণ হয়, কিয়নো তেওঁলোক হৈছে 'আশ্ব'হাবুলু আ'ৰাফ', ওখ ঠাইৰ অধিবাসী; আৰু তেওঁলোকে মানৱক সেই ওখ ঠাইলৈ আহ্বান কৰে আৰু আধ্যাত্মিক প্ৰেৰণা দিয়ে।

এই চুৰাত উল্লেখ হৈছে, সংসাৰত সাধাৰণতে দেখিবলৈ পোৱা যায় যে বেচিভাগ মানুহে নিজৰ পূৰ্বপুৰুষৰ বীতিৰেহে অলুগমন কৰে, আৰু নবীয়ে অনা নতুন সত্য গ্ৰহণ কৰিবলৈ ইচ্ছা নকৰে; বৰং তেওঁৰ বিৰোধী হৈ সেই সত্য প্ৰচাৰত বাধা দিয়ে, আৰু নবী আৰু তেওঁৰ প্ৰথম অলুগামীবিলাকক উৎপীড়ন কৰে।

কিন্তু আল্লাই নিজ বচুলসকলক বন্ধা কৰে। যিসকলে নবীসকলৰ পথ অলুগমন কৰে সেইসকলে আল্লাৰ অলুগল্লা লাভ কৰে। আৰু সত্য বিৰোধীবিলাকে আল্লাৰ ক্ৰোধৰ ভাজন হৈ নানা শাস্তি ভোগ কৰে।

হজ্ৰত মহম্মদ (ব) লগত চুৰা (আ) অনেকখিনি সাধুত থকাৰ দৰুন এই চুৰাত তেওঁৰ কাৰ্য্যৱলীৰ বিবৰণে বিশেষ স্থান পাইছে। আৰু কেইবাজন বচুলৰ

তোহীদ প্ৰচাৰৰ উল্লেখ কৰি শেহত হজ্জত মহম্মদ (খ) আগমন আৰু তেওঁৰ নিৰ্বাচ
সত্য প্ৰচাৰ স্পষ্টকৈ দৃশ্যগ্ৰাহী ভাৱত বুজাই দিছে।

ঐকান্তিকভাৱে এটি প্ৰাৰ্থনাৰে আৰু ভক্তিকাল মানৱজাতিক আহ্বান কৰি
আৰু উদগনি দি এই চুৰাই সামৰণি মাৰিছে।

ককু ১

কোৰানৰ নীতি পালনত মানৱৰ মজল; বিৰোধীবিলাক আল্লাহ
ক্ৰোধৰ ভাজন; মানৱ আৰু বচুলসকলৰ দায়িত্ব।

১। পৰম কৰুণাময়, পৰম দানশীল আল্লাহ নামত।

২। আলিফ, লাম, মীম, স্বাদ^১।

৩। তোমাৰ প্ৰতি এই ধৰ্মপুথিৰ অৱতাৰণ কৰা হৈছে যাতে তুমি
ইয়াৰ দ্বাৰা (মানৱক) সতৰ্ক কৰি দিয়া, আৰু যাতে বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে
এই পুথি উপদেশ স্বৰূপ হয়; কিন্তু (চোৱাঁ) এই বিষয়ে যেন তোমাৰ হিয়াত
সন্কোচৰং সৃষ্টি নহয়।

৪। তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকৰ প্ৰতি যি (কোৰান) নমাই
পঠিওৱা হৈছে তাৰেই অনুসৰণ কৰাঁ, আৰু তেওঁক এৰি আন সাহায্যকাৰীবিলাকৰ
অনুগামী নহবা; নিচেই অলপহে তোমালোকে উপদেশ গ্ৰহণ কৰা।

৫। আৰু কতবোৰ নগৰৰ আমি ধ্বংস সাধন কৰিছোঁ। তাৰ (অধিবাসী-
বিলাকৰ) ওপৰত সিহঁতে নিশা শুই থাকোঁতে বা অপৰাহু বিজ্ঞান কৰোঁতে,
অকস্মাৎ আমাৰ শাস্তি আহি পৰিল।

৬। পিছত, সিহঁতৰ ওচৰলৈ আমাৰ শাস্তি আহিলত সিহঁতে ইয়াৰ
বাহিৰে একোকে মাতিব নোৱাৰিছিল: সচাকৈয়ে আমি অত্যাৱকাৰী আছিলাঁ।^২

১। আলিফ, আল্লাহ; লাম-মীম, আলম; স্বাদ, স্বাদেক্ বা অক্‌বল। অৰ্থাৎ
মই আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞ, সত্যবাদী। যদি অক্‌বল স্বাদৰ পৰিবৰ্ত্তে ৰখা হয় তেনেহলে বানে হব,
মই আল্লা, সৰ্ব্বজ্ঞ, স্পষ্টৰূপে বৰ্ণনা কৰোঁতা।

২। বহুদিনৰ কুপ্ৰথাবিলাক আৰু জাতিৰ মাজৰ পৰা তুমি দিয়া ভাঙন আৰু
অত্যন্ত কঠিন কাম। হে মহম্মদ (খ), তাকে চাই তোমাৰ অন্তৰ যেন সন্তুষ্ট নহয়। মই
তোমাক এই কামৰ নিমিত্তে বাচি লৈছোঁ, আৰু ময়ে এই কামত তোমাৰ সহায় কৰিম।

৩। মক্কাবিজয়ৰ দিনা মক্কাৰ অধিবাসী অধিবাসীবিলাকে অত্যাৱ আচৰণৰ স্বীকাৰ
কৰিছিল।

৭। এতেকে যিবিলাকৰ প্ৰতি বচুলসকলক প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল সিহঁতক আমি নিশ্চয় প্ৰশ্ন কৰিম ; আৰু সেই বচুলসকলকো^৪ আমি নিশ্চয় প্ৰশ্ন কৰিম।

৮। পিছত নিশ্চয় আমি নিজ (বিশেষ) জ্ঞানৰ সৈতে (সিহঁতৰ কাৰ্য্যালী) সিহঁতৰ আগত বৰ্ণনা কৰিম, কিয়নো আমি (সেইবোৰ) নিৰীক্ষণ নকৰাকৈ নাছিলোঁ।

৯। সেইদিনাখন যে (কাৰ্য্যসমূহৰ) লেখ-জোখ লোৱা হ'ব ই সত্য ; তেতিয়া যিবিলাকৰ (পুণ্যৰ তৰ্জু গধুৰ হ'ব, সেইবিলাকেই হ'ব সফল মনোৰথ।^৫

১০। কিন্তু যিবিলাকৰ (পুণ্যৰ) তৰ্জু লঘু হ'ব, সেইবিলাকেই নিজ আত্মাসমূহৰ ক্ষতি কৰিছিল, কিয়নো সিহঁতে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ বিষয়ে অগ্ৰায় ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

১১। আৰু স্বৰূপতে আমি তোমালোকক ক্ষমতা দান কৰি পৃথিবীত সংস্থাপিত কৰিছোঁ, আৰু তোমালোকৰ নিমিত্তে জীৱিকা নিৰ্বাহৰ উপায় তাকে কৰি দিছোঁ ; (কিন্তু) তোমালোকে নিচেই অলপতে কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰা।

ককু ২

ফিৰিখ্ তাবিলাকৰ বাধ্যতা আৰু ইল্লিচৰ অবাধ্যতা ; মানৱক

প্ৰলোভন দিবলৈ ইল্লিচৰ অৱসৰগ্ৰহণ, আদম

(আ) আৰু তেওঁৰ সহচৰীৰ নিবিদ্ধ ফল

ভক্ষণ, অহুতাপ, আৰু

ক্ষমা ভিক্ষা।

১২। আৰু স্বৰূপতে আমি তোমালোকক সৃজন কৰিলোঁ আৰু তোমালোকক আকাৰ দান কৰিলোঁ ;^৬ তাৰ পিছত আমি ফিৰিখ্ তাবিলাকক কলৌ,

৪। বচুলসকলৰ দায়িত্ব পালন সম্বন্ধেও তেওঁলোকক প্ৰশ্ন কৰা হ'ব। পঞ্চম চুৰাৰ শেষৰ দুই ককুত হজুৰত ঈচাকো (আ) আজ্ঞাই বে প্ৰশ্ন কৰিব তাৰ উল্লেখ আছে। চোৱা, ৬ : ১৫২।

৫। এই আয়ত আৰু পৰবৰ্তী আয়তৰ পৰা ইয়াকে বুজিব লাগিব, মহাবিচাৰৰ দিনা আমাৰ পাপ-পুণ্যৰ লেখ লোৱা হ'ব, অৰ্থাৎ আমাৰ সংকৰ্ম্মৰ পৰিমাণ বেচি নে অসংকৰ্ম্মৰ পৰিমাণ বেচি। মানয় যে আজ্ঞাৰ আগত দাবী আঁক সেই দায়িত্ব পালনৰ এদিন লেখ দিব লাগিব, এনে বিশ্বাস কোৱানে প্ৰত্যেক মুচলিমৰ মনত জন্মাইছে।

৬। বাহুৰ আকাৰ, গঢ়। আকাৰ দিয়াৰ বিৱৰণৰ কাৰণে চোৱা, ২০ : ১৫ . ৩৯ : ৭; আৰু ৪০ : ৬৫। ইয়াত উল্লেখ কৰিব লগীয়া কথা এই, যি আদমৰ (আ)

তোমালোক আদমৰ বাধ্য হোৱা; ^১ তেতিয়া ইব্লিচৰ বাহিৰে সকলোৱে বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰিলে; ^২ (কিন্তু) সি বাধ্য হোৱাবিলাকৰ মাজৰ নহল।

১৩। তেওঁ কলে, মই যেতিয়া তোমাক আদেশ দিছিলোঁ তেতিয়া তুমি (আদমৰ) বাধ্য হোৱাত কি কথাই বাধা জন্মালে? সি কলে, মই তেওঁতকৈ জ্যেষ্ঠ; মোক তুমি অগ্নিৰে ^৩ সৃজন কৰিছা, আৰু তেওঁক সৃজন কৰিছা আলতীয়া মাটিৰে।

১৪। তেওঁ কলে, তেন্তে তুমি এই ঠাইৰ পৰা নামি যোৱা, কিয়নো এনে ঠাইত ^৪ অহঙ্কাৰ কৰা তোমাৰ পক্ষে কোনো মতে নৰঞ্জে; গতিকে তুমি ওলাই যোৱা; তুমি সেইবিলাকৰ মাজৰ হল। যিবিলাক হয়, অধম।

১৫। সি কলে, যদিদি সিহঁতৰ পুনৰুত্থান হ'ব সেই দিনলৈকে তুমি মোক অৱসৰ দিয়া। ^৫

১৬। তেওঁ কলে, নিশ্চয় তোমাক অৱসৰ দিয়া হল।

১৭। সি কলে, যিহেতু তুমি মোক বিনাশ-প্ৰাপ্ত ^৬ বুলি স্থিৰ কৰিলা,

আখ্যান এই ককৃত বৰ্ণোৱা হৈছে তেওঁ মানৱজাতিৰ আদি পুৰুষ নহয়। তেওঁ হজ্ৰত মুহ (আ) আৰু হজ্ৰত ইব্ৰাহিমৰ (আ) পূৰ্ব-পুৰুষ। তেওঁৰ পূৰ্বেও পৃথিবীত মানুহ বাস কৰিছিল তাৰ প্ৰমাণ এই আয়ততে আছে। 'কুম' হৈছে বহুজন সৰু নাম অৰ্থাৎ 'তোমালোকক' (মানৱজাতিক) সৃষ্টি কৰিলোঁ, তাৰ পাছত আকাশ দিওঁতে কত যুগ লাগিলে, তাৰো পাছত মানৱৰ আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ ব্যৱস্থা কৰা হল আদমক (আ) নিৰ্ব্ব দি। চোৱা, ব, য, আহ-মদৰ ত, ক, পৃ: ৭৭২, ৩। মোলানা আজাদহো, ত, কু; খণ্ড ২, পৃ: ২।

৭। আজাকহে সান্ত্বাজে প্ৰণিপাত কৰিব পাৰি, মানুহক নোহাবি। সেই দেখি ইয়াত চিন্দাৰ অৰ্থ বাধ্যতা স্বীকাৰ। চোৱা, ২ : ৩৫ আৰু টা।

৮। ক্ৰিষ্ণু-তাবিলাকৰ কাম হৈছে নবী আৰু তেওঁৰ প্ৰকৃত অনুগামীসকলক সহায়তা কৰা; ইব্লিচ আৰু তাৰ বংশধৰৰ কাম হৈছে তেওঁলোকক আত্মাৰ পথৰ পৰা বিচলিত কৰা।

৯। চোৱা, ৩৮ : ৭৭। ইব্লিচ যিনৰ মাজৰ এজন আছিল। যিনৰ সৃষ্টি অগ্নিৰ পৰা। চোৱা, ১৮ : ৫১ : ৫৫ : ১৬।

১০। সূৰ্য-জাতিৰ ঠাই; ইব্লিচ সূৰ্য এনে উচ্চ ঠাইৰ বোধ্য নহয়। আৰ-বি শব্দ 'হবু'ৰ প্ৰকৃত অৰ্থ, নামি যোৱা। ২ : ৩৭ আৰু ৩৯; আৰু ৭ : ১৪ তো এই শব্দ ব্যৱহাৰ হৈছে।

১১। চোৱা, ৭ : ১৫, ১৫ : ৩৭; ৩৮ : ৮০।

১২। তোমাৰ বিচাৰত মই যদি বিপথগামী- বা, আ, য; Lane।

ময়ো সিহঁতক বিপথে নিবলৈ তোমাৰ পোন বাটতে সিহঁতৰ খাপ লৈ বহি থাকিম।

১৮। তাৰ পিছত মই নিশ্চয় সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহিম, সিহঁতৰ আগ-ফালৰ পৰা, আৰু সিহঁতৰ পিছফালৰ পৰা, আৰু সিহঁতৰ সোঁফালৰ পৰা, আৰু সিহঁতৰ বাওঁ ফালৰ পৰা; ^{১৩} আৰু (ফলত) তুমি সিহঁতৰ বেচি ভাগকেই তোমাৰ কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ নকৰা দেখিবলৈ পাবা।

১৯। তেওঁ কলে, তুমি এই ঠাইৰ পৰা ওলাই যোৱা, অপমানিত, লাঞ্ছিত হৈ; যিবিলাকে তোমাৰ অত্মসৰণ কৰিব সেইবিলাক আৰু তোমালোক সকলোৰে ঘাৰা নিশ্চয় মই নৰক পূৰ্ণ কৰিম।

২০। আৰু (কলে), হে আদম, তুমি আৰু তোমাৰ সন্তানী ছয়ো এই উত্তানত বাস কৰা, আৰু য'ৰে ইচ্ছা ত'ৰে পৰা খাবা, কিন্তু এই জোপা গছৰ ওচৰ নাচাপিবা; ওচৰ চাপিলে তোমালোক ছয়ো অত্মায়কাৰীবিলাকৰ মাজৰ হবা। ^{২৪}

২১। কিন্তু খয়তানে তেওঁলোকক ^{২৫} কু-মন্ত্ৰণা দিলে, যাতে উভয়ৰ যি গোপ-নীয় লাজৰ অঙ্গ পৰস্পৰৰ পৰা পূৰ্বে অদৃশ্য আছিল তাক উভয়ৰ সন্মুখত প্ৰকাশিত কৰে; আৰু সি কলে, তোমালোক ছয়ো যাতে ফিৰিখ্ৰতা হব নোৱাৰা, নাইবা চিৰজীৱিতবিলাকৰ অন্তৰ্গত নোহোৱা, সেই কাৰণে মাথোন তোমালোকৰ প্ৰভুৱে তোমালোক দুইকো এই গছজোপাৰ ওচৰ চাপিবলৈ নিষেধ কৰিছে।

২২। আৰু তেওঁলোকৰ আগত সি শপত থাই কৈছিল, মই নিশ্চয় তোমালোক উভয়ৰ মঙ্গলৰ কাৰণে উপদেশ দিছোঁ।

২৩। পিছত যেতিয়া উভয়ে সেই গছ জোপাৰ (ফলৰ) সোৱাদ ললে,

১৩। খয়তানৰ আক্ৰমণ কেওফালৰ পৰাই হয়। সেই দেখি মাহুহক সদায় সতৰ্ক, আগ্ৰত অৱস্থাতে থাকিব লাগে, বাতে খয়তান (ইলিচ্) ওচৰ চাপিব নোৱাৰে।

১৪। চোৱা, ২ : ৩৬। নবী আদম (আ) ক^২ত বাস কৰিছিল এই লৈ বহু যতভেদ আছে। চহীৰ যুচ্'লিমত (অধ্যায় যন্নত্) হদীছ আছে, আদম বাস কৰিছিল নীল (Nile) নদী আৰু ফুৰাত্ (Euphrates) নদীৰ মাজৰ দেশত। আকৌ এঠাইত কোৱা হৈছে, সেই উষ্মান আছিল দয়্'লা (Tigris) আৰু ফুৰাত্ নদীৰ মাজৰ দেশ ভোখবত , এই দেশৰ বৰ্ত্তমান নাম ইয়াকে আনন্, অৰ্থাৎ Mesopotamia।

১৫। (১) শবীযৰ ঢাকিব লগীয়া অংশ, (২) নিকুঠ ভাব বা কাৰ্য্য যি লজ্জাজনক। এই উপমাটিত ছয়ো অৰ্থ খাটে।

তেতিয়া তেওঁলোকৰ লাজৰ গোপনীয় অঙ্গ পৰম্পৰৰ সম্মুখত প্ৰকাশিত হ'ল ;^{১৬} আৰু উভয়ে উজ্জানৰ পাত-লতাৰে নিজৰ লজ্জা আবৃত কৰিবলৈ ধৰিলে ; আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰভুৱে দুইকো এইদৰে সম্বোধন কৰি কলে, এই জোপা গছৰ ওচৰ চাপিবলৈ মই তোমালোক দুইকো নিষেধ কৰা নাছিলোঁ নে ? আৰু মই তোমালোক দুইকো (সান্নিধ্য কৰি) জনাই দিয়া নাছিলোঁ নে, তোমালোক উভয়ৰ নিমিত্তে স্বয়তান নিশ্চয় প্ৰকাশ্য শত্ৰু !

২৪। তেওঁলোক উভয়ে প্ৰাৰ্থনা কৰিলে : হে আমাৰ প্ৰভু, আমি নিজৰেই অত্যাচাৰ কৰিলোঁ ; আৰু এতিয়া তুমি আমাক ক্ষমা দান নকৰিলে আৰু আমাৰ প্ৰতি কৰুণা প্ৰদৰ্শন নকৰিলে, কোনো সন্দেহ নাই আমি ক্ষতিগ্ৰস্ত বিলাকৰ অন্তৰ্গত হব ।

২৫। তেওঁ কলে, তোমালোক (ইয়াৰ পৰা অইন ঠাইলৈ) নামি যোৱা ; তোমালোক ইজ্জনৰ সন্মুখত শত্ৰু ; আৰু তোমালোকৰ নিমিত্তে পৃথিৱীত কিছুদিনৰ কাৰণে বাসস্থান আৰু সমূল আছে ।^{১৭}

২৬। তেওঁ (আৰু) কলে, তোমালোকে তাতেই জীৱন ধাৰণ কৰিবা, আৰু তাতেই প্ৰাণত্যাগ কৰিবা, আৰু (মৃত্যুৰ পাছত) তাৰে পৰা তোমালোকক পুনৰ উদ্ধৃত কৰা হ'ব ।

ককু ৩

শৰীৰৰ আভাষণ উত্তম, কিন্তু আত্মাৰ সাজ-পাৰ তাতোকৈ শ্ৰেষ্ঠ ;

স্বয়তানৰ প্ৰলোভনৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ আত্মাৰ ওচৰত

প্ৰাৰ্থনা কৰিব লাগে একাগ্ৰমনেৰে ; ইচ্ছামৰ প্ৰধান

কেইটামান নীতি ; ইচ্ছাম উদাসীন ধৰ্ম নহয় ।

২৭। হে আদমৰ সন্তান-সন্ততি, স্বৰূপতে আমি তোমালোকৰ প্ৰতি তোমালোকৰ লজ্জা নিবারণৰ নিমিত্তে আৰু গোভনৰ নিমিত্তে সাজ অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ ;

১৬। ইজ্জনে সিজ্জনৰ দুৰ্জলতা জানিব পাৰিলে । নৈতিক আৰু আত্মিক উন্নতিৰ ভিত্তি আছে পাপৰ চেতনা । পাপক ঘৃণাৰ চকুৰে দেখিলে আত্মা পৰি আত্মাৰ পিনে বৈ যায় । পৰবৰ্তী আয়তৰ পৰা বুজা যায়, অজ্ঞতাৰ আৰু প্ৰাৰ্থনাই দুইকো স্বয়তানৰ হাতৰ পৰা ৰক্ষা কৰিলে ।

১৭। চোৱা ২ : ৩৭ ; ২০ : ১২৪। এইটো শাস্তিৰ আদেশ নাছিল, আগৰ আয়তত আদম (আ) আৰু তেওঁৰ সহচৰীয়ে অজ্ঞতাৰ পৰি আত্মাৰ ৰক্ষা কৰিছিল ।

কিন্তু ধৰ্মপৰায়ণতাৰ সাজ হৈ অতি উত্তম; ^{১৮} আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ মাজৰ ইও এটা নিদৰ্শন; (তাকে দেখি) সম্ভৱতঃ সিহঁতে উপদেশ গ্ৰহণ কৰে। ^{১৯}

২৮। হে আদমৰ সন্তান-সন্ততি, ^{২০} স্বয়তানে যেন তোমালোকক প্ৰলোভনত নেপেলায়, যেনেকৈ সি তোমালোকৰ পিতৃ-মাতৃক স্বৰ্গ-উজ্জানৰ পৰা ওলাই যাবলৈ বাধ্য কৰিলে, যাতে সি তেওঁলোকৰ সাজ সোলোকাই লৈ ইজ্জনৰ লাজৰ গোপনীয় অঙ্গ সিজ্জনৰ সম্মুখত প্ৰকাশিত কৰে। বাস্তৱতে সি আৰু তাৰ দলে এনে ঠাইৰ পৰা তোমালোকক দেখি থাকে য'ত সিহঁতক তোমালোকে দেখিবলৈ নোপোৱা। ^{২১} যিবিলাকে বিশ্বাস নকৰে সিহঁতৰ নিমিত্তে স্বয়তানবিলাকক আমি নিশ্চয় বন্ধু নিযুক্ত কৰিছোঁ।

২৯। যেতিয়া সিহঁতে নিৰ্গত কাৰ্য্য কৰে সিহঁতে কয়, আমি আমাৰ পিতৃপুৰুষসকলক এনে কাৰ্য্য কৰা দেখি আহিছোঁ; আৰু আমাকো আল্লাই এনে কাৰ্য্য কৰিবলৈ আদেশ দিছে; ^{২২} তুমি কোৱাঁ, আল্লাই নিশ্চয় নিৰ্গত কাৰ্য্য কৰিবলৈ কদাপি আদেশ নিদিয়; তোমালোকে আল্লাৰ সম্বন্ধে এনে কথা কৈছা যি তোমালোকে সমূলি নাজানা।

৩০। তুমি কোৱাঁ, মোৰ প্ৰভুৱে মোক জ্ঞায় বিচাৰৰ হৈ আদেশ দিছে; আৰু (আদেশ দিছে), তোমালোকে প্ৰাৰ্থনাৰ ঠাইত (আৰু সময়ত) সঠিককপে তাৰ ফলত ককণাময় আল্লাই শাস্ত দিয়া সম্ভৱপৰ নহয়। আল্লাই দুইকো কলে, এই দেশত তোমালোকৰ শত্ৰু অনেকে; এই দেশৰ পৰা অইন দেশলৈ গৈ কিছুমান দিনলৈ বসতি কৰাঁ। ইয়াতেই তোমালোকৰ মঙ্গল।

১৮। আভৰণৰ দ্বাৰা আমি লজ্জা নিবাৰণ কৰোঁ। সেইদৰে আমাৰ অশ্লীলতা ধৰ্ম-পৰায়ণতাৰ আভৰণেৰে ঢাকিব পাৰোঁ, অৰ্থাৎ পাপ আবৃত কৰিব পাৰোঁ ভাৱপৰায়ণতাৰ আভৰণেৰে।

১৯। আদম্ (আ) আৰু স্বয়তানৰ উপমাত এটি মহান সত্য নিহিত আছে। ইজ্জিৰ লগত আত্মাৰ যুদ্ধ চলিছে আৰু চলি থাকিব। শেহত ইজ্জিৰ পৰাজয় আৰু আত্মাৰ জয় স্থানিষ্ঠিত; লাগে আল্লাৰ সহায় আৰু ককণা।

২০। সমগ্ৰ মানৱজাতিৰ সঙ্ঘোৰণ কৰা হৈছে। আদম্ (আ) আৰু হওৱাৰ আখ্যান এটি উপমা, গোটেই মানৱজাতিৰ নিমিত্তে নিদৰ্শন।

২১। স্বয়তানৰ চৰিত্ৰত আছে ধুস্তালি, প্ৰভাৱশা, চাতুৰী। সি নেদেখাকৈ অন্তৰৰ ভিতৰত লোৱায়; বহুসময়ত তাৰ প্ৰভাৱৰ আমি গমকে নাপাওঁ।

২২। পাপীয়েও নিজৰ পাপৰ প্ৰমাণ দিয়ে। ইংৰাজীত কয়, Even the devil quotes scripture, প্ৰমাণ কি? (১) আমাৰ পূৰ্বপুৰুষে এনেবোৰ কাৰ্য্য কৰিছিল, (২) আল্লাই আমাকো তাকে কৰিবলৈ আদেশ দিছে।

(আল্লাৰ ফালে) মন থিৰ কৰিবা ; আৰু তেওঁৰ ধৰ্মত থাকি তেওঁক একাগ্ৰ-মনেৰে আহ্বান কৰিবা। আদিতে তোমালোকক যেনেকৈ তেওঁ সৃষ্টি কৰিছিল তেনেকৈ আকৌ (সেই অৱস্থালৈ) তোমালোক উভতি যাব। ২৩

৩১। তেওঁ এদলক সুপথ প্ৰদৰ্শন কৰিছে, আৰু আন এদলৰ পক্ষে বিপথে যোৱাহে স্থিৰ কৰা হৈছে; ২৪ বাস্তৱতে সিহঁতে আল্লাক এৰি স্বয়তান-বিলাকক বন্ধুকপে গ্ৰহণ কৰিছে, অথচ সিহঁতে ভাবি লৈছে সিহঁতহে সুপথগামী।

৩২। হে আদমৰ সন্তান-সন্ততি, প্ৰত্যেক নমাজৰ ঠাইত (আৰু সময়ত) তোমালোকৰ সাজপাৰ সুশোভিত কৰি লবা; ২৫ আৰু আহাৰ কৰিবা আৰু পান কৰিবা; ২৬ (এনে কৰাত কোনো দোষ নাই,) কিন্তু সীমা অতিক্ৰম নকৰিবা, সচাকৈয়ে তেওঁ সেইবিলাকক ভাল নাপায় যিবিলাকে সীমা অতিক্ৰম কৰে।

ককু ৪

ইচ্লামে উদাসীনতা সমৰ্থন নকৰে; মানৱজাতিৰ মঙ্গলৰ নিমিত্তে আল্লাই
নবী-বচুল প্ৰেৰণ কৰা নিয়ম কৰিছে; নবীৰ বিৰোধীবিলাকে
আল্লাৰ শাস্তি ভোগ কৰিব।

৩৩। তুমি কোৱাঁ, আল্লাই নিজ ভূতাবিলাকৰ (ব্যৱহাৰৰ) নিমিত্তে যি
শোভনীয় বস্তুবিলাক উদ্ভৱ কৰিছে, আৰু জীৱিকা নিৰ্বাহৰ কাৰণে যি বিসৃজ্য বস্তু

২৩। অবিবাসীবিলাকৰ মিছা উক্তিৰ প্ৰতিবাদ কৰি এই আয়াতে ইচ্লামৰ
প্ৰধান নীতি কেইটামান উল্লেখ কৰিছে। (১) জ্ঞান আচৰণ, (২) আল্লাৰ পিনে যু কৰা
(৩) একাগ্ৰ আৰু সৰল মনেৰে প্ৰাৰ্থনা কৰা, আৰু (৪) সত্য ধৰ্ম (দীনত) দৃঢ় হৈ থকা।

২৪। বিপথে যোৱাটো সিহঁতৰে কৰ্মৰ ফল। সিহঁতে আল্লাৰ উপদেশ আওহেলা
কৰি স্বয়তানৰ বন্ধ হৈছে, গতিকে স্বয়তানে সিহঁতক বিপথে নিবাই। কিছুমানে 'বলালত'ৰ
অৰ্থ লৈছে ধ্বংস সাধন, কিন্তুো স্বয়তানৰ অঙ্গগমনে সিহঁতৰ ধ্বংস সাধন কৰিব।

২৫। প্ৰাৰ্থনাৰ পূৰ্বে শৰীৰ পৰিষ্কাৰ কৰি ভাল পৰিচ্ছন্ন পিন্ধা উচিত; কলন্ত
মন আৰু আত্মা পৱিত্ৰ হয়।

২৬। ইচ্লাম উদাসীন ধৰ্ম নহয়। হজ্ৰতে (খ) কৈছে, ইচ্লামত 'কহ-বানিয়ত'
(বৈবাহ্য) নাই। সংসাৰৰ যুখ উপভোগ কৰা পাপ নহয়। ভাল কাপোৰ পিন্ধা,
ভাল খাদ্য খোৱা, ব্যৱসায়-বাণিজ্য কৰি ধন অৰ্জন কৰাত কোনো দোষ নাই। দোষ হৈছে
সীমা অতিক্ৰম কৰা। সীমাৰ ভিতৰত সংসাৰ যুখক 'জীনতুৱাহ' (আল্লাৰ শোভন) বুলি
পৰ্যবৰ্তী আৱণ্টত কৈছে। 'জীনতুহু হুন্না', সংসাৰৰ শোভনৰ বিষয়ে চোৱাঁ, ১৮ : ২৯,

(দান কৰিছে) সেইবোৰক কোনে অবৈধ কৰিছে ?^{১৭} কোৱাঁ, যিসকলে বিশ্বাস স্থাপন কৰিছে সেই সকলে এইবিলাক (আল্লাৰ অনুগ্ৰহ) লাভ কৰিব পাৰিব জীৱনত, আৰু সুকীয়াকৈ^{১৮} পুনৰুত্থানৰ দিনা ; এইদৰে আমি নিদৰ্শনসমূহ জ্ঞানৱন্ত লোকৰ নিমিত্তে বিস্তাৰিতভাৱে বৰ্ণনা কৰোঁ।

৩৪। তুমি কোৱাঁ, মোৰ প্ৰভুৱে নিষেধ কৰিছে কেৱল নিৰ্গত কাৰ্য্য-সমূহ, তাৰ যি প্ৰকাশ আৰু যি গুপ্ত,^{১৯} আৰু পাপ-কাৰ্য্য, আৰু অযথা বিৰোধিতা ; আৰু ইয়াকো (নিষেধ কৰিছে) তোমালোকে যেন আনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতা, যি সম্বন্ধে তেওঁ কোনো প্ৰমাণৰ অৱতারণা কৰা নাই ; আৰু ইয়াকো (নিষেধ কৰিছে) যেন তোমালোকে আল্লাৰ সম্বন্ধে এনে কথা কোৱা যি তোমালোকৰ জ্ঞানৰ^{২০} অতীত।

৩৫। আৰু প্ৰত্যেক সম্প্ৰদায়ৰ নিমিত্তে এটা নিৰ্দ্ধাৰিত সময়^{২১} আছে ; গতিকে যেতিয়া সিহঁতৰ সেই নিৰ্দ্ধাৰিত সময় আহি পায় সিহঁতে তাক এক মুহূৰ্ত্তও পিছলৈ নিব নোৱাৰে আৰু আগলৈও আনিব নোৱাৰে।

৩৬। হে আদমৰ সন্তান-সন্ততি, মোৰ নিদৰ্শনসমূহ বৰ্ণনা কৰিবলৈ যেতিয়া তোমালোকৰ মাজৰ পৰা তোমালোকৰ ওচৰলৈ বচলসকল আহে, তেতিয়া যিসকলে নিজকে পাপৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব আৰু নিজৰ সংশোধন কৰি লব সেই সকলৰ কোনো ভয় নাথাকিব, আৰু সেইসকলে বেজাৰো কৰিব নালাগিব।^{২২}

সংক্ষেপে, সংসাৰৰ জুখ-সন্তোষে আমাক যেন আল্লাৰ প্ৰতি আওকনীয় নকৰে তাৰ পিনে লক্ষ্য ৰখা আৱশ্যক।

২৭। এই আৱতৰ পৰা পট্টকৈ বুজিব পাৰি, ইচ্ছাম উদাসীনতা আৰু বৈষাণ্যৰ বিৰুদ্ধে।

২৮। পৰলোকৰ অসীম অনন্ত জুখ-সন্তোষ থাকিব কেৱল বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে, অবিশ্বাসীবিলাকে এই জুখৰ ভাগ নাপাব।

২৯। চোৱাঁ, ৬ : ১৫২।

৩০। যি তোমালোকে নাজান, আৰু সেই কাৰণে খিৰাংকৈ কৰ নোৱাৰা।

৩১। কোনো ডাঙৰ ঘটনা, আল্লাৰ প্ৰতিক্ৰিয়া ; কোনো জাতিৰ অবাধ্যতাৰ প্ৰতিকল বা সেই জাতিৰ পতন।

৩২। তাৰি চালে এই আৱতে এটা গুঢ় ভৱ উল্লঙ্ঘ্য হৈছে। মানৱ জাতিৰ ধৰ্ম আৰু জাৱৰ বাট দেখুৱাবলৈ আল্লাই নবী আৰু বচল পঠাই থাকে আৰু নিৰ্ভো পঠাই থাকিব। কিন্তু প্ৰত্যেক নবীয়ে নতুন স্বৰীকৃত নানে। প্ৰত্যেক মুচলমানৰ এই বিশ্বাস, কোৱানৰ দ্বাৰা যি স্বৰীকৃত আহিছে সি সৰ্বশেষ স্বৰীকৃত।

৩৭। কিন্তু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অগ্ৰাহ্য কৰিব, আৰু অহঙ্কাৰ কৰি সেইবিলাকৰ বিৰোধ কৰিব, সেইবিলাকেই হ'ব অগ্নিৰ অধিবাসী; তাতেই সিহঁত স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব।

৩৮। গতিকে যিজন আশ্ৰয় বিকছে মিছা সাজে নাইবা তেওঁৰ নিদৰ্শন-সমূহক মিছা ভাবি অগ্ৰাহ্য কৰে, সেইজনতকৈ কোন অধিক অগ্ৰাহ্যকাৰী? ৩৯ এইবিলাকে সিহঁতৰ নিমিত্তে (আশ্ৰয়) পুথিত যি ভাগ্য লিপিবদ্ধ^{৩৪} তাকে পাব। সময়ক্ৰমে যেতিয়া আমাৰ ফিৰিশ্বতাবিলাক সিহঁতৰ প্ৰাণ লবলৈ সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহি সুধিব, আশ্ৰয়ক এৰি যিবিলাকক তোমালোকে আহ্বান কৰিছিল। সেইবিলাক (আজি) ক'ত? সিহঁতে উত্তৰ দিব, সেইবিলাক আমাৰ কাষৰ পৰা আঁতৰ হ'ল, আৰু এইদৰে সিহঁতে নিজৰ বিকছেই এই কথাৰ সাক্ষী দিব যে সিহঁতে বিশ্বাস স্থাপন কৰা নাছিল।

৩৯। তেওঁ আদেশ দিব, তোমালোকৰ পূৰ্বে যিবিলাক যি অনুৰূপ মানুহৰ মৃত্যু ঘটাইছে সেইবিলাকৰ দলৰ অন্তৰ্গত হৈ তোমালোকেও অগ্নিত প্ৰবেশ কৰাঁ। যেতিয়া কোনো এদলে তাত প্ৰবেশ কৰিব সেইদলে সিহঁতৰ সঙ্গী আন দলক অভিষেক দিব; অৱশেষত যেতিয়া ক্ৰমান্বয়ে সকলো সেই অগ্নিৰ ভিতৰত সোমাই একেলগ হ'ব, শেহৰ দলে প্ৰথম দলৰ সন্মুখত ক'ব, হে আমাৰ প্ৰভু, সেইবিলাকেই আমাক পথভ্ৰান্ত কৰিছিল; অতএৱ সিহঁতক অগ্নিৰ শাস্তি দুগুনকৈ^{৩৫} প্ৰদান কৰাঁ। তেওঁ ক'ব, প্ৰত্যেক পূৰ্ববৰ্তী দলে দুগুনকৈ শাস্তি ভোগ কৰিব; কিন্তু সেই বিষয়ে তোমালোকৰ জ্ঞান নাই।

৪০। আৰু সেই অনুৰূপ সিহঁতৰ প্ৰথম দলে সিহঁতৰ শেহৰ দলক ক'ব, চোৱাঁ, আমাৰ ওপৰত তোমালোকৰ কোনো শ্ৰেষ্ঠতা নাথাকিল; গতিকে তোমালোকে যি অৰ্জ্জন কৰিছিল। তাৰ কাৰণে শাস্তিৰ সোৱাদ লোৱাঁ।

৪০। চোৱাঁ ৬ : ২২। বচুলে যেতিয়া সিহঁতক সত্যৰ কালে আহ্বান কৰে সিহঁতে বচুলক বয়, তোমাৰ দাবী মিছা। বচুলক মিথ্যাবাদী গণ্য কৰিলে আশ্ৰয় বিকছেও মিছা সজা হয়, কাৰণ তেওঁ নিজেই বচুল সাজি অহা নাই; আশ্ৰাইহে তেওঁক বচুল নিযুক্ত কৰি মানুহৰ মঙ্গল সাধনৰ নিমিত্তে পঠাইছে।

৩৪। আশ্ৰাই নিজ জ্ঞানেৰে যি শাস্তি নিৰ্দিষ্ট কৰি ৰাখিছে তাকে সিহঁতে ভুলিব।

৩৫। সিহঁতে নিজেও পাপ অৰ্জ্জন কৰিছিল আৰু কু-দৃষ্টান্ত দেখুৱাই আমাবোৰ ধ্বংসৰ কাৰণ হৈছিল। সেই দেখি সিহঁতে দ্বিগুণ শাস্তি পাবৰ বোধ্য। পৰবৰ্তীবিলাকেও দ্বিগুণ শাস্তি পোৱাৰ কাৰণ এই, সিহঁতে পূৰ্ববৰ্তীৰ পৰিণাম দেখিও নিজস্ব পাপ নকৰিলে। তাৰ উপৰি সিহঁতেও সিহঁতৰ পৰবৰ্তীবিলাকৰ নিমিত্তে কু-দৃষ্টান্ত বৈ পৰিচয়িত।

ককু ৫

যিবিলাকে আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহ অমান্য কৰে সিহঁতে আল্লাৰ ককণাৰ অংশ

নাপায়; স্বৰ্গৰ অধিবাসীসকলে সুখশান্তি লাভ কৰিব; নৰকবাসী-

বিলাক আল্লাৰ অভিশপ্ত হব; নবীসকলে পৰমাধিক উচ্চ

ঠাইৰ পৰা সকলোকে নিৰীক্ষণ কৰিব।

৪১। বাস্তৱতে যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা বুলি ভাবি অগ্ৰাহ্য কৰে, আৰু অহঙ্কাৰ কৰি সেইবিলাকৰ বিৰোধ কৰে, সিহঁতৰ নিমিত্তে আকাশৰ ছুৱাৰসমূহ উন্মুক্ত কৰা নহব,^{৬৬} আৰু বেজীৰ জলায়েদি উট সোমাব পাৰিব, কিন্তু সিহঁতে স্বৰ্গৰ উজ্জানৰ ভিতৰত প্ৰবেশ কৰিব নোৱাৰিব,^{৬৭} আৰু (আমাৰ) অপৰাধ কৰোঁতাবিলাকক এইদৰে আমি প্ৰতিফল দিওঁ।

৪২। নৰকত সিহঁতৰ নিমিত্তে শয্যা হব (অগ্নিৰ), আৰু সিহঁতৰ (গাৰ) ওপৰত থাকিব (তাৰেই) নিহালি; আৰু অশ্চাৰ্যকাৰীবিলাকক আমি এইদৰেই প্ৰতিফল দিওঁ।

৪৩। আৰু যিসকলে বিশ্বাস কৰে আৰু সজ্ঞ কাম কৰে সেইসকলৰ আত্মাৰ ওপৰত এনে ভাৰ অৰ্পণ নকৰোঁ যি তাৰ সাধ্যৰ অতিৰিক্ত;^{৬৮} এই সকলেই স্বৰ্গৰ অধিবাসী; তাতেই তেওঁলোকে চিৰকাল বাস কৰিব।

৪৪। আৰু তেওঁলোকৰ হৃদয়সমূহত (পৰম্পৰৰ নিমিত্তে) যি অলপ বিদ্বেষ^{৬৯} থাকে তাক আমি উলিয়াওঁ দিম; তেওঁলোকৰ তলেদি জুৰিবিলাক

৩৬। আকাশৰ ছুৱাৰসমূহ সিহঁতৰ নিমিত্তে কঢ় খাণিব, অৰ্থাৎ সিহঁতে আল্লাৰ বিশেষ অনুগ্ৰহৰ ভাগ পাব নোৱাৰে। কোৰানৰ বহু ঠাইত 'চমা' শব্দ (অৰ্থ আকাশ) পৰমাধিক বিষয় সম্বন্ধে ব্যৱহাৰ হৈছে।

৩৭। চোৱাঁ বা, যথি, ২২ : ২৪। আৰবী শব্দ 'যুমল'ৰ দ্বিতীয় অৰ্থ জাহাজ বন্ধা জবী। বেজীৰ জলায়েদি এনে ডাঠ জবী সোমোৱা অসম্ভৱ।

৩৮। চোৱাঁ, ২ : ২৩৪, ২৮৭ ; ৬ : ১৫৩। ইচ্চামৰ মতে স্ববী'অত্ আত্মাৰ অভিধাপ (লা'নত) নহয়। আল্লাৰ ধৰ্ম সঙ্ঘ—আদদীন ইয়ুচ্‌কন্। যাহুছে নানাবিধ বাঁতি ধৰ্মৰ লগত জড়ি নিজেই ধৰ্মপালন কৰ্ত্তি কৰি লয়। আল্লাই আমাৰ ভাব লবুহে কৰে; চোৱাঁ, ২ : ১৮৭—"আল্লাই তোমালোকৰ নিমিত্তে সঙ্ঘ ব্যৱস্থা ইচ্ছা কৰে আৰু তোমালোকৰ নিমিত্তে কষ্ট ইচ্ছা নকৰে।"

৩৯। যিসকল স্বৰ্গৰ পৰাকী সেইসকলৰ মনত হিংসাৰ ভাব থাকিব নোৱাৰে। যিবিলাক নৰকৰ যোগ্য সিহঁতক কপট আৰু হিংসাৰ আশ্ৰয়ে দাহ কৰি থাকে, মুচলিমৰ স্বৰ্গ পাৰ্থিৱ জীৱনৰ পৰাই আৰম্ভ হয়; পৰলোকত তাৰে পূৰ্ণ বিকাশ হয়।—ম, নোঁ।

বৈ যাৰ, আৰু তেওঁলোকে কব, সকলো প্ৰশংসাৰ গৰাকী সেই আল্লা যিজন এনে (সুখৰ) ঠাইলৈ আমাক পথ প্ৰদৰ্শন কৰিলে ; আৰু আল্লাই আমাক পথ প্ৰদৰ্শন নকৰাহলে আমাৰ পক্ষে সুপথ লাভ কৰা সম্ভৱ নাছিল ; কোনো সন্দেহ নাই, আমাৰ প্ৰভুৰ বচুলসকলে সত্য লৈ আনিছিল। আৰু তেওঁলোকক ঘোষণা শুনাই দিয়া যাৰ, এই স্বৰ্গ তোমালোকৰ নিমিত্তে, তোমালোকে যি সংকল্প কৰিছিল। তাৰেই প্ৰতিদান স্বৰূপ তোমালোকক (আজি) তাৰ উত্তৰাধিকাৰী কৰা হল।

৪৫। আৰু স্বৰ্গ-উত্থানৰ অধিবাসীসকলে অগ্নিৰ অধিবাসীবিলাকক চিঞৰি কব, যি প্ৰতিজ্ঞাতি আমাৰ প্ৰভুৱে আমাক দিছিল তাক আমি সচা পালোঁ, আৰু তোমালোকক তোমালোকৰ 'প্ৰভুৱে যি প্ৰতিজ্ঞাতি দিছিল তাক তোমালোকে সচা পাইছা নে? সিহঁতে কব, হয়, (সচা পাইছো) ;^{৪০} তেতিয়া সিহঁতৰ মাজৰ এজন ঘোষণা কৰোঁতা হৈ এই বুলি ঘোষণা কৰিব—আল্লাৰ অভিসম্পাত পৰিছে অস্থায়কাৰীবিলাকৰ ওপৰত,—

৪৬। সিহঁতে আল্লাৰ পথৰ পৰা (মানুহক) প্ৰতিৰোধ কৰিছিল, আৰু সেই পথ বেকা^{৪১} কৰিবলৈ বিচাৰিছিল, আৰু সিহঁতে পৰকালতো বিশ্বাস নকৰিছিল।

৪৭। আৰু দুই দলৰ মাজতে থাকিব এখন জাঁৰ ;^{৪২} আৰু ওখ ঠাটত থকাবিলাকে সিহঁতৰ চিন দেখি সকলোকে চিনি পাব। আৰু তেওঁলোকে স্বৰ্গৰ অধিবাসীসকলক এইদৰে সম্বোধন কৰিব, তোমালোকৰ প্ৰতি হওক শাস্তি ! তেতিয়ালৈকে সেই স্বৰ্গ-উত্থানত সেইবিলাকে প্ৰবেশ কৰা নাই,^{৪৩} কিন্তু (প্ৰবেশ কৰিবলৈ) আশা কৰি বৈ আছে।

৪০। স্বৰ্গবাসী আৰু নৰকবাসীবিলাকৰ মাজত কথোপকথনটি কি স্তম্ভৰ স্বৰূপ বৰ্ণনা। দুইদলৰ শেহ পৰিণাম পৃথক ; পৃথকীকৃত দুইদলকেই আল্লাই বচুল পঠিয়াই সন্তৰ্ক কৰি দিছিল। এদলে উপদেশ গ্ৰহণ কৰি স্বৰ্গৰ গৰাকী হল ; সিদলে সেই উপদেশ অৱজ্ঞা কৰিলে আৰু নৰকৰ অধিবাসী হল।

৪১। সত্য বৰ্ণক সিহঁতে বিকৃত কৰিছিল ; আল্লাৰ সহজ বৰ্ষৰ সৈতে নানাবিধ কু-বীতি মিহলাই কঠিন কৰিছিল ; নিজৰ অসম্পূৰ্ণ জ্ঞান, কল্পনা, আৰু অনুমানৰে বৰ্ণনীতি-সমূহৰ সালসলনি কৰি এটা নতুন বিকৃত বৰ্ষৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

৪২। চোৱাঁ, ৫৭ : ১৩, ব'ত চুৰ' শব্দ (অৰ্ধ, বেৰ) ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। ৬৭ ঠাইৰ লোকসকল হৈছে নবী, বচুল, আৰু আঙলীয়া সকল।

৪৩। সেইবিলাক পুণ্যবান, ধাৰ্মিক লোক। ৬৭ ঠাইৰ নবী, বচুল আৰু আঙলীয়া

৪৮। আৰু তেতিয়া অগ্নিৰ অধিবাসীবিলাকৰ প্ৰতি তেওঁলোকৰ নয়ন-সমূহ ঘূৰাই নিয়া হ'ব, তেওঁলোকে এই বুলি ক'ব, হে আমাৰ প্ৰভু, তুমি অত্যাৱকাৰী লোকৰ লগত আমাৰ অৱস্থান স্থিৰ নকৰিবা।

ককু ৬

নবীৰ সম্প্ৰদায়ৰ অবাধ্য আৰু বাধ্যবিলাকৰ পৰলোকত শেষ অৱস্থা ; কোৰানে মানৱক সুপথ দেখুওৱাইছে আৰু জগতত আল্লাৰ কৰুণা আনিছে ; বিৰোধী অশ্বাসীবিলাকৰ শব্দকে কোৰানৰ বাণী পূৰ্ণ হ'বই।

৪৯। আৰু ওখ ঠাইত থকাসকলে কিছুমান মানুহক^{৪৪} সিহঁতৰ চিন দেখি চিনি পাই এইদৰে সন্মোদন কৰিব : তোমালোকৰ দল-বল, আৰু যি বিষয়ে তোমালোকে গৰ্ব কৰিছিল সিও, (আজি) তোমালোকৰ কোনো কামতেই নালাগিল।

৫০। এইবিলাকৰেই^{৪৫} সম্বন্ধে তোমালোকে শপত খাই কোৱা নাছিল নে, আল্লাই তেওঁলোকক নিজ কৰুণাৰ ভাগ নিদিব ? (অথচ আজি তেওঁলোকক আল্লাই আদেশ দিছে,) স্বৰ্গৰ ভিতৰলৈ তোমালোকে প্ৰবেশ কৰা ; তোমালোকৰ একো ভয় নাথাকিব আৰু তোমালোকে শোকে কৰিব নালাগিব।

৫১। আৰু অগ্নিৰ অধিবাসীবিলাকে স্বৰ্গ-উদ্ধাৰৰ অধিবাসীসকলক সন্মোদন কৰি এইদৰে ক'ব, ওপচি পৰা পানীৰে অলপখিনি আমাৰ কাৰণে^{৪৬} ঢালি দিয়া, নাইবা আল্লাই তোমালোকক যি জীৱিকা দান কৰিছে তাৰে কিছু (আমাকো দিয়া)। তেওঁলোকে ক'ব, বাস্তৱতে (আজি) এই ছয়ো বস্তুকে অশ্বাসী-বিলাকৰ নিমিত্তে আল্লাই নিষিদ্ধ কৰিছে—

৫২। (কিয়নো) সেইবিলাকে নিজৰ ধৰ্ম আমোদ-প্ৰমোদ আৰু বং-ধেমালিকপে গ্ৰহণ কৰিছিল, আৰু সিহঁতক পাখিৰ জীৱনে প্ৰবঞ্চনাত পেলাই-

সকলে তেওঁলোকক স্বৰ্গৰ অধিবাসী বুলি চিনিব পাৰিব, যদিও স্বৰ্গত তেওঁলোকে প্ৰবেশ কৰিবৰ সময় এতিয়ালৈকে অহা নাই।

৪৪। এইবিলাক নবকবাসী হৈছে নবীৰ নিজ সম্প্ৰদায়ৰ (উম্মতৰ) অবাধ্য অহংকাৰী লোকবিলাক।

৪৫। উম্মতৰ বাধ্য, বিনয়ী, নতুনলোকসকল, যিসকল স্বৰ্গত প্ৰবেশ কৰিবলৈ বৈ আছে।

৪৬। মূল-শব্দ হৈছে 'কাছা,' কোনো বস্তুৰ প্ৰাচুৰ্য বৃদ্ধয়। ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে, তোমালোকে যি বস্তু, পানী হওক বা আন জীৱিকা, প্ৰচুৰ পৰিমাণে পাইছা তাৰে অলপ আমাকো দিয়া। পানী আৰু জীৱিকাই আল্লাৰ কৰুণা আৰু আশীৰ্বাদ বুজাইছে, যি স্বৰ্গৰ অধিবাসীসকলে লাভ কৰিব, কিন্তু নবকবাসীবিলাক তাৰ পৰা বঞ্চিত হ'ব।

ছিল। যিদৰে সিহঁতৰ আজিৰ দিনৰ সাক্ষাৎ সম্বন্ধে সিহঁতে আওহেলা কৰিছিল আৰু আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ অস্বীকাৰ কৰিছিল সেইদৰে আমিও আজি সিহঁতক উপেক্ষা কৰিম।

৫৩। আৰু স্বৰূপতে জ্ঞানেৰে সৈতে আমি সিহঁতক দান কৰিছিলোঁ ধৰ্মপুথি^{৪৭},—তাতে সকলো বিষয় বিস্তাৰিতভাৱে বৰ্ণনা কৰি, বিশ্বাসী লোকসকলৰ কাৰণে পথপ্ৰদৰ্শন আৰু কৰুণা কৰে।

৫৪। ঐশিক বাণী কেতিয়া পূৰ্ণ হয়^{৪৮} সিহঁতে তাৰে মাথোন অপেক্ষা কৰি আছে নে? ঐশিক বাণী যদিবা পূৰ্ণ হ'ব সেই সম্বন্ধে যিবিলাকে পূৰ্বে আওহেলা কৰিছিল সিহঁতে ক'ব, স্বৰূপতে আমাৰ প্ৰভুৰ বচুলসকলে সত্য লৈ আহিছিল। এতিয়া আমাৰ হৈ মধ্যস্থতা কৰোঁতা কোনো এজন আছে নে যিজনে আমাৰ হৈ (আল্লাৰ আগত) খাটে? অথবা আমাক (পৃথিৱীলৈ) ওভতাই নিয়া হ'ব নে, যাতে পূৰ্বে আমি যেনে কাৰ্য্য কৰিছিলোঁ তেনে নকৰি সজ কাম কৰিব পাৰোঁ? স্বৰূপতে সিহঁতে নিজৰ আত্মাসমূহৰেই কৃতি কৰিছে, আৰু সিহঁতে (আল্লাৰ বিৰুদ্ধে) যি মিছা সাজিছিল সি সিহঁতৰ পৰা সমূলি আঁতৰ হল।

ককু ৭

বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ সৃজন আৰু আল্লাৰ প্ৰভুত্বৰ সংস্থাপন; আল্লাৰ উপাসনা আন্তৰিক-

তাৰে কৰিব লাগে; আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ বসন্তৰ বতাহ আৰু বাৰিষাৰ

বৰষুণৰ নিচিনা; নবীয়ে আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ দাৰা

পৃথিবীক সজীৱ কৰে।

৫৫। নিশ্চয় তোমালোকৰ প্ৰভু আল্লা, যিজনে ছ'দিনত^{৪৯} আকাশ-মণ্ডলী আৰু পৃথিৱী স্ৰজন কৰিছে; তেতিয়া তেওঁ মহা সিংহাসনত প্ৰতিষ্ঠিত

৪৭। কোষান। এই আয়তত কোষানৰ তিনিটা গুণ বৰ্ণনা কৰিছে: (১) আল্লাৰ তত্ত্ব জ্ঞানেৰে পৰিপূৰ্ণ, (২) আল্লাৰ সন্নিধান পাবলৈ সজ পথ, আৰু (৩) বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে আল্লাৰ কৰুণা।

৪৮। অবিবাসীবিলাকৰ শেহ অৱস্থা সম্বন্ধে কোষানে যি ভবিষ্যৎবাণী উল্লেখ কৰিছে সি ঘটিবই বটিব। শেহ যুদ্ধত অত্যাচাৰ কৰা আৰু নতুনকৈ পাৰ্থিৱ জীৱন পাবলৈ আকাঙ্ক্ষা কৰা বুধা।

৪৯। ছয়টা নিৰ্দিষ্টকাল বা অৱস্থা। সাতখন আকাশ দুই যুগত সৃষ্টি কৰিছে, (৪১ : ১২); পৃথিৱীৰ সৃষ্টিও দুই যুগত হৈছে ৪১ : ২; উদ্ভিদ, পৰুৱা, নদ-নদী লেখত ললে চাৰি-

হল ;^{৫০} তেওঁ দিনক নিশাবে আবৰিত কৰে ; (এনে দেখি) যেন সি বেগেৰে তাৰ অনুসৰণ কৰে । আৰু (তেওঁ সজ্জন কৰিছে) সূৰ্য্য আৰু চন্দ্ৰ আৰু নক্ষত্ৰ-সমূহ, যিবিলাকক অধীন কৰা হৈছে তেওঁৰ আদেশ দ্বাৰা ; চোৱাঁ, সজ্জন কৰা আৰু আদেশ^{৫১} দিয়াৰ গৰাকী তেৱেঁই ; বিশ্ব-ব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিপালক আল্লা মঙ্গলময় ।

৫৬। তোমালোকে নিজ প্ৰভুক আহ্বান কৰিবা, বিনীতভাৱে আৰু গোপনেও ;^{৫২} নিশ্চয় তেওঁ সীমা লঙ্ঘনকাৰীবিলাকক ভাল নাপায় ।

৫৭। আৰু পৃথিৱীত তাৰ সংস্কাৰ সাধনৰ পিছত শান্তি ভঙ্গ নকৰিবা, আৰু তেওঁক আহ্বান কৰিবা সংশয় আৰু আশাৰ ভাব লৈ ;^{৫৩} কোনো সন্দেহ নাই, আল্লাৰ কৰুণা সেইসকলৰ ওচৰতেই যিসকলে সজ্ঞ কাম কৰে ।

৫৮। আৰু তেৱেঁই তেওঁৰ কৰুণাৰ আগতে পৱনসমূহক শুভ-সংবাদৰূপে প্ৰেৰণ কৰে ; অৱশেষত যেতিয়া বতাহে গধুৰ ডাৱৰক বহন কৰে আমি তাক অনুৰ্বৰ ঠাইলৈ চলাই লৈ যাওঁ ; পিছত তাৰে পৰা পানী নমাই তাৰে নানাপ্ৰকাৰ ফল মূল উৎপাদন কৰোঁ । এইদৰেই আমি মৃতকক পুনৰ্জীৱিত কৰোঁ, যাতে তোমালোকে উপদেশ গ্ৰহণ কৰা ।^{৫৪}

যুগত পৃথিৱীৰ সৃষ্টি, ৪১ : ১০। গতিকে আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিৱীৰ সজ্জন ছয়টা যুগত হৈছে । চোৱাঁ, ১০ : ৪ ; ১১ : ৮ কোৰানৰ এদিনৰ অৰ্থ এহেজাৰ বছৰৰ যুগ, ২২ : ৪৮ ; ৩২ : ৭। ভাবি চালে আল্লাই নিৰ্দিষ্ট কৰা যুগৰ মানয়ে নিৰ্ণয় কৰিব নোৱাৰে ; লক্ষ লক্ষ, কোটি কোটি বছৰৰো এটা এটা যুগ হব পাৰে । ভূতত্ত্ববিজ্ঞা (Geology) দ্বাৰা আমি জানিব পাৰিছোঁ এটা এটা শিলৰ শতকোটি কোটি বছৰৰ মাজেদি আকাৰ ধৰিছে । জ্যোতিষ বিজ্ঞান (Astronomy), নৃতত্ত্ব (Anthropology) ইত্যাদি বিজ্ঞানেও সৃষ্টিৰ যুগ নিৰ্ণয় কৰিব পৰা নাই, কেৱল নিৰ্দ্দেশহে দিছে ।

৫০। আবৃত্তৰ অৰ্থ শক্তি, ক্ষমতা, প্ৰভুত্ব। আল্লাৰ সিংহাসনত আৰোহণ কৰাৰ আছিল অৰ্থ হৈছে, সমগ্ৰ বিশ্বৰ ওপৰত তেওঁৰ ক্ষমতা বিস্তাৰ হোৱা আৰু প্ৰভুত্ব সংস্থাপিত হোৱা ।—মিস্ত্বাহ, বোধাৰী, বা ।

৫১। আল্লাই সজ্জন কৰিছে, আৰু তেৱেঁই নিজ বিধি-বিধানৰ দ্বাৰা শাসন কৰে ।

৫২। পূৰ্ণ বিশ্বাস, আস্থা, আৰু আন্তৰিকতাৰে প্ৰাৰ্থনা কৰিবা, ভাবাবেহত হওক নীৰৱে হওক ।

৫৩। তেওঁৰ অসঙ্কটৰ ভয় আৰু তেওঁৰ কৰুণাৰ আশা এই দুয়োটা ভাব আমাৰ মনত প্ৰৱল থাকিব লাগিব, বিশেষকৈ প্ৰাৰ্থনা কৰোঁতে ।

৫৪। এইটি 'অতি সূক্ষ্মৰ উপমা' । বসন্তৰ আৰম্ভত মনোৰম বতাহ বলে, ডাৱ'ৰে গোটে খাই বৰষুণ চালে, সকলো বসন্তেই নতুন জীৱন পায় আৰু অগতখন সেউজীয়া

৫৯। আৰু যি ভূমি উৰ্বৰ তাত উদ্ভিদসমূহ নিজ প্ৰভুৰ আদেশত (প্ৰচুৰ পৰিমাণে) উৎপন্ন হয়; আৰু যি ভূমি অনুৰ্বৰ তাত যৎসামান্য বাজে একো উৎপন্ন নহয়; এইদৰে শলাগ লোৱা লোকৰ নিমিত্তে আমি নিদৰ্শনসমূহ ঘূৰাই ঘূৰাই বৰ্ণনা কৰোঁ।^{৫৫}

ৰুকু ৮

হজ্ৰত মুহম্ব (আ) আল্লাৰ একত্ব প্ৰচাৰ; তেওঁৰ জাতিৰ বিৰোধিতা;
শেহত আল্লাই ধাৰ্মিকসকলক প্ৰায়নৰ পৰা বক্ষা কৰিলে,
আৰু বিৰোধীবিলাক পানীত বুৰি মৰিল।

৬০। স্বৰূপতে আমি মুহম্ব^{৫৬} তেওঁৰ জাতিৰ প্ৰতি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ। তেওঁ গৈ কৈছিল, হে মোৰ জাতি, আল্লাৰেই আৰাধনা কৰাঁ; তোমালোকৰ নিমিত্তে তেওঁত ভিন্ন আন কোনো উপাস্ত নাই, বাস্তৱতে মই আশঙ্কা কৰিছোঁ, কেনেকাকৈ মহাদিনৰ শাস্তি তোমালোকৰ ওপৰত আহি পৰে।

৬১। তেওঁৰ জাতিৰ ভিতৰৰ মুখিয়ালবিলাকে কলে, আমি নিশ্চয় তোমাক প্ৰত্যক্ষ ভ্ৰমত হে পৰি থকা দেখিছোঁ।

৬২। তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, নহয়, মই কোনো ভ্ৰমত পৰা নাই, বৰং মই ব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিপালকৰ ফালৰ পৰা অহা এজন বচুল।^{৫৭}

হয়, ফল ফুল উৎপন্ন হয়। আধ্যাত্মিক জগততো আল্লাৰ প্ৰত্যাশাৰ বতাহে বচুলৰ আবিৰ্ভাৱৰ ঘোষণা কৰে, আৰু বচুলে আল্লাৰ প্ৰত্যাশাৰ সহায়ৰে যুগপ্ৰায় মাহুহক অনুপ্ৰাণিত কৰি সজীৱ কৰি তোলে।

৫৫। ভাল মাটিত প্ৰচুৰ শস্ত্ৰ উৎপন্ন হয়, শুকাণ মাটিত একোকে উৎপন্ন নহয়। কোৰানৰ প্ৰত্যাশাৰে আবুৰকৰ (ব), উমৰ (ব), উছ্‌মান (ব) আৰু আলীৰ (ব) নিচিনা পৰমাৰ্থিক পুৰুষ উৎপন্ন কৰিলে। অৰ্থচ আবু বহলু, আবু লহবৰ মনত সত্যৰ গুটি নধৰিলে।

৫৬। আদমৰ (আ) ৯ পুৰুষ পিছত মুহম্ব (আ) জন্ম হয়। আৰু তেওঁৰ ১১ পুৰুষ পিছত ইব্ৰাহিমৰ (আ) জন্ম হয়। দল্লা (the Tigris) আৰু ফুৰাতৰ (the Euphrates) বাজত থকা উপত্যকাত তেওঁ আৰু তেওঁৰ জাতি বাস কৰিছিল।

৫৭। বচুলসকল আহে মাহুহক স্পৰ্শ দেখুওৱাবলৈ আৰু সত্য বিস্তাৰ কৰিবলৈ। পৃথিবীত অসংখ্য বচুলৰ আবিৰ্ভাৱ হৈছে। কিন্তু কোৰানে কিছুমানৰহে বিবৰণ দিছে; আৰু সেই বিবৰণো ঐতিহাসিক বিবৰণ নহয়। কোৰানে যি প্ৰধান শিকা দিয়ে তাৰে যি প্ৰাসংগিক ভাবে উল্লেখ কৰে; বাকীখিনি বাদ দিয়ে।

৬৩। মই নিজ প্ৰভুৰ সংবাদসমূহ তোমালোকক জ্ঞাপন কৰিছোঁ, আৰু তোমালোকৰ মঙ্গলৰ নিমিত্তে সং উপদেশ জনাইছোঁ, আৰু মই আল্লাৰ পৰা এনে জ্ঞান লাভ কৰিছোঁ যি জ্ঞান তোমালোকৰ নাই।

৬৪। এই কাৰণে তোমালোক আচৰিত হৈছা নে যে তোমালোকৰেই মাজৰ এজন মানুহৰ দ্বাৰা তোমালোকলৈ তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা উপদেশ অনা হৈছে, যাতে তেওঁ তোমালোকক সারথান কৰি দিয়ে, আৰু যাতে তোমালোক ধৰ্মপৰায়ণ হ'ব পাৰা, আৰু যাতে তোমালোকৰ প্ৰতি (আল্লাৰ) কৰুণা প্ৰদৰ্শন কৰা হয়।

৬৫। কিন্তু সিহঁতে তেওঁক মিথ্যাবাদী গণ্য কৰিলে। গতিকে আমি তেওঁক আৰু নৱত উঠা তেওঁৰ সঙ্গীবিলাকক, বন্ধা কৰিলোঁ, আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অমাণ্ড কৰিছিল সিহঁতক আমি পানীত বুৰাই মাৰিলোঁ; সচাকৈয়ে সিহঁত (সত্য) দেখি নোপোৱা^{৫৮} এটা দল হৈ পৰিল।^{৫৯}

ককু ৯

'আদ জাতি আৰু হজ্ৰত হুদৰ (আ) বিবৰণ; 'আদ জাতিৰ অন্ধ বিশ্বাস আৰু নানা মূৰ্ভিৰ পূজা; হজ্ৰত হুদৰ (আ) বিৰোধী হোৱাৰ কাৰণে সিহঁতক আল্লাই নিৰ্ধূল কৰিলে।

৬৬। আৰু 'আদ-জাতিৰ^{৬০} প্ৰতি সিহঁতৰ ভ্ৰাতৃ হুদক (আমি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ)। তেওঁ গৈ কৈছিল, হে মোৰ জাতি, আল্লাৰেই আৰাধনা কৰাঁ; তোমালোকৰ নিমিত্তে তেওঁত ভিন্ন আন কোনো উপাস্ত নাই; আল্লাক তোমালোকে ভয় নকৰা নে ?

৫৮। আৰবী শব্দ 'অমীন' হৈছে 'আ'মা'ৰ বহুবচন, মানে, যি দুই চকুৰে অন্ধ। যাৰ আধ্যাত্মিক দৃষ্টি নাই তাকে 'আ'মা' বোলে। চোৰী, ১৭ : ৭৩; ২৭ : ৬৭।

৫৯। হজ্ৰত হুদৰ (আ) বিস্তাৰিত বিবৰণৰ নিমিত্তে চোৰী, ১১ : ২৬-৪২; ২৬ : ১০৬-১২৩; ৭১ : ১-২৮।

৬০। 'আদ হজ্ৰত হুদৰ (আ) নাতিয়েক এৰামৰ-পুতেক। দক্ষিণ আৰবত উমানৰ পৰা হজ্ৰমৌত পৰ্য্যন্ত 'আদ জাতিয়ে বসতি কৰিছিল। আৰু হজ্ৰত হুদক (আ) তেওঁলোকৰ মাজতেই আল্লাই বচল নিযুক্ত কৰিছিল। কোবানৰ হুদ আৰু বাইবেলৰ এবৰ, (Eber) একেজন পুৰুষ। চোৰী, আদি, ১০ : ২৪।

৬৭। তেওঁৰ জাতিৰ যিবিলাক মুখিয়াল মানুহে বিশ্বাস কৰা নাছিল সিহঁতে কলে, আমি নিশ্চয় তোমাক মূৰ্খতাত পাৰ থকা দেখিছোঁ, আৰু আমি নিশ্চয় তোমাক মিথ্যাবাদীবিলাকৰ এজন বুলি ধৰি লৈছোঁ।

৬৮। তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, নহয়, মই মূৰ্খতাত পাৰ থকা নাই; বৰং মই ব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিপালকৰ কালৰ পৰা অহা এজন বচল।^{৬১}

৬৯। মই নিজ প্ৰভুৰ সংবাদসমূহ তোমালোকক জ্ঞাপন কৰিছোঁ; আৰু তোমালোকৰ নিমিত্তে মই এজন বিশ্বস্ত উপদেশ দিওঁতা।

৭০। তোমালোকে এই কাৰণে আচৰিত হৈছা নে, তোমালোকৰ মাজৰেই এজন মানুহৰ দ্বাৰা যে তোমালোকলৈ তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা উপদেশ অনা হৈছে, যাতে তেওঁ তোমালোকক সান্নিধ্য কৰি দিয়ে? আৰু স্বৰণ কৰা সেই সময় যেতিয়া নুহৰ জাতিৰ পিছত তেওঁ তোমালোকক সিহঁতৰ উত্তৰাধিকাৰী^{৬২} কৰিলে, আৰু তোমালোকক প্ৰচুৰ শক্তি-সমৃদ্ধি^{৬৩} দান কৰিলে; গতিকে তোমালোকে আল্লাৰ অনুগ্ৰহসমূহ স্বৰণ কৰি থাকিবা, যাতে তোমালোক সফল মনোৰথ হব পাৰা।

৭১। সিহঁতে কলে, তোমালোকে আমাৰ ওচৰলৈ এই কাৰণে আহিছা নে, যাতে আমি অকল এক আল্লাৰ^{৬৪} আৰাধনা কৰোঁ, আৰু যিবিলাকক আমাৰ পিতৃপুৰুষসকলে আৰাধনা কৰি আহিছিল সেইবিলাকক পৰিত্যাগ কৰোঁ? তেন্তে তুমি আমাক যি শাস্তিৰ ভয় দেখুওৱাইছিল তাৰে তুমি আমাৰ প্ৰতি লৈ আনা, যদিহে তুমি সত্যবাদী হোৱা।

৬১। বচলসকলে আল্লাৰ পৰা তত্ত্ব জ্ঞান লাভ কৰে; তেওঁলোক মূৰ্খ, নিৰ্ৰোধ হব নোৱাৰে।

৬২। নুহৰ (আ) জাতি কৰ্মতালী আছিল। কেইবা শতিকাৰ পাছত সেই জাতিৰ দৰেই, বা তাতোকৈ অধিক, শক্তিশালী আছিল 'আদ-জাতি'। যদিও তেওঁলোকৰ দেশ বেলেগ আছিল কৰ্মতা হিচাপে 'আদ জাতিক তেওঁলোকৰ উত্তৰাধিকাৰী বোলা হৈছে। দ্বিতীয় অৰ্থ, 'আদজাতি নুহৰ জাতিৰ দৰে আল্লাৰ অনুগ্ৰহৰ পাত্ৰ হৈছিল। চোৱা, ব, ন, আহ্‌মদৰ ভ, ক, পৃ: ৮০০।

৬৩। (১) শাৰীৰিক শক্তি; তেওঁলোক ওখ-ভাঙৰ বলৱান মানুহ আছিল; (২) তেওঁলোকৰ দল, বল, শক্তি-সমৃদ্ধি সকলো আছিল।

৬৪। বচলসকলৰ প্ৰধান কাম হৈছে ভোহীদ (আল্লাৰ একত্ব) প্ৰচাৰ কৰা এই আয়তৰ পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি।

৭২। তেওঁ কলে, স্বৰূপতে তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা (তেওঁ স্থিৰ কৰি থোৱা) শান্তি আৰু ক্ৰোধ তোমালোকৰ ওপৰত পৰেহি লাগে ; তোমালোকে মোৰে সৈতে তৰ্ক কৰিব ওলাইছা কেইটামান নামৰ^{৬৫} সম্বন্ধে, যি তোমালোকে নিজেই আৰু তোমালোকৰ পিতৃপুৰুষবিলাকেও নিৰ্দিষ্ট কৰি লৈছিল, অথচ আল্লাই তাৰ কোনো প্ৰমাণ অৱতীৰ্ণ কৰা নাই ; গতিকে তোমালোকে (আহিব লগীয়া শান্তিৰ) অপেক্ষা কৰি থাকাঁ, আৰু ময়ো তোমালোকৰ লগতে অপেক্ষা কৰি থাকিম ।

৭৩। পিছত, তেওঁক আৰু তেওঁৰ সঙ্গীসকলক আমি নিজ ককণাৰ দ্বাৰা বক্ষা কৰিলোঁ, আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অমাগ্ৰ কৰিছিল সিহঁতক একেবাৰে নিশ্চূৰ্ণ কৰিলোঁ^{৬৬}, কিয়নো সিহঁতে কেতিয়াও বিশ্বাস স্থাপন কৰা নাছিল ।

ককু ১০

হুদজ্জাতি আৰু হজ্জত স্বালেহৰ (আ) বিবৰণ ; আল্লাৰ নিদৰ্শন এজনী

উট ; হজ্জত লুহ (আ) আৰু চ'দম আৰু গোমোৰাৰ

অধিবাসীবিলাকৰ অস্বাভাবিক পাপ ; লুহৰ

(আ) উপদেশ নমনাবিলাকৰ প্ৰতি

ভীষণ শিলাবৃষ্টিৰ শাস্তি ।

৭৪। আৰু তেওঁলোকৰ জাতি স্বালেহক হুদ জাতিৰ^{৬৭} প্ৰতি (আমি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ) । তেওঁ গৈ কৈছিল, হে মোৰ জাতি, আল্লাৰেই আৰাধনা কৰাঁ ;

৫৫। পূৰ্বপুৰুষ উপাশ্ৰয়বিলাকৰ নানা নাম দি সেই বিলাকৰেই সিহঁতে পূজা কৰিছিল । তাৰ উপৰিও অন্ধ বিশ্বাসৰ কাৰণে বহু অসঙ্গত অযুক্তিকৰ বীতি প্ৰচলন কৰিছিল । সেইবিলাককে এই ঠাইত 'আচ'মা' বোলা হৈছে অৰ্থাৎ নাম মাথোন, যাৰ কোনো তত্ত্ব, প্ৰকৃতত্ত্ব সম্বন্ধি নাই । এনে অৰ্থ কৰি য়োলানা আজাদে লিখিছে—'হুখৰ বিষয়, মুচলমানসকলৰ মাজতো এনে বহুতো 'আচ'মা' নামসমূহৰ সৃষ্টি হৈছে । তেওঁলোকে তাকেই যুক্তিসঙ্গত বুলি ভাবি লৈছে, অথচ আল্লাই তাৰ কোনো প্ৰমাণৰ অৱতারণা কৰা নাই ।'—তৰু, হুমাছলু কোব-আন । খণ্ড ২, পৃঃ ১৬ ।

৬৬। চোৰী, ৬ : ৪৬ ।

৬৭। হুদজ্জাতি 'আদ-জাতিৰেই এটা ঠাল । 'আদ' হ'ল শতিকাব পাছত হুদ-জাতি কমতাহান হৈছিল । মদিনা আৰু চীঘিয়া (খামৰ) দক্ষিণ প্ৰান্তৰ মাজত বিধন দেশ তাৰেই আধিপত্য হুদজ্জাতিৰ হাতত আছিল । এই দেশৰ এভাগ পৰ্ব্বতময় । তাকে

তোমালোকৰ নিমিত্তে তেওঁত ভিন্ন আন কোনো উপাস্ত নাই ; স্বৰূপতে তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকলৈ আহিছে প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ,—এইজনী উট আল্লাৰ, ৬৮ তোমালোকৰ নিমিত্তে নিদৰ্শন স্বৰূপ ; গতিকে আল্লাৰ পৃথিৱীত তাইক অবাধে চৰিবলৈ এৰি দিয়া, আৰু তাইক স্পৰ্শ কৰি কষ্ট নিদিবা ; তেনে কৰিলে যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তিয়ে তোমালোকক আহি ধৰিব।

৭৫। আৰু (সেই সময়) স্মৰণ কৰাঁ যেতিয়া তেওঁ তোমালোকক 'আদ জাতিৰ পিছত সিহঁতৰ উত্তৰাধিকাৰী কৰিছিল, আৰু এই দেশত বসতি কৰিবলৈ তোমালোকক ঠাই দিছিল ; তাৰ সমতল ভূমিত তোমালোকে প্ৰাসাদসমূহ সাজিছিল, আৰু পৰ্ব্বতসমূহৰ ওপৰত থাকিবলৈ শিল ভাঙি বহুতো ঘৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল। ৬৯ গতিকে আল্লাৰ অনুগ্ৰহসমূহ তোমালোকে স্মৰণ কৰি থাকিবা, আৰু পৃথিৱীত অত্যাচাৰ কৰি আৰু অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰি লুফুৰিবা।

৭৬। তেওঁৰ জাতিৰ যি মুখিয়ালবিলাকে অহঙ্কাৰ কৰিছিল সিহঁতে সিহঁতৰ মাজৰ যি বিশ্বাসাসকলক দুৰ্বল গণ্য কৰা হৈছিল তেওঁলোকক সুখিলে, স্বালেহ যে তেওঁৰ প্ৰভুৰ পৰা বচল স্বৰূপ প্ৰেৰিত হৈছে তোমালোকে সচা বুলি জানিছা নে ? তেওঁলোকে উত্তৰ দিলে, যি সংবাদ লৈ তেওঁ প্ৰেৰিত (বচল) হৈ আহিছে তাত আমি নিশ্চয় বিশ্বাস কৰিছোঁ। ৭০

৭৭। অহঙ্কাৰ কৰোঁতাবিলাকে কলে, যি কথাত তোমালোকে বিশ্বাস স্থাপন কৰিছা তাত আমি নিশ্চয় বিশ্বাস স্থাপন নকৰোঁ।

৭৮। অন্তিমত সিহঁতে উটজনীৰ ভৰিৰ শিৰ কাটিলে ৭১, আৰু নিজ প্ৰভুৰ

১৫ : ৮১ আয়তত আলুহিয়ূৰ বোলা হৈছে। দ্বিতীয় ভাগ সময়লৈ উঠিব ভূমি ; তাৰে নাম ওয়াদিয়ুল্ কুৰা।

৬৮। হজ্জত স্বালেহে (আ) এজনী ডট আল্লাৰ নিদৰ্শনস্বৰূপ এৰি দিছিল। হুমুদ জাতিৰ নিমিত্তে তাইতে আছিল এটা ডাঙৰ পৰীক্ষা। উটজনীৰ অনিষ্ট কৰিলে বা তাইক পানী থাব নিদিলে হুমুদৰ ওপৰত আল্লাৰ শাস্তি পৰিব।

৬৯। হুমুদ প্ৰতাপশালী ধনী জাতি আছিল। সিহঁতে শিল কাটি পৰ্ব্বতৰ ওপৰত দুৰ্গৰ দৰে ডাঙৰ ডাঙৰ প্ৰাসাদ (castles) সাজিছিল।

৭০। ধন নোহোৱা সামান্য মানুহবিলাকেই হজ্জত স্বালেহে (আ) অনুগামী হৈছিল। ধনী, সম্পদশালীবিলাকে সিহঁতক ঘিনাইছিল ; আৰু সিহঁত নিৰ্ধনী হোৱাৰ কাৰণে সিহঁতক নানা কষ্ট দিছিল।

৭১। এইদৰে আল্লাৰ নিদৰ্শনৰ অবমাননা কৰিলে। বুকুসকলে লিখিছে, উট-

আদেশৰ বিকটচৰণ কৰিলে ; আৰু সিহঁতে কলে, হে স্থালেহ, তুমি আমাক যি শাস্তিৰ ভয় দেখুওৱাইছিল। তাকে তুমি আমাৰ প্ৰতি নমাই আনা, যদিহে তুমি (আল্লাৰ) এজন প্ৰেৰিত বচল।

৭৯। তেতিয়া সিহঁতক ভীষণ ভূমিকম্পই ধৰিলে, আৰু সিহঁত নিজ বাসস্থানত উবুৰি খাই পৰি থাকিল।

৮০। পিছত তেওঁ সিহঁতৰ পৰা বিমুখ হৈ আঁতৰ হল, এই কথা কৈ,— হে মোৰ জাতি, স্বকপতে মই তোমালোকক জ্ঞাপন কৰিলোঁ মোৰ প্ৰভুৰ সংবাদ, আৰু মই তোমালোকক সৎ উপদেশো দিলোঁ ; কিন্তু যিবিলাকে সৰল মনেৰে উপদেশ দিয়ে সেইবিলাকক তোমালোকে ভাল নোপোৱা।

৮১। আৰু লুৎকো^{৭৯} (আমিয়ে প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ)। তেতিয়া তেওঁ নিজৰ জাতিক কৈছিল,—কি ! তোমালোকে এনে কাৰ্য্য কৰা নে যি দেখাতেই নিৰ্গত, আৰু যি সমগ্ৰ জগতত তোমালোকৰ পূৰ্ববতীবিলাকৰ কোনেও^{৮০} কৰা নাছিল ?

৮২। বাস্তৱতে তোমালোকে কামপ্ৰৱৰ্ত্তি চৰিতাৰ্থ কৰিবৰ অভিপ্ৰায়ে নাৰীবিলাকক এৰি পুৰুষবিলাকৰ ওচৰ চাপাগৈ ; নহয়, তোমালোকে এনে এটা জাতি যি সতত সীমা অতিক্ৰম কৰি থাকে।

৮৩। আৰু তেওঁৰ জাতিৰ একেধাৰ কথাৰ বাজে আন উত্তৰ নাছিল ; তোমালোকৰ নগৰৰ পৰা সিহঁতক^{৮১} নিৰ্বাসিত কৰা ; নিশ্চয় সিহঁতে (মাছুহক) ইয়াকে দেখুওৱাব ইচ্ছা কৰে, সিহঁত যেন অতি পৱিত্ৰ।

জনীৰ পানী খোৱাৰ অৰ্থ আল্লা-প্ৰেমীসকলৰ প্ৰেম-ভূষণ নিবাৰণ কৰা, আৰু তাইৰ তৰি কাটি দিয়াৰ অৰ্থ হৈছে আল্লাৰ ওচৰলৈ প্ৰেমীক আগ-বাঢ়ি যোৱাত বাধা দিয়া।

৭২। লুৎ (আ) হজ্ৰত ইব্ৰাহিম (আ) ভতিজায়েক আৰু তেওঁৰ সমসাময়িক আছিল। সমগ্ৰ ক্ৰম অনুসাৰে হজ্ৰত ইব্ৰাহিম (আ) আখ্যান এই ঠাইতে হ'ব লাগিছিল। কিন্তু আগৰ চুৰাত তেওঁৰ বিবৰণ দিয়া হৈছে দেখি ইয়াত বাদ দিয়া হৈছে। বা, আদি ১২ : ৩০-৩৮ পঢ়ি চালে হজ্ৰত লুৎক (আ) বচল বুলি ধৰিবই নোৱাৰি। সেইদেখি কিছুমান খৃষ্টিয়ান পণ্ডিতে, যেনে Wherry, লুৎক নবী বুলি স্বীকাৰ কৰা নাই। কিন্তু কিছুমানে, যেনে Sale, স্বীকাৰ কৰিছে। কোৰানে নানা ঠাইত লুৎক আল্লাৰ বচল বুলি ঘোষণা কৰিছে, আৰু তেওঁৰ চৰিত্ৰ সম্বন্ধে মিছা অভিযোগ খলন কৰিছে। চোৱা, ১১ : ৭৮-৮৪ ; ১৫ : ৬২-৭৫ ; ১৬ : ১৬১-১৭৪ ; ইত্যাদি।

৭৩। ইয়াৰ আগতে এনে নিৰুপিত দোষ ইমান ব্যাপকভাৱে কোনো জাতিৰ ভিতৰত প্ৰচলিত নাছিল।

৭৪। লুৎ (আ) আৰু তেওঁৰ অনুগামীবিলাকক।

৮৪। তাৰ পিছত আমি তেওঁক আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালক^{১৫} বন্ধা কৰিলোঁ ;
(কিন্তু) তেওঁৰ পত্নী^{১৬} আছিল পিছ পৰি থকাবিলাকৰ মাজৰ ।

৮৫। আৰু আমি সিহঁতৰ ওপৰত ভীষণ^{১৭} বৰষুণ নমালোঁ ; এতিয়া
চোৱাঁ, (আমাৰ) অপৰাধীবিলাকৰ শেষ পৰিণাম কেনে হৈছিল !

ককু ১১

হজ্ৰত যো'আইবৰ মিদয়নজাতিৰ মাজত ধৰ্ম্ম-প্ৰচাৰ ; বাহুসা-বাণিজ্যত

সাধুতা আৰু ভ্ৰাতৃপৰায়ণতা অৱলম্বন কৰিবলৈ উপদেশ ;

সত্যৰ বিৰোধীবিলাকৰ শেষ পৰিণাম ।

৮৬। আৰু আমি মদয়ন^{১৮} অধিবাসীবিলাকৰ প্ৰতি সিহঁতৰ ভ্ৰাতা
যো'আইবক^{১৯} (প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ) । তেওঁ (সিহঁতক) কৈছিল, হে মোৰ
ভ্ৰাতা, তোমালোকে আল্লাবেই আৰাধনা কৰাঁ ; তেওঁত ভিন্ন আন কোনো
উপাস্ত নাই ; স্বৰূপতে তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকলৈ আহিছে প্ৰত্যক্ষ

৭৫। (১) পৰিবাৰ্যবৰ্গ, (২) অমুগামীসকলৰ দল : দুয়ো অৰ্থ লোৱা হৈছে ।

৭৬। বাইবেলৰ বিবৃতিত লুথৰ (আ) পত্নী সৰ্বে লিখিছে, 'তেওঁ পিছলৈ চালে'
(আদি, ১২ : ২৬) । কিন্তু কোৰানে ঠায়ে ঠায়ে লিখিছে, 'তেওঁ বৈ থাকিলে' ; অৰ্থাৎ
গেৰোগেৰে^{২০} হৈ থাকোঁতে লুথ আৰু তেওঁৰ দল আগবাঢ়ি গল । তেওঁ বিশ্বাসিনী
আছিল, কিন্তু তেওঁৰ বিশ্বাস দৃঢ় নোহোৱাৰ কাৰণে লুথৰ লগত যাবলৈ ইচ্ছতঃ কৰিছিল ।

৭৭। আবু বী শক 'মদয়ন' শিলা বৃত্তিকো বুজায় । কোৰানৰ অইন ঠাইত (১২ :
৮৩) স্পষ্টকৈ শিলাবৃত্তিৰ উল্লেখ আছে । আয়েয়গিবি ফুটিলে গন্ধক, শিল, আৰু নানা
উত্তপ্ত পদাৰ্থ ওলায় । চদম আৰু গোমোৰা এই দুইখন নগৰত তুখিকম্প হৈছিল, আৰু
পৰ্বত ফুটি গন্ধক, শিল, আৰু উত্তপ্ত পদাৰ্থৰ বৃত্তি হৈছিল । তাৰ ফলত অভ্ৰাৱকাবী লোক-
বিলাক উত্থি খাই মৰি থাকিল ।

৭৮। মিদয়ন ইব্ৰাহিমৰ (আ) পুতেক আছিল, তেওঁৰ দাসী পত্নী কেতুৰাব গৰ্ভত
পৰা । হেযাজৰ উত্তৰত মিদয়নৰ বংশধৰে বসতি কৰিছিল, আৰু ক্ৰমান্বয়ে এখন নগৰ
মিদয়ন বা মদয়ন নামেৰে চিনাইৰ বিপৰীত ফালে স্থাপিত হৈছিল । মিদয়ন সৰ্বে চোৱাঁ
ইয়ুচক আজিৰ ইংৰাজী কোৰান, প্ৰথম খণ্ড, পৃঃ ৩৬৪, ৫ ।

৭৯। যো'আইব আছিল ইব্ৰাহিমৰ (আ) বংশধৰ, আৰু মিদয়ন ইব্ৰাহিমৰ (আ)
পুতেক ; সেই দেখি যো'আইবক মিদয়ন জাতিৰ ভ্ৰাতা বোলা হৈছে । হজ্ৰত মুচা (আ)
যো'আইব বহুকালৰ পাছত বচল হৈছিল । মিছৰৰ পৰা পলাই মুচা (আ) মিদয়নলৈ
আহি বেথ-যোৰ (Jethro) জীয়েকক বিয়া কৰায় । কিন্তু এই বেথ-যোৰে যো'আইব জাতি
কন নোহোৱাৰি । চোৱাঁ ২৭ : ২৫-২৯ ।

প্ৰমাণ; গতিকে (ব্যৱসাত) পৰিমাণ আৰু জোখ পূৰ্ণ কৰিবা; আৰু লোকক (বেটোতে) জোখ কম কৰি সিহঁতৰ বস্তু নিদিবা; ^{৮০} আৰু পৃথিবীত তাৰ সংস্কাৰ হোৱাৰ পাছত অশান্তিৰ সৃষ্টি নকৰিবা; তোমালোকৰ পক্ষে এয়ে মঙ্গলজনক, যদিহে তোমালোক বিশ্বাসী হোৱা।

৮৭। আৰু যিসকলে আল্লাত বিশ্বাস কৰিছে সেইসকলক তোমালোকে ভয় দেখুওৱাবৰ আৰু তেওঁৰ পথৰ পৰা প্ৰতিৰোধ কৰিবৰ অভিপ্ৰায়ে, আৰু সেই পথ বেকা কৰিবৰ অৰ্থে, প্ৰত্যেক বাটে (তেওঁলোকৰ) খাপ লৈ বহি নাথাকিবা; আৰু স্মৰণ কৰাঁ তোমালোক সংখ্যাত (পোনপ্ৰথমে) লঘু আছিল। পিছত তেওঁ তোমালোকৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰিলে; আৰু চোৱাঁ, অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰোঁতা-বিলাকৰ শেষ পৰিণাম কি হৈছিল।

৮৮। আৰু যদি তোমালোকৰ মাজত এনে এদল থাকে, যি সংবাদ দিবলৈ মই প্ৰেৰিত হৈছোঁ তাত সিহঁতে বিশ্বাস কৰে, আৰু আন এদল থাকে যি বিশ্বাস নকৰে, তেন্তে তোমালোকে ধৈৰ্য্য ধৰি থাকাঁ সেই সময়লৈকে যেতিয়া আল্লাই আমাৰ মাজত বিচাৰ কৰিব; ^{৮১} আৰু তেৱেঁই বিচাৰকসকলৰ মাজত সৰ্ব্ব-শ্ৰেষ্ঠ।

৮০। মিছব্ আৰু ইবাকৰ মাজত সেই সময়ত বানিজ্যৰ সম্পৰ্ক আছিল। মিদ্য়ন্ সাধাৰণতে এটা ভ্ৰমি ফুৰা জাতি আছিল, আৰু সিহঁতৰ জীৱিকাৰ উপায় আছিল ব্যৱসায়-বানিজ্য। হজ্জত যো'বাহঁবে সিহঁতক ব্যৱসা কৰোঁতে সত্যপ্ৰিয় আৰু ভাৱপৰ হবলৈ উপদেশ দিছিল।

৮১। যেতিয়া যচুলে দেখে যে যুক্তি, প্ৰমাণ, উপদেশ সকলো নিষ্ফল হব যদিহে, তেতিয়া তেওঁ সেই অজ্ঞানকাৰী লোকবিলাকক আল্লাৰ বিচাৰৰ অপেক্ষা কৰিবলৈ কয়।

ନରସିଂହ ମାଧବ

—କାଳିଙ୍ଗ-ସମ୍ପାଦକ—

৮৯। তেওঁৰ জাতিৰ যি মুখিয়ালবিলাকে অহঙ্কাৰ কৰিছিল সিহঁতে কলে, হে শো'আইব, আমি নিশ্চয় তোমাক আৰু তোমাৰ লগৰীয়া বিশ্বাস কৰোঁতাবিলাকক আমাৰ নগৰৰ পৰা উলিয়াই দিম, নতুবা আমাৰ ধৰ্ম্মলৈ তোমালোক উভতি আহিবলৈ বাধ্য হবা। তেওঁ কলে, আমাৰ তেনে ইচ্ছা নাথাকিলেও^{৮২} (উভতি আহিব লাগিব) নে?

৯০। আল্লাই আমাক তোমালোকৰ ধৰ্ম্মৰ পৰা উলিয়াই অনাৰ পিছতো যদি আমি (আকৌ) তালৈ উভতি আহোঁ, তেন্তে আমাৰ পক্ষে আল্লাৰ বিৰুদ্ধে মিছা সজাহে^{৮৩} হব; আৰু আমাৰ প্ৰভু আল্লাই ইচ্ছা নকৰিলে সেই ধৰ্ম্মলৈ উভতি অহা আমাৰ পক্ষে সম্ভৱপৰ নহয়; আমাৰ প্ৰভুৱে নিজ জ্ঞানেৰে^{৮৪} সকলো বস্তুকে আশুৰি ৰাখিছে; আমি নিৰ্ভৰ কৰিছোঁ কেৱল আল্লাৰ ওপৰত—হে আমাৰ প্ৰভু, আমাৰ আৰু আমাৰ জাতিৰ মাজত সত্যৰ সৈতে তুমি মীমাংসা কৰাঁ;^{৮৫} আৰু মীমাংসা কৰোঁতাবিলাকৰ মাজত তুমিয়ে সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ।

৯১। আৰু তেওঁৰ জাতিৰ যিবিলাক মুখিয়াল মানুহে অবিশ্বাস কৰিছিল সেইবিলাকে কলে, তোমালোকে যদি শো'আইবৰ অনুসৰণ কৰা, তোমালোক নিশ্চয় ক্ষতিগ্ৰস্ত হবা।

৯২। অলপতেই সিহঁতক ভূমিকম্পই^{৮৬} পালে; তেতিয়া সিহঁতে নিজৰ বাসস্থানত উবুৰি খাই পৰি থাকিল,

৮২। ধৰ্ম্ম আৰু বিশ্বাস সম্বন্ধীয় কথাত যে বস প্ৰয়োগ হব নোৱাৰে ইয়াৰ পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি।

৮৩। তোমালোকৰ ধৰ্ম্ম আকৌ আমি গ্ৰহণ কৰাটো আল্লাৰ আদেশ বিনে হব নোৱাৰে। আৰু আমাৰ বিশ্বাস, আল্লাই মিছা ধৰ্ম্ম গ্ৰহণ কৰিবলৈ কদাপি আদেশ নিদিয়। তেওঁ এনে আদেশ দিছে বুলি ভবা আল্লাৰ বিৰুদ্ধে মিছা সজাহে হব।

৮৪। সেই জ্ঞান আনাৰ মনস্তা আল্লাই অলপ জিলিকাইছে দেখিছে আমি সত্য উপলব্ধি কৰিব পাৰিছোঁ।

৮৫। এহাতে হৈছে শো'আইব আৰু তেওঁৰ অনুগামীসকলৰ সত্য ধৰ্ম্ম, আন হাতে ভেঙলোকৰ বিবোধী মিলনজাতিৰ ধৰ্ম্ম। দুয়ো ধৰ্ম্ম সচা হব নোৱাৰে। কোনটো ধৰ্ম্ম সচা আল্লাই নিজ নিদৰ্শন আৰু কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা তাৰ মীমাংসা কৰিব।

৮৬। চোৱা, ৭ : ৭২। এটাই ঠাইত ভূমিকম্পৰ নিমিত্তে 'বৰ্কা' শব্দ ব্যৱহাৰ হৈছে। অইন ঠাইত (১১ : ৯৪) 'বৈহা' শব্দ প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। বৈহাৰ আত্ম অৰ্থ ধ্বনি। ভূমিকম্পৰ লগে লগে এটা জীৱণ পৰ্ণবধি হয়; তাকে বৈহা বুলিব পাৰি।

৯৩। যিবিলাকে খোঁ'আইবক মিছলীয়া বুলি ভাবিছিল। (এনে হল) যেন সিহঁতে সেই ঠাইত কেতিয়াও বসতি কৰায়ে নাছিল ; সেইবিলাকেই ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছিল যিবিলাকে খোঁ'আইবক মিছলীয়া বুলি ভাবিছিল।

৯৪। পিছত সিহঁতৰ পৰা তেওঁ বিমুখ হৈ আঁতৰ হল, আৰু কলে, হে মোৰ জাতি, ৰূপতে মই নিজ প্ৰভুৰ সংবাদসমূহ তোমালোকক জ্ঞাপন কৰিলোঁ, আৰু তোমালোকক ভাল উপদেশো দিলোঁ ; গতিকে (এতিয়া) অবিস্থাসী লোকবিলাকৰ কাৰণে মই শোক কৰোঁ কেনেকৈ ?^{৭৭}

ককু ১২

ব্যাপক শান্তিৰ উদ্দেশ্যে মাছুহক বিনয় আৰু নত্ৰতাৰ শিক্ষা দিয়া ; ধৰ্মতীক সকল আল্লাৰ আশীৰ্বাদৰ পাত্ৰ ; আল্লা হৃদয়দৰ্শী, আৰু পাপিষ্ঠ বিৰোধীবিলাকক শান্তি দিবলৈ সক্ষম।

৯৫। আমি কোনো নগৰলৈ নবী প্ৰেৰণ নকৰাকৈ তাৰ অধিবাসী-বিলাকক দাবিদ্য আৰু ক্লেৰ্শ-কষ্টত পেলোৱা নাই ; (দাবিদ্য আৰু ক্লেৰ্শ-কষ্টৰ উদ্দেশ্য) সিহঁতে যেন বিনয় অৱলম্বন কৰে।^{৭৮}

৯৬। পিছত আমি সিহঁতৰ অমঙ্গল মঙ্গলৰে সলনি কৰিলোঁ ; কালক্ৰমে সিহঁত সম্পদশালী আৰু বহুসংখ্যক হল, আৰু কব ধৰিলে, ক্লেৰ্শ-কষ্ট আৰু লুণ্ঠ-সন্তোষ আমাৰ পিতৃ-পুৰুষসকলেও ভোগ কৰিছিল।^{৭৯} তাৰ পিছত আমি সিহঁতক অকস্মাৎ ধৰিলোঁ এনে ভাৱে যে সিহঁতে তাৰ গমকে নাপাইছিল।

৯৭। আৰু নগৰবাসীবিলাকে বিশ্বাস স্থাপন কৰা হলে, আৰু সিহঁতে পাপৰ পৰা আঁতৰি থকা হলে আমি নিশ্চয় সিহঁতৰ নিমিত্তে আকাশমণ্ডলী আৰু

৮৭। সিহঁতক মই বুজালোঁ, উপদেশ দিলোঁ, আৰু সত্যৰ পিনে আনিবলৈ বাৰ পৰ নাই চেষ্টা কৰিলোঁ, কিন্তু সিহঁতৰ আমৰ্ঠ স্বভাবে আল্লাৰ ক্ৰোধৰ উল্লেখ কৰি সিহঁতৰ সৰ্বনাশ কৰিলে। তাৰ বাবে মই দুখ কৰিছোঁ, কিন্তু মোৰ কোনো দোষ নাই।

৮৮। এই আয়ত্তৰ দুই অৰ্থ কৰা হৈছে। (১) ব্যাপকভাৱে আল্লাৰ শান্তি অহাৰ পূৰ্বে নবী প্ৰেৰণ কৰা হয়, বাবে তেওঁ মাছুহক সতৰ্ক কৰি দিয়ে। (২) নবী অহাৰ সময়ত ব্যাপকৰূপে আল্লাৰ শান্তি, বেনে মহামাৰী, দুৰ্ভিক্ষ, ভূমিকম্প আৰু জ্ঞানহীন মাছুহে ভেতিয়া জানিব পাৰে যে আল্লাৰ কালৰ পৰা নিশ্চয় এজন নবী আহিছে, আৰু তেওঁক গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগ বাঢ়ে।

৮৯। সেই দেখি এইবিলাক অসাধাৰণ ঘটনা নহয়।

পৃথিবীৰ পৰা যুগ্মলব^{১০} ব্যৱস্থা কৰিলোঁহেতেন ; কিন্তু সিহঁতে (সত্যক) মিথ্যা ভাবি অগ্ৰাহ কৰিছিল ; গতিকে সিহঁতে নিজেই যি অৰ্জুন কৰিছিল তাৰ বাবে আমি সিহঁতক ধৰিলোঁ।

৯৮। কি ! নগৰবাসীবিলাকে^{১১} নিশা শুই থাকোঁতে আমাৰ শাস্তি সিহঁতৰ ওপৰত নপৰিব বুলি নিজকে নিৰাপদ ভাবিছে নে ?

৯৯। কি ! নগৰবাসীবিলাকে পুৱা^{১২} আমোদ-প্ৰমোদত মগ্ন হৈ থাকোঁতে আমাৰ শাস্তি সিহঁতৰ ওপৰত নপৰিব বুলি নিজকে নিৰাপদ ভাবিছে নে ?

১০০। তেওঁ আশ্ৰয় আশ্ৰয় কৌশলৰ পৰা সিহঁতে নিজকে নিৰাপদ বুলি ভাবিছে নে ? বাস্তৱিকতে যিবিলাক ক্ষতিগ্ৰস্ত^{১৩} আছিল সিহঁতৰ বাহিৰে আন কোনেও আশ্ৰয় আশ্ৰয় কৌশলৰ পৰা সাৰিব পাৰিব বুলি নাভাবে।

ককু ১৩

ধাৰ্মিকসকলে পৃথিবীৰ আধিপত্য লাভ কৰে ; সত্যৰ বিৰোধীবিলাকৰ মন কঠুৰা হয়, আৰু বিশ্বাসৰ পৰা বহুত দূৰলৈ আঁতৰি যায় ; যুচাই
(অ) কিবোনৰ সন্মুখত আশ্ৰয় নিদৰ্শন দেখুওৱায়।

১০১। দেশৰ গৰাকীবিলাকৰ পিছত যিবিলাক সিহঁতৰ উত্তৰাধিকাৰী হৈছে সিহঁতে এই কথা বুজিবলৈ শিক্ষা পোৱা নাই নে, আমি ইচ্ছা কৰিলে সিহঁতৰ পাপসমূহৰ কাৰণে সিহঁতক কষ্টত পেলাব পাৰোঁ, আৰু সিহঁতৰ

১০। আকাশৰ পৰা অহা মঙ্গল হৈছে আশ্ৰয় বাণী, আশ্ৰয় প্ৰত্যাশ, অথবা আশ্ৰয় বিশেষ কৰণ।

১১। মৰা আৰু আৰবৰ আন নগৰসমূহক বুজাইছে। আহুজাৰৰ বৃহত্তম মৰাবানী শত্ৰুবিলাক একাধি বাতিয়েই পলাইছিল।।

১২। মৰা বিত্তৰ দিনৰ ভাগতে বটিছিল।

১৩। ইয়মলৰ পৰাক্ৰমশালী 'আদ-জাতি, মদিনা আৰু চীৰিয়াৰ মাজত থকা হুদুদ-জাতি, আৰু আৰব দেশৰ উত্তৰত লোহিত সাগৰৰ দাঁতিত থকা মিদয়ন-জাতিয়ে আশ্ৰয় প্ৰেৰিত নবীসকলৰ বিৰুদ্ধাচৰণৰ ফলত কি ভয়াবহ শাস্তি পাইছিল আৰববিলাকৰ জনা আছিল। এনেবিলাক জাতিয়ে আশ্ৰয় সঙ্কল্প বিকল্পে একোকে ধৰিব নোৱাৰিলে। এতেকে কোবেইখ-বিলাকে ইয়াৰ পৰা উচিত শিক্ষা লাভ কৰি সত্যৰ বিৰোধিতাৰ পৰা বিৰত থকা কৰ্তব্য।

অন্তৰসমূহত মোহৰ মাৰিব পাৰোঁ, যাতে সিহঁতে (সত্য কথাত) কাণ দিব নোৱাৰে ?^{২৪}

১০২। এইবিলাক হৈছে (প্ৰাচীন) নগৰবিলাক যাৰ কিছু বৃত্তান্ত তোমাৰ আগত আমি বৰ্ণনা কৰিছোঁ; আৰু স্বৰূপতে বহু প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ লৈ সিহঁতৰ বচলসকল সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহিছিল; কিন্তু যি কথা মিছা ভাবি সিহঁতে পূৰ্বে অস্বীকাৰ কৰিছিল তাত (ছুনাই) বিশ্বাস কৰিবলৈ টান পাইছিল।^{২৫} এইদৰেই আল্লাই অবিশ্বাসীবিলাকৰ অন্তৰসমূহত মোহৰ মাৰে।

১০৩। আৰু আমি সিহঁতৰ সবহভাগকেই চুক্তি ৰক্ষা কৰা দেখা নাই, আৰু নিশ্চয় আমি সিহঁতৰ অধিকাংশকে অবাধ্যহে পাইছোঁ।

১০৪। শেহত, সিহঁতৰ পিছত^{২৬} আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ সৈতে মুচাক ফিবোন আৰু তেওঁৰ মুখিয়ালবিলাকৰ ওচৰলৈ আমি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ; কিন্তু সিহঁতে অত্যাচাৰ কৰি সেই নিদৰ্শনসমূহ প্ৰত্যাখ্যান কৰিছিল; এতেকে চোৱাঁ, অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰোঁতাবিলাকৰ কি পৰিণাম হল।

১০৫। আৰু মুচাই গৈ কলে, হে ফিবোন,^{২৭} সচাকৈয়ে মই বিশ্বত্ৰক্ষাণ্ডৰ প্ৰতিপালকে প্ৰেৰণ কৰা এজন বচল।

১০৬। মোৰ সঠিক কৰ্তব্য এই, আল্লাৰ সম্পৰ্কে সত্য কথা বিনে একোকে নকওঁ; স্বৰূপতে তোমালোকৰ সকলোৰে প্ৰভুৰ পৰা মই প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ লৈ

২৪। দেশৰ পূৰ্ববৰ্ত্তী অধিপতিবিলাকেও অত্যাচাৰ আচৰণৰ কাৰণে দেশখন হেৰুৱাইছিল। আজিৰ শাসনকৰ্ত্তাবিলাকেও দেশখন হাতত ৰাখিব নোৱাৰে, যদি সিহঁতে অত্যাচাৰ আচৰণ এৰি সজকাম কথাত আগ নাবাঢ়ে। চোৱাঁ, ২১ : ১০৬ ব'ত ইয়াকে লিখিছে যে 'দেশৰ উত্তৰাধিকাৰী সেইসকলেই হব যিসকল মোৰ (আল্লাৰ) ধাৰ্মিক সেৱক'।

২৫। সত্যৰ এনে বিৰোধীবিলাকে নবীৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিয়ে আৰু ভেঙক নানা প্ৰকাৰ বাতনা দিয়ে। অৱশেষত সিহঁতৰ মন কঠুৱা হৈ পৰে আৰু কোনো ধৰ্মকথা সিহঁতৰ মনৰ ভিতৰত নোসোমায়। আল্লাই যেন সিহঁতৰ অন্তৰত চাপ মাৰি ধৰে।

২৬। খো'আইব (অ) আৰু মুচাৰ (আ) মাজতো কেইবাজন বচল আহিছিল। ইয়াত সেইসকলৰ উল্লেখ কৰা নাই।

২৭। 'ফিৰ্-আওন' (ইংৰাজীত Pharaoh) মিছৰৰ এটা ৰাজবংশৰে নাম আছিল। মুচাই (আ) মিজান ফিবোনৰ সৈতে দেখা কৰিছিল সেইজনৰ নাম কি আছিল পিৰাং কৰি কব নোৱাৰি। বহুতে দ্বিতীয় ৰেমেষ্ট্ (Ramesses II) বুলি কয়। ইয়াক আলিৰ মতে ভেঙে আছিল প্ৰথম ৰোটিমিচ্ (১৫৪০, খৃ পূ) চোৱা প্ৰথম ৰাণ্ড, পৃ ৪০৬।

ভোমালোকৰ ওচৰলৈ আহিছোঁ ; এতেকে ইস্ৰাইলৰ সতি-সন্ততিৰ মোৰ লগতে যাবলৈ দিয়। ১৮

১০৭। তেওঁ কলে, যদি তুমি কোনো নিদৰ্শন লৈ আহিছা তেন্তে তাক উপস্থিত কৰা, যদিহে তুমি সত্যবাদী হোৱা।

১০৮। তেতিয়া তেওঁ নিজৰ লাখুটিডাল (তেওঁৰ আগত) পেলালে ; চোৱা, এই ডাল দেখাত সাপ হৈ পৰিল। ২০

১০৯। আক তেওঁ নিজৰ হাত এখন উলিয়াই দেখুওৱালে ; চোৱা, ই দেখোঁতাবিলাকৰ আগত কেনে উজ্জল হৈ উঠিল। ১০০

ককু ১৪

হজ্জত মুচা (আ) আৰু ফিবোনৰ আখ্যান ; মুচাৰ (আ) বিকছে
বাজব্ৰোহৰ অভিযোগ ; যাহুকৰবিলাকৰ যাহু প্ৰদৰ্শন ;
মুচাৰ (আ) লাখুটিডালৰ নিদৰ্শন ; যাহুকৰবিলাকৰ
বিশ্বাস আৰু ফিবোনৰ অবিশ্বাস।

১১০। ফিবোনৰ লোকবিলাকৰ মুখিয়ালবিলাকে কলে, কোনো সন্দেহ নাই এওঁ এজন অভিজ্ঞ যাহুকৰ।

৯৮। মিছৰৰ ৰজা ফিবোনে ইস্ৰাইলক বন্দী কৰিছিল আৰু নানাকপে নিৰ্যাতন কৰিছিল। এই বিষয়ে চোৱা, বা, যা, ১ : ১০, ১৪ ; ৩ : ১৯, ২০।

৯৯। এই ঠাইত আবু বী শব্দ 'ছু'বান' ব্যৱহাৰ হৈছে। আকো চুবা ২৬, আ : ৩৩ তো একেটা শব্দ প্ৰয়োগ কৰিছে। অইন ঠাইত, 'বান' শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিছে ; সাধাৰণতে সৰু সাপকে 'বান' বোলে। চোৱা, ২৭ : ১১ ; ২৮ : ৩২। আন এঠাইত (২০ : ২১) 'হইয়ত' শব্দ ব্যৱহাৰ হৈছে।

লাখুটিডাল দেখোঁতে, অৰ্থাৎ মুচাৰ (আ) আৰু ফিবোনৰ দলৰ চকুত, সাপ হৈছিল। আধ্যাত্মিক ভগতত এনেবোৰ অপূৰ্ণ দৰ্শন সম্ভৱপৰ। যুৱ পৰ্ৱতত মুচাই (আ) অলৌকিক দৰ্শন লাভ কৰিছিল। আৱাই তেওঁক হুইটা নিদৰ্শন সেই সময়তে দিলে, (১) লাখুটিডালক সাপ যেন দেখিলে, আৰু (২) হাত এখন উলিয়াও উজ্জল হৈ পৰিলে। চোৱা যুৱ পৰ্ৱতৰ ঘটনা, ২০ : ৮-২৬।

১০০। চোৱা, ২৮-৩৩। বাইবেল বাজাপুস্তকত (৪ : ৮) উজ্জল হাতৰ উল্লেখ আছে, কিন্তু তাক কৃষ্ণবোণৰ চিন বুলিহে কৈছে। কোবানে তাৰ প্ৰতিবাদ কৰিছে।

১১১। তেওঁ তোমালোকক নিজ দেশৰ পৰা উলিয়াই দিহালৈ সন্মত কৰিছে; ^{১০১} এতিয়া তোমালোকে কি পৰামৰ্শ দিয়া?

১১২। সিহঁতে কলে, তেওঁক আৰু তেওঁৰ ভায়েকক কিছু সময় দিয়া, আৰু কেইবাখনো নগৰলৈ কিছুমান মানুহ চপাওঁতাক পঠিয়াই দিয়া।

১১৩। যাতে সিহঁতে প্ৰত্যেক অভিযন্তা বাহুকৰক তোমাৰ ওচৰলৈ লৈ আহে।

১১৪। আৰু (সময় মতে) বাহুকৰবিলাক ফিৰোনৰ ওচৰলৈ আহিল; সিহঁতে কলে, আমি জয়লাভ কৰিলে অৱশ্যে পুৰস্কাৰৰ অধিকাৰী হম।

১১৫। তেওঁ কলে, এই কথা ঠিক; (তাৰ উপৰি) তোমালোক যে মোৰ সন্নিধানত থকাসকলৰ মাজৰ হ'বা ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই।

১১৬। সিহঁতে কলে, হে মুচা, তুমি (প্ৰথমে লাখুটি) পেলাবা নে আমি পেলাম? ^{১০২}

১১৭। তেওঁ কলে, (প্ৰথমে) তোমালোকে পেলাৱা। ^{১০৩} আৰু যেতিয়া সিহঁতে (লাখুটিবোৰ) পেলাই লোকবিলাকৰ নয়নসমূহত বাণ মাৰিলে সিহঁতৰ মনত ভয়ৰ সঞ্চাৰ হল; আৰু সিহঁতে দেখুওৱালে ভীষণ বাহুক্ৰিয়া।

১১৮। আৰু মুচাৰ প্ৰতি আমি প্ৰত্যাশ কৰিলোঁ, এতিয়া তোমাৰ লাখুটিডাল পেলাৱা। ^{১০৪} চোৱা, সিহঁতে যি মিছা কৌশল দেখুওৱাইছিল পোৰ্টেইবোৰকেই গ্ৰাস কৰিলে। ^{১০৫}

১০১। জানি শুনি বিষয়াবিলাকে মুচাৰ (আ) বিৰুদ্ধে মিছা অভিযোগ আনিছিল। মুচাৰ (আ) উদ্বেগ আছিল কেৱল বনি-ইসাইলক মুক্ত কৰা; মিছাবৰ লোকক উলিয়াই নিবৰ কথাই নাছিল। বচলসকলৰ বিৰুদ্ধে ষাৰজোহী হোৱাৰ অভিযোগ সাধাৰণতে অন্য হয়। হজ্ৰত ঈচাক (আ) ইছদীবিলাকে ষাৰজোহী বুলিছিল; হজ্ৰত মহম্মদকো (স্ব) এইদৰে দোষাৰোপ কৰা হৈছিল।

১০২। স্বকীয়কালে লিখিছে এই বাহুকৰবিলাকৰ মনস্ত বিবাস অস্বস্তি আছিল; সিহঁতে মুচাক (আ) লগান দেখুওৱাইছিল। তাৰ ফলত সিহঁতে মুচাৰ (আ) অজ্ঞানী হ'বলৈ নোভাঙ্গ লাভ কৰিলে।

১০৩। হজ্ৰত য়োলানা হুকদিনে লিখিছে, ইয়াৰ পৰা এটা শিক্ষা লব পাৰি, স্বাভাৱিক আক্ৰমণক উত্তৰে দিব লাগে, আগৰণি বিপক দলক আক্ৰমণ কৰিব নালাগে।

১০৪। বাইবেলত হাকনে (আ) লাখুটিডাল পেলাইছিল বুলি লিখিছে (বা, ৭ : ১০-১২)। তৰ্ক মুচাৰ (আ) লগত হৈছিল, আৰু লাখুটি আছিল মুচাৰ। কোৰ্কানৰ বিষয়ত কোনো ভুল নাই; সেয়ে বুজিলহু।

১০৫। সত্যৰ আগত অসত্য কোনো স্থিতি নাই।

১১৯। ইয়াৰ ফলত সত্য প্ৰতিষ্ঠিত হল, আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল অসত্য বুলি প্ৰমাণিত হল।

১২০। শেহত সিহঁত^{১০৬} এই ক্ষেত্ৰত পৰাজিত হল, আৰু লাহিত হৈ উভতি গল।

১২১। আৰু (এই ঘটনা দেখি) যাহুকৰবিলাক সান্ত্বাজে প্ৰণিপাত কৰিবলৈ বাধ্য হল।

১২২। সিহঁতে কলে, আমি বিশ্বাস কৰিছোঁ বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ প্ৰতিপালকত,

১২৩। যিজন মুচা আৰু হাকনৰ প্ৰতিপালক।

১২৪। কিবোনো কলে, মই তোমালোকক অনুমতি দিয়াৰ পূৰ্বেই তেওঁত বিশ্বাস কৰিলা নে^{১০৭} এইটো নিশ্চয় এটা অভিসন্ধি, যি তোমালোকে এই নগৰত সাজিছা, যাতে তাৰ পৰা তাৰ (কিছুমান) অধিবাসীবিলাকক তোমালোকে উলিয়াই দিব পাৰা; কিন্তু (ইয়াৰ ফলাফল) অদূৰ ভবিষ্যতে জানিব পাৰিবা।

১২৫। নিশ্চয় মই তোমালোকৰ হাতবিলাক আৰু তোমালোকৰ ভবিবিলাক বিপৰীত ফালৰ পৰা কাটি পেলাম; তাৰ পিছত নিশ্চয় মই তোমালোকক সকলোকে পেৰেঙনিত বান্ধি মাৰিম।^{১০৮}

১২৬। সিহঁতে কলে, (ভালেই হে), নিজ প্ৰভুৰ ফালেই আমি উভতি যাম।

১২৭। আৰু আমাৰ প্ৰভুৰ নিৰ্দেশনাসমূহ আমাৰ ওচৰলৈ অহাত আমি যে ভাত বিশ্বাস কৰিলোঁ সেই হেতুহে তুমি আমাৰ প্ৰতিশোধ লবলৈ স্থিৰ কৰিছা।^{১০৯} —হে আমাৰ প্ৰভু, ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰিবলৈ আমাক প্ৰচুৰ শক্তি প্ৰদান কৰাঁ, আৰু আত্মসমৰ্পণকাৰী হৈ থাকোঁতেই আমাৰ মৃত্যু বিধান কৰাঁ।

১০৬। কিবোনৰ দল; যাহুকৰবিলাক নহয়। যাহুকৰবিলাক বিচাৰী হৈ মুচাৰ (আ) অজুগাৰী হৈছিল। যিবিলাকে অহঙ্কাৰ কৰিছিল (কিবোনৰ বিষয়াবিলাক) সিবিলাক পৰাজিত হ'ল, আৰু অৱশেষত সিহঁত অপমানিত হ'ল।

১০৭। চোৱাঁ বাইবেল, বা, ৮ : ১২; ১২ : ৩৮।

১০৮। এনে কঠোৰ দণ্ড বাওজোহীকহে দিয়া হৈছিল। হজুৰত মুচাৰ (আ) অজুগাৰী হোৱাৰ কাৰণে যাহুকৰবিলাকৰ বিৰুদ্ধে বাওজোহৰ অভিযোগ আন হৈছিল।

১০৯। এইবিনিতে মৌলানা মুকদ্দিনে নিৰ্দেশ দিছে,—চোৱাঁ, যিবিলাকে আগতে সজাৰ সন্মুখত বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰিছিল আৰু অহুনয়-বিলয় কৰিছিল, মুচাৰ (আ) বৰ্ণ প্ৰহৰ কৰাৰ পাছতেই সিবিলাকৰ মনত অসীম সাহ জন্মিছিল। বজাৰ আগত গচা কৰা কবলৈ অকণো সৰোচ বোধ কৰা নাছিল।

ককু ১৫

বনি-ইশ্ৰাইলৰ প্ৰতি ফিৰোনৰ অভ্যাচাৰ ; তেওঁলোকক ধৈৰ্য্য ধাৰণ
কৰিবলৈ মুচাৰ (আ) উপদেশ, আৰু তেওঁলোকৰ শ্বেৰ
সফলতা সম্বন্ধে স্তম্ভবাণী।

১২৮। আৰু ফিৰোনৰ দলৰ মুখিয়ালবিলাকে কলে, তুমি মুচা আৰু
তেওঁৰ লোকবিলাকক এই কাৰণে এৰি দিছা নে যে তেওঁলোকে দেশত (অবাধে)
অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰে, আৰু (মুচাই) তোমাক আৰু তোমাৰ উপাস্তবিলাকক
ভ্যাগ কৰে? ^{১২০} তেওঁ উত্তৰ দিলে, আমি সিহঁতৰ পুত্ৰসন্তান-বিলাকক বধ
কৰিম আৰু সিহঁতৰ তিবোতাবিলাকক জীয়াই ৰাখিম ; আৰু সিহঁতৰ ওপৰত
আমি নিশ্চয় পৰাক্ৰমশালী।

১২৯। মুচাই নিজৰ লোকবিলাকক কলে, তোমালোকে আল্লাৰ পৰা
সাহায্য প্ৰাৰ্থনা কৰাঁ আৰু ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰি থাকাঁ ; প্ৰকৃততে পৃথিবীৰ গৰাকী
আল্লা ; তেওঁ নিজ ভৃত্যবিলাকৰ মাজৰ যাকে ইচ্ছা তাকেই তাৰ উত্তৰাধিকাৰী
কৰে ; ^{১২১} আৰু আল্লাক যিসকলে ভয় কৰে সেইসকলৰ নিমিত্তে আছে স্তম্ভফল।

১৩০। সিহঁতে কলে, তুমি আমাৰ ওচৰলৈ অহাৰ পূৰ্বে, আৰু এতিয়া
তুমি আমাৰ ওচৰলৈ অহাৰ পিছতো আমাক নিৰ্যাতন কৰা হৈছে। তেওঁ কলে,
অতি সম্ভৱ তোমালোকৰ প্ৰভুৱে তোমালোকৰ শত্ৰুক বিনাশ কৰিব, আৰু
তোমালোকক (প্ৰতিশ্ৰুত) দেশৰ অধীশ্বৰ নিযুক্ত কৰিব, ^{১২২} আৰু তেতিয়া
তোমালোকে কিৰূপে কাৰ্য্য সম্পাদন কৰা তেওঁ দৰ্শন কৰিব।

১১০। বচলসকলৰ বিৰুদ্ধে এই অভিযোগ অনা হয় যে তেওঁলোক ৰাজত্ৰোহী।
আৰু এটা অভিযোগ হৈছে যে তেওঁলোকে প্ৰাচীন ধৰ্মৰ অনিষ্ট সাধন কৰে। মিছৰী নেতা-
বিলাকে মিছৰীবিলাকক মুচাৰ (আ) বিৰুদ্ধে এই ভুল অভিযোগ আনি উচঠাই দিছিল।

১১১। মিছৰত ফিৰোনৰ বংশৰ ৰাজত্ব নথকা হ'ল, আৰু অইন এটা বংশ সিহঁতৰ
ঠাইত প্ৰতিষ্ঠিত হ'ল।

১১২। চোৰী, বা, বা, ৬ : ৮। 'পাছে যি দেশ ইব্ৰাহিম, ইছ'হাক, আৰু ইয়াকুবক
দিয় বুলি বহি হাত লাগি খণ্ড খাইছিল', সেই দেশলৈ তোমালোকক নিম, আৰু তোমা-
লোকৰ অধিকাৰৰ অৰ্থেও তাক বহি তোমালোকক দিম ; যৱেই বিহোৱা।' আৰু চোৰী
কোৰান, ৫ : ২১, ২২ ব'ত সেই দেশক (পেলেষ্টাইন) 'পবিত্ৰ দেশ' (Holy Land)
বোলা হৈছে।

ককু ১৬

মিছবাসীবিলাক নানা প্ৰকাৰ বিপদত পৰে; সিহঁতৰ প্ৰতিজ্ঞাতক;
ফিৰোন আৰু মিছবী-বিলাক পানীত বুৰি মৰিল, আৰু
মুচা (আ) আৰু তেওঁৰ অনুগামী সকলে বন্ধা পালে।

১৩১। আৰু স্বৰূপতে আমি ফিৰোনৰ লোকবিলাকক শাস্তি দিছিলোঁ
বহুৰে বহুৰে অনাৱৃষ্টি আৰু ফল-শস্যৰ^{১১০} নাটনিৰ দ্বাৰা, যাতে সিহঁতে উপদেশ
গ্ৰহণ কৰে।

১৩২। কিন্তু সিহঁতলৈ মঙ্গল আহিলত সিহঁতে কৈছিল, ই অহিছে আমাৰ
উত্তম ভাগ্যৰ কাৰণে; আৰু সমগ্ৰলৈ সিহঁতক স্পৰ্শ কৰিলে সিহঁতে মুচা আৰু
তেওঁৰ সঙ্গীবিলাকৰ মন্দ ভাগ্যক তাৰ কাৰণ বুলি ধৰিছিল;^{১১১} সান্নিধ্য। সিহঁতৰ
মন্দ ভাগ্যৰ কাৰণ আল্লাৰ কাষত; কিন্তু সিহঁতৰ সবহ ভাগবেই জ্ঞান নাই।

১৩৩। আৰু সিহঁতে কলে, তুমি আমাক মোহিত কৰিবৰ অৰ্থে যি
নিদৰ্শনকেই আমাৰ আগত উপস্থিত কৰা, আমি তোমাত কদাপি বিশ্বাস
নকৰোঁ।

১৩৪। তাৰ পিছত আমি সিহঁতলৈ ধুমুহা বতাহ,^{১১২} আৰু কাকতী কবিং,
আৰু ওকণী, আৰু ভেকুলি, আৰু বক্ত প্ৰভৃতি স্পষ্ট নিদৰ্শনৰূপে প্ৰেৰণ
কৰিছিলোঁ;^{১১৩} কিন্তু সিহঁতে অহঙ্কাৰ কৰিছিল, আৰু সিহঁত আছিল এটা
অপৰাধী দল।

১১০। মাটিৰ পৰা উৎপন্ন হোৱা ফল-দায়ক উদ্ভিদ।

১১১। দুৰ্ভিক্ষ, ভূমিকম্প আদি হলে সিহঁতে নাতাবে যে সিহঁতৰ কু-কৰ্মৰ ফলত
—হে সেইবোৰ বিপদ আহিছে। বৰ; সিহঁতে সেইবোৰক বচলৰ ফলস্বৰূপ বুলিহে কয়।
হজ্জত মহম্মদৰ (খ. সময়তো) কোবেইলৈ কৈছিল, তেওঁ অহাৰ কাৰণে আমাৰ শত্ৰুৰ নাটনি
হ'ল, বৰষুণ নোহোৱা হ'ল ইত্যাদি।

১১২। ইয়াৰ বোধাৰ্থে আব'বী শব্দ 'তুফান'ৰ অৰ্থ কৰি লিখিছে, যি বিপদ বা
বোপৰ দ্বাৰা ব্যাপকভাৱে বাতৰিব বা বৰচীয়া জন্তুৰ মৃত্যু হয় থাকে। 'তুফান' বোলে।

১১৩। মুচাক (আ) ন'টা চিন দিয়া হৈছিল (১৭: ১০২; ২৭: ১৩)। এই
আৱন্তত পাঁচোটা চিনৰ উল্লেখ আছে; ১৩১ আৱন্তত দুটা, শিলাবৃত্তৰ দ্বাৰা কল দট
হোৱা আৰু দুৰ্ভিক্ষ। মুচাক (আ) লাথুটিডাল আৰু উজ্জল হাত লৈ ন'টা চিন হল।
চোৱা বা, বা, ৭: ১৭, ৮: ৩, ৮: ১৭, ৯: ৩, ৯, ১৫; ১২: ২৩। বক্ত সবলৈ প্ৰবাস

১৩৫। আৰু যেতিয়া (আল্লাই প্ৰেৰণ কৰা) শাস্তি^{১১৭} সিহঁতৰ ওপৰত পৰিল, সিহঁতে কলে, হে যুচা, তোমাক তেওঁ যি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে^{১১৮} সেই অনুযায়ী তোমাৰ প্ৰভুক আমাৰ হৈ প্ৰাৰ্থনা কৰা; তুমি এই শাস্তি আমাৰ পৰা দূৰীভূত কৰিলে আমি নিশ্চয় তোমাত বিশ্বাস স্থাপন কৰিম, আৰু আমি নিশ্চয় ইস্‌লাইলৰ সন্ততিক তোমাৰ লগতে বাবলৈ দিম।

১৩৬। কিন্তু যেতিয়া আমি সিহঁতৰ পৰা সেই শাস্তি সিহঁতে পাব লগীয়া নিৰ্দিষ্ট সময়লৈকে আঁতৰাই নিলোঁ, চোৱাঁ, হঠাৎ সিহঁতে নিজ প্ৰতিজ্ঞা ভঙ্গ কৰিলে।^{১১৯}

১৩৭। পিছত আমি সিহঁতক (সিহঁতৰ দুৰ্ভাগ্যৰ) প্ৰতিফল দিলোঁ, আৰু সিহঁতক সাগৰত বুৰাই মাৰিলোঁ,^{১২০} কিয়নো সিহঁতে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ মিছা বুলি অস্বীকাৰ কৰিছিল, আৰু সেইবিলাকৰ সম্বন্ধে সিহঁত আওকণীয়া আছিল।

১৩৮। আৰু যি জাতি (প্ৰথমে) দুৰ্বল বুলি পৰিগণিত হৈছিল তেওঁলোকক সেই দেশৰ পূৰ্ব প্ৰান্তসমূহ আৰু পশ্চিম প্ৰান্তসমূহৰ উত্তৰাধিকাৰী কৰিলোঁ যি দেশত আমি নিজ আশীৰ্বাদ বৰ্ষণ কৰিছিলোঁ।^{১২১} আৰু (এইদৰে)

আছে যে লোহিত সাগৰৰ পানী মাহুৰৰ পাৰৰ কাষেৰে বঙা হৈছিল। কিছুমানৰ মতে নাকৰ পৰা তেজ ওলোৱা এটা সংক্ৰামক বেমাৰ ব্যাপকভাৱে হৈছিল।

১১৭। আৰবী শব্দ 'বিযুজ'ৰ অৰ্থ অনেক ব্যাখ্যাকাষে 'মহামাৰী' লৈছে।

১১৮। চোৱাঁ, ৪৩ : ৫৭, ৫১। আল্লাই দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি হৈছে, (১) তেওঁ যুচাৰ (আ) প্ৰাৰ্থনা শুনিব, আৰু (২) বিবিলাকে পাপ কৰাৰ পাছত অনুতাপ কৰিব তেওঁলোকক আল্লাই মাৰ্জ্জনা কৰিব।

১১৯। সিহঁতে যুচাক (আ) কৈছিল, তুমি আমাৰ হৈ প্ৰাৰ্থনা কৰি এই বিপদৰ পৰা আমাক উদ্ধাৰ কৰা; আমি প্ৰতিজ্ঞা কৰিছোঁ আমি তোমাত বিশ্বাস কৰিম। কেইবাৰ তেওঁৰ প্ৰাৰ্থনাৰ ফলত বিপদ দূৰ হৈছিল। কিন্তু সিহঁতে অনুতাপ নকৰিলে, আৰু অবিদ্যালী হৈয়ে থাকিল। চোৱাঁ, বা, ৮ : ১৪, ১৯ ; ৯ : ৭, ১২, ৩৫।

১২০। চোৱাঁ, ২ : ৫১ আৰু টা ; ৪৪ : ২৪, ২৫। যুচাই (আ) বনি ইস্‌লাইলক চিনাইৰ অৰণ্যৰ কালেদি নিছিল, বাতে শত্ৰুৰে গম-আপায়। তেওঁলোক লোহিত সাগৰৰ উত্তৰ ভাগেদি পাৰ হল, কিন্তু কিবোনৰ দল পাৰ হয় নোৱাৰি বুৰি যবিল।

১২১। চোৱাঁ, আ : ১৩০ আৰু টা। আৰু চোৱাঁ বা, খাদি, ১৭ : ৮, 'আৰু তুমি প্ৰহাৰ কৰা এই দেশ, এই গমুদাৰ কদান দেশ (Canaan) তোমাৰ আৰু তোমাৰ

ইস্রাইলৰ সন্তান-সন্ততিৰ পক্ষে তোমাৰ প্ৰভুৰ শুভবাণী পূৰ্ণ হ'ল, কিয়নো সিহঁত (কষ্টত পৰি) ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰি আছিল। আৰু যিবোৰ আৰু তেওঁৰ লোকবিলাকে যি স্মৃতিচিহ্নবোৰ আৰু যি প্ৰশাদসমূহ সাজিছিল সেইবিলাক আমি সমূলে ধ্বংস কৰিলোঁ।^{১৭২}

১৩৯। আৰু আমি ইস্রাইলৰ সন্তি-সন্ততিক সাগৰ পাৰ কৰালোঁ, পিছত সিহঁতে এটা জাতিৰ^{১৭৩} ওচৰ পালেগৈ যি নিজ প্ৰতিমাবিলাকৰ প্ৰতি হুৰ্ণোৰ আসক্ত আছিল। সিহঁতে কলে, হে যুচা, সিহঁতৰ যেনে উপাস্ত-বিলাক আছে তেনে এটি উপাস্ত আমাৰ কাৰণেও সাজি দিয়।^{১৭৪} তেওঁ কলে, সচাকৈয়ে তোমালোক এটা জ্ঞানহীন জাতি।

১৪০। বাস্তৱতে সিহঁত যি প্ৰকাৰ পূজাত আসক্ত তাৰ বিৰুদ্ধে হোৱাটো নিশ্চিত; আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল সি অসাৰ্থক।

১৪১। তেওঁ কলে, তোমালোকৰ নিমিত্তে মই আত্মাক এমি আইন উপাস্ত অন্বেষণ কৰিম নে, অথচ তেওঁই তোমালোকক বহু জাতিৰ ওপৰত শ্ৰেষ্ঠতা দান কৰিছে?

১৪২। আৰু সেই সময় (মনত পেলোৱাঁ) যেতিয়া আমি তোমালোকক উদ্ধাৰ কৰিছিলোঁ কিবোনৰ দলৰ পৰা, যিবিলাকে তোমালোকক দাকণ কষ্ট দি উৎপীড়ন কৰিছিল, আৰু তোমালোকৰ পুত্ৰসন্তানবিলাকক বধ কৰি তোমা-লোকৰ তিবোতাবিলাকক জীয়াই ৰাখিবলৈ সক্ষম কৰিছিল।^{১৭৫} আৰু

ভাবীৰূপকো চিৰকালৰ অধিকাৰৰ অৰ্থে দিম।' চীবিয়া আৰু পেলোষ্টাইন আগুৱৈ যিহূদাৰ অধীন আছিল; পিছত তাৰ অধিকাৰী বনি ইস্রাইল হ'ল। বজা চুলেইযানৰ দিনত ইস্রাইলৰ এখন বিশাল ৰাজ্য আছিল। তেওঁ আত্মাৰ এজন বহুল আছিল।

১২২। যি প্ৰশাদ, আট্টানিকা, আৰু ওখ স্মৃতিভক্ত কিবোনে সজাইছিল সেইবোৰ অজিকাজি ধ্বংসপূৰ্ণ পৰিণত। যিচ্ৰি, য়েৰুশলৈম্ আদি ডাঙৰ নগৰবোৰ একেৰাহে লোপ পালে।

১২৩। চিলাইৰ আবেলিকাইটিচ (The Analekites) নাইবা জ্ঞানবিক্ষিত কাম কৰা যিহূদী প্ৰমিকবিলাক। সিহঁতৰ মাজত পৌত্তলিকতা প্ৰচলিত আছিল। অহা আ: চোৱাঁ।

১২৪। চোৱাঁ, ২০ : ৮৩।

১২৫। চোৱাঁ, ২ : ৫০, আৰু ওপৰৰ আ: ১২৮। ১, ১ : ২২; ৫ : ২১।

এইবিলাকতে তোমালোকৰ প্ৰভুৰ ফালৰ পৰা তোমালোকৰ নিমিত্তে আছিল
এটা ভীষণ পৰীক্ষা।

ককু ১৭

আল্লাৰ আদেশ মতে মুচাৰ (আ) চল্লিশ দিনৰ উপাসনা ; চিনাই পৰ্ব্বতত
আল্লাৰ সৈতে তেওঁৰ বাক্যালাপ, আৰু মুচাৰ (আ) বিধান
দান ; অহংকাৰীয়ে আল্লাৰ দৰ্শন নাপায়।

১৪৩। আৰু আমি মুচাৰ প্ৰতি ত্ৰিশ ৰাতিৰ^{১২৬} সময় নিৰ্দিষ্ট কৰিছিলোঁ ;
আৰু তাতে আমি আৰু দহ ৰাতি বৃদ্ধি কৰি নিৰ্দ্ধাৰিত সময় সম্পূৰ্ণ কৰি-
ছিলোঁ। এইদৰে তেওঁৰ প্ৰভুৱে নিৰ্দিষ্ট কৰা চল্লিশ ৰাতিৰ সময় পূৰ্ণ হ'ল।
আৰু মুচাই তেওঁৰ ভায়েক হাকনক কলে, তুমি মোৰ অনুপস্থিতিত মোৰ
লোকবিলাকৰ মাজত মোৰ প্ৰতিনিধি স্বৰূপ^{১২৭} থাকিবা, আৰু ভালমতে
(সকলো কাৰ্য্যৰ) নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবা, আৰু সেইবিলাকৰ পথ কেতিয়াও অন্ধসৰণ
নকৰিবা যিবিলাকে অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰে।^{১২৮}

১৪৪। আৰু যেতিয়া মুচা আমাৰ নিৰ্দ্ধাৰিত সময়ত আহি উপস্থিত হ'ল,
আৰু তেওঁৰ প্ৰভুৱে তেওঁৰ সৈতে বাক্যালাপ কৰিলে, তেওঁ ক'লে, হে মোৰ
প্ৰভু, মোক (তোমাৰ) দৰ্শন দান কৰাঁ, মই যেন তোমাৰ ৰূপ দেখা পাওঁ।
আল্লাই কলে, তুমি (এই চকুৰে) মোক কেতিয়াও দেখি নোপোৱা ;^{১২৯} কিন্তু

১২৬। চোৱাঁ, ২ : ৫২ আৰু টী। আল্লাৰ অলৌকিক ত্ৰিশ দিনৰ আছিল। মুচাৰ
(আ) ব্যগ্ৰতা আৰু প্ৰাৰ্থনাৰ ফলত আৰু দহ দিন বঢ়াই দিয়া হল। এই চল্লিশ দিন
মুচাই (আ) উপাসনাত কটাইছিল। হজ্জত ঈচাইয়ো (আ) ৪০ দিন বোজা পালন
কৰিছিল। (বা, মেথি, ৪ : ২)

১২৭। নবীৰ খলিফাও (প্ৰতিনিধি) নবী হব পাৰে, এই কথা এই আয়তৰ পৰা
বুজিব পাৰি। হজ্জত হাকন (আ) যে আল্লাৰ নবী আছিল এই বিষয়ে দুই মত নাই।

১২৮। হজ্জত মুচাই (আ) সম্পন্ন কথা কাম বিনষ্ট কৰিবলৈ আৰু মাহুৰক বিপদে
নিবলৈ দুহুৰীবিলাকে চেষ্টা কৰিব সেই কাৰণে মুচাই (আ) হাকনক (আ) আগতে
গতৰ্ক কৰি দিছে।

১২৯। ধৰ্মশাস্ত্ৰত আল্লাৰ দৰ্শন সম্বন্ধে আলোচনা কৰা হৈছে (হজ্জ'অলা কয়তে বাবী
ত'আলা)। সঠিক মত এই, আল্লাক শাৰীৰিক চকুৰে দেখা পাব নোৱাৰি (৬ : ১০৫)।
সুফীসকলৰ মতে, আল্লাক আধ্যাত্মিক দৃষ্টিৰে হে দেখিব পাৰি। মুচাক (আ) কোৱাৰ দৰে

তুমি নিজ দৃষ্টি এই পৰ্বতৰ ওপৰত পেলোৱা; তেতিয়া ই যদি নিজ ঠাইত স্থিৰ হৈ থাকে, তুমি মোৰ দৰ্শন লাভ কৰিবা। পিছত তেওঁৰ প্ৰভুৱে সেই পৰ্বতৰ ওপৰত নিজৰ জেউতি নিক্ষেপ কৰিলে আৰু তাক (ভাঙি) খুদ-খুদ কৰিলে; ১৩০ আৰু যুচা মুচ্ছিত হৈ মাটিত পৰিল। শেহত যেতিয়া তেওঁৰ চেতনা হ'ল, তেওঁ কলে, তুমিয়েই পৰম পৱিত্ৰ; তোমাৰ ফাললৈ মই যু কৰিছোঁ; আৰু (এই তত্বত) মই প্ৰথম বিশ্বাস কৰোঁতা।

১৪৫। তেওঁ কলে, হে যুচা, মই নিজ সংবাদসমূহ আৰু নিজ বাণী দ্বাৰা মানৱৰ ওপৰত (ঐচ্ছিকতা দান কৰি) তোমাক বাচি লৈছোঁ; এতেকে তোমাক যি দান কৰিছোঁ গ্ৰহণ কৰাঁ, আৰু শলাগ-লোৱাসকলৰ মাজৰ হোৱাঁ।

১৪৬। আৰু তেওঁৰ নিমিত্তে ফলসমূহত সকলো (আৱশ্যকীয়) বিষয়ে উপদেশ আৰু সকলো (জানিবলগীয়া) বিধান স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ কৰিছোঁ; ১৩১ এতেকে তাকে তুমি দৃঢ়কপে ধৰি লোৱাঁ, আৰু তোমাৰ লোকবিলাককো আদেশ দিয়াঁ যাতে সিহঁতে তাৰ যিখিনি উৎকৃষ্ট তাকে গ্ৰহণ কৰে; অদূৰ ভবিষ্যতে অবাধ্যবিলাকৰ বাসস্থান মই তোমালোকক দেখুওৱাম।

১৪৭। যিবিলাকে প্ৰাথবাত অগ্ৰায়কপে অহঙ্কাৰ ১৩২ কৰি কুৰে সিহঁতক মই শীঘ্ৰে নিজ নিদৰ্শনসমূহৰ পৰা ঘূৰাই নিম; আৰু যদিও সিহঁতে সমস্ত নিদৰ্শন দেখিবলৈ পাব তাত বিশ্বাস নকৰিব; আৰু সত্যৰ পথ দেখিলেও সেই পথ অৱলম্বন নকৰিব, কিন্তু যদি সিহঁতে ভ্ৰান্ত পথ দেখিবলৈ পাব তাকে অৱলম্বন

আল্লাই হুহ (আ) আৰু ইব্ৰাহিমকে (আ) একেটা কথা কৈছিল। হজ্জত মহম্মদে (খ) মে'ৰাযৰ ৰাতি আল্লাৰ দৰ্শন লাভ কৰিছিল আধ্যাত্মিক দৃষ্টিৰে। ইবনে 'আব্বাচৰ হদীছ আছে, হজ্জত বচুলে আল্লাক শাৰীৰিক চকুৰে দেখা নাছিল, (যু আৰু ভি)। আৰু এঠাইত আছে, তেওঁ আল্লাক নিজ অন্তঃকৰণেৰে দেখা পাইছিল, (কত'হল্‌বাবী)। আল্লাৰ দৰ্শন সৰ্ব্বদে যুচাৰ (আ) কথা বা: ৩৩, ১৮ত উল্লেখ আছে।

১৩০। ভূমিকম্প হৈ পৰ্বত ভাগি পৰিল।

১৩১। 'কতব্‌না'ৰ মূল অৰ্থ হৈছে, লিপিবদ্ধ কৰিছোঁ। বাইবেলতো কলিত আল্লাই 'লিখা' শব্দ আছে, চোৱাঁ বা: ২৪: ১২! আৰু চোৱাঁ বা: ৩১, ১৮, ব'ত আছে—'ইব্ৰহৰ আঙুলিৰে লিখা শিলাৰ কলি দুখন'। বৰ্ণনাত্মক ভাষাত, আল্লাৰ লিখনিৰ অৰ্থ হৈছে, আল্লাৰ ইচ্ছাৰ বিকাশ। যুচাৰ বিধান সৰ্ব্বদে চোৱাঁ ২০: ১-২৬।

১৩২। আল্লাৰ দৰ্শন পোৱাৰ বাটত অহঙ্কাৰ এটা ভাঙৰ অৱশ্যক। সৰ্ব লোক-সকলে হে আল্লাৰ সান্নিধ্য লাভ কৰে।

কবিব ; ইয়াৰ কাৰণ এই, আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি সিহঁতে অমান্য কৰিছিল, আৰু সেইবিলাকৰ সম্বন্ধে আওকণীয়া আছিল ।

১৪৮। আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক আৰু পৰিকালৰ সাক্ষাৎ হোৱাক মিছা বুলি অস্বীকাৰ কৰে, সিহঁতৰ কাৰ্য্যসমূহ ব্যৰ্থ হব ; সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰি আছিল তাৰ প্ৰতিফল বিনে আৰু কি দিয়া হব ?

কুকু
কুকু ১৮

মুচাব (আ) অল্পপন্থিতিত বনি-ইশ্ৰাইলৰ সোণৰ দামুৰি সাজি উপাস্ত হিৰ
কৰা ; যুৰ পৰ্বতৰে পৰা মুচাব (আ) প্ৰত্যাৱৰ্ত্তন আৰু বনি
-ইশ্ৰাইলৰ খিৰুৰ কাৰণে ক্ৰোধ আৰু শোক
প্ৰকাশ ; হাকনৰ নিৰ্দোষিতা ।

১৪৯। আৰু মুচাব লোকবিলাকে (তেওঁ পৰ্বতলৈ যাওঁতে) তেওঁৰ
অল্পপন্থিতিত সিহঁতৰ অলঙ্কাৰসমূহৰে দামুৰি এটা সাজিছিল, ১৩৩—মাত্ৰ এটা মূৰ্ত্তি
হাৰ পৰা ছেইথেলনিৰ শব্দে ওলাইছিল। সিহঁতে এই কথা ভাবি চোৱা
নাছিল নে, দামুৰিটোৱে সিহঁতৰ সৈতে কথা নকৈছিল, আৰু সিহঁতক লুপথো
মেথুওৱাৰ নোৱাৰিছিল ? ১৩৪ (অথচ) তাকে সিহঁতে (উপাস্তৰূপে) গ্ৰহণ
কৰিছিল ; আৰু এই বাবে সিহঁত অজ্ঞানকাৰী হৈছিল ।

১৩৩। মিছৰ আৰু বেবিলোনিয়াত গৰু আৰু বাঁড়-গৰুৰ পূজা কৰা হৈছিল।
মিছৰৰ অম্ফিচ্ নগৰৰ দামুৰি (Bull of Osiris) পূজা সেই সময়ত প্ৰচলিত আছিল।
ইশ্ৰাইলবিলাক মিছৰত বহুদিন থকাৰ বাবে দামুৰি পূজাৰ প্ৰভাৱ সিহঁতৰ ওপৰতো
পৰিছিল। মুচাব অল্পপন্থিতিত সিহঁতে সোণৰ অলঙ্কাৰ গলাই দামুৰি-মূৰ্ত্তি এটা পূজিবৰ
নিমিত্তে সাজি লৈছিল। হেথেলনি দামুৰি মূৰ্ত্তিৰে কৰা নাছিল ; অল্পমান কৰা হয় পুৰোহিত
বিলাকে শিৰা ঘাৰা নাইবা অইন কোনো কোনোৰে মূৰ্ত্তিৰ পৰা শব্দ উলিয়াইছিল।
গ্ৰীছৰ মন্দিৰবিলাকতো এনেবিলাক ছলনা প্ৰচলিত আছিল (Oracles of Delphi)।

১৩৪। আৱ্ৰাহামে নিজ বাণী ঘাৰা নিজৰ পৰিচয় দিয়ে আৰু মাহুৰক লুপথে লৈ যায়।
এখে বাণী আৱ্ৰাহামৰ বচনসকলৰ ওপৰত নাহে, আৰু সেয়ে ধৰ্ম্মবিধানৰ ভিত্তিস্বৰূপ। মুচাক
(আ) আৱ্ৰাহামে নিজ বাণী দি ধৰ্ম্মবিধানৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। অবিকল সেইদৰে হজ্জত
বহুদে (ব) বহন কৰা আৱ্ৰাহাম ২৩ বছৰৰ বাণীৰ সৈতে ইচ্ছামৰ ধৰ্ম্মবিধান প্ৰতিষ্ঠিত
হ'ল। মাহুৰৰ আধ্যাত্মিক মন্দিৰৰ নিমিত্তে আৱ্ৰাহাম বাণী 'সনায় নামি থাকিব ; কিন্তু
ইচ্ছামৰ ধৰ্ম্মবিধান (স্বৰীকৃত) সৰ্বশেষ বুলি সমগ্ৰ মুচলমানে বিশ্বাস কৰে। এই

১৫০। আক যেতিয়া সিহঁতৰ মনস্তাপ হ'ল আক সিহঁতে বুজিব পাৰিলে যে সিহঁত স্বৰূপতে বিপথে গৈছে, সিহঁতে কব ধৰিলে, আমাৰ প্ৰতি যদি আমাৰ প্ৰভুৱে ককণা প্ৰদৰ্শন নকৰে আক আমাক ক্ষমা নকৰে আমি নিশ্চয় সেই-বিলাকৰ অন্তৰ্গত হম যিবিলাক ক্ষতিগ্ৰস্ত।

১৫১। আক মুচাই নিজ লোকবিলাকৰ ওচৰলৈ উভতি আহিলত (সিহঁতৰ কাৰ্য্য দেখি) তেওঁ ক্ৰোধান্বিত (আক) শোকাভূত হৈ কলে, মোৰ অল্পপস্থিতিত তোমালোকে কি অপকৃষ্ট প্ৰতিনিধিত্ব কৰিলা। তোমালোকে নিজ প্ৰভুৰ আদেশৰ অপেক্ষা নকৰি অস্থিৰ হৈ এনে কাৰ্য্য কৰিলা। আক (খঙত) তেওঁ ফলিসমূহ আগতে থৈ, তেওঁৰ ভায়েকক তেওঁৰ মূৰ ধৰি নিজৰ ফালে টানিব ধৰিলে। (তেতিয়া) হাকনে কলে, হে মোৰ মাতৃনন্দন, প্ৰকৃততে লোকবিলাকে মোক দুৰ্বল বুলি ভাবিলে আক মোক প্ৰায় নিহত কৰেহে; ১৫২ গতিকে শত্ৰুবিলাকৰ আগত মোক হান্স্যাম্পদ নকৰিবা আক মোক এই অশ্ৰায়কাৰীবিলাকৰ সঙ্গী বুলি গণ্য নকৰিবা।

১৫২। তেওঁ (মুচাই) কলে, হে মোৰ প্ৰভু, তুমি ক্ষমা দান কৰাঁ মোক আক মোৰ ভাইক, আক আমাক তোমাৰ ককণাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰাঁ; ১৫৩ আক ককণা প্ৰদৰ্শন কৰোঁতাসকলৰ মাজত তুমিয়েই শ্ৰেষ্ঠ ককণাময়।

বৰ্ণবিধানত মানৱক সত্য বাটে চলাবৰ নিমিত্তেও আত্মাৰ বাণী আওলিয়া আক বুৰদিন্ সকলৰ ওপৰত নামে। এই আৱতত কোৱা হৈছে, দাহুবিটোৱে ক'বা কোৱা নাছিল, মানৱক সুপথ দেখুওৱাৰ নোৱাৰিছিল, সি কেনেকৈ উপাত্ত হব পাৰে? ভাবিবলগীয়া কথা এই, ঐশ্বৰিক বাণীহে আত্মাৰ অন্তিম সত্যক প্ৰমাণ; আত্মাই আগৰে পৰা হালী, নবী, বচনৰে সৈতে ক'বা পাতিছিল, তেওঁ আজি কেনেকৈ নীৰৱ হব পাৰে?

১০৫। দাহুবিৰ মূৰ্ত্তি সজাত বাইবেলত হাকনকো দোষ দিয়া হৈছে (বা. ৩১, ৩২) কিন্তু কোবানে তেওঁক নিৰ্দোষী বুলি ঠাৱৰাইছে আক চামেৰীক দোষ দিয়া হৈছে॥ কোৱা, ২০ : ১০-১৭।

১০৬। মুচাই (আ) হাকনক (আ) নিৰ্দোষী বুলি আনি তেতিয়াই তেওঁৰ আক নিজৰ হ'আত্মাৰ কথা বিচাৰিলে।

ককু ১৯

বনি-ইস্ৰাইলৰ দায়ুৰি পূজাত মুচাৰ (আ) ক্ৰোধ; তেওঁ আশ্ৰয় ওচৰত

সকলোৰে হৈ ক্ৰমা ভিক্ষা কৰে; হজ্জত মহম্মদৰ (খ) আবিৰ্ভাৱ

সম্বন্ধে ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানসকলৰ ধৰ্মগ্ৰন্থত ভবিষ্যৎবাণী।

১৫৩। বাস্তৱতে যিবিলাকে দায়ুৰিটো (পূজা কৰিবৰ অৰ্থে) লৈছিল সেইবিলাকৰ ওপৰত পৰিব সিহঁতৰ প্ৰভুৰ ক্ৰোধ আৰু এই পাৰ্থিৱ জীৱনত লাঞ্ছনা; আৰু মিছা সাজোঁতাবিলাকক আমি এই দৰেই প্ৰতিফল প্ৰদান কৰোঁ।^{১৩৭}

১৫৪। আৰু যিবিলাকে অসৎ কাৰ্য্য কৰে, পিছত (তাৰ কাৰণে) অনুশোচন কৰে আৰু বিশ্বাস স্থাপন কৰে,^{১৩৮} (সেইবিলাকৰ প্ৰতি) তাৰ পিছত তোমাৰ প্ৰভু হ'ব নিশ্চয় শ্ৰেষ্ঠ ক্ৰমাশীল, পৰম দানশীল।

১৫৫। আৰু মুচাৰ ক্ৰোধ প্ৰশান্ত হ'লত তেওঁ ফলিকিখন তুলি ললে, আৰু তাৰ লিপিত আছিল পথপ্ৰদৰ্শন আৰু ককণা—সেইসকলৰ নিমিত্তে যিসকলে নিজৰ প্ৰভুলৈ ভয় বাখে।

১৫৬। আৰু মুচাই আমাৰ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা সময়ত (উপস্থিত হ'বৰ) অভিপ্ৰায়ে তেওঁৰ লোকবিলাকৰ পৰা সত্তৰ জন মানুহ বাচি ল'লে;^{১৩৯} কিন্তু যেতিয়া ভূমিকম্পই^{১৪০} সিহঁতক আক্ৰমণ কৰিলে তেওঁ প্ৰাৰ্থনা কৰিলে: হে মোৰ প্ৰভু, তুমি ইচ্ছা কৰা হলে আগেয়ে সিহঁতক, আৰু (সিহঁতৰ লগতে) মোকো বিনাশ কৰিব পাৰিলাহেতেন; আমাৰ মাজৰ কিছুমান নিৰ্ব্বোধ মানুহে

১৩৭। মহামাৰী, হুৰ্ভিক, ভূমিকম্প প্ৰভৃতি ব্যাপক শাস্তিৰ ফলত বনি-ইস্ৰাইলৰ জনসংখ্যা অতি কম হৈ আহিছিল। হুকুৰি বছৰলৈকে সিহঁতে নিঃসহায় আৰু নিৰ্ব্বাসিত হৈ অৰণ্যত ঘূৰি ফুৰিব লগা হৈছিল।

১৩৮। সিহঁতে আগতে মুচাত (আ) বিশ্বাস কৰিছিল। কিন্তু তেওঁৰ অনুপস্থিতিত দায়ুৰি পূজা কৰি বিশ্বাস কৰিলে। এতিয়াও অনুতাপ কৰি নতুনকৈ মূঢ় বিশ্বাস স্থাপন কৰিলে তেওঁলোকক আশ্ৰাই ক্ৰমা দান কৰিব।

১৩৯। চোৱাঁ বা, বা, ২৪: ১, আৰু ২৪: ১৯। ব্ৰাইবেলত মুচাই (আ) দুবাৰ পৰ্ব্বতলৈ উঠি যোৱাৰ কথা উল্লেখ আছে। কোৰানে কেৱল প্ৰথমবাৰৰ কথাহে উল্লেখ কৰিছে।

১৪০। চোৱাঁ, ২: ৫৫ আৰু চী।

কৰা কাৰ্য্যৰ বাবে আমাৰ সকলোকে তুমি বিনাশ কৰিবা নে ?^{১১৭} তোমাৰ ফালৰ পৰা (আমাৰ নিমিত্তে) ই এটা পৰীক্ষাহে মাথোন ; ইয়াৰ দ্বাৰা তুমি যাকে ইচ্ছা তাকে বিপথে যাবলৈ দিয়া, আৰু যাকে ইচ্ছা তাকে সুপথে নিয়া ; তুমিয়ে আমাৰ সংৰক্ষক ; এতেকে তুমি আমাক ক্ষমা দান কৰাঁ, আৰু আমাৰ প্ৰতি কৰুণা প্ৰদৰ্শন কৰাঁ ; আৰু ক্ষমাশীলসকলৰ মাজত তুমিয়েই সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ ।

১৫৭। তুমি আমাৰ নিমিত্তে মঙ্গল লিপিবদ্ধ কৰাঁ, ইহকালত আৰু পৰকালতো ; আমি (অনুতাপ কৰি) তোমাৰ ফাললৈ ঘূৰি আহিছোঁ। ভেঁও কলে, মোৰ শাস্তি এনে, যাৰে ইচ্ছা তাৰে ওপৰত তাক নিক্ষেপ কৰোঁ ;^{১১৮} আৰু মোৰ কৰুণা এনে, যি সমস্ত বস্তুকে বিয়পি আছে ;^{১১৯} গতিকে মই মোৰ কৰুণা সেইসকলৰ নিমিত্তে লিপিবদ্ধ কৰিম যিসকলে পাপৰ পৰা বিৰত থাকে আৰু জ্বৰাত দান কৰে, আৰু যিসকলে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহত বিশ্বাস কৰে :

১৫৮। যিসকলে এই বচনৰ^{১২০} অনুসৰণ কৰে যিজন নিৰক্ষৰ নবী, যিজনৰ সম্বন্ধে তেওঁলোকে নিজৰে পুথি তোৰা আৰু ইনযীলত উল্লেখ থকা^{১২১}

১৪১। মুচাব (অ) প্ৰাৰ্থনাৰ আন্তৰিকতায় প্ৰাণ স্পৰ্শ কৰে ।

১৪২। যিবিলাকে আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহত বিশ্বাস নকৰে আৰু সত্যক উপলব্ধি কৰে এনেবিলাকেই শাস্তিৰ উপযোগী ।

১৪৩। ইচ্ছামৰ মতে আল্লাৰ শ্ৰেষ্ঠতম গুণ হৈছে কৰুণা। পাপীবিলাকক আল্লাই নিশ্চয় শাস্তি দিয়ে ; কিন্তু এই শাস্তিতেও কৰুণা নিহিত আছে। শাস্তি খন্তেকীয়া, কৰুণা স্থায়ী। হজ্ৰত বচুলে (২) কৈছে, নবকৰ ওপৰত এনে এটা সময় আহিব যেতিয়া তাৰ ভিতৰত কষ্ট, ক্লেৰ্শ, আৰু দুখৰ গোন্ধ পৰ্য্যন্ত নাথাকিব ; আল্লাৰ সৰ্ব-ব্যাপী কৰুণাই সকলো দুখ গ্ৰাস কৰি পেলাব। কি যথুৰ শিক্ষা! আল্লাৰ সৰ্বব্যাপী চিহ্নাৱলী কৰুণা সম্বন্ধে চোৱাঁ, ৬ : ৫৫ ; ৪০ : ৮ ।

১৪৪। এই আয়তত হজ্ৰত মহম্মদক (২) 'উম্মী' কৈছে। ব্যাখ্যাকাৰসকলে 'উম্মী'ৰ নানা অৰ্থ কৰিছে (১) পঢ়িব, লিখিব নজনা ; নিৰক্ষৰ ; (২) আৰব বাগী ; (৩) মজা বাগী। হজ্ৰত ব, ম, আহম্মদে অৰ্থ লৈছে, নিৰক্ষৰ, যি অৱস্থাত মাকে সন্তান প্ৰসব কৰে (উম্ম শব্দৰ অৰ্থ মাতৃ) ; অৰ্থাৎ হজ্ৰত (২) একেবাৰেই নিম্পাপ আছিল। প্ৰথম অৰ্থৰ বুদ্ধি এই, অধিকাংশ আৰববিলাক নিৰক্ষৰ আছিল।—৬২:৩, আৰু চোৱাঁ, ২৩ : ৪৮, ২^৪ত লিখিছে, হজ্ৰতে পঢ়িবও নাজানিছিল আৰু লিখিবও নোৱাৰিছিল। দ্বিতীয় অৰ্থত আৰববিলাক কোবান অৱতীৰ্ণ তোমাৰ আগতে 'পুৰিপোৱা লোক' (আহলে-কিতাব) নাছিল, বেনেটক ইহুদীবিলাক আৰু খৃষ্টীয়ানবিলাক আছিল। তৃতীয় অৰ্থ এই কাৰণে কৰা হৈছে, মজা নগৰক উম্মুল কুবা (নগৰসমূহৰ মাতৃ) বোলা হৈছিল। তাৰিখ লগীয়া

দেখা পায়, যিজনো সিহঁতক সৎ কাৰ্য্য কৰিবলৈ আদেশ দিয়ে আৰু সিহঁতক অসৎ কাৰ্য্য কৰিবলৈ নিষেধ কৰে, আৰু যিজনো যি শুচি তাক সিহঁতৰ নিমিত্তে বৈধ কৰে আৰু যি অশুচি তাক সিহঁতলৈ অৰ্হৈধ কৰে, আৰু যিজনো সিহঁতৰ পৰা সিহঁতৰ বোজা আঁতৰ কৰে, আৰু যি বিলাক বন্ধনত^{১৪৬} সিহঁত আবদ্ধ আছিল সেইবিলাকৰ পৰা সিহঁতক (মুক্ত কৰে); আৰু যিসকলে তেওঁত বিশ্বাস কৰে, আৰু তেওঁক সন্মান কৰে, আৰু তেওঁক (প্ৰচাৰ কাৰ্য্যত) সহায় কৰে, আৰু যি জেউতি^{১৪৭} তেওঁৰ লগতে নমাই পঠিওৱা হৈছে তাৰ অভ্যুসৰণ কৰে, সেইসকলেই হ'ব সফলমনোবধ।

ককু ২০

হজ্ৰতৰ (স্ব) সংবাদ সমগ্ৰ মানৱজাতিৰ নিমিত্তে; বনি-ইসাইলৰ ৪০ বছৰ অৰণ্যত ভ্ৰমণৰ পাছত কেনান দেশত ১২টা ফৈদত বিভক্ত হৈ বসতি কৰা; আল্লাৰ ৰূপা আৰু সিহঁতৰ অকৃতজ্ঞতা।

১৫৯। তুমি কোৱাঁ, হে মানৱজাতি, প্ৰকৃততে তোমালোক সকলোৰে প্ৰতি মই সেই আল্লাৰ প্ৰেৰিত বচন^{১৪৮} যিজন আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ

কথা এই, হজ্ৰত (স্ব) নিষক্ৰ আছিল, অথচ তেওঁ মহাজ্ঞান জগতলৈ আনিলে কেনেকৈ? সেই জ্ঞানৰ উপপত্তিৰ আদি আৰু কাৰণ হৈছে আল্লা। তেওঁ হজ্ৰতক (স্ব) বচন কৰি পঠালে মানৱৰ মজলৰ নিমিত্তে, আৰু তেওঁই তেওঁক সেই মহাজ্ঞান নিজ প্ৰত্যাদেশ দ্বাৰা দিছিল। তাৰ ফলত তেওঁ সমগ্ৰ জগতৰ প্ৰধান উপদেশক হ'ল। উম্মী সৰ্হদে সমালোচনা চোৱাঁ : ব, ম, আহ্‌মদৰ তফ্‌টীৰ কবীৰ (ইং অলুবাদ, প্ৰথম খণ্ড পৃ: ৮৩৮-৪১)।

১৪৫। চোৱাঁ কোৱান, ২ : ৪২ আৰু টী, ৬৩ : ৬ আৰু টী। যি যি, ১৮ : ১৫ ৩৮ ; ৩৩ : ২ চাবলগীয়া। আৰু হজ্ৰত মহম্মদৰ (স্ব) আবিৰ্ভাৱ সৰ্হদে বাইবেলৰ ভবিষ্যৎ বাণী চোৱাঁ মথি, ১৩ : ৩১ ; ২২ : ৩৪-৪০ ; ২৩ : ৩২ ; মাৰ্ক, ১২ : ১, লুক ২০ : ২, যোনা, ১ : ২২ ; ১৪ : ১৬, ২৬ ; ৬ : ৭-১৪ ; পাচনিৰ ৰহস্য (Acts) ৩ : ২১-২৪।

১৪৬। কৃত্ৰিম ক্ৰিয়াকাণ্ডৰ প্ৰতি অতিবিক্ত আসক্তি; অন্ধবিশ্বাস; বাহ্যিকতা। চোৱাঁ আছাদৰ ডাকু, পৃ: ৩৮।

১৪৭। কোৱান, ইচ্লাম।

১৪৮। আগতে একোজন বচন একোটা বিশেষ জাতিৰ সংশোধনৰ নিমিত্তে আহিছিল। কিন্তু হজ্ৰত মহম্মদৰ (স্ব) আবিৰ্ভাৱ সমগ্ৰ মানৱজাতিৰ নিমিত্তে, আৰু তেওঁ প্ৰচাৰ কৰা ধৰ্ম, ইচ্লাম চিৰকলীয়া। হজ্ৰত ইব্ৰাহিম (আ) হজ্ৰত মুচা (আ) হজ্ৰত ইচা (আ) সকলো নবীয়ে যিজনৰ আবিৰ্ভাৱ ভবিষ্যৎ বাণী কৰিছিল সেই জনেই মহম্মদ (স্ব)।

ৰাজত্বৰ অধিকাৰী ; তেওঁত ভিন্ন আন কোনো উপাস্ত নাই ; তেওঁই জীৱন দান কৰে, আৰু সংহাৰো তেওঁই কৰে ; এতেকে তোমালোকে আল্লাত, আৰু তেওঁৰ সেই বচুলত বিশ্বাস স্থাপন কৰা যিজন নিবন্ধৰ নবী (আৰু) যিজনে আল্লাত আৰু তেওঁৰ বাণীসমূহত বিশ্বাস কৰে, আৰু তেওঁৰেই অনুসৰণ কৰা বাতে তোমালোক সুপথপ্ৰাপ্ত হোৱা।

১৬০। আৰু মুচাব লোকবিলাকৰ মাজত এনে এদলো আছে যিসকলে (মাল্লুহক) সত্যৰ পিনে বাট দেখুওৱায় আৰু (সিহঁতৰ মাজত) জ্ঞায় বিচাৰ কৰে সত্যৰ সৈতে।

১৬১। আৰু আমি সিহঁতক বাৰটা^{১৪২} বংশত বেলেগ বেলেগ দল কৰি বিভক্ত কৰিলোঁ ; আৰু যেতিয়া মুচাব লোকবিলাকে তেওঁক পানী ডিঙা কৰিছিল আমি তেওঁক প্ৰত্যাদেশ কৰিছিলোঁ এই বুলি, লাখুটিভালেৰে শিল ভোখবত আঘাত কৰা। তেতিয়া তাৰে পৰা বাৰটি জুৰি কাটি ওলাল ; স্বৰূপতে প্ৰত্যেক দলেই নিজৰ পানী খোৱা ঠাই বাচি লৈছিল ;^{১৪০} আৰু আমি মেঘৰ দ্বাৰাই সিহঁতক হাঁ দিয়াইছিলোঁ ;^{১৪১} আৰু আমি সিহঁতলৈ 'মৰা'

১৪২। হজ্জত ইয়াকুবৰেই (আ) নাম ইয়াইল অৰ্থাৎ আল্লাৰ বগুৱা (Soldier of God)। তেওঁৰ বাৰজন পুতেক আছিল। এজন পুতেকৰ নাম আছিল লেৱি (Levi)। মুচা (আ) আৰু হাকন (আ) লেৱিৰেই বংশধৰ। তেওঁৰ বংশত পুৰোহিতৰ কাৰ্য্য আছুতীয়া কৈ আছিল। সেই দেখি তেওঁলোক বাৰজাতিৰ মাজৰ নহয়। কিন্তু আৰু এজন পুতেক ইয়ুচুৰ (আ) যুজন পুতেক এফ্ৰেম আৰু মনাচেছ (Ephraim and Manasseh) আছিল। এই যুজনৰ পৰা দুটা জাতি আৰু ইয়াকুবৰ (আ) বাকী দহজন পুতেকৰ পৰা দহোটা জাতি, মোট বাৰটা জাতিৰ উদ্ভৱ হ'ল। চোৱা ২ : ৬ আৰু টী।

১৪০। ২ : ৬১। চৰ্গিশ বছৰ আৰম্ভৰ মৎস্কৃত পথিম্ৰণ কৰাৰ পাছত ইয়াইলৰ সন্ততি কেনান দেশত (Canaan) বসতি কৰিছিল, আৰু বেলেগ বেলেগ বাৰ ভোখৰ ঠাই নিজৰ মাজতে ভাগ কৰি লৈছিল।

১৪১। চোৱা, ২ : ৫৮। চোৱা বা, মা, ৪০ : ৩৪-৩৫। বেথ-স্তম্ভ আৰু অৱিস্তম্ভ উল্লেখো আছে, বা, ১০ : ২১। বৰ্ণশাস্ত্ৰৰ ভাষাত বেথৰ দ্বাৰা হাঁ দিয়াৰ অৰ্থ হৈছে বৰষুণ পেলহি শত উপপাদনৰ সহায় কৰা। ইয়াৰ পাছতে 'মৰা' আৰু 'চলুৱাৰ' উল্লেখ আছে। তাৰ লগতে চোৱা টী, ২ : ৫৮। কেনান দেশত বসতি কৰি ইয়াইল সন্ততিয়ে খেতি কৰিছিল ; আৰু আল্লাৰ কৃপাৰে অলপ শ্ৰমতে শতৰ উপপাদন বহুত হৈছিল। সেই দেখি 'নমাই পঠিৱালোঁ' কথাৰে কোৱা হৈছে।

আৰু 'চল্লা' নমাই পঠাইছিলোঁ। (আমি আদেশ কৰিলোঁ) যিবিলাক বিশ্বক বস্তু জীৱিকাকপে তোমালোকক আমি দান কৰিছোঁ তাৰে পৰা খোৱা। আৰু সেইবিলাকে আমাৰ অগ্ৰায় কৰা নাছিল, বৰং নিজৰেইহে অগ্ৰায় কৰিছিল।

১৬২। আৰু সিহঁতক যেতিয়া কোৱা হৈছিল, তোমালোকে এইখন নগৰত বসতি কৰাঁ; আৰু ইয়াত য'ৰে ইচ্ছা ত'ৰে পৰা খোৱাঁ; আৰু তোমালোকে কোৱাঁ, (প্ৰভু), আমাৰ পাপৰ বোজা নমাই দিয়াঁ;^{১৫৭} আৰু তোমালোকে বিনীতভাৱে ছুৱাৰেদি সোমাই যোৱাঁ। আমি তোমালোকৰ নিমিত্তে তোমালোকৰ ভ্ৰাতৃসমূহ মাৰ্জ্জনা কৰিম; অৱশ্যে সৎকৰ্ম্মীসকলক আমি দিম তাতোকৈ অধিক প্ৰতিদান।

১৬৩। কিন্তু সিহঁতৰ মাজৰ অগ্ৰায়কাৰীবিলাকে সিহঁতক যি কথাৰ কোৱা হৈছিল তাৰ ঠাইত অইন একাধাৰ সলনি কৰিলে;^{১৫৮} সেই কাৰণে আমি আকাশৰ পৰা সিহঁতলৈ শাস্তি নমাই পঠিয়ালোঁ, কিয়নো সিহঁতে অগ্ৰায় কৰিছিল।

ককু ২১

জিৰণিৰ দিনৰ নিয়মাবলীৰ পৰা গা এৰোৱাবলৈ ইহুদীবিলাকৰ নানা

তৰফৰ কোঁশল বিকল্পাচৰণৰ ফলত সিহঁতৰ অন্তৰৰ পৰিবৰ্তন;

আল্লাৰ শাস্তি; জাতীয় একতাৰ ক্ষতি।

১৬৪। আৰু সমুদ্ৰপাৰত অৱস্থিত নগৰখনৰ^{১৫৯} বিষয়ে তুমি সিহঁতক (বনি ইস্ৰাইলক) প্ৰশ্ন কৰাঁ,—যেতিয়া সিহঁতে জিৰণিৰ দিনৰ নিয়ম লক্ষ্যন কৰিছিল; আৰু সিহঁতৰ জিৰণিৰ দিনত সিহঁতৰ মাছবোৰ পানীৰ ওপৰলৈ ওপঙি সিহঁতৰ কাষলৈ আহিছিল, কিন্তু যিদিনা জিৰণিৰ দিনৰ নিয়ম পালন কৰা

১৫২। চোৱাঁ, ২ : ৫৯ আৰু টী।

১৫৩। চোৱাঁ, ২ : ৬০ আৰু টী। সিহঁতক বিনীতভাৱে প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ কোৱা হৈছিল, আৰু 'হিস্তাতুন্' (আমাৰ পাপৰ ভাৰ নমাই দিয়াঁ) কবলৈ আদেশ কৰা হৈছিল। কিন্তু সিহঁতে ধেমালি কৰি 'হিন্তত্বন' আৰু 'হক্সতুন্' (আমক ক্ষমা দিয়াঁ) কৈছিল। বে, আৰু ৭ৰীৰ।

১৫৪। লোহিত সাগৰৰ পাৰত অৱস্থিত এইলা নগৰ। ইয়াকে বাইবেলত ইলাথ (Elath) বোলা হৈছে। চোৱাঁ, I King, ৯ : ২৬ আৰু II Chronicles, ৮ : ১৭।

নহয়, সেই মাহৰোৰ সিহঁতৰ ওচৰলৈ নাহিছিল।^{১৫৫} এইদৰে আমি সিহঁতক পৰীক্ষা কৰিছিলোঁ, কিয়নো সিহঁতে সীমা লঙ্ঘন কৰিছিল।

১৬৫। আৰু যেতিয়া নগৰবাসীবিলাকৰ এদলে কলে, আল্লাই যিবিলাকৰ ধ্বংস সাধন কৰিবলৈ, অথবা তেওঁ সিহঁতক কঠোৰ শাস্তি প্ৰদান কৰিবলৈ স্থিৰ কৰিছে সেইবিলাকক তোমালোকে কিয় উপদেশ দিব খৰিছা? তেওঁলোকে কলে, তোমালোকৰ প্ৰভুৰ আগত (কৰ্তব্য পালনৰ) ওজৰ দেখুওৱাৰৰ অৰ্থে (উপদেশ দিহোঁ); আৰু হব পাৰে (ইয়াৰ ফলত) সিহঁত ধৰ্ম্মপৰায়ণ হৈ পৰে।

১৬৬। পিছত, সিহঁতক যি উপদেশ দিয়া হৈছিল তাক সিহঁতে বিশ্বাস কৰিলে; যিসকলে সিহঁতক অসৎকাৰ্য্যৰ পৰা বিৰত থাকিবলৈ উপদেশ দিছিল সেইসকলক আমি বক্ষা কৰিলোঁ, আৰু অন্তায়কাৰীবিলাকক বিষম শাস্তিৰে আমি খৰিলোঁ, কিয়নো সিহঁতে সীমা লঙ্ঘন কৰিছিল।

১৬৭। কিন্তু যি বিষয়ে সিহঁতক নিষেধ কৰা হৈছিল সেই বিষয়ে যেতিয়া সিহঁতে সীমা অতিক্ৰম কৰিছিল, আমি সিহঁতক কলৌ, তোমালোক এনে বান্দবৰ^{১৫৬} অনুকূপ হ'বা যি ঘৃণিত।

১৬৮। আৰু চোৱাঁ, তোমাৰ প্ৰভুৱে জ্ঞাননী দিলে, পুনৰ্থানৰ দিনলৈকে তেওঁ সিহঁতৰ ওপৰত নিশ্চয় এনে লোকবিলাকক পৰাক্ৰমশালী কৰিব যিবিলাকে সিহঁতক দাকণ শাস্তিৰে উৎপীড়ন কৰিব; ^{১৫৭} কোনো সন্দেহ নাই, তোমাৰ প্ৰভু

১৫৫। চোৱাঁ, ২ : ৬৬ আৰু টী। শনিবাৰে, জিৰণিৰ দিনা, ইহুদীবিলাকৰ পকে বেহা বেপাৰ নিবিদ্ধ আছিল। তেওঁলোকৰ কিছুমানে মাহৰ ব্যয়সা কৰিছিল। শনিবাৰে মাহ খৰিব নোৱাৰি নানা ভৰহৰ চলনা উলিয়াইছিল, যাতে ব্যয়গাৰো চলি থাকে আৰু জিৰণিৰ দিনৰ নিয়মো পালন কৰা হয়। অ-ইহুদীবিলাকৰ হাতে শনিবাৰে মাহ ধৰাই-ছিল, আৰু পাছ দিনা তাকে বেচি অধিক লাভ কৰিছিল। কেতিয়াবা ধাল কাটি মাহ তাতে আবদ্ধ ৰাখিছিল; পাছ দিনা উলিয়াই বেচিছিল। এনে বাগি মৰা আচৰণৰ এই আয়ত্তত নিন্দা কৰা হৈছে।

১৫৬। চোৱাঁ ২ : ৬৬ আৰু টি; আৰু ২ : ৬১, ২। সিহঁত বান্দব হোৱা নাজিল; সিহঁতৰ মনত বান্দবৰ প্ৰবৃত্তি জন্মিছিল। চোৱাঁ ২, ম, আহ-মদৰ ত, ক, পৃ: ১০২ (ইংৰাজী অনুবাদ)। আজাদেও এই অৰ্থকে লৈছে। তেওঁ বুৰাহিদৰ অৰ্থ উদ্ধৃত কৰিছে, 'মচবত্ কলুবুহম', সিহঁতৰ অন্তৰৰ পৰিৱৰ্তন ঘটাইছিল। (- ত, ক, পৃ: ৪০, ৪৩।

১৫৭। চোৱাঁ, যি, বি, ১১ : ২৮, আৰু ২৮ : ৪১।

শান্তি দিয়াত ক্ষিপ্ৰ ; আৰু (তঁৰাপি) তেওঁ নিশ্চয় শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল ।

১৬৯। আৰু আমি সিহঁতক পৃথিবীত বিভিন্ন দলত^{১৫৮} বিভক্ত কৰিছিলোঁ ; সিহঁতৰে ভিতৰত কিছুমান ধাৰ্মিক আছিল, আৰু সিহঁতৰে ভিতৰত কিছুমান আছিল সিহঁতৰ বিপৰীত ; আৰু আমি সিহঁতক পৰীক্ষা কৰিছিলোঁ মঙ্গলেৰে, আৰু অমঙ্গলেৰেও, সিহঁতে যেন আমাৰ পিনে উভতি আহে ।

১৭০। আৰু সিহঁতৰ পিছত সিহঁতৰ ঠাই লবলৈ (অযোগ্য) বংশধৰ-বিলাক আহি ধৰ্মপুথিৰ উত্তৰাধিকাৰী হ'ল ; সিহঁতে এই অধম পাৰ্থিৱ জীৱনৰ তুচ্ছ সম্বল গ্ৰহণ কৰে, আৰু কয়, ইয়াৰ বাবে আগলৈ আমাক ক্ষমা কৰা হব । কিন্তু যদি পুনৰায় তেনে সম্বল সিহঁতৰ হাতলৈ আহে তাকো সিহঁতে (অলপো দ্বিধা নকৰি) গ্ৰহণ কৰে । ধৰ্মপুথিত সিহঁতৰ পৰা এই কথাৰ চুক্তি লোৱা^{১৭০} হোৱা নাই নে যে সিহঁতে আল্লাৰ সম্বন্ধে সত্য ভিন্ন একোকে নকৰ ? অথচ পুথিত যি আছিল সিহঁতে পাঠ কৰিছিল । আৰু যিসকল ধৰ্মপৰায়ণ সেইসকলৰ নিমিত্তে পৰকালৰ বাসস্থান অতি উত্তম । তোমালোকে এতিয়াও বুজি পোৱা নাই নে ?

১৭১। আৰু (সিহঁতৰ মাজৰ) যিসকলে ধৰ্মপুথি দৃঢ়কৈ ধৰি থাকে আৰু নমাজৰ অঙ্গুষ্ঠান কৰে সেই সংশোধনকাৰীসকলৰ প্ৰতিদান আমি নিশ্চয় নষ্ট হবলৈ নিদিওঁ ।

১৭২। আৰু যেতিয়া আমি সিহঁতৰ ওপৰত পৰ্বতক জোকাৰ খুৱাইছিলোঁ,^{১৭২} ই (ঘৰৰ) চালৰ দৰে লৰিব ধৰিছিল, আৰু সিহঁতে ভাবিছিল, সেই পৰ্বত সিহঁতৰ ওপৰতেই পৰিব, (আমি কৈছিলোঁ) আমি তোমালোকক যি

১৫৮। ইহুদীবিলাকৰ মাজত সৰু সৰু নানা সম্প্ৰদায়ৰ দৃষ্টি হ'ল ; আৰু পৃথিবীৰ নানা দেশত সিহঁতে বাস কৰিব ধৰিলে । তেওঁলোকৰ ভাৰতীয় একতা দুৰূপ হৈ পৰিল । বোৱা কেই বছৰৰ মাজত এটা ইহুদী কেন্দ্ৰ (Zionist Home) স্থাপন কৰিবৰ আন্দোলন চলিছে ; আৰু পেলেষ্টাইনত এখন ইস্ৰাইল ৰাজ্যৰ উদ্ভৱ হৈছে (State of Israel) ।

১৫৯। বা, যা, ১২ : ৫-৮ ; ২৪ : ৩, ইত্যাদি ।

১৬০। চোৱাঁ, ২ : ৬৪ আৰু টী ; আৰু ২ : ৯৪ ; ৪ : ১৫৫। এটা ভীষণ ভূমিকম্প হ'ল ; আৰু বনি ইস্ৰাইল তলৈদি আহিছিল । পৰ্বত ভূমিকম্পত ভাগি পৰা এটা সাধাৰণ দৃষ্ট । সিহঁতে ভয় কৰিছিল, আনোচা পৰ্বতৰ এডোখৰ সিহঁতৰ ওপৰত পৰি সিহঁতক সংহাৰ কৰে । আব'বী শব্দ 'আব-নত'ৰ অৰ্থ, কোনো ডাঙৰ জোকাৰ বা কপনি বুলি কানুচে লিখিছে ।

দান কৰিছোঁ তাকে পূৰ্ণ শক্তিবে ধৰি থাকোঁ, আৰু তাত যি (আদেশসমূহ) আছে তাকে সুৱৰি থাকিব, যাতে তোমালোকে পাপৰ পৰা বন্ধা পাব পাৰ।

ককু ২২

এক অবিভীৰ আত্মাত বিশ্বাস কৰা মানৱ-প্ৰকৃতিত নিহিত ; যিবিলাকে নিষ্ঠুৰ
বাস্তৱ অহুসৰণ কৰে সিহঁতে পাৰমাৰ্গিক সুখ-শান্তি এৰি নিজৰ আধ্যাত্মিক
অৱনতি আৰু পতনৰ সহায় কৰে ; কুৰুৰ উপমা ; আত্মাৰ
গুণসমূহ উৎকৃষ্ট ; তেওঁত অসম্পূৰ্ণতা নাই।

১৭৩। আৰু (মনত পেলোৱা) যেতিয়া তোমাৰ প্ৰভুৱে আদমৰ
সতি-সন্ততিৰ ঔবষৰ পৰা সিহঁতৰ যি বংশধৰ সৃষ্টি হ'বলগীয়া আছিল সেই-
বিলাকৰ পৰা অঙ্গীকাৰ লৈছিল, আৰু সিহঁতক নিজৰেই সন্তকে সাক্ষী কৰিছিল
তেতিয়া (তেওঁ এই প্ৰশ্ন কৰিছিল,) মই তোমালোকৰ প্ৰভু নহওঁ নে ?
সিহঁতে উত্তৰ দিছিল, হয়, (তুমিয়ে আমাৰ প্ৰভু), আমি এই বিষয়ে সাক্ষী
থাকিলোঁ।^{১৬১} (এনে সাক্ষী লোৱাৰ অৰ্থ এই) যাতে পুনৰুত্থানৰ দিনা
তোমালোকে এই বুলি নোকোৱা—বাস্তৱতে আমি এই বিষয়ে অজ্ঞাত আছিগোঁ ;

১৭৪। অথবা তোমালোকে এই বুলি নোকোৱা, অতীতত কেৱল আমাৰ
পিতৃপুৰুষে আনক আত্মাৰ সমানে উপাস্ত পাতিছিল, আৰু তেওঁলোকৰ পাহত
আমি তেওঁলোকৰেই বংশধৰ ; (হে আমাৰ প্ৰভু,) সত্যক অসত্য কৰোঁতা-
বিলাকে^{১৬২} বৰা কাৰ্য্যৰ বাবে তুমি আমাৰ বিনাশ কৰিবা নে ?

১৭৫। আৰু এইদৰেই আমি নিদৰ্শনসমূহ বিস্তাৰিতভাৱে ব্যক্ত কৰোঁ
(যাতে সিহঁতে চিন্তা কৰে) আৰু যাতে সিহঁতে (সত্যৰ পিনে , উভতি আহে)।

১৬১। এই আয়তে এটা মহৎ সত্য চুক্তিৰ আকাৰত বৰ্ণনা কৰিছে। আত্মাৰ
অস্তিত্বৰ বিষয়ে যাহুৰ নিজ প্ৰকৃতিয়ে সাক্ষী দিয়ে। যাহুহতকৈয়ো শ্ৰেষ্ঠ আৰু অধিক
শক্তিশালী এজন আছে এই কথা মানি লোৱাটো যাহুৰ পক্ষে বাস্তৱিক। গতিকে
এনে বিশ্বাস দেশ আৰু কালৰ লীমাবদ্ধ নহয়। আত্মাৰ অস্তিত্ব আৰু এককৰ ওপৰত
ইচ্লামৰ দৃষ্টি। মানৱ প্ৰকৃতিৰ লগত ইচ্লামৰ সম্বন্ধ আছে। চোৱা, ৩০ : ৩১।
'সেই কাৰণে ইচ্লামৰ দাবী যে ই প্ৰাকৃতিক, সৰ্বভৌমিক আৰু চিৰকালীন।

১৬২। ভৌহীদ, আত্মাৰ একক হৈছে সত্য ; যিহেতু, বহু ঈশ্বৰত বিশ্বাস হৈছে
অসত্য। 'আৰু তুমি কোৱা, সত্য আহি পালে আৰু অসত্য আঁতৰ হল ; বাস্তৱতে
অসত্য কোনো স্থিতি নাই।' ১৭ : ৮২।

১৭৬। আৰু তুমি সিহঁতৰ আগত সেইজনৰ^{১৬৩} কথা উল্লেখ কৰা যিজনক আমি আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ দান কৰিছিলোঁ, কিন্তু সি সেইবিলাকৰ পৰা আঁতৰিহে গৈছিল; গতিকে তাৰ পিছে পিছে খয়তান যাব ধৰিলে; তাৰ ফলত সি বিপথগামীবিলাকৰ এজন হৈ পৰিল।

১৭৭। আৰু আমি ইচ্ছা কৰা হলে সেই নিদৰ্শনসমূহ দ্বাৰা তাক নিশ্চয় ওপৰলৈ তুলিলোঁহেডেন, কিন্তু সি পৃথিৱীৰ ফাললৈ ঢাল ল'লে, আৰু তাৰ নিকট কামনাৰ অনুসৰণ কৰিছিল।^{১৬৪} গতিকে এনে জনৰ উপমা এটা (পিপাসু) কুকুৰৰ অনুকৰণ; যদি তাক কষ্ট দিয়া সি জিভা উলিয়ায়; অথবা যদি তুমি তাক (বাখা নিদি) এৰি দিয়া তেনেহলেও সি জিভা উলিয়ায়;^{১৬৫} যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অগ্ৰাহ্য কৰে সেইবিলাকৰ উপমা এয়ে; গতিকে তুমি এনে বিবৰণ (সিহঁতৰ আগত) বৰ্ণনা কৰা, যাতে সিহঁতে চিন্তা কৰি চায়।

১৭৮। যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অগ্ৰাহ্য কৰিছিল সিহঁতৰ উপমা কেনে নিকট! আৰু (প্ৰকৃততে) সিহঁতে নিজৰেই অগ্ৰাহ্য কৰিছিল।

১৭৯। আল্লাই যিজনক পথপ্ৰদৰ্শন কৰে সেইজনেই সুপথপ্ৰাপ্ত; আৰু যিবিলাকক আল্লাই বিপথে যাবলৈ দিয়ে সেইবিলাক হৈছে ক্ষতিগ্ৰস্ত লোক।

১৬৩। ইব্নে আৰাচ, মচ্'উদ, আৰু মুযাহিদৰ মতে ইয়াত বন্'অম্—বিন্-বা'উবৰ কথা কোৱা হৈছে; বাইবেলতো 'বিলয়ম' উল্লেখ আছে।—গণনা, অধ্যায় ২২, ২৩ আৰু ২৪।

কিছুমানে আবুযহল বা আবুজা-বিন্-উবইব নিৰ্দেশ দিছে। মৌলানা আজাদে আৰম্ভ কৰি উমইৰ। বিন্-আবুজাৰ নাম উল্লেখ কৰিছে। কিন্তু এজন বিশেষ মানুহৰ নাম উল্লেখ কৰাৰ আৱশ্যক নাই। প্ৰকৃততে এনে মানুহক বুজাইছে যাৰ বিজ্ঞা বৃদ্ধি আছে কিন্তু পৰমাৰ্থিক সত্য জানিবৰ অক্ষমতা নাই। এনে মানুহক খয়তানে প্ৰলোভনত পেলাবলৈ সহজে সুযোগ পায়। পিছত বিদ্বান হৈয়ো এনে মানুহ বিপথগামী হয়।

১৬৪। সি পৰমাৰ্থিক জ্ঞান আৰু জ্ঞান-শাস্তিক পিঠি দি অগাৰ, হীন পাৰ্থক্য আকাঙ্ক্ষাবোধলৈ আকৃষ্ট হয়।

১৬৫। এই উপমা দ্বাৰা এই সত্যকে সুপ্ৰকাশিত কৰা হৈছে, যি মানুহে নিকট কামনাৰ অনুসৰণ কৰে তাৰ অন্তৰত কামনাৰ জুই জলি থাকে। তাৰ অৱস্থাৰ কোনো পৰিবৰ্ত্তন নহয়। আল্লাৰ নিদৰ্শন নেদেখিলেও অবিখ্যাসী হৈ থাকে আৰু দেখিলেও সেই একে অৱস্থাতে থাকে।

১৮০। আৰু স্বৰূপতে আমি বহুসংখ্যক এনে যিন আৰু মানৱ সৃষ্টি কৰিছোঁ যিবিলাকৰ গম্ভ্য স্থান নৰক ;^{১৬৬} সিহঁতৰ অন্তৰসমূহ আছে কিন্তু তাৰ দ্বাৰা সিহঁতে বুদ্ধি নাপায় ; আৰু সিহঁতৰ নয়নসমূহ আছে কিন্তু তাৰে সিহঁতে দেখা নাপায় ; আৰু সিহঁতৰ কাণসমূহ আছে কিন্তু তাৰে সিহঁতে শুনি নাপায় ; ইহঁত বুদ্ধিহীন পশুৰ সদৃশ, বৰং তাতোকৈ অধিক বিভ্রান্ত ;^{১৬৭} যিবিলাক (একেবাবে) আওকণীয়া সিবিলাক ইহঁতেই ।

১৮১। আৰু সকলো উৎকৃষ্ট নামসমূহ^{১৬৮} যোগ্য আল্লা ; স্মৃতিৰাং সেইবোৰ নাম মনত ৰাখি তেওঁক আহ্বান কৰিবা ; আৰু যিবিলাকে তেওঁৰ নামসমূহ লৈ বিকৃত মনোভাৱ পোষণ কৰে^{১৬৯} সেইবিলাকৰ সঙ্গ পৰিত্যাগ কৰাঁ। অদূৰ ভবিষ্যতে যি কাৰ্য্য, সিহঁতে কৰিছিল তাৰ বাবে সিহঁতক নিশ্চয় (উচিত) প্ৰতিফল দিয়া হব ।

১৮২। আৰু আমি সৃষ্টি কৰা লোকবিলাকৰ মাজত এনে এটা দলো আছে যি (মাছুহক) পথ প্ৰদৰ্শন কৰে^{১৭০} সত্যৰ সৈতে, আৰু তাৰে সৈতে (সকলোৰে লগত) শ্ৰায় আচৰণ কৰি থাকে ।

১৬৬। আৰবীত আছে ‘লে-যহন্নমা’। কিছুমানে অনুবাদ কৰিছে, ‘নৰকৰ নিমিত্তে’, কিন্তু এনে অনুবাদৰে আছিল অৰ্থ নোলায়। ইয়াত যি ‘লাম’ আছে তাক ‘লামে’ আক্ৰেবৎ বোলে, অৰ্থাৎ শ্বেষ অন্তৰ্হা বুজাবলৈ এই লাম ব্যৱহাৰ হয়। অৰ্থ হব, আমি এনে মানুহো সৃষ্টি কৰিছোঁ যি গোটেই জীৱনত অন্তৰ আচৰণ কৰি নৰকৰ বাট ধৰে আৰু শেহত নৰকৰ অধিবাসী হয় ।

১৬৭। মাছুহক আল্লাই বুদ্ধি, জ্ঞান, আৰু বিবেক দিছে ; পশুক দিয়া নাই ।

১৬৮। ইয়াত নামৰ অৰ্থ গুণ। কোবান আৰু হদীছৰ পৰা আমি আল্লাৰ ৯৯টা নাম পাওঁ ; তাৰ মাজত ‘আজ্জাহ’ হৈছে ব্যক্তিবাচক আৰু বাকী ৯৮টা নাম গুণবাচক। এই নামবিলাকৰ অৰ্থ ভালকৈ বুজিলে ইচ্ছাৰে আল্লাৰ কি ধাৰণা মানৱজাতিৰ আগন্ত দাঙি ধৰিছে বুজিব পাৰি। চোৱাঁ, ১৭ : ১১১।

১৬৯। আল্লাৰ সৰ্বদে এনেবিলাক গুণ নিৰ্ণয় কৰা যি আল্লাৰ যোগ্য নহয় বা যি আল্লাৰ সম্পূৰ্ণতাৰ বিৰুদ্ধে যায় ।

১৭০। কোবানৰ ভিতৰত বহু ঠাইত আমি এই শিকা পাওঁ যে মানুহ নিজেও বৰ্ণ-পৰায়ণ হব লাগে, আৰু আন মানুহকো নিজৰ দৃষ্টান্ত আৰু আচৰণ দ্বাৰা বৰ্ণৰ কালে আকৃষ্ট কৰিব লাগে ।

ককু ২৩

শান্তি অহাৰ আগতে আল্লাই মাজুহক সংশোধনৰ বথেষ্ট সময় দিয়ে ; হজ্ৰত
 বচুল (খ) উন্নততা নাই ; তেওঁ সত্য প্ৰতিষ্ঠিত কৰে,
 আৰু তেওঁৰ কামত যিবিলাকে বাধা দিছে সিহঁতে
 আল্লাৰ শান্তি ভোগ কৰিব ; কিয়মত
 সৰ্ব্বকৈ সিহঁতৰ প্ৰশ্ন আৰু
 হজ্ৰত (খ) উত্তৰ ।

১৮৩। আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অগ্ৰাহ্য কৰে
 সিহঁতক আমি ক্ৰমান্বয়ে^{১১১} (শেষ অৱস্থালৈ) এনে ভাৱে লৈ যাম যে সিহঁতে
 তাৰ গমকে নাপাব ।

১৮৪। আৰু সিহঁতক মই (যথেষ্ট) অৱসৰ দিম, (কিয়নো) কোনো
 সন্দেহ নাই মোৰ কোঁশল^{১১২} স্মৃদুত ।

১৮৫। সিহঁতে চিন্তা নকৰে নে, সিহঁতৰ সহচৰজনৰ^{১১৩} কোনো উন্নততা
 নাই, বৰং তেওঁ এজন প্ৰত্যেক সতৰ্ক কৰোঁতা মাথোন ?

১৮৬। আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ ৰাজত্বলৈ, আৰু আল্লাই যি বস্তু সৃষ্টি
 কৰিছে তালৈ সিহঁতে লক্ষ্য নকৰে নে ? আৰু (সিহঁতে নাভাৱে নে) হব
 পাৰে সিহঁতৰ নিৰ্দিষ্ট সময় ওচৰ চাপিছেহি প্ৰায় ?^{১১৪} (এইবোৰ ভাবি-চিন্তিও
 যদি কোনো লাভ নহয়) ইয়াৰ পিছত আন কি কথাত সিহঁতে বিশ্বাস কৰিব ?

১১১। হুকাৰ্য্য শান্তি আছে, কিন্তু সেই শান্তি আল্লাৰ বিধান মতে ক্ৰমে ক্ৰমে
 আহে । আল্লাই পাপীক অনুতাপ আৰু পাপ বৰ্জ্জন কৰিবৰ কাৰণে বথেষ্ট সুযোগ দিয়ে ।

১১২। আৰবী শব্দ 'কইদ' ইয়াত আহল আৰু ভাল অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰা
 হৈছে,—স্বল্পতম বিবৰণেৰে, আৰু সেইবোৰৰ পৰম্পৰাৰ সৰ্ব্ব আৰু শৃংখলালৈ লক্ষ্য ৰাখি
 কোনো মহৎ কাৰ্য্য সম্পন্ন কৰা ।

১১৩। হজ্ৰত বচুল (খ) আকাশৰ পৰা হঠাৎ নামি অহা নাই । তেওঁ বহুকাল
 সিহঁতৰ মাজতে বাস কৰে আৰু সিহঁতৰ লগতে কুৰা চকা কৰে । সিহঁতে তালকৈ জানে
 তেওঁ বলিয়া নহয় ; কিন্তু তেওঁ এক আল্লাৰ কালে সিহঁতক আহ্বান কৰিছে দেখি সিহঁতে
 তেওঁক বুদ্ধিহীন, উদ্ভাদ বুলি কয় ।

১১৪। বদৰৰ বুদ্ধত আল্লাৰ শান্তি নামিলে । কোবেইৰ্বৰ ভালেমান নেভা নিহত
 হ'ল । যিজন আল্লাৰ হাতত বিশ্বজনতৰ পৰিচালনাৰ অধিকাৰ তেওঁৰ বাণীত যদি সিহঁতে
 বিশ্বাস নকৰে তেন্তে আৰু কাৰ বাক্যত বিশ্বাস কৰিব ?

১৮৭। আল্লাই যাক ভ্ৰান্তিত পৰিবলৈ দিয়ে তাৰ পথপ্ৰদৰ্শক কেও নাই ; আৰু তেওঁ সিহঁতক সিহঁতৰ অবাধ্যতাত অন্ধৰ দৰে খেপিয়াই ফুৰিবলৈ এৰি দিয়ে।^{১৭৫}

১৮৮। সিহঁতে তোমাক (পুনৰুত্থানৰ) সময়^{১৭৬} সম্বন্ধে প্ৰশ্ন কৰে : সেই সময়ৰ আগমন হ'ব কেতিয়া ? (উত্তৰত) তুমি কোৱাঁ, তাৰ জ্ঞান কেৱল মোৰ প্ৰভুৰ কাষত ; যথা সময়ত সেই গুৰুত্ব তেওঁৰ বাহিৰে আন কোনেও প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰে ; আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱী তাৰ ভাবেৰে ভাবাক্ৰান্ত ;^{১৭৭} অকস্মাতেহে ই তোমালোকৰ ওচৰ পাবহি। সিহঁতে তোমাক প্ৰশ্ন কৰে, তুমি যেন সেই বিষয়ে সকলো পৰিজ্ঞাত। তুমি কোৱাঁ, প্ৰকৃত কথা এই, কেৱল আল্লাৰেই ওচৰত আছে তাৰ জ্ঞান ;^{১৭৮} কিন্তু মানুহৰ সবহভাগেই একোকে নাজানে।

১৮৯। কোৱাঁ, আল্লাই যিমানখিনি ইচ্ছা কৰে তাৰ বাজে মোৰ নিজৰেই মঙ্গল আৰু অমঙ্গল সাধন কৰিবলৈ কোনো ক্ষমতা নাই ; আৰু মই অনুশ্ৰুত কি আছে জনা হ'লে নিশ্চয় নিজৰ নিমিত্তে মঙ্গলৰ প্ৰাৰ্থনা লাভ কৰিলোঁহেতেন, আৰু অমঙ্গলে মোক স্পৰ্শও নকৰিলেহেতেন ; মই এজন সতৰ্ক কৰোঁতা।

১৭৫। চোৱাঁ, ২ : ১৬।

১৭৬। আৰবী শব্দ 'অচ্-চা'অৎ', যানে নিৰ্দিষ্ট সময়। (১) কিয়ামৎ অৰ্থাৎ পুনৰুত্থান আৰু মহাবিচাৰৰ দিন। (২) সাধাৰণ অৰ্থ ল'লে সেই দিন বুজাব বিদিনা সত্যৰ বিবোধীবিলাকৰ ওপৰত আল্লাৰ ডাঙৰ শাস্তি ব্যাপকভাবে পৰি সিহঁতৰ ধ্বংস সাধন কৰিব।

১৭৭। (১) সেই প্ৰতিশ্ৰুত গুৰুত্ব ঘটনা আকাশ আৰু পৃথিৱী জুৰি ঘটিব।

(২) 'গ্ৰহ নক্ষত্ৰকলৈ এটা গুৰুত্ব ঘটনা হ'ব' :—আজাদ, ১ম খণ্ড, পৃঃ ৪৭।

(৩) সেই ঘটনাই আমাৰ চিন্তা আৰু জীৱনত বিপ্লৱ আনাব। ইহুচক্ আলি, পৃঃ ৩২৭

(৪) 'আকাশমণ্ডলী, অৰ্থাৎ কিবিত্বভাসকল ; পৃথিৱী, অৰ্থাৎ মানৱজাতি। সেই শাস্তি কিবিত্বভাসকলেও নবাবলৈ টান পায়, আৰু বাহুহেও সহ কৰিব নোৱাৰে।' —ব, য, আহমদ, ভ, ক, পৃঃ ৮৫৫।

১৭৮। চোৱাঁ, বা, মাৰ্ক, ১৩ : ৩২-৩৩। 'সেইদিন আৰু সেই সময় কোনো মানুহে নাজানে, আকাশৰ দুৱকিলাকে আৰু পুত্ৰই নাজানে ; আন কেৱল পিতাকে'।

মাথোন, আৰু মই সেই লোকসকলৰ নিমিত্তে আনন্দ-বাৰ্তা বহন কৰোঁতা
যিসকলে বিশ্বাস স্থাপন কৰিছে।^{১৭৯}

ককু ২৪

মানৱৰ উৎপত্তি ; বহু-দৈৰ্ঘ্যবাদৰ কুফল ; মিছা উপাশ্ৰয়বিলাকে উপাসকৰ
প্ৰাৰ্থনাৰ উত্তৰ দিব নোৱাৰে আৰু তাক সহায়ো কৰিব
নোৱাৰে ; ইচ্ছামৰ শত্ৰুবিলাকৰ বিৰুদ্ধাচৰণ ;
ৰচুলৰ (খ) সিহঁতক ক্ষমাদান
ইচ্ছামৰ আভ্যন্তৰিকতা ।

১৯০। তেওঁই তোমালোকক এক আত্মাৰ^{১৮০} পৰা সৃজন কৰিছে
আৰু তাক একে প্ৰকৃতিৰ^{১৮১} সঙ্গী দিছে, সি যেন তাইৰ সঙ্গত শান্তি লাভ
কৰে ; পিছত তাইৰে সৈতে সংশ্ৰৱৰ ফলত তাই লঘু ভাৱ বহন কৰিবলৈ ধৰে,
আৰু তাকে লৈ ফুৰা-চকা কৰে ; কিন্তু যেতিয়া ক্ৰমে তাইৰ ভাৱ গধুৰ হয়,
উভয়ে সিহঁতৰ প্ৰভু আল্লাক প্ৰাৰ্থনা কৰে, (হে প্ৰভু) তুমি যদি আমাক
সুসন্তান^{১৮২} দান কৰা আমি নিশ্চয় (তোমাৰ) শলাগ লৈ থাকিম ।

১৯১। যেতিয়া তেওঁ সিহঁতক সুসন্তান দিলে; সিহঁতে তেওঁ যি দান
কৰিছিল তাত অইনক তেওঁৰ অংশী পাতিলে ; কিন্তু যাক সিহঁতে তেওঁৰ অংশী
পাতিছিল তাতোকৈ আল্লা অতি মহান্।^{১৮৩}

১৭৯। মন কৰিব লগীয়া, হজ্জ্বতে (খ) ঐশ্বৰিকতাৰ বা ঐশ্বৰিকতাৰ কোনো
ভাগৰেই দাবী কৰা নাই। কি প্ৰাক্কাল ভাবে আৰু আন্তৰিকতাৰে তেওঁ কৈছে, তেওঁ
এজন মানৱ মাথোন। তেওঁক আল্লাই মানৱক সতৰ্ক কৰিবলৈ আৰু বিশ্বাসী স্তায়পৰায়ণ
সকলক শুভ সংবাদ দিবলৈহে পঠাইছে। ইয়াতকৈ অধিক তেওঁৰ কোনো দাবী নাই।

১৮০। মাছুহৰ আদি এক, ভিন্ন ভিন্ন নহয়। (১) আদম, (২) পুৰুষ আৰু নাৰী
একে আত্মাৰ পৰা উদ্ভূত হৈছে। চোৱাঁ, ৪ : ১।

১৮১। আৰবী শব্দ হৈছে 'মিন্‌হা' অৰ্থ, ভাবে পৰা। নাৰী বেলেগ প্ৰাণী নহয়,
প্ৰাণীস্বৰূপ পুৰুষ আৰু নাৰীৰ আদি এক, প্ৰকৃতি এক।

১৮২। শাৰীৰিক স্নেহতা, মানসিক সন্মততা, আৰু ভাল প্ৰযুক্তি থকা সন্তান
বুজাইছে।

১৮৩। ভাল প্ৰযুক্তিৰ সন্তান আল্লাৰ বহুমূলীয়া দান। কেৱল আল্লাৰহে শলাগ লৈ
তেওঁৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিব লাগে, যেন সেই সন্তান ভাঙৰ দীঘল হৈ আল্লাৰ পথত চলে।

১৯২। সিহঁতে এনেবিলাকক আল্লাৰ অংশী পাতে নে যিবিলাকে একোকে সৃষ্টি নকৰে, বৰং সিহঁতকহে সৃজন কৰা হৈছে ?^{১৮৪}

১৯৩। আক সেই অংশীবিলাক সিহঁতক সহায় কৰিবলৈ অসমৰ্থ, আক নিজকে সহায় কৰিবলৈ সিহঁত অক্ষম।

১৯৪। আক যদি তোমালোকে সিহঁতক সুপথৰ ফাললৈ আহ্বান কৰা, সিহঁতে তোমালোকৰ অনুসৰণ নকৰে। সিহঁতক তোমালোকে আহ্বান কৰা, নাইবা নীৰৱে থাক। তোমালোকৰ পক্ষে দুইটাই সমান।

১৯৫। আল্লাক এৰি যিবিলাকক তোমালোকে আহ্বান কৰা সেইবিলাক অৱশ্যে তোমালোকৰেই অনুৰূপ দাস।^{১৮৫} এতেকে, তোমালোক যদি সত্যবাদী হোৱা, সিহঁতক আহ্বান কৰি চোৱা, সিহঁতে তোমালোকৰ প্ৰাৰ্থনাৰ^{১৮৬} উত্তৰ দিয়ে নে।

১৯৬। এই মূৰ্ত্তিবিলাকৰ ভবিসমূহ আছে নে যাবে সিহঁতে খোজ লব পাৰে, বা সিহঁতৰ হাতসমূহ আছে নে যাবে সিহঁতে ধাৰণ কৰিব পাৰে, বা সিহঁতৰ নয়নসমূহ আছে নে যাবে সিহঁতে দেখিব পাৰে, বা সিহঁতৰ কাণসমূহ আছে নে

হজ্জ্বতে (৮) কৈছে সন্তানক আল্লাই উত্তম প্ৰযুক্তি দি সৃষ্টি কৰে, কিন্তু বাপেক-মাকে তাক ইহুদী বা খৃষ্টিয়ান কৰে। অৰ্থ এই, যদি সন্তানৰ প্ৰযুক্তি বিকৃত হয় সি বাপেক মাকৰ দোষত।

১৮৪। আৰবৰ মুখ্বিকবিলাকে (বহু-ঈশ্বৰবাদী বিলাকে) সন্তান ওপজাব বাবে কোনো এজন দেৱতাৰ নামত নৈবেদ্য দিছিল। হজ্জ্বতে সিহঁতক বুজাইছিল, তেনে দেৱ-দেৱীৰ সন্তান দিবৰ কোনো ক্ষমতা নাই, আক আন ঐশ্বৰিক ক্ষমতাও নাই। এতেকে সিহঁত পূজনৰ যোগ্য নহয়।

১৮৫। 'আব্দ' শব্দৰ অৰ্থ দাস, 'ইবাদ' হৈছে তাৰে বহুৱচন। বিজনে উপাসনা কৰে সেইজনক 'আব্দ' বোলে, আৰ বিজনে উপাসনাৰ যোগ্য সেইজনক 'মা'বু' বোলে। ইচ্লামৰ শিকা এই, মা'বুদ একমাত্ৰ আল্লা, আক মাহুদ, আক আকাশ আক পৃথিৱীত বি আছে 'মা'বুদ নহয়, 'আব্দ'। গতিকে সূৰ্য্য, চন্দ্ৰ, নক্ষত্ৰ, শিল, গছ, বৃত্তিক পূজা নকৰি এক আল্লাক পূজা কৰিব লাগে। এয়ে তোহীদৰ শিকা।

১৮৬। কোবানৰ বতে আল্লাৰ অস্তিত্বৰ ভাঙৰ প্ৰমাণ এই যে আল্লাই দাহুৰৰ প্ৰাৰ্থনাৰ উত্তৰ প্ৰদান কৰে। যিবিলাকক মুখ্বিকে উপাস্ত বুলি ধৰিছে সেইবিলাকে প্ৰাৰ্থনাৰ উত্তৰ দিব বা কোনো প্ৰকাৰ সাহায্য কৰিব নোৱাৰে।

কৰে সিহঁতে শুনিব পাৰে? তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে পাতি লোৱা (আল্লাৰ) অংশীবিলাকক আহ্বান কৰাঁ, তাৰ পিছত তোমালোক সকলোৱে মিলি মোৰ বিৰুদ্ধে চক্ৰান্ত কৰাঁ, আৰু মোক অলপো অৱসৰ নিদিবা।^{১৮৭}

১৯৭। বাস্তৱতে মোৰ সংৰক্ষক হৈছে আল্লা, যিজনে এই ধৰ্ম্মপুথি ক্ৰমান্বয়ে নমাই পঠিয়াইছে ; আৰু তেৱেঁই ধৰ্ম্মপৰায়ণসকলক ৰক্ষা কৰে।

১৯৮। আৰু তেওঁক এৰি যিবিলাকক তোমালোকে আহ্বান কৰা, সেইবিলাকৰ তোমালোকক সহায় কৰিবৰ শক্তি নাই, আৰু নিজকো সহায় কৰিবলৈ সিহঁত অক্ষম।

১৯৯। আৰু তোমালোকে সিহঁতক সুপথলৈ আহ্বান কৰিলে সিহঁতে কাণ দি নুশুনে ; আৰু তুমি সিহঁতক দেখি পাবা সিহঁতে তোমাৰ পিনে একেধিৰে চাঠ আছে,^{১৮৮} অথচ সিহঁতে একোকে নেদেখে।

২০০। তুমি ক্ষমাৰ^{১৮৯} নীতি গ্ৰহণ কৰাঁ, আৰু আদেশ দিয়াঁ। তায় আচৰণৰ ; আৰু জ্ঞানহীনবিলাকৰ পৰা আঁতৰি থাকিবা।

২০১। আৰু শ্বয়তানৰ ফালৰ পৰা কু-প্ৰেৰণাই^{১৯০} তোমাক যদি উদগনি দিয়ে তেন্তে (সেই যুহুৰ্ত্ততে) আল্লাৰ আশ্ৰয় প্ৰাৰ্থনা কৰিবা ; ইয়াত সন্দেহ নাই তেৱেঁই শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰোতা, সৰ্ব্বজ্ঞাত।

১৮৭। কি সাহেবে হজ্ৰত ৰচুলে (স্ব) ইচ্চামৰ শত্ৰুবিলাকক নিজৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিবলৈ আহ্বান কৰিছে। আল্লাত তেওঁৰ কি দৃঢ় বিশ্বাস—আল্লাই তেওঁক সিহঁতৰ সকলোৰে বিৰুদ্ধে সাহায্য কৰিব, আৰু সিহঁতে তেওঁৰ অলপো ক্ষতি কৰিব নোৱাৰিব।

১৮৮। সিহঁতৰ শৰীৰৰ চকু আছে কিন্তু অন্তৰৰ চকু নাই। ৰচুল (স্ব) যে সত্য পথত আছে তাক সিহঁতে দেখিও নেদেখে।

১৮৯। শত্ৰুবিলাকে তোমাক কষ্টদিলেও তুমি, হে ৰচুল, সিহঁতক ক্ষমা কৰিবা আৰু নিজৰ ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰৰ কাম কৰি গৈ থাক। এই ক্ষমাদানৰ পূৰ্ণ বিকাশ মক্কাবিজয়ৰ দিনা হৈছিল। তেওঁ তেতিয়া কোৰেইখক কৈছিল, 'আজি মই তোমালোকক ক্ষমা কৰিলোঁ'; যোৱাঁ, তোমালোক মুক্ত'।

১৯০। অন্তৰৰ গুপ্ত কোণতো কেতিয়াবা যদি এনে ভাব জন্মে যে তুমি অকল আৰু তোমাৰ শত্ৰু বহুসংখ্যক, সিহঁতৰ দল আছে বল আছে আৰু তুমি নিঃসহায়, সেই ভাব হুৰীভূত কৰিবা, কিয়নো তোমাৰ আশ্ৰয়ৰ বল হৈছে একমাত্ৰ আল্লা।

২০২। যিসকল ধৰ্ম্মপৰায়ণ সেইসকলক যদি (কেনেবাকৈ) ধৰ্ম্মতানব সূচনাই স্পৰ্শ কৰে, তেওঁলোক (আল্লাক) স্মৰণ কৰি সান্নিধ্য হয়; চোৱাঁ, (যুহুৰুতে) সকলো বিষয় তেওঁলোকৰ দৃষ্টিগোচৰ^{২০১} হয়।

২০৩। আক সিহঁতৰ ভ্ৰাতৃবিলাকে সিহঁতক (অসৎকৰ্ম্মবিলাকক) ভ্ৰান্তিৰ মাজত পেলাবলৈ টানি লৈ যায়;^{২০২} আক এনে চেষ্টাত সিহঁতে কোনো ক্ৰটি নকৰে।

২০৪। আক তুমি যেতিয়া সিহঁতৰ সম্মুখত নিদৰ্শন উপস্থিত নকৰা সিহঁতে কয়, তুমি কোনো এটা নিদৰ্শন নিজে বাচি লৈ^{২০৩} কিয় উপস্থিত নকৰা? কোৱাঁ, প্ৰকৃত কথা এয়ে মাথোন, যি প্ৰত্যাশে মোৰ প্ৰভুৰ পৰা মোৰ প্ৰতি অৱতীৰ্ণ হৈছে মই তাৰেই অনুসৰণ কৰোঁ। এইবিলাকেই তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা অহা জলন্ত প্ৰমাণসমূহ,^{২০৪} আক যিসকলে বিশ্বাস স্থাপন কৰিছে সেইসকলৰ নিমিত্তে পথ প্ৰদৰ্শন আক কৰুণা।

২০৫। আক যেতিয়া কোবান পাঠ কৰা হয়, তাকে কাণ দি শুনিবা, আক নীৰৱ থাকিবা, তোমালোকৰ প্ৰতি যেন কৰুণা প্ৰদৰ্শন কৰা হয়।

২০৬। আক পুৱা আক সন্ধিয়া তোমাৰ প্ৰভুক স্মৰণ কৰিবা,^{২০৫} নিজ অস্তবত অহুনয় আক সংশয়ৰ ভাব লৈ, আক ওখ মাতেৰে নামাতি; আক তুমি আওকলীয়াবিলাকৰ মাজৰ নহবা।

১৯১। ধৰ্ম্মতানব প্ৰভাৱ তেওঁলোকৰ ওপৰত নপৰে, আক সত্য-অসত্যৰ দৃষ্টি তেওঁলোকে লাভ কৰি অসত্য বৰ্জন কৰে আক সত্য গ্ৰহণ কৰে।

১৯২। সত্যৰ বিৰোধীবিলাক ধৰ্ম্মতানব ভাই-৭কাই, সিহঁতৰ কাষেই হৈছে বাহুহক কুসংগ্ৰণ দিয়া আক স্মৰত পেলোৱা।

১৯৩। বিদ্ৰূপ কৰি কৈছে, তোমাৰ হাতত সত্য নিদৰ্শন নাই জানিবা। তাত কি হল? তুমি ইচ্ছাৱশত কোনো এটা নিদৰ্শন সাজি লৈ আমাৰ আগত দাঙি ধৰা।

১৯৪। আব্বী শব্দ হৈছে 'বখাইব'; ইয়াৰ মূল হৈছে 'বখব' অৰ্থাৎ চকু—দৃষ্টি। বখাইবৰ অৰ্থ হল এনে প্ৰমাণসমূহ বাৰ বাৰ আমি সত্য-অসত্যৰ দৃষ্টি লাভ কৰোঁ। এনে জলন্ত প্ৰমাণসমূহৰে কোবান পৰিপূৰ্ণ। 'বখাইব'ৰ প্ৰকৃত অৰ্থ বুজিবলৈ চোৱাঁ ৬ : ১০৫।

১৯৫। কোবানত বহু ঠাইত হজ্জত বচলক (৮) সন্ধান কৰি আবেশ দিয়া হয়; প্ৰকৃততে সেই আবেশ তেওঁৰ সমগ্ৰ অঙ্গপাৰীৰ নিমিত্তে। এই আৱেতে ইচ্ছাৱশ আভ্যন্তৰীণ আক আভ্যন্তৰীণতা (Inwardness of Islam) ভিত দিছে।

২০৭। যিসকল তোমাৰ প্ৰভুৰ সান্নিধ্যপ্ৰাপ্ত সেইসকলে অহঙ্কাৰ কৰি
 প্ৰথম চিহ্না তেওঁৰ আৰাধনা ত্যাগ নকৰে; বৰং তেওঁলোকে তেওঁৰ
 পৱিত্ৰতাৰ কীৰ্ত্তন কৰে, আৰু তেওঁৰ সম্মুখত সান্ত্বনাদে প্ৰণিপাত কৰে। ১২৬

—

১২৬। এই আৱৃত পাঠ কৰি হৃৎকৃত বচনে (খ) চিহ্না কৰিছিল। পাঠকে
 এই ঠাইত চিহ্না কৰা 'ওয়াবিব্ অৰ্বাৎ, অৱস্ত কৰ্ত্তব্য। ইয়াকে 'চিহ্না-এ ভিলায়ত'
 বোলে। এনে চিহ্না কোৱানত ১৪টা আছে,—(১) ৭ : ২০৭; (২) ১৩ : ১৬;
 (৩) ১৬ : ২০; (৪) ১৭ : ১১০; (৫) ১২ : ২২; (৬) ২২ : ১২; (৭) ২৫ : ৬১;
 (৮) ২৭ : ২৬; : ১৬; (১০) ৩৮ : ২৬; (১১) ৪১ : ৩৯; (১২) ৫৩ : ৬৩;
 (১৩) ৬৬ : ২২; (১৪) ২৬ : ২০।

ছন্দ ৩

আল্-আনফাল : সমৰ-অৰ্জুন

মদিনাত অৱতীৰ্ণ

১০ ককু, ৭৬ আয়ত

হজ্জত মহম্মদ (স) আৰু তেওঁৰ অনুগামীসকল মক্কাৰ পৰা মদিনালৈ যাত্ৰা (হিব্.৭৭) কৰা দিনৰে পৰা ইচলাম প্ৰচাৰ প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ আৰু সেই উদ্দেশ্যে হজ্জত বচলক আৰু তেওঁৰ তেজস্বী সঙ্গীসকলক নিহত কৰিবলৈ কোৰেইছেই সকলো উপায় অৱলম্বন কৰিছিল। এবছৰৰ পাছতেই কোৰেইছেই মদিনা আক্ৰমণ কৰে আৰু বদৰৰ যুদ্ধ হয়। ইচলাম শকাব্দ কাৰণে এইটোৱেই প্ৰথম যুদ্ধ। মুচলমানৰ সংখ্যা মাত্ৰ ৩১৩ জন, আৰু কোৰেইছেই এহেজাৰতকৈ অধিক আছিল। কিন্তু মুচলমান সকলে জয়লাভ কৰিলে।

যুদ্ধৰ পিছতেই যুদ্ধত লাভ কৰা দ্ৰব্যসমূহৰ (আনফালৰ) বিষয়ে প্ৰশ্ন উঠিল, তাৰ অধিকাৰী কোন আৰু বিতৰণ কৰা প্ৰণালী কি? এই চূৰাত বিশেষকৈ সমৰ-অৰ্জুন সম্বন্ধে নানা আদেশ দিয়া হৈছে; সেই কাৰণে ইয়াৰ নামকৰণ আল্-আনফাল হ'ল।

সমৰ-অৰ্জুন আৰম্ভবিলাকৰ নিয়ম মতে পূৰ্বে সৈন্তদলৰ ব্যক্তিগত সম্পত্তি আছিল। ইচলামে প্ৰথম যুদ্ধতেই (বদৰত) এটা নতুন আদৰ্শ দাঙি ধৰিলে, আৰু ঘোষণা কৰিলে, যুদ্ধত লাভ কৰা দ্ৰব্যসমূহৰ অধিকাৰী আল্লা আৰু তেওঁৰ বচল (স); তাত বণ্ণনাৰ কোনো বাস্তৱিক স্বৰূপ নাই। মুঠ কবিবৰ অভিপ্ৰায়ে যুদ্ধ কৰা একেবাৰে অবৈধ। ধৰ্মৰক্ষা বা আত্মৰক্ষাৰ যুদ্ধত শত্ৰু যি বস্তু? মুচলমান সৈন্তদলৰ হাতত পৰে-তাৰ অধিকাৰী স্বাক্ষৰ অৰ্থাৎ গোটেই সম্প্ৰদায়।

এই চূৰা মদিনাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল বদৰৰ যুদ্ধৰ পাছতেই; আৰু বদৰৰ যুদ্ধৰ তাৰিখ হৈছে ১৭ বম্বজান, হিব্.১ বিতীৰ বছৰ। কিছুমানৰ মত যে আয়ত ৩১-৩৬ মক্কাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল। এই কেইটা আয়তত মক্কাত বটা ঘটনাৰ উল্লেখ আছে যুলিয়ে এনে মত ওত্থাপন কৰা হ'ল হব যে আয়ত কেইটা মক্কাতেই অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

মনস্ত বাণিবলগীয়া কথা এই যে চূৰা আনফালত সত্যৰ বিষোধীবিলাক পৰাক্ৰান্ত আৰু আল্লাৰ ভাওৰ শান্তিৰ ভাজন হোৱাৰ তত্ত্বিগ্ৰহণ কৰা হৈছে। সেই তত্ত্বিগ্ৰহণাৰী আখৰে আখৰে পূৰ্ণ হল। মুচলমানবিলাক মক্কা নগৰৰ পুনৰায় অধিকাৰী হ'ল; কা'বা খৰীক তেওঁলোকৰ হাতলৈ আহিল, আৰু ইচলামৰ জয়-পতাকা মক্কাত উৰিব ধৰিলে। সেই সময়তে ইয়াৰ পাছৰ চূৰা তৌবা অৱতীৰ্ণ হয়; আৰু এই চূৰাত ইয়াকে ঘোষণা কৰা হয় যে চূৰা আনফালৰ সমগ্ৰ তত্ত্বিগ্ৰহণাৰী পূৰ্ণ হল। এই হেতু চূৰা তৌবাৰ চূৰা আনফালৰ এটা ভাগ বুলি ধৰা হয়। আৰু চূৰা তৌবা বিচ্ছিন্ন হৈছে আৰম্ভ নোহোৱাৰ এয়ে কাৰণ।

আবশ্যগতিত এই চুৰাত উল্লেখ কৰা হৈছে, যুদ্ধ কেৱল আত্মৰক্ষা আৰু ধৰ্মৰক্ষাৰ কাৰণেহে হ'ব পাৰে ; আৰু সমৰ-অৰ্জুনৰ অধিকাৰী ৰাজ্য, সৈন্তদল নহয়। বদৰৰ যুদ্ধৰ চমু বিৱৰণ দিয়া হৈছে ; বিশেষকৈ ঐশ্বৰিক সাহায্যৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে। যুচল-মানক দৃঢ় আৰু একতাবদ্ধ হৈ থাকিবলৈ আৰু আত্মাৰেই ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হ'বলৈ উপদেশ দিয়া হৈছে। মদিনানিবাগী আন আন জাতিকো যে সাহায্য কৰা যুচলিমৰ কৰ্তব্য বুজাই দিয়া হৈছে। ৰণত যোগদান কৰিব নোৱাৰাবিলাকৰ লগত সদায়হাৰ কৰিবলৈ আদেশ দিয়া হৈছে। অ-যুচলমানৰ সৈতে যি চুক্তিত যুচলমান আবদ্ধ তাক কোনো মতে ভাঙিব নোৱাৰি, যদিহে আন পক্ষই চুক্তি-স্বৰ্গবিলাকৰ সন্মান ৰাখি চলে। চুৰাত স্পষ্টকৈ কোৱা হৈছে, যুদ্ধ কৰা যুচলমানৰ লক্ষ্য নহয়। শত্ৰুৱে সন্ধিৰ প্ৰস্তাৱ কৰিলে যুচলমানেও তাৰ উচিত প্ৰত্যুত্তৰ দিব লাগে ; আৰু চুৰাৰ শেষত শত্ৰুপক্ষৰ বন্দীবিলাকৰ সৈতে সদয় ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উপদেশ দিয়া হৈছে।

ককু ১

যুদ্ধত অৰ্জুন কৰা ধন-সম্পত্তিৰ গৰাকী আত্মা আৰু তেওঁৰ বচুল (খ) ; যুদ্ধ ধৰ্মৰক্ষাৰ নিমিত্তে বৈধ ; কিন্তু যুঁজাৰুৰ উদ্দেশ্য লুট হ'ব নালাগে, ধৰ্মৰক্ষাহে হ'ব লাগে ; দুৰ্বলচিতিয়াবিলাকৰ বদৰৰ যুদ্ধত যোগদান কৰিবৰ অনিচ্ছা ; যিসকলে ৰণলৈ ওলাল, তেওঁলোকে লাভ কৰিলে আত্মাৰ অলৌকিক সহায়।

১। পৰম কৰণাময়, পৰম দানশীল আত্মাৰ নামত।

২। সিহঁতে ভোমাক সমৰ-অৰ্জুনৰ^১ সত্বকে প্ৰশ্ন কৰিছে ; তুমি কোৱাঁ, সমৰ-অৰ্জুনৰ গৰাকী আত্মা আৰু (তেওঁৰ) বচুল ;^২ গতিকে যদি ভোমালোক

১। 'আনুকা'ল'ৰ আছিল অৰ্থ, পাবলগীয়াতকৈ বেচিকৈ পোৱা ধন-সম্পত্তি। এইটো সাধাৰণ শব্দ ; যুদ্ধত পোৱা ধন-সম্পত্তিক আনুকা'ল বোলে, আৰু যুদ্ধ নোহোৱাকৈ যি অতিবিক্ত ধন হাতত আহে তাকো আনুকা'ল বুলিব পাৰি। যি ধন বা বস্তু যুদ্ধত পোৱা হয় তাক 'ধনীমৎ' বোলে ; তাৰ বিতৰণ সত্বকে চোৱাঁ, ৮ : ৪২। আৰু যি সম্পত্তিক 'কৈ' বোলে তাৰ যুদ্ধৰ লগত কোনো সত্বক নাই। আৰু সেই কাৰণে 'কৈৰ' গোটেইখিনি ৰাজত্বৰাজত (বৈতুল্মাজত) জমা দিয়া হৈছিল। কৈ-ধনৰ বৰি সত্বকে চোৱাঁ ৫৯ : ৭, ৮।

২। অৰ্থাৎ সৈন্তদলৰ সম্পত্তি নহয় ; ই ৰাজ্যৰ সম্পত্তি আৰু ৰাজহুৱা কাৰ্যত ব্যৱহাৰ হয়। আত্মা আৰু বচুল গৰাকী, অৰ্থাৎ সেই ধন-সম্পত্তি আত্মাৰ পৰত আৰু বচুলৰ (খ) নিৰ্দেশ বস্তুে ধৰ্মৰ আৰু জনসাধাৰণৰ হিতাৰ্থে ব্যৱহাৰ হয়।

বিশ্বাসী হোৱা, তোমালোকে আল্লালৈ ভয় ৰাখিবা, আৰু পৰম্পৰাৰ মাজত (দল
ভাঙি) মিলাপ্ৰীতি স্থাপন কৰিবা ; আৰু তোমালোকে আল্লাৰ আৰু তেওঁৰ
ৰচুলৰ বাধ্য হৈ থাকিবা।

৩। প্ৰকৃততে সেইসকলেইহে বিশ্বাসী যিসকলৰ অন্তৰসমূহ আল্লাৰ নাম
লোৱা মাত্ৰকে কঁপি উঠে, আৰু যেতিয়া তেওঁৰ আয়তসমূহ^৩ তেওঁলোকৰ আগত
পাঠ কৰা হয় তেওঁলোকৰ বিশ্বাস তাৰ দ্বাৰা বৃদ্ধি পায়, আৰু তেওঁলোকে
নিৰ্ভৰ কৰি থাকে নিজ প্ৰভুৰ ওপৰতেই ;

৪। যিসকলে নমাজৰ অজুষ্ঠান কৰে, আৰু আমি তেওঁলোকক যি সম্পদ
দান কৰিছোঁ তাৰে পৰা (আমাৰ পথত) ব্যয় কৰে,

৫। সেইসকলেই যে প্ৰকৃততে বিশ্বাসী হয়াত কোনো সন্দেহ নাই ;
তেওঁলোকৰ প্ৰভুৰ কাষত তেওঁলোকৰ নিমিত্তে নিৰ্দ্ধাৰিত কৰা আছে বিভিন্ন
(উচ্চ) পদবী,^৪ আৰু মাৰ্জ্জনা, আৰু সন্মানজনক জীৱিকা।

৬। চোৱাঁ, কেনেকৈ তোমাৰ প্ৰভুৱে তোমাক নিজ ঘৰৰ পৰা (বদৰৰ
যুদ্ধৰ কাৰণে) সত্যৰ সৈতে উলাই আহিবলৈ আদেশ দিছিল ! আৰু বিশ্বাসী-
বিলাকৰ এদলে^৫ তাকে ভাল নাপাইছিল।

৭। সত্য সুপ্ৰকাশিত হোৱাৰ পিছতো সেই সন্মুখে সিহঁতে তোমাৰ লগত
তৰ্ক-বিতৰ্ক কৰিছিল ; যি মৃত্যু সিহঁতে চকুৰ আগতে দেখি পাইছিল তাৰ কালে
সিহঁতক যেন বলেৰে হে নিয়া হৈছিল।

৮। আৰু (স্মৰণ কৰাঁ) যেতিয়া আল্লাই উত্তম দলৰ মাজত এদলৰ
ওপৰত তোমালোকে অধিকাৰ লাভ কৰিবা এই প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ; আৰু যি
দল অস্ত্ৰহান আছিল সেই দলৰ যেন তোমালোক অধীশ্বৰ হোৱা ইয়াকে

৩। (১) কোৰানৰ আয়তসমূহ ; (২) আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহ যি তেওঁলোকক
দেখুওৱা হয়।

৪। চোৱাঁ, ৩ : ১৬০।

৫। নতুনকৈ মুচলমানহোৱাবিলাকৰ মাজত যে কিছুমানৰ বিশ্বাস কীণ আছিল
ভাত আচৰিত হ'ব কোনো কাৰণ নাই। বদৰৰ যুদ্ধই আছিল তেওঁলোকৰ পক্ষে প্ৰথম
পৰীক্ষা। দুৰ্বল বিশ্বাসৰ দ্বাৰাহে মৃত্যুৰ সম্মুখীন হ'বলৈ যোৱা-গোৱাত পৰাটো স্বাভাৱিক।

তোমালোকে ভাল পাইছিল।^৬ কিন্তু আল্লাই ইচ্ছা কৰিছিল তেওঁ যেন নিজৰ বাণীসমূহ অল্পযায়ী সত্যক সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰে, আৰু অবিস্থাসীবিলাকক নিশ্চল^৭ কৰে ;

৯। যাতে তেওঁ সত্যক সত্যৰূপে আৰু অসত্যক অসত্যৰূপে প্ৰতিপন্ন কৰে, যদিও অপৰাধীবিলাক অসন্তুষ্ট হৈছিল।

১০। চোৱাঁ, যেতিয়া তোমালোকে নিজ প্ৰভুৰ কাষত বিনীতভাৱে প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল, তেওঁ তোমালোকক এই বুলি প্ৰত্যুত্তৰ দিছিল, মই তোমালোকক সহায় কৰিম এহেজাৰ ফিৰিখ্ তাৰে সৈতে,^৮ যি ইদলৰ পিছত সিদল আহি থাকিব।

১১। আৰু আল্লাই এনে (সাহায্য) কৰিছিল যাতে ই তোমালোকৰ নিমিত্তে আনন্দৰ সংবাদ স্বৰূপ হয়,^৯ আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা তোমালোকৰ অন্তৰসমূহে শান্তি পায় ; আৰু সাহায্য আহে আল্লাৰ ওচৰৰ পৰাহে ; নিশ্চয়, আল্লাই সৰ্ব্বশক্তিমান, মহাজ্ঞানী।

৬। এদল হৈছে চীঘিয়াৰ পৰা অহা কোৰেইখৰ বেপাৰী বাত্ৰীদল। মাত্ৰ চল্লিশজন অল্পহীন মানুহ আছিল, আৰু এই দলৰ নেতা আছিল আবু-চুফ্ৰান। উটৰ ওপৰত বেহা-বেপাৰৰ প্ৰচুৰ বস্তুৰ বোঝা আছিল। মুচলমানৰ কিছুমানে এই দলক আক্ৰমণ কৰি বাণিজ্যক্ৰয় গোটেইখিনি লুট লবলৈ ইচ্ছা কৰিছিল। দ্বিতীয় দল সংখ্যাত, এহেজাৰতকৈ অধিক কোৰেইখৰ গুৰুৱা অল্প-খল্ললৈ মদিনা আক্ৰমণ কৰিবৰ উদ্দেশ্যে আহিছিল। হজ্জত বচুলে (খ) আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ অল্পসখি নিজৰ অল্পগামীবিলাকৰ এটা সামান্য দলক (মাত্ৰ ৩১৩ জনক) কোৰেইখৰ গুৰুৱাদলক আগ বাঢ়ি গৈ আক্ৰমণ কৰিবলৈ আদেশ দিলে। তেওঁ কৈছিল, যুদ্ধৰ চৰম উদ্দেশ্য সত্যৰ প্ৰতিষ্ঠা, লুট মাৰ কৰি ধন গোটেৱা নহয়।

৭। চোৱাঁ, ৫৪ : ৪৫—৪৭। আৰু চোৱাঁ বাইবেলৰ ভবিষ্যৎবাণী, যিচয়, ২১ : ১৪—১৭।

৮। বদৰৰ যুদ্ধত এহেজাৰ ফিৰিখ্ তাৰে সহায় কৰা হৈছিল, আৰু উহদৰ যুদ্ধত তিনি হাজাৰ আৰু পাঁচ হাজাৰ ফিৰিখ্ তাৰ সহায় কৰা উল্লেখ আছে। চোৱাঁ, ৩ : ১২৫—১২৭। আশাৰ অতীত অলৌকিকৰূপে যি সাহায্য মুচলিমবিলাকক পাইছিল তাকে ধৰ্মশাস্ত্ৰৰ ভাৰত ফিৰিখ্ তা নমাই সহায় কৰা হৈছিল বুলি উল্লেখ কৰিছে।

৯। বদৰৰ যুদ্ধত মুচলমান জয়ী হ'ল, আৰু কোৰেইখৰ বহুসংখ্যক ধৰ্মাভ্যাসী পৰাজিত হ'ল।

ককু ২

বদৰ্শন যুদ্ধৰ বিৱৰণ ; অলৌকিক ঘটনাবলী ; বিশ্বাসীসকলক আল্লাই উদগনি
দিয়া ; আল্লাৰ বিশেষ সাহায্য, ফিবিখ্তা প্ৰেৰণ দ্বাৰা ;
হজ্জতৰ (হ) সন্ধি স্থাপনৰ বাহা।

১২। সেই সময়ত তেওঁ নিজফালৰ পৰা (তোমালোকৰ মনৰ) শাস্তিৰ
কাৰণে তোমালোকক তস্তাবে^{১০} আবৰি ধৰিছিল, আৰু আকাশৰ পৰা
তোমালোকৰ ওপৰত বৰষুণ নমাই পঠিয়াইছিল, তেওঁ যেন তাৰ দ্বাৰা তোমালোকক
নিৰ্মূল কৰে, আৰু স্থয়তানৰ অন্তৰ্চিত। তোমালোকৰ পৰা দূৰীভূত কৰে, আৰু
তেওঁ যেন তোমালোকৰ অন্তৰসমূহত শক্তিৰ সঞ্চাৰ কৰে, আৰু তাৰ দ্বাৰা
তোমালোকৰ পদসমূহক দৃঢ়কৈ স্থাপন কৰে।^{১১}

১৩। সেই সময়তে ফিবিখ্তাবিলাকৰ প্ৰতি তোমাৰ প্ৰভুৱে নিৰ্দ্দেশ দিলে
এই বুলি : মই থাকিলোঁ তোমালোকৰ লগতেই,^{১২} এতেকে বিশ্বাসীসকলক
তোমালোকে দৃঢ় কৰি ৰাখা ; মই শীঘ্ৰে অবিশ্বাসীবিলাকৰ অন্তৰসমূহত (বিশ্বাসী-
সকললৈ) ভয়ৰ সঞ্চাৰ কৰিম। গতিকে (হে বিশ্বাসীসকল), তোমালোকে
(সিহঁতৰ) গলসমূহৰ ওপৰ ভাগত^{১৩} আঘাত কৰা আৰু সিহঁতৰ (হাতৰ)
প্ৰত্যেকটো আঙুলিৰ^{১৪} মূৰ কাটি পেলোৱা।

১৪। ইয়াৰ কাৰণ এই, সিহঁতে আল্লাৰ আৰু তেওঁৰ বচুলৰ বিৰুদ্ধাচৰণ
কৰিছিল ; আৰু কেও যদি আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ বিৰুদ্ধাচৰণ কৰে, (তাৰ
নিমিত্তে) আল্লা নিশ্চয় শাস্তি দিয়াত কঠোৰ।

১০। তস্তাবে মনৰ নিশ্চিন্ততাৰ চিন। আল্লাই এই উপায়েৰে তেওঁলোকৰ মনৰ চিন্তা
দূৰ কৰিলে, যাতে পাছ দিনা সবল সাহেৰে তেওঁলোকে বণ কৰিব পাৰে।

১১। পানী থকা ঠাই শত্ৰুৰ দখলত আছিল ; আৰু বচুলমানবিলাকে পিৰাহত বণ
কষ্ট ভোগ কৰিছিল। আল্লাই বৰষুণ নমাই তেওঁলোকৰ কষ্ট দূৰ কৰিলে। তদুপৰি
বালিৰে বৰষুণত ভিত্তিলত তেওঁলোকে সহজে খোজ কাঢ়িব পাৰিছিল, আৰু অসীম সাহল
আৰু উত্তৰেৰে যুদ্ধ কৰিব পাৰিছিল। স্থয়তানৰ অন্তৰ্চিত। দূৰীভূত কৰাৰ অৰ্থ হৈছে,
কিছুমানৰ বিশ্বাসৰ যে লবচৰ হয় ধৰিছিল সেই বিশ্বাস দৃঢ় হল।

১২। বোৰ সাহায্য পাই থাকিব ; বিশ্বাসীসকলৰ কোনো ভয় নাই।

১৩। বোদ্ধাৰ শৰীৰ ভীৰাৰ বৰ্ণেৰে ঢাক খাই থাকে ; গলৰ ওপৰভাগ বুলি
থাকে নাইবা পাতল ঢাকনি থাকে। তবোৱালৰ কোৰ সাৰাণতে দাব্ৰাত্ হয়।

১৪। আঙুলিৰ মূৰ কাটিলে হাতৰে অস্ত্ৰ ধৰিব নোৱাৰি, আৰু বগুৱাজন খুপীয়া হয়।

১৫। সেয়ে হৈছে তোমালোকৰ^{১৫} শাস্তি ; গতিকে তাৰ সোৱাদ লোৱা ; আৰু (জানি থোৱা)) অবিস্থাসীবিলাকৰ নিমিত্তে নৰকৰ অগ্নিৰ শাস্তি আছে।

১৬। হে বিশ্বাসীসকল, যেতিয়া তোমালোকে সেই অবিস্থাসীবিলাকৰ সম্মুখীন হোৱা যিবিলাকে (তোমালোকক) আক্ৰমণ কৰিবলৈ আগ বাঢ়ি আহে,^{১৬} তেতিয়া তোমালোকে (সিহঁতক) পিঠি নেদেখুৱাব।

১৭। আৰু এনে দিনা যুদ্ধকোশল স্বৰূপ, নাইবা নিজ দলৰ লগ-লাগিবৰ অৰ্থে পিছ হ'হকাৰ প্ৰয়োজন নোহোৱাকৈ,^{১৭} যেয়ে সিহঁতক পিঠি দেখুৱায় সি নিশ্চয় আল্লাৰ ক্ৰোধৰ পাত্ৰ হৈ পৰিব, আৰু তাৰ আশ্ৰয়-স্থান হ'ব নৰক, আৰু ই প্ৰত্যাবৰ্ত্তনৰ নিকট ঠাই।

১৮। পিছত তোমালোকে যে সিহঁতক বধ কৰিছিল। এনে নহয়, বৰং আল্লাইহে^{১৮} সিহঁতক বধ কৰিছিল ; আৰু (হে ৰচুল), এমুঠি ধূলি পেলাওঁতে তুমি যে পেলাইছিল। এনে নহয়, বৰং আল্লাইহে পেলাইছিল ;^{১৯} আৰু (তেওঁৰ

১৫। কোবেইখ্ যোদ্ধাবিলাকক সন্মোদন কৰা হৈছে।

১৬। আৰবী শব্দ 'জহ্‌ফন'ৰ অৰ্থ, শাৰীপাতি আগ বাঢ়ি আহি দলে বলে ভীষণ আক্ৰমণ চলোৱা।

১৭। কেতিয়াবা পিছ হ'হকা এটা বণকোশল। গোটেই সৈন্তদলে অলপ দূৰলৈ পিছ হ'হকি গৈ আকৌ ঘূৰি আক্ৰমণ কৰে। কেতিয়াবা আগৰ ভাগ সৈন্তই পিছ হ'হকি পাহত থকা সৈন্তৰ লগ লাগে।

১৮। অৰ্থাৎ আল্লাৰ অলৌকিক সাহায্য নোহোৱা হলে তোমালোকৰ এমুঠি মাহুহে এনে বৃহৎ সৈন্তক পৰাস্ত কৰা অসম্ভৱ আছিল।

১৯। ইচলামৰ এই প্ৰথম যুদ্ধৰ শুক্ৰ ৫ই হজ্ৰত ৰচুলে (স) গোটেই নিশা আল্লাৰ আগত জয়লাভৰ নিমিত্তে প্ৰাৰ্থনা কৰি আছিল। এবাৰ কান্দি কান্দি কৈছিল, হে আল্লা, যদি মোৰ এই সামান্য দলক তুমি এই বণত ধ্বংস কৰা তোমাক যেনেকৈ পূজিব লাগে তেনেকৈ পৃথিবীত আৰু কোনে পূজিব? হদীছত আছে, বণ আৰম্ভ হোৱাৰ আগতে তেওঁ এমুঠি ধূলি প্ৰাৰ্থনাৰ লগে লগে সকলোৰে সমুখত শক্ৰৰ ফাললৈ পেলাইছিল। এই বৃহত্তৰে পৰা অলৌকিক ঘটনাবলীৰ সূচনা হল। হঠাৎ ধুমুহা বতাহ আহিল ; শক্ৰদলৰ ফালে বৰলৈ ধৰিল ; ধূলি-বালি উৰি শক্ৰৰ চকুত পৰি সিহঁতক প্ৰায় দৃষ্টিহীন কৰিলে। তুফুল বৃষ্টি চলিব ধৰিলে ; ফলত কোবেইখৰ-প্ৰসিদ্ধ নেতাবিলাক নিহত হল। পানীত পানী বৰা শব্দবহু পুতি থোৱা হল। নিহতবিলাকৰ মাজত আবু বহলো আছিল। হজ্ৰতে (স) এমুঠি ধূলি শক্ৰৰ ফালে পেলাৱা এটা নিদৰ্শন-স্বৰূপ আছিল। হজ্ৰত মুচাই (আ) আল্লাৰ নিদেখ বস্ত্ৰে লোহিতসাগৰ পাৰ হওঁতে নিজে লাগুটিডালৰে পানীত

ইচ্ছা আছিল) যাতে তেওঁ উত্তম পৰীক্ষাবে বিশ্বাসীসকলৰ পৰীক্ষা লৈ অনুগ্ৰহ দান কৰে; কোনো সন্দেহ নাই আশ্ৰিত জ্ঞোতা, সৰ্বজ্ঞাতা।

১৯। এনেবিলাক ঘটনা ঘটিল; তদুপৰি (জানি ধোৱা) অবিশ্বাসী-বিলাকৰ কু-অভিসন্ধি আশ্ৰাই নিফল কৰিব।

২০। তোমালোকে যি সীমাংসা^{১০} বিচাৰিছিল। সেই সীমাংসা স্বৰূপতে তোমালোকৰ সম্মুখত পালেহি; আৰু (বণৰ পৰা) যদি তোমালোক কান্ত হোৱা তেন্তে ই তোমালোকৰ পক্ষে উত্তম, কিন্তু যদি তোমালোকে (বণ কৰিবলৈ) উলটি আহা, আমিও উলটি আহিম; আৰু তোমালোকৰ সৈন্তসল সংখ্যাত অধিক হলেও সিহঁত কেতিয়াও তোমালোকৰ উপকাৰত নাহিব; আৰু নিশ্চয় আশ্ৰিত বিশ্বাসীসকলৰ সঙ্গী।

ককু ৩

আশ্ৰিত আৰু বচুৰণ (য) বাধ্যতা স্বীকাৰ সকলো পকাৰ উন্নতিৰ মূল, ইচ্ছাময়
দ্বাৰা হজ্জ্বতে (য) জগতক পুনৰ্জীৱিত কৰিলে; সমাজ উত্তোলনৰ
নিমিত্তে সকলো বিখালী দায়ী; যুচলমানৰ কৰ্তব্য আশ্ৰিত
আৰু সমাজৰ বিশ্বস্ত হোৱা।

২১। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোক আশ্ৰিত আৰু তেওঁৰ বচুলৰ বাধ্য হৈ থাকিবা, আৰু তেওঁৰ পৰা বিমুখ নহবা, কিয়নো তোমালোকে (তেওঁৰ বাপী) শুনি আছা।

২২। আৰু সেইবিলাকৰ নিচিনা নহবা যিবিলাকে কয়, আমি বাপী শুনি আছোঁ, কিন্তু সিহঁতে কাণ দি শুনা নাই।

যাবিছিল। তাৰ কলত শুকান বাটেদি যুচা (আ) আৰু তেওঁৰ অনুগামীসকলে লাগৰ পাৰ হল, আৰু কিবোন আৰু তেওঁৰ দল পানীত বুৰি যবিল। হজ্জ্বত মহম্মদ (য) হজ্জ্বত যুচাব (আ) প্ৰতিৰূপ আছিল। হজ্জ্বতে এঘুটি মূলি পেলোৱা আৰু যুচাব (আ) লাখটিৰে পানীত যবা, এই দুয়োটা নিদৰ্শন (য) অলৌকিক ঘটনাবলীৰ প্ৰাৰম্ভ। ব, ম, আহম্মদৰ তক্চীৰ ইংৰাজী, প্ৰথম খণ্ড, পৃ: ৮৭৭।

২০। সত্যৰ পৰা ওলাই অহাৰ আগতে কা'ৰাৰ পৰ্দা ৰখি কোবেইৰে প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল, দুৱা বৰ্ষৰ মাজত যি বৰ্ষ সত্য ভাবে অনুগামীবিলাক যেন এই যুচক জয়ী হওক।

২৩। সচাকৈয়ে আল্লাৰ কাষত সেই কলা আৰু বোবা^{১১} মানুহ আটাইতকৈ নিৰুষ্ণ প্ৰাণী ; সেইবিলাকৰ বোধশক্তি নাই।

২৪। আৰু সিহঁতৰ ভিতৰত আল্লাই অলপো মঙ্গল দেখা হলে সিহঁতক তেওঁ নিশ্চয় অৱগণশক্তি দিলেহেতেন ; আৰু (সিহঁত যেনে) সিহঁতক তেওঁ অৱগণ-শক্তি দিলেও সিহঁতে নিশ্চয় মুখ ঘূৰাই উলটি যাব।

২৫। হে বিশ্বাসীসকল, আল্লাৰ আৰু তেওঁৰ বচুলৰ (আহ্বানৰ) প্ৰত্যুত্তৰ দিবা, যেতিয়া তোমালোকক এনে ধৰ্মৰ পিনে তেওঁ আহ্বান^{১২} কৰে যি তোমালোকক নতুন জীৱন দিয়ে ; আৰু তোমালোকে জানি থোৱা, আল্লাই মানুহ আৰু তাৰ অন্তৰৰ মাজত মধ্যবৰ্তী হয়।^{১৩} আৰু (স্মৰণ বাখিবা) তেওঁৰ সম্মুখত তোমালোকক একেলগ কৰি নিয়া হব।

২৬। আৰু তোমালোকে এনে (ব্যাপক) আপদ-বিপদলৈ ভয় বাখিবা যি সুকীয়াকৈ তোমালোকৰ ভিতৰৰ অগ্নায়কাৰীবিলাকৰ ওপৰত পৰিব এনে নহয়।^{১৪} আৰু জানি থোৱা আল্লা শান্তি দিয়াত কঠোৰ।

২১। কলা, সত্যৰ পিনে কান নিদিয়ৈ। বোবা, সত্য কথা মুখৰ পৰা নোলায়।
চোৱা, ২ : ৯৪।

২২। তেওঁ অৰ্থাৎ বচুলে (খ)। যদিও বচুলে (খ) আহ্বান কৰিছে, এই আহ্বান প্ৰকৃততে আল্লাইহে কৰিছে, তেওঁৰ দ্বাৰা। এনে আহ্বানৰ প্ৰত্যুত্তৰৰ ফল হৈছে নতুন নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক জীৱন লাভ কৰা। হজ্ৰতে (খ) যে মানৱক এনে জীৱন দি জগতত এটা মহা বিপ্লৱ ঘটাইছিল তাৰ সাক্ষী ইতিহাস। হজ্ৰত ঈচাইও (আ) মৃতকক জীৱিত কৰিছিল এনে আধ্যাত্মিক অৰ্থত।

২৩। সেই দেখি মনৰ পৰিবৰ্তন প্ৰকৃততে আল্লাৰহে কাম। তেওঁকে এই নতুন জীৱন লাভ কৰিবলৈ নিতৌ প্ৰাৰ্থনা কৰি থাকিব লাগে।

২৪। ব্যাপকভাৱে বিপদ আহিলে গোটেই সম্প্ৰদায়ৰ ক্ৰটি হয়; দোৰী-নিৰ্দোৰীৰ প্ৰভেদ নাথাকে। এই আয়তৰ নানা অৰ্থ কৰা হৈছে। ইবনে যবীৰৰ মতে, হজ্ৰত আলি (ব), হজ্ৰত উছমান (ব), তনুহা আৰু জুবৈৰক বুজাইছে। খিলাফতৰ যুদ্ধত এইসকলে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। চৰীয়ে মত প্ৰকাশ কৰিছে, বদৰৰ যোদ্ধাবিলাক যুদ্ধৰ দিনা বিপদত পৰিছিল। ইবনে আক্কাচে কয়, বিশেষকৈ কোনো ব্যক্তি বা দলক বুজোৱা নাই; সকলো বিশ্বাসীক সতৰ্ক কৰি দিয়া হৈছে, তেওঁলোকে যেন ব্যাপক শাস্তিক ভয় কৰি আল্লাক প্ৰাৰ্থনা কৰি থাকে বৰ। পাবৰ নিমিত্তে। তফ্‌চীৰ খাজিনত উল্লেখ আছে, এনে শাস্তিয়ে ‘হালেহ্’ (ধাৰ্মিক) আৰু ‘হালেহ্’ (বিধৱী) দুয়োকে স্পৰ্শ কৰে। একে মত ইবনে কহীৰেও প্ৰকাশ কৰিছে। মূল অৰ্থ এই হল, সমাজৰ উন্নতি সাধনৰ দাৱিষ গোটেই সমাজৰ ওপৰত ; যদি ইয়াত ক্ৰটি হয় গোটেই সমাজ শাস্তিৰ বোগ্য।

২৭। আৰু তোমালোকে সেই অৱস্থা স্বৰ্ণ কৰা যেতিয়া তোমালোক তাকৰীয়া আছিল,—দেশত দুৰ্বল বুলি পৰিগণিত, (আৰু) ভয় কৰি কুৰিছিল, কোনো দলে তোমালোকক (নিমিষতে) ধাপ মাৰি লৈ যাব, ^{২৫} এনেকুৱাতে তেওঁ তোমালোকক শক্তিসম্পন্ন কৰিলে, আৰু জীৱিকা নিৰ্বাহৰ নিমিত্তে তোমালোকক বিপুল সম্বল প্ৰদান কৰিলে, ^{২৬} যাতে তোমালোকে (তেওঁৰ) শলাগ লোৱা।

২৮। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোক আল্লাৰ আৰু তেওঁৰ বচুলৰ অসন্তোষী নহবা, আৰু জানি-শুনি পৰম্পৰৰ বিশ্বাস ভঙ্গ নকৰিবা। ^{২৭}

২৯। আৰু জানি থোৱা, তোমালোকৰ ধন-সম্পদ আৰু তোমালোকৰ সম্ভান-সম্ভতি প্ৰকৃততে এটা পৰীক্ষা মাত্ৰ; ^{২৮} আৰু (জানিবা) আল্লাই সেইজন যিজনৰ কাষত আছে মহান প্ৰতিদান।

ককু ৪

আজ্ঞাবদ্ধ আৰু ধৰ্ম্মবদ্ধ কাৰণে যুদ্ধ কৰাৰ অনুমতি দান; বদৰৰ যুদ্ধ মুচলমান

-বিলাকৰ নিমিত্তে আল্লাৰ স্তুতি নিদৰ্শন; মক্কাত ব্যাপক শান্তি নহাৰ

কাৰণ; কা'বা স্বৰ্গীয় বৰ্ণনাবোধ মুচলমানৰ হাতলৈ আহিল;

উহুদ আৰু আহ্জাবৰ যুদ্ধ সম্বন্ধে ভবিষ্যৎবাণী।

৩০। হে বিশ্বাসীসকল, যদি তোমালোকে আল্লালৈ ভয় বাখা তেওঁ তোমালোকক স্তুতি নিদৰ্শন ^{২৯} দান কৰিব, আৰু তোমালোকৰ পৰা তোমালোকৰ অমঙ্গলসমূহ দূৰীভূত কৰিব, আৰু তোমালোকক ক্ষমা দান কৰিব; আৰু আল্লা মহান অনুগ্ৰহৰ গৰাকী।

২৫। মক্কাত বিশ্বাসীসকলৰ দুৰৱস্থা বৰ্ণনা কৰিছে।

২৬। মদিনাত অৱস্থাৰ পৰিবৰ্ত্তন হ'ল।

২৭। আল্লাৰ আৰু বিশ্বাসীসকলৰ বিশ্বস্ত হবলৈ চেষ্টা কৰিবা। যি ভাৱ তোমালোকৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰা হৈছে তাকে গ্ৰহণ কৰিব বহন কৰিবা।

২৮। পৰীক্ষা এই স্বৰূপে, ধনসম্পদৰ লোভ আৰু সম্ভান-সম্ভতিৰ চেষ্টাই আৰু বাৰে তোমালোকক বহুত সময়ত আল্লা আৰু ধৰ্ম্মৰ পথৰ পৰা বিচলিত কৰে। আল্লা আৰু ধৰ্ম্ম পিনে লক্ষ্য ৰাখি তোমালোকে বিশ্বাসত দৃঢ় হৈ থাকিবা।

২৯। চোৱা, ২ : ৫৪, ১৮৬। 'কুৰ্' আন'ৰ সঠিক অৰ্থ সম্বন্ধে চোৱা, ৩ : ৪ আৰু ৪। বদৰৰ যুদ্ধকো 'কুৰ্' আন' বোলা হৈছে; চোৱা, ৮ : ৪২।

৩১। আৰু (স্বৰ্ণ কৰ্মী) যেতিয়া অবিবাহাৰীবিলাকে তোমাৰ বিৰুদ্ধে গুপ্ত অভিসন্ধি সাজিছিল যাতে সিহঁতে তোমাক (বন্দীকৰণে) আটক কৰি ৰাখে, বা তোমাক হত্যা কৰে, অথবা তোমাক নিৰ্বাসিত কৰে; ৩০ আৰু (এইদৰে) সিহঁতে নানা গুপ্ত অভিসন্ধি কৰিছিল; আৰু (সিহঁতৰ লগে লগে) আল্লাইও নিজৰ সূক্ষ্ম কৌশল কাৰ্য্যকৰী কৰিছিল; আৰু আল্লা শ্রেষ্ঠ কৌশল কৰোঁতা।

৩২। আৰু সিহঁতৰ সমুখত যেতিয়া আমাৰ আয়তসমূহ পাঠ কৰা হয় সিহঁতে কয়,—স্বৰূপতে আমি (এইবোৰ) শুনিছোঁ; আমি ইচ্ছা কৰা হলে তাৰে অনুৰূপ আমিও ৰচনা কৰিব পাৰিলোঁহেতেন; ৩১ ই অতীতকালৰ লোকৰ আখ্যান ভিন্ন একোকে নহয়।

৩৩। আৰু সেই সময়ত সিহঁতে কৈছিল, হে আল্লা, বাস্তৱতে ই যদি তোমাৰ কাষৰ পৰা অহা সত্য, তেন্তে আমাৰ ওপৰত আকাশৰ পৰা শিলৰ বৰষুণ পেলোৱাঁ, অথবা (অইন ধৰণৰ) যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি আমাৰ প্ৰতি নমাই আনা। ৩২

৩৪। কিন্তু যেতিয়ালৈকে তুমি সিহঁতৰ মাজত অৱস্থান কৰা সিহঁতক শাস্তি দিবলৈ আল্লা অনিচ্ছুক; আৰু (সেইদৰে) সিহঁতে আল্লাৰ ক্ষমা ভিক্ষা কৰি থকা অৱস্থাতো সিহঁতৰ ওপৰত আল্লাই শাস্তি নেপেলায়। ৩৩

৩৫। আৰু সিহঁতে কি ওজৰ দেখুৱাব পাৰে যাৰ কাৰণে সিহঁতক আল্লাই শাস্তি নিদিব? অথচ সিহঁতে (লোকক) পৱিত্ৰ মন্দিৰলৈ যোৱাত বাধা দিয়ে, আৰু সিহঁত তাৰ বন্ধক হবৰ উপযোগীও নহয়। যিসকল ধৰ্ম্মপৰায়ণ সেইসকলৰ বাহিৰে কেও তাৰ বন্ধক হব নোৱাৰে; ৩৪ কিন্তু সিহঁতৰ সবহভাগেই (এই কথা নাজানে।

৩০। 'উংবা, ষ্বেইবা, আবু-চুফ্‌য়ান, আবুহল প্ৰভৃতি কোবেইখৰ মুৰিয়াল নেতা-বিলাকে দাকন-নদৱাত পোট খাই অভিসন্ধি সাজিছিল যাতে ইচ্‌লাম আৰু ইচ্‌লামৰ প্ৰবৰ্ত্তক ধ্বংস হয়। আল্লাই নিজ 'কৌশল'ৰে দুয়োকে বন্ধা কৰিলে।

৩১। চোৱাঁ, ৬ : ২৬

৩২। বদৰৰ যুদ্ধৰ দিনা আবু যহলে এইদৰে প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল। আল্লাই এই প্ৰাৰ্থনামতে সিহঁতক পৰাজিত কৰিলে।—বোখাৰী, আবু তাক্‌চীৰ।

৩৩। চোৱাঁ, ১১ : ৪। হজ্‌ৰত (খ) যেতিয়ালৈকে মক্কাৰ আভিলা আল্লাৰ শাস্তি অহা নাছিল। মক্কা বিজয়ৰ দিনা সেই ভীষণ শাস্তি ন্যূমিছিল। কোবেইখৰ কমা ভিক্ষা কৰাও নাছিল; বৰং ইচ্‌লামৰ বিৰুদ্ধে অপবিসৰ চেষ্টা কৰিছিল, বহু বছৰ একেধাৰে।

৩৪। যিবিলাকক সিহঁতে ক'বাবলৈ অহাৰ বাধা দিছিল সেইবিলাককে কালক্ৰমে আল্লাই ক'বাব বন্ধক পাতিলে। এই আয়তে এটা ডাঙৰ ভবিষ্যবাসী কৰিছে।

৩৬। আৰু সেই (পাৱত্ৰ) ঘৰত সিহঁতৰ উপাসনা আছিল সুছবি যথা আৰু চাপৰি বজোৱা মাথোন।^{১০৫} (সিহঁতক কোৱা হ'ব,) তোমালোকে যে অস্থিৰ কৰিছিল তাৰ বাবে (ভক্তি) শান্তিৰ সোৱাদ লোৱাঁ।

৩৭। বাস্তৱতে আল্লাৰ পথৰ পৰা (লোকক) প্ৰতিৰোধ কৰিবৰ উদ্দেশ্যে অস্থিৰকৰণক নিজৰ ধন-সম্পত্তি ব্যয় কৰে; আৰু সিহঁতে এইদৰে ব্যয় কৰিয়েই থাকিব, ৩৬ কিন্তু শেহত এনে কাৰ্য্য সিহঁতৰ পক্ষে অসম্ভৱ কাৰণে হ'ব, পিছত সিহঁত পৰাজিত হ'ব; আৰু অস্থিৰকৰণক একেলগ কৰি নবকলৈ নিয়া হ'ব;

৩৮। যাতে আল্লাই পৰিত্ৰবিলাকৰ পৰা অপৰিত্ৰবিলাকক পৃথক কৰে; আৰু অপৰিত্ৰবিলাকৰ মাজত কিছুমানক কিছুমানৰ সৈতে সন্মিলিত কৰে, তাৰ পিছত সকলোকে একেলগে গোট খুৱাই নবকৰ ভিতৰত পেলাই দিয়ে; প্ৰকৃতপক্ষে যিবিলাক ক্ষতিগ্ৰস্ত হ'ব সিহঁত এইবিলাকেই।

ককু ৫

২য় আৰু বিশ্বাসৰ স্বাধীনতাৰ নিশ্চিতে বৃদ্ধ কৰা বৈধ; * ককু হলে

মুচলমানৰো বৰ্ত্তব্য ককু হোৱা; সময়-অৰ্জনৰ নিয়ম;

বদৰৰ বৃদ্ধৰ শিক্ষা; প্ৰৱত বল হৈছে আল্লা আৰু বচল ৩

(২) দৃঢ় বিশ্বাস, আৰু ঐক্য-বন্ধন; ইয়াৰ

আগত সংখ্যাৰ বল একোকে নহয়।

৩৯। যিবিলাকে অস্থিৰ কৰিছে সিহঁতক তুমি কোৱাঁ, সিহঁত যদি (অন্তায় আচৰণৰ পৰা) বিৰত থাকে, যি অতীতত ঘটিছে তাৰ বাবে সিহঁতক ক্ষমা দান কৰা হ'ব; কিন্তু যদি সিহঁত (পূৰ্বৰ আচৰণলৈ) উলটি আহে, তেন্তে (সিহঁতে জানিছেই) অতীতৰ ভূবাচাৰীবিলাকৰে সৈতে কি নিয়ম পালন কৰা হৈছিল।

৩৫। বৰ্ত্তমবিলাকৰ দৰে কোৱেইছেও উপাসনাৰ সময়ত ঈদৰ আৰু হাই-উকৰি কৰিছিল। কেতিয়াবা নাওঁ হৈ কা'বৰ চাৰিওফালে ঘূৰিছিল।

৩৬। এই আৱশ্যকীয় ভবিষ্যৎবাণী কৰা হৈছে: (১) বদৰৰ বৃদ্ধৰ পাছত সিহঁতে উহৰৰ বৃদ্ধৰ নিষিদ্ধ প্ৰৱত হ'ব; (২) আৰু-আবৰ বৃদ্ধত সিহঁত একোবাৰেও পৰাজিত হ'ব।

৪০। আৰু অশাস্তি আঁতৰ নোহোৱালৈকে, আৰু ধৰ্ম কৰল আশ্ৰয় নিমিত্তে সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত নোহোৱালৈকে, সিহঁতৰ সৈতে যুদ্ধ কৰিবা; ৩৭ কিন্তু যদি সিহঁত ক্ষান্ত হয়, তেন্তে সিহঁতে কৰা কাৰ্য্য আশ্ৰয় অগোচৰ নহয়।

৪১। কিন্তু যদি সিহঁত পুনৰায় ঘূৰি যায়, তেন্তে তোমালোকে জানি থোৱাঁ, তোমালোকৰ সংৰক্ষক আশ্ৰয়; কেনে উত্তম সংৰক্ষক তেওঁ, আৰু কেনে শ্ৰেষ্ঠ সহায়কাৰী।

৩৭। চোৱাঁ, ২ : ১২৪ আৰু টী। যুদ্ধ কৰাৰ অহুমতি কিয় দিয়া হৈছে এই আয়তে বুজাই দিছে। ধৰ্মপালন আৰু ধৰ্মপ্ৰচাৰণ বাটত শত্ৰুৱে যি বাধা-বিঘিনিষ সৃষ্টি কৰিছিল সেইবিলাক দূৰ কৰাহে যুদ্ধৰ উদ্দেশ্য আছিল। 'আকুলা ইবনে' উমবে কৈছে, যেতিয়া মুচলমানৰ সংখ্যা কম আছিল আৰু সিহঁতে নানা উপক্ৰম লব কৰিব লগীয়া হৈছিল, তেতিয়া আহুৰক্ষা আৰু ধৰ্মৰক্ষাৰ কাৰণে তেওঁলোকক যুদ্ধৰ অহুমতি দিয়া হৈছিল। যেতিয়া পিছত ইচ্ছাম স্থাপিত হল, আৰু অশান্তিজনক অৱস্থা নাছিল, যুদ্ধৰ আৱশ্যকতা নাথাকিল।—বোখাৰী।

দশম পাৰা

—ওয়া'লম্—

৪২। আৰু তোমালোকে জানি ধোৱা, যুদ্ধত তোমালোকে যি অৰ্জন কৰা তাৰ পঞ্চম অংশ^{৩৬} নিকপিত থাকিব আশ্ৰয় নিমিত্তে, আৰু বচুলৰ আৰু পিতৃমাতৃহীনবিলাকৰ আৰু অভাৱগ্ৰস্তবিলাকৰ আৰু পথিকবিলাকৰ নিমিত্তে, যদিহে তোমালোকে আশ্ৰয়, আৰু আমি নিজ ভৃত্যৰ প্ৰতি যি (বিশেষ সাহায্যৰ) অৱতাৰণ কৰিছিলোঁ মীমাংসাকাৰী দিনা^{৩৭} তাত বিশ্বাস কৰা, যিদিনা তুমি দল (যুদ্ধ কৰিবলৈ) পদস্পৰ সন্মুখীন হৈছিল ; আৰু সকলো বস্তুৰেই ওপৰত আছে আশ্ৰয়ৰ মহান ক্ষমতা ।

৪৩। আৰু সেই সময়ত তোমালোক উপত্যকাৰ ওচৰ প্ৰাপ্ত আছিল, আৰু সিহঁত আছিল দুইবৰ প্ৰাপ্ত । আৰু বণিক যাত্ৰীদল তোমালোকৰ তলত নামনি^{৪০} আছিল ; আৰু তোমালোকে (আক্ৰমণ সম্বন্ধে) পদস্পৰ স্থিৰ কৰি ধোৱা হলেও, নিশ্চয় তাৰ সময় লৈ তোমালোকৰ মাজত মতানৈক্য^{৪১} সৃষ্টি হ'লহেতেন ; কিন্তু (আশ্ৰাই তোমালোকক যুদ্ধত সন্মুখীন কৰিলে) যাতে যি ঘটনা পূৰ্বেই স্থিৰ কৰি ধোৱা হৈছিল তাকে আশ্ৰাই ঘটায় ; ^{৪২} তাৰ ফলত যি মৰে সি যেন প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ দেখি^{৪৩} মৰে, আৰু যি জীৱিত থাকে সি যেন প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ দেখি জীৱিত থাকে ; আৰু নিশ্চয় আশ্ৰা শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞাতা, সৰ্ব্বজ্ঞাতা ।

৩৮। সমৰ-অৰ্জনৰ পাঁচ ভাগ কৰা হৈছিল । চাৰিভাগ সৈন্তদলৰ মাজত ভগাই দিয়া হৈছিল । অৱশিষ্ট পঞ্চম ভাগক পাঁচভাগে বিভক্ত কৰি তাৰে এভাগ হজৰত বচুলৰ (স্ব) নিমিত্তে পৃথক কৰা হৈছিল । কিন্তু তেওঁ নিজৰ ভাগ সদায় পৰৰ হিতসাধনৰ কাৰণে ব্যৱ কৰিছিল । খাইবৰৰ যুদ্ধৰ সময়ত হজৰতে (স্ব) কৈছিল, মই নিজৰ ভাগ মজে ভোগ নকৰি তোমালোকেই ওলোটাই দিওঁ ।

৩৯। চোৱা, আয়ত ৩০ আৰু টী। বদৰৰ যুদ্ধৰ দ্বাৰা আশ্ৰাই সত্যৰ জয় আৰু অসত্যৰ পৰাজয় দেখুৱাইছিল ।

৪০। বণিকযাত্ৰীদল আৰু চুক্ৰানৰ নেতৃত্বত সন্মুখীয়াৰ কাৰেদি বদিনাৰ কালে যাব বৰিছিল ।

৪১। কোবেইৰৰ দল-বল বেছি আছিল দেখি কিছুমান যুদ্ধমান সিহঁতক আগ বাঢ়ি আক্ৰমণ কৰাৰ বিপক্ষে আছিল ।

৪২। আশ্ৰাৰ এয়ে বীৰাংগ, সত্যৰ সমৰ্থন কৰোঁতাৰিলাক দুৰ্জয় হলেও জয়ী হব ।

৪৩। নিহত হোৱাবিলাকে নিজৰ সূত্ৰ দ্বাৰা আশ্ৰাৰ নিদৰ্শনৰ সত্যতা প্ৰমাণ কৰিলে ; আৰু জীৱিত থকাবিলাকেও নিজ চকুৰে দেখা পালে, আশ্ৰাই সত্যক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ কিদৰে বিশেষ সাহায্যৰ অৱতাৰণ কৰে ।

৪৪। সেই সময়ত তোমাক আল্লাই তোমাৰ সপোনত^{৪৪} সিহঁতক সংখ্যাত কম যেন দেখুৱাইছিল, কিয়নো তেওঁ সিহঁতক সংখ্যাত বেছি দেখুওৱা হলে তোমালোক নিশ্চয় নিকংসাহ হলাহেতেন, আৰু নিশ্চয় (আক্ৰমণৰ) বিষয় লৈ তোমালোকে নিজৰ মাজতে কন্দল কৰিলাহেতেন। কিন্তু (তেনে অৱস্থাৰ পৰা তোমালোকক) আল্লাই বক্ষা কৰিলে। বাস্তৱতে অন্তৰসমূহত যি নিহিত থাকে তাকে আল্লাই ভালকৈ জানে।

৪৫। আৰু (চোৱাঁ) যেতিয়া যুদ্ধত তোমালোক পৰস্পৰ সন্মুখীন হ'লা, আল্লাই সিহঁতক তোমালোকৰ চকুত কম যেন দেখুৱাইছিল, আৰু তোমালোকক তেওঁ সিহঁতৰ চকুত (নিজতকৈ) কমেই^{৪৫} দেখুৱাইছিল ; আল্লাই এনে কৰাৰ উদ্দেশ্য,) যাতে যি ঘটনা পূৰ্বেই স্থিৰ কৰি ধোৱা হৈছিল তাকে আল্লাই ঘটায় ; আৰু আল্লাৰ ফালে সকলো বিষয়ৰেই প্ৰত্যাবৰ্ত্তন।^{৪৬}

ককু ৬

সফলতা লাভ কৰিবৰ উপায় হৈছে একতা-বন্ধন, ধৈৰ্য্যধাৰণ, উত্তম আৰু উত্তোপ,
আৰু আল্লাত আৰু তেওঁৰ বচুলত দৃঢ় বিশ্বাস ; স্বয়তানৰ
প্ৰলোভনে প্ৰকৃততে পৰাজয়ৰ বাট দেখুৱায়।

৪৬। হে বিশ্বাসীসকল, (যুদ্ধত) যেতিয়া তোমালোকে কোনো শত্ৰুদলৰ সৈতে সন্মুখীন হোৱা তেতিয়া দৃঢ় হৈ থাকিবা, আৰু আল্লাক^{৪৭} বেছিকৈ স্মৰণ কৰিবা, যাতে তোমালোকে সফলতা লাভ কৰিব পাৰা।

৪৭। আৰু তোমালোক আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ বাধ্য হৈ থাকিবা, আৰু পৰস্পৰ বিবাদ নকৰিবা ; তেনে কৰিলে তোমালোক সবপা হৈ পৰিবা,

৪৮। ইজ্জতে (স্ব) বুদ্ধলৈ ওলোৱাৰ আগতে এনে সপোন দেখিছিল। ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে, সিহঁত শক্তিহীনহৈ পৰাজিত হ'ব।—ইবনে-বৰীয।

৪৯। কোবেইখ্ সৈন্ত বেছি থকা সত্ত্বেও সাহিয়াণ যুচলমানৰ চকুত তাকৰ যেন লাগিছিল ; আৰু যুচলমান সেনাক তাকৰ দেখি কোবেইখে ভাবিছিল, সিহঁতক পৰাস্ত কৰা নিতান্ত সহজ।

৫০। সকলো বিষয়ৰ শেষ বীমাংগাকাবী আল্লা।

৫১। কোবেইখে নিজ ঠালবিলাকৰ সহায় লৈছে ; কিন্তু তোমালোকৰ একমাজ সহায় আল্লা।

আৰু তোমালোকৰ শক্তি^{৪৮} লোপ হ'ব; আৰু ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰিবা; নিশ্চয় ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰোঁতাসকলৰ সঙ্গী আশ্ৰা।

৪৮। আৰু তোমালোক সেইবিলাকৰ সদৃশ নহবা যিবিলাক নিজৰ ঘৰ-বাৰীৰ পৰা (বগলৈ) ওলাইছিল গৰ্ব কৰি, আৰু মানুহক দেখুৱাবৰ কাৰণে,^{৪৯} আৰু (লোকক) আশ্ৰাৰ পথৰ পৰা প্ৰতিৰোধ কৰিবৰ অভিপ্ৰায়ে; আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্যকে কৰে আশ্ৰাই তাক আগুৰি ধৰে।

৪৯। আৰু (চোৱাঁ) স্বয়তানে^{৫০} সিহঁতৰ কাৰ্য্যাবলী সিহঁতৰ নিমিত্তে শোভনীয় কৰি দেখুৱাইছিল আৰু কৈছিল, মানুহৰ মাজত কেও নাই যি আজি তোমালোকৰ ওপৰত পৰাক্ৰান্ত হ'ব পাৰে; আৰু সচাকৈয়ে মইহে তোমালোকৰ সহায় কৰোঁতা। কিন্তু (বগন্ধেত্ৰত) যেতিয়া ছয়ো দল সন্মুখীন হ'ল, সি ইয়াকে কৈ পিছ হুঁহকি উভতি গ'ল, বাস্তৱতে (এতিয়া) তোমালোকৰ সৈতে মোৰ কোনো সম্পৰ্ক নাই; যি তোমালোকে দেখা পোৱা নাই,^{৫১} মই নিশ্চয় দেখা পাইছোঁ; নিশ্চয় মই আশ্ৰালৈ ভয় বাৰ্থো, কিয়নো শাস্তি দিয়াত আশ্ৰা কঠোৰ^{৫২}।

৪৮। আব্বী শব্দ 'বীহ'ৰ অৰ্থ বায়ু। তোমালোকৰ বায়ু ওলাই বাব; ইয়াৰ অৰ্থ, তোমালোক দুৰ্বল হৈ পৰিবা; তোমালোকৰ ক্ষমতা আৰু প্ৰাধিক্ত নাইকিয়া হ'ব; একতা হৈছে শক্তি, বন্দল হৈছে দুৰ্বলতা।

৪৯। কোবেইখ্ব সৈয়দল আব্বু যহলৰ নেতৃত্বত নাচ-গান কৰি, উজতালি দেখুৱাই যতাব পৰা বগলৈ ওলাইছিল।

৫০। সাধাৰণ অৰ্থৰ বাহিৰে কিছুমান ব্যাখ্যাকাৰে 'স্বয়তানে' এজন বিশেষ মানুহ বুজাইছে বুলি কয়। তেওঁ হৈছে, বহুবকৰণ এজন মুণিয়াল নেতা, চুৰাকা-বিন-মালিক। প্ৰথমতে তেওঁ কোবেইখ্বক বুদ্ধলৈ ওলাবলৈ উদগণি দিছিল। কিন্তু যুদ্ধ আৰম্ভ হোৱাৰ আগতে তেওঁ পলালে। কথিত আছে, পিছত এই চুৰাকাই ইচলাম গ্ৰহণ কৰিলে।

৫১। তোমালোকে মুচলিম সেনাক তাকৰ আৰু দুৰ্বল দেখিছা, কিন্তু মই সিহঁতৰ সাহ আৰু উজৰ দেখি ভৱিষ্যত হৈছোঁ।

৫২। এই কবুত সকলো লাভ কৰিবৰ কেইটামান উপায় উল্লিখিত হৈছে; (১) দূৰ, অটল বিশ্বাস সৰ্বপ্ৰথম; (২) প্ৰত্যেক যুদ্ধত আশ্ৰাৰ অৰণ কৰা আৰু তেওঁৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰা; (৩) আশ্ৰাৰ আৰু বচলৰ সকলো অৱস্থাতে বাধ্য হৈ থকা; (৪) একতাবদ্ধ হৈ নিজৰ শক্তি বৃদ্ধি কৰা; (৫) সৰ্বটো সময়ত ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰা; (৬) উজত, অহতাবী মই নীৰৱে নিজৰ কৰ্তব্য সাধন কৰা; আৰু (৭) আশ্ৰাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ধৰ্ম আৰু সমাজৰ সেৱা কৰা।

ককু ৭

বদৰৰ বৃদ্ধত মুচ্লিম সৈন্তদলৰ জয়লাভ ; নিজৰ শক্তিৰ ওপৰত ভৰসা নকৰি
আল্লাৰ ওপৰত ভৰসা কৰা উচিত ; কোবেইঈৰ বাবে বাবে
চুক্তি-ভঙ্গ ; জাতীয় উত্থান-পতনৰ বিষয়ে
আল্লাৰ নিয়ম।

৫০। চোৱাঁ, কপটাচাবীবিলাকে আৰু যিবিলাকৰ অন্তৰসমূহত ব্যাধি
আছিল সেইবিলাকে কৈছিল, সিহঁতৰ ধৰ্ম্মই সিহঁতক প্ৰবঞ্চনাত^{৫৩} পেলাইছে ;
(কিন্তু প্ৰকৃততে তেওঁলোক আল্লাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আছিল), আৰু আল্লাৰ
ওপৰত য়েয়ে নিৰ্ভৰ কৰে তাৰ নিমিত্তে নিশ্চয় আল্লা ক্ষমতাশালী, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

৫১। আৰু অবিধ্বাসীবিলাকৰ মৃত্যু ঘটাবৰ সময়ত ফিৰিখ্ তাবিলাকে
কেনেকৈ সিহঁতৰ মুখ সমূহত^{৫৪} আৰু সিহঁতৰ পিঠিসমূহত আঘাত কৰিছিল
তুমি যদি দেখা পোৱাহেতেন! আৰু (সিহঁতক কোৱা হৈছিল,) এতিয়া
তোমালোকে পোৰণিৰ শান্তিৰ সোৱাদ লৈ থাকঁ।

৫২। যি তোমালোকে পূৰ্বে আৰ্জিছিল। এই শান্তি তাৰেই প্ৰতিকল ;
আৰু (জানি থোৱাঁ,) আল্লাই (নিজ) ভৃত্যবিলাকৰ প্ৰতি কেতিয়াও অত্যা
নকৰে।

৫৩। ফিবোনৰ জ্ঞাতি আৰু সিহঁতৰ পূৰ্বগামীবিলাকৰ যি অৱস্থা
হৈছিল^{৫৫} (সিহঁতৰো অৱস্থা সেই অনুকপ) ; সিহঁতে আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহ অস্বীকাৰ
কৰিছিল ; সেই দেখি সিহঁতৰ পাপসমূহৰ বাবে আল্লাই সিহঁতক ধৰিছিল ; নিশ্চয়
আল্লা শক্তিশালী, শান্তি দিয়াত কঠোৰ।

৫৪। ইয়াৰ কাৰণ এই, যি অজুগ্ৰহ আল্লাই কোনো জাতিক দান কৰে

৫০। ধৰ্ম্ম আৰু সত্যৰ অনুৰাগক প্ৰভাৱণা আৰু উন্নততা বুলি কপটাচাবীবিলাকে
ভাবে। বৰ্ত্তমানকালতো এনে ভাবৰ বহুত মানুহ পৃথিবীত দেখা যায়।

৫৪। যিবিলাকে মুখামুখি হৈ বুদ্ধ কৰিছিল সিহঁতৰ বহুতো মৃত্যুৰ মুখত পৰিছিল।
আৰু পিঠি দেখুৱাই যিবিলাক পলাইছিল সিহঁতৰো বহুত নিহত হৈছিল।

৫৫। প্ৰকৃততে এইটো এটা ভবিষ্যৎবাণী। মুচাব (আ) বিকছে ফিবোন আৰু
তেওঁৰ দলৰ সকলো চোঁটা ব্যৰ্থ হৈছিল, আৰু সিহঁত পানীত বুৰি যিল। সেইবাবে হজ্জত
মহম্মদৰ (স) বিকছে কোবেইঈৰে বৃদ্ধ কৰি নিজৰহে ধৰ্ম্ম সাধন কৰিব।

সেই অল্পগ্ৰহ তেওঁ কেতিয়াও পৰিবৰ্ত্তন নকৰে,^{৫৬} যেতিয়ালৈকে সেই জাতিয়ে নিজৰ অৱস্থা নিজেই পৰিবৰ্ত্তন কৰি নলয় ; আৰু (স্বৰণ বাৰ্থা) আল্লা শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰোতা, সৰ্ব্বজ্ঞাতা ।

৫৫। ফিৰোঁনৰ জ্ঞান আৰু সিহঁতৰ পূৰ্বগামীবিলাকৰ যি অৱস্থা হৈছিল (সিহঁতৰো অৱস্থা সেই অল্পকপ) ; সিহঁতে নিজ প্ৰভুৰ নিদৰ্শনসমূহক মিছা ভাবি অমাগ্ন কৰিছিল ; সেই দেখি সিহঁতৰ পাপসমূহৰ বাবে সিহঁতক আমি বিনাশ কৰিলোঁ, আৰু আমি ফিৰোঁনৰ জ্ঞাতিক পানীত বুৰাই মাৰিলোঁ, কিয়নো সিহঁতৰ সকলোৱে অগ্নায় আচৰণ কৰিছিল ।

৫৬। বাস্তৱতে আল্লাৰ ওচৰত আটাইতকৈ অপকৃষ্ট প্ৰাণী হৈছে সেই অবিস্থাসীবিলাক যিবিলাকে (নিদৰ্শনসমূহ দেখিও) তাত বিশ্বাস নকৰে,—

৫৭। সিহঁতৰ মাজৰ কিছুমানৰ সৈতে তুমি চুক্তিত আবদ্ধ আছিলি, কিন্তু সিহঁতে নিজে কৰা চুক্তি বাবে বাবে ভাঙিছিল, কিয়নো সিহঁতে আল্লালৈ ভয় নাৰাখে ।

৫৮। গতিকে তুমি যদি সিহঁতক (ভোমাৰ বিৰুদ্ধে) যুদ্ধত উত্তমশীল দেখা, তুমিও সিহঁতক এনেভাৱে পৰাস্ত কৰিবা,^{৫৭} যাতে সিহঁতৰ পিছত থকা সৈন্যদল ছিন্ন-ভিন্ন হৈ পলাই যায় ; হৰপাৰে পিছত সিহঁতে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰে ।

৫৯। আৰু তুমি যদি কোনো এদলৰ বিশ্বাসঘাতকতাৰ আশঙ্কা কৰা, তেন্তে তুমিও সিহঁতৰ চুক্তি সিহঁতলৈ ন্যায়ৰূপে প্ৰত্যৰ্পণ কৰিবা, যাতে দুই দলৰ সমান অৱস্থা^{৫৮} হৈ পৰে ; আল্লাই বিশ্বাসঘাতকবিলাকক নিশ্চয় ভাল নাপায় ।

৬০। যি জাতি সত্য আৰু স্মৰণ পথত নাথাকে সেই জাতিয়ে নিজৰ পত্তনক নিজেই আহ্বান কৰে ।

৬১। যদি শত্ৰুপক্ষ চুক্তি ভাঙি যুদ্ধ কৰিবলৈ আগ বাঢ়ি আহে, তোমালোকে তাৰ প্ৰত্যুত্তৰ দিবলৈ সজোচ বোধ নকৰিবা ; বৰং তৎপৰ হৈ শত্ৰুক ছেদেলি-ছেদেলি কৰি পৰাস্ত কৰিবা । এয়ে আত্মৰক্ষাৰ উপায় ।

৬২। শত্ৰুদলে যদি চুক্তি ভাঙি আক্ৰমণৰ বো-জা কৰে যুদ্ধলিৰ দলে প্ৰথমে চুক্তিভঙ্গৰ ঘোষণা কৰিব । তেতিয়া হুৰোৱলৰে অৱতা সমানটো পৰিব । তাৰ পাছত যুদ্ধ চলিব পাৰে । সকলো বাৰ্থা স্মৰণ কৰিব লাগিব ।

ককু ৮

ধৰ্মৰক্ষাৰ নিমিত্তে যুদ্ধৰ আয়োজন ; সন্ধিৰ প্ৰত্যুত্তৰ সন্ধি ; আল্লাৰ
সাহায্য অনুশিচিত ; একতা, পৰম্পৰাৰ প্ৰেম, আৰু
আল্লাৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণ বিশ্বাস হৈছে
জয়লাভৰ একমাত্ৰ উপায় ।

৬০। আৰু অবিখ্যাসীবিলাকে যেন এনে ধাৰণা নকৰে, সিহঁতে (সত্য
গ্ৰহণ কৰোঁতাসকলক) চেন পেলাই গৈছে । বাস্তৱতে সিহঁতে কেতিয়াও তেওঁ-
লোকক নিকপায় কৰিব নোৱাৰে ।^{৫৯}

৬১। আৰু সিহঁতৰ বিপক্ষে সৈন্যশক্তি বৃদ্ধি কৰি আৰু সীমা বন্ধাৰ
কাৰণে অশ্বাৰোহী সেনা নিযুক্ত কৰি নিজ সাধ্যমতে সকলো আয়োজন প্ৰস্তুত
ৰাখিবা ।^{৬০} এই উপায়েৰে তোমালোকে আল্লাৰ শত্ৰুৰ^{৬১} আৰু তোমালোকৰ
শত্ৰুৰ মনত, আৰু সিহঁতৰ উপৰি অইন শত্ৰুবিলাকৰো মনত—সিহঁতক তোমা-
লোকে নাজানি, কিন্তু আল্লাই সিহঁতক জানে—ভীতি সঞ্চাৰ কৰিবা ; আৰু যি
ধন তোমালোকে আল্লাৰ পথত ব্যয় কৰা তোমালোকক পূৰ্ণমাত্ৰায় ওলটাই
দিয়া হব ; আৰু তোমালোকৰ প্ৰতি অন্তায় কৰা নহব ।

৬২। আৰু যদি সিহঁতে সন্ধি স্থাপন কৰিবলৈ ইচ্ছুক হয় তুমিও সেই
ফালে ঢাল লবা ; আৰু আল্লাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবা ; ইয়াত কোনো সন্দেহ
নাই তেৱেঁই শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞোতা, সৰ্ব্বজ্ঞাতা ।

৬৩। আৰু যদি সিহঁতে তোমাক প্ৰতাৰণা^{৬২} কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে,

৫৯। এই আৱশ্যক কিছুমানে অৰ্থ কৰিছে, অবিখ্যাসীবিলাকে যেন কেতিয়াও
নাতাবে যে সিহঁতে আল্লাৰ কামত বাধা দিব পাৰিব ।

৬০। বদৰৰ যুদ্ধৰ নিমিত্তে মুচলমানবিলাক একেবাৰেই প্ৰস্তুত নাছিল । তেওঁ-
লোকে জয়লাভ কৰিছিল কেৱল আল্লাৰ অলৌকিক সহায়েৰে । শত্ৰুৱে যে পুনৰায়
আক্ৰমণ চলাব হজ্জ্বতে (২) জানিছিল ; আৰু তেওঁ আল্লাৰ আদেশ পাইছিল, এতিয়াৰে
পৰা মুচলিম দলে নিজৰ সমৰ্থশক্তি বঢ়াই আত্মৰক্ষাৰ নিমিত্তে প্ৰস্তুত থাকিব লাগিব ।

৬১। সত্যপ্ৰচাৰৰ কামত যিবিলাকে বাধা দিছিল আৰু ইচ্ছামে যেন গুটি নধৰে
তাৰ কাৰণে বাধ পৰ নাই চেষ্টা কৰিছিল সেইবিলাক হৈছে আল্লাৰ আৰু তোমালোকৰ
শত্ৰু । সিহঁতক সহায় কৰোঁতা আভি-উপজাতিবোৰ হৈছে ‘অইন শত্ৰু’ ।

৬২। সিহঁতে যদি চলনা কৰিও সন্ধিৰ প্ৰস্তাৱ কৰে তথাপি তোমালোকে সন্ধি
কৰিবা ; তোমালোকৰ নিমিত্তে আল্লাৰ সহায় ৰখেট ।

তেন্তে (জানিবা) তোমাৰ কাৰণে আল্লাই যথেষ্ট; তেৱেঁই নিজ ফালৰ পৰা সহায় দান কৰি আৰু বিশ্বাসীসকলৰ দল এটাৰে তোমাক শক্তিসম্পন্ন কৰিছে।

৬৪। আৰু তেওঁলোকৰ অন্তৰসমূহত তেওঁ পৰম্পৰৰ প্ৰীতি স্থাপন কৰিছে; পৃথিৱীৰ সমগ্ৰ বস্তু তুমি ব্যয় কৰা হলেও তেওঁলোকৰ অন্তৰসমূহত পৰম্পৰৰ প্ৰীতি স্থাপন কৰিবলৈ অক্ষম হলাহেতেন; ৬৩ কিন্তু আল্লাই (নিজে) তেওঁলোকৰ মাজত প্ৰীতি স্থাপন কৰিছে; ইয়াত সন্দেহ নাই তেৱেঁই ক্ষমতাশালী, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

৬৫। হে নবী, তোমাৰ নিমিত্তে, আৰু যি বিশ্বাসীসকলে তোমাৰ অনুগমন কৰিছে সেই সকলৰ নিমিত্তে আল্লাই যথেষ্ট।

ককু ৯

বিশ্বাসীসকলৰ দৃঢ় বিশ্বাস আৰু শ্বিৰসঙ্কল্প থকা মানে তেওঁলোক অবিখানী

শত্ৰুদলৰ ওপৰত পৰাক্ৰান্ত হব; যুদ্ধ নিয়ম মতে আৰম্ভ নোহোৱা-

লৈকে শত্ৰুপক্ষৰ সেনাক বন্দী কৰা নিষেধ; বদৰ্শ

জয়লাভ আল্লাই লিপিবদ্ধ কৰি থৈছিল।

৬৬। হে নবী, বিশ্বাসীসকলক যুদ্ধ কৰিবলৈ উদগনি দিয়^১; ৬৩ তোমালোকৰ মাজত ধৈৰ্য্য ধৰি থাকিব পৰা যদি কুৰিজন মানুহ ওলায় তেওঁলোক দুশ' জনৰ ওপৰত পৰাক্ৰান্ত হব পাৰিব; আৰু যদি তোমালোকৰ মাজত তেনে মানুহ এশ'জন থাকে, তেওঁলোকে অবিখানীবিলাকৰ মাজৰ এহেজাৰ মানুহৰ ওপৰত পৰাক্ৰান্ত হব পাৰিব; ইয়াৰ কাৰণ এই, অবিখানীবিলাক ঠেছে এনে ধৰণৰ লোক যাৰ বোধশক্তি নাই।

৬৭। সম্প্ৰতি আল্লাই তোমালোকৰ ভাৰ লঘু কৰিছে, কিয়নো তেওঁ জানে তোমালোকৰ মাজত দুৰ্ব্বলতা বিস্তৃত। গতিকে তোমালোকৰ মাজত যদি ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰি থাকিব পৰা এশ'জন মানুহ থাকে, তেওঁলোকে দুশ'জনৰ

৬৩। পৰম্পৰা মিলনে মুচলমান সমাজক একতাবদ্ধ কৰিলে; আৰু সংখ্যাভেদে একতাৰ শক্তি বেছি। এনে দ্ৰাঘুভাব আৰু মনৰ মিল স্থাপন কৰা আল্লাৰ বিশেষ সাহায্য।

৬৪। ওপৰৰ আ: ২০ আৰু ৩৯ ত শত্ৰুপক্ষক হুজুৰ পৰা বিবৰ্ত্তন কৰিবলৈ কোৱা হৈছিল; কিন্তু সিহঁত কান্ধ নহৈ আন আন উপজাতিকো মিত্ৰ কৰি লৈ মুচলমানবিলাকৰ বিৰুদ্ধে এটা ডাঙৰ অভিযান চলাবৰ বো-জা কৰিছিল। এই কাৰণে নিজকে আৰু নিজৰ বৰ্গ বন্ধা কৰিবৰ নিমিত্তে মুচলমানবিলাকক হুজু কৰিবলৈ উদগনি দিয়া হৈছে।

ওপৰত পৰাক্ৰান্ত হ'ব পাৰিব ;^{৬৫} আৰু যদি তেনে মানুহ তোমালোকৰ মাজত এহেজাৰ থাকে, তেওঁলোক আল্লাৰ আদেশ মতে দুই হেজাৰৰ ওপৰত পৰাক্ৰান্ত হ'ব পাৰিব ; আৰু (স্বৰণ থাকে যেন) আল্লা ধৈৰ্য্যশীলসকলৰ সঙ্গী।

৬৮। নবীৰ পক্ষে যুগুত নহয়, তেওঁ শত্ৰুপক্ষৰ মানুহক বন্দী কৰে, যেতিয়ালৈকে তেওঁ দেশৰ যুদ্ধত নিয়ম মতে প্ৰবৃত্ত^{৬৬} নহয়। তোমালোকে ইহলোকৰ সমূল কামনা কৰা, কিন্তু আল্লাই (তোমালোকৰ কাৰণে) পৰলোকৰ (মঙ্গলৰ) ইচ্ছা কৰে ; আৰু আল্লা ক্ষমতাশালী, শ্ৰেষ্ঠজ্ঞানী।

৬৯। পূৰ্বেই আল্লাৰ মীমাংসা লিপিবদ্ধ নোহোৱা হলে তোমালোকে (যুদ্ধত) যি গ্ৰহণ কৰিছিল তাৰ বাবে তোমালোকক নিশ্চয় এটা মহান শাস্তিয়ে^{৬৭} ধৰিলেহেতেন।

৭০। গতিকে তোমালোকে যি বৈধ, বিমুক্ত বস্তু যুদ্ধত লাভ কৰিছা তাকে উপভোগ কৰিবা, আৰু (সকলো অৱস্থাতে) আল্লাৰ ভয় ৰাখিবা ; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ মাজ্জনাকাৰী, পৰম দানশীল।

কুক ১০

যুদ্ধৰ বন্দীবিলাকক মুক্তি দিয়া উচিত ; মুচ্লিমসে সহায় কৰিবৰ দায়িত্ব কেতিয়া লব নালাগে ; প্ৰকৃততে বিশ্বাসী কোন ; তেওঁলোক মুচ্লিম সমাজৰ অংশ।

৭১। হে নবী, যি বন্দীবিলাক তোমালোকৰ হাতসমূহত পৰিছে সিহঁতক কোৱাঁ, তোমালোকৰ অন্তৰসমূহত আল্লাই উত্তম অভিপ্ৰায় দেখিলে

৬৫। আগৰ আয়ত্তত কোৱা হৈছে, মুচ্লমানৰ বিশ্বাস দৃঢ় থাকিলে আৰু আল্লাৰ ওপৰত ভৰসা কৰিলে শত্ৰুৰ সংখ্যা দহ গুণ বেছি হলেও তেওঁলোকে সিহঁতক পৰাস্ত কৰিব পাৰিব। এই আয়ত্তত কৈছে, আগৰ নিচিনা উত্তম আৰু উৎসাহ নাথাকিলেও কমপক্ষে তেওঁলোকে দুগুণ শত্ৰুসৈন্যক অনায়াসে পৰাজিত কৰিব।

৬৬। প্ৰকাণ্ডৰূপে ঘোষণা কৰি যুদ্ধ আৰম্ভ নকৰালৈকে শত্ৰুপক্ষৰ সেনাক বন্দী কৰিবলৈ ইচ্ছামে নিবেধ কৰিছে, ইচ্ছামৰ পূৰ্বে যেতিয়া তেতিয়াই ইপক্ষে সিপক্ষৰ মানুহক বিনা কাৰণে আটক কৰি ৰাখিছিল। কোৱা অনায়ত্তক, এনে প্ৰথা যুদ্ধৰ বিধানৰ বিৰুদ্ধে।

৬৭। বদৰৰ যুদ্ধত মুচ্লমানবিলাকে জয়লাভ কৰিলে আল্লাৰ বিশেষ সাহায্যৰ বলত। হজ্জতক (ৰ) আল্লাই এই সন্ধিক্ষেত্ৰ আগতে জানিব দিছিল (৮:৬)। এনে মীমাংসা আল্লাই আগৰে পৰা নকৰা হলে মুচ্লমানবিলাকে দাকণ কট আৰু কতি ভোগ কৰিব লগীয়া হ'লহেতেন।

ভোমালোকৰ পৰা (বিনিময়ৰূপে) যি গ্ৰহণ কৰা হৈছে^{৬৮} তাৰ সলনি তেওঁ ভোমালোকক দান কৰিব যি তাতোকৈ উত্তম ; আৰু তেওঁ ভোমালোকক ক্ষমা কৰিব ; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ মাৰ্জ্জনাকাৰী, পৰম দানশীল ।

৭২। আৰু যদি সিহঁতে ভোমাৰ সৈতে বিশ্বাসঘাতকতা * কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে, তেন্তে (জানিবা) স্বৰূপতে সিহঁতে ইয়াৰ পূৰ্বে আল্লাৰো বিশ্বাস ভাঙিছিল ; কিন্তু তেওঁ ভোমাক সিহঁতৰ ওপৰত ক্ষমতা প্ৰদান কৰিলে ; আৰু আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী ।

৭৩। যিসকলে বিশ্বাস স্থাপন কৰিছে, আৰু দেশত্যাগ কৰিছে, আৰু আল্লাৰ পথত নিজৰ ধন-সম্পদ আৰু প্ৰাণসমুহ বিসৰ্জন দি যুদ্ধ কৰিছে, আৰু যিসকলে (তেওঁলোকক) আশ্ৰয় দিছে আৰু সহায় কৰিছে, এই ছুয়োদল ^০ নিশ্চয় পৰম্পৰৰ বন্ধু । আৰু যিসকল বিশ্বাসী হৈছে কিন্তু দেশত্যাগ কৰা নাই, তেওঁলোকৰ সংৰক্ষণৰ কোনো দায়িত্ব ভোমালোকৰ ওপৰত নপৰে^{৭২}—যতিয়ালোকে তেওঁ-

৬৮। বদৰৰ যুদ্ধত হজ্জতৰ (খ) দদায়েক আক্কাচো বন্দী হৈছিল। সেইসময়ত তেওঁ মুচলমান হোৱা নাছিল, আৰু কোবেইখৰ লগতে যুদ্ধত যোগ দিছিল। তেওঁৰ হৈ কিছুমান মুচলমানে হজ্জতৰ ওচৰত খাটিছিল, তেওঁৰ পৰা বিনিময় নোলোৱাকৈ তেওঁক যেন মুক্তি দিয়া হয়। হজ্জতে (খ) কলে, আল্লাৰ বিধান সকলোৰ কাৰণে একেই ; আক্কাচ মোৰ দদাই হলেও বিনিময় আদায় কৰিহে মুক্তি লাভ কৰিব পাৰিব। বিনিময় লোৱা হ'ল পিছত যেতিয়া তেওঁ ইচলাম গ্ৰহণ কৰিছিল তেওঁৰ বিনিময় তেওঁক ওভোতাই দিয়া হৈছিল।

৬৯। ইচলামৰ পূৰ্বে যণৰ বন্দীবিলাকক সাধাৰণতে হ'য়া কৰা হৈছিল। ইচলামে এনে নিষ্ঠুৰ প্ৰথা তুলি দি বিনিময় দি মুক্তি অৰ্জন কৰাৰ নিয়ম প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। বিশ্বাসঘাতক বন্দীকো হত্যা কৰা নিষেধ আছিল।

৭০। হজ্জতে (খ) যেতিয়া মক্কা এৰি মদিনালৈ যায়, অলপ আগে পিছে প্ৰায় এশজন যুচুলিয়েও কোবেইখৰ নিৰ্গাতন সহিব নোৱাৰি য'ব এৰি মদিনাত আশ্ৰয় লয়। এই বিলাকক 'মুহাযেবীন' বোলে। মদিনাবাসী যুচুলিমবিলাকে তেওঁলোকক সহায় কৰাৰ কাৰণে তেওঁলোকক কোবানত 'আন্বাৰ' বোলা হৈছে। হজ্জতে (খ) মুহাযেবীন আৰু আন্বাৰৰ ইজনেৰ হাতত গিজনৰ হাতত দি ত্ৰাত্বৰ সৰ্ব্ব স্বাপন কৰিছিল। তাকে 'মুহাখাত্' বোলে।

৭১। মদিনাৰ পৰা মক্কাবাসী মুচলমানক বন্ধা কৰিবলৈ যোৱাৰ অৰ্থ কোবেইখৰ লগত যুদ্ধ পাতি লোৱা। এই আয়ত আৰু আন আন আয়তৰ পৰা বহু শাস্ত্ৰজ্ঞসকলে বহু প্ৰকাশ কৰিছে যে যুচুলিম বাজ্যে অইন বাজ্যৰ মুচলমানৰ পক্ষ লৈ যুদ্ধ কৰা নিষেধ। অৱশ্যে যদি এই সৰ্ব্বত কোনো চুক্তি থাকে সেই কথা বেলেগ। যদি কোনো বাজ্যত যুচুলিমৰ স্বৰ্গপালনৰ স্বাধীনতা নাথাকে, তেন্তে বিজোহী নহৈ দেশ ত্যাগ কৰা শ্ৰেয়ঃ।

লোক দেশ এৰি ওলাই নাহে ; কিন্তু যদি ধৰ্মসম্বন্ধে তেওঁলোকে তোমালোকৰ সহায় বিচাৰে তেন্তে সহায় কৰা তোমালোকৰ কৰ্তব্য, যদিহে (সেই সহায়) এনে জাতিৰ বিৰুদ্ধে কৰা নহয় যি জাতিৰ আৰু তোমালোকৰ মাজত সন্ধিৰ চুক্তি হৈ থাকে ; আৰু তোমালোকে যি কাৰ্য্য কৰা আশ্ৰাই নিৰীক্ষণ কৰে ।

৭৪। আৰু যিবিলাকে অবিশ্বাস কৰিছে সিহঁত পৰম্পৰা বন্ধু । সেই দেখি (যি উপদেশ বিশ্বাসীবিলাকক সহায় কৰিবলৈ দিয়া হৈছে) তাকে যদি গ্ৰহণ নকৰা তেন্তে দেশত বিশৃঙ্খলা আৰু মহা অশান্তিৰ সৃষ্টি হ'ব ।

৭৫। আৰু যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে আৰু নিজৰ দেশ এৰি ওলাইছে, আৰু আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰিছে, আৰু যিসকলে তেওঁলোকক আশ্ৰয় দিছে আৰু সহায় কৰিছে, এই দুয়ো দল হৈছে যথার্থপক্ষে বিশ্বাসী ; এইসকলৰ নিমিত্তে আছে মাৰ্জ্জনা আৰু সন্মানজনক সম্বল ।

৭৬। আৰু ইয়াৰ পাছতো যিসকল বিশ্বাসী হৈছে, আৰু নিজৰ ঘৰ এৰি ওলাই আহিছে আৰু তোমালোকৰ সঙ্গী হৈ সমানে যুদ্ধ কৰিছে, সেই সকলো তোমালোকৰেই অন্তৰ্গত ; আৰু যিবিলাকৰ লগত বংশৰ সম্পৰ্ক^{১২} আছে আল্লাৰ বিধান-লিপিৰ মতে ইজনে সিজনতকৈ বেছি ওচৰ ; নিশ্চয়কৈ আল্লা সকলো বিষয়ে ঐচ্ছিক জ্ঞাতা ।

৭২। তেজ-বঙহৰ আৰু ধৰ্ম ব্ৰাহ্মণ সম্পৰ্কৰ মাজত ঐতিহ্য আছে, আৰু তাকে কোবানে স্পষ্টকৈ বুজাই দিছে, যাতে ধৰ্মৰ অল্পবাসে তেজ-বঙহৰ স্বত্ব-ব্যৱহাৰ বাধা জন্মাব নোৱাৰে ।

চুৰা ৯

আল্-বৰা'অত : অব্যাহতি

মদিনাত অৱতীৰ্ণ

১৬ ককু ; ১২৯ আয়ত

এই চুৰাৰ নাম আলবৰা'অত্, প্ৰথম আয়তৰ পৰা গোৱা হৈছে। দ্বিতীয় নাম হৈছে আত্-তোবা।—আঃ ১০৪।

কোৰান খৰীকত মুঠতে ১১৪টি চুৰা আছে। এই চুৰাটিক এৰি প্ৰত্যেকটি চুৰা 'বিচ্-মিল্লাহিৰ্, বহমানিৰ্, বহিম্' ফাকিৰে আবৃত্ত কৰা হৈছে। কেৱল এই চুৰা বৰা'অতৰ আবৃত্তগিত বিচ্-মিল্লাহ্ নাই। ইয়াৰ নিশ্চয় এটি কাৰণ আছে।

আলোচ্য বিষয় হিচাবে এই চুৰাটি আগৰ চুৰাৰ অল্পক্ৰমিক প্ৰসাৰ। এতেকে দুয়োটা চুৰাক একেটা চুৰা বুলি ধৰিব পাৰি; আৰু নতুনকৈ বিচ্-মিল্লাহৰে আবৃত্ত কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই।

মুচলমানবিলাক কোবেইখ্ আৰু ভেঙলোকৰ মিত্ৰ জাতি সৈতে কৰা চুক্তিত আবদ্ধ আছিল। মুচলমানবিলাকে সকলো চৰ্ত্ত পালন কৰি আহিছিল; কিন্তু অপৰ পক্ষে বাবে বাবে চুক্তি ভাঙিছিল। আগৰ চুৰাৰ শেষ ভাগত তাকে উল্লেখ কৰা হৈছে। এই চুৰাৰ প্ৰথম আয়ততে ঘোষণা কৰা হ'ল যে এতিয়াৰ পৰা চুক্তি-বন্ধাৰ দায়িত্ব মুচলমান-বিলাকৰ নাথাকিল। হয়ৰ সময়তে হজ্-বত আলিয়ে (ব) হজ্-বত বচুলব (ব) আদেশ মতে এই গুৰুতৰ ঘোষণা কৰিলে।

এই চুৰা অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ সময় সম্বন্ধে মতভেদ নাই বুলিলেও হয়। হিব্-বী নৱম বছৰত, অৰ্থাৎ হজ্-বত (ব) পৱিত্ৰ জীৱনৰ শেষ ভাগত এই চুৰা অৱতীৰ্ণ হয়। তৎকাল যুদ্ধ নৱম হিব্-বীত হৈছিল; আৰু ইয়াত কোনো স্কল নাই সেই যুদ্ধৰ সময়তে প্ৰায় গোটেই চুৰাটি অৱতীৰ্ণ হৈছিল।

এই প্ৰসঙ্গত এটা ডাঙৰ কথা উল্লেখ কৰিব লগীয়া। বি ঠালবিলাকে চুক্তিৰ চৰ্ত্ত ভঙা নাছিল সেইবিলাক, আৰু বি মুখ্-বিকবিলাকক মুচলমানবিলাকে আশ্ৰয় দিছিল সেই-বিলাক এই অব্যাহতি ঘোষণাৰ বাহিৰে আছিল। প্ৰথম দলৰ সৈতে চুক্তি আটুট বৰা হৈছিল; আৰু অপৰ দলৰ সৈতে ইয়াকে ঠিক কৰা হ'ল যে বিবিলাকে নিজৰ ঠাইলৈ উভতি বাবলৈ ইচ্ছা কৰে সেইবিলাকক বন্ধক সঙ্গী দি নিৰাপদে পঠাই দিয়া হব।

চুক্তি বহিত কৰাৰ পাছতো চাৰি বাহৰ সময় দিয়া হৈছিল। ইয়াৰ মাজত কোনো যুদ্ধ হব নোৱাৰিব; বৰং প্ৰলম্বৰ সন্ধি স্থাপনৰ দ্বাৰা মুকলি থাকিব।

প্ৰথম শতাব্দীত হজ্-বত মহম্মদে (ব) বি সম্ব-বিদানৰ স্কল কৰিছিল আজিও বিশ্বাসী জাতিবিলাকৰ নিমিত্তে আদৰ্শ।

ককু ১

মুখ্ৰিকবিলাকে বাৰে বাৰে চুক্তি লজন কৰাৰ ফলত চুক্তি-পৰিহাৰৰ ঘোষণা ;

চাৰি মাহৰ সময়ৰ পাছত মুক্তৰ হুচনা ; ইচ্চাম ধৰ্ম সন্মুখে আলচ

কৰিবলৈ মুখ্ৰিকবিলাকক সুযোগ আৰু আশ্ৰয়দান ; ধৰ্ম-

প্ৰচাৰত বল-প্ৰয়োগ একেবাৰে নিষিদ্ধ ।

১। অংশীবাৰীবিলাকৰ সৈতে তোমালোক যি চুক্তিত আবদ্ধ আছিল। তাৰ বিষয়ে আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ ফালৰ পৰা অব্যাহতিৰ এই ঘোষণা কৰা হল ।^১

২। গতিকে (হে অংশীবাৰীবিলাক,) তোমালোকে দেশত চাৰি মাহ^২ পৰ্য্যন্ত (নিৰ্ব্বিঘ্নে) ঘূৰি ফুৰিব পাৰিবা ; আৰু জ্ঞানি থোৱাঁ, তোমালোকে কেতিয়াও আল্লাৰ ইচ্ছাৰ প্ৰতিবোধ কৰিব নোৱাৰা, আৰু আল্লাই অবিশ্বাসী-বিলাকক লাঞ্ছিত কৰিব ।

৩। আৰু মহা হযৰ দিন। জনসাধাৰণৰ প্ৰতি আল্লা আৰু বচুলৰ ফালৰ পৰা এই ঘোষণা কৰা হল,^৩ (এতিয়াৰে পৰা) অংশীবাৰীবিলাকে সৈতে কৰা চুক্তিবন্ধনৰ দায়িত্বৰ পৰা আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুল মুক্ত ; আৰু তোমালোকে যদি অনুতাপ কৰা, ই তোমালোকৰ পক্ষে মঙ্গলজনক ; কিন্তু যদি তোমালোকে ঘূৰি যোৱা তেন্তে জ্ঞানি থোৱাঁ, তোমালোকে কেতিয়াও আল্লাৰ ইচ্ছাৰ প্ৰতিবোধ কৰিব নোৱাৰা, আৰু যিবিলাকে অবিশ্বাস কৰিছে সেইবিলাকক তুমি যজ্ঞপাদায়ক শাস্তিৰ সংবাদ দিয়।—

১। মুখ্ৰিকবিলাকে চুক্তিৰ চৰ্ত্তবোধ বাৰে বাৰে ভাঙিছিল। তাৰ ফলত এনে অৱস্থাব সৃষ্টি হল যে মুচ্লিম পক্ষ চুক্তি বাতিল কৰিবলৈ বাধ্য হল ।

২। চাৰিটা পৱিত্ৰ মাহ, যয্ব, বা খুৱাল, জুল্ কা'ৰ, জুল্-হয, আৰু মহব্বয্ম ।
(২) ঘোষণাৰ পাছৰ কোনো চাৰিমাহ । এই চাৰি মাহৰ ভিতৰত যদি চুক্তি স্থাপিত বাধিবৰ সন্তোষজনক উপায় অন্তৰ্ভূত কৰা নহয় তেন্তে এই সময় অতীত হোৱাৰ লগে লগে দুই পক্ষ মাজত মুক্তৰ অৱস্থা হৈ পৰিব ।

৩। তবুকৰ মুক্তৰ পৰা উভতি আহি হজ্ৰতে (ম) আনিব পাৰিলে যে মুচ্লিম বাষ্ট্ৰৰ বিৰুদ্ধে ঘোষ বড়বয় হব ধৰিছে, আৰু মুখ্ৰিকবিলাকৰ কেইবাটা খেলে সেই বড়বয়ত বোণ দিছে । এনে অৱস্থাত সিহঁতৰ লগত সন্ধিৰ সম্বন্ধ হিচি পেলোৱা অপৰিহাৰ্য্য হৈ পৰিছিল ।

৪। সেই অংশীবাদীবিলাকক এৰি যিবিলাকৰ সৈতে তোমালোকে সন্ধিৰ চুক্তি কৰিছিল, আৰু সেই চুক্তিৰ পালন কৰাত সিহঁতে অলপো ক্ৰটি কৰা নাছিল, আৰু তোমালোকৰ বিপক্ষে কোনো এটা দলক সহায়ো কৰা নাছিল ;^৪ গতিকে সিহঁতৰে সৈতে কৰা চুক্তি সিহঁতে নিৰূপিত কৰা সময়লৈকে পূৰ্ণৰূপে পালন কৰিবা ; কোনো সন্দেহ নাই ধৰ্মপৰায়ণসকলক আল্লাই ভাল পায়।

৫। পিছত যেতিয়া পৱিত্ৰ কেই মাহ অস্ত হয় সেই (যুঁজাৰ) অংশী-বাদীবিলাকক য'তে পোৱা ত'তে বধ কৰাত, আৰু সিহঁতক ধৰি বন্দী কৰাত, আৰু সিহঁতক অববোধ কৰাত দোষ হ'ব নালাগে ; আৰু প্ৰত্যেক লুকাই থক। ঠাইত সিহঁতৰ চোপ লবা ; কিন্তু সিহঁতে যদি অত্যাচাৰ কৰে আৰু নমাজৰ অন্তৰ্ধান কৰে আৰু জৰাত দান কৰে, সিহঁতৰ বাট যুকলি কৰিবা ; কোনো সন্দেহ নাই আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাৱন্ত, পৰম দানশীল।

৬। আৰু যদি অংশীবাদীবিলাকৰ কোনো এজনে তোমাৰ আশ্ৰয় বিচাৰে তেন্তে সেইজনক আশ্ৰয় দিবা, যাতে সেইজনে আল্লাৰ বাণী মন দি শুনিব পাৰে ; পিছত সেইজনক যি ঠাই তাৰ নিমিত্তে নিৰাপদ তালৈ পঠাই দিবা ;^৬ ইয়াৰ কাৰণ এই, সিহঁত এনে লোক যিবিলাকৰ (এতিয়ালৈকে আল্লাৰ বাণীৰ গুৰুত্ব) জ্ঞান হোৱা নাই।

৪। যিবিলাকে চুক্তি ভঙা নাছিল সেইবিলাকৰ লগত সন্ধি আগব দৰেই বৰা হৈছিল ; আৰু সিহঁতক এই অব্যাহতি-ঘোষণাই স্পৰ্শ কৰা নাছিল।

৫। যদি সিহঁতে শত্ৰুপক্ষক সহায় নকৰে আৰু নিজৰ আচৰণ পৰিৱৰ্ত্তন কৰে, সিহঁতৰ লগত বন্ধুতা অটুট থাকিব। যিবিলাকে যিখৃষ্টি এৰিব ইচ্ছা নকৰিছিল অৰুচ চুক্তি মানি চলিছিল সিহঁতৰ সৈতে সকলো আন্তৰ্জাতিক বিধান পালন কৰা হৈছিল। যিবিলাকে নিজ ইচ্ছাৰে ইচ্ছাম গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু মুচলিমৰ বীতি-নীতি পালন কৰিছিল সেইবিলাক মুচলিমৰ ব্ৰাত্ৰবুল হৈ পৰিছিল। চোৰী, আ: ১২।

৬। বৃদ্ধৰ অৱস্থাতো কিছুমান মুখ্ৰিকে ইচ্ছাম বৰ্গ সৰ্ব্বদা গ্ৰহণ কৰিবৰ অৰ্থে আহিছিল। সিহঁতক আশ্ৰয় দি ধৰ্ম তালৈক বুজাই দিয়া হৈছিল। তদুপৰি যদি সিহঁতে ইচ্ছাম গ্ৰহণ নকৰি উভতি যাবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিছিল, সিহঁতক সেনা-বন্ধক লগত দি নিৰাপদে নিজৰ ঠাইলৈ পঠাই দিয়া হৈছিল। ইচ্ছাম প্ৰচাৰ বে বগেবে হোৱা নাছিল ইয়াতকৈ ভাঙৰ প্ৰমাণ কি হ'ব পাৰে ?

কুকু ২

চুক্তি লঙ্ঘন কৰা মুখ্যবিলাকৰে সৈতে আত্মবিকাৰ বৃদ্ধৰ অল্পমতি দান ;
 চুক্তি পালন কৰাবিলাকৰ বিৰুদ্ধে বৃদ্ধ নিষেধ ; বৃদ্ধ সমৰ্থতা
 গ্ৰাহ্যপ্ৰতিষ্ঠাৰ চেষ্টা কৰা উচিত ; বিশ্বাসী-
 সকলৰ পৰীক্ষা ।

৭। যিবিলাকৰ সৈতে পৱিত্ৰ মচ্যুদিৰ ওচৰত তোমালোক চুক্তিবদ্ধ হৈছিল। সেইবিলাকৰ বাহিৰে আন অংগীবাৰীবিলাকৰে সৈতে (যিবিলাকে বাবে বাবে চুক্তি লঙ্ঘন কৰিছিল) আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ কেনেকৈ চুক্তি স্থাপন হব পাৰে ? এতেকে যেতিয়ালৈকে সিহঁতে তোমালোকৰ সৈতে প্ৰতিজ্ঞাপৰায়ণ হৈ থাকে তোমালোকো সিহঁতৰ সৈতে প্ৰতিজ্ঞাপৰায়ণ হৈ থাকিব ;^৮ কোনো সন্দেহ নাই যিসকলে আল্লাৰ ভয় বাখে সেইসকলক আল্লাই ভাল পায় ;

৮। আৰু যদি সিহঁতে তোমালোকৰ ওপৰত প্ৰাধান্য লাভ কৰি তোমালোকৰ বিষয়ে আত্মীয়তাৰ অথবা চুক্তিৰ^৯ সম্বন্ধ বন্ধা নকৰে তেন্তে কেনেকৈ (সিহঁতৰ সৈতে সন্ধি হব পাৰে) ? সিহঁতে মুখৰ কথাৰে তোমালোকক সন্তোষ দিব বিচাৰে কিন্তু সিহঁতৰ অন্তৰসমূহে তাৰ সমৰ্থন নকৰে ; আৰু সিহঁতৰ সবহ ভাগেই অসম্মতি ।

৯। আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ সলনি সিহঁতে সামান্য মূল্য গ্ৰহণ কৰে, আৰু তেওঁৰ পথৰ পৰা (মাতৃহক) প্ৰতিবোধ কৰে ; কোনো সন্দেহ নাই, সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছে কেনে জঘন্য ।

১০। (সিহঁতৰ প্ৰতি) যিজনো বিশ্বাস কৰে সেইজনৰ বিষয়ে সিহঁতে আত্মীয়তা অথবা চুক্তিৰ সম্বন্ধ বন্ধা নকৰে ; আৰু এই বিলাকেই হৈছে লীমালঙ্ঘনকাৰী ।

৭। বেনে, বন্ধ-হমজা আৰু বন্ধ-কুনানা। এই দুই কবীলাই (খেলে) চুক্তি শুভা নাছিল ।

৮। যিবিলাকে চুক্তি দিয়াই পেলাইছিল সেইবিলাকৰ সৈতে বৃদ্ধ কবিবলৈ অল্পমতি দিয়া হৈছিল ।

৯। আৰবী শব্দ 'জিন্না' অৰ্থ, অতীকাৰ, চুক্তি। যিবিলাক অ-মুচলমানৰ সংস্পৰ্শৰে তাৰ চুক্তি দাখা মুচলমানৰ বাজেয় লয় সেইবিলাকক 'জিন্নী' বা 'আহ-জুল্ জিন্না' বোলে ।

১১। কিন্তু যদি সিহঁতে অনুতাপ কৰে আৰু নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰে আৰু জকাত দান কৰে, তেন্তে সিহঁত ধৰ্ম্মত তোমালোকৰ ভাই ককাই;^{১০} আৰু যিবিলাক মানুহৰ জ্ঞান আছে সেইবিলাকৰ নিমিত্তে আমি নিদৰ্শনসমূহ ফটফটীয়াকৈ কৰ্ণনা কৰোঁ।

১২। আৰু সিহঁতে যদি চুক্তিত আবদ্ধ হোৱাৰ পাছত নিজৰে শপতবোৰ ভাঙে আৰু তোমালোকৰ ধৰ্ম্মৰ নিন্দা^{১১} কৰে, তেন্তে তোমালোকে অস্থিৰাশৰ নেতৃবৃন্দৰ সৈতে যুদ্ধ কৰিবা, যাতে সিহঁত অস্থায়ী^{১২} পৰা বিৰত থাকে, কিয়নো সিহঁতে নিজৰ শপতবোৰ কেতিয়াও ৰক্ষা নকৰে।

১৩। যিবিলাকে নিজৰ শপতবোৰ ভাঙিছে আৰু বচুলক (ঘৰৰ পৰা) উলিয়াই দিবলৈ^{১৩} অভিসন্ধি পাতিছে, আৰু পোনপ্ৰথমে যিবিলাকে (তোমালোকৰ বিৰুদ্ধে) অভিযান চলাইছে, সিহঁতৰে সৈতে যুদ্ধ নকৰিবা নে? তোমালোকে সিহঁতক ভয় কৰিছা নে কি? অথচ আল্লা অধিক যোগ্য যে তেওঁলৈ তোমালোকে ভয় ৰাখা, যদিহে তোমালোক বিশ্বাসী হোৱা।

১৪। সিহঁতৰ সৈতে সংগ্ৰাম চলাই থাকা; তোমালোকৰ হাতসমূহৰে আল্লাই সিহঁতক শাস্তি দিব, আৰু সিহঁতক লাঞ্চিত কৰিব, আৰু সিহঁতৰ ওপৰত জয়ী হবলৈ তোমালোকক সহায় কৰিব, আৰু বিশ্বাসী লোকসকলৰ অন্তৰসমূহত আশ্বাস জন্মাব;

১৫। আৰু তেওঁ সিহঁতৰ অন্তৰসমূহৰ ক্ৰোধ^{১৪} নিৰাৰণ কৰিব, আৰু

১০। চোৱা ওপৰৰ আঃ ৫।

১১। অইন অৰ্থত, ধৰ্ম্মৰ কাৰণে তোমালোকক পোন-প্ৰথমে আক্ৰমণ কৰে।

১২। এনে ধৰ্ম্মৰক্ষাৰ বুদ্ধিতে একমাত্ৰ উদ্দেশ্য অস্তায় দৃষ্টান্ত কৰা আৰু জ্ঞানৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰা।

১৩। হজ্জতক (হ) মদিনাৰ পৰা উলিয়াই দিবলৈ মুখৰিকবিলাকে বাৰ পৰ নাই চেষ্টা কৰিছিল। বিশেষকৈ, তেতিয়া চীৰিয়াৰ প্ৰান্তলৈ হজ্জত (হ) এটা সৈন্ত-দল লৈ গৈছিল। মদিনাৰ চাৰিওফালে থকা শত্ৰুবিলাকে তেওঁৰ অনুপস্থিতিৰ সুযোগ লৈ এটা ডাঙৰ অভিসন্ধি পাতিছিল। সিহঁতে কৈছিল, কোবেইৰে যিদৰে মহম্মদক (হ) মক্কাৰ পৰা উলিয়াই দিছিল, সেইদৰে আমি তেওঁক মদিনাৰ পৰা উলিয়াব।

১৪। দুটা অৰ্থ লোৱা হৈছে: (১) যুদ্ধৰ ফলত যেতিয়া শাস্তি দ্বাপিত হব আৰু ধৰ্ম্ম-বিশ্বাস স্থায়ী হব, তেতিয়া বিশ্বাসীসকলৰ ক্ৰোধ আৰু বেজাৰ নাথাকিব। (২) অস্থিৰাশীবিলাকৰো ক্ৰোধৰ কাৰণ নাথাকিব। সময়ক্ৰমে সিহঁতে ইচ্ছামৰ সত্যতা বুজিব পাৰিব, আৰু ইচ্ছামৰ বন্ধ হৈ থাকিব নাইবা নিজ ইচ্ছাবে ইচ্ছাম গ্ৰহণ কৰিব।

আল্লাই যাৰ ফালে ইচ্ছা তাৰ ফালেই কৃপাদৃষ্টি কৰিব ; আৰু আল্লা সৰ্ব-জ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী ।

১৬। তোমালোকে ভাবি লৈছা নে, ইমানতে তোমালোকক এৰি দিয়া হ'ব, অথচ এতিয়ালৈকে আল্লাই তোমালোকৰ মাজৰ সেই সকলৰ পৰীক্ষা লোৱা নাই যিসকলে সংগ্ৰাম কৰিছে, আৰু আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুল আৰু বিশ্বাসীসকলৰ বাহিৰে আনক অন্তৰৰ বন্ধু বুলি গ্ৰহণ কৰা নাই ? আৰু তোমালোকে যি কাৰ্য্য কৰা সেই সম্বন্ধে আল্লা পৰিজ্ঞাত ।

ককু ৩

কা'বা স্বৰীকৰ যত্ন আৰু তত্ত্বাবধান লোৱাৰ ভাৰ আল্লাই মুচলমানবিলাকৰ প্ৰতি অৰ্পণ কৰিলে ; কিছুমান স্বীতি আৰু দেশাচাৰ পালন কৰা প্ৰকৃততে ধৰ্ম নহয় ; ত্যাগ স্বীকাৰ আৰু প্ৰাণবিসৰ্জনত হে ধৰ্ম্মৰ কঠোৰ পৰীক্ষা ।

১৭। যিহেতু অংশীবাদীবিলাকে নিজেই নিজৰ বিপক্ষে অবিশ্বাসৰ সাক্ষী দিছে^{১৫} সিহঁতৰ নিমিত্তে আল্লাৰ মচ্চিদসমূহৰ সংস্কাৰ সাধন কৰা নব'জৈ ; যিবিলাকৰ কাৰ্য্যসমূহ নিষ্ফল কৰা হ'ব সিবিলাক ইহঁতেই ; আৰু সিহঁত স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব নবকৰ অগ্নিত ।

১৮। আল্লাৰ মচ্চিদসমূহৰ সংস্কাৰ সাধন কৰিবৰ যোগ্য সেইজনেই যিজনে আল্লাত আৰু শেষ দিনত বিশ্বাস কৰিছে, আৰু নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰিছে, আৰু জকাত দান কৰিছে, আৰু যিজনে আল্লাত ভিন্ন আনক ভয় নকৰে ;^{১৬} শেহত সম্ভৱতঃ এনেবিলাকেই সুপথ-প্ৰাপ্তসকলৰ অন্তৰ্গত হ'ব ।

১৯। ইয়্ কৰৌতাবিলাকৰ নিমিত্তে পানীৰ আয়োজন কৰা আৰু পৱিত্ৰ মচ্চিদৰ যত্ন লোৱাৰ কাৰ্য্য সেইজনৰ (কাৰ্য্যৰ) তুল্য বুলি তোমালোকে গণ্য

১৫। এক আল্লাত বিশ্বাস নকৰি সিহঁতে মূৰ্ত্তি পূজা কৰে । নহম হিব্বীত এই ঘোষণা কৰা হৈছিল । কা'বা স্বৰীকৰ তত্ত্বাবধানৰ ভাৰ মুচলমানৰ হাতলৈ আহিল । তেতিয়াৰে পৰা আজিলৈকে কা'বা স্বৰীক পৃথিবীত ভৌহীদবু-কেব্ৰ হৈ আছে ।

১৬। বিশ্বাসীসকলৰ বাহিৰে তিনিটা গুণৰ উল্লেখ কৰা হৈছে—(১) বিশ্বাসত দৃঢ়তা, (২) নমাজ আৰু জকাতৰ প্ৰতিষ্ঠা, (৩) আনক ভয় নকৰি কেৱল একমাত্ৰ আল্লাক ভয় কৰা ।

কৰিহা নে যিজন আত্মা আৰু শেষ দিনত বিশ্বাস স্থাপন কৰিছে আৰু আত্মাৰ পথত সংগ্ৰাম কৰিছে ? এই দুবিধ কাৰ্য্য আত্মাৰ দৃষ্টিত সমান হ'ব নোৱাৰে ;^{১৭} আৰু অন্তিমকাৰী লোকবিলাকক আত্মাই সুপথ প্ৰদৰ্শন নকৰে ।

২০। যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে আৰু ঘৰবানী ত্যাগ কৰিছে, আৰু নিজৰ ধন-সম্পদ আৰু নিজৰ প্ৰাণসমূহ বিসৰ্জন দি আত্মাৰ পথত সংগ্ৰাম কৰিছে,^{১৮} সেইসকলে লাভ কৰিব মহান মৰ্য্যাদা ; আৰু সফল-মনোবশ হোৱা লোক এই সকলেই ।

২১। তেওঁলোকৰ প্ৰভুৱে তেওঁলোকক শুভ-সংবাদ দান কৰিব নিজ সন্নিধানৰ কৰুণাৰ, আৰু (নিজ) সন্তুষ্টিৰ, আৰু তেওঁলোকৰ নিমিত্তে এনে উত্তানসমূহৰ যাৰ মাজত বিৰাজ কৰিব অনন্ত সুখ-সন্তোষ ।

২২। তাৰ মাজতে তেওঁলোক অৱস্থান কৰিব অনন্তকাল ; ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই, আত্মাবেই ওচৰত আছে মহান প্ৰতিদান ।

২৩। হে বিশ্বাসীসকল, যদি তোমালোকৰ পিতৃসকলে আৰু তোমালোকৰ ভ্ৰাতৃসকলে বিশ্বাসতকৈ অবিশ্বাসক বেছি ভাল পায়, তেওঁলোকক তোমালোকে বন্ধুৰূপে গ্ৰহণ নকৰিবা ; আৰু তোমালোকৰ মাজৰ যিবিলাকে তেওঁলোকক বন্ধুৰূপে গ্ৰহণ কৰে, অন্তিমকাৰী লোক^{১৯} সেই বিলাকেই ।

২৪। তুমি কোৱাঁ, তোমালোকৰ পিতৃবিলাক, আৰু তোমালোকৰ পুত্ৰ-বিলাক, আৰু তোমালোকৰ ভ্ৰাতৃবৃন্দ, আৰু তোমালোকৰ পত্নীবিলাক, আৰু তোমালোকৰ আত্মীয়স্বজন, আৰু যি ধন-সম্পত্তি তোমালোকে অৰ্জন কৰিহা, আৰু যি ব্যৱসা শিথিল হোৱাৰ তোমালোকে আশঙ্কা কৰা, এনে বাসস্থান-

১৭। ধৰ্ম্মৰ প্ৰকৃত অৰ্থ হৈছে, মন পৱিত্ৰ কৰা আৰু জীৱনত এটা ভাঙৰ পৰিবৰ্ত্তন ঘটোৱা । কিছুমান বীতি পালন কৰিলেই বে ধৰ্ম্মৰ উদ্দেশ্য সকল হ'ল এনে নহয় । নকামগীবিলাকে কা'ৰাৰ বস্ত্ৰ লৈছিল বাবে নিজকে হজ্জত (য) অৱগামী ঘূৰ্ণন-বিলাকতকৈ শ্ৰেষ্ঠ বুলি ভাবিছিল ।

১৮। 'বেহাদ' শব্দৰ অৰ্থ হৈছে, আত্মাৰ পথত কঠোৰ, অক্লান্ত চেষ্টা কৰা, ত্যাগ স্বীকাৰ কৰা, আৰু প্ৰয়োজন হলে ধৰ্ম্মকাৰ কাৰণে নিজৰ প্ৰাণ উৎসৰ্গ কৰা ।

১৯। এই আৱশ্যক যি অবিশ্বাসী আৰু গোষ্ঠিকবিলাকে মুচলমানবিলাকৰ সৈতে হুঁ চলাইছিল আৰু ধৰ্ম্মকাৰ কাৰণত বাধা দিছিল সিহঁতৰ লগত কোনো প্ৰকাৰ সম্বন্ধ ৰাখিবলৈ নিষেধ কৰিছে । কিন্তু এইবিলাকক এৰি আন অবিশ্বাসীবিলাকৰ সৈতে জাৱ আৰু সদয় ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ কোৱানে বিশেষকৈ আদেশ দিছে । চোৱাঁ, ৬০ : ২, ১০ ।

সমূহ যি তোমালোকে ভাল পোৱা,—এই সকলোবিলাক যদি তোমালোকৰ কাৰণে আত্মা আৰু তেওঁৰ বচলতকৈ, আৰু তেওঁৰ পথত সংগ্ৰাম কৰাতকৈ বেছি শ্ৰীতিৰ হয়, তেন্তে তোমালোকে আত্মাই নিজৰ মীমাংসা প্ৰকাশ কৰালৈকে অপেক্ষা^{১০} কৰাঁ ; আৰু আত্মাই অবাধ্য লোকবিলাকক পথ প্ৰদৰ্শন নকৰে।

ৰুকু ৪

যেহাদ কৰোঁতাৰিলাকৰ প্ৰতি আত্মাৰ বিশেষ সহায় ; মকানগৰ তোহীদৰ কেন্দ্ৰ ;

কা'বাখবীফৰ যত্ন লোৱাৰ ভাৰ মুচলমানবিলাকৰ ওপৰত স্তম্ভ

হ'ল ; যি ইছদী আৰু খুষ্টিয়ানে মুচলমানৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধত সহায়

কৰিছিল সেইবিলাকৰ বিৰুদ্ধেও যুদ্ধ কৰাৰ অল্পমতি।

২৫। স্বৰূপতে আত্মাই বহু যুদ্ধক্ষেত্ৰত^{১১} তোমালোকক সহায় কৰিছে, আৰু হুনাইন^{১২}-যুদ্ধৰ দিনাও (সহায় কৰিছিল)—যিদিনা তোমালোকৰ সংখ্যাৰ অধিকতাই তোমালোকৰ মনত অহঙ্কাৰ জন্মাইছিল, কিন্তু তাৰে তোমালোকৰ একো লাভ হোৱা নাছিল ; বৰং এই পৃথিৱী প্ৰশস্ত হোৱা সত্ত্বেও তোমালোকৰ নিমিত্তে সন্ধীৰ্ণ হৈ পৰিছিল ; ফলত তোমালোকে পিঠি দেখুৱাই পিছ হুঁহকি গৈছিল।

২০। ধৰ্ম্মৰ সৰ্ব্বদা আত্মীয়স্বজনৰ সৰ্ব্বদাতকৈ অধিক দৃঢ়। ধন-সম্পত্তি, ব্যৱসা-
বাণিজ্য, আৰু ইহলোকৰ মান-সন্মান ধৰ্ম্মতকৈ অধিক প্ৰিয় হব নোৱাৰে। ধৰ্ম্মৰক্ষাৰ
কাৰণে এই সকলো ত্যাগ কৰা মুচলিমৰ কৰ্ত্তব্য। ধৰ্ম্মৰ অল্পভাগৰ ইয়াতেই কঠোৰ পৰীক্ষা।

২১। 'মওৱাখ্বিন' শব্দৰ আছিল অৰ্থ জন্মস্থানসমূহ, স্থায়ীৰূপে বসবাস কৰা ঠাইসমূহ।
যুদ্ধক্ষেত্ৰত এই শব্দৰ প্ৰয়োগ হয়।—আ, য।

২২। হুনাইন উপত্যকা মকানগৰৰ পৰা ১৮ মাইল দূৰৈত অৱস্থিত। ৮ হিব্ৰীত
মক্তা-বিজয়ৰ পাছত হওৱাখ্বিন আৰু বনি-হকীকে মিত্ৰ খেলবিলাকৰ সহায় লৈ মক্তাৰ
বিৰুদ্ধে অভিযান চলাইছিল। হজ্ৰতে (খ) ১২,০০০ সৈন্য লৈ হুনাইনৰ ফালে যাত্ৰা
কৰিলে। শত্ৰুদলৰ মাজত নিপুণ ধনুৰ্দ্ধৰবিলাক আছিল। সিহঁতৰ আগত তিষ্ঠি
নোৱাৰি মুচলমান সৈন্য পিছ হুঁহকিবলৈ ধৰিলে। এনে সঙ্কটৰ সময়ত হজ্ৰতে (খ)
যাত্ৰা এশজন সৈন্য লৈ আগ বাঢ়িলে, আৰু ব্ৰজনাৰদৰ স্মৃতি দিলে, তোমালোক উত্ততি
আহাঁ : যই আত্মাৰ নবী, যই আত্মলুপ্তকালিৰ সন্তান। ফলত হঠাতে বণৰ অৱস্থাৰ পৰিবৰ্ত্তন
হ'ল। শত্ৰু পৰাস্ত হ'ল আৰু ৬০০ সৈন্য বন্দী হ'ল। আত্মাৰ বিশেষ সহায় নোহোৱা
হলে এনে সঙ্কটৰ সময়ত মুচলমানহে পৰাস্ত হ'লহেঁতেন।

২৬। পিছত আল্লাই নিজ বচুলৰ প্ৰতি, আৰু বিশ্বাসীসকলৰ প্ৰতি, নিজ ফালৰ পৰা শাস্তি অৱতীৰ্ণ কৰিছিল, আৰু এনে এদল সৈন্য নমাই পঠিয়াইছিল যিবিলাকক তোমালোকে দেখা পোৱা নাছিল।^{২৩} আৰু যিবিলাক অবিশ্বাসী হৈছিল সেইবিলাকক তেওঁ (এইদৰে) শাস্তি প্ৰদান কৰিছিল ; আৰু অবিশ্বাসীবিলাকৰ এয়ে প্ৰতিফল।

২৭। তাৰ পাছত আল্লাই যাৰ প্ৰতি ইচ্ছা তাৰ প্ৰতি নিজ কৃপাৰে সৈতে প্ৰত্যাবৰ্ত্তন কৰিব ; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

২৮। হে বিশ্বাসীসকল প্ৰকৃত কথা এয়ে, অংশীবাদীবিলাক (আধ্যাত্মিক-ৰূপে) অশুচি, গতিকে সিহঁতৰ (হিচাবে) এট বহুবৰ পৰা সিহঁত যেন পৱিত্ৰ মচ্‌যিদৰ ওচৰ নাচাপে ; আৰু তোমালোকে যদি দাবিদ্বাৰ^{২৪} আশঙ্কা কৰা, তেন্তে (জানিবা) আল্লাই ইচ্ছা কৰিলে নিজ কৃপা গুণে তোমালোকক সজ্জি-সম্পন্ন কৰিব ; বাস্তৱতে আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

২৯। পুথি পেলাবিলাকৰ মাজৰ যিবিলাকে আল্লাত আৰু শেষ দিনত বিশ্বাস নকৰে, আৰু তেওঁৰ বচুলে যি অবৈধ কৰিছে তাক অবৈধ বুলি গণ্য নকৰে আৰু সত্য ধৰ্ম্মৰ অনুবৰ্ত্তন নকৰে, সেইবিলাকৰ বিৰুদ্ধেও তোমালোকে যুদ্ধ কৰিবা,^{২৫} যেতিয়ালৈকে সিহঁতে নিজৰ অধীনতা স্বীকাৰ কৰি নিজ হাতেৰে যিজ্‌য়া^{২৬} আদায় নকৰে।

২৩। চোৰী, ৩:৮। নতুন প্ৰেৰণা, নতুন উত্তম আৰু উৎসাহ মুচলিম সৈন্যৰ মনত জন্মোৱা প্ৰকৃততে কিৰিখ্‌তাৰে কাম।

২৪। কা'বা তীৰ্থৰ উপলক্ষে নানা প্ৰকাৰে কোৰেইষৰ আৱ হৈছিল। পৱিত্ৰ মচ্‌যিদৰ তত্ত্বাৱধান মুচলমানবিলাকৰ হাতলৈ অহাত তেওঁলোকৰ মনত এই আপত্তি হৈছিল, যদি নতুন বোৰণা যতে এনে আৱ বন্ধ হৈ যায়, কা'বা বন্ধাৰ নিমিত্তে ধন ব্যয় কৰা কঠিন হৈ পৰিব।

২৫। ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ কিছুমানে কোৰেইষক আৰু আন আন উপজাতি-বিলাকক ইচ্‌লাবৰ বিৰুদ্ধে উচটাই দিছিল আৰু বৰ্ধৈ সহায় কৰিছিল। এইবিলাকৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰাৰ অজ্ঞপতি দিয়া হ'ল ; কিন্তু মুচলমানে আশ্বৰ্য্যকাৰে কৰিব পাৰিব, আপ বাঢ়ি প্ৰথমে যুদ্ধ কৰিব নোৱাৰিব।

২৬। যুদ্ধত বোগদানৰ পৰা অব্যাহতি-পাবৰ বিনিময় স্বৰূপ এই কৰ অমুচলমানে বাধ্যক আদায় কৰিছিল। জকাভৰ হাবতকৈ যিজ্‌য়াৰ হাব বহুত কম আছিল। হুবীয়া, নবীয়া, তিবোতা, ধৰ্ম্মবাজবিলাক এই কৰৰ পৰা বহিষ্ঠ আছিল।

ককু ৫

ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ মিশ্ৰ একেশ্বৰবাদ ; ইচলামৰ শত্ৰুপক্ষক তেওঁলোকৰ
সাহায্যদান ; ইচলামৰ শ্ৰেষ্ঠতা স্থাপন হজৰত বচুলৰ (খ) দ্বাৰা ; ধন ব্যয়
নকৰি সাঁচি থোৱা ধনৰ অপব্যয় ; চাৰিটা মাহ পৱিত্ৰ ;
তাৰ ভিতৰত ৰণ কৰা অবৈধ ।

৩০। আৰু ইহুদীবিলাকে কয়, এজৰা^{১৭} আল্লাৰ পুত্ৰ, আৰু খৃষ্টিয়ান-
বিলাকে কয়, মচীহ আল্লাৰ পুত্ৰ ; ই সিহঁতৰ নিজ মুখসমূহৰ কথা মাথোন ;
যিবিলাক আগতে অবিশ্বাসী হৈছিল সেইবিলাকৰ কথাৰহে সিহঁতে অনুকৰণ
কৰিছে। সিহঁতৰ প্ৰতি আল্লাৰ অভিশাপ^{১৮} পৰক। সিহঁতক কোনফালে ঘূৰাই
নিয়া হৈছে !

৩১। সিহঁতে আল্লাক এৰি নিজ শাস্ত্ৰজ্ঞবিলাকক আৰু নিজ মঠবাসী
সন্ন্যাসীবিলাকক আৰু মৰ্যমৰ পুত্ৰ মচীহক প্ৰভুৰূপে^{১৯} গ্ৰহণ কৰিছে, অথচ
সিহঁতক ইয়াকে মাথোন আদেশ দিয়া হৈছিল, সিহঁতে যেন একেজন উপাস্তৰ
আৰাধনা কৰে, যিজনৰ বাহিৰে আন উপাস্ত নাই ; সিহঁতে যে অইনক তেওঁৰ
সমানে উপাস্ত পাতি লৈছে তাৰ পৰা তেওঁ পৰম পৱিত্ৰ।

৩২। সিহঁতে নিজৰ মুখসমূহৰে ফু-মাৰি আল্লাৰ জেউতি জুৰাবলৈ ইচ্ছা
কৰে ; কিন্তু আল্লাই নিজ জেউতি পূৰ্ণ নকৰাকৈ নাথাকে, যদিও অবিশ্বাসী-
বিলাকে তাকে ভাল নাপায়।

৩৩। তেওঁৰেই নুপথ আৰু সত্য ধৰ্ম্মৰে সৈতে তেওঁৰ বচুলক প্ৰেৰণ

২৭। আব্বী ৰূপ 'উইজৰ। এজৰাক আল্লাৰ পুত্ৰ বোলা সন্তানৰ হিব্বী ৪৪
শতিকাত লোপ হ'ল। বেগানৰ (Ranan) মতে এজৰাৰ সময়ৰ পৰা ইহুদীধৰ্ম্মৰ পূৰ্ণ
গঠন হৈছে।

২৮। আল্লাৰ পুত্ৰ আছে বুলি বিশ্বাস কৰা মহাপাপ। চোৱাঁ, ১৯:২০, ২১ ; ইয়াত
কোৱা হৈছে, এনে গুৰুতৰ কথাত আকাশ ভাগি পৰে আৰু পৃথিৱী কাটি যায়।

২৯। সিহঁতে পুৰোহিতবিলাকক (high priests) আৰু সন্ন্যাসীবিলাকক
(monks) আল্লাৰ দ্বান দিহে, সিহঁতৰ কথা আল্লাৰ বাণী বুলি ভাবে, আৰু বৈধ অবৈধ কৰাৰ
অধিকাৰ সিহঁতৰ হাতত আছে বুলি বিশ্বাস কৰে। এনেবোৰ অন্ধ বিশ্বাস ইচলামৰ মতে
দোষ অমিশ্ৰ খিৰুক।

কৰিছে, যাতে তেওঁ তাৰ শ্ৰেষ্ঠতা সকলো ধৰ্ম্মৰ ওপৰত স্থাপন কৰে, ৩০ যদিও অংশীবাদীবিলাকে তাকে ভাল নাপায়।

৩৪। হে বিশ্বাসীসকল, সচাকৈয়ে শাস্ত্ৰজ্ঞবিলাকৰ আৰু মঠবাসী সন্ন্যাসী-বিলাকৰ^{৩১} বহুতে মানুহৰ ধন-সম্পত্তি অসত্যৰূপে গ্ৰাস কৰে, আৰু সিহঁতে আল্লাব পথৰ পৰা মানুহক প্ৰতিৰোধ কৰে। আৰু যিবিলাকে সোণ আৰু ৰূপ সাঁচি থয়, আৰু তাকে আল্লাব পথত ব্যয় নকৰে, সেইবিলাকক তুমি বহুগাণ্ঠ্যক শাস্তিৰ সংবাদ দিয়া।

৩৫। সেইদিনা^{৩২} সেই (সাঁচি খোৱা) ধন নবকৰ অগ্নিত তপত কৰা হ'ব ; আৰু তাৰে সৈতে সিহঁতৰ ৰূপালবোৰত আৰু সিহঁতৰ কাষবোৰত আৰু সিহঁতৰ পিঠিবোৰত (পুৰি) দাগ দিয়া হ'ব ; (তেতিয়া সিহঁতক কোৱা হ'ব,) যি তোমালোকে নিজৰ ভোগ কৰিবলৈ সাঁচি থৈছিল। এই বোৰেই ; গতিকে যি সাঁচি থৈছিল। তাৰে (আজি) সোৱাদ লোৱা।^{৩৩}

৩৬। বাস্তৱতে আল্লাই আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবী সৃজন কৰাৰ দিনৰে পৰা আল্লাব লিপিত তেওঁ নিৰ্ণয় কৰা মাহসমূহৰ গণনা হৈছে বাৰটা মাহ,^{৩৪} তাৰে মাজৰ চাৰিটা মাহ পৱিত্ৰ ; সেয়ে সঠিক নিয়ম, গতিকে এই কেইটা মাহৰ ভিতৰত (তাৰ পৱিত্ৰতা লঙ্ঘন কৰি) তোমালোকে নিজৰ প্ৰতি অশ্রদ্ধা নকৰিবা,

৩৭। সত্য ধৰ্ম্ম আল্লাব জ্যোতি ; ইয়াৰ দ্বাৰা সমগ্ৰ মানৱজাতিয়ে পোহৰলৈ আহিবৰ সুযোগ পায়। ইচ্ছামৰ শ্ৰেষ্ঠতা সকলো সময়তে যে প্ৰকাশ পাব এনে ভবিষ্যৎবাণী এই আয়ত্তত নিহিত আছে। ইচ্ছামৰ পূৰ্ণ বিকাশ মটাহে মো'উদ আৰু ইমাম মেহ্‌দীৰ সময়ত হ'ব, এই মত আহ্‌মদী 'উলমাসকলে প্ৰকাশ কৰিছে, আৰু বইদাৱী খ্বোক আৰু তুফ্‌চৌৰ আল্‌বানানতো এই কথাৰ উল্লেখ আছে।

৩৮। যি সময়ত ধৰ্ম্মনেতাবিলাক অনাচাৰী হ'ব তেওঁ সেই সময়তে নবী; বচুল, যিহুদি, মহাপুৰুষ সকলৰ আবিৰ্ভাৱ হয় ; এয়ে হৈছে আল্লাব সাধাৰণ নিয়ম।

৩৯। শেহ বিচাৰৰ দিন ; ক্ৰিয়ামতৰ দিন।

৪০। পৰকালৰ শাস্তি ইহকালৰ দুৰ্কাৰ্যৰ প্ৰতিৰূপ হ'ব। আল্লাব পথৰ আৰু মানুহৰ হিতসাধনৰ নিমিত্তে ব্যয় নকৰি ধন সাঁচি থোৱা অজ্ঞাৰ। বৰ্ত্তমান যুগতো অৰ্ধসকলৰ বোগ দেশে-বিদেশে ব্যাপি পৰিছে।

৪১। যব্ব, জুল্-কাব, জুল্-হব্ব, আৰু যব্ব-হব্ব। হজ্ৰত ইব্ৰাহিমৰ (আ) সময়ৰ পৰা আবাবিলাকে এই চাৰিটাবাহ পৱিত্ৰ বুলি গণ্য কৰিছিল আৰু যব্বৰ পৰা বিষত থাকিছিল। ইচ্ছামে এই চাৰিটা মাহৰ পৱিত্ৰতা বৰ্ণনা কৰে, আৰু জুল্-হব্ব মাহত যব্ব ৰূপ পৰিবৰ্ত্তন কৰি কা'বা খ্বোককেই তৌহীদৰ কেন্দ্ৰ ৰূপিত কৰে। চোৱা, ২ : ২৮।

আৰু যিদৰে অংগীবাৰীবিলাকে একেলগেই তোমালোকৰ সৈতে যুদ্ধ কৰিছে সেইদৰে তোমালোকেও একেলগেই সিহঁতৰ সৈতে যুদ্ধ কৰিবা,^{৩৫} আৰু জানি থোৱা, আল্লা ধৰ্ম্মপৰায়ণসকলৰ সঙ্গী।

৩৭। (পল্লিত্ৰ মাহ) পাছলৈ নিয়াটো অবিস্থাস বঢ়াই লোৱাৰ বাহিৰে একো নহয়; ইয়াৰ দ্বাৰা অবিস্থাসবিলাকক (আৰু বেছিকৈ) বিপথে নিয়াহে হয়; এটা বছৰত সিহঁতে যিটোমাহ বৈধ কৰে সেইটো মাহকে আন বছৰত অবৈধ কৰে, যাতে আল্লাই নিৰ্দিষ্ট কৰা পল্লিত্ৰ মাহৰ সংখ্যাৰ সৈতে সমন্বয় ৰাখিব পাৰে;^{৩৬} তাৰ ফলত যিটো মাহ আল্লাই অবৈধ কৰিছে তাকে সিহঁতে বৈধ কৰে; (এইদৰে) সিহঁতৰ কুকাৰ্য্যসমূহ সিহঁতৰ চকুত শোভনীয় হৈ পৰে। আৰু আল্লাই অবিস্থাসী লোকক সুপথ প্ৰদৰ্শন নকৰে।

ককু ৬

তবুকৰ অভিযান; দুৰ্ৱলচিতীয়াবিলাকৰ ৰণলৈ ওলাবলৈ অনিচ্ছা, ছৌৰ গুহাত হজ্জৰতৰ (হ) আৰু আবুৰকবৰ (ব) আল্লাৰ ওপৰত পূৰ্ণ ভৰসা; আল্লাৰ বাণী পূৰ্ণ হোৱা সুনিশ্চিত।

৩৮। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকৰ এনে অৱস্থা কয়, যেতিয়া তোমালোকক আদেশ দিয়া হয় আল্লাৰ পথত ৰণ কৰিবলৈ ওলাই যোৱা,^{৩৭}

৩৫। যদি অবিস্থাসী আৰববিলাকে পল্লিত্ৰ মাহৰ মৰ্যাদা নাৰাখি তোমালোকৰ সৈতে যুদ্ধ কৰে তোমালোকে আত্মৰক্ষা কৰিবলৈ যুদ্ধত প্ৰস্তুত হবা। যোৱা, ২:১৯৫ আৰু টা।

৩৬। অংগীবাৰীবিলাকে নিজৰ সুবিধামতে পল্লিত্ৰ মাহসমূহক আগপিছ কৰি লয়, যাতে তাৰ ভিতৰতে যুদ্ধ চলাব পাৰে। যুঁঠ সংখ্যা ঠিক ৰাখি পল্লিত্ৰ মাহবোৰ লবচৰ কৰে। সিহঁতে জানিও নজনা হয় যে বৈধ অবৈধৰ বিসীমা আল্লাই নিৰূপিত কৰি দিছে তাক নিজৰ সুবিধা অনুবিধা মতে আমি কেতিয়াও লঙ্ঘন কৰিব নোৱাৰোঁ।

৩৭। নৱম হিব্ৰীত তবুকৰ অভিযান ঘটিছিল। তবুক মদিনাৰ পৰা ৩৫০ মাইল দূৰৈত চিৰীয়াৰ দক্ষিণ প্ৰান্তৰ ওচৰত অৱস্থিত। বাইজেন্টাইন ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত আছিল চিৰীয়া আৰু পেলেটাইন। বাইজেন্টাইনৰ ৰজাই আৰব দেশ আক্ৰমণ কৰিবলৈ আয়োজন কৰিছে বুলি শুনি হজ্জৰতে সৈন্ত গোটাই তবুকৰ পিলে যাত্ৰা কৰিবলৈ আদেশ দিছিল। সেই সময়টো যুদ্ধৰ অনুকূল নাছিল। এহাতে জহৰ প্ৰকোপ, আন হাতে খেতি কাটিবৰ সময়। বহুতো মূলমান যুদ্ধলৈ ওলাবলৈ টান পাইছিল। অৱশেষত উদগনি দিয়াত ৩০,০০০ সৈন্ত এই অভিযানত যোগ দিছিল।

তোমালোকে' গধুৰ হৈ মাটিত পৰি লাগি থাকে। পৰকালতকৈ ইহকালৰ জীৱনত তোমালোক বেচি সন্তুষ্ট হৈছা নে? অথচ পৰকালৰ বিজ্ঞানিত ইহকালৰ জীৱনৰ ভোগ-উপভোগ অলপীয়া মাথোন।

৩৯। যদি তোমালোকে (বগলৈ) ওলাই নোযোৱা তেওঁ তোমালোকক ভোগ কৰিবলৈ দিব যজ্ঞগান্ধাৰক শাস্তি, আৰু তোমালোকৰ সলনি অইন এটা জাতিক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব; ৩৮ আৰু তোমালোকে তেওঁৰ কোনো ক্ষতি কৰিব নোৱাৰিবা; আৰু সকলো বস্তুৰ ওপৰত আল্লাৰ আছে মহান ক্ষমতা।

৪০। যদি তোমালোকে তেওঁক (বচুলক) সহায় নকৰা তেন্তে (স্বৰ্গ কৰ্বা) অবিখাসীবিলাকে (নগৰৰ পৰা) তেওঁক উলিয়াই দিওঁতে আল্লাইহে স্বৰূপতে তেওঁক সহায় কৰিছিল; তেতিয়া তুয়োজনে গুহাৰ ভিতৰত আশ্ৰয় লৈছিল; ৩৯ তুজনৰ মাজত তেওঁ আছিল এজন; তেওঁ নিজ সঙ্গীজনক কৈছিল, তুমি বেজাৰ নকৰিবা, ৪০ নিশ্চয় আল্লা আছে আমাৰ লগতে। শেহত তেওঁৰ প্ৰতি আল্লাই নিজ ফালৰ পৰা অৱতীৰ্ণ কৰিছিল শাস্তি; আৰু তেওঁক এনেবিলাক সেনা দি সহায় কৰিছিল যিবিলাকক তোমালোকে দেখা পোৱা নাছিল; আৰু অবিখাসীবিলাকৰ বাক্যক তেওঁ তুলনিয়া কৰিলে, আৰু যি আল্লাৰ বাক্য সেৱে উন্নত; আৰু আল্লাই শক্তিশালী, জ্ঞেষ্ঠ জ্ঞানী।

৪১। তোমালোক (বগলৈ) ওলাই যোৱা, লঘু ভাবলৈ আৰু গধুৰ ভাবলৈ; ৪১ আৰু আল্লাৰ পথত সংগ্ৰাম কৰা, নিজৰ ধন সম্পত্তি আৰু নিজৰ প্ৰাণসমূহ উৎসৰ্গ কৰি; সেয়ে তোমালোকৰ পক্ষে কল্যাণকৰ, যদিহে তোমালোকৰ জ্ঞান থাকে।

৩৮। চোৱা, ৪৮ : ৩৯। আল্লাৰ কাম বন্ধ নাথাকে। ইচ্ছাৰ সেৱাৰ স্বেৰূপ আল্লাই তোমালোকক দিছে; যদি তোমালোকে আওকাণ কৰা আল্লাই তোমালোকৰ ঠাইত অইন জাতিক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব আৰু সেই জাতিয়ে আল্লাৰ ইচ্ছা পূৰ্ণ কৰিব।

৩৯। যত্নৰ পৰা ৬ মাইল দূৰৈত পৰ্বতৰ ছোঁৱ গুহাত হজ্জতে (ব) আৰু তেওঁৰ বন্ধু আবুৰকবে (ব) আশ্ৰয় লৈছিল। তিনি দিন আৰু তিনি ৰাতি ইয়াত তেওঁ হজ্জলৈ লুকাই থাকিব লগীয়া হৈছিল।

৪০। হজ্জত আবুৰকবৰ প্ৰতি। সৰ্বনাশৰ পূৰ্বপৰ হজ্জত বচুলকো (ব) ল'লে ক'ভি নাই, "কিয়নো প্ৰত্যেক ল'কটৰ সময়ত তেওঁৰ অস্তব প্ৰতি আল্লাই দাঁতি দৰাইছিল।

৪১। (১) প্ৰচুৰ অস্ত্ৰলৈ নাইবা অলপ অস্ত্ৰলৈ। (২) লক লক বল বা ভাঙৰ ভাঙৰ বল বান্ধি।

৪২। লাভৰ আশা সন্ধ্যা আৰু ভ্ৰমণ চুটি হোৱা হলে সিহঁতে নিশ্চয় তোমাৰ অনুসৰণ কৰিলেহেঁতেন; কিন্তু যুদ্ধ যাত্ৰা সিহঁতৰ চকুত লাগিল কঠিন, দীঘলীয়া।^{৪২} অথচ সিহঁতে আল্লাৰ নাম লৈ শপত খাই কৈছিল, সন্ধ্যা হোৱা হলে আমিও তোমালোকৰ লগতে নিশ্চয় ওলাই পৰিলোঁহেঁতেন। (এনে কাৰ্য্য কৰি) সিহঁতে নিজ আত্মাসমূহৰহে ধ্বংস সাধন কৰিছে; আৰু সিহঁত যে নিশ্চয় মিথ্যাবাদী আল্লাই জানে।

ককু ৭

ভুক্তৰ যুদ্ধত বোগদান নকৰিবলৈ কপটাচাবীবিলাকৰ নানা ভবন চোৱা;

সিহঁতৰ বোগদান নকৰাটোৱে মুচলমানৰ নিমিত্তে ভাল, কিয়নো

সিহঁতৰ একান্ত ইচ্ছা আছিল, মুচলিম দলৰ মাজত

বিচ্ছেদ সৃষ্টি কৰা।

৪৩। আল্লাই তোমাৰ চিন্তা দূৰ কৰক।^{৪৩} সত্যবাদীবিলাকৰ সত্যতা তোমাৰ আগত সুস্পষ্ট নোহোৱালৈকে আৰু মিথ্যাবাদীবিলাকক তুমি চিনি নোপোৱালৈকে কিয় সিহঁতক (যুদ্ধলৈ যোৱাৰ পৰা অব্যাহতিৰ) অনুমতি দিছিল।?

৪৪। যিসকলে আল্লাত আৰু শেষ বিচাৰৰ দিনত বিশ্বাস কৰে সেইসকলে নিজৰ ধন-সম্পদ আৰু নিজৰ প্ৰাণসমূহ বিসৰ্জন দি সংগ্ৰামত যোগ দিয়াৰ পৰা (অব্যাহতিৰ) অনুমতি তোমাৰ পৰা নিবিচাৰে; আৰু ধৰ্মপৰায়ণসকলক আল্লাই ভালকৈ জানে।

৪৫। কেৱল সেইবিলাকেই তোমাৰ পৰা (অব্যাহতিৰ) অনুমতি বিচাৰে যিবিলাকে আল্লাত আৰু শেষ বিচাৰৰ দিনত বিশ্বাস নকৰে; কিয়নো সিহঁতৰ

৪২। বিদেশী যাত্ৰাৰ বিৰুদ্ধে অভিযান চলোৱা মুচলিমবিলাকৰ পক্ষে এয়ে প্ৰথম, যদিও যুদ্ধ ঘটিব প্ৰয়োজন নহল। ধৰ্মপৰায়ণসকলে সত্যৰ কাৰণে সকলো কষ্ট ভোগ কৰিবলৈ সাজু আছিল। কিন্তু নকৈ মুচলমান হোৱাবিলাকে আৰু কপটাচাবীবিলাকে বগলৈ নোলাবলৈ নানা ভবন চোৱা কৰিছিল।

৪৩। এইটো মোৰ পৰা কৰা নহয়, যথৰ্থ বাক্য হৈ,—ইয়াৰ বাজী। আল্লাই জোহাৰ সকলো কাম সমাধা কৰক।—আ, য়।

অস্তবসমূহ সন্দেহৰে^{৪৪} পৰিপূৰ্ণ; সেই দেখি সিহঁতে নিজৰ সন্দেহৰ মাজতে দোষোৰমোৰ অৱস্থাত পৰি থাকে।

৪৬। আৰু বৰ্ণলৈ ওলাবলৈ ইচ্ছা কৰা হলে তাৰ কাৰণে সিহঁতে কিছু পৰিমাণে নিশ্চয় আয়োজনো কৰিলেহেঁতেন; কিন্তু সিহঁতৰ পক্ষে বৰ্ণলৈ ওলাই যোৱা আশাই ভাল পোৱা নাছিল;^{৪৫} গতিকে তেওঁ সিহঁতক পিছ হুঁহুৰি থাকিবলৈ দিলে; আৰু সিহঁতক যেন কোৱা হৈছিল, (ঘৰতে) বহি ধৰ্ম্মবিলাকৰ লগতে তোমালোকো বহি থাকাঁ।

৪৭। তোমালোকৰ লগতে সিহঁতো (বৰ্ণলৈ) ওলোৱা হলে সিহঁতে তোমালোকৰ আত্মবৰ্ণিহে বুদ্ধি কৰিলেহেঁতেন, আৰু তোমালোকৰ মাজত বিচ্ছেদ সৃষ্টি কৰিবৰ অৰ্থে সিহঁতে তোমালোকৰ দলৰ মাজেদি ল'ৰা-চাপৰাহে কৰিলেহেঁতেন;^{৪৬} আৰু তোমালোকৰ মাজতো এনেবিলাক আছিল যিবোৰকে সিহঁতৰ কু-কথাৰ কাণ দিলেহেঁতেন; আৰু অস্তাবসাবীবিলাকক আশাই ভালকৈ জানে।

৪৮। স্বৰূপতে ইতিপূৰ্বেও সিহঁতে বিচ্ছেদ সৃষ্টি কৰিবলৈ বিচাৰিছিল, আৰু তোমাৰ কাৰ্য্যসমূহ ওলট-পালট কৰিবলৈ অভিসন্ধি পাজিছিল;^{৪৭} সিহঁতৰ অনিচ্ছা সত্ত্বেও সত্যৰ আগমন হ'ল, আৰু আশাৰ মীমাংসা প্ৰস্তুতি হৈ পৰিল।

৪৯। আৰু সিহঁতৰ মাজত এনে মানুহো আছিল যি ইয়াকে কৈছিল, মোক (ইয়াতে থাকিবলৈ) অনুমতি দিয়। আৰু মোক পৰীক্ষাত নেপেলাবা;^{৪৮} অথচ এনেবিলাক মানুহ এতিয়াও পৰীক্ষাত পৰি আছে। আৰু অবিদ্বাসী-বিলাকক নিশ্চয় নবকে আগুৰি ধৰিব।

৫০। তোমাৰ মঙ্গল ঘটিলে সিহঁতে বেজাৰ কৰে; কিন্তু যদি তোমাৰ ওপৰত কোনো বিপদ পৰে সিহঁতে কয়, স্বৰূপতে ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ নিমিত্তেই

৪৪। সিহঁতৰ বিশ্বাস দুৰ্জল দেখি সিহঁতে বিবাং কৰিব নোৱাৰিছিল, হৃৎকণ্ঠ (ব) আহ্বান শুনি বৰ্ণলৈ ওলাব লাগে নে নালাগে।

৪৫। ইহঁতে অব্যাহতিৰ অনুমতিও লোৱা নাছিল; এনেদৰে ঘৰতে বহি থাকিল।

৪৬। সিহঁতে নানা কথা উলিয়াই হুচলমান সৈন্তদলৰ একতা ভাঙি যোব কতি কৰিলেহেঁতেন।

৪৭। কিছুমান ৰূপটাকাৰীয়ে এনে কথাও বটাইছিল, এইবাব হৃৎকণ্ঠ (ব) হুচল পৰা উভতি নাহিব।

৪৮। সি কৈছিল, মোৰ সাধাৰণ অসীম কাৰ্য্য লোৱা মোক পৰীক্ষাত নেপেলাবা নহয় নে ?

আগৰে পৰা আমি যত্ন লৈছিলোঁ;^{৪৯} আৰু (ইয়াকে কৈ) সিহঁত প্ৰফুল্ল মনেৰে উভতি যায়।

৫১। তুমি কোৱাঁ, আমাৰ নিমিত্তে আল্লাই যি লিপিবদ্ধ কৰি থৈছে তাৰ বাহিৰে কোনো বিপদ আমাৰ ওপৰত কেতিয়াও নপৰে; তেওঁৰেই আমাৰ সংৰক্ষক; আৰু বিশ্বাসীসকলে তেওঁৰেই ওপৰত ভৰসা ৰখা উচিত।

৫২। তুমি কোৱাঁ, আমাৰ পক্ষে দুইটিৰ এটি মঙ্গলৰ^{৫০} বাহিৰে আন (কোনো দুৰ্ঘটনাৰ) অপেক্ষা কৰিছা নেকি? কিন্তু আমি তোমালোকৰ সপক্ষে ইয়াৰে অপেক্ষা কৰিছোঁ যে আল্লাই নিজ ফালৰ পৰা নাইবা আমাৰ হাতসমূহ দ্বাৰা তোমালোকক শাস্তি প্ৰদান কৰে; এতেকে তোমালোকে অপেক্ষা কৰাঁ; আমিও তোমালোকৰ লগতে অপেক্ষা কৰি থাকিম।

৫৩। কোৱাঁ, তোমালোকে নিজ ইচ্ছা বা অনিচ্ছাবে ধন ব্যয় কৰাঁ; তোমালোকৰ পৰা এনে ধন কেতিয়াও গ্ৰহণ কৰা নহব;^{৫১} (কিয়নো) নিশ্চয় তোমালোক অবাধ্য জাতি।

৫৪। আৰু সিহঁতৰ অৰ্ধদান সিহঁতৰ পৰা গৃহীত নোহোৱাৰ প্ৰতিবোধ ইয়াৰ বাহিৰে একো নাই যে সিহঁতে আল্লাত আৰু তেওঁৰ বচুলত অবিশ্বাস কৰিছে, আৰু সিহঁতে বেতিয়া নমাজলৈ আহে এলেহুৱা হৈছে আছে, আৰু (ধৰ্ম্মৰ কাৰণে) সিহঁতে অনিচ্ছাবেহে ধন ব্যয় কৰে।

৫৫। এতেকে সিহঁতৰ ধন সম্পত্তিয়ে আৰু সিহঁতৰ সম্ভান-সম্ভতিয়ে তোমাক যেন বিস্মিত নকৰে; আল্লাই ইয়াকেহে ইচ্ছা কৰিছে, পাৰ্থিৱ জীৱনত সিহঁতক এই বিলাকৰ দ্বাৰা শাস্তি দিব আৰু অবিশ্বাসী অৱস্থাতেই যেন সিহঁতৰ প্ৰাণসমূহৰ প্ৰয়াণ হয়।

৫৬। আৰু সিহঁত নিশ্চয় তোমালোকৰ মাজৰেই বুলি সিহঁতে আল্লাৰ নাম লৈ পাপত খায়, অথচ সিহঁত তোমালোকৰ মাজৰ নহয়; বৰং সিহঁত এটা ভয়াভূৰ^{৫২} জাতি।

৪৯। —আৰু তাৰ কলত আমি বিপদৰ পৰা সাৰিলোঁ।

৫০। বুদ্ধত অৱলাভ অথবা প্ৰাণ বিসৰ্জন দি 'মহাদত্ত' (martyrdom) লাভ।

৫১। কপটাচাৰীবিলাকৰ পৰা হত্বভেদে (ব) অকাত-বৈতুল্মালৰ নিমিত্তে গ্ৰহণ নকৰিছিল। অকাত দিয়া প্ৰকৃত বিশ্বাসীৰহে অধিকাৰ। চোৱাঁ পিতৃত অহা আৱত্ত।

৫২। কপটাচাৰীবিলাকৰ সাহ ৰকা হলে বুদ্ধলিৰ্ নমাজৰ পৰা প্ৰকাত্তে ওলাই প'লহেভেন।

৫৭। সিহঁতে কোনো আশ্রয়-স্থল বা (পৰ্বতৰ) গুহাসমূহ অথবা লুকাই সোমাবৰ এটা বাট দেখা পোৱা হলে তালৈকে সিহঁতে হৰা-মুৰাকৈ ল'ৰি গ'লহেতেন।

৫৮। আৰু সিহঁতৰেই ভিতৰত এনেবিলাক মানুহো আছে যিবিলাকে দান-বিতৰণ সম্বন্ধে ভোমাক দোষাৰোপ কৰে ; কিন্তু দানৰ ভাগ সিহঁতকো যদি দিয়া হয় তেন্তে সিহঁতে সন্তোষ লাভ কৰে, আৰু যদি সিহঁতক তাৰ ভাগ দিয়া নহয়, চোৱাঁ, সিহঁতে কেনেকৈ অসন্তুষ্টি প্ৰকাশ কৰে।

৫৯। আৰু (সিহঁতৰ পক্ষে কেনে মঙ্গলজনক আছিল) যদি সিহঁত আল্লাই আৰু ডেওৰ বচুলে সিহঁতক যি দান কৰিছে তাতে সন্তুষ্ট থাকি এইদৰে ক'লেহেতেন, আল্লাই আমাৰ নিমিত্তে যথেষ্ট, আল্লাই শীঘ্ৰে নিজ বদান্ততাৰে আৰু ডেওৰ বচুলেও ইয়াতোকৈ অধিক দান আমাক দিব ; নিশ্চয় আমি কেৱল আল্লাৰ ফাললৈ আগ্ৰহৰে যু কৰিছোঁ।^{৫৩}

ককু ৮

জকাতৰ ধন ব্যয় সম্বন্ধে আল্লাৰ বিধান ; নবিৰ মনত কষ্ট দিয়া

ডাঙৰ দোষ ; কপটাচাবীবিলাকৰ সকলো গুপ্ত কথা

আল্লাই প্ৰকাশ কৰিব।

৬০। নিৰ্দিষ্ট দান^{৫৪} হৈছে কেৱলমাত্ৰ দৰিদ্ৰ আৰু অভাৱগ্ৰস্তবিলাকৰ^{৫৫} নিমিত্তে, আৰু তাৰে নিয়ন্ত্ৰণ কৰা কৰ্মচাৰীবিলাকৰ নিমিত্তে, আৰু যিবিলাকৰ অস্তবসমূহ (ধৰ্ম্মৰ প্ৰতি) আকৃষ্ট কৰা আৱন্তক সেইবিলাকৰ নিমিত্তে, আৰু দাসবিলাকৰ মুক্তিদানৰ নিমিত্তে, আৰু ধৰ্ম্মবিলাকৰ (সাহায্যৰ) নিমিত্তে, আৰু আল্লাৰ পথত^{৫৬} (ব্যয় কৰিবৰ) নিমিত্তে, আৰু পথিকবিলাকৰ (কষ্ট

৫৩। বিসকলৰ বিশ্বাস হ'ল আৰু নিৰ্ভৃত সেইসকলেহে এইদৰে ক'ব পাৰে।
কপটাচাবীবিলাকৰ বুধৰ পৰা এনে কথা ওলাব নোৱাৰে।

৫৪। ইয়াত 'জকাত'ৰ অৰ্থ হৈছে বাধ্যমূলক দান, জকাত। চোৱাঁ, ৪: ৫।

৫৫। যিবিলাক দৰিদ্ৰ আৰু নিঃসহায়, নিজৰ জীৱিকা অৰ্জন কৰিবলৈ অসমৰ্থ, সেইবিলাক হৈছে 'ককু' (কৰ্মীৰ বহুৱচন) ; যিবিলাকৰ অৰ্জন কৰিবৰ ক্ষমতা আছে, কিন্তু সুবোধ আৰু সুবিধা নাপাই অকাৰিলা হৈ পৰি আছে, সেইবিলাকৰ 'মিক্ৰীল' বোলে।

৫৬। যেনে বিহাৰ অথবা ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰৰ মহান কাৰ্য।

দূৰ কবিবৰ) নিমিত্তে;—এয়ে আল্লাই নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা বিধান; আৰু আল্লা সৰ্বজ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

৬১। আৰু সিহঁতৰ মাজৰ কিছুমানে নবিক কষ্ট দিয়ে আৰু কয়, তেওঁ যাবে তাৰে কথাত কাণ দিয়ে; তুমি কোৱাঁ, তেওঁ যদি সকলোৰে কথাত কাণ দিয়ে ই বৰং তোমালোকৰ পক্ষে মঙ্গলজনক; ৫৭ তেওঁ আল্লাত বিশ্বাস কৰে, আৰু তোমালোকৰ মাজৰ যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে সেইসকলৰ নিমিত্তে তেওঁ ককণা স্বৰূপ; আৰু আল্লাৰ প্ৰেৰিত বচুলক যিবিলাকে কষ্ট দিয়ে ৫৮ সেইবিলাকে ভোগ কৰিব যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি।

৬২। তোমালোকক সন্তুষ্ট কৰিবৰ অভিপ্ৰায়ে সিহঁতে আল্লাৰ নাম লৈ তোমালোকৰ আগত শপত খায়; অথচ আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ অধিক অধিকাৰ যে সিহঁতে তেওঁক ৫৯ (বচুলক) সন্তুষ্ট কৰে, যদিহে সিহঁত সচাকৈয়ে বিশ্বাসী।

৬৩। সিহঁতে জনা নাই নে, যেয়ে আল্লাৰ আৰু তেওঁৰ বচুলৰ বিকছাচৰণ কৰে তাৰ নিমিত্তে আছে নৰকৰ অগ্নি যাৰ মাজত সি বহুকালৰ নিমিত্তে থাকিব লাগিব? সেয়ে হৈছে বিষম অৱমাননা।

৬৪। কপটাচাৰীবিলাকে সিহঁতৰ বিষয়ে এনে এটা চুৰা অৱতীৰ্ণ হ'ব বুলি আশঙ্কা কৰে যি সিহঁতৰ অন্তৰসমূহৰ ভিতৰৰ কথা সিহঁতৰ আগত প্ৰকাশ কৰিব; তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে উপহাস কৰি থাকা; বাস্তৱতে যি কথালৈ তোমালোকে আশঙ্কা কৰিছা তাকে আল্লাই (পোহৰলৈ) উলিয়াই আনিব।

৬৫। আৰু তুমি সিহঁতক সুধিলে সিহঁতে নিশ্চয় ক'ব, আমি উপহাস আৰু ধেমালিহে কৰিছিলোঁ; তুমি কোৱাঁ, কি! তোমালোকে আল্লা আৰু তেওঁৰ নিদৰ্শনসমূহ আৰু তেওঁৰ বচুল সম্বন্ধে উপহাস কৰিছিলো নে?

৬৬। তোমালোকে চেনু বিচাৰি জুলিয়াবা; সচাকৈয়ে তোমালোকে বিশ্বাস স্থাপন কৰাৰ পাছত পুনৰ অবিশ্বাস কৰিব লাগিছা; তোমালোকৰ মাজৰ

৫৭। তেওঁ সকলোৰে কথা শুনি যি প্ৰচণ্ড তাকেহে গ্ৰহণ কৰে।

৫৮। তেওঁৰ বিৰুদ্ধে মিছা অপবাদ আৰোপ কৰি।

৫৯। বচুলৰ (ব) কথা মতে চলিলে আল্লাক সন্তুষ্ট কৰা হয়। যিবিলাক ৩৩, কপটাচাৰী সিহঁতে আল্লা আৰু বচুলক সন্তুষ্ট নকৰি সমাজৰ অনসাধাৰণৰ সন্মুখি অভিবলৈ চোৱা কৰে।

এদলক^{৬০} কমা কবিবলৈ যদিও আমি প্ৰস্তুত, অইন এদলক আমি নিশ্চয় শাস্তি দিম, কিয়নো সিহঁত প্ৰকৃততে অপৰাধী আছিল।

ককু ৯

কপটাচাৰীবিলাকৰ কু-প্ৰভৃতি; সিহঁতৰ প্ৰতি আত্মাৰ অভিসম্পাত; বিধাসী-
সকলৰ গুণসমূহ; স্বৰ্গৰ প্ৰেৰণাত্মক হুখ আত্মাৰ সম্বন্ধিত।

৬৭। পুৰুষ ভগুবিলাক আৰু নাৰী ভগুবিলাকৰ ইদল সিদলৰেই নিচিনা; সিহঁতে অসংকাৰ্য্য কবিবলৈ আদেশ দিয়ে আৰু সংকাৰ্য্য কবিবলৈ নিষেধ কৰে; আৰু নিজৰ হাতসমূহ বদ্ধ কৰি ৰাখে;^{৬১} সিহঁতে আত্মাক পাহৰিছে, সেই দেখি আত্মায়ো সিহঁতক এৰি দিছে:^{৬২} যিবিলাক ভগু নিশ্চয় সিহঁতেই বিবোধী।^{৬৩}

৬৮। পুৰুষ ভগুবিলাক আৰু নাৰী ভগুবিলাকলৈ, আৰু অবিধাসী-বিলাকলৈ আত্মাই নবকৰ অগ্নিৰ প্ৰতিপ্ৰতি দিছে; তাতেই সিহঁতে স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব; এনে শাস্তিয়ে সিহঁতৰ নিমিত্তে যথেষ্ট; তাৰ উপৰিও আত্মাই নিজ কৰণাৰ পৰা সিহঁতক বঞ্চিত কৰিছে;^{৬৪} আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে আছে অবিৰাম শাস্তি,—

৬৯। সেইবিলাকৰ দৰে যিবিলাক ভোমালোকৰ পূৰ্ববৰ্ত্তী আছিল; সিহঁত ভোমালোকতকৈয়ো অধিক শক্তিশালী আছিল, আৰু সিহঁতৰ ধন-সম্পদ আৰু সম্ভানসম্ভতিও বেচি আছিল। পিছত সিহঁতে নিজৰ ভাগ কিছুকাল

৬০। ভগুবিলাকৰ কিছুমানে নিজৰ আচৰণ পৰিবৰ্ত্তন কৰি প্ৰকৃততে বিধাসী হৈ পৰিছিল। ইয়াত এই দলৰে নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে।

৬১। আত্মাৰ পৰা বৰ্ণৰ কাৰণে ধন ব্যয় নকৰে।

৬২। শব্দ একেটা, নিচয়ান। আচল অৰ্থ হৈছে পাহৰা; কিন্তু আত্মা সৰ্বজ্ঞ, ব'ত তেওঁৰ সম্বন্ধে এই শব্দ ব্যৱহাৰ হৈছে, ত'ত অৰ্থ কবিতা লাগিব, এৰি দিয়া পৰিত্যাপ কৰা।—বা।

৬৩। কপটাচাৰীবিলাকৰ কু-প্ৰভৃতিবোৰ এই জায়তত বৰ্ণাইছে। আগলৈ ৭১ আৱণ্টত বিধাসীসকলৰ গুণসমূহ উল্লেখ হৈছে।

৬৪। 'লা'নত' শব্দৰ অৰ্থ আত্মাৰ গৰিহান আৰু কৰণাৰ পৰা হুখ কৰা। তাকেই আত্মাৰ অভিসম্পাতো বুজিব পাৰি।

উপভোগ কৰিছিল আৰু ভোমালোকেও নিজৰ ভাগ কিছুকাল উপভোগ কৰিছিল, অৰিকল সেইদৰে যিদৰে ভোমালোকৰ পূৰ্ববৰ্ত্তীবিলাকে নিজ নিজ অংশ কিছুকাললৈ ভোগ কৰিছিল; আৰু সিহঁতে যেনেকৈ বৃথা কথাত^{৬৫} মগ্ন থাকিছিল, তেনেকৈ ভোমালোকেও বৃথা কথাত মগ্ন আছিল। সেইবিলাকৰে কাৰ্য্যসমূহ ইহকাল আৰু পৰকালত নিষ্ফল হব; আৰু সেইবিলাকেই হৈছে ক্ষতিগ্ৰস্ত লোক।

৭০। সিহঁতলৈ সেইবিলাকৰ বাতৰি অহা নাই নে যিবিলাক সিহঁতৰ পূৰ্বগামী আছিল,—মুহ 'আৰু আদ আৰু হুমুদৰ জাতি, আৰু ইব্রাহিমৰ জাতি, আৰু মদয়নৰ অধিবাসীবিলাক, আৰু ভালেমান ধ্বংস হোৱা নগৰ ১৬৬ সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহিছিল সিহঁতৰ বচলসকল মুম্পট প্ৰমাণসমূহৰে সৈতে; গতিকে সিহঁতৰ প্ৰতি আল্লাই যে অশ্ৰয় কৰিছিল ই অসম্ভৱ, বৰং সিহঁতে নিজৰ প্ৰতি নিজেইহে অশ্ৰয় কৰিছিল।

৭১। আৰু বিশ্বাসী আৰু বিশ্বাসিনীবিলাক পৰম্পৰ পৰম্পৰৰ বন্ধু; তেওঁলোকে সংকাৰ্য্য কৰিবলৈ আদেশ দিয়ে আৰু অসংকাৰ্য্য কৰিবলৈ বাধা কৰে; আৰু তেওঁলোকে নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰে আৰু জকাত দান কৰে; আৰু তেওঁলোক আল্লা আৰু তেওঁৰ বচলৰ বাধ্য হৈ থাকে; এইসকলৰ প্ৰতি নিশ্চয় আল্লাই নিজ ককণা^{৬৭} প্ৰদৰ্শন কৰিব; নিশ্চয় আল্লা ক্ৰমতাশালী, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

৭২। বিশ্বাসী পুৰুষ আৰু নাৰীসকলক আল্লাই এনে উদ্ভাৱনসমূহৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে যাব ভলদি জুবিলীক বৈ যায়, তাতেই তেওঁলোক স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব; আৰু (তেওঁ প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে) অনন্ত উদ্যানসমূহ থকা পৱিত্ৰ বাসস্থানবিলাকৰ; আৰু সকলোতকৈ শ্ৰেষ্ঠ (স্বৰ্গ-স্থ) হব আল্লাৰ সন্ততি;^{৬৮} এয়ে মহান মনোবধ সফলতা।

৬৫। সত্যৰ বিৰুদ্ধে আৰু অসত্যৰ পক্ষে দীৰ্ঘলীয়া আলোচনা আৰু ভৰ্ক কৰা। যিবিলাকে অথবা ভৰ্ক কৰি দিন কটায় সেইবিলাকে সত্য চুৰি নাপায়।

৬৬। যেনে চব্দ আৰু গম্বা। চোৰী, ১৫ : ৭৫।

৬৭। লানন্তৰ বিপৰীত; চোৰী ওপৰৰ টী ৭১। কণটাচাবীৰ ভাগত আছে আল্লাৰ ককণাৰ পৰা বহিৰ্গত হোৱা, আৰু বিশ্বাসীসকলৰ প্ৰতি বৰ্ণন হয় আল্লাৰ ককণা।

৬৮। ইচ্ছাশক্তিৰ দ্বাৰা স্বৰ্গ হৈছে বিভোপন স্থান ঠাই। আৰু স্বৰ্গত শ্ৰেষ্ঠতম স্থান হব আল্লাৰ সন্ততি। এই স্থানেই সকলো স্থানকে বিৱৰ্ত্তি ৰাখিব।—চোৰী, ১৮ : ৯।

ককু ১০

কপটাচাবীবিলাকৰ বিক্ৰাচৰণ; সিহঁতৰ অভিসন্ধিৰ নিষ্ফলতা; সিহঁতৰ
প্ৰতিজ্ঞাভঙ্গ; সিহঁত আত্মাৰ কৰ্মৰ পৰা বঞ্চিত।

৭০। হে নৰি, অবিধাসীবিলাক আৰু কপটাচাবীবিলাকৰ^{৬১} বিক্ৰে
তুমি সংগ্ৰাম চলাই যোৱা, আৰু সিহঁতৰ সৈতে তোমাৰ ব্যৱহাৰ কঠোৰ^{৭০}
কৰিবা, আৰু (জানিবা) নবকেই সিহঁতৰ আশ্ৰয়স্থল, আৰু সেয়ে প্ৰত্যাবৰ্ত্তনৰ
নিকট ঠাই।

৭৪। সিহঁতে এনে কথা কোৱা নাই বুলি আত্মাৰ নাম লৈ শপত খায়;
কিন্তু অবিধাসমূলক কথা সচাকৈয়ে সিহঁতে কৈছিল; আৰু ইচ্ছাম গ্ৰহণ
কৰাৰ পিছতো সিহঁতৰ আচৰণ আছিল অবিধাসী বিলাকৰ; আৰু সিহঁতে
যিহকে সঙ্কল্প কৰিছিল তাত সফলমনোৰ্থ হোৱা নাছিল;^{৭২} আৰু সিহঁতৰ
বিক্ৰাচৰণৰ ইয়াৰ বাহিৰে কি কাৰণ হ'ব পাৰে যে সিহঁতক আত্মাই নিজ
কৃপাশূণ্য আৰু তেওঁৰ বচুলে সম্পদশালী^{৭৩} কৰিছিল? এতিয়াও যদি সিহঁতে
অজ্ঞতাৰূপ কৰে ই সিহঁতৰ পক্ষে মঙ্গলজনক হ'ব; কিন্তু যদিহে সিহঁত ভুবি
যায়, আত্মাই সিহঁতক ইহকাল আৰু পৰকালত দিব যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি; আৰু
পৃথিবীত সিহঁতৰ নিমিত্তে নাথাকিব কোনো বন্ধু নাইবা কোনো সহায়
কৰোঁতা।

৭৫। আৰু সিহঁতৰ মাজত এনে কিছুমান আছিল যিবিলাকে

৬৯। এই আৱততো আত্মবাক্য বুজহে বুজাইছে। যি অবিধাসীবিলাকে
মূলমানবিলাকৰ বিক্ৰে বুদ্ধ কৰিছিল, আৰু যি তত্ত্ববিলাকে সিহঁতৰ সহায় কৰিছিল
সিহঁতৰ বিক্ৰে সংগ্ৰাম চলাবৰ অজ্ঞপতি দিয়া হৈছে।

৭০। কাৰণ ইয়াত কোমলতাৰ ঠাই নাই। কিন্তু তাৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে
সিহঁতৰ প্ৰতি অজ্ঞান আৰু অত্যাচাৰ কৰা যুক্তত।

৭১। হজ্জ্বত মহম্মদক (ব) বহাদ (বধ) কৰিবলৈ সিহঁতে বাৰ পৰ নাই চেষ্টা
কৰিছিল, কিন্তু সকলো চেষ্টা বিফল হ'ল।

৭২। ইচ্ছাম প্ৰচাৰৰ লগে লগে বজা আৰু বহিৰা ব্যৱস্থা-বাণিজ্যৰ কেন্দ্ৰ হৈ
পৰিছিল। তাৰ উপৰি ধৰ্ম্মবতৰ ধৰ্ম্ম লাভ কৰি বহু লোক ধনী-বানী হৈ উঠিছিল। গতিকে
বিক্ৰাচৰণৰ কোনো কাৰণেই নাছিল।

আল্লাৰ সৈতে এই বুলি চুক্তি কৰিছিল; তেওঁ যদি আমাক নিজ কৃপাৰ^{১৩} ভাগ দান কৰে তেন্তে আমি নিশ্চয় দান-দক্ষিণা কৰিম, আৰু আমি নিশ্চয় ধাৰ্মিকসকলৰ মাজৰ হম।

৭৬। কিন্তু যেতিয়া তেওঁ নিজ কৃপাৰ কিছু ভাগ সিহঁতক দান কৰিলে তেতিয়া সিহঁতে তাকলৈ কপিণালি কৰিব ধৰিলে; ^{১৪} আৰু সিহঁত বিৰোধী হৈ (সেই চুক্তিৰ পৰা) ঘূৰি গ'ল।

৭৭। তাৰ ফলত তেওঁ সিহঁতৰ অন্তৰসমূহ এনে কপটেৰে পৰিপূৰ্ণ কৰিলে যি তেওঁৰে সৈতে সিহঁতৰ সাক্ষাৎ হোৱা দিনালৈকে বিচ্যুতমান থাকিব; ^{১৫} ইয়াৰ কাৰণ এই সিহঁতে আল্লাক যি প্ৰতিজ্ঞা দিছিল তাকে ভঙ্গ কৰিলে, আৰু এই হেতু যে সিহঁতে মিছা মাতিব ধৰিছিল।

৭৮। সিহঁতে জানিব পৰা নাই নে, সিহঁতৰ মনত নিহিত থকা ভাব আৰু সিহঁতৰ গুপ্ত মন্ত্ৰণা সকলোখিনি আল্লাই জানে, আৰু সমগ্ৰ অদৃশ্য বিষয়ে আল্লাৰ জ্ঞান সম্পূৰ্ণ।

৭৯। দান দিবলৈ যি বিধাসীসকল অতিশয় অল্পবাকী সেইসকলক যিবিলাকে দোষাৰোপ কৰে, আৰু যিসকল নিজ পৰিশ্ৰমৰে অৰ্জন কৰা সমূলৰ অধিক দান কৰিবলৈ অক্ষম সেইসকলক যিবিলাকে উপহাস কৰে^{১৬} সেইবিলাকক আল্লাই নিজে উপহাসৰ প্ৰতিফল দিব, আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে থাকিব যজ্ঞপাদায়ক শাস্তি।

৮০। তুমি সিহঁতৰ হৈ ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰা অথবা সিহঁতৰ হৈ ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা নকৰা (দুয়ো একে কথা); সিহঁতৰ হৈ যদি তুমি সন্তৰ বাবো

৭০। 'কবুল'ৰ অৰ্থ কৃপা, অহুগ্ৰহ। কোষণৰ অনেক ঠাইত ধন সম্পত্তি আৰু ঐশ্বৰ্য্যক আল্লাৰ কবুল (কৃপা) বোলা হৈছে।

৭৪। আল্লাৰ আগত প্ৰতিজ্ঞা কৰিছিল, সিহঁতে ধনী হলে ধৰ্মৰ নিমিত্তে ধন মুক্ত হাওঁতে ব্যয় কৰিব। কিন্তু যেতিয়া সিহঁত ধনী হ'ল, সেই প্ৰতিজ্ঞা পাহৰি ধন সাঁচিবহে ধৰিলে।

৭৫। কপটাচাৰীবিলাকে এটা পাপ চাকিবলৈ গৈ আৰু এটা গুৰুতৰ পাপ কৰে। শেহত পাপৰ পৰা সাৰিবলৈ সিহঁতৰ শক্তি নোহোৱা হয়।

৭৬। বাইজেক্টাইন সাম্ৰাজ্যৰ বিৰুদ্ধে যেতিয়া তুৰ্কৰ যুদ্ধৰ আয়োজন কৰা হয়, সকলোৱে যুদ্ধৰ কাৰণে আশ্ৰয়ৰে বৰঙনি দিছিল। এনেকি দুখীয়া মুচলিমেও যি পাৰিছিল তাকে আনি আগ বঢ়াইছিল। তেওঁবিলাকে বৰঙনি নিদি সকলো বিধাসীকে বিদ্ৰূপ হে কৰিছিল।

ক্ষমা ভিক্ষা কৰা সিহঁতক আল্লাই কেতিয়াও ক্ষমা নকৰে,^{১১} কিয়নো সিহঁতে আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলত অবিশ্বাস কৰি বিকছাচৰণ কৰিছিল; আৰু (আল্লাৰ বিধান এই) বিদ্ৰোহী জাতিক আল্লাই কেতিয়াও সুপথ প্ৰদৰ্শন নকৰে।

ককু ১১

কপটাচাবীবিলাক বিশ্বাসঘাতক আৰু সমাজৰ শত্ৰু; সিহঁতৰ লগত সকলো

সম্বন্ধ চিঙা হ'ল; সিহঁতৰ নিমিত্তে বনাজাৰ নমাজ নিবিধ হ'ল।

৮১। যিবিলাকক পিছ পৰি থাকিব দিয়া হ'ল সেইবিলাকে আল্লাৰ বচুলৰ লগত (বগলৈ নোলাই ঘৰতে) বহি থাকিব পাৰে উল্লাসিত হৈছিল; আৰু সিহঁতৰ সমূলি ইচ্ছা নাছিল যে নিজৰ ধন-সম্পত্তি আৰু নিজৰ প্ৰাণ-সমূহ বিসৰ্জন দি আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰে; আৰু সিহঁতে কৈ ফুৰিছিল, এনে জহকালি^{১২} বগলৈ নোলাবা। তুমি কোৱাঁ, নবকৰ অগ্নিৰ উত্তাপ তাতোকৈ তীব্ৰ, যদিহে সিহঁতৰ বোধশক্তি থাকাহেতেন।

৮২। এতিয়া সিহঁতে (হাঁহিব খুজিছে) অলপ হাঁচি লক; আৰু পিছত সিহঁতে বেচিকৈ কান্দিব লাগিব^{১৩},—যি সিহঁতে নিজেই অৰ্জন কৰিছিল তাৰে প্ৰতিফল স্বৰূপ।

৮৩। পিছত যদি আল্লাই সিহঁতৰ কোনো এদলৰ ওচৰলৈ তোমাৰ (নিৰাপদে) ওভতাই আনে, আৰু তাকে দেখি সিহঁতে বগলৈ ওলাবলৈ তোমাৰ অনুমতি বিচাৰে, তুমি কৰা তোমালোকে আৰু কেতিয়াও মোৰ সঙ্গী হৈ বগলৈ ওলাবলৈ নোপোৱা, আৰু মোৰ সঙ্গী হৈ কেতিয়াও শত্ৰুৰ সৈতে যুঁজ কৰিব নোপোৱা;^{১৪} বাস্তৱতে পোন-প্ৰথমেও তোমালোকে (বগলৈ নগৈ) বহি থাকিবলৈ ভাল পাইছিলো, এতিয়াও পিছপৰাবিলাকৰ লগতে বহি থাকাঁ।

৭৭। যি ভণ্ডবিলাকে শত্ৰুৰ লগত যিদি ইচ্ছাৰে বিকছে গৈছিল, আৰু যিবিলাকৰ আচৰণ পৰিবৰ্ত্তনশীল নাছিল সিহঁতক কোনো মতেই ক্ষমা কৰিব নোৱাৰি। এই আয়ত্তত এনে ভণ্ডবিলাকৰে উল্লেখ হৈছে। চোৱাঁ, ৯: ৭৭। আৰু চোৱাঁ, অহা আয়ত্ত ৮৫।

৭৮। বুৰঞ্জিত উল্লেখ আছে, তবুকৰ যুদ্ধ-বাতা কহ কালত হৈছিল, আৰু দুৰ্গাৰ ভাণ্ডত যাত্ৰাও ওলাব নোৱাৰিছিল।

৭৯। আগলৈ এনে সময় আহিব, ভণ্ডবিলাককলৈ অইনে উপহাস কৰিব।

৮০। এই আয়ত্তৰ পৰা ভাঙৰ শিকা পাব পাৰি। ধৰ্মসেৱাৰ সুযোগ হেৰুৱাব

৮৪। আৰু সিহঁতৰ কোনো এজনৰ যদি মৃত্যু ঘটে সেইজনৰ কাৰণে কেতিয়াও বনাজাৰ নমাজ (সমাধি-প্ৰাৰ্থনা) নপঢ়িবা আৰু সেইজনৰ কবৰৰ (সমাধিৰ) কাষতো তুমি থিয় নহবা; ৮৫ ইয়াৰ কাৰণ এই, সিহঁতে নিশ্চয় আল্লাত আৰু তেওঁৰ বচুলত অবিশ্বাস কৰিছিল, আৰু (সত্যৰ) বিৰোধী হোৱা অৱস্থাতে সিহঁতৰ মৃত্যু ঘটিছিল।

৮৫। আৰু সিহঁতৰ ধন-সম্পত্তি আৰু সিহঁতৰ সম্ভাৱন-সম্ভৱিত্তিয়ে যেন তোমাক বিশ্বাসত নেপেলায়; আল্লাই ইয়াকে ইচ্ছা কৰে, সেইবিলাকৰ দ্বাৰা ইচ্ছালোকত সিহঁতক শাস্তি দিয়ে, আৰু অবিশ্বাসী অৱস্থাতেই যেন সিহঁতৰ প্ৰাণসমূহৰ প্ৰয়াণ হয়।

৮৬। আৰু যেতিয়া চুৰা এটা এই আদেশ লৈ অৱতীৰ্ণ হয়, তোমালোকে আল্লাত বিশ্বাস কৰাঁ, আৰু তেওঁৰ বচুলৰ লগত যোগ দি ধৰ্ম্মবন্ধাৰ বুদ্ধ কৰাঁ, তেতিয়া সিহঁতৰ মাজৰ সম্পত্তিশালী কিছুমানে তোমাৰ ওচৰলৈ অল্পমতি লবলৈ আহে, আৰু ইয়াকে কয়, আমাক এৰি দিয়াঁ, ঘৰতে বহি থকাবিলাকৰ লগতে আমিও বহি থাকিম।

৮৭। সিহঁতে পিছ পৰি থকা তিবোতাবিলাকৰ ৮২ লগতে (ঘৰতে) থাকিবলৈ ভাল পাইছিল; আৰু সিহঁতৰ অন্তৰসমূহত চাপ মাৰি থোৱা হৈছে; গতিকে সিহঁতে বুজি নাপায়।

৮৮। কিন্তু বচুলে আৰু তেওঁৰ সহযোগী হৈ বিশ্বাসীসকলে নিজৰ ধন-সম্পত্তি আৰু নিজৰ প্ৰাণসমূহ বিসৰ্জন দি ধৰ্ম্মবন্ধাৰ সংগ্ৰাম চলাব ধৰিছে; আৰু এই সকলৰ নিমিত্তে আছে বহু কল্যাণ, আৰু সেইসকলেই হৈছে কৃতাৰ্থ।

নালাগে। পুনৰায় তেনে প্ৰবোগ নাহিব পাৰে। আৰু আহিলেও যিবিলাকে প্ৰথমতে আওহেলা কৰিছিল সেইবিলাক সাৰাৰণতে ধৰ্ম্মপন্থাৰ মজলব পৰা বঞ্চিত থাকে।

৮৯। বিশ্বাসবান্ধক কপটাচাৰীবিলাকৰ গৈতে সকলো সৰহ ছিঙি দিয়া হৈছিল। সিহঁতে বুদ্ধত যোগদান কৰাটো নিষিদ্ধ হ'ল, আৰু সিহঁতৰ পৰা বৰঙনিও লোৱা নহৈছিল। সিহঁতলৈ বনাজাৰ নমাজ পৰ্য্যন্ত নিষিদ্ধ হ'ল। এই কথা সচা, তওবিলাকৰ নেতা আব্দুল্লা বিন্ উবাইদ বনাজা হজ্জৰতে (খ) পঢ়িছিল। সকলো শুক্ৰীয়কাৰৰ মতে সেই ঘটনা এই আয়ত অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ বহুত আগতে ঘটিছিল। সহজে বুজিব পাৰি সমাজত বিশ্বাস-বান্ধকৰ কোনো স্থান নাই।

৯০। পুৰুষবিলাক বগলৈ ওলাই বোৱাত তিবোতাবিলাকে ঘৰ-বখাৱা হৈ থাকিছিল। কাপুৰুৰ তওবিলাকে বগলৈ মোলাই তিবোতাবিলাকৰ সৰী হৈ থাকিবলৈ বেচি ভাল পাইছিল। অৰ্থত বহুত তিবোতাই বুদ্ধতো অংশ গ্ৰহণ কৰি বিবদ্ধ দেখুৱাইছিল।

৮২। সেইসকলৰ নিমিত্তে আত্মাই প্ৰস্তুত ৰাখিছে এনে উপবনসমূহ যাৰ তলেদি জুবিলীক বৈ গৈছে ; তাতেই তেওঁলোকে স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব ; সেয়ে হৈছে মহান সফলতা।

ককু ১২

মকবাসীবিলাকক যুদ্ধত যোগ দিবলৈ তেওঁবিলাকে বাৰণ কৰিছিল ; ধৰ্ম্মৰ ভিত্তি আন্তৰিকতা আৰু ভ্যাগ স্বীকাৰ ; যুদ্ধ এটা ডাঙৰ পৰীক্ষা স্বৰূপ।

৯০। আৰু কিছুমান মকবাসীয়ে ৮৩ উপস্থিত হৈ নানা ওজৰ-আপত্তি দেখুৱাইছিল যাতে সিহঁতক (যুদ্ধত যোগদানৰ পৰা) অব্যাহতি দিয়া হয় ; আৰু যিবিলাকে আত্মা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ আগত (প্ৰকৃততে বিশ্বাসী বুলি) মিছাকৈ জ্ঞাপন কৰিছিল সিহঁত (স্বৰূপে) বহি থাকিল, সিহঁতৰ মাজত যিবিলাক অশ্বিনী হৈছিল সিহঁতক নিশ্চয় স্পৰ্শ কৰিব যমুনাধায়ক শাস্তিয়ে।

৯১। দুৰ্বল আৰু ব্যাধিপ্ৰস্তু লোকৰ আৰু যাৰ ব্যয় কৰিবলৈ একো সম্বল নাই এনে মাজুহবিলাকৰ কোনো দোষ নাই, যদিহে তেওঁলোকে আত্মা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ কৰ্ত্তব্য অকপটভাবে ৮৪ পালন কৰে ; সংকাৰ্য্যকাৰী সকলকো দোষাবোপ কৰিবৰ কোনো কাৰণ নাই ; আৰু আত্মা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমানীল, পৰম দানশীল।

৯২। আৰু সেইবিলাকৰো কোনো দোষ নাই যিবিলাক বেতিয়া তোমাৰ ওচৰলৈ এই অতিপ্ৰায়ে আহিছিল যাতে তুমি সিহঁতৰ নিমিত্তে (তোমাৰ লগতে ওলাবলৈ) যান-বাহনৰ ৮৫ ব্যৱস্থা কৰা, তুমি কৈছিল, তোমালোকৰ নিমিত্তে এনে বাহনৰ আয়োজন কৰিব নোৱাৰোঁ। যাৰ ওপৰত তোমালোকক তুলি নিব পাৰোঁ ; সিহঁত বেতিয়া উভতি গল, আৰু যুদ্ধৰ কাৰণে ব্যয় কৰিবলৈ সিহঁতৰ একোকে নথকাৰ লোকে সিহঁতৰ চকুবোৰ অন্ধৰে উপচি পৰিল।

৮৩। মকভূমিৰ আৰম্ভবিলাক যুদ্ধ-প্ৰিয় আছিল। নগৰবাসী তেওঁবিলাকে বাৰণ নাই চোটা কৰিছিল যাতে সিহঁতে তত্বকৰ যুদ্ধত যোগদান কৰি যুচলমানবিলাকক সহায় নকৰে।

৮৪। ইচ্ছায়ে কপটতা সহ নকৰে। যিবিলাক সচাকৈয়ে যুদ্ধত যোগ দিবলৈ অকম সিহঁতক ভাৱকৰে অব্যাহতি দিয়া হৈছিল।

৮৫। ইচ্ছাৰ বাট বেতিয়া আৰম্ভ হৈছিল যাত্ৰ। সৈন্তসকল বেজাকাবীৰ ৰূপে আছিল। অজ্ঞানিৰ কাৰণে বৰঙনি তোলা হৈছিল। সৈনিকে সাজ-পোছাক নিকোট যোগাব কৰি লৈছিল। উট, ঘোৰা ইত্যাদি বোজা বহন কৰা জন্তুৰ নিত্যত অভাৱ আছিল।

৯৩। প্ৰকৃততে দোষ সেইবিলাকৰ বিবিলাক সম্পদশালী হোৱা সন্দেহ তোমাৰ পৰা (যুদ্ধত যোগ নিদিবলৈ) অজ্ঞমতি বিচাৰিছিল; ৫৩ পিছত থকা তিবোতাবিলাকৰ লগত ঘৰতে থাকিবলৈ সিহঁতে ভাল পাৰিছিল; আৰু সিহঁতৰ অন্তৰসমূহত আল্লাই মোহৰ মাৰি থৈছে, সেই দেখি সিহঁতৰ জ্ঞান নাই।

৮৬। কোৱানে হুই দলৰে বিশ্বকৰ্মে বৰ্ণনা কৰিছে। এবলৰ ধৰ্ম-সকল সকলো আছিল, কিন্তু দুৰ্জল বিখ্যাসৰ কাৰণে বণ্ড অংশ লবলৈ নাজু নাছিল। আন হাতে কিছুমান এনে হুখীয়া বাহুহো আছিল বিবিলাক বণ্ডলৈ ওলাবলৈ বলিয়া হৈ পৰিছিল। কিন্তু মুছব সঁজুলিৰ অভাৱ হোৱাৰ কাৰণে সিহঁত ওলাব নোৱাৰিল। এই বেজাবত সিহঁত কান্দি কান্দি বৰলৈ উভতি গৈছিল।

একাদশ পাৰা

—ইস্লাম তাজ্জেকনা—

৯৪। সিহঁতৰ ওচৰলৈ তোমালোক যেতিয়া উভতি যাব। তোমালোকৰ আগত সিহঁতে নানা ওজৰ-আপত্তি দেখুৱাব ;^{৮৭} তুমি কবা, তোমালোকে ওজৰ-আপত্তি দেখুৱাবৰ সকাম নাই , আমি তোমালোকৰ কথাত কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰোঁ ; স্বৰূপতে তোমালোকৰ সম্বন্ধে সকলো সংবাদ আমাক আল্লাই আগতেই প্ৰদান কৰিছে ; আৰু আল্লাই আৰু তেওঁৰ বচুলে তোমালোকৰ কাৰ্য্য সোনকালে নিৰীক্ষণ কৰিব ; তাৰ পিছত তোমালোকক সেইজনৰ ওচৰলৈ ওভতাই নিয়া হ'ব যিজনে অদৃশ্য আৰু প্ৰকাণ্ড^{৮৮} সকলো জানে ; গতিকে তোমালোকে যি কাৰ্য্য কৰিছিল। তাকে তেওঁ তোমালোকক জানিবলৈ দিব।

৯৫। সিহঁতৰ ওচৰলৈ যেতিয়া তোমালোক উভতি যাব, সিহঁতে আল্লাৰ নাম লৈ তোমালোকৰ আগত শপত খাব, তোমালোকে যেন সিহঁতৰ একে। দায়-দোষ নধৰা ; গতিকে সিহঁতক তোমালোকে একেবাৰে বৰ্জ্জন^{৮৯} কৰিবা ; নিশ্চয় সিহঁত অপৱিত্ৰ, আৰু সিহঁতৰ আশ্ৰয়ৰ স্থান হ'ব নৰক—সিহঁতে যি অৰ্জ্জন কৰিছিল তাৰেই প্ৰতিফল স্বৰূপ।

৯৬। তোমালোক যেন সিহঁতৰ প্ৰতি সন্তুষ্ট হোৱা, তোমালোকৰ আগত সিহঁতে শপত খাব ; কিন্তু তোমালোক সিহঁতৰ প্ৰতি সন্তুষ্ট হলেও, যিবিলাকে বাধ্যতা স্বীকাৰ নকৰে সেইবিলাকৰ প্ৰতি নিশ্চয় আল্লা কেতিয়াও সন্তুষ্ট নহয়।

৯৭। মকবাসী আবববিলাক অশ্বিহাস আৰু কপটতাত অতি কঠোৰ, আৰু আল্লাই নিজ বচুলৰ প্ৰতি অৱতীৰ্ণ কৰা বিধি-বিধানসমূহৰ^{৯০} বিষয়ে অজ্ঞান থকা সিহঁতৰ পক্ষে অধিক যোগ্য ;^{৯১} আৰু আল্লা সৰ্বজ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

৮৭। 'আমব্ বিন্ তুকাইলব কৈদব যাহুহ কিছুমানে এনেবিলাক ওজৰ দেখুৱাইছিল।

৮৮। (১) যি তোমালোকৰ বনত লুকাই থৈছা আৰু যি প্ৰকাশ কৰিছা ; (২) যি বৰ্ত্তমান সময়ত ঘটছে আৰু যি ভবিষ্যতে ঘটিব।

৮৯। সিহঁতৰ ওকতৰ দোষ বাৰ্জ্জনা কৰিবৰ যোগ্য নহয় ; সিহঁতৰ দুৰ্জ্জলতা আৰু কপটতা সিহঁতৰ দুৰ্কাৰ্য্যত ওলাই পৰিল। এনে কপটীয়াবিলাকৰ লগত কোনো সন্ধি বাৰিব নোৱাৰিব।

৯০। বৰ্ণবিধানৰ 'হুদ্'সমূহ, অৰ্থাৎ শীয়াসমূহ ; আল্লাৰ আদেশসমূহ।

৯১। মকবাসী বেছুইন আবববিলাক ইচ্ছাৰ কল্পৰ পৰা দূৰৈত থকাৰ বাবে ইচ্ছাৰ মূল নীতিবোৰ গ্ৰহণ কৰিবলৈ অক্ষম আছিল।

৯৮। আৰু মৰুবাসী আৰববিলাকৰ কিছুমানে যি ধন^{১১} ব্যয় কৰে তাকে দণ্ড স্বৰূপ ভাবে, আৰু তোমালোকৰ ওপৰত যেন ভাগ্যচক্ৰৰ বিপদ-আপদ পৰে তালৈকে অপেক্ষা কৰি থাকে; ভাগ্যচক্ৰৰ ঘূৰ্ণোৰ বিপদ পৰিব সিহঁতৰ ওপৰতেই; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞাতা, সৰ্বজ্ঞাতা।

৯৯। আৰু মৰুবাসী আৰববিলাকৰ মাজত এনে কিছুমানো আছে যিবিলাকে আল্লাত আৰু শেষ দিনত বিশ্বাস কৰে; আৰু যি ধন সেই-বিলাকে ব্যয় কৰে তাকে আল্লাৰ কাষ চাপিবৰ আৰু বচুলৰ আশীৰ্বাদ-সমূহ লভিবৰ উপায় বুলিহে ভাবে। মনত ৰাখিবা তেওঁলোকৰ এনে কাৰ্য্য সচাকৈয়ে আল্লাৰ কাষ চাপিবৰ উপায়, সোনকালে তেওঁলোকক আল্লাই নিজ কৰুণাৰ ভিতৰলৈ প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিব; নিশ্চয় আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

ককু ১৩

মুহাযেবীন আৰু আনুযাৰ আদৰ্শ জীৱন; তেওঁলোকৰ অনুসৰণৰ ফল আল্লাৰ সন্তুষ্টিলাভ; মৰুবাসী আৰবৰ মাজৰ কপটাচাৰীবিলাক; তাৰে কিছু-মানক ক্ষমাদান; প্ৰতিদ্বন্দ্বী মচ্‌যিদ নিশ্চয় অনিষ্টকৰ।

১০০। আৰু মুহাযেবীন^{১০} আৰু আনুযাৰৰ মাজৰ যিসকল (বিশ্বাসত) আগুৱান আৰু সৰ্বপ্ৰথম,^{১১} আৰু যিসকলে আন্তৰিকতা সৈতে তেওঁলোকৰ অনুসৰণ কৰিছে, সেইসকলৰ প্ৰতি আল্লা সন্তুষ্ট, আৰু তেওঁৰ প্ৰতি তেওঁলোকে সন্তুষ্ট; আৰু তেওঁলোকৰ নিমিত্তে তেওঁ প্ৰস্তুত ৰাখিছে এনে উত্তানসমূহ যাৰ তলেদি জুৰিবিলাক বৈ যায়; তাতেই তেওঁলোকে চিৰকাল বাস কৰিব,—সেয়ে মহান্‌ সফলতা।

১০১। তোমালোকৰ চাৰিওফালে মৰুভূমিত বাস কৰা আৰববিলাকৰ

১০২। জৰাজীৱিত দান; যুদ্ধৰ ২৪ চলাবৰ নিমিত্তে বৰঙনি দান।

১০৩। যিবিলাক যুদ্ধলৈকে বন্ধা ভ্যাগ কৰি হজ্‌বত বচুলৰ (স্ব) লগত যদিনালৈ গৈ তাতে বসতি কৰিছিল সেইবিলাকক 'মুহাযেবীন' বোলে; 'আনুযাৰ' হৈছে যদিনাৰ সেই অধিবাসীবিলাক যিবিলাকে বৰ্ষাৰ কাৰ্য্যত হজ্‌বতক (স্ব) সহায় কৰিছিল।

১০৪। সময় হিচাপে তেওঁলোক সৰ্বপ্ৰথম, আৰু ভ্যাগ স্বীকাৰতো সকলোতকৈ আগ।

মাজত, আৰু মদিনা-অধিবাসীবিলাকৰো মাজত কিছুমান^{২৫} আছে কপটাচাবী ; সিহঁত কপটাচাবতেই বন্ধমূল ; সিহঁতক তুমি নাজানা, আমি সিহঁতক জানো ; অলপতে আমি সিহঁতক ছুৰাবকৈ^{২৬} শাস্তি দিম ; তাৰ পিছত সিহঁতক ছুৰাই নিয়া হব এটা ডাঙৰ শাস্তিলৈ ।

১০২। আৰু আন কিছুমানো আছে যিবিলাকে নিজৰ অপৰাধসমূহ স্বীকাৰ কৰিছে ;^{২৭} তেওঁলোকে সংকাৰ্য্য আৰু কুকাৰ্য্যৰ সানমিহলি কৰিছে ; সম্ভৱতঃ তেওঁলোকৰ প্ৰতি আল্লাই কৃপা-দৃষ্টি কৰিব ; নিশ্চয় আল্লা শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল ।

১০৩। নিজ সম্পত্তিৰ পৰা সিহঁতে যি দান দিয়ে তুমি গ্ৰহণ কৰিবা,^{২৮} যাতে তাৰ দ্বাৰা তুমি সিহঁতক বিপদ কৰিব পাৰা আৰু সিহঁতক নিৰ্ম্মল কৰিব পাৰা ; আৰু সিহঁতৰ হৈ তুমি প্ৰাৰ্থনা কৰিবা ;^{২৯} ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই, তোমাৰ প্ৰাৰ্থনা সিহঁতৰ পক্ষে শাস্তিৰ কাৰণ ; আৰু আল্লা শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞাতা, সৰ্ব্বজ্ঞাতা ।

১০৪। সিহঁতে নাজানে নে, আল্লাই নিজ ভৃত্যবিলাকৰ ক্ষমা-প্ৰাৰ্থনা গ্ৰহণ কৰে, আৰু সিহঁতে যি দানসমূহ দিয়ে তাকে গ্ৰহণীয় কৰে ? আৰু আল্লাই শ্ৰেষ্ঠ কৃপা-দৃষ্টি কৰোঁতা, পৰম দানশীল ।

২৫। যুহাইনা, যুজাইনা, আব্বা', আচ্‌লম আৰু থিকাৰ এই পাঁচোটা উপজাতি মিলি মদিনা আক্ৰমণ কৰিছিল ।—ইবনে খলছুন, ২ : ৬৬ ।

২৬। এবাৰ সিহঁতৰ পৰা অকাত গ্ৰহণ কৰা নটাইছিল ; দ্বিতীয় বাৰ, সিহঁতৰ লগত সকলো প্ৰকাৰ সম্বন্ধ ছিঙি পেলোৱা হৈছিল ।

২৭। কিছুমানে ভণ্ডবিলাকৰ দৰে বণলৈ নোলাই পিছ পৰি আছিল, কিন্তু সিহঁতে হজ্‌বতৰ (ব) ওচৰলৈ গৈ নিজৰ দোষ স্বীকাৰ কৰিছিল, আৰু তেওঁৰ ক্ষমা ভিক্ষা কৰিছিল ।

২৮। তেওঁলোকৰ দোষ আল্লাই ক্ষমা কৰিছে ; গতিকে তেওঁলোকে যুডৰ কাৰণে দিয়া ধন গ্ৰহণীয় ; কিন্তু কপটীয়াবিলাকৰ দান গ্ৰহণ কৰা নিষেধ ।

২৯। ইয়াত হজ্‌বতৰ (ব) তেওঁলোকৰ হৈ যাকতা কৰিবলৈ আদেশ দিয়া হৈছে । মুচল্লানসকলৰ বিশ্বাস, হজ্‌বত (ব) যুফা'অত কৰিব, অৰ্থাৎ আল্লাৰ কাৰত তেওঁলোকৰ মাৰ্জনাৰ নিমিত্তে প্ৰাৰ্থনা কৰিব । তাকে স্বৰণ কৰি তেওঁলোকে হজ্‌বতৰ (ব) প্ৰতি দৰু পঢ়ে, নমাজতো আৰু নমাজৰ বাহিৰেও । আব্ব'নী শব্দ 'অৱে' এই আৰম্ভত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে । দৰু পঢ়াৰ অৰ্থ হৈছে হজ্‌বতৰ প্ৰতি আল্লাৰ আশীৰ্বাদ কামনা কৰা । চোৰী, ২০ : ৫৭ ।

১০৫। আৰু তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে নিজ কাৰ্য্য কৰি থাকাঁ, তোমালোকৰ সেই কাৰ্য্য^{১০০} নিশ্চয় আল্লাই আৰু তেওঁৰ বচুলে আৰু বিশ্বাসীসকলেও নিবীক্ষণ কৰিব; আৰু অদূৰ ভবিষ্যতত এনেজনৰ ওচৰলৈ তোমালোকক ওভতাই নিয়া হ'ব যিজনে অদৃশ্য আৰু প্ৰকাশ্য সকলো জানে; গতিকে তোমালোকে যি কাৰ্য্য কৰিছিল। সকলো তেওঁ তোমালোকক জানিবলৈ দেব।

১০৬। আৰু এনে কিছুমান মানুহো^{১০১} আছে যিবিলাকৰ বিষয় আল্লাৰ আদেশ নহালৈকে স্তম্ভিত বথা হৈছে—তেওঁ সিহঁতক শাস্তি প্ৰদান কৰে নে সিহঁতৰ প্ৰতি কৃপা-দৃষ্টি কৰে; আৰু আল্লা সৰ্ব-জ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

১০৭। আৰু (ভণ্ডবিলাকৰ মাজত) এনে কিছুমান আছে যিবিলাকে মচ'বিদ নিৰ্ম্মাণ^{১০২} কৰিছে (ইচ্লামৰ) অনিষ্ট সাধন কৰিবৰ আৰু অবিশ্বাস প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবৰ অৰ্থে, আৰু বিশ্বাসীসকলৰ মাজত অনৈক্য সৃষ্টি কৰিবৰ উদ্দেশ্যে, আৰু যিজনে আগৰে পৰা আল্লা আৰু তেওঁৰ বচুলৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ চলাইছিল সেইজনে যেন খাপ লৈ আক্ৰমণ কৰিবলৈ সুবিধা পায় তাৰ কাৰণে। অৰ্থাৎ সেইবিলাকে নিশ্চয় শপত খাব এই বুলি, আমি মঙ্গলসাধন ভিন্ন আন

১০০। আল্লাই তোমালোকক কমা কৰিছে সচা, কিন্তু তোমালোকৰ কাৰ্য্য দ্বাৰা তেওঁ তোমালোকক পৰীক্ষা কৰিব। তোমালোকে যে সচাকৈয়ে নিজৰ দোষ স্বীকাৰ কৰিছা আৰু সৰল মনেৰে অকৃতপাত কৰিছা তাৰ প্ৰমাণ তোমালোকৰ কাৰ্য্যে দিব।

১০১। যুযাযা ইবনে যবী', কা'ব বিন্ মালিক, আৰু হিলাল বিন্ উমৈয়্যা এই তিনিজনে হজ্জ্বতৰ (য) ওচৰলৈ আহি কলে, আমাৰ ওজৰ দেখুৱাবলৈ একো নাই; আমি বৃদ্ধত যোগ নিদি ডাঙৰ দোষ কৰিলোঁ; আগুনি আমাক কমা কৰক। হজ্জ্বতে (য) কলে, তোমালোকে আল্লাৰ আদেশৰ অপেক্ষা কৰাঁ। পিছত আয়ত ৯ : ১০৮ অৱতীৰ্ণ ক'ল, আৰু এই তিনিজনকো কমা দান কৰা হ'ল।

১০২। খজ্জব্ব, কৈদৰ এজন মুখিয়াল মানুহ, আবু 'আবেয্ বাহেব, ইচ্লামৰ ডাঙৰ শত্ৰু আছিল। বদৰৰ প্ৰতিপোধ লবৰ উদ্দেশ্যে সি কোবেইষক উদগাই দি উহদৰ বৃদ্ধৰ আয়োজন কৰিছিল। চীঘিয়ালৈ গৈ সি বাইভেণ্টাইন সেনাৰো সহায় লবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, আৰু কপটাচাৰীবিলাকলৈ বাতৰি পঠালে যে সেই সেনাদল অলপতে বদিনা পাবহি। সিহঁতে যুলমানৰ মাজত বিচ্ছেদ সৃষ্টি কৰিবৰ অৰ্থে ইচ্লামৰ সৰ্বপ্ৰথম মচ'বিদে জোৰাৰ নিচেই ওচৰতে এটা প্ৰতিদ্বন্দ্বী মচ'বিদ নিৰ্ম্মাণ কৰি হজ্জ্বতক (য) ভাত নবাজ পঢ়িবলৈ অহুৰোধ কৰে। কিন্তু ভতুক বণৰ পৰা উত্ততি আহি হজ্জ্বতে আল্লাৰ বাণী বহে সেই মচ'বিদ ভাঙি পেলাবলৈ আদেশ দিলে।

একোৰে কামনা কৰা নাছিলোঁ ; কিন্তু আল্লাই ইয়াকে সাক্ষী দিছে, সিহঁত নিশ্চয় অসত্যবাদী ।

১০৮। তুমি কেতিয়াও সেই মচ্‌যিদৰ ভিতৰত (নমাজৰ নিমিত্তে) থিয় নহবা । যি মচ্‌যিদ ধৰ্ম্মৰ ভিত্তিত স্থাপিত সেই মচ্‌যিদ নিশ্চয় অধিক যোগ্য যে তাৰ ভিতৰত তুমি (নমাজ পঢ়িবলৈ) থিয় হোৱা ; এনে মচ্‌যিদত সেইসকল হে গোট খায় যিসকলে নিজকে পৱিত্ৰ কৰিবলৈ ভাল পায় ; আৰু আল্লায়ো সেইসকলক ভাল পায় যিসকলে নিজকে পৱিত্ৰ কৰে ।

১০৯। যিজনে আল্লাৰ ভয় আৰু তেওঁৰ সন্তোষৰ ভিত্তিৰ ওপৰত নিজৰ বাসস্থান স্থাপিত কৰিছে সেইজন ঞ্চেঠ নে এনেজন ঞ্চেঠ যিজনে ভাগিব লগীয়া,^{১০৩} পানীয়ে প্ৰায় খহাই নিব এনে গৰাৰ কাষতে নিজ বাসস্থানৰ ভিত্তি স্থাপিত কৰিছে ? শেহত সেই বাসস্থান তাৰ গৰাকীৰে সৈতে নবকৰ অগ্নিৰ মাজত পৰিব । আৰু অত্যাৱকাৰী লোকক আল্লাই সুপথ প্ৰদৰ্শন নকৰে ।

১১০। এনে ভিত্তিৰ ওপৰত সিহঁতে যি ঘৰ (মচ্‌যিদ) সাজিছে সি সিহঁতৰ অন্তৰসমূহত সদায় অশান্তি সৃষ্টি কৰি থাকিব,^{১০৪} যেতিয়ালৈকে (তাৰ ফলত) সিহঁতৰ অন্তৰসমূহ ভাগি ডোখৰ ডোখৰ হৈ নাযায় ; আৰু আল্লা সৰ্ব্বজ্ঞাতা, ঞ্চেঠ জ্ঞানী ।

ককু ১৪

বিশ্বাসীসকলৰ ভাগ-বীকাৰ ; আধ্যাত্মিক অগ্ৰগতিৰ সাতোটি স্তৰ ;

অবিশ্বাসী শত্ৰুবিলাক কমাৰ যোগ্য নহয় ; তিনিজন

বিত্ৰোহীৰ শাস্তি আৰু শেহত কৰ্মাদান ।

১১১। স্বৰূপতে বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে যি স্বৰ্গৰ উচ্চান আছে তাৰে সলনি আল্লাই ডেওঁলোকৰ পৰা ডেওঁলোকৰ প্ৰাণসমূহ আৰু ডেওঁলোকৰ ধনসম্পত্তি কিনি লৈছে ;^{১০৫} (তাৰ ফলত) ডেওঁলোকে আল্লাৰ পথত যুদ্ধ কৰে, (শত্ৰুক)

১০৩। 'মুক'ৰ অৰ্থ হৈছে, যি গৰা নৈৰ পানীয়ে তলে তলে বান্ধি নিছে আৰু বহি বাগৰি পৰা'ৰ অৱস্থাত পৰিছে । 'হাবি', পৰি বোৱাৰ অৱস্থা হোৱা ।—আ, ৪ ।

১০৪। সিহঁতৰ অভিসন্ধি বাৰ্য হোৱাৰ কাৰণে সিহঁতৰ হিয়াত সদায় অশান্তিৰ জুই জ্বলি থাকিব, আৰু সিহঁতৰ ঘন ব্যাকুল হৈ থাকিব ।

১০৫। আল্লাই বিশ্বাসীসকলক অনন্ত সুখ দিছে, কাৰণ ডেওঁলোকে নিজৰ ঘন-প্ৰাণ, ধন-সম্পত্তি, লৰা-ভিৰোতা সকলো আল্লাৰ পথত উৎসৰ্গ কৰিছে । তাৰ সন্ধানি আল্লাৰ পৰা ডেওঁলোকে লাভ কৰিছে তেওঁৰ বিশেষ অনুগ্ৰহ আৰু তেওঁৰ সন্তুষ্টি ।

নিহত কৰে আৰু নিজেও নিহত হয় ;—এয়ে সেই অঙ্গীকাৰ যি পূৰ্ণ কৰিবৰ ভাৰ ভোঁৱাত, ইন্দ্ৰীল, আৰু কোৱানত আল্লাই নিজেই লৈছে,^{১০৬} আৰু আল্লাই দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি তেওঁতকৈ বেচি পালন কৰে এনে কোন হ'ব পাৰে? গতিকে তেওঁৰে সৈতে তোমালোকে যি বেহা-বেপাৰ কৰিলা তাৰ বাবে তোমালোক আনন্দময় হোৱা; আৰু সেয়ে হৈছে মহান সফলতা।

১১২। (সেইবিলাকেই হৈছে) অল্পতাপ কৰোঁতা, (আল্লাৰ) আৰাধনা কৰোঁতা, গুণকীৰ্ত্তন কৰোঁতা, (আল্লাৰ পথত) ভ্ৰমণ কৰোঁতা, (তেওঁৰ সন্মুখত) মূৰ দোৱাওতা, সাষ্টাঙ্গে প্ৰণিপাত কৰোঁতা, সৎকাৰ্য্য কৰিবলৈ আদেশ কৰোঁতা আৰু অসৎকাৰ্য্য কৰিবলৈ নিষেধ কৰোঁতা, আৰু আল্লাৰ বিধানসমূহৰ সীমা বক্ষা কৰোঁতা;^{১০৭} আৰু সকলো বিশ্বাসীকে আনন্দ-বৰ্দ্ধন প্ৰদান কৰা।

১১৩। অংশীবাদীবিলাক যে নবকৰ অধিবাসী এই কথা নবীজনৰ আৰু বিশ্বাসীসকলৰ আগত ফটফটীয়াকৈ স্পষ্ট হোৱাৰ পাছত তেওঁলোকে সিহঁতৰ গৈ ক্ষমা-প্ৰাৰ্থনা কৰা যুগুত নহয়, এনেকি যদিও সিহঁত সিহঁতৰ আত্মীয়স্বজনো হয়।^{১০৮}

১১৪। আৰু নিজ পিতৃৰ^{১০৯} হৈ ইব্ৰাহিমে ক্ষমা-প্ৰাৰ্থনা কৰাৰ কাৰণ আছিল সেই প্ৰতিশ্ৰুতি মাথোন যি তেওঁ পূৰ্বেই তেওঁক দি থৈছিল; কিন্তু তেওঁ যে আল্লাৰ শত্ৰু এই কথা তেওঁৰ আগত ফটফটীয়াকৈ স্পষ্ট হৈ পৰিলত

১০৬। চোৱা বা, যি: বি, ৬: ৩-৫। মথি, ১৯-২৯। এই আয়তত কোৱানে হজ্জ্বতৰ (অ) স্বহাৰাসকলৰ (সহচৰসকলৰ) কথা উল্লেখ কৰিছে।

১০৭। ইয়াত ইমানৰ সাতোটি স্তৰ বৰ্ণনা কৰা হৈছে। (১) পাপৰ কাৰণে অল্পতাপ কৰি আল্লাৰ ক্ষমা ভিক্ষা কৰা; (২) একমাত্ৰ আল্লাৰ পেমত মগ্ন হৈ তেওঁৰ উপাসনা কৰা; (৩) আল্লাৰ পৱিত্ৰতাৰ কীৰ্ত্তন কৰা (তচ্‌বীহ); (৪) সত্যৰ সন্ধান আৰু প্ৰচাৰৰ কাৰণে দেশত্যাগ কৰা; (৫) আল্লাৰ ইচ্ছা পূৰ্ণ হোৱাত সকলো অৱস্থাতে সন্তুষ্ট থকা, চোৱা, ৬: ১৫৩; (৬) সত্য গ্ৰহণ আৰু অসত্য বৰ্জন কৰিবলৈ মানৱক প্ৰেৰণা দিয়া; (৭) আল্লাই নিৰ্দেশ কৰি দিয়া সীমাসমূহ (হুতুলাহ) পালন কৰা।

১০৮। এই আয়তৰ অৰ্থ হৈছে, আল্লাৰ পত্যাদেশত যদি এজনৰ সম্বন্ধে কোৱা হয় যে সি পবিত্ৰতা লাভ কৰিব নোৱাৰে, আৰু যদি কোনো সত্যৰ বিৰোধীৰ অল্পতাপ কৰাত পূৰ্বেই যুত্ৰা ঘটে, এনে দুৰ্ব্বোজনৰ বাহিৰে আন অংশীবাদীৰ হৈ কৰাৰ প্ৰাৰ্থনা কৰাত কোনো বাধা নাই। হজ্জ্বতে (অ) নিজে উহদৰ-বুদ্‌ত অংশীবাদী শত্ৰু হৈ ক্ষমা ভিক্ষা কৰিছিল।

১০৯। আত্ম, হজ্জ্বত ইব্ৰাহিমৰ দ্বাৰাক, পিতৃ ভূলা। 'আব' শব্দ পিতৃভূলা স্বজনৰ নিমিত্তেও ব্যৱহৃত হয়।

তেওঁ তেওঁৰ পৰা বিয়ুথ হল। ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই, ইব্রাহিম আছিল অতি মৰমিয়াল, ধৈৰ্য্যশীল।

১১৫। আৰু আল্লাই কোনো আভিক পথপ্ৰদৰ্শন কৰাৰ পাছত সিহঁতক তেওঁ যে পুনৰ পথ-ভ্ৰান্ত কৰিব ই কদাপি তেওঁৰ যুগুত নহয়—যেতিয়ালৈকে যি কৰ্ম্মৰ পৰা সিহঁত বিবত থকা উচিত তাকে তেওঁ সিহঁতৰ আগত স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ নকৰে; নিশ্চয় সকলো বস্তুৰে আছে আল্লাৰ সম্পূৰ্ণ জ্ঞান।

১১৬। নিশ্চয় আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ ৰাজত্বৰ যিজন গৰাকী তেৱেঁই আল্লা; তেৱেঁই জীৱন দান কৰে আৰু তেৱেঁই মৃত্যু ঘটায়; আৰু তোমালোকৰ পক্ষে আল্লাত ভিন্ন আন কোনো বন্ধু আৰু সহায় কৰোঁতা নাই।

১১৭। স্বৰূপতে নবীৰ প্ৰতি আৰু সেই মুহাযেবীন আৰু আনুস্বাৰ প্ৰতি যিসকলে সন্থটৰ^{১১০} সময়ত তেওঁলোকৰ মান্তৰ এদলৰ অনুবসমূহ প্ৰায় বিচলিত হোৱাতো তেওঁৰেই অনুসৰণ কৰিছিল, আল্লাই একগাৰে সৈতে কৃপাদৃষ্টি কৰিছে। তেওঁলোকৰ প্ৰতি তেওঁ পুনৰ কৃপাদৃষ্টি কৰিলে; নিশ্চয় তেওঁলোকৰ প্ৰতি তেওঁ দয়ালু, পৰম দানশীল।

১১৮। আৰু (তেওঁ কৃপাদৃষ্টি কৰিলে) সেই তিনিজনৰ^{১১১} প্ৰতিও যিকেইজনৰ সন্থকে (আল্লাৰ) আদেশ স্বগিত ৰখা হৈছিল; সেই অৱস্থাত পৃথিবী বিস্তীৰ্ণ হোৱা সত্ত্বেও সিহঁতৰ কাৰণে সঙ্কীৰ্ণ হৈ পৰিছিল; আৰু সিহঁতৰ পক্ষে সিহঁতৰ প্ৰাণসমূহও সঙ্কুচিত হৈছিল; আৰু সিহঁতে ভালকৈ বুজিব পাৰিছিল, আল্লাৰ শাস্তিৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ তেওঁৰ বাহিৰে আন কোনো আশ্ৰয়স্থল নাই; অৱশেষত তেওঁ সিহঁতৰ প্ৰতি পুনৰায় কৃপাদৃষ্টি কৰিলে, যাতে সিহঁতে অনুতাপ কৰি ক্ষমা ভিক্ষা কৰে; কোনো সন্দেহ নাই, আল্লাই একমাত্ৰ কৃপাদৃষ্টি কৰোঁতা, পৰম দানশীল।

১১০। তবুৎৰ বুদ্ধৰ সময়ত।

১১১। চোৱাঁ ওপৰৰ আয়ত ১০৬। এই তিনিজনকে সমাজচ্যুত কৰা হৈছিল। ৫০ দিনৰ পাছত এই আয়ত অৱতীৰ্ণ হ'ল, আৰু কৰাদানৰ কথা জনাজাত হ'ল। বিবাহী-সকলে দলে দলে কা'বৰ ওচৰলৈ গৈ অভিনন্দন জনালে। আৰু কা'ব, কৃতজ্ঞতা জনাবলৈ হজ্জতব (য) ওচৰলৈ গ'ল। হজ্জতে (য) তেওঁক ক'লে, হে কা'ব, তোমাৰ কি সৌভাগ্য! এই কৰাদানৰ বহু দিন তুমি আজি পাল। তেওঁ হাবিলে, হজ্জত, এই কথা আপুনি বিলে নে আল্লাই প্ৰত্যাদেশ দাখ কৰা দান কৰিলে? হজ্জতে কলে, এই আয়ত দাখা আল্লাই তোমালোকক কৰা কৰিলে; তোমালোক উল্লসিত হোৱা।

ককু ১৫

সত্যবাদীসকলৰ সঙ্গী হোৱা মঙ্গলজনক ; হত্ৰ্যত বচুল (স্ব) আৰু তেওঁৰ
সঙ্গীসকলৰ সঙ্গী হৈ কষ্ট ভোগ কৰা বিশ্বাসীসকলৰ কৰ্তব্য ; বণৰ
সময়তো ধৰ্ম-শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা সম্বন্ধে উপদেশ ।

১১৯। হে বিশ্বাসীসকল, আল্লালৈ ভয় ৰাখিবা আৰু সত্যবাদীসকলৰ
সঙ্গী হবা ।

১২০। মদিনাৰ অধিবাসীবিলাকৰ পক্ষে আৰু সিহঁতৰ কেওফালে
মক্কাভূমিত থকা আৰববিলাকৰ পক্ষে আল্লাৰ বচুলৰ লগতে (বণলৈ) নোলাই
পিছ পৰি থকা আৰু তেওঁৰ প্ৰাণতকৈ নিজৰ প্ৰাণসমূহ বেচি ভাল পোৱা^{১১২}
কেতিয়াও যুগুত নাছিল ; কিয়নো আল্লাৰ পথত সেইবিলাকে তৃষ্ণা, ক্লান্তি আৰু
অনশনৰ কষ্ট ভোগ কৰা হলে, আৰু অধিবাসীবিলাকৰ বাট ধৰি সিহঁতৰ ক্ৰোধৰ
উদ্ৰেক কৰা হলে,^{১১৩} আৰু শত্ৰুৰ অনিষ্ট সাধন^{১১৪} কৰা হলে, সেইবিলাকৰ
নিমিত্তে এনেবোৰ কাৰ্য্য পুণ্যকাৰ্য্য বুলি লিপিবদ্ধ কৰা হ'লহেতেন । সৎ-
কৰ্ম্মীসকলৰ প্ৰতিদান নিশ্চয় আল্লাই ব্যৰ্থ নকৰে ।

১২১। আৰু কমেই হওক বা বেচিয়েই হওক তেওঁলোকে এনে ধন
ব্যয় নকৰে, আৰু কোনো উপত্যকা তেওঁলোকে অতিক্ৰম নকৰে যি তেওঁলোকৰ
নিমিত্তে লিপিবদ্ধ কৰি থোৱা নহয়, যাতে তেওঁলোকে যি কাৰ্য্যকে কৰিছিল
তাৰ বাবে আল্লাই তেওঁলোকক উত্তম প্ৰতিদান দিয়ে ।

১২২। আৰু মক্কাবাসীবিলাকৰ পক্ষে সম্ভৱ নাছিল যে সকলোৱে একেলগে
(বণলৈ) ওলাই পৰে ; সিহঁতৰ প্ৰত্যেক সম্প্ৰদায়ৰ পৰা কিয় একোটা দল ধৰ্ম্মজ্ঞান
লাভ কৰিবৰ উদ্দেশ্যে (কেপ্ৰলৈ) ওলাই নাহে,^{১১৫} যাতে পিছত নিজৰ
লোকবিলাকৰ ওচৰলৈ উভতি গৈ সিহঁতক (শিক্ষা দি) সতৰ্ক কৰিব পাৰে ?
হব পাৰে সিহঁত এই উপায়ে কুৰ্কৰ্ম্ম সম্বন্ধে সন্ধান হয় ।

১২২। যুদ্ধৰ আপদ-বিপদ আহাৰ ওপৰত নপৰি বচুল (স্ব) আৰু তেওঁৰ সঙ্গী-
বিলাকৰ ওপৰত পৰক, এইবুলি সিহঁতে কৈছিল ।

১২৩। শত্ৰুৰ শিবিৰলৈ গৈ আক্ৰমণ কৰা, অথবা শত্ৰুক দমন কৰিবলৈ নানা সাৰথিক
উপায় অৱলম্বন কৰা ।

১২৪। শত্ৰুদলৰ বাল গুটপাট কৰা, অথবা সিহঁতক হত-নিহত কৰা ।

১২৫। এই আৱন্তত যুদ্ধলানবিলাকক আদেশ দিয়া হৈছে, যুদ্ধৰ সময়তো যেন
তেওঁলোকে ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰণ কৰ্তব্য সাধন কৰি থাকে । কিছুমান ভক্তীস্বৰূপৰ যন্ত্ৰে ইয়াত

ককু ১৬

অবিশ্বাসী আৰু কপটাচাৰীবিলাকৰ বিৰুদ্ধে বিশ্বাসীসকলক অটল হৈ থাকিবৰ

আদেশ ; কোবানৰ চুৰা অৱতীৰ্ণ হোৱাত অবিশ্বাসীবিলাকৰ কঠোৰতা ;

মানৱজাতিৰ আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ কাৰণে হতু্যত

বচলৰ (২) কামনা আৰু চেষ্টা ।

১২৩। হে বিশ্বাসীসকল, তোমালোকে সেই অবিশ্বাসীবিলাকেৰে সৈতে যুদ্ধ কৰা যিবিলাক তোমালোকৰ ওচৰতেই আছে, ^{১২৩} আৰু এনে ভাবে যুদ্ধ কৰা সিহঁতে যেন তোমালোকক কঠোৰ, দৃঢ় দেখা পায় ; আৰু তোমালোকে জানি থোৱা, আল্লা ধৰ্ম্মপৰায়ণসকলৰ সজী ।

১২৪। আৰু কোনো এটা চুৰা অৱতীৰ্ণ হ'লে সিহঁতে (ইতিফিং কৰি) সোধে, এই চুৰা ছাৰা তোমালোকৰ কোনো এজনৰো বিশ্বাস বৃদ্ধি হ'ল নে ? ^{১২৪} প্ৰকৃততে যি সকল বিশ্বাসী সেইসকলৰ হে বিশ্বাস ইয়াৰ দ্বাৰা বৃদ্ধি পায় ; আৰু সেই কাৰণে তেওঁলোক হৈছে আনন্দেৰে পৰিপূৰ্ণ ।

১২৫। কিন্তু যিবিলাকৰ অন্তৰসমূহত ব্যাধি আছে সিহঁতৰ কাৰণে এই চুৰাই সিহঁতৰ অন্তৰ্চিতাৰ ওপৰত অন্তৰ্চিতা হে বৃদ্ধি কৰে ; আৰু অবিশ্বাসী হৈ থকা অৱস্থাতেই সিহঁতৰ মৃত্যু ঘটে ।

১২৬। সিহঁতে এই কথা ভাবি নাচায় নে, প্ৰতি বছৰতে এবাৰ বা দুবাৰ সিহঁতৰ পৰীক্ষা লোৱা হয় ? তথাপি সিহঁতে অলুপাত নকৰে, আৰু উপদেশ গ্ৰহণ নকৰে ।

মকবাসী আৰু বেজুইনবিলাকৰ সম্বন্ধে বিশেষকৈ উল্লেখ কৰা হৈছে । সিহঁত যদিনাৰ পৰা দুবৈশতৰ কাৰণে সিহঁতৰ ধৰ্ম্মজ্ঞান কম আছিল । সেইবোৰ সিহঁতৰ এটা বল যদিনালৈ আহি ইচ্ছাম শিকা কৰিবলৈ কিছুকাল কটাব লাগে । তাৰ পাছত নিজৰ ঠাইলৈ উভতি গৈ নিজৰ লোকবিলাকক ধৰ্ম্মশিক্ষা দিয়া উচিত । এই আৱশ্যকত তাকে কোৱা হৈছে ।

১২৭। (১) মকবাসী আৰুবিলাকক বুজাইছে ; সিহঁত যদিনাৰ কেওকালে বসতি কৰিছিল । (২) মুনাকেকীনবিলাককো (কপটাচাৰীবিলাক) বুজাব পাৰে ; সিহঁত মুচল্‌মানৰ দলভুক্ত হৈ মুচল্‌মানৰেই বিৰুদ্ধে অভিসন্ধি কৰিছিল, আৰু ভুলে ভুলে শত্ৰুসকলক সহায় কৰিছিল ।

১২৮। কপটাচাৰীবিলাকৰ সম্বন্ধে কোনো চুৰা বা আৱশ্যক অৱতীৰ্ণ হলে সিহঁতে কোনো শিক্ষা গ্ৰহণ নকৰে ; বৰং বিৰূপ হে কৰে । কিন্তু সিহঁতৰ মনত ভয় থাকে, আনোচা মুচল্‌মানবিলাকে সিহঁতৰ অভিসন্ধিৰ সন্মুখত পাই তাকে ব্যৰ্থ কৰিবলৈ সক্ষম হয় ।

১২৭। আৰু কোনো এটা চুৰা অৱতীৰ্ণ হলেই সিহঁতৰ ইজনে সিজনলৈ চকু টিপ মাৰে (আৰু কয়), চোৱাঁ তোমালোকক কোনোবাই লক্ষ্য কৰিছে নে কি ? তাৰ পিছত সিহঁত ঘূৰি যায় ; সিহঁতৰ অন্তৰঙ্গসমূহ আল্লাইহে ওলটাইছে, কিয়নো সিহঁত এনে লোক যি একোকে উপলব্ধি নকৰে ।

১২৮। স্বৰূপতে তোমালোকৰ ওচৰলৈ বচুল^{১১৮} আহিছে তোমালোকৰেই মাজৰ পৰা। যিখিনি কষ্ট তোমালোকে ভোগ কৰা তাৰ বাবে তেওঁৰ মন ভাৰাক্ৰান্ত ; তোমালোকৰ কল্যাণৰ নিমিত্তে তেওঁ উদ্বিগ্ন ; বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে তেওঁ স্নেহশীল, দয়ালু ।

১২৯। শেষত ইয়াৰ উপৰিও যদি সিহঁত বিমুখ হৈ ঘূৰি যায়, তুমি কবা, মোৰ কাৰণে একমাত্ৰ আল্লা^{১১৯} যথেষ্ট ; তেওঁৰ বাহিৰে আন উপাস্ত নাই ; তেওঁৰেই ওপৰত মই ভৰসা কৰিছোঁ, আৰু তেৱেঁই মহান্ সিংহাসনৰ^{১২০} অধীশ্বৰ ।

১১৮। হজ্ৰত মহম্মদ (স) বিদেশী মানুহ নহয় ; তেওঁ তোমালোকৰ মাজতেই ডাঙৰ-দীঘল হৈ জীৱন কটাইছে ; তেওঁৰ উচ্চ চৰিত্ৰ তোমালোকে লক্ষ্য কৰি আহিছা ; গতিকে তেওঁৰ আহ্বানৰ প্ৰত্যুত্তৰ দিয়া তোমালোকৰ কৰ্তব্য । তেওঁৰ একান্ত ইচ্ছা, তোমালোক ইচ্ছাম গ্ৰহণ কৰি আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ সীমালৈ যাব পাৰা। চোৱাঁ ১৮ : ৭ ; ২৬ : ৪ ।

১১৯। আল্লাৰ ওপৰত তেওঁৰ ভৰসা কিমান । যদি সকলোৱে তেওঁক এৰি গুচি যায়, তেওঁ অকলশৰীয়া হৈ সত্যকে লৈ থাকিবলৈ প্ৰস্তুত । তেওঁৰ নিমিত্তে আল্লাই যথেষ্ট ।

১২০। তেওঁ সৰ্বশক্তিমান ; তেওঁৰ হাতত সকলো কয়তা । মোৰ বিশ্বাস, সকলোৱে মোক এৰি যাব পাৰে, কিন্তু মোৰ আল্লাই কেতিয়াও মোক এৰি নিদিয়ে ।

চুৰা ১০

ইয়ুৱচ

মজ্জাত অৱতাৰ্ণ

১১ ককু : ১১০ আয়ত

এই চুৰা ইয়ুৱচ আৰু ইয়াৰ পাছৰ পাঁচোটা চুৰা হজ্জত মহম্মদ (য) মজ্জা-
ত্যাগৰ আগতে অৱতাৰ্ণ হৈছিল। পূৰ্ববৰ্তী চুৰা কেইটাত মজ্জাত থকা অবিখাসীবিলাকৰ
বিক্ৰাচৰণৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে, আৰু ন-টক হোৱা মুচলমানবিলাকৰ বে আশ্বাৰুকাৰ ডাঙৰ
সম্ভাৰ সম্বন্ধীন হৈছিল তাবো অলপ বৰ্ণনা কৰা হৈছে। এই চুৰাই ইচ্লাম-প্ৰচাৰৰ
এটা নতুন যুগৰ সূচনা কৰিছে। এই ছয়টা চুৰাত ইচ্লামৰ মূল শিকাৰ অৱতাৰণা,
ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰৰ প্ৰণালী, নবীসকলৰ আগমনৰ উদ্দেশ্য, আৰু আল্লাৰ জগৎ-ব্যাপক কৰুণাৰ
আলোচনা কৰা হৈছে।

যদিও এই চুৰাৰ নামকৰণ হজ্জত ইয়ুৱচ নামেৰে কৰা হৈছে, ইয়াত হজ্জত
মুহ (আ) আৰু হজ্জত মুচাবো (আ) প্ৰধান প্ৰধান ঘটনাৰ কিছু বিৱৰণ দিয়া হৈছে।

নবীসকল আহে আল্লাৰ সংবাদ লৈ; আৰু তাৰ দ্বাৰা মানুহক অলপ দেখুৱাবলৈ
তেওঁলোকে অপাৰ চেষ্টা কৰে। যিবিলাকে তেওঁলোকৰ কামত বাধা জন্মায় সেইবিলাকে যি
শান্তি আল্লাৰ বিৰোধীৰ যোগ্য তাকে ভোগ কৰে। যিবিলাকে নবীসকলৰ বাধ্যতা স্বীকাৰ
কৰে আৰু তেওঁলোকক সাধ্যমতে সহায় কৰে সেইবিলাক আল্লাৰ বিশেষ কৰুণাৰ অধিকাৰী
হয়। এনেবিলাক সত্যৰ এই চুৰাট নিৰ্দেশ দিছে।

ককু ১

মানৱৰ মজলৰ নিমিত্তে আল্লাই হজ্জত মহম্মদ (য) বচল নিযুক্ত কৰি

প্ৰেৰণ কৰিছে; জগতৰ সৃজন কৰোঁতা আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰোঁতা আল্লাৰ

স্তম্ভ সমূহ; ধৰ্ম্মৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য আল্লাৰ সন্নিধানৰ পথ প্ৰদৰ্শন

কৰা; স্বৰ্গ অনন্ত স্তম্ভ আৰু বিস্তোপন

শান্তিৰ স্থান।

১। পৰম কৰুণাময়, পৰম দানশীল আল্লাৰ নামত।

২। আলিক্-লাম বা^১; এইবিলাক জ্ঞানপূৰ্ণ গ্ৰন্থৰ আৱন্তসমূহ।

১। কোবানৰ কিছুমান চুৰা সংক্ষিপ্ত পদাংশবোৰৰে আবৃত্ত হৈছে, যেনে এই চুৰা
১১ আৰু ১২, ১৩, ১৪, ১৫ প্ৰকৃতি। এইবিলাকক সাধাৰণতে 'কুক' 'আতে কু' 'আনি'
বোলা হয়। তৰ্কটীকাবিলাকে এইবোৰৰ নানা অৰ্থ কৰিছে। আলিক্-লাম-বা হৈছে
'আনাল্লাহ আবা'ৰ সংক্ষেপ, অৰ্থাৎ মহি সৰ্বদৰ্শী আল্লা।

৩। মানৱজাতিৰ নিমিত্তে ই বিশ্বয়ৰ কাৰণ নে, আমি সিহঁতৰ মাজৰেই এজন মানুহক প্ৰত্যাশা কৰিলোঁ, তুমি মানৱজাতিক সতৰ্ক কৰাঁ, আৰু বিশ্বাসীসকলক এই আনন্দ-বাৰ্তা দিয়াঁ। যে তেওঁলোকৰ প্ৰভুৰ ওচৰত তেওঁলোকৰ সত্যৰ পদ সূত্ৰত^৭ অবিদ্বাসীবিলাকে ইয়াকে কয়, বাস্তৱতে এইজন যে প্ৰকাশ্য ষাটুকৰ ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই।

৪। নিশ্চয় তোমালোকৰ প্ৰভু সেই আল্লা যিজনে ছয়টা নিৰ্দিষ্ট কালত গগনমণ্ডল আৰু পৃথিৱী সৃজন কৰিলে ; আৰু তেওঁ মহা-সিংহাসনত সুপ্ৰতিষ্ঠিত হ'ল ; তেওঁই সকলো কাৰ্য্যৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে ;^৮ তেওঁৰ বিনা অনুমতিৰে কেও (কাৰো) মধ্যস্থতা কৰিব নোৱাৰে ;^৯ তেওঁই তোমালোকৰ প্ৰভু আল্লা, গতিকে তোমালোকে তেওঁৰেই উপাসনা কৰাঁ, —তোমালোকে ভেস্তে উপদেশ গ্ৰহণ নকৰিবা নে ?

৫। তেওঁৰেই ওচৰলৈ হব তোমালোকৰ সকলোৰেই প্ৰত্যাৰ্ত্তন—এয়ে আল্লাই দিয়া যথার্থ প্ৰতিশ্ৰুতি ;^{১০} আদিতে তেওঁই সৃষ্টি কৰিছে, তাৰ পিছতো তেওঁই পুনৰায় জীৱিত কৰিব ; উদ্দেশ্য এই, যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে আৰু সংকাৰ্য্য কৰিছে সেইসকলক তেওঁ যেন জ্বায়মতে প্ৰতিদান দিয়ে ; কিন্তু যিবিলাকে অবিদ্বাস কৰিছে সিহঁতৰ নিমিত্তে থাকিব পিবলৈ উত্তলা পানী, আৰু (ভোগ কৰিবলৈ) যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি, কিয়নো সিহঁতে সত্য অগ্ৰাহ্য কৰিছিল।

৬। তেওঁই সূৰ্য্যক দীপ্তিকৰ জ্যোতিকাৰূপে আৰু চন্দ্ৰক আলোকৰূপে সৃষ্টি কৰিছে, আৰু তাৰ পৰিভ্ৰমণৰ পথ নিৰ্ণয় কৰি দিছে, যাতে তোমালোকে বছৰসমূহৰ সংখ্যা আৰু (সময়ৰ গতিৰ) গণনা^{১১} নিৰূপিত কৰিব পাৰা ; তাকে

২। তেওঁলোকক কোনো প্ৰকাৰ প্ৰলোভনে সত্যৰ পৰা বিচলিত কৰিব নোৱাৰে। তেওঁলোকৰ ঠাই হৈছে আল্লাৰ সন্নিধানত ; সেয়ে হৈছে সন্মানৰ ঠাই।

৩। আল্লাই জগত সৃষ্টি কৰিছে, আৰু তেওঁই জগতৰ একমাত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰোঁতা। চোৱাঁ ১ : ৫৫।

৪। চোৱাঁ ২ : ২৫৬, আৰু ৩২ : ১।

৫। ইচলামৰ এটা মহৎ নিকা হৈছে, মহাবিচাৰৰ দিনত বিশ্বাস। সেইদিনা সকলো মানৱ আল্লাৰ ওচৰত উপস্থিত হব আৰু নিজ কৰ্ম্মৰ ফল-ভোগ কৰিব।

৬। আল্লাই গ্ৰহ-নক্ষত্ৰৰ পৰিভ্ৰমণৰ বিধান বিনা উদ্দেশ্যে কৰা নাই। সূৰ্য্যৰ উদয় আৰু অস্ত হোৱাৰ পৰা দিন আৰু বছৰৰ কাল নিৰূপণ কৰা হয় ; আৰু চন্দ্ৰৰ গতিৰ পৰা মাহৰ কাল নিৰ্দ্ধিষ্ট কৰা হয়।

আল্লাই কেৱল সত্য জ্ঞানৰে সৈতে সজ্জন কৰিছে। জ্ঞানবান লোকৰ নিমিত্তে তেওঁ নিদৰ্শনসমূহ বিস্তাৰিতভাৱে বৰ্ণনা কৰে।

৭। বাস্তৱতে নিশা আৰু দিনৰ অল্পবৰ্তনত, আৰু আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীত তেওঁ যি সজ্জন কৰিছে তাত ধৰ্মপৰায়ণ লোকসকলৰ নিমিত্তে নিহিত আছে নিদৰ্শনসমূহ।^৭

৮। যিবিলাকে আমাৰ সাক্ষাৎ পাবৰ আশা নকৰে আৰু পাৰ্থিৱ জীৱন লৈয়ে সন্তুষ্ট থাকে, আৰু তাতেই শান্তি অন্বেষণ কৰে, আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ অগ্ৰাহ কৰে—

৯। নিশ্চয় সেইবিলাকৰ আশ্ৰয়স্থল হ'ব নবকৰ আগ্নি, সিহঁতে যি অৰ্জ্জন কৰিছিল তাৰ ফলত।

১০। যিসকলে বিশ্বাস কৰে আৰু সংকাৰ্য্য কৰে সেইসকলক নিশ্চয় তেওঁলোকৰ প্ৰভুৱে পথ প্ৰদৰ্শন কৰিব তেওঁলোকৰ বিশ্বাসৰ গুণে; তেওঁলোকে বাস কৰিব মুখ-শান্তিৰ এনে উজ্জানসমূহৰ^৮ মাজত য'ত তেওঁলোকৰ তলেদি জুৰিবিলাক বৈ যায়।

১১। তাৰে ভিতৰত তেওঁলোকৰ প্ৰাৰ্থনাৰ ধ্বনি এই দৰে উঠিব—হে আল্লা, তুমিয়েই পৰম পৱিত্ৰ! আৰু তাত হ'ব পৰম্পৰাৰ অভিবাদন—শান্তি। আৰু সদৌ শেষত উঠিব তেওঁলোকৰ প্ৰাৰ্থনাৰ ধ্বনি—সকলো প্ৰশংসাৰ গবাকী বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ পালনকৰ্ত্তা আল্লা!^৯

৭। সমগ্ৰ জগত আল্লাৰ বিধানৰ অধীন। জগতৰ সৃষ্টি আৰু পৰিচালনাৰে আল্লাৰ ইচ্ছাৰ অধীন থাকে জ্ঞানৱন্ত ৰাষ্ট্ৰৰে উপলব্ধি কৰিব পাৰে। চোৰী, ৩ : ১২০।

৮। যিবিলাকৰ পৰলোকত বিশ্বাস হ'ল সেইবিলাকেহে আল্লাৰ সাক্ষাৎ পাবৰ আশা কৰে। যিবিলাকৰ এনে বিশ্বাস নাই সিহঁতে পাৰ্থিৱ জীৱন লৈয়ে সন্তুষ্ট থাকে। আল্লাৰ দৰ্শনৰ অভিলাষ সিহঁতৰ নাই। চোৰী, ৮৩ : ১৬। বৰ্ণবিচাৰৰ দিনা আল্লাৰ দৰ্শন সম্বন্ধে চোৰী, ৭৫ : ২৪।

৯। স্বৰ্গৰ উজ্জান পৃথিৱীৰ উজ্জানৰ সদৃশ নহয়। স্বৰ্গ-জ্বৰ বৰ্ণনাৰ অতীত। চোৰী, ৩২ : ১৮। চহীছ বুলিবলৈ এই স্বৰ্গৰ হুবুহু আছে।

১০। স্বৰ্গ পৰম শান্তিৰ ঠাই; তাত হ'ব আল্লাৰ প্ৰশংসা আৰু পৱিত্ৰতাৰ কীৰ্ত্তন

ককু ২

পাৰ্থিৱ জীৱন এটা মহৎ পৰীক্ষা ; অন্তায় আচৰণ কৰোঁতাবিলাকে নিজৰ জীৱনত
 শান্তি ভোগ কৰিলে ; পৰবৰ্ত্তীবিলাকে তাকে দেখি শিকা লোৱা
 উচিত ; নবীৰ স্থিতি সত্যৰ ওপৰত ; অবিখ্যাসীবিলাক
 নিজ অভিলাষৰ অধীন ; পাৰ্থক্যৰ মাজেদি
 আল্লাৰ বিধানৰ প্ৰচলন ।

১২। মঙ্গল যেন শীঘ্ৰে আহে তাৰ কামনা মানৱে যিদৰে কৰে সেইদৰে
 সিহঁতৰ নিমিত্তে অমঙ্গল অন্যত আল্লায়ে। ক্ষিপ্ৰ হোৱা হলে, নিশ্চয় সিহঁতৰ
 (শাস্তিৰ) নিৰ্দিষ্ট কাল কেতিয়াবাই পূৰ্ণ হ'লহেতেন ;^{১২} গতিকে যিবিলাকে
 আমাৰ সাক্ষাৎ লভিবলৈ কোনো আশা নকৰে আমি সেইবিলাকক নিজৰে
 বিৰোধিতাৰ মাজত অন্ধৰ দৰে খেপিয়াই ফুৰিবলৈ এৰি দিওঁ ।

১৩। আক যেতিয়া মানুহক ক্লেৰ-কষ্টই স্পৰ্শ কৰে তেতিয়া সি যি
 অৱস্থাতেই থাকক, শোৱা নাইবা বহা নাইবা থিয় হোৱা, আমাক আহ্বান কৰে ;
 পিছত যেতিয়া আমি তাক ক্লেৰ-কষ্টৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰোঁ সি এনে ভাৱে ঐশ্বৰ্য্য
 যায় যেন ক্লেৰ-কষ্টই স্পৰ্শ কৰাৰ বাবে সি আমাক আহ্বান কৰায়ে নাছিল ।
 এইদৰে সীমা লঙ্ঘন কৰোঁতাবিলাকৰ চকুত সিহঁতে কৰা কুৰ্ম্ম শোভনীয়^{১৩} কৰি
 দেখুওৱা হয় ।

১৭। আক স্বৰূপতে তোমালোকৰ পূৰ্ববৰ্ত্তীবিলাকক সিহঁতে অন্তায় আচৰণ
 কৰাৰ বাবে আমি ধ্বংস কৰিছিলোঁ ; অথচ সিহঁতৰ বচলসকল বহু প্ৰত্যক্ষ
 প্ৰমাণ লৈ সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহিছিল ;^{১৪} এনে অৱস্থাতো সিহঁতে বিশ্বাস
 কৰিবলৈ সাজু নহল ; অপৰাধী লোকক আমি এইদৰেই প্ৰতিফল দিওঁ ।

১৫। আক পৃথিবীত সিহঁতৰ পাছত আমি তোমালোকক উত্তৰাধিকাৰী
 পাতিলোঁ, যাতে তোমালোকে কি ধৰণৰ কাৰ্য্য কৰা আমি লক্ষ্য কৰোঁ ।

১১। চোৱাঁ, ৮ : ৩৩, ৪। আল্লাৰ দয়া অসীম। অবাধ্যবিলাকে শাস্তি বিচাৰিলেও
 আল্লাই শাস্তি দিয়াত পলয় কৰে, আক সিহঁতক সংশোধনৰ বহু সুযোগ দিয়ে ।

১২। দীৰ্ঘকাল পাপ কৰি থাকিলে পাপ কৰাটো পাৰ্শ্বীয় স্বভাৱ হৈ পৰে। এনে
 পাৰ্শ্বীয় আল্লাৰ বিশেষ ককণা নহলে যুক্তি লাভ কৰিব নোৱাৰে ।

১৩। শাস্তি বিৰূপ ৰখি আহক আল্লাই তাৰ আগতে মানৱক সতৰ্ক কৰি দিবৰ
 কাৰণে বচলসকলক প্ৰেৰণ কৰে। ইয়াকো আল্লাৰ মহান ককণা বুলিব পাৰি ।

১৬। আক যেতিয়া আমাৰ স্পষ্ট আৱত্তসমূহ সিহঁতৰ আগত আৱৃতি কৰা হয়, যিবিলাকে আমাৰ সাক্ষাৎ লাভ কৰিবলৈ কোনো আশা নকৰে সেই-বিলাকে কয়, এইখন কোবানৰ সলনি তুমি আন এখন লৈ আঁহা নাইবা এইখনকেই সাল-সলনি কৰাঁ।^{১৪} তুমি কোৱাঁ, মই নিজ ইচ্ছামতে এই পুথখন সাল-সলনি কৰিম ই মোৰ সাধাৰ অতীত; মোৰ প্ৰতি যি প্ৰত্যাশা হয় মই তাৰেই মাথোন অনুসৰণ কৰোঁ; মই যদি নিজ প্ৰভুৰ অবাধ্য হওঁ, নিশ্চয় মোৰ এয়ে ভয়, মহাদিনৰ শাস্তি মই ভোগ কৰিব লাগিব।

১৭। তুমি কোৱাঁ, আল্লাই এনে ইচ্ছা কৰা হলে, তোমালোকৰ আগত মই এই কোবান আৱৃতি নকৰিলোঁহেতেন, আক ইয়াৰ দ্বাৰা জেমালোকক (জ্ঞানৰ) শিক্ষা নিদিলাহেতেন; * চোৱাঁ, তোমালোকৰ মাজতে মোৰ সমগ্ৰ জীৱন ইতিপূৰ্বে অতিবাহিত কৰিচোঁ; তোমালোকে তেওঁৰ ভাবি চিন্তি নোচাৱোঁ নে ?

১৮। গতিকে যিজন আল্লাৰ সন্মুখে মিছা সাজে আক আল্লাৰ নিদৰ্শন-সমূহ অমান্য কৰে সেইজনতকৈ অধিক অশ্ৰায়কাৰী কোন হব পাৰে ? কোনো সন্দেহ নাই অপৰাধীবিলাক কেতিয়াও সফলমনোৰথ হব নোৱাৰে।

১৯। আক সিহঁতে আল্লাক এৰি এনেবিলাকৰ উপাসনা কৰে যিবিলাকে সিহঁতৰ অপকাৰো কৰিব নোৱাৰে আক সিহঁতৰ উপকাৰো সাধিব নোৱাৰে; অথচ সিহঁতে কয়, আমাৰ হৈ আল্লাৰ ওচৰত মধ্যস্থতা কৰোঁতা এই-বিলাকেই। আকাশমণ্ডলীত আক পৃথিবীত আল্লাই যি নাজানে তাকে তেওঁক তোমালোকে জানিবলৈ দিবা নে। পৰম পৱিত্ৰ তেৱেঁই; আক সিহঁতে

২৪। আল্লাৰ পৱিত্ৰ বাণীকো মান্ত্যে নিজ ইচ্ছাৰ অধীন কৰিব খোজে। চোৱাঁ, ২ : ৮৮।

২৫। এই বলত হজ্জত বহুলে (৭) নিজৰ সত্যতাৰ আক কাৰ্য্যৰ গুৰুত্বৰ প্ৰমাণ দিছে। যেতিয়া হজ্জতৰ (৭) চল্লিশ বছৰ বয়স, আল্লাই তেওঁক নবিত্ত দান কৰে। এতেকে মজাৰ অধিবাসীবিলাকে দুকুৰি বছৰ তেওঁৰ জীৱন লক্ষ্য কৰি আহিছিল, আক তেওঁৰ সত্যতাৰ সাক্ষী দিছিল। এনেজন বাৰ্হিক পুৰুষে আল্লাৰ সন্মুখে মিছা মান্ত্য ই সম্ভৱপৰ নহয়। অৱশিষ্ট জীৱনত আল্লাৰ আদেশমতে কাৰ্য্য কৰি তেওঁ সফলতা লাভ কৰিছিল। যি আল্লাৰ সন্মুখে মিছা সাজে সি কেতিয়াও সফলকাৰ হব নোৱাৰে। আক কেঁদে যদি মিছাটকয়ে নবী হোৱাৰ দাবী ক'ৰে আল্লাই তাক নিৰ্দ্দল কৰে। চোৱাঁ, ৬৯ : ৪৫—৪৭।

যিবিলাকক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতি লৈছে সেইবিলাকতকৈ তেওঁ বহুত উচ্চ।

২০। আক (আদিত) মানৱজাতি একেটা মাত্ৰ সম্প্ৰদায় আছিল, পিছত সিহঁত বিভিন্ন দল হৈ পৰিল; ^{১৬} আক তোমাৰ প্ৰভুৰ ফালৰ পৰা পূৰ্বেই এনে বীতি ^{১৭} স্থিৰ নোহোৱা হলে, কেতিয়াবাই সিহঁতৰ মাজত সেই বিষয়ে মীমাংসা হৈ গ'লহেতেন যি বিষয়ে সিহঁতৰ মাজত মতভেদ আছিল।

২১। আক সিহঁতে কয়, তেওঁৰ প্ৰভুৰ পৰা তেওঁৰ প্ৰতি কোনো এটি নিদৰ্শন কিয় অৱতীৰ্ণ নহল? তেন্তে তুমি উত্তৰ দি কোৱাঁ, অদৃশ্যৰ জ্ঞান আল্লাবহে মাথোন; এতেকে তোমালোকে প্ৰতীক্ষা কৰি থাকাঁ; ^{১৮} তোমালোকৰ সৈতে নিশ্চয় ময়ো প্ৰতীক্ষা কৰি থাকিম।

ককু ৩

আপদ-বিপদত আল্লা মানৱৰ ৰক্ষা কৰোঁতা; পাখিৰ জীৱনৰ অসাৰতা;

শান্তিৰ ফালে আল্লাৰ আহ্বান; মহাবিচাৰৰ দিনা অবিখাসী-

বিলাকৰ ব্ৰাহ্মি প্ৰকাশ।

২২। আক যেতিয়া আমি মানৱক, সিহঁতক দুখ-কষ্টই স্পৰ্শ কৰাৰ পাছত, কৰুণাৰ সোৱাদ লবলৈ দিওঁ, তেতিয়া সিহঁতে আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ বিৰুদ্ধে নানা প্ৰকাৰ কৌশল কৰিব ধৰে; তুমি কোৱাঁ, কৌশল কৰাত আল্লা অধিক ক্ষিপ্ৰ। বাস্তৱতে তোমালোকে যি কৌশলেই ^{২০} কৰা তাকে আমাৰ ফিৰিগ্‌তাৰিলাকে লিপিবদ্ধ কৰি ৰাখে।

২৩। চোৱাঁ, ২: ২১৪ আক টা। সত্যৰ বাট একেটা। সেই বাট দেখুৱাবলৈ নবীসকলৰ আৱিৰ্ভাব হয়। কালৰ গতিত মানুহ যদি আকৌ বিপথে যায়, আল্লাই পুনৰায় নবী আক বচল প্ৰেৰণ কৰে, নাইবা নবীৰ দৰে আন পথ-প্ৰদৰ্শক পঠায়।

২৭। এই বীতি কি? সত্যৰ জয় আক অসত্যৰ পৰাজয়। চোৱাঁ, ৬: ১১৭; আক ২: ৪২। ধৰ্ম্মৰ বিভিন্নতা মানুহৰ মাজত চিৰকাল থাকিব; আক এই বিভিন্নতাতেই মানৱৰ ডাঙৰ সুযোগ আক পৰীক্ষা।

২৮। এটা ডাঙৰ শান্তি আল্লাৰ নিদৰ্শনস্বৰূপ পাবহি নিজ সময়ত। তোমালোক ব্যগ্ৰ হবৰ কোনো কাৰণ নাই।

২৯। অগতঃ সত্য প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ উদ্দেশ্যে আল্লাই নবীৰ পাছত নবী প্ৰেৰণ কৰি থাকে। কিন্তু অবিখাসীবিলাকে নবীসকলৰ বিৰুদ্ধে নানা তৰফৰ কৌশল কৰে। কিন্তু আল্লাই নিজ কৰ্মতাৰ গুণে সিহঁতৰ সকলো কৌশল ব্যৰ্থ কৰে আক নবীসকলক সফলকাৰ কৰে।

২৩। তেৱেঁই তোমালোকক স্থল আৰু জলত ভ্ৰমণ কৰিবৰ সকলো উপায় প্ৰদান কৰে; আৰু যেতিয়া তোমালোকে জাহাজত আৰোহণ কৰা আৰু অনুকূল বতাহৰ সহায়ত সেই জাহাজবোৰ আৰোহণ কৰোঁতাৰিলাকক লৈ ভাহি গৈ থাকে, আৰু সিহঁতে সেই সাগৰ-ভ্ৰমণত উল্লাসিত হৈ থাকোঁতেই (হঠাৎ) ধুমুহা বতাহে বেৰি ধৰেহি, আৰু ইফাল-সিফালৰ পৰা চৌৰ ওপৰত চৌ সিহঁতৰ ওপৰত আহি পৰে, আৰু সিহঁতে ভালকৈ বুজি পায় সিহঁতক সেই চৌবোৰে (ভীষণৰূপে) বেৰি ধৰিলে; তেতিয়াহে সিহঁতে (উপায় না পাই) আন্তৰিকতাৰে আৰু ধৰ্মপ্ৰাণ হৈ আল্লাৰ আগত প্ৰাৰ্থনা কৰি কয়,^{২০} (হে আল্লা,) এই বিপদৰ পৰা যদি তুমি আমাক উদ্ধাৰ কৰা নিশ্চয় আমি তোমাৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ হৈ থাকিম।

২৪। কিন্তু যেতিয়া তেওঁ সিহঁতক উদ্ধাৰ কৰে, চোৱাঁ, সিহঁতে পৃথিৱীত অত্যাৱৰ্ণকৈ বিকল্ৰূপে কৰিবলৈ গাৰজ্ঞ কৰে। হে মানৱজাতি, তোমালোকে নিজৰেই বিকল্ৰূপে অত্যাৱৰ্ণ কৰিব ধৰিছা; ই পাৰ্থিৱ জীৱনৰ (অসাৰ) সম্বল মাত্ৰ; পিছত আমাৰ পিনে হব তোমালোকৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন; সেই সময়ত তোমালোকে (পৃথিৱীত) যিহকে কৰিছিল তাৰে আমি তোমালোকক জানিবলৈ দিম।

২৫। বাস্তৱিকতে এই পাৰ্থিৱ জীৱনৰ উপমা আমি আকাশৰ পৰা যি বাৰিধাৰা নমাই আনো তাৰেই নিচিনা; তাৰে সৈতে মিহলি হৈ নানা ভৰহৰ উদ্ভিদ উৎপন্ন হয়; তাৰেই পৰা মানুহৰ আৰু পশুৰ খাদ্য উৎপন্ন হয়; অৱশেষত এনে সময় আহি পায় যেতিয়া পৃথিৱীয়ে নিজৰ সাজ-পাৰেৰে অপূৰ্ব ৰূপ ধাৰণ কৰে আৰু দেখিবলৈ ধুনীয়া হৈ পৰে; আৰু সেই (উৎপাদনৰ) গৰাকীবিলাকে তাৰে, সকলোখিনি ফলফলৰ ওপৰত সিহঁতৰেই অধিকাৰ। শেহত কোনো এৰাতি বা কোনো এদিন সেইবিলাকৰ সম্বন্ধে আমাৰ আদেশ আহি পায়; সেই চুহুওঁতে আমি সেইবোৰক নিৰ্মূল কৰি এনেদৰে ধ্বংস কৰি পেলাওঁ যেন তাৰ আগৰ দিনালৈকে সেইবোৰৰ অস্তিত্বই নাছিল। এইদৰে চিন্তাশীলবিলাকৰ নিমিত্তে আমি আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ বৰ্ণনা কৰোঁ।^{২১}

২০। যেতিয়া মানুহ বিপদত পৰে আৰু তাৰ পৰা ৰক্ষা পাবৰ কোনো উপায় নেদেখে তেতিয়া সি আল্লাক আহ্বান কৰে, আৰু ভবিষ্যতে তেওঁৰ বাধ্য হৈ থাকিবৰ অঙ্গীকাৰ কৰে। কিন্তু অনতিবিলম্বে সেই অঙ্গীকাৰ পাহৰি পুনৰায় আগৰ দৰে অজ্ঞাৰ কৰিব ধৰে। এনে মানুহবিলাকক এই আয়ত্ত আৰু আগৰ আয়ত্ত উপদেশ দিয়া হৈছে।

২১। এই আয়ত্তে পাৰ্থিৱ জীৱনৰ অসাৰতা বৰ্ণনা কৰিছে। সংক্ষেপে সকলো

২৬। আৰু আল্লাই আহ্বান কৰে শান্তিধামলৈ, ২২ আৰু যাকে ইচ্ছা তাকে তেওঁ সজ বাটেদি লৈ যায়।

২৭। যিসকলে সৎকাৰ্য্য কৰে সেইসকলৰ নিমিত্তে থাকিব উত্তম প্ৰতিদান, আৰু থাকিব তাতোকৈ যি শ্ৰেষ্ঠ; ২৩ আৰু কলঙ্কই আৰু লাঞ্ছনাই সেইসকলৰ মুখ কেতিয়াও ছাতি নধৰে; সেইসকলেই স্বৰ্গ-উজানৰ অধিবাসী, তাতেই সেইসকলে চিৰকাল বাস কৰিব।

২৮। আৰু যিবিলাকে অমঙ্গল অৰ্জন কৰিছে তাৰ শান্তি থাকিব সেই অমঙ্গলবেই অনুৰূপ, আৰু সিহঁতক লাঞ্ছনাই আবৰি ধৰিব; আল্লাৰ শান্তিৰ পৰা সিহঁতক উদ্ধাৰ কৰে এনে কেও নাই; (সিহঁতৰ মুখত কালিমা পৰিব), যেনে আন্ধাৰ নিশাৰ এভাগে সিহঁতৰ মুখ ঢাকি ধৰিব; সেইবিলাকেই অগ্নিৰ অধিবাসী; তাতেই সিহঁত স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব।

২৯। আৰু (মহা বিচাৰৰ) দিনা সিহঁতৰ আটাইবিলাককে আমি গোট খুৱাম; পিছত যিবিলাকে আনক আমাৰ সমানে উপাস্ত পাতিছিল সেই-বিলাকক আমি আদেশ দিম—তোমালোক নিজ নিজ ঠাইত থিয় হোৱাঁ, আৰু তোমালোকে পাতি লোৱা উপাস্তবিলাকো; তাৰ পিছত আমি ইদলক সিদলৰ পৰা পৃথক কৰিম, আৰু (তেতিয়া) সিহঁতে পাতি লোৱা উপাস্তবিলাকে কব, তোমালোকে স্নাকীয়াকৈ আমাৰেই উপাসনা কৰা নাছিল।

৩০। (আজি) আমাৰ আৰু তোমালোকৰ মাজত আল্লাৰ সাক্ষী যথেষ্ট; তোমালোকে যে আমাৰেই উপাসনা কৰিছিল। আমি নিশ্চয় জনা নাছিলোঁ। ২৪

আশা-ভৰসা, সুখ-সম্পদ অস্থায়ী। আজি আছে, কাহলৈ নাই; পুৰা আছে, গধূলি নাই। জাতিৰ উন্নতি আৰু অন্ননতি, বাজ্যৰ উত্থান আৰু পতন, এনেবিলাক ঐতিহাসিক বিপ্লবৰ বাজেদি পৃথিবীৰ অসাব্যতা প্ৰকাশ পায়। আল্লাই পৰম সত্য, অনাদি, অনন্ত, চিৰস্থায়ী।

২২। আৰবী শব্দ 'চলাম'ৰ অৰ্থ শান্তি। ইচ্লাম' শব্দৰ মূল হৈছে 'চিল্ম', অৰ্থাৎ শান্তিৰ বৰ্ণ। ইচ্লামত বহুস্বৰূপে (ব) শিকোৱা এটি লোৱা (প্ৰাৰ্থনা) ইয়াত উল্লেখযোগ্য : হে মোৰ আল্লা, তুমিয়ে শান্তি আৰু তোমাৰ পৰা আহে শান্তি, আৰু তোমাৰে কালে উভতি বায় শান্তি; এতেকে শান্তিৰ বাজেদি আমাক দিন কটাবলৈ দিওঁ; আৰু আমাক শান্তি-ধামৰ ভিতৰলৈ প্ৰবেশ কৰিবলৈ যোগ্যতা দান কৰা; তুমি মজলময়, তুমি মহান, হে মহিমা আৰু সন্মানৰ অকল পৰাকী আল্লা।

২৩। আল্লাৰ বৰ্ণন।

২৪। ইচ্লামত ইচাই (আ) নিজৰ অনুচৰবৰ্গক কব, বই তোমালোকক পৃথিবীত

৩১। প্ৰতিজ্ঞনে আগতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল তাৰ প্ৰতিফল কি তাকে ভালকৈ জানিব পাৰিব; আৰু সিহঁতক ওভতাই নিয়া হ'ব সিহঁতৰ প্ৰকৃত অধীশ্বৰ আন্তাৰ ফালে; আৰু সিহঁতে (সত্যৰ বিৰুদ্ধে) যে মিছা সাজিছিল^{২০} সকলো সিহঁতৰ কাৰণে ব্যৰ্থ হ'ব।

ককু ৪

জাতিৰ উত্থান আৰু পতন আন্তাৰ হাতত; আন্তাৰ প্ৰত্যাশে প্ৰকৃত পথ
প্ৰদৰ্শক; যুক্তি আৰু বোধ-শক্তি নিশ্চয়তাগীন; কোষান সকলো
সত্যৰে পৰিপূৰ্ণ; পূৰ্ববৰ্তী ধৰ্মগ্ৰন্থসমূহৰ সত্য
কোষানত বিকাশ।

৩২। তুমি (সিহঁতক) প্ৰশ্ন কৰাঁ, আকাশ আৰু পৃথিৱীৰ পৰা^{২১}
কোনে তোমালোকক জীৱিকা প্ৰদান কৰে? (তোমালোকৰ) অন্নগণক্তি
আৰু দৃষ্টিশক্তিৰ ওপৰত কাৰ অধিকাৰ? আৰু কোনে মৃতকৰ পৰা জীৱিত
উদ্ধাৰন কৰে, আৰু উদ্ধাৰন কৰে জীৱিতৰ পৰা মৃতক?^{২২} আৰু (জগতৰ)
সকলো কাৰ্য্যৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে কোনে? সিহঁতে ততালিকে উত্তৰ দিব, আন্তাই।
তেতিয়া তুমি কবা, তোমালোকে ভেঙে আন্তালৈ উন্নত নবাধিবা নে?

৩৩। গতিকে সেইজনেই তোমালোকৰ প্ৰকৃত প্ৰতিপালক আন্তা;
আৰু সত্য আহি যোৱাৰ পাছত (তাকে অগ্ৰাহ্য কৰা প্ৰত্যক্ষ) ভ্ৰান্তিৰ বাহিৰে
আৰু কি হ'ব পাৰে? চোৱাঁ! তোমালোকক কোন ফালে ঘূৰাই নিয়া হৈছে?

৩৪। অবাধ্যবিলাকৰ বিৰুদ্ধে তোমাৰ প্ৰভুৱে কোৱা বাণী যে সিহঁতে
কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰে এই দৰেই সত্য বুলি প্ৰমাণিত হ'ল।

থাকোতে এনে শিক্ষা দিয়া নাছিলে। যে যোক আন্তাৰ পুণ্য বুলি মানিবা; বই ইয়াকো
কোৱা নাছিলে। যে যোৰ ঐশ্বৰিকতাত বিশ্বাস কৰিবা। এতেকে বুজিব লাগিব অশ্বৈ-
বাদীবিলাকে সত্য আন্তাক এৰি নানা উপাত্ত নিজেই সাজি লৈছিল।

২৫। সিহঁতে সাজি লোৱা উপাত্তবিলাক যে উপাসনাৰ যোগ্য নহয় মহাবিচাৰৰ
দিনা প্ৰকাশ হৈ পৰিব। সেই বিছা উপাত্তবিলাকেই সিহঁতৰ বিৰুদ্ধে সাক্ষী দিব।

২৬। আকাশৰ জীৱিকা হৈছে আন্তাৰ প্ৰত্যাশে, বহুৱে ইলাহী। পৃথিৱীৰ
জীৱিকা হৈছে মানৱৰ বোধশক্তি। অকল বোধশক্তিৰে (Reason) প্ৰত্যাশে
(Revelation) সহায় নলৈ আনক নিশ্চয়তাৰ ক্ষেত্ৰলৈ লৈ যাব নোৱাৰে।

২৭। পণ্ডিত জাতিৰ প্ৰত্যাশে দাব: উন্নত কৰে; আৰু উন্নত জাতিৰ পতন হয়,
প্ৰত্যাশে বিৰুদ্ধে যোৱাৰ কাৰণে।

৩৫। তুমি (সিহঁতক) প্ৰশ্ন কৰাঁ, তোমালোকে নিজে পাতি লোৱা উপাস্তবিলাকৰ মাজত এনে কোনোজন আছে নে যি জনে (এবাৰ) সৃষ্টিৰ সূচনা কৰে, আৰু পিছত তাকে পুনৰায় সৃষ্টি ক'ৰে ?^{১৮} তুমি কৈ দিয়াঁ, এই সৃষ্টিৰ আল্লাই হে সূচনা কৰিছে, পিছত তাকে তেওঁ নতুনকৈ আকৌ সৃষ্টি কৰিব ; চোৱাঁ (সত্যৰ পৰা) কোন ফালে তোমালোকক বিভ্ৰান্ত কৰি নিয়া হৈছে ?

৩৬। তুমি (সিহঁতক) প্ৰশ্ন কৰাঁ, তোমালোকে নিজে পাতি লোৱা উপাস্তবিলাকৰ মাজত এনে কোনোজন আছে নে যি জনে সত্যৰ পিনে বাট দেখুৱাব পাৰে ? তুমি নিজেই উত্তৰ দিয়াঁ, সত্যৰ পিনে আল্লাই হে বাট দেখুৱায় ; গতিকে যি জনে^{১৯} সত্যৰ পিনে পথপ্ৰদৰ্শন কৰে সেইজন অনুগমন কৰাৰ উপযোগী নে সেইজন যি জনে আনে বাট নেদেখুৱালে নিজে স্তম্ভ বিচাৰি লব নোৱাৰে ? তোমালোকৰ নো কি হৈছে, তোমালোকে এনেদৰে বিচাৰ কৰিছাঁ ?

৩৭। আৰু সিহঁতৰ বেছি ভাগে অনুমানৰ^{২০} হে অনুসৰণ কৰে ; বাস্তৱতে সত্য বুজিবলৈ অনুমানে একোকে সহায় নকৰে । যি কাৰ্য্য সিহঁতে কৰে তাক আল্লাই নিশ্চয় ভালকৈ জানে ।

৩৮। আৰু আল্লাৰ বাহিৰে অইনৰ দ্বাৰা ৰচিত হ'ব পাৰে এই কোৰান এনে পুথি নহয় ; আৰু পূৰ্ববৰ্তী সত্যৰ এই পুথি সমৰ্থন স্বৰূপ আৰু ধৰ্ম্ম-গ্ৰন্থৰ (বিধানৰ) বিস্তৃত বিৱৰণ স্বৰূপ ;^{২১} ইয়াৰ সম্বন্ধে কোনো সন্দেহ উৎপন্ন হ'ব নোৱাৰে, কিয়নো বিশ্ব-জগতৰ প্ৰতিপালকৰ পৰা অহা এইখন পুথি ।

২৮। যি জন আল্লাই এই বিৰাট বিশ্বজগত সৃষ্টি কৰিলে সেইজন আল্লাই পুনৰায় আৰু বাৰে বাৰে কত নতুন জগত সৃষ্টি কৰিব পাৰে কোনে কল্পনা কৰিব পাৰে ?

২৯। হজ্ৰত মহম্মদ (স)। তেওঁ আল্লাৰ প্ৰত্যাশেৰ পোহৰ পাইছে । যি জনে এনে পোহৰ পোৱা নাই সেইজনে অইনক সত্যৰ পিনে কেনেকৈ লৈ যাব ?

৩০। অজ্ঞানত নিশ্চয়তা নাই ; কিন্তু প্ৰত্যাশেৰ নিঃসন্দেহ ।

৩১। কোৰানৰ ভক্তসমূহ সত্য বুলি প্ৰমাণিত হৈছে ; আৰু তাৰ ভবিষ্যৎবাণী-বিলাকো নিৰ্দিষ্ট সময়ত পূৰ্ণ হৈছে । কোৰানে ভৌতাত, ইন্দ্ৰিয় ইত্যাদি পূৰ্বে অহা ধৰ্ম্ম-পুথিসমূহৰ ভক্তবিলাকো সমৰ্থন কৰিছে । যি ভক্তসমূহ কালক্ৰমে লোপ হৈছে বা বিস্তৃত হৈছে সেইবিলাক কোৰানে নতুনকৈ সত্যৰ ৰূপ দি প্ৰতিষ্ঠিত কৰিছে । সেইদৰে

৩৯। কি ! সিহঁতে ইয়াকে কয় নে, এই পুথিখন তেওঁ নিজেই বচনা কৰি আল্লাৰ বুলি মিছাকৈ ঘোষণা কৰিছে ? তুমি কোৱাঁ, সেয়ে যদি হয়, তেন্তে ইয়াৰে চৰা এটিৰ সদৃশ (বচনা কৰি) লৈ আনা, আৰু (তাৰ উপৰি) আল্লাক এৰি আন যাকে পাৰা তাকে তোমালোকক সহায় কৰিবলৈ আহ্বান কৰাঁ, ৩৭ যদিহে তোমালোক সত্যবাদী হোৱা।

৪০। নহয়, বৰং যি জ্ঞান সিহঁতে আগুৰিব পৰা নাই আৰু যাৰ সঠিক তাৎপৰ্য্য এতিয়াও সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহি পোৱা নাই তাকে সিহঁতে মিছা বুলি অগ্রাহ্য কৰিছে ; সেইদৰে সিহঁতৰ পূৰ্ববৰ্ত্তীবিলাকেও (সত্য আগিলত) তাকে মিছা বুলি অগ্রাহ্য কৰিছিল ; ৩৮ এতেকে তুমি ভাবি চোৱাঁ, অন্তায়কাৰীবিলাকৰ শেষ পৰিণাম কি হ'ল।

৪১। আৰু সিহঁতৰ মাজৰ কিছুমানে এই কোৱানত বিশ্বাস কৰিব, আৰু সিহঁতৰ মাজৰ আন কিছুমানে ইয়াত কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰে ; আৰু তোমাৰ প্ৰভুৱে অশাস্তি সৃষ্টি কৰোঁতাৰিলাকক ভালকৈ জানে।

ককু ৫

ইচ্ছামৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য হৈছে, আল্লাৰ সৈতে মানৱৰ মিলন স্থাপন

কৰা ; সত্য প্ৰত্যাহ্বান কৰোঁতাৰিলাক আল্লাৰ ক্ৰোধৰ ভাজন ;

পৰাশ্ৰম কৰিবলৈ প্ৰত্যেক আগিলৈ আল্লাই

বচল প্ৰেৰণ কৰে। বচলৰ অবাধ্য হলে

আল্লাৰ শাস্তি নিশ্চয়কৈ নামে।

৪২। আৰু সিহঁতে যদি তোমাক মিথ্যাবাদী বুলি অমান্য কৰে তুমি কোৱাঁ, মোৰ কাৰ্য্য মোৰ নিমিত্তে নিকপিত^{৩৯}, আৰু তোমালোকৰ নিমিত্তে বুজিব লাগিব, ইচ্ছামৰ প্ৰত্যাহ্বানত তিষ্ঠি থকা ধৰ্ম্মসমূহৰ (revealed religions) সৈতে যুদ্ধ কৰিবলৈ অহা নাই।

৩২। চোৱাঁ, ২ : ২৪ ; ১১ : ১৪ ; ১৭ : ৮২ ; ৪২ : ৩৪-৩৫।

৩৩। বিবিলাকে জড়-পৰাৰ্ধৰ সীমা অতিক্ৰম কৰিব নোৱাৰে সেইবিলাকে আধ্যাত্মিক সন্তোষোৰ চুকি নাপায়।

৩৪। বোৰ নিৰ্দিষ্ট কৰ হৈছে সত্য প্ৰকাশ কৰা, তোমালোকৰ অন্তৰ পৰিত্ৰ কৰা, তোমালোকৰ মন উপদেশ আৰু যুক্তি দ্বাৰা পৰিবৰ্ত্তন কৰা। এনেবোৰ কৰ যল প্ৰয়োগ কৰি কৰাব নোৱাৰি।

নিৰূপিত আছে তোমালোকৰ কাৰ্য্য ; মই কৰা কাৰ্য্যৰ নিমিত্তে তোমালোক দায়ী নোহোৱা, আৰু তোমালোকে যি কাৰ্য্য কৰা তাৰ বাবে ময়ো দায়ী নহওঁ ।

৪৩। আৰু সিহঁতৰ কিছুমানে তোমাৰ কথা লৈ কাণ দিয়াৰ ভাও জোৰে, কিন্তু হৃদয়ে;^{৩৫} যদি সিহঁতৰ বোধ-শক্তিয়ে নাথাকে তেন্তে কলাক তুমি কেনেকৈ শুনাবা ?

৪৪। আৰু সিহঁতৰ কিছুমানে তোমাৰ পিনে চাই থাকে (কিন্তু লক্ষ্য নকৰে) ; যদি সিহঁতৰ দৃষ্টিশক্তিয়ে নোহোৱা হয়^{৩৬} তেন্তে অন্ধক তুমি কেনেকৈ বাট দেখুৱাবা ?

৪৫। আল্লাই নিশ্চয় মানৱৰ প্ৰতি অকণো অগ্ৰায় নকৰে কিন্তু মানৱে নিজৰ প্ৰতি নিজেই অগ্ৰায় কৰে ।

৪৬। আৰু যিদিনা তেওঁ সিহঁতক (নিজৰ সম্মুখত) গোট খোৱাৰ (তেতিয়া সিহঁতে যন্তুভৱ কৰিব, পৃথিৱীত) যেন সিহঁত দিনৰ এঘণ্টামান হৈ থাকিছিল ;^{৩৭} তেতিয়া সিহঁতৰ ইজনে সিজনক চিনি পাব ; যিবিলাকে আল্লাৰ সাক্ষাৎ পোৱা অস্বীকাৰ কৰিছিল আৰু সুপথ পোৱা নাছিল স্বৰূপতে সেই-বিলাকেই ক্ষতিগ্ৰস্ত হব ।

৪৭। আৰু সিহঁতৰ সম্বন্ধে আমি যি অঙ্গীকাৰ কৰিছোঁ তাৰে এভাগ (তোমাৰ জীৱনতেই) নিশ্চয় পূৰ্ণ কৰি দেখুৱাম, অথবা (তাকে পূৰ্ণ কৰিম) তোমাৰ মৃত্যু ঘটোৱাৰ পাছত ;^{৩৮} অবশেষত আমাৰ ওচৰলৈ হব সিহঁতৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন ; তাৰ উপৰি সিহঁতে (এতিয়া) যি কাৰ্য্য কৰি আছে তাক আল্লাই দেখি থাকে ।

৩৫। সিহঁতে কাণেৰে শুনে কিন্তু মন নিদিয়ৈ । সিহঁতক আল্লাই বোধশক্তি দিছে কিন্তু সিহঁতে তাৰ উচিত ব্যৱহাৰ নকৰে । ফলত সিহঁত সত্যৰ পৰা বহুত আঁতৰত থাকিব লগীয়া হয় ।

৩৬। সিহঁতে মনৰ দৃষ্টিৰে নাচায় ; সেইদেখি সত্য সিহঁতে উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰে ।

৩৭। (১) কিয়ামতৰ (পুনৰুত্থানৰ) দিনা পাৰ্থিৱ জীৱনৰে যে অতি কণকণীয়া মানৱে বুজিব পাৰিব । (২) মৃত্যুৰ পৰা পুনৰুত্থানৰ দিনালৈকে যি কাল অতিবাহিত হৈছে তাকে যাহুছে নিছেই কম সময় বুলি বুজিব পাৰিব ।

৩৮। শাস্তি অহা সম্বন্ধে যি ভবিষ্যৎবাণী কৰা হয় সি যে নবীৰ জীৱনকালতেই পূৰ্ণ হব এনে নহয় । কিছুমান ভবিষ্যৎবাণী তেওঁৰ স্বৰ্গাবোহী হোৱাৰ পাছতো পূৰ্ণ হয় ; আল্লাৰ কাৰ্য্য ৰীয়ে ৰীয়ে সময় বহুতে সম্পন্ন হয় ।

৪৮। আৰু প্ৰত্যেক জাতিৰ নিমিত্তে একোজন বচুল থাকে; ৩২ গতিকে সিহঁতলৈ বচুলৰ আগমন হলে সিহঁতৰ মাজত জ্ঞায়মতে বিচাৰ কৰা হয়, আৰু সিহঁতৰ প্ৰতি কোনো অশ্ৰায় কৰা নহয়।

৪৯। আৰু সিহঁতে সোধে, যদি তোমালোক সত্যবাদী তেন্তে কোৱাঁ সেই অঙ্গীকাৰ পূৰ্ণ হ'বৰ সময় কেতিয়া?

৫০। তুমি উত্তৰ দিয়া, আল্লাই যি ইচ্ছা কৰে তাৰ বিনে, নিজৰেই ক্ষতি আৰু লাভৰ ওপৰত মোৰ একো অধিকাৰ নাই; প্ৰত্যেক জাতিৰ নিমিত্তে (সিহঁতৰ কাৰ্য্যৰ ফলৰ) সময় নিৰ্দ্ধিষ্ট আছে; সেই নিৰ্দ্ধিষ্ট সময় যেতিয়া সিহঁতৰ প্ৰতি উপনীত হয়, তেতিয়া সিহঁতে খন্তেকৰ নিমিত্তে পিছো পৰিব নোৱাৰে আৰু আগে বাঢ়িব নোৱাৰে।^{৪০}

৫১। তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে ভাবি চাইছা নে, যদি আল্লাৰ শাস্তি নিশাতে বা দিনতে তোমালোকৰ ওচৰ পায়তি (তাৰ প্ৰতিবোধৰ উপায় আছে নে?) তেন্তে অপবাদীবিলাকে কি কাৰণে তাৰ সময়লৈ খব-খেদা কৰিছে?

৫২। সেই শাস্তি উপনীত হোৱাৰ পাছত তোমালোকে তাত বিশ্বাস কৰিবা নে? (বিশ্বাস কৰিবৰ) সময় এতিয়াহে হ'ল! অথচ তোমালোকে নিজেই আগৰে পৰা সেই শাস্তিৰ কাৰণে খব-খেদা কৰিছিল।

৫৩। পিছত অশ্ৰায়কাৰীবিলাকক কোৱা হ'ব, তোমালোকে অবিৰাম শাস্তিৰ সোৱাদ লোৱাঁ; তোমালোকে নিজেই যি অৰ্জ্জন কৰিছিল। তাৰ প্ৰতি-ফলৰ বাহিৰে আন কি তোমালোকক দিয়া হ'ব?

৫৪। আৰু তোমাৰ পৰা সিহঁতে ইয়াকে জানিব বিচাৰে, এই কথা সত্য

৩৯। ইচ্ছামৰ উদাৰতা এই আয়তৰ পৰা ভালকৈ প্ৰকাশ হৈছে। সকলো দেশত আৰু সকলো জাতিৰ মাজত নবীৰ আবিৰ্ভাৱ হৈছে, এনে শিকা ইচ্ছামে দিছে। কিন্তু মনত বখা উচিত, নবীয়ে নিজৰ নবীত্বৰ নিজে দাবী কৰে, আৰু নিজৰ সত্যতাৰ নিজে প্ৰমাণো দিয়ে। চোৱাঁ ১৬ : ৩৭; ৩৫ : ২৫।

৪০। বুকীসকলৰ লিখনিত পোৱা যায়, আল্লাৰ শাস্তিৰ পৰা বচা পাবৰ উপায় হৈছে এই কেইটা:—(১) দুখীয়া মানুহক দান দিয়া, (২) ইত্তিফাক, লাহোল, দৰুদ খবীক আৰু চুৰা কান্তেহা বুজি বনে বনে পঢ়া, (৩) নমাজৰ মাজতো নিজ ভাষাৰে বিপদৰ পৰা বচা পাবলৈ আল্লাৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰা, আৰু এই দোআ বিশেষকৈ পঢ়া— হে আমাৰ প্ৰভু, সকলো বস্তু তোমাৰেই অধীন, হে আমাৰ প্ৰভু আমাক বিপদৰ পৰা বচা কৰাঁ; আৰু আমাক সহায় কৰাঁ, আৰু আমাৰ প্ৰতি তোমাৰ কৰুণা বৰ্ণন কৰাঁ।

নে ; তুমি কোৱাঁ, হয়, মোৰ প্ৰভুৰ অপত, ই ক্ৰম সত্য ; আৰু তাৰ প্ৰতিকাৰ
তোমালোকে কেতিয়াও কৰিব নোৱাৰা।^{৪১}

ককু ৬

অন্তায়কাৰীবিলাকৰ শাস্তিৰ প্ৰতিকাৰ নাই ; মানৱৰ আধ্যাত্মিক বিকাশৰ
উপায় ; কোষানতে সকলো ব্যাধিৰ আৰোগ্য আছে ; জীৱিকাৰ
বৈধ-অবৈধ আল্লাইহে নিৰ্ণয় কৰে।

৫৫। আৰু যিজন অন্তায়কাৰী সেইজনৰ পৃথিবীত যি আছে তাৰ
ওপৰত যদি অধিকাৰ থাকে সেই সকলো বস্তু প্ৰতিশ্ৰুত শাস্তি ঐশ্বৰ্য্যবলৈ
সেইজনে মোচন মূল্য স্বৰূপ নিশ্চয় প্ৰদান কৰিব ; আৰু সিহঁতে যেতিয়া সেই
শাস্তি অহা দেখা পাব, সিহঁতে মনে মনে অহুতাপ কৰিব ধৰিব। আৰু সিহঁতৰ
(বিশ্বাসী আৰু অন্তায়কাৰীবিলাকৰ) মাজত জ্বালমতে বিচাৰ কৰা হব ; আৰু
সিহঁতৰ প্ৰতি কোনো অন্তায় কৰা নহব।

৫৬। সন্ধান ! আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীত যি আছে সকলোৰে
ওপৰত আল্লাবেই অধিকাৰ ; সতৰ্ক হৈ থাকিবা, আল্লাৰ অঙ্গীকাৰ নিশ্চয় সত্য ;
কিন্তু সিহঁতৰ সবহভাগেই নাজানে।

৫৭। তেওঁৰেই জীৱন দান ক'ৰে, আৰু তেওঁৰেই মৃত্যু সাধন কৰে ; আৰু
তেওঁৰেই ওচৰত তোমালোকক যুৰাই নিয়া হব।

৫৮। হে মানৱজাতি, তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকলৈ আহিছে
উপদেশ, আৰু অন্তৰঙ্গমুহূৰ্ত্ত সকলো ব্যাধিৰ আৰোগ্য,^{৪২} আৰু বিশ্বাসীসকলৰ
নিমিত্তে পথপ্ৰদৰ্শন আৰু কৰুণা।

৫৯। তুমি কোৱা, এইবিলাক আল্লাবেই কৃপা আৰু তেওঁৰেই কৰুণা ;
এতেকে তাৰ বাবে সিহঁতে যেন আনন্দ প্ৰকাশ কৰে। সিহঁতে (পাৰ্থিৱ জীৱনত)
যি সঞ্চয় কৰিছে ই তাতোকৈ শ্ৰেষ্ঠ।^{৪৩}

৪১। শাস্তি সৰ্বদে আল্লাৰ অঙ্গীকাৰ নিশ্চয় পূৰ্ণ হব, ইয়াত কোনো ভুল নাই।

৪২। কোষানৰ নীতিবোৰ পালন কৰি জীৱন গঠন কৰিলে মাত্ৰহে নিজ অন্তৰৰ
সকলো ব্যাধিৰ পৰা আৰোগ্য লাভ কৰিব পাৰে।

৪৩। মান-স্বৰ্গাধা, ধন-ঐৰাধ্য, এইবিলাকতকৈ কোষানে নিৰ্দেশ দিয়া ধৰ্ম শ্ৰেষ্ঠ ;
কোষানৰ পথ অনুসৰণ কৰিলে অনন্ত সুখ-শান্তি লাভিব পাৰি।

৬০। তুমি কোৱাঁ, তোমালোকে ভাবি চাইছা নে, তোমালোকৰ নিমিত্তে আল্লাই যি জীৱিকা নমাই পঠিয়াইছে তাৰে কিছুমান তোমালোকে অবৈধ আক কিছুমান বৈধ কৰি লৈছা নিজ অনুমানেৰে। তুমি (আক) প্ৰশ্ন কৰাঁ, আল্লাই তোমালোকক সেই সন্থকে আদেশ দিছে নে তোমালোকে আল্লাই আদেশ দিছে বুলি নিজেই মিছা সাজি লৈছা ?^{৪৪}

৬১। আক যিবিলাকে আল্লাৰ সন্থকে মিছা সাজে, পুনৰুত্থানৰ দিন সন্থকে সিহঁতে কি ভাবিছে ?^{৪৫} নিশ্চয় মানৱৰ প্ৰতি আল্লা কৃপালু ; কিন্তু সিহঁতৰ সবহভাগেই (তেওঁৰ) শলাগ নলয়।

ককু ৭

জগতৰ সমগ্ৰ ঘটনা আল্লাৰ অধীন আৰু আল্লাৰ বিধানৰ বাধ্য ;

আল্লাৰ বস্তুসকলৰ সৰ্ব্বক্ৰমে আনন্দ-বাৰ্তা ; আল্লা অত্যা-

হীন ; তেওঁৰ কোনো সন্তান নাই।

৬২। আক (হে মহম্মদ,) তুমি যি অৱস্থাতে থাকা আক কোবানৰ যি অংশকেই আবৃত্তি কৰা, আক (হে মানৱজাতি,) তোমালোকে যি কাৰ্য্যকে কৰা, তাত তোমালোকে ব্যস্ত হৈ থাকোঁতে আমি তোমালোকে নিবীক্ষণ কৰি থাকোঁ ; পৃথিবীত আৰু আকাশত পৰমাণুৰ সমানো, আৰু তাতোতকৈ সৰু নাইবা ডাঙৰ এনে কোনো বস্তু নাই যি তোমাৰ প্ৰভুৰ অগোচৰ আৰু যি স্তম্ভটো গ্ৰন্থত লিপিবদ্ধ^{৪৬} নাই।

৬৩। চোৱাঁ, যিসকল আল্লাৰ বস্তু নিশ্চয় সেইসকলৰ কোনো ভয় নাথাকিব, আৰু সেইসকলে বেজাৰো^{৪৭} কৰিব নালাগিব।

৪৪। আল্লাই মানৱৰ শাৰীৰিক, মানসিক, নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ কাৰণে যি বাস্তৱ অনুকূল নিজ বাণী দাখা নিৰ্ণয় কৰি দিছে আৰু যি বাস্তৱ এই অৰ্থে অপকাৰী তাক অবৈধ কৰিছে।

৪৫। যি বিধানৰ ভিত্তি অস্তায় তাকে আল্লাৰ প্ৰতি আৰোপ কৰাকে ইয়াত মিছা সজা বুলিছে।

৪৬। আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীত যি ঘটনা ঘটে সি আল্লাৰ পূৰ্ণ জ্ঞান আৰু নিৰ্দিষ্ট বিধি-বিধানৰ স্তৰেহে ঘটে।

৪৭। ভবিষ্যতৰ বিপদ আগতৰ 'ভয়', আৰু অতীতত দোষ কৰাৰ 'বেজাব'।

৬৪। সেইসকল বিশ্বাসী আছিল আৰু আল্লালৈ ভয় ৰাখি চলিছিল।

৬৫। তেওঁলোকৰ নিমিত্তে পাৰ্থিৱ জীৱনত আৰু পৰলোকতো আছে আনন্দৰ সন্বাদ; আল্লাৰ বাণীসমূহৰ^{৪৮} কোনো পৰিবৰ্ত্তন হ'ব নোৱাৰে; এয়ে সেই মহান সফলতা।

৬৬। আৰু (হে নবী,) সিহঁতৰ কথাই যেন তোমাক দুখ নিদিয়ে; নিশ্চয় আল্লাই সকলো সন্মানৰ গৰাকী; তেৱেঁই শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰোতা, সৰ্বজ্ঞাত।

৬৭। সাৱধান! আকাশমণ্ডলীত যি আছে আৰু পৃথিৱীত যি আছে নিশ্চয় আল্লাৰেই অধীন; আৰু যিবিলাকে আল্লাক এৰি আনক আল্লাৰ অশীৰূপে আহ্বান কৰে সিহঁতে নো কিহৰ অনুসৰণ কৰে?—সিহঁতে অনুসৰণ কৰে নিজ কল্পনাৰ হে মাথোন, আৰু সিহঁত কেৱল অনিশ্চিত কথাত মগ্ন হৈ থাকে।

৬৮। তেৱেঁই তোমালোকৰ নিমিত্তে নিশা সৃষ্টি কৰিছে যাতে সেই সময়ত তোমালোকে বিজ্ঞান কৰিব পাৰা, আৰু তেৱেঁই দিন সৃষ্টি কৰিছে যাতে তাৰ পোহৰত তোমালোকে সকলো বস্তুকে দেখা পোৱা;^{৪৯} যিবিলাকে (ভাল কথাত) কাণ দিয়ে সেইবিলাকৰ নিমিত্তে তাত নিশ্চয় আছে বহু নিদৰ্শন।

৬৯। সিহঁতে কয়, আল্লাই এজনক সন্তানৰূপে^{৫০} গ্ৰহণ কৰিছে; (ই অসম্ভৱ) তেওঁ পৰম পৱিত্ৰ। তেওঁ অন্তৰাহীন; আকাশমণ্ডলীত যি আছে আৰু পৃথিৱীত যি আছে সকলোৰে গৰাকী তেৱেঁই; (তেওঁ যে সন্তান গ্ৰহণ কৰিছে) তাৰ কোনো প্ৰমাণ তোমালোকৰ ওচৰত আছে নে? আল্লাৰ সন্মুখে তোমালোকে এনে (গুৰুতৰ) কথা ক'ব খৰিছা যি বিষয়ে তোমালোকৰ কোনো জ্ঞান নাই।

৭০। তুমি কোৱাঁ, যিবিলাকে আল্লাৰ সন্মুখে মিছা সাজে সিহঁতে নিশ্চয় সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰে।

৪৮। ভবিষ্যৎ সম্বন্ধে আল্লাৰ বাণী, অথবা আল্লাৰ নিৰূপিত বিধান, অথবা আল্লাৰ আদেশসমূহ।

৪৯। আৰবী বুল শব্দ হৈছে 'বসব্', যানে দৃষ্টি। দিনৰ পোহৰত মানুহে জীৱিকা নিৰ্ব্বাহৰ সকলো ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে।

৫০। বীতথুষ্টি। কোষানৰ যন্তে হজ্জু'ত লৈচা (আ) আল্লাই প্ৰেৰণ কৰা এজন নবী আছিল, আল্লাৰ সন্তান নাছিল। আল্লা নিজেও কাৰো সন্তান নহয় আৰু তেওঁৰো কোনো সন্তান নাই; চোৱাঁ চুৰা ১১২, যি সকলো মূল্যবান নমাজ পঢ়োঁতে আবৃত্তি কৰে।

৭১। (সিহঁতৰ নিমিত্তে) পৃথিবীত আছে সামান্য সম্বল ; পিছত আমাৰ ফালে সিহঁতৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন হ'ব ; অৱশেষত সিহঁতে যে অবিশ্বাস কৰিছিল তাৰ বাবে সিহঁতক আমি কঠোৰ শাস্তিৰ সোৱাদ লবলৈ দিম।

ককু ৮

৪৬:৩ মুহ (আ) আৰু আন আন নবীসকলৰ আগমন : ৪৬:৪

মুচা (আ) আৰু ৪৬:৩ হাকনৰ (আ) কথা ।

৭২। আৰু সিহঁতৰ আগত তুমি মুহৰ আখ্যান বৰ্ণনা কৰাঁ।^{৭১} কথা এই, তেওঁ স্বজ্ঞাতিবিলাকক কৈছিল : হে মোৰ জাতি, (সত্যৰ ওপৰত যে) মোৰ স্থিতি, আৰু মই যে আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ সহায় লৈ তোমালোকক উপদেশ দিছোঁ তাকে তোমালোকে অসহনীয় বুলি ভাবিছা ; তেন্তে (জানি বাৰ্থা), মই আল্লাবেই ওপৰত ভৰসা কৰিছোঁ , গতিকে তোমালোকে নিজে একমত হৈ মোৰ বিৰুদ্ধে এটি সঙ্কল্প স্থিৰ কৰাঁ,^{৭২} আৰু লগতে তোমালোকৰ অংশীবিলাককো লোৱাঁ, যাতে তোমালোকৰ কাৰ্য্য-পদ্ধতি সন্মুখে তোমালোকৰ (মনত) কোনো সন্দেহ নাথাকে ; তাৰ পাছত মোৰ বিৰুদ্ধে সেই সঙ্কল্প কাৰ্য্যত পৰিণত কৰি চোৱাঁ, আৰু মোক অলপো সময় নিদিবা।

৭৩। কিন্তু (এতিয়াও) যদি তোমালোক বিমুখ হোৱা (তাৰ কাৰণে তোমালোক নিজে দায়ী হ'বা) ; মই তোমালোকৰ পৰা একো প্ৰতিদান বিচৰা নাই ; মোৰ প্ৰতিদান আছে আল্লাবেই ওচৰত মাথোন ; আৰু মই যেন আত্মসমৰ্পণকাৰীবিলাকৰ^{৭৩} মাজৰ হওঁ মোক ঈয়াকে আদেশ দিয়া হৈছে ।

৫১। কোষানত নবীসকলৰ বিবৰণ ঠায়ে ঠায়ে দিয়া হৈছে। নবীসকল হৈছে আল্লাৰ সন্মানবাহক। 'নব'ৰ অৰ্থ সন্মান। তেওঁলোকে আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ মতে মাননীয় স্থাপন দেখুৱায়।

৫২। নবীসকলে দল-বলৰ ওপৰত ভৰসা নকৰে ; একমাত্ৰ আল্লাৰ ওপৰতহে ভৰসা কৰে। সমগ্ৰ ওপৰতো যদি তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে যায় তেওঁলোক পৰ্ব্বতৰ দৰে অটল হৈ থাকে, নিজৰ বিশ্বাসত, নিজৰ বৰ্ণিত।

৫৩। সকলো নবীৰ বৰ্ষ একেটা, ইচলাম। 'মুচ্‌লিম'ৰ অৰ্থ আত্মসমৰ্পণকাৰী। চুলেইমানৰ বিষয়ে চোৱাঁ, ২৭ : ৪৫ ; ইব্ৰাহিমৰ বিষয়ে, ২ : ১৩২ ; মুচাৰ বিষয়ে, ৭ : ১২৭ ; ইয়ুচুফৰ বিষয়ে, ১২ : ১০২। সকলোৱে আল্লাত আত্মসমৰ্পণ কৰি 'মুচ্‌লিম' হৈছিল।

৭৪। তথাপি সিহঁতে তেওঁক মিথ্যাবাদী বুলি অমাচ্ছ কৰিছিল, কিন্তু তেওঁক আক নাওখনত উঠা তেওঁৰ সঙ্গীবিলাককো আমি বক্ষা কৰিলোঁ; আৰু তেওঁলোকক আমি (পৃথিৱীত) বাজৰ দান কৰিলোঁ, আৰু যিবিলাকে আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ মিছা বুলি অগ্ৰাহ্য কৰিছিল সেইবিলাকক (সাগৰত) বুৰাই মাৰিলোঁ। গতিকে চোৱাঁ, (অবাধ্যতাৰ কাৰণে) সেইবিলাকৰ পৰিণাম কি হ'ল যিবিলাকক আগতেই সতৰ্ক কৰি দিয়া হৈছিল।^{৫৪}

৭৫। অৱশ্যে তেওঁৰ পাছতো সিহঁতৰ আন আন জাতিবিলাকৰ প্ৰতি আৰু কিছুমান বচল প্ৰেৰণ কৰিলোঁ; আৰু তেওঁলোক সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহিছিল বহু স্পষ্ট প্ৰমাণ লৈ; কিন্তু তাত বিশ্বাস কৰিবলৈ সিহঁত প্ৰস্তুত নাছিল,^{৫৫} যিহেতু সিহঁতে সেই কথা পূৰ্বেই মিছা বুলি ভাবি লৈছিল। এইদৰেই আমি সীমা-লঙ্ঘনকাৰীবিলাকৰ অন্তৰসমূহত মোহৰ মাৰি দিওঁ।

৭৬। আৰু সিহঁতৰ পিছত মুচা আৰু হাকনক আমাৰ নিদৰ্শনসমূহৰ সৈতে ফিৰোন আৰু তেওঁৰ পাৰিষদবিলাকৰ ওচৰলৈ প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ; কিন্তু সিহঁতে অস্বীকাৰ কৰিলে, আৰু সিহঁত এটা অপৰাধী দল হৈ পৰিল।

৭৭। পিছত যেতিয়া আমাৰ ফালৰ পৰা সিহঁতলৈ সত্য আহি পালে, সিহঁতে ইয়াকে কলে, ই নিশ্চয় প্ৰকাশ্য কুহক^{৫৬} মাত্ৰ।

৭৮। মুচাই কলে, সত্য তোমালোকৰ ওচৰলৈ আহি প্ৰকাশ হৈ পৰিলতো তাৰ বিষয় তোমালোকে এনে কথা কোৱা নে? এনে সত্য কুহক হব পাৰে নে? আৰু যাদুকৰবিলাক কেতিয়াও সফলকাম হব নোৱাৰে।

৫৪। সিহঁতক সতৰ্ক কৰি দিয়া হৈছিল, তথাপি সিহঁত বিৰোধী হৈয়ে থাকিল। কোবানত অইন ঠাইত উল্লেখ আছে, আল্লাই কোনো জাতিকে শাস্তি নিদিব যিহেতু তালৈকে নবী পঠাই সেই জাতিক আগতে সতৰ্ক নকৰে; আৰু তাৰ পাছতো যদি সিহঁতে নিজৰ বিৰুদ্ধাচৰণ এৰি নিদিব সিহঁতৰ প্ৰতি শাস্তি নাহে।

৫৫। যাদুকৰ পক্ষে নতুন তত্ত্ব গ্ৰহণ কৰা সহজ নহয়। সেই দেখি নবীসকলে আল্লাৰ নিদৰ্শন দেখুৱাই যাদুকৰ মনত বিশ্বাস জন্মায়। কিন্তু এনে কঠোৰ মনৰ যাদুকো আছে যিবিলাকে নিদৰ্শন দেখিও আগৰ ভ্ৰমত পৰি থাকিবলৈ ভাল পায়। সিহঁতৰ বোধ-শক্তি, বিচাৰশক্তি সকলো মিথিল হৈ পৰে।

৫৬। নবীৰ অলৌকিক ক্ষমতা বুজিব নোৱাৰি সিহঁতে তাকে কুহকৰ কল বুলি ভাবে। যাদু, মাহাত্ম্যৰ স্থিতি অসম্ভবে ওপৰত, কিন্তু নবীসকলৰ ক্ষমতা আল্লাই দিয়া নিদৰ্শন; আৰু সেই অলৌকিক ক্ষমতা আল্লাৰ আদেশ বতৰে নবীসকলে দেখুৱাবপাৰে।

৭৯। সিহঁতে কলে, যি বাটেদি আমি আমাৰ পূৰ্বপুৰুষসকলক চলি থকা দেখি আহিছোঁ সেই বাটৰ পৰা আমাক ঘূৰাই নিবব কাৰণে, আৰু (আমাৰ) দেশত তোমালোক উভয়ে আধিপত্য^{৭৭} লাভ কৰিবৰ উদ্দেশ্যে তুমি আমাৰ ওচৰলৈ আহিছা নে? বাস্তৱতে তোমাণোক ছয়ো গৰাকীত আমি কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰোঁ।

৮০। আৰু ফিৰোনে (বিষয়াবিলাকক) কলে, সকলো নিপুণ যাত্ৰকৰ-বিলাকক তোমালোকে আনি মোৰ আগত উপস্থিত কৰাঁ।

৮১। পিছত যেতিয়া যাত্ৰকৰবিলাক উপস্থিত হ'লি, মুচাই সিহঁতক কলে, যি নিষ্কেপ কৰিবলৈ তোমালোক উদ্ধৃত্ত তাকে নিষ্কেপ কৰাঁ।^{৭৮}

৮২। যেতিয়া সিহঁতে (লাখুটি কেইডাল আৰু জৰী) নিষ্কেপ কৰিলে, মুচাই কলে, তোমালোকে যি উলিয়াই দেখুৱালা সি কুহক মাথোন, তাক আল্লাই নিশ্চয় ব্যৰ্থ কৰিব; কোনো সন্দেহ নাই, অনিষ্টকাৰীবিলাকৰ কাৰ্য্য আল্লাই কেতিয়াও ফলস্বত্ব নকৰে।

৮৩। আৰু নিজ বাণীসমূহ দ্বাৰা আল্লাই সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰে সত্যকে,^{৭৯} যদিও অপৰাধীবিলাকে তাকে ভাল নাপায়।

ককু ৯

হজ্ৰত মুচাব (আ) ফিৰোনক উপদেশ দান; ফিৰোনৰ দাস্তিকতা আৰু শাস্তিভোগ; ফিৰোনৰ শৰীৰ বন্ধা স্বৰ্গত ভবিষ্যৎবাণী।

৮৪। তথাপি ফিৰোন আৰু সিহঁতৰ পাৰিষদবিলাকে সিহঁতক উৎপীড়ন কৰিব এই ভয়তে মুচাব জাতিৰ কিছুমান স্ব-বংশ মানুহৰ বাহিৰে আন কোনেও

৭৭। নবীসকলৰ বিৰুদ্ধে শত্ৰুবিলাকে এই দুইটা অভিযোগ বেছিকৈ আনে— (১) নবীসকলে সিহঁতৰ পূৰ্বপুৰুষবিলাকক পথভ্ৰষ্ট বুলি কয়, আৰু, (২) নবীসকল প্ৰকৃততে বাস্তৱোক্তি। হজ্ৰত মুচা (আ) আৰু হজ্ৰত ইচাৰ (আ) বিৰুদ্ধে এই দুইটা অভিযোগ বিশেষকৈ অনা হৈছিল।

৭৮। চাব লম্বীয়া, এই স্বপ্নতো হজ্ৰত মুচাই (আ) আশ্চৰ্য্যকৰে কৰিছে। সিহঁতৰ আক্ৰমণ প্ৰবণে হব লাগিব; তাৰ পিছতহে হজ্ৰত মুচাই নিজকে আল্লাই দিয়া বিশেষ ক্ষমতা দ্বাৰা বন্ধা কৰিব।

৭৯। আল্লাই সত্য সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰে নবীসকলৰ আৰু মুবদ্বি (কৰ্মসংক্ৰান্তকসকলৰ) দ্বাৰা। সেইসকলে দিনে বাতিয়ে আল্লাৰ বাণী পাই থাকে; এই বাণীকে ওয়াহে আৰু ইল্হাম বোলে।

তেওঁত বিশ্বাস নকৰিলে ; আৰু কোনো সন্দেহ নাই, (মিছৰ) দেশত কিবোন এজন অত্যাচাৰী বজা আছিল ;^{৬০} আৰু ইয়াতো কোনো সন্দেহ নাই তেওঁ আছিল সীমালঙ্ঘনকাৰীবিলাকৰ মাজৰ এজন ।

৮৫। আৰু যুচাই কলে, হে মোৰ স্বজাতিসকল, যদি তোমালোকে আল্লাত বিশ্বাস কৰিছা আৰু তেওঁৰ বাধ্যতা সচাকৈয়ে স্বীকাৰ কৰিছা, তেন্তে তোমালোকে তেওঁৰেই ওপৰত ভৰসা বাৰ্থা।^{৬১}

৮৬। তেতিয়া তেওঁলোকে কলে, আমি আল্লাৰেই ওপৰত ভৰসা কৰিলোঁ ;—হে আমাৰ প্ৰভু, অত্যাচাৰী জাতিৰ নিৰ্যাতনৰ সম্মুখীন কৰি আমাক পৰীক্ষাত নেপেলাবা ;^{৬২}

৮৭। আৰু নিজ কৰুণা দ্বাৰা অবিশ্বাসী জাতিৰ (অত্যাচাৰৰ) পৰা আমাক বক্ষা কৰা।

৮৮। আৰু আমি যুচা আৰু তেওঁৰ ভ্ৰাতৃৰ প্ৰতি প্ৰত্যাদেশ কৰিলোঁ, তোমালোকে নিজ জাতিৰ নিমিত্তে মিছৰ দেশত ঘৰ সাজি লোৱা,^{৬৩} আৰু নিজৰ ঘৰসমূহতেই (আল্লাৰ) উপাসনাৰ ঠাই নিৰ্দ্ধাৰিত কৰি লোৱা ; আৰু তাতে নমাজৰ অঙ্গুষ্ঠান কৰা,^{৬৪} আৰু বিশ্বাসীসকলক শুভসংবাদ দিয়ঁ।

৬০। বনি-ইস্ৰাইলে তিনি-চাৰিশ বছৰ মিছৰ দেশৰ বজাবিলাকৰ (কিবোন-বিলাকৰ) অবিৰাম উপদ্রৱ সহিব লগীয়া হৈছিল। তেওঁলোকৰ অৱস্থা দাস-স্বৰূপ আছিল।

৬১। অত্যাচাৰী বজাক ভয় নকৰি আল্লাৰ সহায়ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবা। তেওঁৰেই তোমালোকক সিহঁতৰ অত্যাচাৰৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিব।

৬২। আমি যেন বজা কিবোনৰ আগত দুৰ্বলতা নেদেখুৱাওঁ ; আমাৰ পদ যেন সত্যৰ পৰা অলপো বিচলিত নহয়।

৬৩। আগতে বনি ইস্ৰাইলে বেলেগ বেলেগ হৈ ঠায়ে ঠায়ে বসতি কৰিছিল। আদেশ আছিল, তোমালোকে মিছৰ দেশত একে ঠাইত বাস কৰাগৈ, যাতে তোমালোকে প্ৰয়োজন হলে ততালিকে পৰস্পৰ সহায় কৰিব পাৰা। কিন্তু আনলৈ যোৱাৰ আগতে বনি ইস্ৰাইলক কিছুকালৰ নিমিত্তে মিছৰত থাকিব লগা হৈছিল।

৬৪। (১) বেলেগ ধৰ্মৰ উপাসনালয় সজা কিবোনে নিষেধ কৰিছিল। সেই কাৰণে তোমালোকে নিজৰ ঘৰতে উপাসনা কৰিবা। (২) প্ৰকান্তভাৱে উপাসনা নকৰি কিছুকাল ঘৰতে অইনে নেদেখাকৈ উপাসনা কৰিবা। (৩) 'কিবলন্তন'ৰ অৰ্থ কিছুমান বাখ্যাকাণ্ডে 'মৃতকাবিজন্ম' লৈছে, অৰ্থাৎ মুখামুখি কৰি। অৰ্থ হৈছে, তোমালোকে নিজৰ ঘৰবোৰ ওচৰা-ওচৰি মুখামুখিকৈ সাজিবা যাতে বিপদৰ সময়ত ইজনে নিজজনক সহায় কৰিব পাৰিবা।

৮৯। আৰু যুচাই প্ৰাৰ্থনা কৰিলে, হে আমাৰ প্ৰভু, বাস্তৱতে এই পাখিৰ জীৱনত ফিৰোনক আৰু তেওঁৰ বৰমুৰীয়াবিলাকক নানা শ্ৰেণীভিত্তিক বস্তু আৰু বহু ধনসম্পদ দান কৰিছা; হে আমাৰ প্ৰভু, (তুমি এইবোৰ সিহঁতক এই কাৰণে দান কৰিছা নে) যাতে সিহঁতে (মানৱক) তোমাৰ পথৰ পৰা বিভ্ৰান্ত কৰে? হে আমাৰ প্ৰভু, সিহঁতৰ ধন-সম্পদ তুমি বিলুপ্ত কৰি পেলোৱাঁ, আৰু সিহঁতৰ অন্তৰসমূহ কঠোৰ কৰা, যাতে সিহঁত বিশ্বাসী নহয়, যেতিয়ালৈকে সিহঁতে যজ্ঞপাদায়ক শাস্তি দেখা নাপায়।

৯০। তেওঁ কলে, স্বৰূপতে তোমালোক ছয়োৰে প্ৰাৰ্থনা গৃহীত হ'ল; গতিকে তোমালোক ছয়ো (নিজ কাৰ্য্যত) দৃঢ় হৈ থাকাঁ, আৰু সেইবিলাকৰ পথ অনুসৰণ নকৰিবা যিবিলাক অজ্ঞান।

৯১। আৰু আমি বনি-ইস্ৰাইলক সাগৰ পাৰ কৰালোঁ; পিছত ফিৰোন আৰু তেওঁৰ সৈন্তদলে বিৰোধ আৰু বিদ্বেষৰ ভাৱ লৈ তেওঁলোকৰ পিছে পিছে যাব ধৰিল; অৱশেষত যেতিয়া তেওঁ প্ৰায় জল-মগ্ন হয়, তেওঁ এইদৰে স্বীকাৰ কৰিলে—মই ইয়াকে বিশ্বাস কৰিছোঁ, ইস্ৰাইল-সন্ততিয়ে যিজন উপাস্তাত বিশ্বাস কৰিছে সেইজনৰ বাহিৰে আন উপাস্তা নাই; আৰু এতিয়া ময়ো সেইবিলাকৰ মাজৰ হলোঁ^{৬৫} যিবিলাকে আত্মসমৰ্পণ কৰিছে।

৯২। (আমি কলোঁ) কি! এতিয়াহে বিশ্বাস কৰিলা! ইয়াৰ পূৰ্বে তুমি অবাধ্যতা কৰিছিলি আৰু অশাস্তি সৃষ্টি কৰোঁতাৰিলাকৰ মাজৰ এজন আছিলি।

৯৩। গতিকে আজি তোমাক তোমাৰ শবীৰ সৈতে বন্ধা কৰিম, যাতে তোমাৰ পৰবৰ্ত্তীবিলাকৰ নিমিত্তে তুমি এটা (আল্লাৰ) নিদৰ্শনস্বৰূপ হোৱা;^{৬৬} আৰু প্ৰকৃততে মানৱৰ বেছি ভাগেই আমাৰ নিদৰ্শনসমূহ সন্মুখে আঙকীয়া।

৬৫। ফিৰোনৰ এই বিপদত আমাৰ নিমিত্তে শিকনি আছে। সত্য প্ৰৱণ কৰিবলৈ অলপো পলম কৰিব নালাগে। যুত্থাৰ মুখত পৰি বিশ্বাসী হোৱাৰ কোনো অৰ্থ নাই।

৬৬। তিনি হাজাৰ বছৰৰ পাছত ফিৰোনৰ কথা ন'পোৱা ন'ল, আৰু কাইবো লগৰৰ যাহুদবৃত্ত (Judeans) কথা দৈছে। বৈজ্ঞানিক পণ্ডিতসকলৰ মতে এই ন' যুত্থাৰ (আ) সময়ৰ ফিৰোনজনৰ। কোৱানৰ ভবিষ্যদ্বাণী কেনে আচৰিতভাৱে পূৰ্ণ হ'ল।

ককু ১০

অন্ত্যায়কাৰীবিলাকৰ নিমিত্তে শান্তিৰ অঙ্গীকাৰ ; শান্তিৰ প্ৰতিকাৰ
 উপায় অতুতাপ আৰু প্ৰাৰ্থনা ; ধৰ্মপ্ৰচাৰত বল-প্ৰয়োগ
 নিবেধ ; বচুলসকল আৰু তেওঁলোকৰ অহুগামী-
 সকলক আগুৱাই বন্ধা কৰিব ।

৯৪। আৰু স্বৰূপতে ইয়াইল-সম্ভাতিবিলাকক বসতি কৰিবলৈ আমি
 উত্তম ঠাই^{৭৭} দান কৰিছিলোঁ, আৰু নানাপ্ৰকাৰ বিশুদ্ধ বস্তু সিহঁতক জীৱিকাকপে
 প্ৰদান কৰিছিলোঁ ; পিছত সিহঁতলৈ জ্ঞান নহালৈকে সিহঁতে বিৰোধ কৰা
 নাছিল ;^{৭৮} যিবিষয়ে সিহঁতে বিৰোধ কৰিছিল সেই বিষয়ে তোমাৰ প্ৰভুৱে
 পুনৰুত্থানৰ দিনা সিহঁতৰ মাজত নিশ্চয় বিচাৰ কৰিব ।

৯৫। আৰু তোমাৰ প্ৰতি যি (গ্ৰন্থ) আমি অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ তাৰ
 কোনো বিষয়ে যদি তোমাৰ সন্দেহ থাকে তেন্তে তোমাৰ পূৰ্বে যিসকলে ধৰ্মগ্ৰন্থ
 অধ্যয়ন কৰিছিল সেইসকলক সুধি চোৱাঁ ;^{৭৯} স্বৰূপতে এই সত্য আহিছে তোমাৰ
 ওচৰলৈ তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা ; গতিকে তুমি সন্দেহ কৰোঁতাবিলাকৰ মাজৰ
 নহবা ।

৯৬। আৰু যিবিলাকে আল্লাৰ নিদৰ্শনসমূহ মিছা বুলি অমাগ্ৰ কৰিছিল
 তুমি কেতিয়াও সেইবিলাকৰ মাজৰ নহবা ; (সিহঁতৰ সদৃশ যদি হোৱা) তেন্তে
 তুমি ক্ষতিগ্ৰস্তবিলাকৰহে অন্তৰ্গত হৈ পৰিবা ।

৭৭। নানা দেশ কৃষি-চাকি অৱশেষত বনি ইয়াইলে কানাআন (Canaan) দেশত
 বসতি কৰিবলৈ ঠাই পালে । এই দেশকে বাইবেলত 'হুত্-মধু বৈ থকা উত্তম আৰু বহল
 দেশ' বোলা হৈছে । চোৱাঁ যা, ৩ : ৮ ।

৭৮। কোৰান অৱতীৰ্ণ হোৱাত হজ্জত মহম্মদৰ (স) আবিৰ্ভাৱ সৰ্ব্বদে ইহুদী-
 বিলাকৰ মাজত গুৰুতৰ মতভেদৰ সৃষ্টি হৈছিল । তেওঁলোকৰ ধৰ্মপুথিত হজ্জতৰ (স)
 আবিৰ্ভাৱ সৰ্ব্বদে উল্লেখ আছে ; কিন্তু তেওঁলোকে তাকে মানি গবলৈ অঙ্গীকাৰ কৰিছিল ।
 হজ্জত উচাকো (আ) আগতে তেওঁলোকে স্বীকাৰ কৰা নাছিল ।

৭৯। ইয়াত সন্দেহকাৰীক হে সোধাৰন কৰা হৈছে । সত্যৰ প্ৰতি হজ্জতৰ পূৰ্ণ
 বিশ্বাস আছিল ; চোৱাঁ, ১২ : ১০২ ।

৯৭। যিবিলাকৰ সম্বন্ধে তোমাৰ প্ৰভুৰ বাণী সত্য বুলি প্ৰমাণিত হৈছে সিহঁতে নিশ্চয় বিশ্বাস নকৰে,—

৯৮। যদিও সিহঁতৰ ওচৰলৈ সকলো ধৰণৰ নিদৰ্শন আহি পায়;—
অৱশেষত সিহঁতে যজ্ঞদায়ক শাস্তি দেখা পাব।

৯৯। ইয়ুদুচৰ জাতিৰ বাহিৰে আন কোনো নগৰবাসীয়ে এনে বিশ্বাস কৰা নাছিল যি বিশ্বাস সিহঁতৰ কাৰণে লাভজনক হৈছিল।^{১০} তেওঁলোক বিশ্বাসী হোৱাৰ পাছত পাৰ্শ্বৰ জীৱনত ভোগ কৰিব লগীয়া লাঞ্ছনাৰ শাস্তি তেওঁলোকৰ পৰা আমি আঁতৰাইছিলোঁ, আৰু কিছুকালৰ নিমিত্তে তেওঁলোকক জীৱিকাৰ সম্বল দান কৰিছিলোঁ।

১০০। আৰু তোমাৰ প্ৰভুৱে এনে ইচ্ছা কৰা হলে পৃথিবীৰ সমগ্ৰ অধিবাসী নিশ্চয় বিশ্বাসী হ'লহেতেন;^{১১} তেন্তে তুমি কি মানৱৰ প্ৰীতি বল প্ৰয়োগ কৰিবা যেতিয়ালৈকে সিহঁত বিশ্বাসী নহয়।

১০১। আৰু আল্লাৰ আদেশ ভিন্ন কোনো আত্মাই বিশ্বাস স্থাপন কৰিব নোৱাৰে; আৰু যিবিলাকৰ বোধশক্তি নাই সিহঁতৰ ভাগত যি অশুভ তাকে তেওঁ নিৰ্দ্ধাৰিত কৰে।^{১২}

১০২। তুমি কোৱাঁ, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ মাজত যিবোৰ ঘটনা ঘটে সেইবোৰৰ বিষয়ে ভাবি চোৱাঁ। কিন্তু যি জাতিয়ে বিশ্বাস স্থাপন নকৰে সিহঁতৰ কোনো উপকাৰ নিদৰ্শনসমূহে আৰু সতৰ্ককাৰীবিলাকে কৰিব নোৱাৰে।

১০৩। তেন্তে সিহঁতৰ পূৰ্ববৰ্ত্তীবিলাকে (শাস্তি অজ্ঞাৰ) দিনলৈ যেনেকৈ

৭০। ৪০ দিনৰ পাছত নেহুহা নগৰ (Nineveh) ধ্বংস হ'ব বুলি হজ্ৰত ইয়ুদুচে (আ) ভবিষ্যৎবাণী কৰিছিল। তাৰে ৬য়ত বজাৰ পৰা প্ৰজালৈকে সকলোৱে নিজৰ অলপাৰৰ কাৰণে আল্লাৰ ওচৰত অনুতাপ কৰিব ধৰিলে, আৰু কমা তিকা কৰিব ধৰিলে। সেই অনুতাপ গৃহীত হল, আৰু আল্লাই কমা দান কৰিলে। নেহুহা এটা বিয়াৰ ৰাজধানী আছিল। প্ৰায় ৬০ শতাব্দীৰ পাছত চিদিয়ানবিলাকে সেই নগৰ ধ্বংস কৰে। হজ্ৰত ইয়ুদুচৰ (আ) কাল হৈছে হজ্ৰত উচাবো (আ) ৮০০ বছৰ পূৰ্বে।

৭১। ইয়াৰ পৰাই ভালকৈ বুজিব পাৰি, ধৰ্মপ্ৰচাৰত বল-প্ৰয়োগ কোনো প্ৰকাৰেই বুদ্ধিসন্মত নহয়।

৭২। অৰ্থ হৈছে, যিবিলাকে পাপৰ বন্ধনৰ পৰা মুক্তি পাবলৈ অকপো চেষ্টা নকৰে, আল্লাই সেইবিলাকক মুক্তি নিদিব।

বাট চাই আছিল, সিহঁতেও তেনেকৈ বাট চাই আছেন ? তুমি কোৱাঁ, তেন্তে তোমালোকে প্ৰতীক্ষা কৰাঁ ; তোমালোকৰ লগতে ময়ো প্ৰতীক্ষা কৰিম।^{১৩}

১০৪। পিছত আমি আমাৰ বচুলসকলক আৰু যিসকলে বিশ্বাস স্থাপন কৰিছে সেইসকলক (দেশব্যাপী শান্তিৰ পৰা) বক্ষা কৰিম ; বিশ্বাসীসকলক বক্ষা কৰাৰ ভাৰ আমাৰ নিজৰ ওপৰতেই।^{১৪}

ককু ১১

নিৰ্ভাজ তৌহীদ অৱলম্বন কৰিবলৈ হজ্জত মহম্মদৰ (য) প্ৰতি

আল্লাৰ আদেশ ; উপকাৰ আৰু অপকাৰ কৰিবৰ ক্ষমতা

কেৱল আল্লাৰ ; সত্য গ্ৰহণ বা অগ্ৰাহ কৰাৰ কাৰণে

মামুহ নিজেই দায়ী ; বৈধা ধৰি

আল্লাৰ শেষ বিচাৰৰ অপেক্ষা

কৰা উচিত।

১০৫। তুমি কোৱাঁ, হে মানৱসকল, মোৰ ধৰ্ম্ম সম্বন্ধে যদি তোমালোকৰ কোনো সন্দেহ থাকে তেন্তে (ভালকৈ জানি থোৱাঁ,) আল্লাক এৰি যিবিলাকৰ তোমালোকে আৰাধনা কৰা মই সেইবিলাকৰ আৰাধনা নকৰোঁ ; কিন্তু মই সেই আল্লাবহে আৰাধনা কৰোঁ যিজনে (জীৱন দিয়াৰ পিছত) তোমালোকৰ মৃত্যু সাধন কৰে ; আৰু মই যেন বিশ্বাসীসকলৰ অন্তৰ্গত হওঁ তাকে মোক আদেশ দিয়া হৈছে।

১০৬। আৰু (এই আদেশ দিয়া হৈছে,) আল্লাৰ একনিষ্ঠ সেৱক^{১৫} হৈ তুমি সত্য ধৰ্ম্মৰ ফালে নিজ মুখ ঘূৰাই লোৱাঁ ; আৰু যিবিলাকে আনক আল্লাৰ সমান উপাস্ত পাতি লৈছে সেইবিলাকৰ মাজৰ কেতিয়াও নহবা ;

১৩। আল্লাত হজ্জত (য) কি ভীষণ বিশ্বাস ! সমগ্ৰ মানৱজাতিয়ে তেওঁৰ শ্ৰদ্ধা আৰু তেওঁৰ বিৰুদ্ধে অতিগন্ধি কৰিলেও, আল্লাই তেওঁক বক্ষা কৰিব, ইয়াত তেওঁৰ দৃঢ় বিশ্বাস আছিল।

১৪। আল্লাই বিশ্বাসীসকলৰ সংৰক্ষণৰ ভাৰ লৈছে ; গতিকে সেইসকলৰ অকণো ভয় থাকিব নোহোৱে।

১৫। চোৱাঁ, ২ : ১৩৬ আৰু টী।

১০৭। আক আল্লাক এৰি এনেজনক তুমি আহ্বান নকৰিবা যি জনে তোমাৰ একো উপকাৰ কৰিব নোৱাৰে আক তোমাৰ একো অপকাৰো কৰিব নোৱাৰে ; কিন্তু যদিহে তেনে কৰা, তেন্তে নিশ্চয় তুমি অত্যাৱকাৰীবিলাকৰ মাজৰ হৈ পৰিবা।

১০৮। আক যদি আল্লাই তোমাক কষ্টত পেলায় তেন্তে তেওঁৰ বাহিৰে কেও সেই কষ্ট দূৰ কৰিব নোৱাৰে ; আক তেওঁ যদি তোমাৰ মঙ্গল সাধন কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে তেন্তে তেওঁৰ কৃপাৰ প্ৰতিবোধ কৰোঁতা কেও নাই ; তেওঁৰ ভৃত্যবিলাকৰ যাকে ইচ্ছা তাৰেই প্ৰতি তেওঁ সেই কৃপা অৰ্পণ কৰে ; আক তেওঁৰেই শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

১০৯। তুমি কোৱাঁ, হে মানৱজাতি, স্বৰূপতে তোমালোকৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমালোকৰ ওচৰলৈ সত্য উপনীত হৈছে ; তাৰ পিছত যি জনে সুপথ লাভ কৰে সেই জনে সুপথ লাভ কৰে কেৱল নিজৰ কল্যাণৰ নিমিত্তে ; আক যি জন বিপথে যায় সেই জন বিপথে যায় কেৱল নিজৰেই অমঙ্গলৰ কাৰণে ; আক (মনত বাৰ্থা) মই তোমালোকৰ প্ৰতি বন্ধক (নিগূত হৈ) অহা নাই।^{১৬}

১১০। আক তোমাৰ প্ৰতি যি প্ৰত্যাশ কৰা হৈছে তাৰেই অনুসৰণ কৰাঁ, আক আল্লাই বিচাৰ কৰা পৰ্য্যন্ত ধৈৰ্য্য ধৰি থাকাঁ ; আক (প্ৰকৃততে) সকলো বিচাৰকৰ মাজত সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বিচাৰক তেওঁৰেই।

৭৬। মই অহাৰ একমাত্ৰ উদ্দেশ্য হৈছে তোমালোকক আল্লাৰ কালে আহ্বান কৰা আক অপ্ৰস্তুত সত্য প্ৰতিষ্ঠিত কৰা। বল-প্ৰয়োগ কৰি বৰ্ষ প্ৰচাৰ কৰা যোৰ কাম নহয়। চোৱাঁ, ৮৮ : ২৩ ; আক চোৱাঁ ৫ : ৪২, ব'ত হজ্বন্তক (ব) আদেশ দিয়া হৈছে— সিহঁতক বাধ্য কৰা 'তোমাৰ কাৰ্য্য নহয় ; তুমি কেৱল এই কোৱান দাখ : উপদেশ দি থাকাঁ আক সিহঁতৰ বুঝা কামনাৰ অনুসৰণ নকৰিবা।'

চুৰা ১১

হুদ

মক্কাত অৱতীৰ্ণ

১০ ককু : ১২৪ আয়ত

চুৰা ইয়ুহুচ্ আৰু চুৰা হুদ প্ৰায় একে সময়তে মক্কাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল। চুৰা ইয়ুহুচত আল্লাৰ অসীম কৰুণা আৰু নিৰ্বিশেষ দয়া সৰ্ব্বদে বিশেষকৈ উল্লেখ কৰা হৈছে। এই চুৰাত আল্লাই যে জ্ঞান বিচাৰ কৰে আৰু বিজ্ঞোহাচাৰী পাপিষ্ঠবিলাকক শাস্তি দিয়ে কেইবাটাও দৃষ্টান্ত দ্বাৰা প্ৰকাশ কৰা হৈছে।

হজ্ৰত মুহ (আ) সত্য-প্ৰচাৰ কামত যিবিলাকে বাধা দিছিল সিহঁত বুৰি মৰিল, আৰু হজ্ৰত মুহ (আ) আৰু তেওঁৰ অনুগামীবিলাকৰ সামান্য দলে মহান্নৱনৰ পৰা বন্ধা পালে। আদ জাতিয়ে হজ্ৰত হুদৰ (আ) বিৰুদ্ধাচৰণ কৰিছিল। হুদ জাতিয়েও আল্লাৰ নিদৰ্শন এজনী উটৰ পাচ চেউৰা কাটিছিল। এই দুয়ো জাতিকে সত্যৰ বিৰোধিতাৰ কাৰণে আল্লাই সন্মূল ধ্বংস কৰিলে। সেইদৰে নুতৰ (আ) জাতিক সিহঁতৰ নিকট আচৰণৰ বাবে আল্লাই ভূমিকম্পৰ শাস্তিৰে বিনাশ কৰিলে।

চুৰাৰ শেষ ভাগত আল্লাই হজ্ৰত মহম্মদক (স) তেওঁৰ অনুগামী বিশ্বাসীগৰাকৰ সৈতে সত্যৰ পথত দৃঢ় আৰু অটল হৈ থাকিবলৈ আদেশ দিছে। আল্লাই অৰ্পণ কৰা দায়িত্ব এই গৰুৰ ভাৰৰ পিনে লক্ষ্য কৰি হজ্ৰতে (স) বাৰ বাৰ চুৰা হুদ সৰ্বদে কৈছিল; 'চুৰা হুদে যোক বুঢ়া বয়স অহাৰ আগতেই বুঢ়া কৰিলে'।

১। পৰম কৰুণাময়, পৰম দানশীল আল্লাৰ নামত।

২। আলিফ, লাম, বা।^১ শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী, সৰ্ব্বজ্ঞ আল্লাৰ সন্নিধানৰ পৰা অহা ধৰ্ম্ম-পুথি এইখন; ইয়াৰ আয়তসমূহ সুনিশ্চিত^২ তত্ত্বৰে পৰিপূৰ্ণ কৰা হৈছে, আৰু বিস্তৃত কৰি বোধগম্য কৰা হৈছে।

৩। (তুমি কোৱাঁ) তোমালোকে আল্লাক এৰি আনৰ আৰাধনা নকৰিবা;^৩ বাস্তৱতে মই তোমালোকৰ নিমিত্তে তেওঁৰ প্ৰেৰণ কৰা এজন সন্তক কৰোঁতা আৰু আনন্দৰ সন্বাদ দিওঁতা।

১। চোৱাঁ, ১০ : ২ আৰু টী।

২। যি ভাৱবিলাকৰ ভিত্তি যুক্তি আৰু স্পষ্ট প্ৰমাণ।

৩। ইচ্ছামৰ মূল শিক্ষা হৈছে 'জৌহীদ', এক আল্লাত বিশ্বাস স্থাপন।

৪। (আক কোৱাঁ) তোমালোকে নিজ প্ৰভুৰ ওচৰত কৰ্মা প্ৰাৰ্থনা কৰাঁ;° পিছত অনুতাপ কৰি তেওঁৰ ফালে যু কৰাঁ; তেওঁ তোমালোকক নিৰ্দিষ্ট কাললৈ ভোগ কৰিবলৈ দিব উত্তম সম্বল, আৰু অনুগ্ৰহ পাবৰ যোগ্য একোজনকে তেওঁ দান কৰিব নিজৰ অনুগ্ৰহ; কিন্তু যদিহে তোমালোক বিমুখ হোৱা তেন্তে মোৰ এয়ে আশঙ্কা, তোমালোকৰ ওপৰত পৰিব মহান দিনৰ শাস্তি।

৫। আল্লাবেই ফালে হব তোমালোকৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন; আৰু সকলো বস্তুৰ ওপৰত তেওঁৰেই শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমতা।

৬। শুনা, নিশ্চয় সিহঁতে অন্তৰৰ ভাব তেওঁৰ পৰা লুকাই ৰাখিবৰ অভিপ্ৰায়ে নিজৰ হিয়া আৱৰি ৰাখে। সাৱধান! যেতিয়া সিহঁতে নিজৰ সাজেৰে নিজকে আৱৰি ৰাখে (সিহঁতে নাজানে) সিহঁতে যি গোপনে ৰাখে আৰু যি প্ৰকাশ কৰে° সকলো আল্লাই জানে; কোনো সন্দেহ নাই, অন্তৰ-সমূহত যি নিহিত তেওঁ সকলো ভালকৈ জানে।

৪। ইচ্ছাৰ দ্বিতীয় ভাৱৰ শিকা হৈছে, নিজ মোৰ আল্লাৰ আগত স্বীকাৰ কৰি তেওঁৰ কৰ্মা তিকা কৰা আৰু অনুতাপ স্বৰূপে তেওঁৰ ফালে যু কৰা। এই উপায়েৰে পৰিত্ৰাণ লাভ কৰিব পাৰি; ইচ্ছাৰত প্ৰাৱন্ধিত্ব হান নাই (Salvation through atonement.)।

৫। অন্তৰত কৃত্যৰ পোষণ কৰে কিন্তু বাহিৰত মাহুৰৰ আগত নিজকে বিদগ্ধী বুলি দেখুৱায়।

ଦ୍ଵାଦଶ ପାଠା

—ଓରା ଯା ମିନ୍ ଦାବ୍ଧାତିନ୍—

৭। আৰু পৃথিবীত চলি ফুৰি থকা এনে কোনো জন্তু নাই যাৰ উপজীৱিকাৰ ভাৰ আল্লাই লোৱা নাই : আৰু তাৰ জিৱণিৰ ঠাই আছে ক'ত আৰু শেষ অৱস্থান হ'ব ক'ত তেৱেঁই জানে ; প্ৰকাণ্ড গ্ৰন্থত সকলো লিখা আছে ।

৮। আৰু তেৱেঁই আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবী ছয়টা^৬ নিৰ্দিষ্ট কালত স্ৰজন কৰিছে, আৰু পানীৰ^৭ ওপৰতো তেওঁৰ সিংহাসন বিস্তৰমান ;—(সৃষ্টিৰ) উদ্দেশ্য এই, তেওঁ যেন তোমালোকক পৰীক্ষা কৰি ইয়াকে প্ৰকাশ কৰে, তোমালোকৰ মাজত কাৰ্য্য কৰাত কোন উৎকৃষ্ট ;^৮ আৰু তুমি যদি (সিহঁতক) কোৱা, মৃত্যুৰ পাছত তোমালোকে নিশ্চয় পূৰ্ণজীৱন লাভ কৰিবা, অবিখ্যাসীবিলাকে অৱশ্যে ক'ব, এই কথা স্পষ্ট প্ৰবঞ্চনা ভিন্ন একো নহয় !

৯। আৰু আমি যদি এটা নিৰ্দিষ্ট সময়লৈকে সিহঁতৰ পৰা শাস্তি আঁতৰাই ৰাখোঁ, সিহঁতে নিশ্চয় ক'ব ধৰিব, সেই শাস্তি অহা সূচিত ৰাখিছে কি কথাই ? সাৱধান ! যিদিনা সেই শাস্তি সিহঁতৰ আগত উপস্থিত হ'বহি, সিহঁতৰ পৰা তাক আঁতৰাই নিয়া নহ'ব ; আৰু যাকৈলৈ সিহঁতে বিদ্ৰূপ কৰিছিল সেয়ে সিহঁতক আৰবি ধৰিব ।

ককু ২

অবিখ্যাসীবিলাকৰ অকৃতজ্ঞতা ; পূৰ্ববৰ্তী আৰু পৰবৰ্তী নবীসকলৰ দ্বাৰা

হজ্বত মহম্মদৰ (স্ব) সত্যতাৰ প্ৰমাণ ; অবিখ্যাসীবিলাকৰ

স্বভাৱ হৈছে আল্লাৰ পৰা পৰা জন্মোদ্ভাৱিত ; সিহঁতৰ

শাস্তি আৰু বিখ্যাসীসকলৰ চিহ্নস্বৰূপ ।

১০। আৰু যদি মানৱক আমি নিজ ফালৰ পৰা ককণাৰ সোৱাদ লবলৈ দিওঁ, আৰু পিছত তাকে তাৰ পৰা যদি আঁতৰাই লওঁ, ইয়াত সন্দেহ নাই, সি তেতিয়া নিশ্চয় হতাশ (আৰু) অকৃতজ্ঞ হৈ পৰে ।

৬। আব্বাৰ শব্দ 'ইয়োম'ৰ অৰ্থ দিন । কোৱানত বহু ঠাইত এই শব্দৰ অৰ্থ বুজাইছে । এনে বৃণ এহেজাব বহুখো হ'ব পাৰে, চোৱা, ২২ : ৫৮ ; ৩২ : ৭ । কোৱানে আধ্যাত্মিক গতিৰো ছয়টা স্তৰ দিব কৰিছে—৭ : ৫৫ ; ২৩ : ১—৮ । মানৱৰ সৃষ্টিৰো ছয়টা স্তৰ আছে, ২৩ : ১০-১৫ ।

৭। সকলো জাতিৰ আদি হৈছে পানী ; চোৱা, ২১ : ৩১ ; ২৫ : ৫৫ ; ৭৭ : ২১ ; ৮৬ : ৭ । বিজ্ঞান শাস্ত্ৰমতে এই জগত আদিতে পানী আৰু গ্যাসৰ অৱস্থাত আছিল ।

৮। কোৱানৰ মতে বিশ্ব-ব্ৰহ্মাণ্ড, গ্ৰহনক্ষত্ৰৰ সৃষ্টি হৈছে মানৱৰ উপকাৰৰ নিমিত্তে । চোৱা, ১৫ : ১৩ ; ২২ : ৬৬ ; ৫৫ : ১৩ ।

১১। আৰু যদি কষ্টই তাক স্পৰ্শ কৰাৰ পাছত সুখ-স্বচ্ছন্দতাৰ সোৱাদ লবলৈ দিওঁ সি তেতিয়া নিশ্চয় কব ধৰে ; মোৰ পৰা এতিয়া সকলো অমঙ্গল আঁতৰ হল ! বাস্তৱতে সি তেতিয়া নিশ্চয় উলাহত অহঙ্কাৰ কৰিব ধৰে ।

১২। কিন্তু যিসকলে ধৈৰ্য্য ধৰি থাকে^২ আৰু সংকাৰ্য্য কৰে সেইসকল এনে নহয় ; সেইসকলেই নিমিত্তে আছে মাৰ্জ্জনা আৰু মহান প্ৰতিদান ।

১৩। তেওঁৰ (বচুলৰ) প্ৰতি ধনৰ ভৰাল নমোৱা নহল কয়, নাইবা ফিৰিখ্তা এগৰাকী তেওঁৰ লগতে নাছিল কয়, এনেবোৰ কথা সিহঁতে কোৱাৰ কাৰণেই ই সম্ভৱ হ'ব পাৰে নে, যি প্ৰত্যাদেশ তোমালৈ আহিছে তাৰ এভাগ তুমি এৰি দিয়া,^{১০} নাইবা সেই বাবে তোমাৰ হিয়া সঙ্কীৰ্ণ হয় ?^{১১} (মানৱৰ নিমিত্তে) তুমি এজন সতৰ্ক কৰোঁতা মাত্ৰ ; আৰু সকলো বস্তুৰ আল্লাই বন্ধক ।

১৪। কি ! এই কোৱান তেওঁ নিজেই সাজি লৈছে বুলি সিহঁতে কয় নে ? তুমি কোৱাঁ, সেয়ে যদি হয়, ইয়াৰে অনুকৰণ দহোঁতা চুৰা তোমালোকে নিজে সাজি আনা, আৰু আল্লাৰ বাহিৰে যাকে পাৰা তাকে (সহায় কৰিবলৈ) মাতি আনা, যদিহে তোমালোক সত্যবাদী হোৱা ।

১৫। পিছত সিহঁতে যদি তোমালোকৰ (আহ্ৰানৰ) উত্তৰ নিদিয়৷ তেন্তে জানিবা, এই পুথিখন আল্লাৰ জ্ঞানেৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ অৱতীৰ্ণ হৈছে ; আৰু তেওঁত ভিন্ন আন কোনো উপাস্ত নাই ; গতিকে এতিয়াও তোমালোক বাধ্য হ'বা নে ?

১৬। যিবিলাকে পাৰ্থিৱ জীৱন আৰু তাৰ শোভাৰ অভিলাষ কৰে আমি সিহঁতক সিহঁতে কৰা কাৰ্য্যসমূহৰ ফল পূৰ্ণমাত্ৰায় এই জীৱনতে দান কৰিম ; আৰু ইহলোকত সিহঁতৰ কোনো ক্ষতি কৰা নহ'ব ।

১৭। যিবিলাকৰ নিমিত্তে পৰলোকত নৰকৰ অগ্নিৰ বাহিৰে একোকে নাধাৰিব সিহঁত এইবিলাকেই ; আৰু ইহলোকত সিহঁতে যি সাজিছিল সকলো ব্যৰ্থ হ'ব ; আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল সেইবোৰো নিষ্ফল হ'ব ।

২। অৱিস্বাসীবিলাকৰ স্বখ-শান্তি, আনন্দ-আহ্লাদ দেখি বিশ্বাসীসকলৰ মনত কষ্ট হ'ব পাৰে ; কিন্তু তেওঁলোকে ধৈৰ্য্য ধৰি থাকে । তেওঁলোকৰ দৃঢ় বিশ্বাস, আল্লাই তেওঁলোকক এৰি নিদিয়৷, আল্লাই তেওঁলোকৰ বন্ধু, অভিভাৱক আৰু সংৰক্ষক ।

১০। হজ্জত (২) পকে ই অসম্ভৱ যে তেওঁ সত্যৰ শত্ৰুবিলাকক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ প্ৰত্যাদেশ হোৱা আয়ত্ত কোৱানৰ পৰা বাদ দিয়ে ।—হু, বা ।

১১। সিহঁতে যি কয় কৈ থাকক ; হজ্জতে (২) সেইবোৰ গ্ৰাহ্য নকৰি নিজৰ কাম কৰি গৈ থাকিব ।

১৮। চোৱী, নিজ প্ৰভুৰ পৰা অহা প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণৰ ওপৰত যিজনৰ স্থিতি, আৰু যিজনৰ নিমিত্তে আল্লাৰ পৰা আৰুস্তি কৰিবলৈ (তেওঁৰ প্ৰত্যাশা) সাক্ষীৰূপে আহে, আৰু তাৰ পূৰ্বেও পথপ্ৰদৰ্শক আৰু কৰুণাময়কণ আছিল যুচাব ধৰ্ম্মপুথি (এনেজনৰ সদৃশ হ'ব পাৰে নে যিজনে মিছা দাবী কৰে ?)^{১৭} সেই-বিলাকে তেওঁত বিশ্বাস কৰে; কিন্তু (বিবোধী) দলবোৰৰ মাজৰ যিয়ে অবিশ্বাস কৰে তাৰ নিমিত্তে প্ৰতিশ্ৰুতি ঠাই হৈছে নৰকৰ অগ্নি। গতিকে তুমি এই বিষয়ে কোনো প্ৰকাৰ সংশয়ত নপৰিবা; ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই ই তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা অহা সত্য; কিন্তু মানৱৰ সবহ-ভাগেই বিশ্বাস নকৰে।

১৯। আৰু যিয়ে আল্লাৰ সম্বন্ধে মিছা সাজে তাতোকৈ অধিক অজ্ঞায়-কাৰী কোন হ'ব পাৰে? সিহঁতক সিহঁতৰ প্ৰভুৰ সন্মুখত উপস্থিত কৰা হ'ব; আৰু (তেতিয়া) সাক্ষীবিলাকে এই বুলি সাক্ষী দিব,—যিবিলাকে নিজ প্ৰভুৰ বিৰুদ্ধে মিছা আৰোপ কৰিছিল সেইবিলাক টেইতেই; সাৱধান! আল্লাৰ অভিশাপ পৰিব অজ্ঞায়কাৰীবিলাকৰ ওপৰত;—

২০। যিবিলাকে আল্লাৰ পথৰ পৰা (মানুহক) প্ৰতিৰোধ কৰে, আৰু সেই পথকে তেৰা-বেকা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে; আৰু পৰদালতো এইবিলাকেই অবিশ্বাস কৰে।

২১। পৃথিৱীত (আল্লাৰ ইচ্ছা পূৰ্ণ হোৱাত) সিহঁতে কদাপি বাধা জন্মাব নোৱাৰে, আৰু আল্লাৰ বাহিৰে সিহঁতৰ আন কোনো বন্ধুও হ'ব নোৱাৰে; সিহঁতৰ কাৰণে শাস্তি দুগুণ^{১৮} কৰা হ'ব, (কিয়নো) সিহঁতে (সত্যৰ পিনে) কাণ দিব পৰা নাছিল, আৰু (সত্যৰ পিনে) সিহঁতৰ দৃষ্টিও নাছিল।

২২। নিজ আত্মাসমূহৰ সেইবিলাকেই অনিষ্ট সাধন কৰিছে, আৰু সিহঁতে যি মিছা সাজিছিল তাৰ দ্বাৰা সিহঁতৰ একো লাভ নহ'ল।

১৭। (১) হজ্ৰত মহম্মদ (ব) সত্যতাৰ প্ৰমাণ হজ্ৰত যুচাই বহুত দিন আগতে দি গৈছে; কোৱানৰ প্ৰত্যাশাৰেও তাকে প্ৰমাণ কৰিছে; আৰু আল্লাই দিয়া বুদ্ধি আৰু অজুতুতি দ্বাৰাও বহুতে তেওঁৰ দাবী যি সত্য জানিব পাৰিছে। (২) হজ্ৰত (ব) সত্যতাৰ প্ৰমাণ কোৱানেই; আগৰ নবীসকলেও হজ্ৰত (ব) আগমনৰ ভবিষ্যৎ-বাণী কৰি গৈছে; আৰু শেষ হুসন বটীহে বোঁটদেও তেওঁৰ সত্যতাৰ সাক্ষী দিব। দ্বিতীয় অৰ্থৰ নিমিত্তে চোৱী ব, ব আহ'বদৰ শুক্ৰীয় কবীৰ।

১৮। কাৰণ সিহঁতৰ দোষ দুবিধ; নিজে অবাধ্য হৈছিল, আৰু অইনকো অবাধ্য আৰু অজ্ঞায়কাৰী হ'বলৈ উদগনি দিছিল।

২৩। পৰকালত সিহঁতেই যে সকলোতকৈ বেছি ক্ষতিগ্ৰস্ত হ'ব তাত কোনো সন্দেহ নাই।

২৪। বাস্তৱতে যিসকলে বিশ্বাস কৰে, আৰু সজ কাম কৰে, আৰু নিজ প্ৰভুৰ আগত বিনয় প্ৰকাশ কৰে সেইসকল স্বৰ্গৰ অধিবাসী ; তাতেই সেইসকলে স্থায়ীৰূপে বাস কৰিব^{১৪}।

২৫। এই দুই দলৰ উপমা এনে, এজন হৈছে অন্ধ আৰু কলা, আৰু আনজনৰ দৃষ্টিশক্তি আছে আৰু শ্ৰবণশক্তিও আছে ; তুলনাত দুয়ো সমান হ'ব পাৰে নে ? তেন্তে তোমালোকে উপদেশ গ্ৰহণ নকৰা কিয় ?

ৰুকু ৩

হজ্ৰত মুহম্ব (আ) আহ্বান ; তেওঁৰ জাতিৰ দাস্তিকতা ;
তেওঁৰ প্ৰথম অমুগামীসকল সামাগ্ৰ খাপৰ।

২৬। আৰু স্বৰূপতে আমি মুহম্ব তেওঁৰ জাতিৰ ওচৰলৈ প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ। (তেওঁ সিহঁতক কৈছিল,) মই নিশ্চয় তোমালোকৰ নিমিত্তে এজন প্ৰকাশ্য সতৰ্ক কৰোঁতা ;

২৭। তোমালোকে যেন আল্লাক এৰি আনৰ আৰাধনা নকৰা ;^{১৫} বাস্তৱতে তোমালোকৰ প্ৰতি শাস্তিৰ এটা ভীষণ দিন আহিব বুলি মই ভয় কৰিছোঁ।

২৮। তেতিয়া তেওঁৰ জাতিৰ যি প্ৰধান মানুহবিলাকে অবিশ্বাস কৰিছিল সিহঁতে কলে, তোমাক আমি আমাৰেই নিচিনা এজন পুৰুষ বুলি গণ্য কৰোঁ ; আৰু আমি ইয়াকেহে দেখা পাইছোঁ, যিবিলাক আমাৰ মাজত

১৪। আল্লাৰ আগত বিনীত হোৱাৰ প্ৰকৃত অৰ্থ হৈছে, মুখ, হৃদয় সকলো অৱস্থাতে আল্লাৰ ওপৰত ভৰসা ৰখা। স্বৰ্গ হৈছে অসীম সুখৰ ঠাই। তেওঁলোকে এই পৃথিবীতো সুখ-শান্তি লাভ কৰে। হজ্ৰত মহম্মদ (স্ব) স্বহাৰাসকলে আল্লাৰ ওপৰত পূৰ্ণ ভৰসা ৰাখিছিল দেখি তেওঁলোকক, পৰলোকৰ সুখ-শান্তিৰ প্ৰমাণস্বৰূপ, পাৰ্থিৱ জীৱনতো আল্লাই সুখ-শান্তি দান কৰিছিল। তেওঁলোক এটা জয়ী জাতি হৈ উঠিল, আৰু সুখ-সমৃদ্ধিয়ে তেওঁলোকৰ ভৰিত চুমা দিছিল।

১৫। কোবানৰ মতে সকলো নবী আৰু বচুলে আদিবে পৰা একে শিক্ষা দি আহিছে, এক-অধিতীয় আল্লাৰ উপাসনা কৰা (তৌহীদ)। এয়ে হৈছে ইচ্ছাৰ প্ৰথম কলিমাৰ প্ৰথম অংশ।

দেখাতেই অতি সামান্য মানুহ সেইবিলাকহে তোমাৰ অজুগামী হৈছে ;^{১৬} আৰু আমাৰ ওপৰত যে তোমালোকৰ কোনো জ্ঞেষ্ঠতা আছে তাকে আমি ভাবি পোৱা নাই ;^{১৭} বৰং তোমালোকক আমি অসত্যবাদী বুলি ধৰি লৈছোঁ।

২৯। তেওঁ ক'লে, হে মোৰ জাতি, তোমালোকে এই কথা ভাবি চাইছা নে, যদি (সচাকৈয়ে) মই মোৰ প্ৰভুৰ পৰা অহা প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণৰ ওপৰত থিয় দি আছোঁ, আৰু যদি তেওঁ নিজ কাৰ্যৰ পৰা মোক এনে কৰুণা^{১৮} দান কৰিছে যি তোমালোকৰ অগোচৰ ; সেই কৰুণা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আমি কি তোমালোকক বাধ্য কৰিম নে, অথচ তোমালোকে নিজেই এনে কৰাটো ভাল নোপোৱা ?

৩০। আৰু হে মোৰ জাতি, যি কাৰ্য্যত লাগিছোঁ তাৰ বাবে মই তোমালোকৰ পৰা ধন-সম্পত্তি বিচৰা নাই ; মোৰ কাৰ্য্যৰ প্ৰতিদান একমাত্ৰ আত্মাৰ ওপৰত ; আৰু যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে সেউসকলক (হয় ভাবি) মই উলিয়াই দিব নোৱাৰোঁ ; তেওঁলোকে নিশ্চয় নিজ প্ৰভুৰ সাক্ষাৎ লাভ কৰিব ; কিন্তু মই দেখা পাইছোঁ তোমালোক এটা অজ্ঞান জাতি।

৩১। আৰু হে মোৰ জাতি, মই যদি তেওঁলোকক (নিজ কাৰ্যৰ পৰা) উলিয়াই দিওঁ তেন্তে আত্মাৰ বিৰুদ্ধে মোক কোনে সহায় কৰিব ?^{১৯} এই কথা তোমালোকে চিন্তা নকৰা নে ?

৩২। আৰু তোমালোকক মই নকওঁ যে মোৰ কাৰ্য্যত আত্মাৰ ধনৰ

১৬। আত্মাৰ সমাজত সিহঁতৰ কোনো স্থান নাই। আইন অৰ্থত, সিহঁত নিৰ্ব্বোধ, সিহঁতৰ বিচাৰ-শক্তি নাই, সিহঁত হুজুৰি হুজুৰি তোমাৰ কথাত চলিবলৈ ওলাইছে।

১৭। নবী আৰু বচলৰ প্ৰথম অজুগামীসকল সাধাৰণতে হীন আৰু দৰিদ্ৰ। হীনহুত আছে, ইচ্ছাৰে দৰিদ্ৰবিলাকৰ সহায়তে উন্নতি লাভ কৰিছে, আৰু শেষত ইচ্ছাৰে দৰিদ্ৰবিলাকৰে আশ্ৰয় লবলগীয়া হব। বিশ্বাসত খৰীকত আৰু এটি হৰীত আছে, ইহুতৰে কৈছে, ভেৰালোকে বোক দৰিদ্ৰবিলাকৰ হাজত বিচাৰি লৰা।

১৮। আত্মাই মোক সত্যৰ বাট দেখুৱাইছে ; তোমালোকে এতিয়াও সেই বাট দেখি পোৱা নাই। মোৰ কাৰ্য্য হৈছে তোমালোকক উপদেশ দিয়া। মই তোমালোকক বাধ্য কৰিব নোৱাৰোঁ, কিয়নো বৰ্ণনত বাধ্যতা নাই।

১৯। তেওঁলোকে সত্য গ্ৰহণ কৰিছে। আত্মাই তেওঁলোকক ভাল পায়। যদি মই তেওঁলোকক হয় বুলি বিৰোধ আৰু মোৰ কাৰ্যৰ পৰা ওচি বাবলৈ কওঁ, আত্মা মোৰ প্ৰতি অসন্তুষ্ট হব, আৰু তেওঁ বোক শাস্তি দিব। তেতিয়া তোমালোকে মোক বকা কৰিব পাৰিব নে ?

ভালসমূহ আছে ; আৰু যি অদৃশ্য তাকো মই নাজানো ; আৰু মই এনে কথাও নকওঁ যে মই এজন ফিৰিশ্বতা ; আৰু যিবিলাক তোমালোকৰ চকুত হীন সেইবিলাকৰ সম্বন্ধে মই নকওঁ যে আল্লাই তেওঁলোকক কেতিয়াও মজল^{১০} দান নকৰিব ; তেওঁলোকৰ অন্তৰসমূহত যি আছে^{১১} আল্লাই ভালকৈ জানে । (যদি মই এনে কথা কওঁ) কোৱা মাত্ৰ মই নিশ্চয় অন্তায়কাৰীবিলাকৰ অন্তৰ্গত হৈ পৰিম ।

৩৩। সিহঁতে কলে, হে হুহ, স্বৰূপতে তুমি আমাৰ সৈতে তৰ্ক কৰিব খৰিছা, আৰু ইয়াৰ পূৰ্বেও বহু তৰ্ক কৰিলা ; যদি তুমি সত্যবাদীবিলাকৰ মাজৰ হোৱা তেন্তে যি শাস্তিৰ অঙ্গীকাৰ কৰিছিল। তাকে তুমি আমাৰ নিমিত্তে এতিয়া উপস্থিত কৰা ।

৩৪। তেওঁ কলে, ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই, আল্লাই নিজ ইচ্ছামতে^{১২} সেই শাস্তি তোমালোকৰ প্ৰতি নমাই আনিব ; আৰু তাৰ প্ৰতিবোধ কৰিবৰ ক্ষমতা তোমালোকৰ নাই ।

৩৫। আৰু মই তোমালোকক ভাল উপদেশ দিবৰ ইচ্ছা কৰিলেও মোৰ সেই উপদেশ দ্বাৰা তোমালোকৰ কোনো উপকাৰ নহয়, যদিহে আল্লাই তোমালোকক সংহাৰ^{১৩} কৰিবলৈ স্থিৰ কৰিছে । তোমালোকৰ প্ৰতিপালক তেৱেঁই আৰু তেওঁৰ পিনেই তোমালোকক ওভতাই নিয়া হব ।

৩৬। ইয়াৰ উপৰিও সিহঁতে ইয়াকে কয় নে, এই কথাবোৰ তেওঁ^{১৪} নিজেই সাজি লৈছে ? তুমি কোৱা, মই যদি মিছা সাজিছোঁ তাৰ দোষ মোৰ ওপৰত, আৰু তোমালোকে যি দোষ কৰিছা তাৰ নিমিত্তে মই দায়ী নহওঁ ।

২০। কোৱানৰ বহু ঠাইত 'খাইব' শব্দৰ অৰ্থ ধন সম্পত্তি লোৱা হৈছে । তেওঁলোক আজি তোমালোকৰ চকুত হীন আৰু দৰিদ্ৰ, কিন্তু কাইলৈ যে তেওঁলোকক আল্লাই ধনী, সম্পত্তিশালী নকৰিব কোনে কব পাৰে ?

২১। আল্লাৰ প্ৰেম আৰু ধৰ্মৰ প্ৰতি অলুপাৰ ।

২২। শাস্তি দিয়া বা নিদিয়া আল্লাৰ ইচ্ছা ; আল্লা আমাৰ ইচ্ছাৰ অধীন নহয় ।

২৩। কিছুমানে অৰ্থ লৈচে 'পথভ্ৰান্ত কৰিবলৈ' । "কিন্তু আল্লাই কাকো পথভ্ৰান্ত নকৰে ; যাহুহ যদি পথভ্ৰান্ত হয় নিজ হুঠালি আৰু দান্তিকতাৰ ওপে ।

২৪। কিছুমানে কয়, ইয়াত হজ্বত মহম্মদ (স) আৰু কোৱান সবন্ধে কোৱা হৈছে, হজ্বত হুহব (আ) সবন্ধে নহয় ।

ককু ৪

অজ্ঞাৰ আদেশ মতে হুহৰ (আ) নাও নিৰ্ধাৰণ ; মহাপ্ৰাবন ; সত্য
বিবোধীবিলাকৰ মৃত্যু আৰু হুহ আৰু তেওঁৰ অজ্ঞাগামী-
সকলৰ অলৌকিকৰূপে সংৰক্ষণ।

৩৭। আৰু হুহৰ প্ৰতি এই প্ৰত্যাশা কৰা হ'ল, তোমাৰ জাতিৰ
যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে সেই সকলৰ বাহিৰে আনবিলাকে কেতিয়াও বিশ্বাস
নকৰে ; গতিকে সিহঁতে যেনে কাৰ্য্য কৰিব ধৰিছে তাৰ বাবে তুমি বেজাৰ
নকৰিবা।

৩৮। আৰু তুমি আমাৰ চকুৰ আগতে আৰু আমাৰ আদেশ মতে^{৩৭}
এখন নাও সাজিব ধৰাঁ, আৰু যিবিলাকে অজ্ঞায় কৰিছে সেইবিলাকৰ হৈ মোৰ
আগত নাখাটিবা ; সিহঁতক নিশ্চয় জল-মগ্ন কৰা হব।

৩৯। আৰু তেওঁ নাও সাজিব ধৰিলে ; আৰু তেওঁৰ জাতিৰ প্ৰধান
মানুহবিলাকে তেওঁৰ কাষেদি অহা-যোৱা কৰোঁতে তেওঁকলৈ বিজ্ঞপ কাৰছিল।^{৩৮}
তেওঁ ইয়াকে কৈছিল, যদি তোমালোকে (আজি) আমাকলৈ বিজ্ঞপ
কৰিছা তেন্তে (এদিন আহিব ধৰিছে যেতিয়া) আমিও নিশ্চয় তোমালোককলৈ
বিজ্ঞপ কৰিম যিদৰে তোমালোকে বিজ্ঞপ কৰিছা।

৪০। অদূৰ ভবিষ্যতে তোমালোকে জানিব পাৰিবা, কাৰ ওপৰত এনে
শান্তি পৰিব যি সিহঁতক লাঞ্ছিত কৰিব ; আৰু কাক এনে শান্তিয়ে আগুৰি
ধৰিব যি স্থায়ী।

৪১। অন্তশেষত যেতিয়া আমি স্থিৰ কৰা প্ৰাবনৰ সময় আছিল, আৰু
সেই উপত্যকাৰ (জৰণাসমূহৰ) পানী উপচি পৰিল^{৩৯} আমি আদেশ দিলোঁ,

২৫। আজাৰ ইচ্ছা অজুহাৱী, আৰু নিজ ইচ্ছা আজাই প্ৰত্যাশা দাৰা প্ৰকাশ
কৰে।

২৬। বেচোপটাবিলাকৰ সমস্ত ভূমিত বে জল-প্ৰাবন হব হ সিহঁতৰ কল্পনাৰ অতীত
আছিল। সেইদেখি সিহঁতে হুহৰ (আ) নাও সজা দেখি বিজ্ঞপ কৰিব ধৰিলে।

২৭। 'তদুৰ'ৰ অৰ্থ সম্বন্ধে চোৱাঁ, আ, য আৰু লেইনৰ অভিধান (Lane's
Lexicon)। ওপৰৰ পৰা অবিবাহ বৰণ পৰি আছিল, আৰু টাইগ্ৰিচ-উপত্যকাৰ
জৰণাসমূহৰ পানী উপচি পৰিছিল। চোৱাঁ, ৫৫ : ১২, ১০।

সকলো^{২৬} (প্ৰয়োজনীয়) জন্তুৰ দম্পতি এযোৰ এযোৰকৈ নাওখনত তুলি লোৱা, আৰু যাৰ সম্বন্ধে ইতিপূৰ্বে (আমাৰ) বাণী প্ৰয়োগ কৰা হৈছে তাক এৰি তোমাৰ (গোট্টেই) পৰিয়ালকো (তুলি লোৱা), আৰু সেইবিলাককো যিবিলাকে বিশ্বাস কৰিছে; আৰু অলপ কিছুমানৰ^{২৭} বাহিৰে তেওঁৰ সৈতে কেও বিশ্বাস কৰা নাছিল।

৪২। আৰু তেওঁ কলে, এই নাওখনত তোমালোক উঠা; আল্লাৰ নামতে ইয়াৰ যাত্ৰা আৰু ইয়াৰ ঠাৱৰ; মোৰ প্ৰভু নিশ্চয় শ্ৰেষ্ঠ ক্ষমাশীল, পৰম দানশীল।

৪৩। আৰু সেই নাওখন তেওঁলোকক লৈ পৰ্বতৰ অনুকূপ ওখ চৌৰ ওপৰেদি ওপঙি যাব ধৰিল। আৰু যুহে নিজৰ পুতেকক, যি নিলগতে বৈ আছিল, চিঞৰি মাতিলে, হে মোৰ মৰমৰ পুত্ৰ, তুমিয়ো আমাৰ লগতে উঠি লোৱা, আৰু অবিবাসীবিলাকৰ লগ নালাগিবা।

৪৪। সি কলে, মই এনে এটা পৰ্বতৰ আশ্ৰয় ল'মগৈ যি বানপানীৰ পৰা মোক বক্ষা কৰিব।^{৩০} তেওঁ কলে, যাৰ প্ৰতি আল্লাই কৃপা কৰে (সিহে বক্ষা পাব); আজিৰ দিনা আল্লাই স্থিৰ কৰা শান্তিৰ পৰা বক্ষা কৰোঁতা কেও নাই। সেই যুহুৰ্ত্ততে উভয়ৰ মাজতে এটা চৌ উঠি আহিল, আৰু সি সেইবিলাকৰ মাজৰ হ'ল যি বুৰি মাৰিছিল।

৪৫। আৰু (পিছত) আদেশ দিয়া হ'ল, হে পৃথিৱী, তুমি নিজৰ পানী গিলি পেলোৱা; আৰু হে আকাশ, তুমিও ক্ষান্ত হোৱা। অৱশেষত পানী লাহে লাহে কম হব ধৰিল; আৰু আল্লাই স্থিৰ কৰা কাৰ্য্য সম্পন্ন হ'ল; আৰু নাওখন যুদী পৰ্বতত^{৩১} লাগিল গৈ। তেতিয়া ঘোষণা কৰা হ'ল, অত্যাৱকাৰী জাতি (আল্লাৰ কৰুণাৰ পৰা) সঁতৰ হওক।

২৮। পৃথিৱীৰ সমগ্ৰ জন্তু বুলি বুজা কুল। প্ৰাৱন বিধিনি ঠাইত সীমাবদ্ধ আছিল সেইবিধি ঠাইৰ নিত্যন্ত আৱশ্যকীয় জন্তুকে বুজাইছে।

২৯। যুঠতে ৮০ জন নাৰী-পুৰুষ নাওত উঠিছিল। ভৌবাত্তত উল্লেখ আছে, নাওখন দীঘলে ৩০০ হাত আৰু বহলে ৫০ হাত আছিল।

৩০। আৰ্য্যভট্টৰ সমতল ভূমি বুজাইছে। সেয়ে প্ৰাচীন ঠাই।

৩১। 'যোচল এদেশত টাইগ্ৰিচ নদীৰ পূব কালে যুদী পৰ্বত অৱস্থিত'—ইয়াকৃত। আৰ্মিনীয়া আৰু মেচোপটামীয়া এচীয়াৰ মাজত যি পৰ্বতমালা আছে তাৰে এখন পৰ্বতৰ নাম যুদী। ইয়াৰ কাষতে কুৰ্দ্-আৰাভীয়ে বসতি কৰিছিল। সেইদেখি সেই পৰ্বত

৪৬। আৰু মুহে নিজ প্ৰভুক আহ্বান কৰিলে আৰু কলে, হে মোৰ প্ৰভু, মোৰ পুত্ৰ নিশ্চয় মোৰ পৰিয়ালৰ অন্তৰ্ভুক্ত, আৰু নিশ্চয় তোমাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি সত্য, আৰু তুমি সকলো বিচাৰকৰ শ্ৰেষ্ঠ বিচাৰক।

৪৭। তেওঁ কলে, হে মুহ, নিশ্চয় তোমাৰ পৰিয়ালৰ অন্তৰ্ভুক্ত সি নহয়,^{৩৭} কিয়নো তাৰ ভাগত আছে অসৎকাৰ্য্য; গতিকে যি বিষয়ে তোমাৰ জ্ঞান নাই সেই বিষয়ে মোক অনুবোধ নকৰিবা; মই তোমাক এই উপদেশ দিছোঁ, তুমি যেন অজ্ঞানবিলাকৰ মাজৰ নোহোৱা।

৪৮। তেওঁ কলে, হে মোৰ প্ৰভু, মই তোমাৰে আশ্ৰয় বিচাৰিছোঁ, যি বিষয়ে মোৰ জ্ঞান নাই সেই বিষয়ে আগলৈ মই যেন তোমাক প্ৰশ্ন নকৰোঁ;^{৩৮} আৰু মোৰ প্ৰতি যদি তুমি ক্ৰমা প্ৰদৰ্শন নকৰা, আৰু যদি মোৰ প্ৰতি অনুগ্ৰহ নকৰা মই সেইবিলাকৰ মাজৰ মই যিবিলাক ক্ষতিগ্ৰস্ত।

৪৯। আদেশ দিয়া হল, হে মুহ, এতিয়া মানুহৰ পৰা তুমি নামি যোৱাঁ, তোমাৰ প্ৰতি আৰু তোমাৰ লগৰ লোকসকলৰ প্ৰতি আমাৰ শান্তি আৰু বহু আশীৰ্বাদে^{৩৯} সৈতে; আৰু কিছুমান লোক^{৪০} আছে যিবিলাকক আমি ভৱিষ্যতে সম্বল দান কৰিম; তাৰ পিছত সিহঁতকো আমাৰ ফালৰ পৰা যজ্ঞপাদায়ক শান্তিয়ে স্পৰ্শ কৰিব।

নাম 'গুৰ্দ্দী' বা 'কুদ্দী' বা মুদ্দী হল। গ্ৰীকবিলাকে তাকে গুৰ্দ্দীয়াই (Gurdeii) কৈছিল। মেচপটামীয়াৰ বুৰঞ্জীত লিখা আছে, ৪৪৮ খ্ৰীষ্টাব্দৰ আগৰ পৰা পৰ্বতত লগা নাছিল, মুদ্দী পৰ্বততহে লাগিছিল। চোৱাঁ, Encyclopaedia of Islam, প্ৰথম খণ্ড, পৃঃ ১০৫২।

৩২। ইয়াৰ পৰা ভালকৈ বুজিব পাৰি, আগৰ চকুত বস্তুৰ সবল্য কোনো মূল্য নাই। নবীৰ লগা হলেই যে পৰিত্ৰাণ পাব তাৰ কোনো অৰ্থ নাই; সংকল্পী হৈ আগৰ বাধ্য হোৱা হে পৰিত্ৰাণৰ একমাত্ৰ উপায়।

৩৩। সুকৌসলে লিখিছে, বখাৰ্গ অষ্টপাণ (ভোঁৰা) হৈছে আগৰ আশ্ৰয় বিচাৰা, আৰু তেওঁৰেই ৰূপা আৰু ক্ষমতা থকা কথা।

৩৪। মুহে (আ) নিজৰ দোষ স্বীকাৰ কৰি আগৰ কথা প্ৰাৰ্থনা কৰিলে। সেই দেখি আগৰই তেওঁক শান্তি আৰু আশীৰ্বাদ দান কৰিলে।

৩৫। মানুহৰ পাছত সেট দেশত যাক্কাহ আকো বেতি-বাতি কৰিব, আৰু ঘন আৰ্জি লুপ-বজ্জৰতা লাভ কৰিব। মানুহৰ পৰা শিকনি নলৈ সিহঁত যদি অবাধ্য হয়, সিহঁতেও শান্তি ভোগ কৰিব।

৫০। এইবিলাক হৈছে নেদেখা ঘটনাৰ কিছু বিবৰণ; তাকে (হে মহম্মদ,) তোমাৰ প্ৰতি আমি প্ৰত্যাদেশ কৰি প্ৰকাশ কৰিছোঁ; ইয়াৰ পূৰ্বে এই বাতৰি তুমি জনা নাছিল। আৰু তোমাৰ জাতিয়েও জনা নাছিল; গতিকে তুমি ধৈৰ্য্য ধৰি থাকাঁ; ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই, ধৰ্ম্মপৰায়ণ-সকলৰ নিমিত্তে আছে উত্তম পৰিণাম।

ককু ৫

হজ্ৰত হুদ (আ) ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰ; তেওঁৰ উপদেশ প্ৰত্যাখ্যান
কৰোঁতাবিলাকৰ সংহাৰ; হুদ (আ) আৰু তেওঁৰ
অছুগামীসকল শাস্তিৰ পৰা নিৰাপদ।

৫১। আৰু 'আদ জাতিৰ'ও প্ৰতি হুদক (আমি প্ৰেৰণ কৰিলোঁ) ; তেওঁ সিহঁতৰ ভাই-ককায়েকৰ মাজৰেই এজন আছিল। তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, তোমালোকে আল্লাৰেই আৰাধনা কৰাঁ; তেওঁৰ বাহিৰে তোমালোকৰ নিমিত্তে আন কোনো উপাস্ত নাই; তোমালোকে (সত্যক এৰি) কেৱল মিছা সাজিব ধৰিছা।

৫২। হে মোৰ জাতি, মই এহ উপদেশ দিয়াৰ কাৰণে তোমালোকৰ পৰা কোনো প্ৰতিদান বিচৰা নাই; যিজনে মোক স্ৰজন কৰিছে সেইজনৰ ওচৰতহে আছে মোৰ প্ৰতিদান; তোমালোকে জুবুজা নে ?

৫৩। আৰু হে মোৰ জাতি, তোমালোকে নিজ প্ৰভুৰ পৰা ক্ষমা ভিক্ষা কৰাঁ আৰু তেওঁৰ আগত অনুতাপ কৰাঁ। তোমালোকৰ নিমিত্তে (তেতিয়া) তেওঁ ধাৰাধাৰে বৰষুণ দিয়া মেঘ'ও পঠাব, আৰু তোমালোকৰ শাস্তিৰ

৩৬। 'আদজাতি ইয়মন্ দেশতে প্ৰধানকৈ বাস কৰিছিল। এই জাতিকেই কোবানড 'আদে এযম্ নাম কৰা হৈছে; চোৰী, ৮২ : ২। সিহঁতৰ বাজঘ, ৫০০ গুঃ গুঃ পৰ্য্যন্ত চলি আহিছিল। আৰু এক সময়ত মেচপটেৰীয়া পেলেটাইন, চীঘিয়া, আৰু কেলডীয়াও 'আদ-জাতিৰেই অধীন আছিল। চোৰী, ৭ : ৬৬; ১১ : ৫১।

৩৭। 'আদজাতিৰ বেছিভাগ মানুহে খেতি-বাতি কৰিছিল, আৰু সেই দেশত পানীৰ অভাৱ হলেই দুৰ্ভিক্ষই দেখা দিছিল। যদি সিহঁত আল্লাৰ বাধ্য হৈ থাকে, আল্লাই পানী প্ৰচুৰ পৰিমাণে পঠাব আৰু সিহঁতক এটা সমৃদ্ধিশালী জাতি কৰি তুলিব।

ওপৰত তোমালোকৰ আৰু শক্তি বৃদ্ধি কৰিব; কিন্তু তোমালোক অপৰাধী হৈ (তেওঁৰ পৰা) বিমুখ নহবা।

৫৪। সিহঁতে কলে, হে হৃদ, তুমি আমাৰ ওচৰলৈ প্ৰত্যেক প্ৰমাণ লৈ অহা নাই; গতিকে তোমাৰ কোৱা কথাত আমি আমাৰ উপাস্তাসকলক পৰিত্যাগ কৰিব নোৱাৰোঁ; আৰু তোমাত আমি (কোনো মতেই) বিশ্বাস স্থাপন নকৰোঁ।

৫৫। আমাৰ উক্তি এখে মাথোন, আমাৰে দেৱতাসকলৰ কোনো এজনৰ অহিতৰ^{৩৮} এনে অৱস্থাত তোমাক পলাইছে। তেওঁ কলে, মই নিশ্চয় আল্লাকেই সাক্ষী মানিছোঁ, আৰু তোমাণোকো সাক্ষী থাকিবা, ইয়াৰ বাবে দায়ী মই নহওঁ যে তোমালোকে অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতিছা—

৫৬। আল্লাত ভিন্ন; গতিকে তোমালোক সকলোৱে একেলগ হৈ মোৰ বিৰুদ্ধে অভিসন্ধি পাতি থাকা, আৰু মোক (অলপো) অৱসৰ নিদিবা।

৫৭। বাস্তৱতে যিজন আল্লা মোৰ প্ৰতিপালক আৰু তোমালোকৰো প্ৰতিপালক সেইজনৰ ওপৰতেই মই নিৰ্ভৰ কৰি আছোঁ।^{৩৯} এনে কোনো বিচৰণ কৰা প্ৰাণী নাই যাৰ মূৰ ধৰি (নিজ ক্ষমতাৰ অধীন কৰি) তেওঁ বাধি থোৱা নাই। নিশ্চয় মোৰ প্ৰভু জ্বাল-পথত^{৪০} বিৰাজমান।

৫৮। ইয়াৰ পাছতো যদি তোমালোক পৰাৱৰ্ত্ত হোৱা, তেন্তে (জানি থোৱা) তোমালোকক যি সংবাদ দিবলৈ মোক প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল সেই সংবাদ মই তোমালোকক দিলোঁ; আৰু (তাকে অগ্ৰাহ কৰাৰ বাবে) তোমালোকৰ ঠাইত মোৰ প্ৰভুৱে অইন এটা জাতিক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব।^{৪১} তোমালোকে

৩৮। তোমাৰ প্ৰতি অসন্তুষ্ট হৈ তোমাক জানহীন কৰিছে, তোমাক হৃদশান্ত পলাইছে, বা তোমাক উন্মাদিত কৰিছে।

৩৯। নবীসকলে আৰ্থিক শক্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰে। আল্লাই তেওঁলোকক প্ৰেৰণ কৰিছে, আৰু তেওঁৰেই তেওঁলোকক সকলো বিপদৰ পৰা বচা কৰোঁতা। হজ্বত হুদে (আ) কি বিশ্বকৰ সাহেবে সত্য বোষণা কৰিছে।

৪০। পোন বাট হৈছে জাহাৰ বাট। আল্লাই হজ্বত মহম্মদকো (যি) সন্মোদন কৰি বৈছে, 'কোনো সন্দেহ নাই, তুমি পোন বাটত আছা'।—৩৯ : ৫ আৰু ৩৯ চুৰাতো আল্লাই আমাক এই প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ শিকাইছে—হে আল্লা, তুমি আমাক পোন বাটেদি লৈ যোৱা।

৪১। মই সত্য প্ৰমাণ কৰিবলৈ তোমালোকক যথেষ্ট সুযোগ দিছোঁ। তাকে যদি তোমালোকে অগ্ৰাহ কৰা, আল্লাই পৃথিবীৰ পৰা তোমালোকৰ ঠাইত আন এটা

ভেওঁৰ অকনো অনিষ্ট কৰিব নোৱাৰা; বাস্তৱতে মোৰ প্ৰভু সকলো বস্তুৰেই সংৰক্ষক।

৫৯। আৰু যেতিয়া আমাৰ (সেই স্থিৰ কৰা) শান্তি পালেহি, আমি নিজ কৰুণা দ্বাৰা হৃদক বক্ষা কৰিলোঁ, আৰু তেওঁৰ লগতে সেইসকলকো যিসকলে (সত্যত) বিশ্বাস কৰিছিল; আৰু তেওঁলোকক আমি কঠোৰ শান্তিৰ পৰা বক্ষা কৰিলোঁ।

৬০। আৰু এনে জাতি আছিল 'আদ,—সিহঁতে নিজ প্ৰভুৰ নিদৰ্শন-সমূহ অস্বীকাৰ কৰিছিল, আৰু সিহঁতলৈ অহা বচুলসকলৰ অবাধ্য হৈছিল, আৰু সিহঁত প্ৰত্যেক অহঙ্কাৰী বিৰুদ্ধাচাৰীৰ আজ্ঞাৰহে অনুবৰ্তী হৈছিল।

৬১। আৰু (সেই কাৰণে) অভিশাপক সিহঁতৰ অনুগমন কৰিব দিয়া হ'ল^{৪২} এই পৃথিৱীত আৰু পুনৰুত্থানৰ দিনতো; চোৱাঁ 'আদজাতি নিজ প্ৰভুৰ কেনে অবিশ্বাসী হৈছিল! সাৱধান, হৃদৰ জাতি 'আদৰ প্ৰতি আল্লাৰ অভিশাপ।

ককু ৬

হজ্জত স্থালেহৰ ধৰ্ম্মপ্ৰচাৰ; স্থালেহৰ উটজনী আল্লাৰ নিদৰ্শন;

অশ্বাৱকাৰীবিলাক আল্লাৰ শান্তি-ভাজন।

৬২। আৰু (আমি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ) হুমুদজাতিৰ^{৪৩} প্ৰতি স্থালেহক; তেওঁ সিহঁতৰ ভাই-বকাইৰ মাজৰে এজন আছিল; তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, আল্লাৰেই আৰাধনা কৰাঁ; তেওঁত ভিন্ন তোমালোকৰ আন কোনো উপাস্ত নাই; তেৱেঁই তোমালোকক মাটিৰ পৰা সৃজন কৰিছে, আৰু সেই মাটিতেই (পৃথিৱীতেই) তোমালোকক বসতি কৰিবলৈ দিলে; গতিকে তোমালোকে জাতিক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব; আৰু সেই জাতিয়ে সত্যৰ পথ অৱলম্বন কৰি যোৱা সজ্জী লাভ কৰিব।

৪২। সিহঁত আল্লাৰ কৰুণা আৰু আশীৰ্বাদৰ পৰা বঞ্চিত হ'ল। সকলো নবীয়ে এই শিক্ষা দি আহিছে, যিবিলাক সত্য আৰু ধৰ্ম্ম বিকছে থিয় দিয়ে সেইবিলাকৰ কোনো চেষ্টা সকল নহয়, আৰু শেহত সিহঁত আল্লাৰ ক্ৰোধৰ যোগ্য হয়।

৪৩। হুমুদজাতি 'আদজাতিৰেই এটা ঠাল। সিহঁতে আহংকাৰ দক্ষিণত ৰাজ্য কৰিছিল। হিম্মাৰ আৰু চবাই যেতিয়া ইয়মন্ জয় কৰিলে, হুমুদজাতি প্ৰথমতে হেৰাজলৈ গ'ল; তাৰ পৰা তেহামালৈ গৈ এখন ৰাজ্য স্থাপিত কৰিলে। আনুহিব্ নগৰত ৰাজধানী পাতিলে। বদিনা আৰু শুবুৰ ৰাজত এই নগৰখন অৱস্থিত।

তেওঁৰ ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰা ; আৰু তেওঁৰ আগত অমৃতপান কৰা ; নিশ্চয় মোৰ প্ৰভু আছে (প্ৰত্যেকবেই) ওচৰত, (তেওঁৰেই) প্ৰাৰ্থনাৰ প্ৰভুত্ব দিওঁতা।

৬৩। সিহঁতে কলে হে স্বালেহ, স্বৰূপতে ইয়াৰ পূৰ্বে তুমি আমাৰ মাজত সকলোৰে আশা-ভৰসাৰ স্থল^{৪৪} আছিল, অথচ আমাৰ পূৰ্বপুৰুষহঁতে যি উপাস্ত-বিলাকৰ পূজা কৰি আহিছে সেইবিলাকৰ পূজা কৰিবলৈ তুমিয়ে নিষেধ কৰিছা। আৰু বাস্তৱতে যি কথাৰ ফালে তুমি আমাক আহ্বান কৰিছা তাৰ বিষয়ে আমি সন্দেহত পৰি অস্থিৰ হৈ আছোঁ।

৬৪। তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, তোমালোকে ভাৰি চোৱা নাটনে, মই মোৰ প্ৰভুৰ পৰা অহা প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণৰ ওপৰত থিয় দি আছোঁ, আৰু তেওঁ নিজ কামৰ পৰা মোক কৰুণা দান কৰিছে, এনে অৱস্থাতো যদি মই তেওঁৰ অবশ্য হওঁ,^{৪৫} তেন্তে মোক তেওঁৰ বিৰুদ্ধে কেনে সহায় কৰিব পাৰে ? তেনে অৱস্থাত তোমালোকে মোৰ ক্ষতিৰ ভাগত পৰি কৰিব।

৬৫। আৰু হে মোৰ জাতি, আল্লাৰ (নামত এৰি দিয়া) এই উটজনী তোমালোকৰ নিমিত্তে (আল্লাৰ) নিদৰ্শন স্বৰূপ ; গতিকে তাইক এৰি দিয়া যাতো তাতাই আল্লাৰ পৃথিৱীত চৰি ফুৰে,^{৪৬} আৰু কোনো প্ৰকাৰ কষ্ট দিবৰ অৰ্থে তাইক স্পৰ্শ নকৰিব। যদি তাকে কৰা তেন্তে অবিলম্বে (আল্লাৰ) শাস্তিয়ে তোমালোকক আতি ধৰিব।

৬৬। তথাপি সিহঁতে তাইৰ ভৰিৰ শিৰ কাটি পেলালে ;^{৪৭} তেতিয়া তেওঁ ক'লে, তোমালোকে নিজৰ ঘৰতে তিনি দিনলৈ (স্থগেৰে) বাটবৈ থাকা ; (শাস্তিৰ) এই অঙ্গীকাৰ কেতিয়াও মিছা হ'ব নোৱাৰে।

৪৪। সকলো নদীৰ একেই অৱস্থা। তেওঁলোকৰ সকলোৱে চিনে, জানে, আৰু সন্মান জনায় ; কিন্তু নতুন সত্য প্ৰচাৰ কৰাৰ লগে লগে সকলোৱে তেওঁলোকৰ কামত বাধা-বিঘিনি জন্মায়।

৪৫। চোৱা এই চৰাৰে আ: ২০। হুহুৰ (আ) দৰে স্বালেহেও (আ) প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ আৰু আল্লাৰ কৰুণাৰ ওপৰতহে নিৰ্ভৰ কৰিছিল।

৪৬। হজ্জত স্বালেহে সেই উটজনীৰ নিমিত্তে বেলেগ চৰনীয়া ঠাই নিৰ্দ্ধিষ্ট কৰি দিছিল, যাতে সিহঁতৰ সৈতে কোনো বিবাদৰ সৃষ্টি নহয়। সেই ভোখৰ ঠাইৰ নাম আছিল 'কবুন্-মাক'।

৪৭। অৰ্থাৎ তিনি দিনৰ অৱসৰ সিহঁতক দিয়া হ'ল, যাতে সিহঁতে চিন্তা কৰে, আৰু অনুশোচন কৰিবলৈ সুযোগ পায়।

৬৭। পিছত যেতিয়া আমাৰ (স্থিৰ কৰা) শান্তি পালেহি, আমি নিজ কৰুণা দ্বাৰা (স্থালেহক) উদ্ধাৰ কৰিলোঁ, আৰু তেওঁৰ লগতে সেইসকলকো যিসকলে (সত্যত) বিশ্বাস স্থাপন কৰিছিল ; আৰু সেই দিনৰ লাক্ষনাৰ পৰাও (বক্ষা কৰিলোঁ) ; নিশ্চয় তোমাৰ প্ৰভু শক্তিশালী, পৰাক্ৰান্ত ।

৬৮। আৰু যিবিলাকে অত্যাচাৰ কৰিছিল সিহঁতক ভীষণ গুণ্-গুণনিয়ে^{৪৮} ধৰিলে । তেতিয়া সিহঁতে নিজৰ ঘৰতে উৰুৰি খাই পৰি থাকিল—

৬৯। (এনে ভাৱে) যেন কেতিয়াও তাত সিহঁত বাস কৰায়ে নাছিল । চোৱাঁ, ছয়ুদ জাতি নিশ্চয় নিজ প্ৰভুৰ অবিধাসী হৈছিল ; সাৱধান ! ছয়ুদ জাতিৰ প্ৰতি (আল্লাৰ) অভিশাপ !

ককু ৭

হজ্ৰত নুতৰ (আ) আখ্যান ; অত্যাচাৰীবিলাক আল্লাৰ শাস্তিৰ ভাজন ;

হজ্ৰত মহম্মদৰ (স্ব) শত্ৰুদলৰ নিমিত্তে ইয়াত আছে শিকনি ।

৭০। আৰু স্বৰূপতে আমাৰ দূতসকল^{৭০} ইব্ৰাহিমৰ ওচৰলৈ আনন্দৰ সংবাদ লৈ আহিল ; তেওঁলোকে কলে, শান্তি হওক (তোমাৰ প্ৰতি) ! তেওঁ কলে, (তোমালোকৰ প্ৰতিও শান্তি হওক !) আৰু ততালিকে এটা ভজা দায়ুৰি^{৭০} আনি আগ বঢ়ালে ।

৭১। পিছত যেতিয়া তেওঁ দেখিলে তেওঁলোকে খাচৰ পিনে হাত নেমেলে, তেতিয়া তেওঁলোক নো কোন সেই বিষয়ে তেওঁৰ মনত সন্দেহ হ'ল, আৰু

৪৮। ভূমিকম্পৰ গুণ্গুণনি । এই প্ৰকাৰ শাস্তিৰ কথা কোবানৰ আৰু ছয় ঠাইত আছে ৭ : ৭২ ; ২৬ : ১৫২ ; ২৭ : ৫২ ; ৫২ : ৪৫ ; ৬২ : ৬ ; আৰু ৯১ : ১৫ ।

৪৯। আল্লাৰ কিব্বতাসকলে ইব্ৰাহিমলৈ ইচ্ছাকৰ জন্মৰ আনন্দ-বাৰ্তা আনিছিল । হজ্ৰত ইব্ৰাহিম (আ) কেলুডীয়াৰ ওব্-নগৰৰ পৰা আহি চিদ্দ নগৰত বসতি কৰিছিল । তেওঁৰ লগত আছিল তেওঁৰ ভতিজায়েক নুত (আ) । পেলোষ্টাইনৰ যোআব আৰু আবন্ জাতিৰ উৎপত্তি তেওঁৰে পৰা । পেলোষ্টাইনত ইয়াকুৰ (হজ্ৰত ইচ্ছাকৰ পুতেক) বংশধৰে অৰ্ধাৎ বনি-ইসাইলে বাজৰ কৰিব ; এই অনুসংবাদ ইচ্ছাকৰ জন্মৰ সংবাদত নিহিত আছিল । বিজাতি হজ্ৰত নুতৰ অবাধ্য হৈছিল সিহঁতৰ দ্বাৰা নগৰ চিদ্দ আৰু গবৰা অংস হ'ল । তাৰো সংবাদ কিব্বতাবিলাকে দিছিল ।

তেওঁলোকৰ সম্বন্ধে তেওঁৰ মনত আশঙ্কা^{৭১} জন্মিল। তেওঁলোকে কলে, তুমি ভয় নকৰিবা; বাস্তৱতে আমাক পঠোৱা হৈছে সূতৰ জাতিলৈ।

৭২। আক তেওঁৰ পত্নীয়ে ধিয় দি (এই কথাবোৰ শুনি) আছিল, তেওঁ হাঁহিলে। তাৰ পিছত আমি তেওঁক ইচ্ছাকৰ জন্ম সম্বন্ধে আক ইচ্ছাকৰ পাছত ইয়াকুবৰ আগমন সম্বন্ধে শুভসংবাদ দিলোঁ।

৭৩। তেওঁ কলে, কি আচৰিত কথা। মোৰ সন্তান কেনেকৈ হব^{৭২} মই যে বৃদ্ধা আক মোৰ স্বামীজনো বৃদ্ধ, নিশ্চয়ই এটা অতি আচৰিত কথা।

৭৪। তেওঁলোকে কলে, কি! আল্লাৰ কাৰ্য্য সম্বন্ধে বিস্মিত হৈছা নে? হেবা এই খবৰ পৰিয়াল। আল্লাৰ ককণা আক তেওঁৰ বচ আশীৰ্বাদ তোমালোকৰ প্ৰতি হওক। নিশ্চয় তেৱেঁই সকলো প্ৰশংসাৰ যোগ্য, অতি মহান।

৭৫। পিছত যেতিয়া ইব্ৰাহিমৰ (মনৰ) পৰা ভয় দূৰ হল, আক তেওঁলৈ (আমাৰ) শুভ-সংবাদ^{৭৩} আহিল, তেতিয়া তেওঁ পুত্ৰৰ জাতিৰ পক্ষে আমাৰ ওচৰত বৰকৈ খাটিব ধৰিলে।

৭৬। কোনো সন্দেহ নাই ইব্ৰাহিম আছিল ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰোঁতা, কোমল অন্তঃকৰণৰ, (আল্লাৰ ফালে) বিনীত ভাৱে বাবে বাবে খুৰি আহোঁতা।

৭৭। হে ইব্ৰাহিম, সিহঁতবট্টে আক খাটিবলৈ এৰি দিয়া; স্বৰূপতে তোমাৰ প্ৰভুৰ আদেশ (পূৰ্ণ হবৰ সময়) পালেহি; আক নিশ্চয় সিহঁতৰ ওপৰত এনে শান্তি পৰিব যি অনিবাৰ্য্য।

৭৮। আক আমাৰ দূতসকল সূতৰ ওচৰলৈ আহিলত তেওঁ ছুখ কবিলে; আক তেওঁলোকক বন্ধা কৰিবৰ ক্ষমতা তেওঁৰ নাই তাবি^{৭৪} তেওঁ কলে, আজি (বিপদৰ) কি কঠিন দিন।

৭৯। ইব্ৰাহিম (আ) অতিবিস্ময়াৰ নিমিত্তে বিধ্বাত। যথস্ত দাহুৰিৰ ভাৱা মত্তহ আছিল; তাকে আনি তেওঁলোকক ধাবলৈ দিলে।

৮০। আনোচা তেওঁলোকে আল্লাৰ শাস্তিৰ সংবাদ জনা কিবিত্তা, এই ভয় হৈছিল।

৮১। ইয়াৰ পূৰ্বে চাৰাৰ কোনো সন্তান কোৱা নাই। এতিয়া তেওঁৰ সন্তান হোৱাৰ বয়সো নাছিল। কিন্তু আল্লাৰ বাণী পূৰ্ণ হবই। অস্ত পত্নী চাৰিবাৰ গৰ্ভৰ পৰা হজ্জত ইয়াইলৰ জন্ম হয়। তেওঁৰ পৰাই হজ্জত যত্নদৰ (য) বংশৰ উৎপত্তি। এওঁলোকক (বনি ইয়াইল) বোলে।

৮২। চোৱা ওপৰৰ টা ৪২।

৮৩। এইপিনে চিৰদ্ আক পৰবা আক আনপিনে ইলাহ আক জোৱেবৰ যাকত

৭৯। আক তেওঁৰ জাতিৰ লোকবিলাক (উত্তেজিত হৈ) তেওঁৰ ওচৰলৈ দম্ভদমাই লবি আহিলে ;^{৫৫} আক পূৰ্বৰে পৰা সিহঁতে অসৎ কাৰ্য্য কৰি আহিছিল। তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, এইবিলাক মোৰেই কন্ডা,^{৫৬} এই-বিলাকেই তোমালোকৰ নিমিত্তে অধিক পৱিত্ৰ ; গতিকে আল্লালৈ ভয় বাৰ্খা, আক মোৰ আলহীসকলৰ কাৰণে মোক লাঞ্চিত নকৰিবা ; তোমালোকৰ মাজত জায়ৱন্ত মানুহ এজনো নাই নে ?

৮০। সিহঁতে কলে, স্বৰূপতে তুমি জানিবলৈ পাইছা, তোমাৰ কণ্ঠাসকলৰ ওপৰত আমাৰ কোনো অধিকাৰ নাই ; আক আমি কি ইচ্ছা কৰিছোঁ^{৫৭} তাকে তুমি নিশ্চিতকৈ জানা।

৮১। তেওঁ কলে, হায় ! তোমালোকক প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ মোৰ শক্তি থকাহেতেন। নাইবা এজন শক্তিশালী ব্যক্তিৰ সহায় লব পৰাহেতেন।

৮২। সেই দূতবিলাকে কলে, হে জুত, আমি কেইজন তোমাৰ প্ৰভুৱে পঠোৱা দূত ;^{৫৮} সিহঁতে কেতিয়াও তোমাৰ ওচৰ চাপিব নোৱাৰে ; গতিকে নিশা থাকোঁতেই (কোনো সময়ত) নিজ পৰিয়ালক লৈ ওলাই যোৱা ; আক (চোৱা) তোমালোকৰ এজনেও যেন ইফালে সিফালে মন নকৰে—তোমাৰ পত্নী ভিন্ন, কিয়নো যি বিপদ সিহঁতৰ ওপৰত পৰিব সেই বিপদ নিশ্চয় তেওঁৰ ওপৰত পৰিব, বাস্তৱতে বাতি পুৱাৰ সময় হৈছে, সিহঁতৰ (শাস্তিৰ) প্ৰতিশ্ৰুত সময় ; (আক) পুৱাৰ সময় নিছেই ওচৰতে নহয় নে ?

৮৩। পিছত যেতিয়া আমাৰ আদেশ (পূৰ্ণ হবৰ নিৰ্দ্ধাৰিত সময়)

যুহু চলিছিল। শত্ৰুৱে লুতক (অ) ধৰি লৈ যায়। পাছত ইব্ৰাহিমে (আ) মানুহ কিছুমান লগত লৈ গৈ তেওঁক উদ্ধাৰ কৰি আনে।

৫৫। সিহঁত শত্ৰুৰ দলৰ লোক বুলি সিহঁতে খঙত আক্ৰমণ কৰিবলৈ উত্তত হ'ল।

৫৬। বহুতে নানা অৰ্থ কৰিছে। আমাৰ মতে সঠিক অৰ্থ হৈছে, সূত (আ) সিহঁতক কলে, তোমালোকৰ শত্ৰুপক্ষ লগত মোৰ কোনো লব্ধ নাই। তোমালোকে এই অভিযোগৰ প্ৰমাণ আনা ; আক কেতিয়ালৈকে মোৰ কন্ডা হুজুনীক পণ স্বৰূপ বাৰ্খা। লুতৰ (আ) পাচজনী জীয়েক আছিল। তাৰে তিনিজনীৰ বিয়া চিদমতে দিয়া হৈছিল ; অবিবাহিতা হুজুনী বৰতে আছিল (বা আদি, ১২ : ১৪)। কিছুমানৰ মতে স্বৰ্গাতিৰ সকলো ছোৱালীকে বুজাইছে, অৰ্থাৎ সেইবিলাকে। মোৰেই কন্ডা।

৫৭। অস্বাভাবিক কৰ্ম।

৫৮। আল্লাই পঠোৱা কিৰিষ্টতা ;

আছিল, আমি সেই নগৰখন (ভূমিকম্প দ্বাৰা) তল-ওপৰ কৰি জুটুৱাই দিলোঁ ; আৰু তাৰে ওপৰত আমি টান শিলৰ বৰষুণ পেলালোঁ, ^{৭২} ঠাক্ ঠাক্ কৰি ।

৮৪। সেইবিলাক শিল তোমাৰ প্ৰভুৰ মীমাংসা মতে (এই দিনৰ শাস্তিৰ কাৰণে) স্থিৰ কৰি থোৱা হৈছিল ; আৰু এই শাস্তিৰ ঠাই (মক্কাৰ) অগ্নায়কাৰীবিলাকৰ পৰা দূৰ নহয় । ^{৭০}

ককু ৮

হজ্জত যোঁআইবৰ ধন্য-প্ৰচাৰ ; মদুন্ন জাতিৰ দাঙিকতা আৰু
অগ্নায়চৰণ ; সিহঁতৰ পতন আৰু সংহাৰ ।

৮৫। আৰু মদুন্ন ^{৭১} জাতিলৈ (আমি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ) সিহঁতৰ ভাই-ককাইৰে মাজৰ যোঁআইব নামে এজনক । তেওঁ ক'লে, হে মোৰ জাতি, আল্লাবেই আৰাধনা কৰাঁ ; তোমালোকৰ নিঃসৃত তেওঁৰ বাহিৰে আন কোনো উপাস্ত নাই ; আৰু (বেপাৰ কৰোঁতে) মাপ-জোখ আৰু ওজন কম নকৰিবা ; ^{৭২} (আজি) অৱশ্যে তোমালোকক সমৃদ্ধিশালী দেখিচোঁ ; কিন্তু মই সেই শাস্তিলৈ ভয় কৰিছোঁ যি এদিনা সকলোকে আশুৰি ধৰি তোমালোকৰ ওপৰত পৰিব ।

৮৬। আৰু হে মোৰ জাতি, (বেপাৰ কৰোঁতে) মাপ-জোখ আৰু ওজন জয়মতে পূৰ্ণ কৰি (বস্ত্ৰ) বেচিবা ; আৰু লোকক বস্ত্ৰ দিওঁতে কম নকৰি যি সিহঁতৰ প্ৰাপ্য তাকে দিবা ; আৰু পৃথিবীত অগ্নায়চৰণৰ দ্বাৰা অশান্তি স্তাৰ নকৰিবা ।

৮৭। চোৱাঁ, ৭ : ৮৫, আৰু টা ভাৱণ ভূমিকম্পৰ কলত ওখ ঘৰবোৰ ধ্বাংসাৱশি হ'ল ; ওখ ঠাই তললৈ গ'ল আৰু তলৰ ঠাই ওখ হ'ল । পৰুতৰ পৰা ডাঙৰ গধুৰ শিল বাগৰি পৰা ভূমিকম্পৰ এটা স্বাভাৱিক দৃষ্ট ।

৮৮। অৰ্থাৎ হজ্জত মহম্মদৰ (য) শত্ৰুবিলাকে হাত সাৰিব নোৱাৰে । সচাকৈয়ে সত্যৰ প্ৰতিৰোধ কৰোঁতাৰিলাকৰ এয়ে পৰিণাম ।

৮৯। ইব্ৰাহিমৰ তৃতীয়া পত্নী কেতুনাৰ কালৰ পৰা এজন পুত্ৰৰ জন্ম হয় । তেওঁৰে নাম মদুন্ন (বা, আদি, ২৫ : ১০) ; আৰু সেই নামেৰে তেওঁৰ বংশৰে জনাজাত হ'ল । লোহিত সাগৰৰ এটা অংশ অ'ৰব আৰু চিনাই উপদ্বীপৰ মাজেদি যায় । তাৰ কাষতে মদুন্নসকলে বসতি কৰিছিল । সেৱা ঠাই চৰীয়া, আফ্ৰিকা আৰু আবহবেশৰ বাণিজ্যৰ এটা কেন্দ্ৰ হৈ পৰিছিল ; আৰু মদুন্ন জাতি অগ্নি আৰু সমৃদ্ধিশালী হৈ পৰিছিল ।

৯০। বেহা-বেপাৰত বাণিজ্যতৰ আৱশ্যকতা যোঁআইবে (আ) বোহিঁক বুলাইছিল ; মাপ-জোখত বস্ত্ৰ কমকৈ চিহাৰ দোষ মদুন্নত নিৰূপণ পৰিছিল । যাকে যাকে সেই জাতিয়ে বাণিজ্যকলক জুটো-পাটো কৰিছিল ।

৮৭। (ব্যৱসায়ত) যিখিনি লাভ আল্লাই দান কৰে তাতেই তোমালোকৰ নিমিত্তে আছে মজল, যদিহে তোমালোক বিশ্বাসী হোৱা ; আৰু মই তোমালোকৰ সংৰক্ষণৰ ভাৰ লৈ অহা নাই।

৮৮। সিহঁতে কলে, হে খো'আইব, তোমাৰ উপাসনাই তোমাক (ইয়াকে উপদেশ দিবলৈ) আদেশ দিছে নে যে আমাৰ পিতৃ-পুৰুষে যিবিলাকৰ পূজা কৰিছিল সেইবিলাকক আমি পৰিত্যাগ কৰোঁ, নাইবা নিজৰ ধন ইচ্ছামতে ব্যয় নকৰোঁ ? নিশ্চয় (জগতত) ধৈৰ্য্যশীল, সত্যপৰায়ণ মানুহ অকল এজন তুমিহে।^{৬৩}

৮৯। তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, তোমালোকে ভাবি চোৱা নাইনে, মোৰ প্ৰভুৰ পৰা অহা প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণৰ ওপৰত যদি মই থিয় দিছোঁ,^{৬৪} আৰু তেওঁই যদি মোক উত্তম জীৱিকা প্ৰদান কৰিছে (তেন্তে মই সত্যৰ ফালে আহ্বান নকৰোঁ কিয়) ? আৰু মোৰ এনে ইচ্ছাকৈতিয়াও হ'ব নোৱাৰে যে যি কুকাৰ্য্য কৰিবলৈ তোমালোকক বাৰণ কৰোঁ, তাকে নিজ বখাৰ বিপৰীত নিজেই কৰিব ধৰোঁ। পাৰ্থ্যমানে সংস্কাৰ সাধনৰ বাহিৰে মোৰ কোনো ইচ্ছা নাই ; আৰু (এই কাৰ্য্যত) আল্লাত ভিন্ন মোৰ আন কোনো সহায়ো নাই ; তেওঁৰেই ওপৰত মই নিৰ্ভৰ কৰি আছোঁ, আৰু তেওঁৰেই পিনে বিনীতভাৱে যু কৰিছোঁ।

৯০। আৰু হে মোৰ জাতি, মোৰ শত্ৰুতাই যেন তোমালোকক এনে অসৎ কাৰ্য্য কৰিবলৈ প্ৰবৃত্ত নকৰে যাৰ ফলত যেনে বিপদ লুহৰ জাতি বা হুদৰ জাতি নাইবা স্বালেহৰ জাতিৰ ওপৰত পৰিছিল তেনে বিপদ তোমালোকৰ ওপৰতো পৰে ; আৰু লুহৰ জাতিৰ হটনা তোমালোকৰ নিমিত্তে বহুকালৰ^{৬৫} হটনা নহয়।

৬৩। ধন-সম্পদৰ গৰ্ভত সিহঁতে খো'আইবৰ কথাত কাণ দিদি তেওঁক বিক্ৰণ কৰি কৈছিল : তুমি নিজৰ ধৰ্ম লৈ থাক ; ব্যৱসা-বাণিজ্যৰ নিয়ম আমি ভালকৈ জানো, আমাক শিকাব নালাগে। মাপ-জোখৰ কথা বৈ দিওঁ ; পৃথিৱীত তুমিহে এজন বাণিজ্য পুৰুষ থাকিলা !

৬৪। চোৱাঁ ওপৰৰ আ: ৬৪। স্বালেহ নবীয়েও (আ) একাধাৰ কথা কৈছিল। তেওঁ কৈছিল, তোমালোকৰ মনৰ একোজন মোৰ নাই ; আল্লাই থাবলৈ-বাবলৈ চেষ্টা দিছে ; আৰু ওজন কম কৰি আৰু লুটপাট কৰি ধন বৃদ্ধি কৰিবলৈ হেপাহ মোৰ নাই। যি উপদেশ মই নিজে পালন কৰিব নোৱাৰোঁ তেনে উপদেশ তোমালোকক কিয় দিম ?

৬৫। হজ্জত লুহৰ (আ) পাহন্তেই হজ্জত খো'আইবৰ আগমন। বহুকালৰ পিছতহে হজ্জত বুঢ়াৰ (আ) আবৰ্জীয়া হৈছিল ; পিছৰ ককুত তেওঁৰ উল্লেখ কৰা হৈছে।

৯১। আক তোমালোকে নিজ প্ৰভুৰ পৰা কমা ডিচ্কা কৰা; তাৰ পিছত
অনুতাপ কৰি তেওঁৰ ফালে যু কৰা; বাস্তৱতে মোৰ প্ৰভু পৰম দানশীল,
শ্ৰেষ্ঠ স্নেহময়।

৯২। সিহঁতে কলে, হে শ্বো'আইব, তুমি যিবোৰ কথা কৈছা তাৰ
বেছি ভাগেই আমি বুদ্ধি নোৱাৰোঁ; ৬৬ নিশ্চয় আমি তোমাক আমাৰ
মাজৰ এজন (সামান্য) শক্তিশূন্য মানুহ যেনহে গণ্য কৰোঁ; আক তোমাৰ
লগত নিজৰ আত্মীয়বিলাক ৬৭ নথকা হলে আমি নিশ্চয় তোমাক শিল দলিয়াই
মাৰিলোঁহেতেন; আক আমাৰ বিৰুদ্ধে তুমি পৰাক্ৰমী হব নোৱাৰা।

৯৩। তেওঁ কলে, হে মোৰ জাতি, তোমালোকৰ ওপৰত মোৰ আত্মীয়-
স্বজনৰ ক্ষমতা আল্লাতকৈ অধিক হ'ব পাবেনে? আক সেই আল্লাকেই
তোমালোকে আওকাণ কৰি পিট দিছা, তোমালোকে যিকোনো কথা মোৰ
প্ৰভুৱে নিশ্চয় তাক আগুৰি ধৰে। ৬৮

৯৪। আক হে মোৰ জাতি, তোমালোকে নিজৰ ঠাইত কাম কৰি গৈ
থাকা, ময়ো নিজৰ কাম কৰি থাকিম; আগলৈ তোমালোকে জানিব পাৰিবা
শান্তি কাৰ ওপৰত পৰি ক'ক লাঞ্ছিত কৰিব, আক কোননো মিথ্যাবাদী;
আক তোমালোকে প্ৰতীক্ষা কৰি থাকা, ৬৯ তোমালোকৰ লগে লগে ময়ো
প্ৰতীক্ষা কৰি থাকিম।

৯৫। আক যেতিয়া আমাৰ আদেশ (পূৰ্ণ হোৱাৰ সময়) পালেহি,
আমি শ্বো'আইবক আক তেওঁৰ লগতে যিসকলে বিশ্বাস কৰিছিল সেই
সকলকো নিজ কৰণ দ্বাৰা বক্ষা ৰবিলোঁ। কিন্তু অশ্ৰায়কাৰীবিলাকক তুমি-
কম্পৰ গুণ্ণমনিয়ে ধৰিলে; তাৰ ফলত সিহঁত সিহঁতৰ ঘৰসমূহতেই উৰু
খাই পৰি থাকিল।

৬৬। সত্য স্বৰ্গত কোনো প্ৰকাৰ তটিলতা নাই; কিন্তু যাহুহে তাকে বিকৃত কৰি
নিজেই জটিল কৰি লয়।

৬৭। তোমালোকৰ মনত মোৰ আত্মীয়-স্বজনলৈ ভয় নাহে, কিন্তু মোৰ বৰীয়া
সৰ্বশক্তিমান আল্লাক তোমালোকে ভয় নকৰা।

৬৮। তোমালোকে যি কৰি আছা সি আল্লাৰ অপোচন নহয়, আক সি আল্লাৰ
কমতাৰ বাহিৰো নহয়।

৬৯। সত্যক বুজ দিয়া সহজ কথা নহয়। তাৰ ফলাফল কি হ'ব অলপ দিনৰ
পাছতেই বুজিব পাৰিবা।

৯৬। সিহঁতে যেন সেই ঠাইত কেতিয়াও অৱস্থান কৰা নাছিল।^{১০} সান্নাধ্যান। ছমুদজাতিৰ ওপৰত যি অভিশাপ পৰিছিল সেই অভিশাপ মদ্যন-জাতিৰ ওপৰতো পৰিল।

ৰুকু ৯

সত্যৰ বিৰোধীবিলাকৰ নিমিত্তে আল্লাৰ নিৰুপিত প্ৰতিদান, ইহলোকত আৰু
পৰলোকত ; মহাবিচাৰৰ দিনা সমবেত লোকৰ দুটা দল, দুৰ্ভগীয়া আৰু
ভাগ্যবান ; স্বৰ্গৰ স্তম্ভ বিতোপন।

৯৭। আৰু স্বৰূপতে মুচাক^{১১} আমি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ নিজ নিদৰ্শনসমূহ
আৰু প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণেৰে সৈতে—

৯৮। ফিৰোঁন^{১২} আৰু তেওঁৰ প্ৰধান বিষয়াবিলাকৰ ওচৰলৈ ; কিন্তু
সিহঁতে ফিৰোঁনৰ আদেশ মতে চলিছিল, অথচ ফিৰোঁনৰ আদেশ স্মায়সঙ্গত
নাছিল।

৯৯। পুনৰুত্থানৰ দিনা তেওঁ নিজ জাতিৰ (নেতা স্বৰূপ) আগে
আগে^{১৩} যাব, আৰু নবকব অগ্নিৰ ফালে সিহঁতক নমাই লৈ যাব ; আৰু য'ত
নমাই নিয়া হ'ব সি নামিবৰ কি নিকট ঠাই।

১০০। আৰু এই পৃথিৱীত, আৰু পুনৰুত্থানৰ দিনাও, (আল্লাৰ) অভিশাপক^{১৪} সিহঁতৰ অনুসৰণ কৰিবলৈ দিয়া হ'ব : যি প্ৰতিদান সিহঁতক দিয়া
হ'ব সি কি অপকৃষ্ট প্ৰতিদান।

৭০। মদ্যনজাতিৰ অস্তিত্ব সমূলি লোপ পালে। আজি পৃথিৱীত সিহঁতৰ চিনকে
দেখা পোৱা নাযায়, অথচ সিহঁত সেইকালত এটা শক্তিমান, সমৃদ্ধিশালী জাতি আছিল ;

৭১। কোথানে বহু ঠাইত মুচাক (আ) বিষয়ণ নিছে। তাৰ কাৰণ হৈছে হজ্জত
মহম্মদৰ (স) সৈতে তেওঁৰ আধ্যাত্মিক সম্বন্ধ (spiritual kinship) নিজেই ওচৰৰ।
চোৰী, ৭৩ : ১৬।

৭২। মিছৰৰ বজাৰ ফিৰোঁন (Pharaoh) বোলা হৈছিল, যেনেকৈ কচীয়াৰ
বজাৰ জাৰ (Ozar), জাৰ্জানীৰ বজাৰ কাইচৰ (Kaisar). আৰু ইৰানৰ বজাৰ খুচক
(Chosroe) বোলা হৈছিল ; এইটো ব্যক্তিগত নাম নহয়।

৭৩। পৃথিৱীত তেওঁ সিহঁতক বিপথে লৈ গৈছিল; মহাবিচাৰৰ দিনাও তেওঁই
সিহঁতক নবকলৈ লৈ যাব লাগিব।

৭৪। আৰবী শব্দ 'জান'ৰ অৰ্থ, ওচৰৰ ঠাইৰ পৰা দূৰলৈ নিয়া, আল্লাৰ সন্নিধানৰ
পৰা আঁতৰাই নিয়া।—বা।

১০১। (অতীতৰ) নগৰবিলাকৰ যি কাহিনীসমূহ আমি তোমাৰ আগত বৰ্ণাইছোঁ তাৰে মাজৰ ইও এটি; তাৰে কিছুমান (এতিয়াও) অৱস্থিত আৰু কিছুমান সমূলি ধ্বংস^{১৫} কৰি দিয়া হ'ল।

১০২। আৰু সিহঁতৰ প্ৰতি আমি একো অশ্ৰয় কৰা নাছিলোঁ, বৰং সিহঁতে নিজেই নিজ আত্মাসমূহৰ প্ৰতি অশ্ৰয় কৰিছিল; পিছত যেতিয়া তোমাৰ প্ৰভুৰ আদেশ পালেহি আল্লাক এৰি যি উপাস্তবিলাকক সিহঁতে আহ্বান কৰিছিল সেইবিলাকৰ দ্বাৰা সিহঁতৰ একোকে উপকাৰ নহল, বৰং সিহঁতে সিহঁতৰ সংসাৰ-বুদ্ধিৰহে কাৰণ হ'ল।

১০৩। আৰু যেতিয়া নগৰবাসীবিলাকক সিহঁতে অশ্ৰয় কৰি থাকোঁতে তোমাৰ প্ৰভুৱে ধৰে^{১৬} তেওঁ অৱিকল এই অনুৰূপ ধৰে; তেওঁৰ ধৰা অতি যন্ত্ৰণাদায়ক, অতি কঠোৰ।

১০৪। যেয়ে পৰলোকৰ শাস্তিৰ ভয় ৰাখে তাৰ নিমিত্তে ঈশ্বাৰ মাজত অৱশ্ৰে নিদৰ্শন আছে। এয়ে সেই (শেষ দিন) যিদিনা সমগ্ৰ মানৱজাতিক একেলগ কৰা হ'ব; এয়ে সকলোৱে দৰ্শন^{১৭} কৰা দিন।

১০৫। আৰু সেই দিন আমি স্থগিত ৰাখিছোঁ এটা নিৰ্দ্ধাৰিত সময় পৰ্য্যন্ত।

১০৬। যেতিয়া সেইদিন আহি পাব তেওঁৰ অনুমতি বিনা কোনো আত্মাই মাত মাতিব নোৱাৰিব; পিছত সেই মানুহবিলাকৰ মাজত এভাগ হ'ব দুৰ্ভগীয়া,^{১৮} আৰু আন এভাগ হ'ব সৌভাগ্যশালী।

১০৭। আৰু যিবিলাক হ'ব দুৰ্ভগীয়া সেইবিলাক নবকৰ অগ্নিত পৰিব, আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে তাত থাকিব আৰ্ত্তনাদ আৰু কান্দন—

৭৫। 'হুদ'ৰ মূল অৰ্থ, কাচীৰে কাটি লোৱা শস্ত্ৰ। ইয়াত অৰ্থ টোকে, নগৰবাসী-বিলাকক এনে ভাবে নিৰাশ কৰা হ'ল যে সিহঁতৰ সঁচৈ নাইকিয়া হ'ল।

৭৬। 'আখ্'ৰ মূল অৰ্থ ধৰা; অৰ্থাৎ আল্লাট নিৰ্ণয় কৰা শাস্তিৰে সিহঁতক ধৰিব, যেনে ভূমিকম্প, বানপানী, মহামাৰী, বা অইন কোনো সংক্ৰামক ৰোগ।

৭৭। দুটা অৰ্থ হ'ব পাৰে: (১) পাবিব জীৱনত যাহুহে যি কাম ভাল-বেয়া কৰে তাৰে প্ৰতিবৃদ্ধি সেইদিনা দেখা পাব। (২) মহাবিচাৰৰ দিনা বিচাৰৰ ফলাফল দেখা পাব।

৭৮। আবুলী শব্দ 'বকীৰ অৰ্থ, বাথ আশা-আকাঙ্ক্ষা পূৰ্ণ মহত্ৱ

১০৮। তাতেই সিহঁতে বহুকাললৈ^{১১} থাকিবলগীয়া হ'ব, যেতিয়ালৈকে আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱী বিত্তমান, যদিহে তোমাৰ প্ৰভুৰ অগ্ৰকণ ইচ্ছা নহয়, কিয়নো তোমাৰ প্ৰভুৰ যি ইচ্ছা তাকে সম্পন্ন কৰিবৰ পূৰ্ণ ক্ষমতা আছে।

১০৯। কিন্তু যিসকল সৌভাগ্যশালী সেইসকল স্বৰ্গত থাকিব, তাতেই চিৰকাল বাস কৰিব যেতিয়ালৈকে আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱী বিত্তমান, যদিহে তোমাৰ প্ৰভুৰ অগ্ৰকণ ইচ্ছা নহয়,—(আল্লাহ) এই অনুগ্ৰহ অনন্ত।

১১০। গতিকে যিবিলাকৰ সিহঁতে পূজা কৰে সেই সম্বন্ধে তোমাৰ (মনত) যেন কোনো সন্দেহ নাথাকে, পূৰ্বে যিদৰে সিহঁতৰ পিতৃপুৰুষবিলাকে পূজা কৰিছিল অবিকল সেইদৰে সিহঁতেও পূজা কৰিছে; আৰু নিশ্চয় আমি সিহঁতক সিহঁতে কৰা (অসৎকাৰ্য্যৰ প্ৰতিফলৰ) অংশ ল'ব নকৰি পূৰ্ণমাত্ৰায় দিম।^{১০}

ককু ১০

আল্লাহ মীমাংসা প্ৰকাশ হ'বৰ সময়; হজ্জত মহম্মদ (স্ব) আৰু তেওঁৰ অনুগামীসকলক ধৰ্ম্মত দৃঢ় হৈ থাকিবৰ উপদেশ; অজ্ঞানকাৰীবিলাকৰ সল ধৰ্ম্মৰ অৰ্থ অজ্ঞানক প্ৰশ্ন দিয়া; সত্য গ্ৰহণ কৰিবলৈ আল্লাই মানৱক দিছে বুদ্ধি আৰু সামৰ্থ্য; সত্যৰ জয় আৰু অসত্যৰ পৰাজয় সুনিশ্চিত।

১১১। আৰু স্বৰূপতে আমি মুচাক ধৰ্ম্মগ্ৰন্থ দান কৰিছিলোঁ, কিন্তু তাৰ মাজত (নানা) বিৰোধৰ সৃষ্টি কৰা হ'ল; আৰু পূৰ্বেই তোমাৰ প্ৰভুৰ বিধান^{১২}

৭২; ইচ্ছামৰ্ম্ম মতে স্বৰ্গস্থ চিৰকালীয়া; কিন্তু নবকৰ শাস্তি অনন্ত নহয়। হদীছত আছে, নবকৰ ওপৰত এনে এটা সময় আহিব যেতিয়া নবক নবক নথাকিব (মুচ্ছন্দ)। বোধাবী আৰু মুচ্ছন্দমতো এই মৰ্ম্ম হদীছ আছে। শেষ-ভাগত আছে, আল্লাই কব, মোৰ ককৰা অসীম, আৰু তেওঁ সকলো নবকবাসীকে নবকৰ পৰা উলিয়াই আনিব।

৮০। সত্যৰ শত্ৰু অবিদ্বানবিলাকৰ সম্বন্ধে তোমাৰ মনত, হে বচুল, কোনো সন্দেহ যেন নাথাকে। শাস্তি হুগিত থাকিব পাৰে; কিন্তু যদি সিহঁতে আত্ম-সংশোধন নকৰে সেই প্ৰতিশ্ৰুত শাস্তি অনিবাৰ্য্য।

৮১। (১) আল্লাহ নিয়ম এই, যাদ্বহক শাস্তি দিয়াৰ পূৰ্বে সংশোধনৰ বখেট সময় দিবে আৰু সতৰ্ক কৰি দিবে। চোৱাঁ, ৭ : ১৫৭; ৫৮ : ৫৭। (২) যাদ্বহক মাজত বিভিন্ন মত হোৱাটো আল্লাহ বিধানৰ বাহিৰে নহয়। চোৱাঁ, পিছৰ আঃ ১১২ আৰু চোৱাঁ, ১০ : ১২ আৰু চাঁ। পৃথিৱীতে বধাসময়ত আল্লাই সেই বিৰোধৰ মীমাংসা কৰিব, বাইবা ভিন্নামতৰ দিনা তাৰ বিচাৰ হ'ব।

স্থাপিত নোহোৱা হলে, সিহঁতৰ মাজত নিশ্চয় কেতিয়াবাই মীমাংসা হৈ পল হেতেন; আৰু (এতিয়াও) এই বিষয়ে সিহঁত নিশ্চয় সন্দেহত থকাবৰক হৈ পৰি আছে।

১১২। আৰু সকলোৰে নিমিত্তে নিশ্চিতকৈ এয়ে ঘটনা যে যথাসময়ত তোমাৰ প্ৰভুৱে সকলোকে সিহঁতৰ কাৰ্য্যৰ প্ৰতিদান নিশ্চয় পূৰ্ণ পৰিমাণে দিব, (কিয়নো) সিহঁতে যিহকে কৰে সেই সম্বন্ধে তেওঁ নিশ্চয় পৰিজ্ঞাত।

১১৩। গতিকে (হে মহম্মদ,) তোমাক যি আদেশ দিয়া হৈছে সেই অনুসাৰে তুমি, আৰু তোমাৰ লগতে সেইসকলেও যিসকলে (আল্লাৰ ফালে) যু কৰিছে, (নিজ কাৰ্য্যত) দৃঢ় হৈ থাক, আৰু তোমালোকে কেতিয়াও সীমা লঙ্ঘন নকৰিবা; তোমালোকে যিহকে কৰা তেওঁ নিশ্চয় নিবীৰুণ কৰি থাকে।

১১৪। আৰু যিবিলাক অত্যাৱকাৰী সিহঁতৰ ফালে তোমালোকে ঢাল নলবা, নতুবা অগ্নিয়ে তোমাথোকক স্পৰ্শ কৰিব; আৰু আল্লাত ভিন্ন তোমালোকৰ নিমিত্তে কোনো বন্ধু নাই; আৰু তোমালোকক কোনো প্ৰকাৰ সহায় দিয়া নহব।

১১৫। আৰু তুমি নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰাঁ, দিনৰ দুই প্ৰান্তে আৰু নিশাৰ সেই ভাগতো যি (দিনৰ) বেছি ৩০ৰ; কোনো সন্দেহ নাই সংকাৰ্য্যসমূহে অসংকাৰ্য্যসমূহক দূৰাভূত কৰে; উপদেশ গ্ৰহণ কৰাঁ তাবিলাকৰ নিমিত্তে এয়ে সং উপদেশ।

৮২। আল্লাই হজ্জত মহম্মদক (স্ব) তেওঁৰ অনুগামীবিলাকক কাৰ্য্যৰ নিমিত্তেও দায়ী কৰিছে। তাকে চাই হজ্জতে কৈছিল, 'স্বপ্নতে তদু চুৰাই মোক বুঢ়া কৰি পেলালে'। আবু আলি চিৰিনে হজ্জতক সপোনত দেখি এট উক্তিৰ কাৰণ হুছিলে। তেওঁ ক'লে, আল্লাই হজ্জতৰ তাৰীখ মোক দিছে ই তাৰৰ দায়িত্ব।

৮৩। অত্যাৱকাৰী দলৰ পৰা বেলেগ হৈ থকা উচিত। তাৰ কাৰণ স্পষ্ট, পাণ্ডব লগ ধৰিলে পাণ্ডি হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। অহন ঠাইত আল্লাই আদেশ দিছে, 'সত্যপৰাৱণসকলৰ সঙ্গ ধৰিবা'। চোৱাঁ, ৯ : ১২০।

৮৪। ফৰ্ষ আৰু কোৱৰ ননাজ বুজাইছে। আবৰণ নমাজো দিনৰ মাজতেই। নিশাৰ নমাজ যশ্বিন্ আৰু 'ইযা' দুয়োকে ধৰিব পাৰি। বুঠতে পাঁচবাৰ নমাজ পঢ়াব আদেশ দিয়া হৈছে। এনে আদেশ বহুত ঠাইত দিয়া হৈছে; বিশেষকৈ চোৱাঁ, ১৭ : ৭৯। অহন ঠাইত আছে—'নিফট আৰু অনিষ্ট কাৰ্য্যৰ পৰা নমাজে বাহুতক বিৰত ৰাখে।'।

১১৬। আৰু তুমি (সত্যপ্ৰতিষ্ঠাৰ কাৰ্য্যত) ধৈৰ্য্য ধৰি থাকা, কিয়নো কোনো সন্দেহ নাই আল্লাই সৎকৰ্ম্মাসকলৰ প্ৰতিদান কদাপি বিনষ্ট নকৰে।

১১৭। এতেকে (ভাবি চোৱাঁ) তোমালোকৰ পূৰ্ববৰ্ত্তী জাতিবিলাকৰ মাজত জ্ঞান আৰু বুদ্ধি থকাবিলাকে^{৮৫} কিয় (মানুহক) পৃথিৱীত অশান্তি সৃষ্টি কৰিবলৈ নিষেধ কৰা নাছিল,—লেখৰ কিছুমানৰ বাহিৰে যিবিলাকক আমি বন্ধা কৰিছিলোঁ। আৰু অন্ত্যায়কাৰীবিলাকক যি সুখ-সন্তোষ উপভোগ কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল, সেইবিলাকে তাৰে অনুসৰণ কৰি আছিল; আৰু (আল্লাৰ সমুখত) সেইবিলাকেই অপৰাধী প্ৰমাণিত হ'ল।

১১৮। তোমাৰ প্ৰভুৰ ই যোগ্য নহয় যে তেওঁ নগৰসমূহ তাৰ অধিবাসী-বিলাক আত্মসংশোধনৰ নিমিত্তে যত্নশীল হৈ থাকোঁতে^{৮৬} অন্ত্যায়কপে ধ্বংস কৰে।

১১৯। আৰু তোমাৰ প্ৰভুৱে ইচ্ছা কৰা হলে তেওঁ নিশ্চয় মানৱজাতিক একেটা সম্প্ৰদায় কৰিলেহেতেন; (তেওঁ এনে ইচ্ছা কৰা নাই) সেই দেখি সিহঁত সদায় বেলেগ বেলেগ দল হৈ থাকিব,^{৮৭}—

১২০। সেইসকলৰ বাহিৰে যিসকলৰ প্ৰতি তোমাৰ প্ৰভুৰ কৰুণা বৰ্ণন হয়; ^{৮৮} আৰু সেইসকলক তেওঁ সৃষ্টি কৰিছে সেই কৰুণাৰ যোগ্য কৰিবলৈ; আৰু (তেনে বিৰোধৰ ফলত) তোমাৰ প্ৰভুৰ এই বাণী পূৰ্ণ হব,—মই নিশ্চয় সেইসকল যিহ্ন আৰু মনৱেৰে নবক পৰিপূৰ্ণ কৰিম।^{৮৯}

১২১। আৰু বচুলসকলৰ নানা কাহিনী তোমাৰ আগত আমি এনেভাৱে বৰ্ণনা কৰোঁ যাতে তাৰ দ্বাৰা তোমাৰ অন্তৰ আমি দৃঢ় কৰোঁ; আৰু তোমাৰ

৮৫। জ্ঞানবান হিতাকাঙ্ক্ষী মানুহক বুজাইছে। যিসকলক জীয়াই ৰখা হৈছিল; উলু-বকীয়াভিনয় অৰ্থ এই। যিসকলে মানুহৰ উপকাৰ কৰে সেইসকলক আল্লাই নিজ ইচ্ছাৰে দীৰ্ঘজীৱী কৰে। চোৱাঁ, ১৩ : ১৮।

৮৬। চোৱাঁ ওপৰৰ টী ৮১।

৮৭। নিজৰ ভাগ্য গঢ়ি তুলিবলৈ মানৱ স্বাধীন। আল্লাই তাক ভাল-বেয়াৰ জ্ঞান দিছে। নিজৰ বুদ্ধি, বিচাৰশক্তি দ্বাৰা সত্য উপলব্ধি কৰিবৰ চেষ্টা কৰা তাৰ কৰ্ত্তব্য। ধৰ্ম্মত বল-প্ৰয়োগ নাই। আল্লাৰ বিধান এয়ে। —

৮৮। চোৱাঁ, ৭ : ১২।

৮৯। যিসকলে সত্যকে সমৰ্থন আৰু গ্ৰহণ কৰে সেইসকল আল্লাৰ কৰুণাৰ ভাগী হয়। আৰু সেইসকলৰ বাসস্থান হব স্বৰ্গ। আৰু যিবিলাক সত্যৰ বিৰুদ্ধে যায় আৰু বিধৱী হয় সিহঁত নবকবাণী হব।

ওচৰলৈ বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে এই বিবৃতিৰ মাজেদি আহি পাইছে সত্য, আৰু
সং উপদেশ,^{২০} আৰু সোঁৱৰণী।

১২২। আৰু অবিশ্বাসীবিলাকক তুমি কোৱা, তোমালোকে নিজ ঠাইত
(সাধ্যমতে) কাৰ্য্য কৰি থাকা, আমিও নিজ কাৰ্য্য নিশ্চয় কৰি গৈ থাকিম ;

১২৩। আৰু তোমালোকে (কাৰ্য্যৰ ফলৰ) অপেক্ষা কৰি থাকাঁ ; আমিও
নিশ্চয় অপেক্ষা কৰি থাকিম ।^{২১}

১২৪। আৰু আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবীৰ সকলো অলক্ষ্য বিষয়ৰ জ্ঞান আছে
আল্লাহেই ; আৰু তেওঁৰেই ওচৰত সকলো কাৰ্য্যৰ (শেষ) প্ৰত্যাবৰ্ত্তন। গতিকে
তুমি তেওঁৰেই আৰাধনা কৰি থাকাঁ, আৰু তেওঁৰেই ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি থাকিবা ;^{২২}
আৰু তোমালোকে যিকৈ কৰা তাৰ বিষয়ে তোমাৰ প্ৰভু আগুৱায় নহয়।

২০। কোৱান ইতিহাস বা গল্পৰ পুৰি নহয়। কোৱান আহিছে বানৱক জুপৰ
দেখুৱাবলৈ। ইয়াত নবীনকলৰ কাহিনী বাবে বাবে বৰ্ণোৱা হৈছে যাতে বাহুৱে চিন্তা
কৰে আৰু সতৰ্ক হৈ উপদেশ গ্ৰহণ কৰে।

২১। পৃথিবীত সত্য আৰু অসত্যৰ যাকত, স্তায় আৰু অস্তায়ৰ যাকত, পুণ্য আৰু
পাপৰ যাকত, বুজ আদিৰে পৰা চলি আহিছে আৰু চিৎকাল চলি থাকিব। কৰি টেনিছনে
লিখিছে—Sense at war with Soul. এই যুদ্ধৰ ফল একেটা ; সত্যৰ, স্তায়ৰ আৰু
পুণ্যৰ জয় ; অসত্যৰ, অস্তায়ৰ আৰু পাপৰ পৰাজয়।

২২। চোৱাঁ ওপৰৰ আঃ ১৬।

চুৰা ১২

ইয়ুচুফ্

মকাত অৱতীৰ্ণ

১২ ককু : ১১২ আয়ত

এই চুৰা মকাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল। কেৱল আঃ ২—৪ হিব্ৰতৰ পিছত মদিনাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল বুলি ইবনে আৰাচ আৰু কতাদাই মত প্ৰকাশ কৰিছে।

ইয়াৰ আগৰ চুৰাত যুফ্ৰায়েল আৰু আল্লাই কিদৰে শান্তি দিয়ে তাৰে বাইকৈ উল্লেখ কৰা হৈছে। কিন্তু এই চুৰা 'ইয়ুচুফ্' আল্লাৰ কৰ্ম আৰু জগতব্যাপী কৰুণাৰ ওপৰত বিশেষ হেচা দিয়া হৈছে।

গোটাই চুৰাটোত হজ্ৰত ইয়ুচুফ্ (আ) জীৱন-কাহিনী বৰ্ণোৱা হৈছে। তাৰ কাৰণ কি? তেনে ঘটনাবিলাক হজ্ৰত মহম্মদৰ (স) জীৱনটো ঘটিছিল, আৰু সেইবিলাকৰ মাজেদি আল্লাৰ মহিমা প্ৰকাশ পাইছিল। কিছুমান ঘটনাৰ সাধুৰূপ তুলত দিয়া হৈছে।

(১) হজ্ৰত ইয়ুচুফ্ (আ) ১১ জন ভাই ককাই। সিহঁতে তেওঁৰ বিক্ৰে অতি-শক্তি পাইছিল। হজ্ৰত মহম্মদৰ (স) বিক্ৰেও ১১টা আৰব উপজাতিয়ে উঠি পৰি লাগিছিল, যেনে, বনি আদি, বহু ভায়ী, বহু আচদ, বহু উমইয়া, বহু নৌফল, বহু হাৰিছ প্রভৃতি।

(২) হজ্ৰত ইয়ুচুফ্ (আ) ১১ জন ভাই-ককাইৰ মাজত যদি বিনুয়ায়ীন আৰু ইছদাক এৰি দিয়া হয় তেন্তে অৱশিষ্ট ৯ জনেও তেওঁৰ বিক্ৰে চক্ৰান্তৰে বেছিকৈ অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। হজ্ৰত মহম্মদৰ (স) মদিনাত ৯ জন প্ৰধান শত্ৰু আছিল। এই ৯ জনকে কোৰানত (২৭ : ৪৮) 'তিচ্'আত্ৰু বহ'ৰ' বোলা হৈছে। সেই কেইজনৰ নাম এই—আবুযহল্, আবুলহ'ব, 'আক'বা, 'যেইবা, উবৈ বিন্ খলফ্, ওৱালীদ, যুত্'ঈয়, 'উংবা, আৰু মদ'ব-বিন-হাৰিছ।

(৩) হজ্ৰত ইয়ুচুফ্ (আ) কিন্-আন দেশ ত্যাগ কৰি মিছৰ দেশলৈ বাব লগীয়া হৈছিল আৰু তাৰ আগেয়ে তায়েকইউৰ চক্ৰান্তৰ কলত নাদত পৰিছিল। হজ্ৰত মহম্মদেও (স) নিজৰ জন্ম-নগৰ মক্কা এৰি মদিনালৈ হিব্ৰত কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। তাৰ আগেয়ে ছৌৰ ওহাত তিনি দিন লুকাই থাকিব লগীয়া হৈছিল।

(৪) হজ্ৰত ইয়ুচুফ্ (আ) মিছৰত বজাৰ দৰে কৰ্মতা লাভ কৰিছিল। হজ্ৰত মহম্মদেও (স) মদিনাত এটি বাষ্ট্ৰ গঠন কৰিছিল, আৰু তেওঁৰেই বাষ্ট্ৰগতিৰ কৰ্মতা চলাইছিল।

(৫) কেনানত হুতিক হোৱাৰ কথা আৰু ইয়ুচুফে নিজ ভাই-ককাইৰ হাতে প্ৰচুৰ শস্ত্ৰ পঠাই সহায় কৰিছিল। সেইদৰে মকাত হুতিক হওঁতে হজ্জত মহম্মদে (খ) মকাবেসী-বিলাকৰ নিমিত্তে প্ৰচুৰ শস্ত্ৰ দান-বৰণ পঠাইছিল।

(৬) যেনেকৈ শেষত হজ্জত ইয়ুচুফ (আ) ভাই ককায়েকহঁতক কমা কৰিছিল, তেনেকৈ মক্কা-বিজয়ৰ সময়ত সকলো স্বজাতি প্ৰত্যাৱকাৰীবিলাকক হজ্জতে (খ) কমা দান কৰিলে। ইয়ুচুফৰ আদৰ্শৰে তেওঁৰেই ভাৰ্য (যি এই চুৰাৰ ২৩ আয়তত দিয়া হৈছে) ব্যৱহাৰ কৰি কোৰেইশক কমা দিছিল।

(৭) হজ্জত ইয়ুচুফে (আ) কেনানলৈ গৈ মক্কাতেই কাৰীৰূপে বাস কৰিছিল। সেইদৰে হজ্জত মহম্মদে (খ) মকাত নাৰাফি মদিনাতে অৱশিষ্ট জীৱনযাপন কৰিছিল, আৰু মদিনাতেই তেওঁৰ মকাত (মুজা) হ'ল।

ককু ১

হজ্জত ইয়ুচুফ (আ) সপোন আৰু তাৰ মৰ্ম, তেওঁৰ প্ৰতি
নিৰীক্ষা আৰু বাজৰ দান।

১। পৰম ককণাময়, পৰম দানশীল আল্লাৰ নামত।

২। আলিফ্-লাম বা।^১ এই আয়তসমূহ স্পষ্ট প্ৰস্তাৱ।^২

৩। আমি নিশ্চয় এই প্ৰস্তাৱ আৰু ভাষাত কোৱানৰূপে অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ যাতে তোমালোকে বুজিব পাৰা।

৪। তোমাৰ প্ৰতি এই কোৱান প্ৰত্যাশা কৰি আমি তোমাৰ আগত অতি উত্তমৰূপে এটি কাহিনী^৩ বৰ্ণনা কৰিছোঁ; কাৰণ এট, ইয়াৰ পূৰ্বে তুমি নিশ্চয় সেইবিলাকৰ মাজৰ আছিল। যিবিলাক (এই কাহিনীৰ তথ্য সম্বন্ধে) পৰিজ্ঞাত নাছিল।

৫। (চোৱাঁ) ইয়ুচুফে^৪ যেতিয়া নিজ পিতৃক কলে, হে মোৰ পিতৃ,

১। 'আনাল্লাহ, আবা'ৰ চকুৰণ, অৰ্থ, মই আল্লাহ, সকলো নিবীকণ কৰি থাকোঁ।

২। কোৱানত বি নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক শিক্ষা দিয়া হৈছে সেইবোৰ স্পষ্ট সত্য; আৰু তাৰ সম্বন্ধে কোনো সন্দেহ হ'ব নোৱাৰে। দ্বিতীয় চুৰাৰ প্ৰথমতেই লিখিত আছে—এই বৰ্ণনাই সম্বন্ধে সন্দেহৰ কোনো স্থান নাই।

৩। কোৱানৰ শব্দ হৈছে 'কব্ব', জিব্ব, মহম্ম। 'কব্ব'ৰ অৰ্থ বৰ্ণনা কৰা (বাক্য-ৰূপ প্ৰকাশণ)। 'জিব্ব'ৰ বহুবচন 'জিব্ব', অৰ্থ গল্পগম্ব।

৪। হজ্জত ইয়ুচুফ (আ) হজ্জত ইব্ৰাহিমৰেই (আ) বংশধৰ;—ইব্ৰাহিমৰ পুত্ৰক ইছহাক, ইছহাকৰ পুত্ৰক ইয়াকুব, ইয়াকুবৰ পুত্ৰক ইয়ুচুফ। ইয়ুচুফ আৰু

সপোনত মই দেখা পালোঁ এঘাৰটি তৰা আৰু বেলি আৰু জোন,—আৰু দেখিলোঁ সেইবিলাকে মোৰ আগত (প্ৰণিপাত কৰি) মূৰ দোৱাইছে।

৬। তেওঁ কলে, হে মোৰ মৰমৰ পুত্ৰ, তোমাৰ এই সপোন তোমাৰ ভাই ককাইহঁতৰ আগত বৰ্ণনা নকৰিবা,^৫ জানোচা তোমাৰ বিৰুদ্ধে সিহঁতে এটা ডাঙৰ চক্ৰান্ত সাজে; মানুহৰ নিমিত্তে খয়তান নিশ্চয় প্ৰকাশ্য শত্ৰু।

৭। আৰু (তুমি সপোনত যেনে দেখিছা) সেই অল্পকণ তোমাক তোমাৰ প্ৰভুৱে বাচি লব,^৬ আৰু সকলো কথাৰ ওত্ৰ^৭ উলিয়াবলৈ শিক্ষা দিব, আৰু তোমাৰ প্ৰতি আৰু ইয়াকুবৰ সন্তান-সন্ততিৰ প্ৰতি নিজ অল্পগ্ৰহ পূৰ্ণ কৰিব, যেনেকৈ তেওঁ ইয়াৰ পূৰ্বে তেনে অল্পগ্ৰহ তোমাৰ পিতৃগুৰু ইব্ৰাহিম আৰু ইচহাকৰ প্ৰতি পূৰ্ণ কৰিছিল; নিশ্চয় তোমাৰ প্ৰভু সৰ্ব্বজ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

ককু ২

ইয়ুচুফ (আ) বিৰুদ্ধে তেওঁৰ ভাই-ককাইহঁতৰ অভিশপ্তি; আৰম্ভণি এটা
বণিকদল দ্বাৰা তেওঁৰ উদ্ধাৰ; দাসৰূপে তেওঁৰ বিক্ৰয়।

৮। স্বৰূপতে ইয়ুচুফ আৰু তেওঁৰ ভাই-ককাইৰ কাহিনীত প্ৰশ্ন
কৰোঁতাবিলাকৰ নিমিত্তে আছে বহু নিদৰ্শন।

৯। (চোৱাঁ) যেতিয়া সিহঁতৰ ইজনে সিজনক কব ধৰিলে, নিশ্চয়
ইয়ুচুফ আৰু তেওঁৰ ভায়েক^৮ আমাৰ পিতৃৰ চকুত আমাতকৈ অধিক প্ৰিয়,

তেওঁৰ ভায়েক বিন্ধ্যায়ীন হজ্ৰত ইয়াকুবৰ চতুৰ্থ পত্নী ৰাখিলৰ গৰ্ভৰ পৰা। হজ্ৰত
ইয়াকুব আৰু দহজন ল'ৰা আছিল। এঘাৰটি তৰাৰ নামে এঘাৰজন ইয়ুচুফ ভাই-
ককাই। বেলি আৰু জোন তেওঁৰ পিতৃ আৰু মাতৃক বুজাইছে। চিন্দা কৰাৰ অৰ্থ
হৈছে, বাধ্য হোৱা। মিছৰলৈ গৈ ভাই-ককাইহঁতে ইয়ুচুফ বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰিছিল।

১০। হজ্ৰত ইয়াকুব মনলৈ ভয় আছিল যে মাহীৱতি ভাই-ককাইবিলাকে তেওঁৰ
বিৰুদ্ধে কু-অভিশপ্তি কৰিব। সেই কাৰণে সপোন সিহঁতৰ আগত বৰ্ণনা কৰিবলৈ নিষেধ
কৰিলে।

১১। বাৰজন পুতেকৰ মাজত আজ্ঞাই ইয়ুচুফক বাচি লৈ নবী নিযুক্ত কৰিব, হজ্ৰত
ইয়াকুবে সপোনৰ এই অৰ্থ লৈছিল।

১২। সপোনৰ ব্যাখ্যা কৰাৰ উপৰি গভীৰ সমজাবোৰ সমাধান কৰিবৰ কৰমতা
আজ্ঞাই ইয়ুচুফক দিছিল।

১৩। বিন্ধ্যায়ীন ইয়ুচুফক সৰু ভায়েক।

অথচ দলে-বলে আমিহে শ্ৰেষ্ঠ ; প্ৰকৃততে আমাৰ পিতৃ প্ৰত্যেক আশ্ৰিত পৰি আছে ;—

১০। গতিকে ইয়ুচুক বধ কৰা নাইবা তেওঁক কোনো (দুৰ) দেশত লৈ গৈ এৰি আহাঁ, যাতে তোমালোকৰ পিতৃৰ মৰমৰ পাত্ৰ অকল তোমালোকেই হ'ব পাৰা ; তাৰ পাছতো^১ তোমালোকে (ইচ্ছা কৰিলে) জ্বাৰপৰাণ দল হ'ব পাৰিবা।

১১। সিহঁতৰ মাজৰ কথা কোৱা এজনে এইদৰে মত দিলে, ইয়ুচুক বধ নকৰিবা ; আৰু যদি এটা (ডাঙৰ) কামকেই কৰিলে ওলাইছা, তেন্তে এটা শুকান নাদৰ^২ তললৈ তেওঁক পেলাই দিয়া ; হ'ব পাৰে বাটকটাবিলাকৰ কোনো এদলে তেওঁক তুলি লগতে লৈ যাব।

১২। (ইয়াকুবৰ ওচৰলৈ আহি) সিহঁতে কলে, হে আমাৰ পিতা, ইয়ুচুকৰ সম্বন্ধে কিয় তুমি আমাক বিশ্বাস নকৰা ; অথচ আমি তেওঁৰ মজলহে কামনা কৰোঁ ?

১৩। কাইলৈ তেওঁক আমাৰ লগতে যাব দিয়া ; তেওঁ (বনৰ মাজত) আমোদ কৰিব আৰু খেমালি কৰি ফুৰিব ;^৩ আৰু আমি নিশ্চয় তেওঁক (আপদ-বিপদৰ পৰা) ৰক্ষা কৰিম।^৪

১৪। তেওঁ কলে, তেওঁক তোমালোকে (মোৰ পৰা) ঈডৰ (কৰি লৈ) গলে মোৰ মনত দুখ লাগিব, আৰু (বনত) তেওঁলৈ তোমালোক অমনোযোগী হলে মই ভয় কৰিছোঁ তেওঁক বাধে যেন নাখায়।

১৫। সিহঁতে কলে, আমি দলে-বলে লগতে থকা সত্ত্বেও যদি তেওঁক বাধে ধৰি খায় তেন্তে আমি (নিতান্ত) ক্ষতিগ্ৰস্ত (অকামিলা) লোক।

১৬। পিছত যেতিয়া সিহঁত তেওঁক লৈ ওলাই গ'ল, আৰু নাদৰ তললৈ তেওঁক পেলাই দিবলৈ সকলোৱে একমত হ'ল (আৰু তাকে কাৰ্য্যত পৰিণত

২। এনে বাস্তৱ সংখ্যা কম নহয় যিবিলাকে এই ভাৱ লৈ অস্তায় কামত প্ৰবৃত্ত হয় যে পাছত সুবিধাৰহে ভোঁবা কৰি পাপ মোচন কৰিব।

৩০। নংটো পতীৰ আছিল, কিন্তু তাত পানী নাছিল। হোৱা, বা আদি, ৩৭ : ২২—২৪।

১১। ইয়ুচুক বয়স তেতিয়া ১১/১২ বছৰ। বাইবেলত : ৮ বছৰ লিখিছে।

১২। সিহঁতে ইয়ুচুক বধৰ বিষয়ে আশ্ৰয় গুপতত ভৱস' নকৰিলে। সেই দেখি হজ্জত ইয়াকুবৰ (আ) মনত সংশয় হ'ল, জানোচা কিবা এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিব।

কবিলে), তেতিয়া আমি তেওঁৰ প্ৰতি প্ৰত্যাদেশ কৰিলোঁ^{১৩}—(এদিনা) তুমি নিশ্চয় সিহঁতৰ এই কাৰ্য্য সম্বন্ধে সিহঁতক পৰিজ্ঞাত কৰিবা, কিন্তু (আজি) সিহঁতে তাৰ গমকে পোৱা নাই।

১৭। আৰু নিশা পোৱাৰ লগে লগে সিহঁত নিজ পিতৃৰ ওচৰলৈ কান্দি কান্দি আছিল।

১৮। সিহঁতে কলে, হে আমাৰ পিতা, বাস্তৱতে দৌড়-বাজিত কোনে জিকিব পাৰে তাকে চাবলৈ আমি ল'ৰি ওলাই গৈছিলোঁ, আৰু ইয়ুচুকক আমাৰ বস্ত্ৰবাহানিৰ ওচৰতে ৰাখি গৈছিলোঁ; এইখিনি সময়তে তেওঁক বাঘে আহি খালে। কিন্তু (আমি জানো) আমি সচা কথা কলেও তুমি আমাক বিশ্বাস নকৰা।

১৯। আৰু সিহঁতে (ইয়ুচুকৰ) চোলাটো মিছা তেজ^{১৪} লগাই লৈ আনিছিল। তেওঁ কলে, (এনে কথা নহয়) বৰং তোমালোকে যি ফন্দী পাতিছা তাকে তোমালোকৰ নিজ আত্মাসমূহে তোমালোকৰ চকুত চমৎকাৰ কৰি দেখুৱাইছে; গতিকে প্ৰকৃষ্ট ধৈৰ্য্য ধাৰণ (নকৰি মই আৰু কি কৰিব পাৰোঁ?) আৰু তোমালোকে যি ডাঠি কৈছা সেই বিষয়ে (মোৰ নিমিত্তে) থাকিল কেৱল আল্লাৰ পৰা সহায়^{১৫} ভিক্ষা কৰা।

২০। এনে হ'ল যে এটা বনিক-দল (সেই নাদৰ কাষেদি) যাৰ ধৰিছিল; আৰু সিহঁতে এজনক পানী তুলিবলৈ পঠালে; সি নিজৰ বাণ্টি নাদৰ ভিতৰত নমোৱাৰ লগে লগে (চিঞৰি) কলে, আহা! কি আনন্দৰ কথা; (চোৱাঁ) এইটি কি সুন্দৰ ল'ৰা! তেতিয়া সিহঁতে লৰাটিক (তুলি আনি) বাণিজ্য বস্ত্ৰৰ লগতে জুকাই লৈ গল; ^{১৬} আৰু সিহঁতে যি কাৰ্য্য কৰিছিল আল্লাই সকলো ভালকৈ জানিছিল।

১৩। ইয়ুচুক তেতিয়া ১৭।১৮ বছৰৰ ল'ৰা। তথাপি আল্লাই তেওঁৰ প্ৰতি প্ৰত্যাদেশ অৱতীৰ্ণ কৰিছিল। আৰু এই তথ্যবগী আখৰে আখৰে তেওঁৰ জীৱনত পূৰ্ণ হৈছিল।

১৪। অৰ্থাৎ মাজুইৰ তেজ নহয়, ভেৰা ছাগলীৰ তেজ।

১৫। ইয়াকুবে কৈছে, সকলো প্ৰকাৰ কষ্ট সহ কৰি আল্লাৰ ওপৰত মই নিৰ্ভৰ কৰি থাকিম। মোৰ বিশ্বাস আল্লাই মোৰ মৰমৰ ইয়ুচুকক বন্ধা কৰিব আৰু মোৰ কাৰলৈ বুৰাই আনিব। তালুৱদতো এনে বিশ্বাসৰ কথা লিখা আছে।

১৬। সিহঁতে ভাবিলে, (১) এই লৰাটিক ভালকৈ শিক। দিলে ই সমাজৰ বহু হৈ উঠিব; বা (২) মিছৰৰ দাস বজাৰত লৰাটিক বেচিলে সিহঁতে বহু মূল্য লাভ কৰিব পাৰিব।

২১। পিছত সিহঁতে কেইটি দিব্‌হু লৈ সামান্য মূল্যতে তেওঁক বেচিলে;^{১৭} আৰু এই বিষয়ে সিহঁতৰ (অধিক) লোভো নাছিল।

ককু ৩

মিছৰ দেশৰ এগৰাকী ৰাজ বিবৰা আজীজৰ ইয়ুচুফক আশ্ৰয় দান; সেই দেশত তেওঁৰ খ্যাতিলাভ; আজীজ-পত্নীৰ কু-বাহা; ইয়ুচুফৰ আশ-সংৰম, প্ৰলোভনৰ পৰা তেওঁৰ মুক্তি-লাভ।

২২। আৰু মিছৰ দেশৰ যিজন^{১৮} ইয়ুচুফক কিনি লৈছিল সেইজনে নিজ পত্নাক কলে, এই লৰাটিক আদৰ কৰি (ঘৰতে) ৰাখাঁ, জানোচা সি (এদিন) আমাৰ উপকাৰ কৰিব, নাইবা তাক আমি পুত্ৰৰূপে তুলি লয়। আৰু এইদৰে আমি ইয়ুচুফক সন্মান আৰু ক্ষমা দি সেই দেশত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিলোঁ; আৰু এই অৰ্থে (কৰিলোঁ) যাতে আমি তেওঁক সকলো কথাৰ ওত্থ^{১৯} উলিয়াবলৈ শিক্ষা দিওঁ। আৰু নিজ কাৰ্য্য সম্পন্ন কৰিবৰ পূৰ্ণ ক্ষমতা আজ্ঞাৰ আছে;^{২০} কিন্তু মানৱৰ সবহুতাগেই নাজানে।

২৩। আৰু যেতিয়া তেওঁ যৌবনপ্ৰাপ্ত হল আমি তেওঁক দান কৰিলোঁ বিচাৰ-শক্তি আৰু জ্ঞান; আৰু আমি সংকল্পীসকলক এইদৰেই প্ৰতিদান দি থাকোঁ।

১৭। বণিকদলে মিছৰলৈ গৈ ইয়ুচুফক সামান্য মূল্য লৈ বেচিলে। কিন্তু বাইবেলত এইদৰে লিখিছে, ৩০টি কণৰ মুদ্ৰা ইয়ুচুফক ককায়েকহঁতক দি তেওঁক বণিকদলে কিনি লৈছিল। বণিকদলে নাদৰ পৰা ইয়ুচুফক যে তুলিছিল এই কথা ককায়েকহঁতে জানিব পাৰি সিহঁতক কলে, তেওঁ সিহঁতৰ এজন দাস। সিহঁতে তেতিয়া তেওঁক কিনি লগতে মিছৰলৈ লৈ গল। সংক্ষেপে এৱে হৈছে বাইবেলৰ বিষয়ণ।

১৮। বাইবেলত তেওঁৰ নাম পটিকাৰ (Potiphar) উল্লেখ কৰিছে। চোৱাঁ, আদি, ৩২ : ২। কোথানত তেওঁকেই আলু-আজীজ বোলা হৈছে। তাৰ আহুল অৰ্থ সম্ভাৱ লোক। বাইবেলৰ মতেও পটিকাৰ মিছৰ-দৰবাৰৰ এজন প্রধান বিবৰা আছিল, আৰু একসময়ত বজাৰ বন্ধন-সেনাৰ সেনাপতি আছিল।

১৯। চোৱাঁ, ওপৰৰ আ : ৭।

২০। ককায়েকহঁতে চক্ৰান্ত কৰি ইয়ুচুফক দেশান্তৰ কৰিলে। কিন্তু তেওঁক আজ্ঞাই বিদেশতো (মিছৰ দেশত) বান-সৰ্ব্বাঙ্গা, বন-ঐশ্বৰ্য্য সকলো দিলে। আৰু কাল-ক্ৰমে সেই ককায়েকহঁতে তেওঁৰ আগত বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰিব লগীয়া হল।

২৪। আৰু যি তিবোতাৰ^{২১} ঘৰত তেওঁ বাস কৰিছিল তেওঁ তেওঁক প্ৰলোভনত পেলাই তেওঁৰ মন ব্যাকুল কৰিছিল, আৰু ছুৱাবোৰ জপাই কলে, এতিয়া তুমি আহাঁ। তেওঁ কলে, (এনে কামৰ পৰা) মই আল্লাৰহে আশ্ৰয় বিচাৰোঁ ; তেওঁ মোৰ প্ৰভু,^{২২} তেৱেঁই মোক আদৰ কৰি এই ঘৰত থাকিবলৈ দিছে ; কোনো সন্দেহ নাই অন্তায়কাৰীবিলাক কেতিয়াও কৃতাৰ্থ হ'ব নোৱাৰে।

২৫। আৰু স্বৰূপতে সেই তিবোতাৰ মনত তেওঁলৈ কাম-ভাৱৰ উদয় হ'ল, আৰু ইয়ুচুফে তেওঁৰ সন্মুখে শুভ ইচ্ছাহে প্ৰকাশ কৰিছিল ;^{২৩} আৰু তেওঁ নিজ প্ৰভুৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ দেখা নোপোৱা হলে (তেওঁ অবিচল থাকিবলৈ সক্ষম নহ'লহেতেন)। এনে ঘটনা ঘটাব ফলত আমি তেওঁৰ পৰা আতৰাই নিলোঁ অমঙ্গল আৰু অশিষ্টতা। তেওঁ নিশ্চয় আমাৰ এনে ভৃত্যসকলৰ মাজৰ আছিল যিসকলক আমি (আমাৰ বিশেষ অনুগ্ৰহৰ পাত্ৰ কৰি) বাচি লৈছোঁ।

২৬। আৰু দুয়ো ছুৱাবৰ ফালে ল'ৰ মাৰি গল, হজনে সিজনতকৈ আগ বাঢ়িবলৈ ; আৰু সেই তিবোতাই তেওঁৰ চোলা পিছ ফালৰ পৰা টান মাৰি ফালিলে ;^{২৪} আৰু এনেকুৱাতে দুয়ো ছুৱাবদলিতে তেওঁৰ স্বামী (আজীজক) দেখা পালে। তেওঁ (তত্বেহা হৈ) কলে, তোমাৰ পত্নীৰ সন্মুখে যেয়ে যেয়া ভাৱ ৰাখে তাৰ কাৰণে ইয়াৰ বাতিৰে আৰু কি শাস্তি হ'ব পাৰে যে তাক বন্দী কৰা হয় বা আন কোনো যন্ত্ৰণাদায়ক শাস্তি দিয়া হয় ?

২৭। ইয়ুচুফে কলে, তেৱেঁই মোক প্ৰলোভনত পেলাই মোৰ মন ব্যাকুল কৰিছে ; আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালৰেই এজন সাক্ষীয়ে সাক্ষী দিলে^{২৫} এই বুলি, যদি তেওঁৰ চোলা আগফালে ফলা হৈছে তেন্তে তিবোতাৰ কথা সচা আৰু তেওঁ মিথ্যাবাদীবিলাকৰ মাজৰ।

২৮। পটিকাৰৰ ভাৰ্য্যা। কোৱানে তেওঁৰ নাম উল্লেখ কৰা নাই। সাধাৰণতে তেওঁ জুলেইখা নামৰে জনাজাত।

২২। (১) আল্-আজীজক বুজাইছে, (২) কিছুমানৰ মতে আল্লাকহে বুজাইছে।

২৩। হজ্ৰত ইয়ুচুফক (অ') আল্লাই নবীত্ব দান কৰিবলৈ বাচি লৈছিল। এনে-জন মানুহ কাম-প্ৰযত্নৰ বশৱৰ্তী কেতিয়াও হ'ব নোৱাৰে। নিশ্চয় তেওঁৰ অপূৰ্ণ আশ্ব-সংঘৰ আছিল, আৰু তেওঁৰ মন কেতিয়াও কলুষিত হোৱা নাছিল। আৰু আজীজ-পত্নী যেন পাপৰ পৰা বিৰত থাকে তাকে তেওঁ ইচ্ছা কৰিছিল।

২৪। তেওঁ ইয়ুচুফক ধৰি ধৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, কিন্তু সেই চেষ্টা সফল নহল।

২৫। ইয়ুচুফক নিৰ্দোষিতাৰ সাক্ষী পটিকাৰৰ ঘৰতেই ওলাল। সেই পৰিয়ালৰ সকলোৱে ইয়ুচুফক পৱিত্ৰতা, শিষ্ট আচাৰ আৰু চৰিত্ৰ-বল দেখি মুগ্ধ হৈছিল।

২৮। কিন্তু যদি তেওঁৰ চোলা পিঠিবকালে ফলা হৈছে তেন্তে ডিবোতাৰ কথা মিছা আৰু তেওঁ সত্যবাদীবিলাকৰ মাজত।

২৯। যেতিয়া তেওঁৰ স্বামীয়ে দেখা পালে তেওঁৰ চোলা পিঠিবকালে ফলা হৈছে, তেওঁ কলে, নিশ্চয় তোমালোক নাবীজাতিৰ^{২৬} ই এটা চক্ৰান্ত মাত্ৰ; প্ৰকৃততে তোমালোকৰ চক্ৰান্ত ভীষণ।

৩০। হে ইয়ুচুক, এই কথা আৰু যাবলৈ দিয়াঁ; আৰু হে মোৰ পত্নী, তুমি নিজ দোষৰ নিমিত্তে (আল্লাৰ) ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰাঁ; তুমি নিশ্চয় অপবাদীবিলাকৰ অন্তৰ্গত হ'লা।

ককু ৪

আজীজ-পত্নীৰ চৰিত্ৰ সম্বন্ধে মহিলাসমাজত গুপ্ত চৰ্চা; তেওঁলোকক

ভোজলৈ নিয়ন্ত্ৰণ; আজীজ-পত্নী দোষী আৰু ইয়ুচুক (আ)

নিৰ্দোষ হোৱাৰ প্ৰমাণ; তেওঁৰ আল্লাৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা;

তেওঁৰ কাৰাবাস।

৩১। আৰু নগৰত মহিলাবিলাকে কব ধৰিলে আজীজৰ পত্নীয়ে নিজৰ ডেকা দাস এজনক প্ৰলোভনত পেলাই তাৰ মন ব্যাকুল কৰিছে; স্বৰূপতে ইয়ুচুকৰ প্ৰেমে তেওঁক আপোন-পাহৰা কৰি তুলিছে; আমি দেখিছোঁ সচাকৈয়ে তেওঁ প্ৰত্যক্ষ ভ্ৰমত^{২৭} পৰিছে।

৩২। আৰু যেতিয়া সিহঁতৰ গুপ্ত-চৰ্চাৰ^{২৮} কথা আজীজ-পত্নীৰ কাণত পৰিলে, তেওঁ সিহঁতক মাতি পঠালে আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে এটা ডাঙৰ ভোজৰ দিহা কৰিলে,^{২৯} আৰু সিহঁতৰ প্ৰত্যেকৰ আগত (খাঙৰ লগতে) এখন এখন

২৬। সমগ্ৰ নাবীজাতিৰ ইয়াত নিন্দা কৰিছে বুলি ভাবি লোৱা কুল হ'ল। পুৰুষৰ যন্ত্ৰণাৰ পৰা সাবধন উদ্বেগে যদি কোনো নাবীয়ে অভিসন্ধি কৰে ই স্বাভাৱিক, কিন্তু কোনো নাবী দুৰ্জল। অভিসন্ধি দুৰ্জলৰ অস্ত্ৰ।

২৭। এজন কৰ্মভাৰ্য্যৰ বিবৰণৰ ভাৱীয়া হৈয়ো তেওঁ নিজৰেই দামৰ প্ৰেৰণত পৰিছে।

২৮। 'মকব' শব্দৰ সাধাৰণ অৰ্থ গুপ্ত অভিসন্ধি। এই ঠাইত বহাৰা আৰু ভায়েকজন সকলে 'কৌতুক-কুখ' অৰ্থ লৈছে, অৰ্থাৎ মিছা অপবাদ।

২৯। আৰবী শব্দ 'হুতকখা' ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। অৰ্থ আত্মজিৱন নিমিত্তে ভয়পৰা গাড়ী। সেইকালত গলিতা পাৰি ডাঙৰ ডাঙৰ গাড়ী আত্মজিৱন নিমিত্তে

চুৰী থলে। আৰু (তেতিয়া) তেওঁ (ইয়ু চুক) আদেশ দিলে, এওঁলোকক (দিয়া-মেলা কৰিবলৈ) তুমি ওলাই আহাঁ। তেতিয়া তেওঁক তেওঁলোকে দেখা পাই তেওঁৰ মাষ্টাৰ্য্য^{৩০} স্বীকাৰ কৰিলে; আৰু (বিস্ময়-পূৰ্ণ হৈ) নিজৰ হাতবোৰকে যেন কাটিব^{৩১} ধৰিলে। আৰু তেওঁলোকে ইয়াকে কলে, আশ্চৰ্য পৱিত্ৰ! এইজন মানৱ নহয়! প্ৰকৃততে এওঁ এজন সন্মানিত কবিত্বতা হে।

৩৩। তেওঁ কলে, যাকলৈ তোমালোকে মোৰ নিম্ন কৰিছিল। এইজন তেওঁৰেই; আৰু এই আৰাৰ কথা সচা, ময়ে তেওঁক প্ৰলোভনত পেলাই তেওঁৰ মন ব্যাকুল কৰিছিলোঁ; কিন্তু তেওঁ আত্ম-সংযম কৰিলে। আৰু (মই এতিয়াও কওঁ) তেওঁক মই যি আদেশ দিওঁ তাকে যদি তেওঁ পালন নকৰে, তেওঁক নিশ্চয় বন্দী কৰা হ'ব, আৰু তেওঁ নিশ্চয় লাঞ্ছিত লোকবিলাকৰ অন্তৰ্গত হ'ব।

৩৪। তেওঁ (আল্লাৰ আগত) প্ৰাৰ্থনা কৰিলে, হে মোৰ প্ৰতিপালক, যি কথাৰ ফালে তেওঁলোকে মোক আহ্বান কৰিছে তাতোকৈ মোৰ পক্ষে বন্দীশাল হৈ অধিক প্ৰিয়, আৰু তুমিয়ে যদি তেওঁলোকৰ চতুৰালি মোৰ পৰা আঁতৰাই নিদিয়া, হ'ব পাৰে মই তেওঁলোকৰ ফালে ঢাল লওঁ, আৰু (তাৰ ফলত) অজ্ঞানবিলাকৰ মাজৰ এজন হয়।

৩৫। তেতিয়া তেওঁৰ প্ৰাৰ্থনা তেওঁৰ প্ৰতিপালকে গ্ৰহণ কৰিলে, আৰু তেওঁৰ পৰা তেওঁলোকৰ চতুৰালি আঁতৰালে; প্ৰকৃততে তেওঁৰেই শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰোতা, সৰ্বজ্ঞাত।

৩৬। পিছত (ইয়ু চুক্ নিৰ্দ্দোষ হোৱাৰ) নিদৰ্শনসমূহ দেখা পোৱা সত্ত্বেও তেওঁলোকে (আকৌ আৰু তেওঁৰ লগৰীয়াবিলাকে) ইয়াকে উচিত বুলি ভাবিলে, কিছুকালৰ নিমিত্তে নিশ্চয় ইয়ু চুক কৰাৰ অধিকাৰ কৰি আছে।^{৩২}

বধা হৈছিল। তাতে বহি সকলোৱে ভোজন কৰিছিল, আৰু চুৰী-কটাৰি ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

৩০। তেওঁ যে নিৰ্দ্দোষী তেওঁৰ মুখ দেখিয়ে তেওঁলোকে বুজিব পাৰিলে।

৩১। 'হাত কটা'ৰ অৰ্থ বিস্ময় প্ৰকাশ কৰা বেনেটক 'শঙ্কল-আনামিল'ৰ অৰ্থ লাজ নিৰাধৰণ কৰা, অসুস্থাপ কৰা। ই এটা আত্ম-চলিত বাক্য।

৩২। ইয়ু চুক বন্দী কৰাৰ উদ্দেশ্য আছিল জুলেইখাৰ মান বন্ধা কৰা। জন্মসাবধানে ইয়াকে কব, ইয়ু চুক নোৱাৰে নোহোৱা হলে তেওঁক কিয় বন্দী কৰা হ'ল? নিশ্চয় জুলেইখাৰ কথাহে সচা।

ককু ৫

বন্দীশালত হস্তান্তৰ ইয়ুচুকৰ ধৰ্মপ্ৰচাৰ, আৰু
সপোনৰ মৰ্মৰ বিশ্লেষণ।

৩৭। আৰু তেওঁৰ লগতে আৰু দুইজন ডেকা বন্দীশালত (বন্দীহৈ)
সোমাইছিল। সেই দুজনৰ এজনে কলে, সপোন দেখিলোঁ (আত্মৰূপ পৰা)
মই মদ চেপি উলিয়াইছোঁ ; আৰু আনজনে কলে, সপোন দেখিলোঁ, কটি
কেইটামান ঘূৰৰ ওপৰত মই লৈ বাব ধৰিছোঁ, তাকে চৰাইবোৰে খুটি খুটি
খাইছে। (ছয়ো জনে ইয়ুচুক কলে) সপোনৰ মৰ্ম কি তুমি আমাক বুজাই
দিয়া, কিয়নো আমি দেখা পাইছোঁ তুমি সংকৰ্ম্মসকলৰ মাজৰ এজন।^{৩৩}

৩৮। তেওঁ কলে তোমালোক দুইকো মই সপোনৰ মৰ্ম বুজাই
নিদিয়ািলেকে তোমালোকলৈ নিয়মিত খাঙ নাহে;—বাদ্য তোমালোকলৈ অহাৰ
পূৰ্বেই (তাৰ মৰ্ম তোমালোকক বুজাই দিম) ; ^{৩৪} মোৰ প্ৰতিপালকে যোক যি
শিক্ষা দিছে সপোনৰ জ্ঞানো তাৰে এটা অংশ মাত্ৰ ; যি জাতিয়ে আল্লাত বিশ্বাস
নকৰে, আৰু যিবিলাকে পৰলোক আছে বুলি স্বীকাৰ নকৰে সেইবিলাকৰ
ধৰ্ম মই ত্যাগ কৰিছোঁ।

৩৯। আৰু মই অনুসৰণ কৰিছোঁ মোৰ পিতৃ-পুত্ৰ ইব্ৰাহিম আৰু
ইয়াকুৰৰ ধৰ্ম। যেই সেই বস্তুকে আমি আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতি ল'ম
ই আমাৰ পক্ষে অসম্ভৱ ; আমাৰ প্ৰতি আৰু মানৱ জাতিৰ প্ৰতি এই ধৰ্ম
আল্লাবেই কৃপা স্বৰূপ ; ^{৩৫} কিন্তু মানৱৰ সবহতাপেই (আল্লাৰ আগত)
কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ নকৰে।

৩৩। চোৱাঁ, বা, আদি, ৪০।

৩৪। অনুবাদত আব্বা বুল-বচনৰে অনুসৰণ কৰা হৈছে। ইয়ুচুকে (অ)
ইয়াকে কৈছে ; সপোন ব্যাখ্যা কৰাৰ যি বিশেষ বিজ্ঞা আল্লাই যোক নিকাইছে
তাৰ দ্বাৰা মই অতি শীঘ্ৰে, এনেকি তোমালোকৰ খাঙ আহি নোঁ পাওঁতেই, সপোনৰ অৰ্থ
তোমালোকক বুজাই দিম।

৩৫। ভাবিবলগীয়া কথা এই, বন্দীশালতো ইয়ুচুকে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিছিল। তেওঁ
কোনো স্বযোগকে এৰি দিয়া নাছিল। সপোনৰ অৰ্থ কোৱাৰ আগতে নতুন ধৰ্ম কি তাকে
বুজাব গৈছে।

৪০। হে মোৰ বন্দীশালৰ সঙ্গী ছজন, (মোক ভাবি কোৱা চোন) পৃথক পৃথক কেইবাজন প্ৰভু ভাল নে একেজন পৰাক্ৰান্ত আল্লা ভাল? ৭৬

৪১। আল্লাক এৰি তোমালোকে কেতবোৰ নামৰহে পূজা কৰিছা; সিবিলাক হৈছে তোমালোকে আৰু তোমালোকৰ পিতৃপুৰুষে স্থিৰ কৰা নাম মাত্ৰ; ৭৭ সেইবিলাকৰ সন্মুখে কোনো প্ৰমাণ আল্লাই অৱতীৰ্ণ কৰা নাই; মীমাংসাৰ গৰাকী একমাত্ৰ আল্লা; তেওঁ ইয়াকে আদেশ দিছে, তোমালোকে তেওঁক এৰি আন কাৰো আৰাধনা যেন নকৰা; সেয়ে হৈছে সঠিক ৭৮ ধৰ্ম, কিন্তু মানৱৰ বেছিভাগেই নাজানে।

৪২। হে মোৰ বন্দীশাল সঙ্গী ছজন, (এতিয়া সপোনৰ ব্যাখ্যা কৰোঁ শুন।)—তোমালোকৰ এজনৰ কথা এয়ে, তেওঁ নিজ প্ৰভুক মদ পান কৰোৱা পদবীত (আকৌ) নিযুক্ত হব; আৰু সিজনৰ কথা (ইয়াকে বুজিছোঁ), তেওঁক পিতৃত্ব দিয়া হব, আৰু (মৃত্যুৰ পাছত) তেওঁৰ মূৰ (চৰায়ে) খুটি থাকিব; যিবিয়নে তোমালোকে প্ৰশ্ন কৰিছিল। তাৰ মীমাংসা (এতিয়া) কৰি দিয়া হ'ল। ৭৯

৪৩। সেই ছজনৰ মাজত যিজনক (যুক্তি) দিয়া হব বুলি তেওঁ ভাবিছিল সেইজনক তেওঁ কলে, নিজ প্ৰভুব ওচৰত তুমি মোৰ কথা (অলপ-অচলপ) উল্লেখ কৰিবা। কিন্তু (শেষত) তেওঁৰ প্ৰভুব আগত (ইয়াকৰ বিষয়ে) উল্লেখ কৰিবলৈ স্বয়তানে ৮০ তেওঁক পাত্ৰবালে; গতিকে সেই কাৰাগাৰতেই আৰু কেইবছৰমান ৮১ তেওঁ (বন্দীৰূপে) থাকিব লগীয়া হ'ল।

৩৬। কি সুলভভাৱে মনও লাগি যোৱাকৈ তেওঁ আল্লাৰ একমুখ (তৌহীদ) প্ৰচাৰ কৰিছে।

৩৭। এই বিলাক মাছহে সাজি লোৱা নাম। ভাত কোনো সাৰ নাই; তাৰ সন্মুখে কেৱে প্ৰমানো দিব নোৱাৰে।

৩৮। চোৱা, ৩০ : ৩১; আৰু ২৮ : ৬।

৩৯। বোখাৰীত হৱীছ আছে, বেয়া সপোন অইনৰ আগত প্ৰকাশ কৰিব নালাগে। ভেনে কবিলে ভেনে সপোন কলিৰৰ সন্ধাননা বেছি।

৪০। বেয়া কাম কৰাৰ, নাইবা ভাল কাম নকৰাৰ প্ৰেৰণা স্বয়তানে হৈ দিয়ে; কিবাবুডাই ভাল কামৰ প্ৰেৰণা দিয়ে।

৪১। তিনি বছৰ। কিছুমানৰ মতে ইয়াক (আ) ন'বছৰ বন্দীশালত কট ভোগ কৰিব লগা হৈছিল।

ককু ৬

মিছব-সম্ভাটন সপোন ; ইয়ুচুক (আ)

সেই সপোনৰ অৰ্থ-বিবৃতি ।

৪৪। আক (এদিনা) বজাই কলে, মই সপোন দেখিছোঁ, সাতজনী হুই-পুই গাভীক সাতজনী কৌণ গাভীয়ে খাব ধৰিছে ; আক (দেখিছোঁ) শস্তৰ ণ্টি সেউজীয়া আক আন সাতোটা শুকান ; হে বিষয়াসকল, যদি তোমালোকে সপোনৰ ব্যাখ্যা কৰিব পাৰা, মোৰ এই সপোনৰ অৰ্থ যোক ভাঙি কোৱাঁ ।

৪৫। তেওঁলোকে কলে, এইবিলাক সিচৰতি ভাৱৰ শৃংখলা নোহোৱা সপোন,^{৪২} আক আমি এনেবোৰ বিশৃংখল সপোনৰ ব্যাখ্যা কৰিব নাজানো ।

৪৬। আক সেই ছজন বন্দীৰ মাজৰ যিজনৈ মুক্তি লাভ কৰিছিল আক বহু কালৰ পাছত (ইয়ুচুক কথা) যাৰ মনত পৰিল সেইজনে কলে, এই সপোনৰ অৰ্থ মই তোমালোকক জানিবলৈ দিম : (তাৰ কাৰণে) মোক এঠাইলৈ যাব দিয়ঁ।^{৪৩}

৪৭। (বন্দীশালত সি ইয়ুচুক লগ ধৰি কলে,) হে ইয়ুচুক, তুমি সত্যপৰায়ণ ; সাতজনী হুই-পুই গাভীক সাতজনী কৌণ গাভীয়ে খাব ধৰিছে, আক সাতোটা শস্তৰ ণ্টি সেউজীয়া আক আন সাতোটা শুকান, এই সপোনৰ অৰ্থ আমাক ভাঙি কোৱাঁ, যাতে মই লোকসকলৰ ওচৰলৈ উত্ততি গৈ তেওঁলোকক জানিবলৈ দিব পাৰোঁ ।

৪৮। তেওঁ কলে, তোমালোকে ক্ৰমান্বয়ে সাত বছৰ নিয়ম যতে খেতি কৰিবা, আক শস্ত কাটোতে খাবৰ জোখা কাটি লৈ অৱশিষ্টখিনি ণ্টিতেই থাকিব দিবা।^{৪৪}

৪২। এনেবোৰ সপোনৰ কোনো অৰ্থ নাই । এইবোৰ কল্পনামূলক । এনে একোটা সপোনৰ অৰ্থ বিচাৰি আপুনি নিজৰ মনত অনশ্ৰুতিব মূল নকৰিব ।

৪৩। এতিয়াও সেই বাস্তবজনে ইয়ুচুক নাম লোৱা নাই, আক বন্দীশালতো উল্লেখ কৰা নাই ।

৪৪। ইয়ুচুক (আ) সপোনৰ ব্যাখ্যা কৰাৰ লগে লগে আহিব লগা বিপন্ন ণ্টিৰাকৰ উপায়বোৰ নিৰ্দেশ দিছে ।

৪৯। কিয়নো তাৰ পাছত আহিব সাতোটা^{৪৫} কঠিন বছৰ; তোমালোকে সেই কেইবছৰৰ নিমিত্তে যিখিনি শস্ত্ৰ সঞ্চয় কৰি ৰাখিবা তাকে যেন সেই সাতোটা (কঠিন) বছৰে খাই শেষ কৰিব,—যৎসামান্ত শস্ত্ৰৰ বাহিৰে যি তোমালোকে সঁচি থব পাৰা।

৫০। আক তাৰ পিছত আহিব এনে এটা বছৰ যেতিয়া মানুহৰ নিমিত্তে বৰষুণ পেলোৱা হব আক সেই সময়ত সিহঁতে (আঙ্গুৰ) চেপি বস উলিয়াব।

ককু ৭

অভিযোগ সম্বন্ধে তদন্ত কৰাৰ অহুৰোধ; ইয়ুচুকৰ নিৰ্দোষিতাৰ প্ৰমাণ;

তেওঁৰ সন্মানজনক পদবী-লাভ; মিছৰ দেশত তেওঁৰ খ্যাতি।

৫১। আক বজাই ব'লে, তেওঁক মোৰ ওচৰলৈ লৈ আনা; কিন্তু যেতিয়া সেই দুতজন ইয়ুচুকৰ ওচৰলৈ আহিল তেওঁ কলে, তুমি নিজ প্ৰভুৰ ওচৰলৈ উভতি গৈ সুধিবা, যি মহিলাসকলে (ইয়ুচুকক দেখি)) নিজৰ হাত কাটিছিল সেইসকলৰ সম্বন্ধে কি বিচাৰ কৰা হ'ল।^{৪৬} বাস্তৱতে মোৰ প্ৰভুৱে তেওঁলোকৰ চাতুৰিৰ বিষয়ে ভালকৈ জানে।

৫২। তেওঁ (সেই মহিলাসকলক) সুধিলে, তোমালোকে যে ইয়ুচুকক প্ৰলোভনত পেলাই তেওঁৰ মন ব্যাকুল কৰিছিল। তাত তোমালোকৰ কি অভিপ্ৰায়

৪৫। হজ্জত মহম্মদ (খ) কালতো আৰব দেশত সাত বছৰলৈ ভীষণ দুৰ্ভিক্ষ পৰিছিল। তেওঁৰ বহু প্ৰাৰ্থনাৰ ফলত সেই দুৰ্ভিক্ষ দূৰ হ'ল।—বোখাৰী আক মুচ্‌লিয়।

৪৬। চোৱী, আ: ৩২ আঁৰ টা। মানে হৈছে, বিশ্বয় প্ৰকাশ কৰিছিল। কিছুমানে আক এটা অৰ্থ লৈছে: পটিকাৰ পত্নী হৈ যে তেওঁ এজন দাসক কাম-দুষ্টিৰে চাইছিল আক প্ৰলোভনত পেলাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল তাৰ বাবে সেই নগৰৰ ভদ্ৰমহিলাসকলে লাভত পৰিছিল, আক তেওঁলোকৰ মান হানি হৈছে বুলি ভাবিছিল। অসমীয়া নাক কটাৰ অৰ্থৰ দৰে আৰু বী হাত কটাৰ অৰ্থ লাভত পৰা, মানৰ হানি হোৱা।

নিজৰ চৰিত্ৰৰ ওপৰত যি চেকা পৰিছিল তাক হুঙচাই ইয়ুচুকক বজাব ওচৰলৈ বাবলৈ ইচ্ছা নকৰাটো স্বাভাৱিক কথা। বোখাৰী আক মুচ্‌লিয়ত হৰীছ আছে: হজ্জত মহম্মদে (খ) কৈছিল, মই কাৰাগাৰত থকা হলে কোনো দিবা নকৰি তৎক্ষণাত বজাব ওচৰলৈ গলোঁহেভেন। ইয়াৰ পৰা বুজিব পাৰি, আধ্যাত্মিক জগতত হজ্জত মহম্মদ (খ) স্থান ইয়ুচুকতকৈ কিমান ওখ।

আছিল ? তেওঁলোকে উত্তৰ দিলে, আল্লাই জানে এনে নহয়। তেওঁৰ সন্মুখে কোনো অসৎকৰ্মৰ কথা আমি জানিব পৰা নাই। আজীজ-পত্নীয়ে কলে, এতিয়া সত্য কথা প্ৰকাশ হৈ পৰিল ; মইহে তেওঁক প্ৰলোভনত পেলাই তেওঁৰ মন ব্যাকুল কৰি তুলিছিলোঁ ; ^{৪৭} আৰু ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই ইয়ুচুফ সেইসকলৰ মাজৰ যিসকল সত্যবাদী।

৫৬। (পিছত ইয়ুচুফে কলে) মই তদন্ত বিচাৰিছিলোঁ এই কাৰণে, তেওঁ (আজীজে) যেন জানিব পাৰে যে তেওঁৰ অসুপস্থিতিত মই বিশ্বাসঘাতকৰ কাৰ্য্য কৰা নাছিলোঁ, আৰু আল্লাই বিশ্বাসঘাতকবিলাকৰ অভিসন্ধি কেতিয়াও সফল নকৰে।

৪৭। ইয়ুচুফ পতিত চৰিত্ৰ সন্মুখে যিহিলাসকলে শাকী দিলে, আৰু আজীজৰ পত্নীয়েও নিজৰ দোষ পৰিষ্কাৰভাৱে স্বীকাৰ কৰিলে।

ত্রয়োদশ পাৰা

— ওয়া-মা-উবৰ্বেউ —

৫৪। আৰু মই নিজকে নিৰ্দোষ বুলিও নাজানোঁ ;^{৫৮} মোৰ প্ৰভুৱে কৰুণা প্ৰদৰ্শন নকৰিলে (মানুহক) আত্মাই নিশ্চয় অসৎ কাৰ্য্যৰ প্ৰেৰণা দিয়ে ; নিশ্চয় মোৰ প্ৰভু শ্ৰেষ্ঠ কৰ্মাণীল, পৰম দানশীল।^{৫৯}

৫৫। আৰু বজাই কলে, তেওঁক মোৰ ওচৰলৈ মাতি আনা ; মই নিজৰ কোনো কামত তেওঁক সুকৌশলকৈ নিযুক্ত কৰিম। পিছত তেওঁৰে সৈতে কথা-বাৰ্তা হলত তেওঁ কলে, নিশ্চয় আমাৰ ওচৰত আজি তুমি সুপ্ৰতিষ্ঠিত, বিশ্বাসভাজন।

৫৬। ইয়ুচুকে কলে, দেশৰ অৰ্থশাসনৰ^{৬০} ভাৱ তুমি মোৰ ওপৰত ভক্ত কৰাঁ ; মই উত্তম বন্ধক, অতি অভিজ্ঞ।

৫৭। আৰু এইদৰে (মিছৰ) দেশত আমি ইয়ুচুক সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰিছিলোঁ, তেওঁ যেন য'তে ইচ্ছা ত'তে সন্মানৰে সৈতে বাস কৰিব পাৰে। আমি যাকে ইচ্ছা তাকেই আমাৰ কৰুণা উপভোগ কৰিবলৈ দিওঁ ; আৰু আমি সৎকৰ্ম্মীসকলৰ প্ৰতিদান কেতিয়াও বিনষ্ট নকৰোঁ।^{৬১}

৫৮। আৰু যিসকলে (আল্লাত) বিশ্বাস কৰে আৰু তেওঁলৈ ভৱ বাখে সেইসকলৰ নিমিত্তে পৰলোকৰ প্ৰতিদান তাতোকৈ অধিক শ্ৰেষ্ঠ।

৫৯। সকলো নবীয়ে আল্লাৰ কৰ্মা প্ৰাৰ্থনা কৰি থাকে। হজ্জত মহম্মদকো (য) আল্লাই কৰ্মা প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ আদেশ দিছে ; 'তুমি নিজৰ দোষৰ নিমিত্তে আল্লাৰ কৰ্মা তিকা কৰাঁ',—৪০ : ৫৬। আল্লাৰ কৰ্মা তিকা কৰা উপাসনাৰ এটা প্ৰধান অংশ। নবীসকলে আল্লাক ভৱ কৰিছিল ; নিজৰ সামান্য দোষকো মহাপাপ বুলি ধৰিছিল। ইয়াত এইটো বুজা কুল হ'ব যে ইয়ুচুকে (আ) নিজৰ দোষ স্বীকাৰ কৰিছে। তেওঁ একেবাবেই নিৰ্দোষ আছিল।

৬০। এই আৱত আৰু আগৰ আৱত ৫০ কাণ উজ্জি এই সৰ্ব্বত বক্তব্য আহে। কিছুমানে—যেনে য়োনাৰ হুকুদিন, য়োনাৰ আজাৰ আৰু আবুৱা ইয়ুচুক আমি—কয়, য়োনা আৱত আজীভ পত্নীৰ বাক্য। হজ্জত মিছৰ : মহম্মদ আহমদৰ বক্তে ই ইয়ুচুক (আ) হে বাক্য। য়োনাৰ মহম্মদ আলিয়েও এই বক্ত প্ৰেৰণ কৰিছে।

৬১। সপোন দেখি বজাব বিশ্বাস হ'ল যে মিছৰ দেশত ভীষণ দুৰ্ভিক্ষ হ'ব। সপোনৰ এনে অৰ্থ ইয়ুচুকেই ভাঙিছিল। ইয়ুচুকে (আ) ভাবিছিল, তেওঁ যদি ধন-ভাণ্ডাৰ আৰু কৰ-আদায় বিভাগৰ ভাৱ প্ৰেৰণ কৰে দুৰ্ভিক্ষ সময়ত জনসাধাৰণক যথেষ্ট সহায় কৰিব পাৰিব।

৬১। চোৰী, বা, আদি, ৪১ : ৩৭—৪০।

ককু ৮

শস্ত্ৰ আনিবৰ নিমিত্তে ইয়ুচুকৰ ককায়েকহঁতৰ মিছৰ যাত্ৰা ; তেওঁলোকৰ
 কেনানলৈ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন ; বিন্য়ামিনক লগত লৈ হুনাই তেওঁলোকৰ
 মিছৰ যাত্ৰা ; নগৰত প্ৰবেশ কৰা সম্বন্ধে ইয়াকুবৰ
 (অ) উপদেশ ।

৫৯। আৰু ইয়ুচুকৰ ককায়েকহঁত (মিছৰলৈ) আছিল।^{৫২} যেতিয়া
 তেওঁৰ সন্মুখত সিহঁত উপস্থিত হ'লহি, তেওঁ সিহঁতক চিনি পালে, কিন্তু সিহঁতে
 তেওঁক চিনি নাপালে।^{৫৩}

৬০। আৰু তেওঁ সিহঁতক সিহঁতৰ শস্ত্ৰ-সম্ভাৰ যোগাই দি কলে,
 এইবাব আহিলে তোমালোকৰ একেজন পিতাৰ (মাহীয়তি) ভাইকো^{৫৪} মোৰ
 ওচৰলৈ লৈ আহিবা, তোমালোকে লক্ষ্য কৰা নাই নে মই শস্ত্ৰৰ পৰিমাণ
 পূৰ্ণ কৰি দিওঁ, আৰু মই অতিথি-সৎকাৰো উত্তমৰূপে কৰোঁ।

৬১। কিন্তু যদি তোমালোকে তেওঁক মোৰ ওচৰলৈ লৈ নাহা, তেন্তে
 তোমালোকে মোৰ পৰা কিছু পৰিমাণো (শস্ত্ৰ) পাবৰ আশা নকৰিবা, আৰু
 তোমালোক মোৰ কাষ চাপিব নোৱাৰিবা।

৬২। সিহঁতে কলে, আমি তেওঁৰ পিতৃক তেওঁক পঠিয়াবলৈ সন্মত কৰিম,
 আৰু নিশ্চয় আমি এটো কাৰ্য্য কৰিবলৈ ভাব লওোঁ।^{৫৫}

৬৩। আৰু তেওঁ নিজৰ চাকৰবিলাকক আদেশ দিলে, সিহঁতে মূল্য-
 ৰূপে দিয়া ধন সিহঁতৰ থৈলাবোৰৰ ভিতৰতে (সিহঁতে নজনাটক) স্তমাই থোৱা ;
 অতি সম্ভৱ সিহঁতে নিজ পৰিয়ালৰ ওচৰলৈ উভতি যোৱাৰ পাছত এই ধন

৫২। কেনান দেশত ভীষণ দুৰ্ভিক্ষ হৈছিল। মিছৰৰ পৰা শস্ত্ৰ আনিবলৈ ইয়াকুব
 (অ) নিজৰ পুত্ৰ কেইজনক পঠাইছিল।

৫৩। লবাকালতে ইয়ুচুক মিছৰলৈ আহে। এতিয়া তেওঁৰ বয়স প্ৰায় ৪০ বছৰ।
 গতিকে সিহঁতৰ পকে তেওঁক চিনি পোৱা কঠিন আছিল।

৫৪। বিন্য়ামিন (Benjamin)। তেওঁ আৰু ইয়ুচুক একে মাক-বাপেকৰ
 সন্তান। আইন ককায়েকহঁতৰ মাক বেলেগ।

৫৫। এই ঠাইত লুকাইকলে এটি স্তম্ভ কথো লিখিছে :—সিহঁতে ভবিষ্যতৰ কথা
 কৈছে কিন্তু 'ইন্-খাআল্লাহ' (যদি আল্লাই ইচ্ছা কৰে) নকলে ; সেই কাৰণে সিহঁতৰ
 দুৰ্গতি হ'ল।

মূল্যৰূপে দিয়া ধন বুলি জানিব পাৰিব; এনে কৰাৰ উদ্দেশ্য, যাতে সিহঁত ছুনাই (শস্য কিনিবলৈ) আহে।

৬৪। পিছত সিহঁতে নিজ পিতৃৰ ওচৰলৈ উভতি গৈ কলে, হে আমাৰ পিতা, আমাৰ নিমিত্তে আৰু শস্য কিনা নিষিদ্ধ হৈছে; গতিকে আমাৰ ভাই (বিনুয়ামিনক) আমাৰ লগতে (গিছবলৈ) পঠাই দিয়া, যাতে আমি কিছু শস্য কিনি আনিব পাৰোঁ; আৰু নিশ্চয় তেওঁক নিৰাপদে ৰাখিবৰ দায়িত্ব আমি নিজেই লৈছোঁ।^{৬৩}

৬৫। তেওঁ কলে, ইয়াৰ পূৰ্বে যেনেকৈ তেওঁৰ ককায়েক (ইয়ুচুৰ) বিষয়ে তোমালোকক মই বিশ্বাস কৰা হৈ ফল পাইছিলোঁ তেনেকৈ তেওঁৰ বিষয়েও (তেনে ফল পাবলৈ) মই তোমালোকক বিশ্বাস কৰিম নে?^{৬৪} কিন্তু আল্লাই উত্তম সংৰক্ষক, আৰু ককণালীসকলৰ মাজত তেওঁই সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ ককণাময়।

৬৬। আৰু নিজৰ সন্তাৰ মোকলাই দালত সিহঁতে মূল্যৰূপে দিয়া ধন সিহঁতলৈ যে ওভুতাই দিয়া হৈছে দেখা পালে। সিহঁতে কলে, হে আমাৰ পিতা, ইয়াতোকৈ বেছি আমি কি আশা কৰিব পাৰোঁ? (চোৱা) এয়ে আমি মূল্যৰূপে দিয়া ধন, তাকে আমাক ওভুতাই দিয়া হৈছে, গতিকে আমাৰ পৰিয়ালৰ নিমিত্তে শস্য আনিবলৈ আমি (ছুনাই) ওলাই যাব খোজোঁ; আৰু আমি আমাৰ ভাইক নিৰাপদে ৰাখিবলৈ যত্ন লম; আৰু আমি অধিক শস্য আনিব পাৰিম, এটা উটৰ বোজাৰ সমান;^{৬৫} এওঁ পৰিমাণ শস্য অনা কঠিন নহয়।

৬৭। তেওঁ কলে, যেতিয়ালৈকে তোমালোকে আল্লাৰ নাম লৈ যোৱা আগত দৃঢ় অঙ্গীকাৰ নকৰা যে, তোমালোকক বেৰি ধৰি আটক কৰি ৰখা

৬৬। এই সময়তে: সিহঁতে আল্লাৰ নাম লবলৈ পাহৰিলে।

৬৭। এক সময়ত তোমালোকে ইয়ুচুৰক বন্ধা কৰিবৰ ভাব লৈছিল। মই তোমালোকক কথাত বিশ্বাস কৰি ইয়ুচুৰক হেৰুৱালোঁ। এতিয়া তোমালোকে বিনুয়ামিনৰ ভাব লব খুজিছা। ভাব বা কি ফল হয় আল্লাই জানে।

৬৮। বিবৰাজন এনে দয়ালু যে তেওঁৰ পক্ষে আমাক এটা উটৰ বোজা শস্য দিয়া একো টান কথা নহয়। কিছুমানে (বেনে বোলাৰা আজাবে) আন অৰ্থ লৈছে। এতিয়া আমি বিধান শস্য আনিছোঁ ই ভাৱ, কিন্তু বিনুয়ামিনৰে সৈতে গৈ এইদৰে ইয়াতোকৈ বহুত বেছি শস্য আনিব পাৰিম।

নহলে,^{৫৯} তোমালোকে তেওঁক নিশ্চয় মোৰ ওচৰলৈ আকৌ লৈ আহিবা, মই কেতিয়াও তেওঁক তোমালোকৰ লগত নপঠিয়াওঁ। যেতিয়া সিহঁতে তেওঁৰ আগত সেইকপে দৃঢ় অঙ্গীকাৰ কৰিলে, তেওঁ কলে, আমি যি অঙ্গীকাৰ কৰিলোঁ সেই সম্বন্ধে আল্লাই সহায় কৰক।

৬৮। আক তেওঁ কলে, হে মোৰ পুত্ৰবিলাক, তোমালোকে (নগৰত) একেখন ছুৱাৰেদি প্ৰবেশ নকৰিবা, বৰং বিভিন্ন ছুৱাৰেদি^{৬০} প্ৰবেশ কৰিবা; আক আল্লাৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে মই তোমালোকক কোনোমতে সহায় কৰিব নোৱাৰোঁ;^{৬১} শেষ মীমাংসা কেৱল আল্লাৰ হাতত; মই নিৰ্ভৰ কৰিছোঁ তেওঁৰেই ওপৰত; আক সকলো নিৰ্ভৰশীল লোকে যেন তেওঁৰেই ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।

৬৯। আক সিহঁতৰ পিতাকে সিহঁতক যিদৰে (নগৰত প্ৰবেশ কৰিবলৈ) আদেশ দিছিল যেতিয়া সিহঁতে সেইদৰে প্ৰবেশ কৰিলে,—ই আছিল ইয়াকুবৰ আন্তৰিক ইচ্ছা যি তেওঁ পূৰ্ণ কৰিছিল, তাৰ বাহিৰে এনে কাৰ্য্য আল্লাৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে সহায়কাৰী হোৱা সম্ভৱ নাছিল।^{৬২} আক বান্ধৱতে তেওঁক আমি যি জ্ঞান দিছিলোঁ নিশ্চয় তেওঁ তেনে জ্ঞানৰ গৰাকী আছিল; কিন্তু মানুহৰ সবহ ভাগেই নাজানে।

৭০। শত্ৰুৱে যদি সিহঁতক গুলচৰ ভাৰি আটক কৰি বাধে তেন্তে সিহঁতে নিজৰ অঙ্গীকাৰ কেনেকৈ পূৰ্ণ কৰিব। তাৰ বাবে সিহঁতক দোষ দিব নোৱাৰি।

৬০। (১) কেনানৰ এজাক মানুহ একেখন ছুৱাৰেদি নগৰত সোমালে যাকুহৰ মনত সিহঁতৰ অভিপ্ৰায় কি এই সম্বন্ধে সন্দেহ উদয় হ'ব পাৰে।

(২) এই সময়ত ইয়াকুবক (আ) তেওঁৰ পুত্ৰক ইয়ুচুৰ সম্বন্ধে সকলো কথাৰ নিৰ্দেশ আল্লাই দিছিল। ইয়ুচুকে যেন বিন্য়ামিনক অকলে লগ পায়, এই উদ্দেশ্যে ইয়াকুবে তেনে আদেশ দিছিল।

৬১। আল্লাৰ যি ইচ্ছা সেয়ে ঘটিব; কিন্তু মোৰ কাম তোমালোকক সতৰ্ক কৰি দিয়া মাত্ৰ।

৬২। ইয়াকুবৰ মনত এই ভয় হৈছিল, তেওঁৰ পুত্ৰকহঁতক সিহঁতে গুলচৰ ভাৰি গ্ৰেপ্তাৰ কৰিব, আক বিন্য়ামিনো সিহঁতৰ লগতে আটক হৈ থাকিব। বাস্তৱে সিহঁত বৰা নপৰে তেওঁ বেলেগ বেলেগ ছুৱাৰেদি নগৰত সোমাবলৈ আদেশ দিছিল। কিন্তু আল্লাৰ ইচ্ছা মতে বিন্য়ামিন অজ কাৰণে সিহঁতৰে থাকিব লগা হ'ল।

ককু ৯

ইয়ুচুকৰ সৈতে বিন্য়ামিনৰ মিলন ; অপৰ পিয়লা এটাৰ কাৰণে বিন্য়ামিনৰ
বিকছে চুৰ কৰাৰ মিছা অপবাদ ; ইয়ুচুকৰ বিকছেও তেনে
মিছা অপবাদ ; এই ঘটনাত পায়াল উদ্বেগ : ইয়ুচুকৰ
বাহ্যৰ সফলতা ।

৭০। আক যেতিয়া সিহঁত ইয়ু চুকৰ আগত উপস্থিত হ'ল, তেওঁ তেওঁৰ
ভায়েকক নিজৰ কাষতে বহিবলৈ ঠাই দিলে ;^{৬০} তেওঁ (তেওঁক গোপনে) কলে,
বাস্তৱতে মই তোমাৰে ককাই (ইয়ুচুক) , শূভবাং : সিহঁতে তোমাৰ সৈতে যি
অপব্যৱহাৰ কৰি আহিছে তাৰ বাবে তুমি বেজাৰ নকৰিবা।

৭১। পিছত সিহঁতৰ শাস্তসম্বন্ধৰ সিহঁতক যোগাই দিওঁতে নিজৰ ভায়েক
(বিন্য়ামিনৰ) খেলাৰ ভিতৰত পানী খোৱা পিয়লা এটা সোমাই গলে।^{৬১}
তাৰ পিছত মাত দিওঁতা এজনে চিঞাৰ মাত দিলে, হে যাত্ৰাদল, (ব'ৰা)
তোমালোক নিশ্চয় চোৰৰ দল ।

৭২। সিহঁতৰ ফালে সিহঁতে খোজ লৈ নুখিলে, তোমালোকে কি বস্তু
হেৰুৱাইছা ?

৭৩। সিহঁতে কলে, আমি বজাৰ জোখ লোৱা পাত্ৰ^{৬২} এটা পোৱা
নাই ; আক যেয়ে তাকে উলিয়াই আনিব সি এটা উটৰ বোজাৰ সমান (লক্ষ্য
পূৰ্ণকাৰ) পাব ; আক তাৰ কাৰণে মই^{৬৩} নিজেই জামিন থাকিলোঁ ।

৬৩। বহু বছৰ পিছত আপোন সক ভায়েক বিন্য়ামিনক পাৰ ইয়ুচুকে সন্মোদন
লাভ কৰিলে, আক সাদৰ-সন্তোষ জনাই নিজৰ কাষতে বহিবলৈ দিলে। ককায়েকহঁতে
নজনাটক তেওঁ নিজৰ পৰিচয় দি তেওঁক সাক্ষ্য দিলে ।

৬৪। (১) জানি-পুনি অপৰ পিয়লা : এটা বিন্য়ামিনৰ খেলাৰ ভিতৰত সোমাই
গলে নৰণৰ চিন্ স্বৰূপ। (২) চাকৰিলাকে তুলত পিয়লাটো বান্ধি দিলে। এইটো
এটা ক্ৰৈবিক কোণল—এই পিয়লাটো ইয়ুচুকৰ নিৰিতে ভায়েকক দাখি থবৰ উপায়
হৈ পৰিল। পিছত ৭৭ আৱন্তত থাকে 'স্বস্ত উপায়' বোলা হৈছে ।

৬৫। আৰ্হী বুৱা'ৰ অৰ্থ প্ৰত্যুত্তৰ কৰিবৰ সঁজুলি। পানী খোৱা পিয়লাও
হব পাৰে। তাকে ৭১ আৱন্তত 'চেজাৰা' বোলা হৈছে ।

৬৬। প্ৰথম বিবৰণকেনে কৈছে ; অন্তৰ্য্যাম কৰিব পাৰি জামিন হোৱাৰ অধিকাৰ
তেওঁৰেই আছিল ।

৭৪। সিহঁতে কলে, আল্লাৰ শপত, আমি যে এই দেশত অশান্তি সৃষ্টি কৰিবলৈ অহা নাই তোমালোকে আগতে জানি থৈছা; আৰু আমি কেতিয়াও চুৰ কৰা নাই।

৭৫। সিহঁতে কলে, তোমালোক মিথ্যাবাদী বুলি প্ৰমাণিত হলে তাৰ শাস্তি কি ?

৭৬। সিহঁতে উত্তৰ দিলে, তাৰ শাস্তি এই, যাৰ থৈলাত সেই বস্তু ওলায়, সি নিজেই হ'ব তাৰ বিনিময়^{৬৭} স্বৰূপ; (চোৱাঁ,) অত্যাৱকাৰীবিলাকক আমি এইদৰেই শাস্তি দিওঁ।

৭৭। পিছত তেওঁ আপোন ভায়েকৰ থৈলাত (পিয়লাটো) বিচৰাৰ আগতে সিহঁতৰ থৈলাবোৰ মেলি চাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে; ^{৬৮} তাৰ পিছত তেওঁ আপোন ভায়েকৰ থৈলাৰ পৰা পিয়লাটো পাই উলিয়ালে। এনে সূক্ষ্ম উপায় আমি ইয়ুচুফৰ কাৰণে অৱলম্বন কৰিছিলোঁ।^{৬৯} আল্লাই এইকপ ইচ্ছা নকৰা হলে বজাৰ (প্ৰচলিত) বিধান মতে নিজৰ ভায়েকক আৱদ্ধ কৰি ৰাখিবৰ কোনো অধিকাৰ তেওঁৰ নাছিল। আমি যাৰে ইচ্ছা তাৰে সন্মান উন্নত কৰোঁ; আৰু সকলো জ্ঞানবান লোকৰ ওপৰতো আছে এজন সৰ্ববজ্ঞাত।

৭৮। সিহঁতে কলে, তেওঁ যদি চুৰ কৰিছে (একো আচৰিত কথা নহয়); ইতিপূৰ্বে তেওঁৰ ককায়েকেও চুৰ কৰিছিল।^{৭০} কিন্তু এই কথা ইয়ুচুফে নিজ অন্তৰতে লুকাই ৰাখিছিল, আৰু সিহঁতৰ আগত তাকে প্ৰকাশ কৰা নাছিল। তেওঁ কেৱল ইয়াকে কলে, তোমালোকে বেয়া ঠাইত পৰিলাহি; আৰু তোমালোকে যি আৰোপ কৰিছা সেই বিষয়ে আল্লাই ভালকৈ জানে।

৬৭। যেতিয়ালৈকে বিচাৰ শেষ নহয় তাক আটক কৰি ৰখা হওক।

৬৮। ইয়ুচুফৰ (আ) আদেশ মতে প্ৰধান বিষয়াজনে পিয়লাটো অতুগদ্ধান কৰিব ধৰিলে। বিন্য়ামিন ইয়ুচুফৰ মৰমৰ ভায়েক বুলি গম পাই বিষয়াজনে সৰ্বশেষতহে তেওঁৰ থৈলাটো চাইছিল।

৬৯। চোৱাঁ, ওপৰৰ টি ৬৪। ইয়ুচুফৰ যে একান্ত ইচ্ছা আছিল ভায়েকক লগতে ৰাখে, সেই ইচ্ছা এই উপায়েৰে আল্লাই পূৰ্ণ কৰালে।

৭০। এইটো সৰুলি মিছা অপবাদ। কিছুমান ব্যাখ্যাৰ্থে লিখিছে, হ'ব পাৰে লৰা-কালন্ত ইয়ুচুফে এনে দোষ কৰিছিল। ই নিতান্ত ভুল। বিজনক আল্লাই নবিন্য় নিমিত্তে ৰাতি লৈছে তেনেজনে লৰাকালন্তো চুৰ কৰাৰ নিচিনা জঘন্ত দোষ কৰিব নোৱাৰে।

৭৯। সিহঁতে কলে, হে সম্ভ্ৰান্তজন,^{১১} তেওঁৰ পিতাক সচাকৈয়ে নিভান্ধ বৃদ্ধ; সেই দেখি তেওঁৰ পৰিবৰ্ত্তে আমাৰে মাজৰ যেই সেই এজনক আবদ্ধ কৰি বাৰ্থা; আমি দেখিবলৈ পাইছোঁ তুমি প্ৰকৃততে সংকল্পাসকলৰ এজন।

৮০। ইয়ুচুফে কলে, যাৰ কাষত আমি নিজৰ বস্তু পাইছোঁ তাক নধৰি আইন এজনক আমি ধৰিম নে? এনে কণ্ঠৰ পৰা আল্লাই আমাক বন্ধা কৰক। তেনে কৰিলে আমি নিশ্চয় অক্লায়কাৰী হম।

ককু ১০

ইয়ুচুফ (আ) ককায়েকহঁতৰ কেনানলৈ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন; বিন্য়ামিনৰ বিকছে

মিছা অভিযোগ, ইয়ুচুফ বন্ধে ইয়াবাব (আ) অশুভুতি আৰু আশা;

ইয়ুচুফ ককায়েকহঁতৰ পুনৰায় 'মহুৰ যাত্ৰা', তেওঁৰ আশু-

পৰিচয় আৰু অপৰাধী ককায়েকহঁতক ক্ষমাধান।

৮১। পিছত তেওঁৰ পৰা কোনো আশা নেদেখি সিহঁত গোপনে যজ্ঞপা কৰিবৰ অৰ্থে আতৰ হ'ল। সিহঁতৰ মাজত যিজন ডাঙৰ ককায়েক^{১২} তেওঁ কলে, তোমালোকে নাজানা নে, আগতে তোমালোকৰ পিতাবে তোমালোকৰ পৰা আল্লাৰ নামত প্ৰতিজ্ঞা লৈছিল? আৰু ইয়াব পূৰ্বেও (এৰাব) ইয়ুচুফ (বন্ধাৰ) বিষয়ে যি ভাৰ নিজৰ গাত লৈছিল সেটো বিষয়ে তোমালোকৰ ক্ৰটি হ'ল। গতিকে যেতিয়ালৈকে মোৰ পিতৃয়ে মোক নিজে আদেশ নিদিয়ে, নাইবা আল্লাই মোৰ সম্বন্ধে অশুকপ মায়াংসা নকৰে এটো দেশৰ পৰা মই কেতিয়াও ওলাই নেযাওঁ; কিয়নো তেৱেঁই বিচাৰকসকলৰ মাজত সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ।

৮২। তোমালোক নিজ পিতাকৰ কাষলৈ উভতি যোৱা আৰু ইয়াকে কোৱা,—হে আমাৰ পিতা সচাকৈয়ে তোমাৰ পুত্ৰক (বিন্য়ামিন) চুৰিত ধৰা পৰিছে; আৰু যি কথা আমি জানিব পাৰিছোঁ তাকে অধিকল (তোমাৰ

৭১। 'আজীজ' জুলেইখাৰ বাৰীষো নাম আছিল; কিন্তু ইয়াত তেওঁক বুজোৱা নাই, প্ৰধান বিষয়জনক বুজাইছে। 'আজীজ'ৰ অৰ্থ ক্ষমতাবান, সম্ভ্ৰান্তজনক ব্যক্তি।

৭২। হজ্জত ইয়াকুব চতুৰ্থ পুত্ৰ বিহবা (Juda)। তেৱেঁ বিন্য়ামিনৰ বন্ধাৰ ভাৰ পিতাকৰ আগত লৈছিল।—বা, আদি, ৪০:১। সেই কাৰণে তেওঁ বিন্য়ামিনক এৰি ববলৈ উভতি যাবলৈ মান্তি নহৈছিল।

আগত) ব্যক্ত কৰিছোঁ; আৰু যি অদৃষ্ট সেই বিষয়ে আগৰে পৰা সতৰ্ক হোৱা (আমাৰ পক্ষে) সম্ভৱপৰ নাছিল।^{১৩}

৮৩। আৰু যিখন নগৰত আমি আছিলোঁ তাৰ অধিবাসীবিলাকক নাইবা যি যাত্ৰীদলৰ লগত আমি উভতি আহিছোঁ সিহঁতক সুধি চোৱা; আৰু আমি নিশ্চয় সচা কথা কৈছোঁ।

৮৪। তেওঁ কলে, নহয়; তোমালোকৰ নিজ অন্তৰসমূহে এনে কথা সাজি লৈছে; ^{১৪} গতিকে মোৰ নিমিত্তে ধৈৰ্য্য ধৰি থকাই শ্ৰেয়ঃ; হব পাৰে সকলোকে আল্লাই (এদিন) মোৰ ওচৰলৈ আনে; ^{১৫} তেৱেঁই নিশ্চয় সৰ্ব্বজ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

৮৫। আৰু তেওঁ সিহঁতৰ পৰা যুথ ঘূৰাই ললে, আৰু কলে, হায়! ইয়ুচুফৰ কাৰণে মই কিমান শোক কৰিম! আৰু এই শোকত কান্দি কান্দি তেওঁৰ দুই চকু বগা হৈ পৰিল; ^{১৬} তথাপি তেওঁ মনৰ দুখ সম্বৰণ কৰিছিল।

৮৬। সিহঁতে কলে, আল্লাৰ শপত, তুমি ইয়ুচুফক স্বৰণ কৰাটো এৰিব নোৱাৰা, যেতিয়ালৈকে নৰিয়া পৰি তুমি অপাৰগ নোহোৱা নাইবা নিজকে সংসাৰ নকৰা।

৮৭। তেওঁ কলে, মই মোৰ কষ্ট আৰু দুখ কেৱল আল্লাকহে জনাওঁ, আৰু তোমালোকে যি জানিব পৰা নাই মই আল্লাৰ পৰা জানিব পাৰিছোঁ।^{১৭}

৮৮। হে মোৰ পুত্ৰবিলাক, তোমালোকে (মিছৰলৈ আৰু এবাৰ) ওলাই যোৱা, আৰু ইয়ুচুফ আৰু তেওঁৰ ভায়েক (বিন্যামিনৰ) সন্ধান লোৱা,

৭৩। এনে এটা ঘটনা হব আৰু বিন্যামিনক আটক কৰি ৰখা হব আমাৰ কল্পনাৰো অতীত আছিল। সেই দেখি প্ৰতিশ্ৰুতি মতে তেওঁক লগতে আনিব নোহোৱাৰ বাবে আমি দোষী নহওঁ।

৭৪। ইয়াকূবে (আ) ভালকৈ জানিছিল, বিন্যামিন চুব কৰিবৰ লগা নহয়; ইয়াত নিশ্চয় ককায়েকহঁতৰ কিবা চক্ৰান্ত আছে।

৭৫। ইয়াকূবে (আ) এজন শ্ৰেষ্ঠ নবী, আৰু আল্লাৰ ওপৰত তেওঁৰ দৃঢ় বিশ্বাস থকা স্বাভাৱিক। আল্লাৰ পৰা তেওঁ এই বাণী পাইছিল, তেওঁৰ পুত্ৰকহঁত নিৰাপদে উভতি আহিব। আঃ ৮৭ আৰু ৯৭ চোৱা।

৭৬। সদায় চকুৰ গোঁটুকি থকাৰ কাৰণে তেওঁৰ দৃষ্টি ক্লান্ত হোৱা অসম্ভৱ নহয়। কিন্তু তেওঁ একেবাৰে অন্ধ হোৱা নাছিল।—ইবনে 'আব্বাচ আৰু ইমাম বাজী।

৭৭। আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ দ্বাৰা তেওঁ সকলো কথা জানিব পাৰিছিল।

আৰু আল্লাৰ অনুগ্ৰহ সম্বন্ধে নিৰাশ নহবা; ^{১৮} ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই যিবিলাক অবিস্থানী সেইবিলাকেহে আল্লাৰ অনুগ্ৰহ সম্বন্ধে নিৰাশ হয়।

৮৯। পিছত সিহঁত (মিছবলৈ গৈ) ইয়ুচুফৰ সম্মুখত উপস্থিত হ'ল ; সিহঁতে কলে, হে সম্ভ্ৰান্ত জন, আমি আমাৰ গোটেই পৰিয়ালৰ সৈতে বৰ কষ্টত পৰিছোঁ ; আৰু আমি ভাল গচৰপ মন লৈ আনিছোঁ , এতেকে আমাক পূৰ্ণ পৰিমাণে শস্ত দিয়া, ^{১৯} আৰু আমাৰ প্ৰতি বদাগ হোৱা ; নিশ্চয় আল্লাই বদান্তসকলক (যথেষ্ট) প্ৰতিদান দিয়ে।

৯০। তেওঁ কলে, যেতিয়া তোমালোক অজ্ঞান আছিলো তোমালোকে ইয়ুচুফ আৰু তেওঁৰ ভায়েকৰ সৈতে কেনে ব্যৱহাৰ কৰিছিলো, তোমালোকৰ জনা আছে নে ? ^{২০}

৯১। সিহঁতে (বিস্মিত হৈ) স্মৰিলে, কি ! সচাকৈয়ে তুমি ইয়ুচুফ নে ? তেওঁ কলে, ময়ে ইয়ুচুফ আৰু এইজন মোৰ (সৰু) ভাই ; স্বৰূপতে আমাৰ প্ৰতি আল্লাই অনুগ্ৰহ কৰিছে ; ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই যি পাপৰ পৰা বিৰত থাকে আৰু ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰে (সি সংকৰ্ম্মী) ; নিশ্চয় সংকৰ্ম্মীসকলৰ প্ৰতিদান আল্লাই কদাপি বিনষ্ট নকৰে।

৯২। সিহঁতে কলে, আল্লাৰ শপত, আমাৰ ওপৰত আল্লাই তোমাক প্ৰকৃততে শ্ৰেষ্ঠতা দান কৰিছে ; আৰু ইয়াত কোনো ভুল নাই আমি তোমাৰ অপবাদ কৰিছিলোঁ।

৯৩। তেওঁ কলে, আজিৰ দিনা তোমালোকৰ প্ৰতি কোনো দোষাৰোপ কৰিবৰ কাৰণ নাই ; ^{২১} আল্লাই তোমালোকক ক্ষমা দান কৰক ! আৰু তেওঁৰেই কৰুণাশীলসকলৰ মাজত শ্ৰেষ্ঠ কৰণীয়।

৯৪। হজ্জত ইয়াকুবৰ (আ) আল্লাৰ ওপৰত কি অলীম তবলা, বন কৰিব লগীয়া।

৯৫। সচা, কেনান দেশত কঠোৰ দুৰ্ভিক্ষ হৈছিল, আৰু খোৱা বস্তৰ ভীষণ অভাৱ আছিল। কিন্তু পিতাকে সিহঁতক ইয়ুচুফ আৰু বিন্য়ামিনৰ সজান লবলৈহে পঠাইছিল। সিহঁতে আহল কথা; পাৰহি কেৱল শস্ত বোগাৰ কথাৰ চিন্তাত আছিল।

৯৬। প্ৰকৃত কথা প্ৰকাশ কৰিবৰ সময় আহিল। ইয়ুচুফে সিহঁতৰ লোৰ উল্লেখ কৰিলে ; কিন্তু এনে স্তম্ভৰ ভাবে কৰিলে, সিহঁতে যেন লাভ নাপায়। তেওঁ কলে, তোমালোকে দুবুজি, অজ্ঞানভাবেই এনে বোৰ কৰিছিল।

৯৭। বক্তা-বিজয়ৰ সময়ত কোবেইবিলাকক হজ্জতে (য) এই আয়ত আৱৃতি কৰি ক'ব কৰিছিল। তেওঁ কৈছিল, হে কোবেইবি, তোমালোক বোৰ ভাই-বকাই।

৯৪। তোমালোকে মোৰ চোলাটো লৈ যোৱা, আৰু তাকে মোৰ পিতৃক আগ বঢ়াই দিবা; ৮২ তেতিয়া সকলো বিষয় তেওঁ দেখিব, বুজিব পাৰিব; তাৰ পাছত তোমালোক সকলোৱে নিজ নিজ পৰিয়ালক লগত লৈ মোৰ ওচৰলৈ ঘূৰি আহিবা।

ককু ১১

ইয়ুচুফৰ ভ্ৰাতৃবিলাকৰ কেনানলৈ প্ৰত্যাবৰ্তন; হজ্ৰত ইয়াকুবৰ (আ)

আগত তেওঁলোকৰ কৰ্মা প্ৰাৰ্থনা কৰা; গোটেই পৰিয়ালৰ

মিছৰ-যাত্ৰা; ইয়ুচুফ সৈতে পুনৰ্মিলন।

৯৫। আৰু যেতিয়া যাত্ৰীদল (মিছৰৰ পৰা) দূৰলৈ গ'ল সেই সময়তে সিহঁতৰ পিতাকে (কেনানত) এনে আশাৰ কথা কৈছিল, সচাকৈয়ে মই ইয়ুচুফৰ স্নগন্ধ পাইছোঁ, ৮৩ যদিহে তোমালোকে মোক বুঢ়া অৱস্থাত দেখি অৰোধ বুলি নাভাবা।

৯৬। এই কথা শুनावিলাকে কলে, ৮৪ আল্লাৰ শপত, নিশ্চয় তুমি (এতিয়াও) নিজৰ পুৰণি ভ্ৰান্তিত পৰি আছা।

৯৭। পিছত যেতিয়া শুভ-সংবাদ আনোতা এজনে সেই চোলাটো আহি পোৱা মাত্ৰ তেওঁৰ সন্মুখত আগ বঢ়ালে, ৮৫ তেওঁ তেতিয়া অন্তৰ্দৃষ্টি লাভ কৰিলে।

ইয়ুচুফ (আ) যিদৰে নিজৰ ককায়েকহঁতৰ দোষ মাৰ্জনা কৰিছিল, যেনো তেওঁৰ দৰে আজি তোমালোকৰ একো দোষ নধৰোঁ; যোৱা, তোমালোক স্বাধীন আৰু মুক্ত। .

৮২। হজ্ৰত ইয়াকুব (আ) প্ৰকৃততে অন্ধ হোৱা নাছিল। মনৰ বেজাৰত অনবৰত চকুৰ লো টুকি অৱশ্যে তেওঁৰ দৃষ্টি ক্ষীণ হৈছিল। এতিয়া সেই দৃষ্টি আগৰ দৰে হ'ল, আৰু তাৰ উপৰি অন্তৰ্দৃষ্টিও লাভ কৰিলে। সিহঁতৰ চক্ৰান্তৰ কাৰণ আৰু ফল সকলো বুজিব পাৰিলে। আৰু আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ পায়ো তেওঁ সাধনা লাভ কৰিছিল, আৰু ইয়ুচুফ আৰু বিন্দ্ৰামিনৰ লগত মিলন হোৱাৰ আশা এৰি দিয়া নাছিল।

৮৩। আন্তৰিক মিলনে দুৰূহ জয় কৰে। প্ৰেমিক সাধক উন্নীত-কৰ্মী সৰ্বদে হজ্ৰত মহম্মদে (খ) এবাৰ কৈছিল, ইয়মৰৰ পৰা মই উন্নীতৰ স্নগন্ধ পাইছোঁ। ইংৰাজী কাব্যত বহুত দৃষ্টান্ত পোৱা যায়। Tennysonৰ কথা, From star to star vibrates light—উল্লেখযোগ্য।

৮৪। ঘৰত থকাবিলাকে বা বন্ধুবিলাকে। এতিয়ালৈকে পুতেকহঁত পোৱাহি নাছিল। 'পুৰণি ভ্ৰান্তি', অৰ্থাৎ ইয়ুচুফ সৰ্বদে তেওঁৰ উন্নীততা এতিয়াও বোৱা নাই।

৮৫। পুতেকহঁতৰ স্বাক্ষৰে-এজন ল'ৰা আগ বঢ়ি গৈ চোলাটো ইয়াকুবক দিছিল।

তেওঁ কলে, মই তোমালোকক কোৱা নাছিলো নে, ৮৬ যি তোমালোকৰ অজ্ঞাত সকলো মই আল্লাৰ পৰা জানিব পাৰিছোঁ।

৯৮। সিহঁতে কলে, হে আমাৰ পিতা, আমাৰ অপৰাধসমূহৰ কাৰণে তুমি আমাৰ হৈ (আল্লাৰ) ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰাঁ; বাস্তৱতে আমি (ভাঙৰ) দোষ কৰিছোঁ। ৮৭

৯৯। তেওঁ কলে, মই আগলৈ তোমালোকৰ হৈ মোৰ প্ৰভুৰ পৰা ক্ষমা ভিক্ষা কৰিম; নিশ্চয় তেওঁই ষ্ট্ৰেণ্ড ক্ষমালীল, পৰম দানশীল। ৮৮

১০০। পিছত যেতিয়া তেওঁলোক ইয়ুচুফৰ আগত উপস্থিত হ'ল, তেওঁ নিজৰ পিতৃ-মাতৃ ছয়োজনাকে সাদৰ-সম্ভাষণ কৰি নিজৰ কাষতে বহিবলৈ দিলে, আৰু কলে, যদি আল্লাই চৰ্চা কৰে, তোমালোক নিৰাপদে নগৰত প্ৰবেশ কৰাঁ।

১০১। আৰু তেওঁ নিজ পিতৃ-মাতৃ ছয়োজনাকে ওখ আসনত বহিবলৈ কলে; আৰু সকলোৱে তেওঁক এনে অৱস্থাৰে দেখি (আল্লাৰ আগত কৃতজ্ঞতা জনাবলৈ) সাষ্টাঙ্গে প্ৰণিপাত কৰি (মাটিত) পৰিল। ৮৯ আৰু তেওঁ কলে, হে মোৰ পিতা, মই পূৰ্বে যি আপোন দেখিছিলোঁ তাৰ ব্যাখ্যা এয়ে; স্বৰূপতে তাকে মোৰ প্ৰভুৱে সত্যত পৰিণত কৰিলে, আৰু তেওঁ মোক কাৰাগাৰৰ পৰা মুক্ত কৰি, আৰু স্বয়তানে মোৰ আৰু মোৰ ভ্ৰাতৃবৰ্গৰ মাজত বিৰোধ সৃষ্টি

৮৬। চোৱাঁ, ওপৰৰ আঃ ৯৪ আৰু ৮৫।

৮৭। সিহঁতে সবল মনেৰে নিজৰ দোষ স্বীকাৰ কৰি আল্লাৰ ক্ষমা বিচাৰিছিল দেখি সিহঁতে আল্লাৰ ক্ষমা লাভ কৰিলে, আৰু ইয়ুচুফকও কৰা দিলে।

৮৮। চোৱাঁ, আঃ ৯০। ইয়ুচুফে (আ) সিহঁতৰ দোষ নৰখি শুভাশংকৈ সিহঁতৰ হৈ আল্লাৰ আগত ক্ষমা ভিক্ষা কৰিলে। হজ্জত ইয়াকুবে (আ) কৰা ভিক্ষা কৰাটো ইয়ুচুফৰ লগত সাক্ষাৎ নোহোৱালৈকে স্থগিত থকা উচিত বেন ভাৰিছিল। কোৱান-বিদ হজ্জত মুকদ্দিম চাহেবে কি লক্ষণ যত প্ৰকাশ কৰিছে—“ইয়ুচুফে (আ) কৈছিল, আল্লাই তোমালোকক ক্ষমা কৰিব, কিন্তু ইয়াকুবে (আ) 'চৌকা' লব ব্যৱহাৰ কৰি ভিক্ষা কৰাটো আগলৈ বলে। তেওঁৰ ঐশ্বৰিক জ্ঞান অধিক আছিল। হজ্জত মহম্মদেও (খ) ইয়ুচুফৰ দৰে তেওঁৰেই ভাষা ব্যৱহাৰ কৰি কোবেইয়ক মতা-বিজয়ৰ বিনা কৈছিল, আজি তোমালোকৰ দোষ নৰবোঁ। বস কৰিব লগীয়া কৰা এই, তেওঁ ইয়ুচুফৰ দৰে এই আৰাৰ কৰা নকলে, আল্লাই তোমালোকক মাৰ্জনা কৰিব।”

৮৯। আল্লাক এৰি অইনক চিহ্ন দা কৰা বিৰূপ। ইয়াত যি চিহ্ন দাৰ উল্লেখ হৈছে সি চিহ্ন-এ-খুফাৰা, অৰ্থাৎ আল্লাৰ কৃতজ্ঞতা জনাবলৈ আল্লাকেই চিহ্ন দা কৰা।

কৰা সন্ত্বেও ভোমালোকক মকভূমিৰ প্ৰান্তৰ পৰা (মোৰ ওচৰলৈ) আনি স্বৰূপতে মোৰ প্ৰতি (মহান) অনুগ্ৰহ কৰিলে। বাস্তৱতে মোৰ প্ৰভুৱে যি কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰে তাকে সূক্ষ্ম উপায় অৱলম্বন কৰি সম্পন্ন কৰে; ইয়াত কোনো সন্দেহ নাই তেওঁ সৰ্বজ্ঞাতা, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী।

১০২। হে মোৰ প্ৰভু, ২০ স্বৰূপতে তুমি মোক ক্ষমতা দান কৰিলা আৰু সকলো বিষয়ৰ তত্ত্ব উলিয়াবৰ বিছা শিকিলা; হে আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱী সৃজন কৰোঁতা, ইহলোক আৰু পৰলোকত তুমিয়ে মোৰ বন্ধক; মই তোমাত আত্মসমৰ্পণ কৰা অৱস্থাতেই মোৰ মৃত্যু সাধন কৰিবা, আৰু ধৰ্ম্মপৰায়ণ সকলৰ সঙ্গী কৰি মোক তুলিবা।

১০৩। এয়ে হৈছে অদৃশ্য অতীতৰ কিছু বিবৃতি যি আমি তোমাৰ প্ৰতি প্ৰত্যাশ কৰিছোঁ; কাৰণ যেতিয়া সিহঁতে নিজৰ কাৰ্য্য-পদ্ধতি সন্ত্বে একমত হৈ চক্ৰান্ত কৰিছিল ২১ তেতিয়া তুমি সিহঁতৰ ওচৰত উপস্থিত নাছিল।

১০৪। আৰু তুমি যিমানেক অভিলষ কৰা মানুহৰ সবহভাগেই বিশ্বাস স্থাপন নকৰে।

১০৫। অথচ তুমি সিহঁতৰ পৰা ইয়াৰ কাৰণে একো প্ৰতিদান বিচৰা নাই; প্ৰকৃততে ই মাত্ৰ এটি (মহান) উপদেশ, সকলো জাতিৰ নিমিত্তে।

ৰুকু ১২

ইয়ুচুৰ (আ) কাহিনীত জ্ঞানী মানুহৰ নিমিত্তে শিকনি আছে; হজ্জত

মহম্মদ (খ) কাম হৈছে মানৱক আল্লাৰ কালে আহ্বান কৰা;

বচলসকলক আল্লাই বিশেষৰূপে সাহায্য কৰে।

১০৬। আৰু আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীৰ ভিতৰত কত নিদৰ্শন আছে যি সিহঁতে যাওঁতে আহোঁতে দেখা পায়, কিন্তু সিহঁতে সেহিবিলাকৰ পৰা মুখ ঘূৰাই লয়। ২২

২০। হজ্জত ইয়ুচুৰ (আ) এই প্ৰাৰ্থনাটি কি স্মৰণ! নবীৰ আধ্যাত্মিক জ্ঞানৰ পৰিচয় নবীৰ প্ৰাৰ্থনাৰ পৰা পোৱা যায়।

২১। মজাৰ কোবেইৰেও হজ্জত মহম্মদ (খ) বিকছে চক্ৰান্ত কৰিছিল। যেনেকৈ ইয়ুচুৰ (আ) ককায়েকইন্তৰ চক্ৰান্তই গুটি নথিল তেনেকৈ কোবেইৰৰ চক্ৰান্তও ব্যৰ্থ হ'ল।

২২। সিহঁতে নিদৰ্শন দেখিও মেদেখে, আৰু ঘটনাস্থলীৰ পৰা একো শিক্ষা গ্ৰহণ নকৰে।

১০৭। আৰু সিহঁতৰ সবভাৱেই অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত নপতাকৈ তেওঁত বিশ্বাস নকৰে।^{২৩}

১০৮। কি। সিহঁত এই বিষয়ে নিশ্চিত হৈছে নে—সিহঁতৰ ওপৰত পৰিব আল্লাৰ এনে শাস্তি^{২৪} যি সকলোকে আৰবি ধৰিব নাইবা সেই নিৰূপিত সময় সিহঁতলৈ এনেভাবে অকস্মাৎ আঁঠি পাব যে সিহঁতে তাৰ গমকে নাপাব ?

১০৯। (হে বচল,) তুমি কোৱাঁ, মই যি পথে চলোঁ সি এয়ে— আল্লাৰ পিনে মই (মানৱক) আহ্বান কৰোঁ; সুনিশ্চিত প্ৰমাণৰ^{২৫} ওপৰত মোৰ স্থিতি, আৰু সেইসকলৰে। যিসকলে মোৰ অনুসৰণ কৰিছে; আৰু আল্লা পৰম পৱিত্ৰ; আৰু মই সেইবিলাকৰ অন্তৰ্গত নহওঁ যিবিলাকে অইনক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতি লৈছে।

১১০। আৰু তোমাৰ পূৰ্বলৈ যিসকলে নগৰসমূহত বাস কৰিছিল সেইসকলৰ মাজৰেই কেইবাজন মানুহক আমি বচল নিযুক্ত কৰি প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ,^{২৬} (আৰু) তেওঁলোকলৈ আমি প্ৰত্যাদেশ কৰিছিলোঁ। সিহঁতে পৃথিৱীত পৰিভ্ৰমণ নকৰে কিয় যাতে সিহঁতৰ পূৰ্বগামীবিলাকৰ কি পৰিণাম হ'ল সিহঁতে লক্ষ্য কৰিব পাৰে ? আৰু যিসকল ধৰ্মপৰায়ণ সেইসকলৰ নিমিত্তে পৰলোকৰ বাসস্থান নিশ্চয় অতি উত্তম; গোমালোকে এতিয়াও ভ্ৰমজ্ঞা নে ?

২৩। অৰ্থাৎ আল্লাত বিশ্বাস কৰাৰ লগে লগে আত্মাৰ ভিত্তি অইন উপাস্ত কৰে। যুফীসকলে পীৰ-ককিৰত অথবা বিশ্বাসকো দ্বিষ্ট জ্ঞান কৰে, কবজালালী বাহুচৰ আগত যুৰ দোহাতাকো দ্বিষ্ট বোলে; এনেকি, নিজৰ আকাঙা আৰু বাসনাৰ অধীন হোৱাকো তেওঁলোকে দ্বিষ্টক বৰ্খী (অদৃষ্ট দ্বিষ্ট) নাম দিছে।

২৪। ইহলোকৰ শাস্তি আৰু পৰলোকৰ শাস্তি দুটোকে বুজাইছে।

২৫। সভ্যতাৰ প্ৰমাণ। এনে প্ৰমাণ মাথাকিলে নবীয়ে নাইবা তেওঁৰ অনুচৰকৰে মানুহক আল্লাৰ হুকুমলৈ কেনেকৈ আহ্বান কৰিব ?

২৬। বচলসকলে আকাশৰ পৰা নাৰি অহা নাই। তেওঁলোক দেখত বহু বাহুবিলাকৰেই সজী; সিহঁতৰ লগতে তেওঁলোকে জীৱন-বাণন কৰে। কিন্তু তেওঁলোকৰ প্ৰতি আল্লাৰ বিশেষ অদৃষ্টক থাকে; তেওঁলোকৰ সৈতে আল্লাই বাৰালাপ কৰে। চোৱাঁ, ১০ : ১৬ ; ১২ : ১১০ ; ২৫ : ২০।

১১১। অৱশেষত (অবিস্থাসীবিলাকৰ সন্মুখে) যি সময়ত বচলসকল নিৰাশ হৈ পৰিল, আৰু সেই অবিস্থাসীবিলাকে ভাবিলে যি বিষয়ে সিহঁতক অঙ্গীকাৰ দিয়া হৈছিল সি মিছা হ'ল, (ঠিক) সেই সময়তে তেওঁলোকলৈ আহি পালে আমাৰ (বিশেষ) সাহায্য;^{২৭} তাৰ দ্বাৰা যাকে আমাৰ ইচ্ছা তাকে বক্ষা কৰা হ'ল; কিন্তু আমাৰ শান্তি কেতিয়াও নিবৃত্ত নহয় পাপীষ্ঠ জাতিৰ পৰা।

১১২। স্বৰূপতে সিহঁতৰ ইতিবৃত্তৰ মাজত বোধশক্তি থকাবিলাকৰ নিমিত্তে আছে শিকনি; এই (কোবান) সাজি লোৱা বাণী নহয়, বৰঞ্চ ই পূৰ্বগামী সত্যৰ সমৰ্থন আৰু সকলো (আৱশ্যকীয়) বিষয়ৰ বিবৰণ স্বৰূপ; আৰু বিশ্বাসীসকলৰ নিমিত্তে ই পথপ্ৰদৰ্শন আৰু কৰুণা।

২৭। অৰ্থাৎ অবিস্থাসীবিলাকে যে বিশ্বাস স্থাপন কৰিব এনে আশা নাই যুলি নবীয়ে কোনো সময়ত ভাবিব পাৰে; কিন্তু আশাৰ কৰুণা আৰু বিশেষ সহায় সৰ্বদে নবী কেতিয়াও নিৰাশ নহয়।

চুৰা ১৩

আৰ্-বা'দ : বজ্জ

মক্কাত অৱতীৰ্ণ

৬ কক্ৰ : ৪৪ আয়ত

এট চুৰা মক্কাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল। ১৪ আয়াতত বা'দ শব্দ প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। বা'দ শব্দৰ অৰ্থ বজ্জ, আৰু সেই নামেৰে এই চুৰা জনাজাত; হজ্জত মহম্মদে (স্ব) কোষানে অনা সত্য পৃথিবীত বজ্জনাৰ্হে ঘোষণা কৰিছিল।

কি উদ্দেশ্য লৈ আৰু কি শিক্ষা দিবৰ কাৰণে কোষানে অৱতীৰ্ণ হৈছে তাকে এই চুৰাত বৰ্ণনা কৰা হৈছে। আজ্জাৰ প্ৰত্যাশেৰে যেনে পৰ, নত। বৰষুণৰ নিচিনা। যিদৰে বৰষুণ পেলাই মৃত ভূমিক আজ্জাই সজীৱ কৰে সেইদৰে নবীৰ প্ৰতি প্ৰত্যাশেৰে অৱতীৰ্ণ কৰি তেওঁ আধ্যাত্মিকৰূপে মৃত মানৱ জাতিক নতুন প্ৰাণ দিয়ে।

হজ্জত মহম্মদে (স্ব) আজ্জাৰ পৰা প্ৰত্যাশেৰে পাহ নিয়োজিত কামত লাগি গ'ল আৰু অবিৰাম সত্য প্ৰচাৰ কৰিব ধৰিলে। যিবিলাকে এই কাৰ্য্যত তেওঁক একাগ্ৰমনেৰে সহায় কৰিছিল সেইবিলাক আজ্জাৰ ককলাৰ ভাগী হ'ল; কিন্তু যিবিলাকে তেওঁৰ এই পৱিত্ৰ কাৰ্য্যত নানা প্ৰকাৰ বাধা-বিঘিনিৰ সৃষ্টি কৰিলে আৰু হজ্জতৰ সত্য-প্ৰতিষ্ঠানৰ অভিযান নিফল কৰিবলৈ পাৰ্থক্যানে চেষ্টা কৰিছিল সিহঁত আজ্জাৰ ক্ৰোধ-ভাজন হ'ল।

এই চুৰাত এটা ডাঙৰ ভবিষ্যৎবাণী কৰা হৈছে, শত্ৰুদলৰ বাধা-বিঘিনি সত্ত্বেও সত্যৰ জয় হ'ব, আৰু পৃথিবীৰ নানা দেশত ইচ্ছাসম্মত বৰ্ষ বিয়পি পৰিব; আৰু এই নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে, যিখন নগৰৰ (মক্কা) পৰা শত্ৰুদলে হজ্জত মহম্মদক (স্ব) আৰু তেওঁৰ ভক্তিসম্মত অনুগামীসকলক ওলাই বাৰলৈ বাধ্য কৰিলে সেই নগৰৰম এদিন তেওঁলোকৰ হাতলৈ আহিব, আৰু সেই শত্ৰুদলেই হজ্জতৰ ভবিষ্য পৰি তেওঁৰ কৰা বিচাৰিব। আজ্জাৰ এই বাণী কেইবছৰ মানৰ পাছতে পূৰ্ণ হ'ল। ইতিহাস এই বিষয়ে সাক্ষী।

সামৰণিত কোৱা হৈছে, সকলো বিষয়ৰ শেষ নীৰাংসা কোষানে স্পষ্টৰূপে কৰি দিছে। তাৰ লগতে মানৱ জাতিক এই উপদেশ দিয়া হৈছে, নিজৰ অসাব বাহা আৰু বুধা আকাঙ্ক্ষা অহুসৰণ নকৰি যি জাতিয়ে কোষানে দেখুওৱা বাটেৰে চলিব সেই জাতিয়ে জাতীয় জীৱনত মজল আৰু সকলতা লাভ কৰিব।

ককু ১

আল্লাই বিশ্বব্ৰহ্মতৰ স্ৰষ্টা আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰোঁতা; পৃথিবী তেওঁৰ নিদৰ্শনে
পৰিপূৰ্ণ; মৃত্যুৰ পাছত পূৰ্ণজীৱন সত্য, অবিখাসীবিলাকে
নিদৰ্শন দেখিও বিখাসী নহয়; সিহঁতে শান্তি বিচাৰে,
কিন্তু আল্লাই ইচ্ছা কৰে ক্ষমা দিবলৈ।

১। পৰম কৰুণাময়, পৰম দানশীল আল্লাৰ নামত।

২। আলিফ, লাম, মীম, বা;^১ এইবিলাক হৈছে ধৰ্ম্মগ্ৰন্থৰ আয়তসমূহ;
আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা তোমাৰ প্ৰতি (হে মহম্মদ,) যি অৱতাৰণ কৰা হৈছে
সি সত্য; কিন্তু সবহভাগ মানুহে বিশ্বাস নকৰে।

৩। যিজনো তোমালোকৰ দৃষ্টিত পৰা স্তম্ভ নোগোৱাকৈ আকাশমণ্ডলীক^২
উদ্ধলোকত তুলি ৰাখিছে সেইজনেই আল্লা; পিছত তেওঁ প্ৰতিষ্ঠিত হ'ল
মহা-সিংহাসনৰ ওপৰত;^৩ আৰু তেওঁ সূৰ্য্য আৰু চন্দ্ৰক (নিজ বিধানৰ)
অধীন কৰিলে,—প্ৰত্যেকে নিকপিত সময় অনুযায়ী^৪ (নিজ পথেদি) আবৰ্ত্তন
কৰে; সকলো বিষয় নিয়ন্ত্ৰণ কৰে তেওঁৰেই,^৫ আৰু তেওঁৰেই বিস্তাৰিতভাৱে
বৰ্ণনা কৰে নিদৰ্শনসমূহ; তাৰ উদ্দেশ্য হৈছে, তোমালোকে যেন নিজ প্ৰতি-
পালকৰ সাক্ষাৎ পোৱাত নিশ্চিতকৈ বিশ্বাস কৰা।

৪। আৰু এই পৃথিবী তেওঁৰেই প্ৰসাৰিত কৰিছে, আৰু তাত তেওঁ সৃষ্টি
কৰিছে বহু পৰ্ব্বত আৰু বহু নদ-নদী, আৰু তাৰ মাজত তেওঁ ফল সৃজন

১। 'আনালাহ-আ'লামু-ওয়া-আবা'-ৰ' চমুকৰণ। অৰ্থ হৈছে, ময়ে আল্লা, সকলো
জানোতা, সকলো দেখোতা।

২। সূৰ্য্য, চন্দ্ৰ, গ্ৰহ, উপগ্ৰহ, নক্ষত্ৰ সকলোকে বুজাইছে। গ্ৰহ-নক্ষত্ৰবিলাকক
আল্লাই মাধ্যাকৰ্ষণ শক্তি দ্বাৰা উদ্ধলোকত ৰাখে আৰু সেইবিলাকৰ আবৰ্ত্তনৰ
নিয়ন্ত্ৰণ কৰে।

৩। চোৰী, ৭: ৫৫ আৰু টী।

৪; আবৰ্ত্তন আৰু পৰিভ্ৰমণৰ দ্বাৰা দিন ৰাতি, মাহ, বছৰৰ কাল নিৰ্ণয় কৰা
হয়। চোৰী, ৬: ২৮; আৰু ৭৫: ৭, ৮।

৫। আমি সহজে বুজিব পাৰোঁ, প্ৰকৃতিৰ ব'ত বিধান কাৰ্য্যকৰী হোৱা অস্বিকৃত
হয়, ত'ত এজন বুদ্ধিবিশিষ্ট পৰিচালক নিশ্চয় আছে, আৰু সেইজনেই আল্লা।

কৰিছে, যোৰা যোৰাকৈ,^৬ ছবিধ ছবিধ : তেৱেঁই আবৃত কৰে দিনক নিশাৰে ;
চিন্তাশীল মানুহৰ নিমিত্তে ইয়াৰ মাজত নিশ্চয় বহু নিদৰ্শন নিহিত আছে ।

৫। আৰু পৃথিবীত আছে (খেতিৰ) মাটি, বেলেগ বেলেগ আৰু
লগালগিকৈ ; আৰু আছে আনুৰণ বহু উদ্ভিদ, আৰু শস্ত্ৰক্ষেত্ৰ, আৰু খেজুৰৰ
গছবোৰ—একে শিপাৰে নাইবা বেলেগ বেলেগ শিপাৰে পৰা উৎপন্ন ;^৭
আটাইবোৰক একে পানীৰে সিঁচা হয়, অথচ স্বাদাকোপে এবিধ ফলক আন এবিধ
ফলতকৈ আমি শ্ৰেষ্ঠ কৰিছোঁ , বৃদ্ধিমন্ত্ৰ লোকৰ নিমিত্তে নিশ্চয় ইয়াৰ মাজত
আছে বহু নিদৰ্শন ।

৬। আৰু তুমি যদি বিশ্বিত হোৱা, সিহঁতে এনে কথা কোৱায়ে
বিশ্বয়কৰ—আমি মৃত্যুৰ পিছত মাওকাও পাৰণত হলে নতুনকৈ আমাৰ সৃষ্টি
সচাকৈয়ে হব পাৰে ন^৮ এই বিলাকেই নিজ প্ৰভুত অধিষ্ঠান কৰিছে ;
আৰু এই বিলাকৰ কণ্ঠসমূহত পৰিব শিকলিবিলাক,^৯ আৰু এনেবিলাকেই হব
নবকৰ অগ্নিৰ জমিবাসী ; তাতেই সিহঁত স্থায়ীকোপে বাস কৰিব ।

৭। আৰু তোমাক সিহঁতে খাটিছে, তুমি যেন মজলৰ পূৰ্বে অমজল
জীয়ে লৈ আঁহা,^{১০} অথচ সিহঁতৰ পূৰ্বে বহু ঘটনা দৃষ্টান্তস্বৰূপ। যিটি গৈছে ;
আৰু কোনো সন্দেহ নাই, তোমাৰ প্ৰভু মানৱৰ নিমিত্তে সিহঁতৰ অন্তৰ্ভাৱ

৬। উদ্ভিদৰো যে গ্ৰাণ আছে আৰু গছ, ফুল আদিৰ ভীৱন মানুহৰ জীৱনৰ নতুন,
এই সত্য আধুনিক বিজ্ঞানে প্ৰমাণ কৰিছে ।

৭। একে শিপাৰ পৰা কেইবা জোপা গছ উৎপন্ন হয় ; আৰু বিভিন্ন গছৰ
বেলেগ বেলেগ শিপা থাকে । গছ-গছনিৰ, ফল-ফুলৰ বৰ্ণ বেলেগ, গোন্ধ বেলেগ, স্বাদ
পৃথক, সোৱাদ পৃথক । চিন্তাশীলবিলাকৰ নিমিত্তে সৃষ্টিৰ বিচিত্ৰতাত বহু নিদৰ্শন আছে ।

৮। মৃত্যুৰ পাছত যে আৰু এটা জীৱন আছে তাত বিশ্বাস কৰা বুদ্ধিমানৰ
ধৰ্ম। আবিস্কৃতিৰ পৰা শেষ পৰ্য্যন্ত কোৱানে ঠায়ে ঠায়ে বহুবাৰ উল্লেখ কৰিছে, এনে
বিশ্বাস ইচ্ছাৰ ধৰ্মৰ প্ৰধান অঙ্গ । অবিদ্বাসীবিলাকে গৰুততে পৰলোকৰ জীৱনলৈ
বিকল্পহে কৰিছিল ।

৯। চোৱী, ৭ : ১৪৮ ; ৩৪ : ৩৪ ; ৩৬ : ৮ । বিশেষকৈ চোৱী, ৪০ : ৭২ ।

১০। আত্মা পৰম কৰুণাময়, ক্ষমাশীল । তেওঁ সহজে আৰু শীঘ্ৰে মানুহক শাস্তি
দিবিয়ে ; আত্ম-সংশোধন কৰিবলৈ মানুহক বৰষেট সময় আৰু সুযোগ দিয়ে । তাতো যদি
মানুহে আনঠাই সত্যৰ পৰা পৰাভূত হয় আৰু অহুতাশ নকৰে, আত্মাই তাক
মজলৰ নিমিত্তেই তাক শাস্তি দিয়ে ।

আচৰণ সন্বেও মাৰ্জ্জনাশালী; আৰু ইয়াতো কোনো সন্দেহ নাই, (পাপীষ্ঠ-বিলাকক) শাস্তি দিয়াত তোমাৰ প্ৰভু কঠোৰ।

৮। আৰু অবিস্থানীবিলাকে সোধে, তেওঁৰ প্ৰতি তেওঁৰ প্ৰভুৰ পৰা কোনো নিদৰ্শন কিয় অৱতীৰ্ণ হোৱা নাই? অথচ (সিহঁতে জনা উচিত) তুমি এজন সতৰ্ককাৰী মাথোন;^{১১} আৰু একোজন পথ-প্ৰদৰ্শক পঠোৱা হয় প্ৰত্যেক জাতিৰ নিমিত্তে।

ককু ২

আল্লাৰ জ্ঞান সৰ্বব্যাপী; তেওঁ সকলোৰেই বন্ধক; বিশ্বজগত তেওঁৰ বিধানৰ অধীন; বিশ্বাস আৰু সত্য চিহ্নস্বায়ী; আল্লাৰ বাধ্যনকলৰ নিমিত্তে আছে মঙ্গল; অবাধ্যবিলাকৰ বাসস্থান নৰক।

৯। প্ৰত্যেক তিৰোতাই যি গৰ্ভত ধাৰণ কৰে তাক আৰু সেই গৰ্ভ-বিলাকৰ হ্ৰাস হোৱা আৰু বৃদ্ধি হোৱা সকলো আল্লাই জানে;^{১২} আৰু তেওঁৰে ওচৰত আছে সকলো বস্তুৰ উপযুক্ত পৰিমাণ।

১০। অদৃশ্য আৰু দৃশ্য^{১৩} সকলো বিষয়ে তেওঁ পৰিজ্ঞাত; তেওঁ অতি মহান, গৌৰৱময়।

১১। তোমালোকৰ মাজৰ যিয়ে কথা গোপনে ৰাখে আৰু যিয়ে তাকে প্ৰকাশ কৰে, আৰু যিয়ে নিশাৰ আন্ধাৰত লুকাই থাকে আৰু যিয়ে দিনৰ পোহৰত ফুৰা-চকা কৰে, (তেওঁৰ চকুত) এইবিলাক সকলো সমান।

১১। নিদৰ্শনৰ ওপৰত নবীৰো কোনো ক্ষমতা নহলে। নিদৰ্শন আল্লাই বথাসময়ত আৰু বথা কাৰণে নিজ ইচ্ছামতে দেখুৱায়। নবী সতৰ্ক কৰোঁতা, বাট দেখাওঁতা, উপদেশ দিওঁতা মাথোন।

১২। গৰ্ভত সন্তানৰ ক্ৰমিক বৃদ্ধি আৰু লৰা বা ছোৱালী উপজা আল্লাই নিৰ্ণয় কৰা বিধানৰ অধীন।

১৩। যি চকুৰ আগত আছে তাকে জানে আৰু যি মাহুৰে নেদেখে তাকে আল্লাই সমানে দেখে। অইন অৰ্থত, বৰ্তমান কালত যি ঘট আছে তাক আল্লাই জানে, আৰু ভবিষ্যতে যি ঘটৰ তাকে তেওঁ সেইদৰেই জানে। অহা ১১ আয়তে অৰ্থ স্পষ্ট কৰি দিছে।

১২। মানুহৰ সন্মুখত আৰু তাৰ পিছত তাৰ নিমিত্তে আছে এনে প্ৰহৰীবিলাক^{১৪} যিবিলাকে, ইজ্ঞনৰ পিছত সিহঁনে, আল্লাৰ আদেশ অনুসাৰে তাক বন্ধা কৰি থাকে। ইয়াত অকণো সন্দেহ নাই, কোনো জাতিয়ে নিজেই নিজৰ অৱস্থা পৰিবৰ্তন নকৰিলে, আল্লাই সিহঁতৰ অৱস্থাৰ কোনো পৰিৱৰ্তন নকৰে;^{১৫} আল্লাই কোনো জাতিৰ অমঙ্গল ইচ্ছা কৰিলে তাৰ কোনো প্ৰতি-ৰোধ নাই; আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে এজনো বন্ধা কৰোঁতা নাই তেওঁৰ বাহিৰে।

১৩। তেওঁই তোমালোকৰ বিজুলা দেখুৱায়, যাতে (তোমালোকৰ মনত) ভয় আৰু আশাৰ সঞ্চাৰ হয়, আৰু (পানীৰে) গধুৰ মেঘমালা তেওঁই পৰিচালন কৰে।

১৪। আৰু প্ৰশংসাৰে সৈতে বক্তৃতা, আৰু কিৰিব্দ্ভাবিলাকেও, তেওঁলৈ ত্ৰাসিত হৈ তেওঁৰ পৱিত্ৰতাৰ কৌতূহল কৰে; আৰু তেওঁই বজ্জসমূহ নমাই তাৰ দ্বাৰা যাকে ইচ্ছা তাকেই আহত কৰে, এওঁ আল্লাৰ সন্মুখত সিহঁতে তৰ্ক-বিতৰ্কহে কৰে; আৰু (সিহঁতে জনা উচিত) আল্লা কঠোৰ ক্ষমতাশালী।

১৫। তেওঁৰেই আহ্বান কৰা যথোৰ্ণ^{১৬} আহ্বান; আৰু তেওঁত যিনে যিবিলাকক সিহঁতে আহ্বান কৰে সেইবিলাকে সিহঁতক কোনো উত্তৰকে নিমিয়ৱে^{১৭} —(সিহঁত হৈছে) সেইজ্ঞনৰ সদৃশ যিজনে (পিয়াহত আকুল হৈ) পানীৰ পিনে নিজৰ শাতত্ৰুখন মেলি থাকে যাতে পানী তাৰ যুগল পৰে, কিন্তু সেই পানী তালৈ নাপায়হি; ইয়াৰ কাৰণ এওঁ, অনিচ্ছাসৌবিলাকে প্ৰাৰ্থনা কৰা ভ্ৰান্তিত পৰাৰ বাহিৰে একোকে নহয়।

১৬। বাস্তৱিক হাছৰুফ বন্ধা কৰিবলৈ যি কিৰিব্দ্ভাবিলাকক আল্লাই নিযুক্ত কৰে সেইবিলাকে ইয়াত 'হু' যাকোণাত^{১৮} কৈছে; আৰু ৬ : ৬২ ত সেইবিলাককে 'হাক্কামা' বোলা হৈছে। ইংৰাজীত সেইবিলাকক guardian angels বোলে।

১৭। প্ৰত্যেক জাতিৰ উত্থান-পতন সেই জাতিৰ হাততেই। আল্লাক বা ভাগ্যক দোষ দিয়া অস্বীকৃত।

১৮। নিৰ্ভূত প্ৰাৰ্থনা; আন্তৰিক উচ্ছাসৰে সৈতে এক আল্লাৰ প্ৰাৰ্থনা।

১৯। কোবানৰ বস্তে আল্লাৰ অস্তিত্বৰ প্ৰমাণ আল্লাই নিজেই দিবে আৰাৰ প্ৰাৰ্থনা গ্ৰহণ কৰি।

১৬। আৰু আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীৰ মাজত যি আছে সকলোৱে, ইচ্ছাৰে হওক বা অনিচ্ছাৰে হওক, আল্লাৰেই বাধ্যতা স্বীকাৰ কৰে, আৰু তাৰ ইবিলাকেও^{১৮} (তেনে কৰে) পুৱা আৰু সন্ধ্যা। [দ্বিতীয় ভিত্তি]

১৭। (হে বচুল,) তুমি প্ৰশ্ন কৰাঁ, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীৰ প্ৰভু কোন ? তুমিয়ে (সিহঁতক) উত্তৰ দিয়াঁ, আল্লা। তুমি (আৰু) সোধা, তেজ্ঞে তোমালোকে তেওঁত ভিন্ন এনেবিলাকক বন্ধুৰূপে কিয় গ্ৰহণ কৰিছা যিবিলাক নিজৰে উপকাৰ আৰু অপকাৰ সাধন কৰিবলৈ অসমৰ্থ ? (আৰু) প্ৰশ্ন কৰাঁ, দৃষ্টিহীন^{১৯} আৰু দৃষ্টিশালী দুয়ো সমান হব পাৰে নে ? অথবা, ঘোৰ অন্ধকাৰ আৰু আলোক সমতুল্য হব পাৰে নে ? নাইবা সিহঁতে আল্লাৰ সমানে এনে অংশীবিলাক স্থিৰ কৰি লৈছে নে, যিবিলাকে তেওঁ সৃষ্টি কৰা দৰে (বহুতো বস্তু) সৃষ্টি কৰিছে ; আৰু তেনে সৃষ্টি সিহঁতৰ চকুত (আল্লাৰ) সৃষ্টিৰ অনুরূপ ?^{২০} তুমি কোৱাঁ, সকলো বস্তুৰে সৃজন কৰোঁতা হৈছে আল্লা ; আৰু তেৱেঁই এক-অদ্বিতীয়, পৰাক্ৰমশালী।

১৮। তেৱেঁই মেঘৰ পৰা বৰষুণ নমায় ; তাৰ ফলত উপত্যকাৰ প্ৰবাহ-সমূহ নিজ নিজ আয়তন অনুসাৰে বৈ যায় ; আৰু যি ফেন-ফোটকাৰ পানীৰ ওপৰত (ওপজি থাকে) তাকে প্ৰবল সোঁতে উটাই নিয়ে।^{২১} আৰু অলঙ্কাৰ বা কোনো প্ৰকাৰ পাত্ৰ গঢ়িবলৈ সিহঁতে যি ধাতুকে অগ্নিৰ তাপত গলায় তাৰ পৰাও সেই ধৰণৰ ফেন-ফোটকাৰ ওলায়।^{২২} এইদৰে আল্লাই

১৮। পুৱা আৰু গধূলি ছাঁ মাটিত দীঘল হৈ পৰে আল্লাক সাটোজে প্ৰতিপাত কৰাৰ দৰে, চিহ্ন দা কৰে)।

১৯। বিশ্বাস হৈছে আত্মাৰ দৃষ্টি—'Faith is the eye of the Soul'. যাব বিশ্বাস নাই সি অন্ধ ; সি নিদৰ্শন দেখিও নেদেখে, সত্য উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰে।

২০। চোৱাঁ, ৩ : ৫০। হজ্জ্বত উচাই (থা) যে আল্লাৰ দৰে চৰাই সৃষ্টি কৰা নাছিল এই আয়ত্তৰ পৰা বুজিব পাৰি।

২১। বৰষুণৰ জ্বলন্ত তেজা পানী হৈছে আল্লাৰ প্ৰত্যাদেশ ; তাৰ বাৰা পৃথিৱীত সত্য প্ৰতিষ্ঠিত হয়। ফেন অস্থায়ী বস্তু, তাক পানীৰ সোতে উটাই নিয়ে। অসত্য ফেনৰ নিচিনা অস্থায়ী ; সত্য চিহ্নকলীয়া।

২২। দ্বিতীয় উপবাত কৈছে, ধাতুৰ মলিৰ কোনো মূল্য নাই ; ইয়াক বান্ধহে পেলাই দিয়ে। সত্য বৈ বাৰ : অসত্য উৰি যায়।

ব্যক্ত কৰে সত্য আৰু অসত্যৰ উপমা। গতিকে সেই ফেন-ফোটকাৰ কামত নলগা মলিৰ দৰে পেলনি যায় ; কিন্তু যি মানৱৰ হিত সাধন কৰে সি মাটিতে বৈ যায় ; আল্লাই উপমাসমূহৰ অৱতারণা কৰে এচ দৰেই।

১৯। যিসকলে নিজ প্ৰভুৰ আদেশ পালন কৰে সেইসকলৰ নিমিত্তে আছে (চিৰকালৰ) মঙ্গল ; কিন্তু যিবিলাকে তেওঁৰ আদেশৰ বিৰুদ্ধে চলে, যদি সিহঁত পৃথিবীৰ সকলো বস্তুৰ, আৰু তাৰ লগতে তান সমান আৰু বস্তুৰ গৰাকী হয়, সিহঁতে (শাস্তিৰ পৰা বক্ষা পাবৰ নিমিত্তে) গোটেইখনি মোচন-মূল্য স্বৰূপ দিবলৈ ইচ্ছা কৰিব, (কিন্তু তাকে গ্ৰহণ কৰা নহব) ; সিহঁতৰ পৰা লেখ লোৱা হ'ব তাঁনৈক , আৰু সিহঁতৰ আশ্ৰয়-স্থল হ'ব নবক ; আৰু নবক জিৰণিৰ কি নিকৃষ্ট ঠাই !

ককু ৩

ধৰ্ম্মপৰামৰ্শসকলৰ অনুষ্ঠান সত্য জানিবলৈ ; তেওঁলোকৰ স্তম্ভ নথোৱা ; তেওঁ-

লোকৰ আৰু তেওঁলোকৰ আত্মীয়স্বজনৰ স্বৰ্গত স্থান উপভোগ।

অভাৱকাৰীবিলাকৰ পৰিণাম ; পৰলোকৰ ভীৰন শ্ৰেষ্ঠ

আৰু অনন্ত ; ইহলোকৰ সৰণ বস্ত্ৰকীয়া।

২০। (তে বচন,) কি! গোমাৰ প্ৰতি গোমাৰ প্ৰভুৰ পৰা যি অৱতীৰ্ণ হৈছে তাক যিজনে সত্য বুলি জানিছে তেওঁ সেউজনৰ নিচিনা হ'ব পাৰে নে যি অন্ধ ?^{১৩} উপদেশ গ্ৰহণ কৰে কেৱল বোধশক্তি থকাসকলে,—

২১। যিসকলে আল্লাৰ সেৱা কৰা অঙ্গীকাৰ পূৰ্ণ কৰে,^{১৪} আৰু কেতিয়াও চুক্তি ভঙ্গ নকৰে,

২২। যিসকলে যেনে সম্বন্ধ স্থাপন কৰিবলৈ আল্লাই আদেশ দিছে

২৩। বুদ্ধি বা মনোবৃত্তিক ঐশ্বৰিক প্ৰত্যাদেশ দ্বাৰা সন্তোষ নকৰিলে যন আৰু আত্মা আত্মাৰূপ থাকে ; তাত সত্য প্ৰবেশ কৰিব নোৱাৰে।

২৪। অৰ্থাৎ স্বৰ্গীয় অস্তৰ বিধানসমূহ পালন কৰি আল্লাৰ সৈতে সৰ্ব্বদা আঁঠু বাধে।

তেনে সম্বন্ধ স্থাপন কৰে,^{২৫} আৰু নিজ প্ৰভুৰ ভয় বাথে, আৰু যিসকল (শেহ দিনৰ) কঠোৰ লেখ সম্বন্ধে আতঙ্কিত^{২৬} থাকে,

২৩। আৰু যিসকলে নিজ প্ৰভুৰ সন্তুষ্টিৰ অৰ্থে ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰে^{২৭} আৰু নমাজৰ অগ্ৰষ্ঠান কৰে, আৰু তেওঁলোকক আমি যি সম্পদ দান কৰিছোঁ তাৰ পৰা ব্যয় কৰে, গোপনে আৰু প্ৰকাশে, আৰু মজল দ্বাৰা অমজলৰ প্ৰতিবিধান কৰে; সেইসকলৰ নিমিত্তে আছে পৰলোকৰ উত্তম বাসস্থান,

২৪। চিৰকলীয়া কাননসমূহ,^{২৮} যাৰ ভিতৰত সেইসকলে প্ৰবেশ কৰিব; আৰু তেওঁলোকৰ পিতৃবিলাকৰ আৰু তেওঁলোকৰ পত্নীবিলাকৰ আৰু তেওঁলোকৰ সন্তান-সন্ততিৰ মাজৰ যিবিলাক ধৰ্ম্মপৰায়ণ সেইসকলেও (প্ৰবেশ কৰিব),^{২৯} আৰু ফিৰিশ্বতাৰিলাকেও প্ৰবেশ কৰি তেওঁলোকৰ সন্মুখত উপস্থিত হব প্ৰত্যেক ছুৱাৰেদি।

২৫। (আৰু কব) তোমালোকৰ প্ৰতি শাস্তি বৰ্ষণ হওক!^{৩০} কিয়নো তোমালোকে ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰিছিলো; গতিকে (তোমালোকলৈ স্থাপিত হ'ল) পৰলোকৰ কেনে উৎকৃষ্ট বাসস্থান!

২৬। আৰু চুক্তি স্থাপন হৈ যোৱাৰ পাছত যিবিলাকে আল্লাৰ সৈতে কৰা অঙ্গীকাৰ ভঙ্গ কৰে আৰু যি সম্বন্ধ স্থাপন কৰিবলৈ আল্লাই আদেশ দিছে

২৫। সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ সৈতে সদয় ব্যৱহাৰ আৰু সহযোগিতা কৰা, আৰু মিলা-প্ৰীতিৰ সন্ধি দৃঢ় কৰা; এয়ে হৈছে আল্লাৰ আদেশ।

২৬। আতঙ্কৰ কাৰণ এই, জানোচা মহাবিচাৰৰ দিনা পাপৰ পৰিমাণ পূৰ্ণ্যতকৈ অধিক হয়, আৰু আল্লাই তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে বিচাৰ কৰে।

২৭। আল্লাৰ পথত যি ক্লেৰ-কষ্ট সহ কৰিব লগা হয় তাক প্ৰকৃত মনেৰে সহ কৰে, আৰু তেওঁলোকৰ বিশ্বাসৰ অলপো লৰ-চৰ নহয়।

২৮। চোৱাঁ, ২ : ৭২। আদন্ শব্দৰ মানে, চিৰকাল অৱস্থান কৰিবৰ ঠাই। স্বৰ্গৰ পুথি অনন্ত। স্বৰ্গীসকলে কয়, স্বৰ্গ-পুথি চানেকি শাস্তিময় আত্মা—চোৱাঁ, ৮২ : ২৭। আল্লাৰ পুথি পুথি মিলাই জীৱনস্থাপন কৰাকে 'ঐশ্বৰিক জীৱন' (Life Divine) বোলে।

২৯। কোৱানৰ মতে পৰলোকত আত্মীয়স্বজনৰ পৰম্পৰা মিলন হব। ধৰ্ম্মপৰায়ণ আত্মীয়সকল স্বৰ্গত একেলগে বাস কৰিব।

৩০। স্বৰ্গ-বাসীসকলক ফিৰিশ্বতাৰিলাকে চালাৰ দিয়াৰ কথা কোৱানৰ কেইবা ঠাইতো উল্লেখ হৈছে; যেনে ৩৬ : ৫৯; আৰু ৭২ : ২৪।

তাকে ছিটি পেলায়, আৰু পৃথিৱীত অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰে, সিহঁতৰ ওপৰত পৰিব (আল্লাহ) অভিলাপ,^{১৩} আৰু সিহঁতৰ নিমিত্তে থাকিব নিকট বাসস্থান।

২৭। যাবে ইচ্ছা তাৰে নিমিত্তে আল্লাই জীৱিকা প্ৰশস্ত কৰে, আৰু (প্ৰয়োজন মতে) সঙ্কীৰ্ণ কৰে; আৰু সিহঁত পাৰ্থিৱ জীৱন লৈ অমনস্ত; কিন্তু পৰকালৰ তুলনাত পাৰ্থিৱ জীৱন খন্তেকীয়া সমূল মাত্ৰ।

ককু ৪

আল্লাহ স্বৰ্গে দিয়ে মনৰ সুখ আৰু শান্তি; সত্যৰ জয় আৰু অসত্যত সত্যৰ প্ৰতিষ্ঠা; মজা-বিজয় সম্বন্ধে মতং তবিয়ৎবাণী।

২৮। আৰু যিবিলাক অবিশ্বাসী সেওঁবিলাকে কয়, তেওঁৰ প্ৰতি তেওঁৰ প্ৰভুৰ পৰা কোনো নিদৰ্শন কয় অৱতাৰণ হোৱা নাহ^{১৩} হুমি কোৱী। আল্লাই যাকে ইচ্ছা তাকে ভ্ৰান্তিত পৰিব দিয়ে;^{১৩} আৰু তেওঁ নিজৰ ফালে বাট দেখুৱায় সেইজনক যিজনে (তেওঁৰ ফালে) ঘূৰি যাবলৈ বিচাৰে।

২৯। তেওঁলোকেই বিশ্বাস কৰে; আৰু আল্লাহ (বেছিকৈ) স্বৰণ কৰাৰ ফলত তেওঁলোকৰ অন্তৰসমূহে শান্তি লাভ কৰে;^{১৪} মন কৰিবা, অন্তৰসমূহে শান্তি লাভ কৰে আল্লাক বেছিকৈ স্বৰণ কৰিলে।

৩১। আল্লাহ অভিলাপ মাহুৰে অভিলাপৰ অচৰণ নহয়। আব্বী লামত্ শব্দৰ আছিল অৰ্থ হৈছে আল্লাহ সন্নিধানৰ পৰা আঁতৰোৱা। চোৱী, ২ : ৮৯, আৰু ১৬০।

৩২। চোৱী, ওপৰৰ আ: ৮।

৩৩। চোৱী, ২ : ২৭ আৰু টী। সত্য গ্ৰহণ বা প্ৰত্যাখ্যান, কথাত ভাৰত স্বাধীন। যেৱে বিকৃত আচৰণ কৰে আৰু বিপথে যাবলৈ বিচাৰে আল্লাত তাত বাৰা নিদিয়ৈ। আৰু যেৱে আল্লাহ ফালে যাবলৈ বাট বিচাৰে তাক আল্লাই সেই বাটেদি লৈ যাব।—১৪ : ২৮; ২৯ : ৭০।

৩৪। হজৰতে (ব) আব্বাসকলক এই মতং নিকা দিছিল—সকলো সময়ত আল্লাক স্বৰণ কৰ। তেওঁলোকে এই নিকা নিজৰ ভাৱনত কাৰ্য্যকৰী কৰিছিল। যোব বুজৰ সময়তো নমাজ এৰা নাছিল। প্ৰকৃততে যিসকল বিশ্বাসী আৰু বুজিবলৈ সেই-সকলৰ গুণ বৰ্ণনাৰ প্ৰসঙ্গে কোৱানে উল্লেখ কৰিছে,—তেওঁলোকে ঠোঁটে আৰু বহোঁতে আৰু খোঁটে আল্লাক স্বৰণ কৰে।—৩ : ১৯। চুৰা যু'আত আছে—‘আৰু তোমা-

৩০। যিসকলে বিশ্বাস কৰে আৰু সজ কাম কৰে সেইসকলৰ নিমিত্তে আছে স্বৰ্গীয় সুখ আৰু উৎকৃষ্ট প্ৰত্যাবৰ্তন।

৩১। এইদৰে আমি তোমাক এনে এটা সম্প্ৰদায়লৈ প্ৰেৰণ কৰিছোঁ যাৰ পূৰ্বে বহুতো সম্প্ৰদায় অস্তিত্বিত হৈ গৈছে,—এই অৰ্থে, যাতে যি (কোৱান) আমি তোমাৰ প্ৰতি প্ৰত্যাশ কৰিছোঁ তাকে সিহঁতৰ আগত পাঠ কৰা। তদ্বাচ সিহঁতে কৰুণাময় বিধাতাৰ (অস্তিত্ব) অস্বীকাৰ কৰে। তুমি কোৱাঁ, তেওঁই মোৰ প্ৰভু ; তেওঁত ভিন্ন আৰু কেও উপাস্ত নাই ; তেওঁৰেই ওপৰত মই ভৰসা কৰিছোঁ ; আৰু তেওঁৰেই ফালে হব মোৰ প্ৰত্যাবৰ্তন।

৩২। আৰু যদি এই কোৱানৰ দ্বাৰা পৰ্বতসমূহক সঞ্চালন কৰা হয়, নাইবা তাৰ দ্বাৰা পৃথিবীক ছিন্ন কৰা হয়, নাইবা তাৰ গুণে মৃত মানুহক কথা পাতবলৈ সমৰ্থ বৰা হয়^{৩৫} (তথাপি তাত সিহঁতে কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰে)। নহয়, (প্ৰকৃত কথা এই) সকলো বিষয়ৰ নিয়ন্ত্ৰণ আল্লাৰ হাতত। কি ! বিশ্বাসীবিলাকে (এতিয়াও) জানিব পৰা নাই নে, আল্লাই ইচ্ছা কৰা হলে, সমগ্ৰ মানৱ জাতিক সুপথ প্ৰদৰ্শন কৰিলেহেতেন ?^{৩৬} আৰু অবিশ্বাসী-বিলাকে যি কু-কাৰ্য্য কৰিছে তাৰ বাবে সিহঁতৰ ওপৰত পৰিব বিপদৰ পাছত বিপদ, নাইবা সিহঁতৰ বাসস্থানৰ^{৩৭} ওচৰতেই বিপদ উপনীত হব।

লোকে বেছিকৈ আল্লাক স্বৰণ কৰা যাতে তোমালোক সকল-মনোবশ হব পাৰা'।—
৬২ : ১১।

৩৫। অবিশ্বাসীবিলাকে অলৌকিক ঘটনা নিদৰ্শন স্বৰূপ বিচাৰি কৰে। কিন্তু এনেবোৰ ঘটনা দেখিলেও সিহঁতে সত্য গ্ৰহণ নকৰে। কিন্তু বিশ্বাসীসকলে দেখিছে, ডাঙৰ ডাঙৰ ৰাজ্য, যেনে চীনিয়া, ইৰান, কম প্ৰভৃতি দৃঢ় বিশ্বাস দ্বাৰা জয় হল, এয়ে পৰ্ব্বতৰ সঞ্চালন আৰু পৃথিবীৰ ছিন্ন-বিছিন্ন হোৱা। আৰু সেইসকলে দেখা পাইছে ; যি জাতি মৃত আছিল, কোৱানৰ শিকা দ্বাৰা পুনৰ্জীৱিত হ'ল, আৰু সমগ্ৰ জগতত ধৰ্ম আৰু সত্যৰ সাক্ষী হৈ থিয় দিলে।

৩৬। পাপ আৰু পুণ্যৰ যুদ্ধ, জ্ঞান আৰু অজ্ঞানৰ সংগ্ৰাম চিৰকাল চলি থাকিব, আৰু মানৱ জাতিয়ে দেখা পাই থাকিব পুণ্য আৰু জ্ঞানৰ জয়, পাপ আৰু অজ্ঞানৰ পৰাজয়। এয়ে আল্লাৰ ইচ্ছা। এয়ে তেওঁৰ বিধান। আত্মা নহলে পোহুৰৰ মূল্য আমি বুজিব নোৱাৰোঁ।

৩৭। ইয়াত এটা ডাঙৰ ভবিষ্যৎবাণী কৰা হৈছে। ইচলামৰ শত্ৰু কোৰেইছৰ ওপৰত আল্লাৰ শাস্তি পৰিব ; পোনতে সকলো-বিপদ, পিছত হুদেইবিয়াৰ অকলত নাহিব হজ্জত (ব) আৰু হুদাভী সন্ন্যাসকল, আৰু তাতে সন্ধিৰূপ হব। কোৰেইছে সন্ধিৰ চৰ্ত্ত

কালক্ৰমে আল্লাৰ প্ৰতিষ্ঠাতি পূৰ্ণ হবৰ সময় পাবহি; ইয়াত একো সন্দেহ নাই, আল্লাই নিজ অঙ্গীকাৰ কদাপি ভঙ্গ নকৰে।

ককু ৫

সত্যৰ বিবোধীলাকৰ কু-অ-সন্ধি; তাৰ নিষ্ফলতা; ধাৰ্মিকসকলৰ
নিমিত্তে আছে অনন্ত স্বৰ্গ-সুখ; সকলো বিষয়ৰ মীমাংসা কোবানন্ত।

৩৩। স্বৰূপতে তোমাৰ পূৰ্ণ অঙ্গা বালসকলৰ সৈতেও উপহাস কৰা
হৈছিল। কিন্তু এই অবিখ্যাসীবিলাকক (পান৩৫) অৱসৰ দিছিলো, ৩৮ পিছত
(আত্ম-সংশোধন নকৰাৰ বাবে) সিহঁতক ধৰিলো; তেতিয়া (বিকল্প
আচাৰৰ) প্ৰতিকল কেনে (ভাষণ) আছিল।

৩৪। আক, প্ৰত্যেক আত্মাট যি অৰ্জ্জন কৰিছে তাক যিজন
নিৰাক্ষণ কৰি থাকে (এনেজনৰ সৃষ্ণ হব পাৰে নে যিজন তাকে কৰিবলৈ
অক্ষম ?) অথচ সিহঁতে অইনক আল্লাৰ সমান উপাস্ত পাতিছে। তুমি কোৱাঁ,
সেইবিলাকৰ তোমালোকে নাম^{৩২} লোৱাঁ চোন। কি! পৃথিবীৰ এনে বস্তু
সম্বন্ধে তোমালোকে তেওঁক জানিব দিয়া নে যি তেওঁৰ জ্ঞানৰ অতীত ? সেয়ে
যদি নহয়, ই (মুখৰ) এটা অঙ্গৰ নাক্য মাত্ৰ।^{৩০} নহয়, (প্ৰকৃততে)

ভজাৰ কাৰণে পাছত হব মজা-বিজয়। তাকে কৈছে 'বাস্তৱ্যৰ ওচৰত' লৰা বিপদ।
এই ভবিষ্যৎবাণী বাটবেলন্তো কৰা হৈছে; চোৱাঁ, যি, যি, ১৮ অধ্যায়।

৩৬। বৰেই সময় দিছিলোঁ। যান্তে সিহঁতে চিন্তা কৰে আৰু বেয়া বাট এৰি ভাল
বাট ধৰে।

৩৭। অংশীবিলাক কোন সেটবিলাকৰ নাম লোৱাঁ, আৰু সেইবিলাকৰ যদি গুণ
থাকে বৰ্ণনা কৰাঁ। তেতিয়া যি তোমালোকক দেৱতাৰ পাবিব সেইবিলাক গুণ-হীন।
আল্লাৰ গুণত সম্পূৰ্ণতা আছে; অংশীবিলাকৰ গুণ অসম্পূৰ্ণ।

৪০। স্বহাবাসকলে অৰ্হ কৰিছে, এনে কৰা বাৰ কোনো ফলা নাই। শুক্ৰীৰকাঙ্ক-
বিলাকে বানে কৰিছে, এনে কৰা বা টক্টি যি বৃত্তিসমন্ত নহয়, বাৰ কোনো প্ৰমাণ
নাই।

অবিখাসীবিলাকৰ চকুত শোভনীয় কৰা হৈছে সিহঁতৰ গুপ্ত অভিসন্ধি ; আৰু সিহঁতক সুপথৰ পৰা প্ৰতিৰোধ কৰা হৈছে ^{৪১}; আৰু যাক আল্লাই বিপথে যাবলৈ দিয়ে তাক সুপথ দেখুৱাবলৈ কেও নাই।

৩৫। পাৰ্থিৱ জীৱনত সিহঁতৰ নিমিত্তে আছে শাস্তি ; কিন্তু পৰলোকৰ শাস্তি নিশ্চয় তাতোকৈ অধিক কঠোৰ ; আৰু আল্লাৰ বিৰুদ্ধে সিহঁতক বন্ধা কৰোঁতা কেও নাই।

৩৬। ধাৰ্মিকসকলৰ নিমিত্তে প্ৰতিশ্ৰুত স্বৰ্গ এনে এখন উদ্যানৰ অনুকৰণ^{৪২} যাৰ তলেদি জুৰবিলাক বৈ গৈছে, যাৰ ফল আৰু যাৰ ছাঁ^{৪৩} চিৰ-কলীয়া ; এয়ে সেইসকলৰ প্ৰতিদান যিসকলে আল্লাৰ ভয় ৰাখে ; কিন্তু অবিখাসীবিলাকৰ প্ৰতিফল হৈছে নৰকৰ অগ্নি।

৩৭। আৰু যিবিলাকক আমি ধৰ্ম্মগ্ৰন্থ দান কৰিছোঁ সেইবিলাকে তোমাৰ প্ৰতি যি অৱতাৰ্ণ হৈছে তাত (সাধাৰণতে) আনন্দ প্ৰকাশ কৰে ;^{৪৪} কিন্তু বিভিন্ন দলৰ কিছুমানে তাৰ কিছু ভাগ অস্বীকাৰ কৰে।^{৪৫} তুমি কোৱাঁ, মোৰ প্ৰতি ইয়াকে মাথোন আদেশ কৰা হৈছে যে মই (কেৱল) আল্লাৰেই আৰাধনা কৰোঁ আৰু অইনক তেওঁৰ সমানে উপাস্ত নাপাওঁ ; তেওঁৰেই ফালে মই (সকলোকে) আহ্বান কৰোঁ, আৰু তেওঁৰেই পিনে মোৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন।

৪১। মক্কাৰ কোৰেইশ্বীলাকে হজ্জতৰ (খ) বিৰুদ্ধে চক্ৰান্ত কৰিছিল, আৰু নানা সূক্ষ্ম উপায় চিন্তা কৰি উলিয়াইছিল, যাতে হজ্জতৰ নতুন ধৰ্ম্ম (ইচ্লাম) প্ৰচাৰ আৰু বিস্তাৰ নহয়। এনে চেষ্টা কৰাৰ ফল কি হ'ল? সুপথ সিহঁতে দেখা নাপালে, আৰু বিপথে বহুদূৰ অগ্ৰগামী হ'ল।

৪২। চোৱাঁ, ৪৭ : ১৬। ই স্বৰ্গৰ উপমা মাত্ৰ। আৰবী শব্দ 'মহল'ৰ অৰ্থ দুটানু, উপমা। স্বৰ্গৰ সূৰ্য পৃথিৱীত অল্পভব কৰিব নোৱাৰি ; আৰু স্বৰ্গৰ সূৰ্য বুজাবলৈ পৃথিৱীৰ সূৰ্যৰ তুলনাও দিব নোৱাৰি। স্বৰ্গৰ যি বৰ্ণনা আমি কোৱানত পাওঁ তাৰ অধিকাংশকে উপমা বুলি ধৰি লব লাগিব।

৪৩। পৃথিৱীত কৰা সজ কাম আৰু তাৰ উপকাৰৰ স্বৰ্গীয় প্ৰতিৰূপকে ফল আৰু ছাঁ বোলা হৈছে।

৪৪। ইহুদী আৰু খৃষ্টিয়ানবিলাকৰ বুদ্ধিমত্তা কিছুমানে ভোবা আৰু ইন্বীলৰ বহু ভবিষ্যৎবাণী (বিশেষকৈ হজ্জত মহম্মদৰ (খ) আগমন সঘন্ধে) কোৱানত পূৰ্ণ হৈছে বুলি বিশ্বাস কৰে। ইয়াত ভেনে পৃথিৱোদ্ধা লোকসকলক বুজাইছে।

৪৫। চোৱাঁ, ২ : ৮৭।

৩৮। আৰু এইদৰেই সকল প্ৰিয়ৱৰ্ত্তী মায়াংসা স্বৰূপ এই কোৰান আব্বী ভাষাত আমি অৱতাৰণ কৰিছোঁ; আৰু তোমাৰ প্ৰতি জ্ঞান অজ্ঞাৰ পিছতো যদি তুমি সিহঁতৰ বথো বাঞ্ছাসমূহৰ অনুসৰণ কৰা, তেন্তে আল্লাহ বিৰুদ্ধে তোমাৰ নিমিত্তে নাথাকিব কোনো সহায় কৰোঁতা আৰু কোনো বন্ধা কৰোঁতা।

ককু ৬

বিভিন্ন আতিৰ টোখান আৰু প... আল্লাহ হা...ত; ইচ্ছামৰ অন্তত প্ৰচাৰ
আৰু বিস্তাৰ কোৱা আল্লাহ নিকপিত বিধান; স্বৰ্গপ্ৰচাৰ বচুল
কাম আৰু বিৰোধাত শাস্তি দিয়া আল্লাহ কাম; চক্ৰবৰ্ত্ত
(স্ব) সহকাৰ সাফী অংশ আৰু বিভিন্ন স্বৰ্গগ্ৰন্থসমূহ।

৩৯। আৰু স্বৰূপতে তোমাৰ পূৰ্বেও বচুলসকলক আমি প্ৰেৰণ কৰি-
ছিলোঁ; আৰু তেওঁলোকক (বিয়া কৰাবলৈ) দিছিলোঁ পত্নীবিলাক,^{৩৭} আৰু
(দিছিলোঁ) সন্তান-সন্ততি; আৰু আল্লাহ আদেশ বিনে নিদৰ্শন উপনীত কৰে
এনে ক্ষমতা কোনো বচুলৰে নাছিল;^{৩৮} প্ৰকৃততে একোটা মূগৰ নিমিত্তে
আছে (আল্লাই) নিকপিত কৰা বিধান।

৪০। যি ইচ্ছা তাকে আল্লাহ লোপ হবলৈ দিয়ে, আৰু যি উচ্ছা তাকে
প্ৰতিষ্ঠিত কৰে;^{৩৯} আৰু এই গ্ৰন্থৰ ৬৭ পক্ষি তৈছে আল্লাহ সন্নিধানৰ পৰা।

৪১। আৰু সিহঁতৰ প্ৰতি যি অজ্ঞীকণ আমি কৰিছিলোঁ তাৰ কিছু
ভাগ (তোমাৰ জীৱনতে পূৰ্ণ কৰি) তোমাক দেখিবলৈ দিওঁ, নাটোবা (গৰ

৪৬। স্বৰ্গবুলক আৱশ্যকীয় বিবৰণাবৰ্ষ মায়াংসা।

৪৭। বচুলসকলে বিয়া কৰাচছিল আৰু তেওঁলোকৰ লগা-ছোৱালীও হৈছিল।
ইচ্ছামৰ শিকা এই, আল্লাহ পাবলৈ পৰিহাল আৰু সমাজৰ বন্ধন ছিটি ৰাবি-
বনিলৈ বাবৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই।

৪৮। প্ৰয়োজন নহৈ নিদৰ্শন আল্লাহ নিজে দেখুৱায়; আৰু বচি কেতিয়াবা এৰী
আৰু বচুলে দেখুৱায় আল্লাহ বিবেচ অহুহাতি লৈ তে দেখুৱায়।

৪৯। (১) অসত্য বিলুপ্ত হয় আৰু সত্য প্ৰতিষ্ঠিত হয় আল্লাহ ইচ্ছা বহে,
(২) এটা জাতি অথবা ৰাজ্য ধ্বংস হয় আৰু আন এটা জাতি অথবা ৰাজ্য
প্ৰতিষ্ঠিত হয় আল্লাহ ইচ্ছাবে।

পূৰ্বেই) তোমাৰ জীৱন অন্ত কৰোঁ।^{৫০} গতিকে তোমাৰ ওপৰত আছে মাথোন সত্য প্ৰচাৰ কৰাৰ ভাৰ, আৰু লেখ লোৱাৰ ভাৰ থাকিল আমাৰ ওপৰত।^১

৪২। সিহঁতে নেদেখে নে, আমি দেশখন তাৰ প্ৰান্তবসমূহৰ পৰা (ক্ৰমান্বয়ে) হ্ৰাস কৰি আনিছোঁ। আৰু (সকলো বিষয়ৰ) বিচাৰ আল্লাই কৰে; আৰু তেওঁৰ বিচাৰ ওলটাবলৈ কাৰো সাধ্য নাই; আৰু তেওঁ লেখ লোৱাত খবতকীয়া।^{৫২}

৪৩। আৰু স্বৰূপতে সিহঁতৰ পূৰ্ববৰ্তীবিলাকেও (সত্যৰ বিৰুদ্ধে) গোপনে অভিসন্ধি কৰিছিল; কিন্তু সকলো অভিসন্ধিৰ ওপৰত আছে আল্লাৰ ক্ষমতা। প্ৰত্যেক আত্মাই যি অৰ্জন কৰে তাক তেওঁ জানে; আৰু অবিস্থাসী-বিলাকে আগলৈ জানিব পাৰিব পৰলোকৰ উত্তম বাসস্থানৰ গৰাকী কোন।

৪৪। আৰু যিবিলাক অবিস্থাসী সেইবিলাকে (তোমাক) এই বুলি কয়, তুমি (আল্লাৰ) প্ৰেৰিত বচুল নোহোৱা; তুমি কোৱাঁ, মোৰ আৰু তোমা-লোকৰ মাজত আল্লাৰ, আৰু যিজনৰ ধৰ্ম্মগ্ৰন্থৰ জ্ঞান আছে তেনেজনৰ সাক্ষী যথেষ্ট।^{৫৩}

৫০। কোনো বিপৰ্যায়ৰ নিদৰ্শনৰূপে যি ভবিষ্যৎবাণী কৰা হয় তাকে বচুলে (অ) নিজৰ জীৱনতে পূৰ্ণ হোৱা দেখা পায়। আৰু যদি আল্লাৰ এয়ে ইচ্ছা হয়, তেওঁৰ অন্তৰ্জ্ঞানৰ পাছত খলীফাসকলৰ সময়ত সেই ভবিষ্যৎবাণী পূৰ্ণ হয়।

৫১। নবীৰ কাম হৈছে অবিৰাম ধৰ্ম্ম প্ৰচাৰ কৰি গৈ থকা আৰু মানৱক সত্যৰ পিনে আনিবলৈ যাৰপৰনাই চেষ্টা কৰা। বিৰোধীবিলাকক শাস্তি দিয়া বা নিদিয়া, বা একো অলপ দিনলৈ স্থগিত ৰখা, হৈছে আল্লাৰ কাম।

৫২। সিহঁতৰ অধীনত দেশৰ যিবিলাক অংশ আছিল সেইবিলাক ক্ৰমান্বয়ে মুচলমানসকলৰ হাতলৈ আহিল। আল্লাৰ বিচাৰ এই, যি ৰাজত্বৰ উপযোগী তাকে ৰাজত্ব দান কৰা। আৰু প্ৰকৃততে ৰাজত্ব একোকে নহয়; সত্য আৰু ধৰ্ম্মৰ জয় হোৱাটো হে আহুল কথা।

৫৩। আল্লাৰ সাক্ষী এই, তেওঁ নিজৰ প্ৰেৰিত নবী আৰ্ক্ষী বচুলসকলক বিশেষ সাহায্য কৰি আহিছে। পৃথিব জ্ঞানথকাসকলৰ সাক্ষী হৈছে, তেওঁলোকৰ ধৰ্ম্মপুথিত হজ্জত মহম্মদৰ (অ) আগমন সন্দৰ্ভে যিবোৰ ভবিষ্যৎবাণী উল্লিখিত আছে সেইবোৰ যে পূৰ্ণ হল তাকে উপলব্ধি কৰি প্ৰকাশ কৰা।

চুৰা ১৪

ইব্রাহিম

মক্কাত অৱতীৰ্ণ

৭ ককু, ৫৩ আয়ঃ

চিহ্নৰূপ আগব দ্ৰুই বছৰৰ মাজতে এই চুৰা মক্কাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল। ৪৭ আয়তত কোৰেছৰ পৰা অভিসন্ধিৰ বশত প্ৰেৰণ হৈছে। এনেদৰে ঘটনাৰ পৰা এই চুৰাৰ অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ সঠিক সময় নিৰ্ণয় কৰিব পাৰি।

আল্লাৰ বচুলসকলৰ আগমনৰ উদ্দেশ্য কি? মানৱ জাতিক আকৃষ্যৰ পৰা পোহৰলৈ নিয়া, অসত্য আৰু অধৰ্মৰ বাটৰ পৰা সত্য আৰু ধৰ্মৰ ফালে মাৰ্গতক আকৃষ্ট কৰা। সাধাৰণতে মানুহে বচুলক নিজৰে নিচিনা এজন মানুহ বুলি গণ্য কৰে, আৰু তেওঁ যে আল্লাৰ বাৰ্তাবাহক তাকে স্বীকাৰ নকৰে। কিন্তু ই ভাঙব তুল। আল্লাই বচুলক নিজৰ প্ৰত্যাৱেশ দি মাৰ্গতক ধৰ্ম শিক্ষা দিবলৈ প্ৰেৰণ কৰে। সেই কাৰণে বচুলৰ কাম যিবিলাকে প্ৰতিৰোধ কৰে সেৱিলাক আল্লাৰ ক্ৰোধ-ভাঙন হয়। সেই দোষ ধৰ্মৰ বিৰুদ্ধে সিহঁতৰ প্ৰচেষ্টা সফল হ'ব নোৱাৰে। আল্লাই সিহঁতক অকৃতপ কৰিবলৈ সময় আৰু সুযোগ দিয়ে। তেতিয়াও যদি সিহঁতে নিজৰ বিৰুদ্ধ আচৰণ নেৰে, সিহঁতে আল্লাৰ শাস্তি ভোগ কৰিব, এটী জীৱন্ত আৰু পৰকালৰ ভাৱনতো।

সত্য আৰু বিশ্বাস যে চিহ্নগ্ৰাহী আৰু অসত্য আৰু অশ্বাস তত্ত্বকাল ভাবে এটি জ্ঞানৰ উপমা, বাবা প্ৰকাশ কৰা হৈছে।

দ্বিতীয় চুৰাত হজ্জত ইব্রাহিম (আ) আৰু তেওঁৰ পুতেক হজ্জত ইছাইলৰ (আ) প্ৰাৰ্থনা আৰু কা'বা নিৰ্মাণৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈ গৈছে। এই চুৰাৰ শেষ ভাগতো হজ্জত ইব্রাহিমৰ এটি কদৰ্শগ্ৰাহী প্ৰাৰ্থনা দিয়া হৈছে। হজ্জত ইব্রাহিমৰ (আ) পত্নী হায়েবা আৰু পুতেক ইছাইলৰ মজা উপভোগত বসতি কৰাৰ একমাত্ৰ উদ্দেশ্য আছিল এক অধিতীয় আল্লাত বিশ্বাস স্থাপন কৰা, মজাক কেন্দ্ৰ কৰি পৃথিৱীত ভৌতীয় প্ৰতিষ্ঠিত কৰা।

আবদত ভৌতীয় প্ৰতিষ্ঠিত হল ইছাইলৰ বংশৰ হজ্জত ইছাইলৰ (আ) বাবা। প্ৰকৃততে ইচলাৰ সেই ভৌতীয়ৰে পূৰ্ণ বিকাশ।

ককু ১

বচুলসকলৰ আবিৰ্ভাৱৰ মুখ্য উদ্দেশ্য ; নবীয়ে মাতৃভাৰাত ধৰ্ম্ম-প্ৰচাৰ কৰে,
যাতে মাহুছে ধৰ্ম্মৰ কথা বুজিব পাৰে ; মুচাক ফিৰোণৰ বিৰুদ্ধে
আল্লাৰ বিশেষ সাহায্য ; ধৰ্ম্মপালন এটা ডাঙৰ পৰীক্ষা ।

১। পৰম কৰুণাময় পৰম দানশীল আল্লাৰ নামত ।

২। আলিফ্লাম বা ;^১ এইখনেই ধৰ্ম্মগ্ৰন্থ যি তোমাৰ প্ৰতি আমি
অৱতীৰ্ণ কৰিছোঁ, যাতে তুমি মানৱ জাতিক যোৰ অন্ধকাৰৰ^২ পৰা আলোকৰ
ফালে উলিয়াই নিয়া, সেই শক্তিশালী, প্ৰশংসনীয় (আল্লাৰ) বাটলৈ ;—

৩। যিজন আল্লা আকাশমণ্ডলীত থকা আৰু পৃথিবীত থকা সকলোৰেই
গৰাকী । আৰু কঠোৰ শাস্তিৰ কাৰণে সেই অবিস্থানীয়বিলাকৰ প্ৰতি শিক !—

৪। যিবিলাকে পৰলোকতকৈ পাৰ্থিৱ জীৱন বেছি ভাল পায়, আৰু
(মানুহক) প্ৰতিবোধ কৰে আল্লাৰ পথৰ পৰা, আৰু সেই পথকে একা-বেকা
কৰিব বিচাৰে ;^৩ সেইবিলাকেই পৰি আছে দূৰৰ ভ্ৰান্তিত ।

৫। আৰু আমি এনে বচুলক হে প্ৰেৰণ কৰিছোঁ যি নিজ জাতিৰ ভাষা
জানে, তেওঁ যেন সিহঁতক (আল্লাৰ বাণী) স্পষ্টকৈ বুজাব পাৰে ;^৪ তাৰ পাছত
আল্লাই যাকে ইচ্ছা তাকে ভ্ৰান্তিত পৰিবলৈ দিয়ে, আৰু যাকে ইচ্ছা তাকে
সুপথে লৈ যায় ; আৰু তেওঁই ক্ষমতাশীল, শ্ৰেষ্ঠ জ্ঞানী ।^৫

১। চোৱাঁ, ১০ : ২ ; ১১ : ২ ।

২। অন্ধ-বিশ্বাস বা অবিস্থানৰ পৰা পূৰ্ণ সঠিক বিশ্বাসৰ ফালে ; অজ্ঞানতাৰ পৰা
জ্ঞানৰ ফালে, ক্ৰিয়া-পদ্ধতিৰ পৰা ধৰ্ম্মৰ সাধৰ ফালে ।

৩। পাৰ্থিৱ জীৱনৰ সুখ ভোগ কৰাই সিহঁতৰ মুখ্য উদ্দেশ্য । গতিকে সিহঁতে
মানুহক ধৰ্ম্মৰ পথৰ পৰা আঁতৰাই নিবলৈ, আৰু ধৰ্ম্মৰ বিকৃত অৰ্থ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে ।

৪। কোৰান আৰ্ৱী ভাষাত আহিল, আৰু সেয়ে আহিল হজ্জত মহম্মদৰ (স)
মাতৃ-ভাষা । গতিকে ইয়াৰ দ্বাৰা আৰৱ-দেশীকৰ মাজত ইচ্লামৰ প্ৰচাৰ প্ৰথমে হল । তাৰ
পাছতহে ইচ্লাম আৰবৰ পৰা উপচি পৰিল, আৰু নানা ভাষাৰ সহায় লৈ নানা দেশত
বিস্তৃত হল ।

৫। এই আৱতৰ পৰা দুটা কথা ওলাই পৰে । (১) ধৰ্ম্ম-প্ৰচাৰ পোনতে মাতৃ-
ভাষাত কৰা উচিত ; (২) কোৰান পাঠ কৰোঁতে প্ৰত্যেক আৱতৰ অৰ্থ বুজা হৃদয়জনক
কৰিব লাগে ; আৰু নবাজত বিদো'আ-নকদ আমি আৰ্ৱী ভাষাত পঢ়োঁ তাৰো অৰ্থ

৬। আৰু স্বৰূপতে আমি মুচাক প্ৰেৰণ কৰিছিলোঁ নিজ নিদৰ্শনসমূহৰে সৈতে ; (আৰু এই আদেশ দিছিলোঁ,) তুমি নিজ জাতিক উলিয়াই নিয়া যোৱা অন্ধকাৰৰ পৰা আলোকৰ ফালে, আৰু আল্লাই যিটোৱা অতীতৰ ঘটনাসমূহ^৩ নিৰ্দেশ কৰি সিহঁতক সতৰ্ক কৰি দিয়া। ধৈৰ্য্যশীল আৰু কৃতজ্ঞ ব্যক্তিৰ নিমিত্তে ইয়াত নিশ্চয় আছে বহু নিদৰ্শন।

৭। আৰু (ভাবি চোৱাঁ) যেতিয়া মুচাই নিজ জাতিক কলে, তোমালোকক ফিবোনৰ লোকবিলাকৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰি আল্লাই যি অনুগ্ৰহ তোমালোকৰ প্ৰতি কৰিছিল তাকে স্মৰণ কৰাঁ ; সেউবিলাক তোমালোকক দাকৰণ যন্ত্ৰণা^৪ দিছিল, আৰু তোমালোকৰ কণ্ঠাবিলাকক জীয়াই বাখি পুত্ৰবিলাকক বধ কৰিছিল ; আৰু তাতেই তোমালোকৰ নিমিত্তে আছিল তোমালোকৰ প্ৰভুৰ ফালৰ পৰা এটা ডাঙৰ পৰীক্ষা।^৫

ককু ২

আল্লাৰ অনুগ্ৰহ বৃদ্ধি হয় কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰিলে ; যচলসকলক অগ্ৰাহ কৰা অহংকাৰীবিলাকৰ কাৰ্য্য ; আল্লাৰ আদেশ মতে নবীয়ে নিদৰ্শন দেখুৱায়, কাৰ্য্য ইচ্ছাৰে নহয়।

৮। আৰু (মনত পেলোৱাঁ) যেতিয়া তোমালোকৰ প্ৰভুৱে জাননি দিছিল^৬ এই বুলি, যদি তোমালোক কৃতজ্ঞ হৈ থাকাতেন্তে তোমালোকৰ প্ৰতি নিজ (অনুগ্ৰহ) মই নিশ্চয় বৃদ্ধি কৰিম ;^৭ কিন্তু যদিহে অকৃতজ্ঞ হোৱাতেন্তে (জানিবা) মোৰ শাস্তিও নিশ্চয় কঠোৰ।

বুজিব লাগে। দুখৰ বিষয় বহু শিকিত লোকেও অৰ্থ বুজিবলৈ চেষ্টা নকৰে। এইটো বৰ কঠিন কামো নহয়।

৬। আছিল অৰ্থ 'আল্লাৰ কাল বা যুগ'। যুগে যুগে বিভিন্ন জাতিৰ সৈতে আল্লাৰ কি ব্যৱহাৰ হৈছিল তাকে চিন্তা কৰি শিক্ষা লবলৈ নবীয়ে উপদেশ দিছে।

৭। অপৰিমিত্ত কৰ, বেগাব শ্ৰম, দাসত্ব প্ৰভৃতি।

৮। কষ্ট সহ কৰি, বৈধাৰ্য্য, সত্যত অটল হৈ থকা প্ৰকৃত বিশ্বাসৰ চিন। কিন্তু এইটো ডাঙৰ পৰীক্ষা। এই পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হলে আল্লাৰ বিশেষ অনুগ্ৰহ লাভ কৰিব পাৰি। ইয়াহীয়ে এই উপায়ে বাজৰ লাভ কৰিছিল। যুচলমানবিলাকেও কষ্টত পৰি, বৈধাৰ্য্য বৰি, বহু দেশৰ আধিপত্য লাভ কৰিছিল।

৯। আল্লাৰ এই বিধি বাহুহৰ বাজৰত ঘোষণা কৰা হ'ল।

৯। আৰু যুচাই কৈছিল, যদি তোমালোকে আৰু পৃথিৱীত থকা সকলোৱে (আল্লাৰ) কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ নকৰা (তাত তেওঁৰ একো ক্ষতি নহয়), কিয়নো আল্লা নিশ্চয় অভাৱহীন, প্ৰশংসনীয়।

১০। তোমালোকৰ পূৰ্বে অহা মুহ আৰু 'আদ আৰু ছয়দ জাতিৰ, আৰু সিহঁতৰ পৰবৰ্ত্তীবিলাকৰ বিবৰণ তোমালোকলৈ অহা নাই নে? সেইবিলাকৰ বিষয়ে আল্লাত ভিন্ন আন কাৰো (পূৰ্ণ) জ্ঞান নাই।^{১১} এই জাতিবিলাকৰ ওচৰলৈ বচলসকল আহিছিল প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণসমূহ লৈ; কিন্তু সিহঁতে নিজৰ হাতবোৰ নিজৰ মুখবোৰত সোমাই^{১২} বৈ থাকিল; আৰু সিহঁতে ইয়াকে কৈছিল, যি কথাৰ কাৰণে তোমালোকক প্ৰেৰণ কৰা হৈছে তাত আমি নিশ্চয় বিশ্বাস নকৰোঁ, আৰু আমাক তোমালোকে যি কথাৰ পিনে আহ্বান কৰিছা সেই বিষয়েও নিশ্চয় আমাৰ ঘোৰ^{১৩} সন্দেহ।

১১। সিহঁতৰ বচলসকলে কৈছিল, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱীৰ সৃজন কৰোঁতা আল্লাৰ সম্বন্ধে কোনো সন্দেহ হ'ব পাৰে নে? তেওঁ তোমালোকক এই অৰ্থে আহ্বান কৰিছে, তেওঁ যেন তোমালোকৰ সকলো পাপ মাৰ্জ্জনা কৰে, আৰু নিকপিত সময় পৰ্য্যন্ত তোমালোকক অৱসৰ^{১৪} দিয়ে। সিহঁতে উত্তৰ

১০। বিজ্ঞা-বুদ্ধি, ধন-সম্পত্তি, সম্ভান-সম্ভতি, জ্ঞান-শক্তি, ক্ষমতা আৰু প্ৰভাৱ এই-বিলাক আল্লাৰ অমুগ্ৰহ। এইবিলাক মানৱৰ মজলষ কাৰণে ব্যৱহাৰ কৰিলে আল্লাই এনে দান আমাক আৰু অধিক পৰিমাণে দিয়ে। আল্লাৰ কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰাৰ অৰ্থ এই দানবিলাকৰ উচিত ব্যৱহাৰ কৰা।

১১। কোৱানত সকলো নবীৰ উল্লেখ নাই। চুটাস্তৰূপে কিছুমান নবীৰ কাহিনী বৰ্ণনা কৰা হৈছে। বহু ঠাইত বহু নবীৰ আবিৰ্ভাৱ হৈছে, কিন্তু তাৰ জ্ঞান আল্লাৰ কাষত।

১২। ব্যাখ্যাকাৰবিলাকে তিনিটা অৰ্থ লিখিছে—(১) নিজৰ মুখ বন্ধ কৰি বিৰক্তিত তাৰ প্ৰকাশ কৰিছিল; (২) বচলৰ মুখ বন্ধ কৰিছিল, উপদেশ হুতুনিবৰ অৰ্থে; (৩) ধং দেখুওৱাই বচলৰ সংবাদ অগ্ৰাহ কৰিছিল।

১৩। 'মুৰীৰ' বইব্ শব্দৰ পৰা ওলাইছে। 'মু' আৰু 'বইব' দুয়ো শব্দ প্ৰয়োগ হোৱাৰ কাৰণে আমি 'ঘোৰ সন্দেহ' অৰ্থ লৈছোঁ (superlative sense)। আহলভে মু' আৰু বইবৰ মাজত প্ৰভেদ আছে। গতা নে মিছা নিৰ্ণয় কৰিবৰ নোৱাৰা অৱস্থা হৈছে 'মু'; কিন্তু 'বইব' এনে সন্দেহক বোলে যি আৰ্য্যৰ আধ্যাত্মিক সংহাৰ সাধন কৰে। কোৱানৰ আৰম্ভতে আছে, 'লা বইব কিহু,' অৰ্থাৎ এই কোৱানৰ সত্যতাত কোনো সন্দেহ হ'ব নোৱাৰে। এনে সন্দেহ থাকিলে আমাৰ আধ্যাত্মিক মুক্তা বচিব।

১৪। ভাবি-চিন্তি সত্য গ্ৰহণ কৰিবলৈ; আত্ম-সংকোচ কৰিবলৈ।

দিছিল, তোমালোক আমাৰ নিচিনা মানুহ মাত্ৰ ; তোমালোকে ইয়াকে ইচ্ছা কৰিছা, যিবিলাকৰ পূজা আমাৰ পিতৃপুৰুষবিলাকে কৰিছিল সেইবিলাকৰ পৰা আমাক প্ৰতিবোধ কৰা। সেয়ে যদি হয়, তোমালোকে আমাৰ আগত প্ৰকাশ্য প্ৰমাণ উপস্থিত কৰাঁ।

১২। সিহঁতৰ বচুলসকলে সিহঁতক উত্তৰ দিলে, হয়, তোমালোকৰ নিচিনা মানুহ নহৈ আক আমি কি হয় ? কিন্তু আল্লাই নিজ ভৃত্যবিলাকৰ মাজৰ যাবো প্ৰতি ইচ্ছা তাৰে প্ৰতি বিশেষ অনুগ্ৰহ বৰ্শন কৰে ;^{১০} আৰু আল্লাৰ আদেশ বিনে তোমালোকৰ আগত প্ৰকাশ্য প্ৰমাণ উপস্থিত কৰিবৰ অধিকাৰ আমাৰ নাই ; গতিকে বিশ্বাসীসকলে একমাত্ৰ আল্লাতেই নিৰ্ভৰ কৰা উচিত।

১৩। কেৱল আল্লাত আমি ভৰসা নকৰিম কিয়, যিহুলত তেওঁৰেই আমাক (জীৱনৰ) সজ বাটবোৰ দেখুওৱাইছে ? আৰু তোমালোকে আমাক যি যন্ত্ৰণা দিছা তাকে আমি নিশ্চয় সহ্য কৰি থাকিম ; আৰু নিৰ্ভৰ কৰোঁতা-সকলে যেন একমাত্ৰ আল্লাতেই নিৰ্ভৰ কৰি থাকে।

ককু ৩

বচুলসকলৰ প্ৰতি প্ৰত্যাচাৰ ; অত্যাচাৰীহঁতৰ পাপ, আৰু বিশ্বাসীবিলাকৰ দেশত স্থাপন ; বিবোধীবিলাকৰ প্ৰচেষ্টাৰ সন্নিহিত নাই ; যতঃবিচাৰ্য্য দিনা মিছা উপাস্তবোৰৰ চকুলতা ওলাই পৰিব।

১৪। আৰু অবিশ্বাসীবিলাকে সিহঁতলৈ অহা বচুলসকলক কলে, আমাৰ এই দেশৰ পৰা তোমালোকক আমি নিশ্চয় উলিয়াই দিম, নতুবা তোমালোকে

১৫। তেওঁলোকৰ প্ৰতি প্ৰত্যাশা নহয়, আৰু মানবৰ সংস্কাৰৰ অৰ্থে তেওঁলোকক 'নব্বুৱত' আৰু 'বিচালত'ৰ পদত নিযুক্ত কৰে। আল্লাই নিজৰ নবী আৰু বচুল নিজেই বাচি লয়—চোৱাঁ, ৬ : ১২৬, 'কোনজনক বচুল নিযুক্ত কৰিব লাগে আল্লাই তালকৈ জানে'।

১৬। দাৰ্শনিক পণ্ডিতবিলাকে যুক্তি আৰু বুদ্ধিৰে আল্লাৰ অস্তিত্ব প্ৰমাণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে। কিন্তু এই উপায়ত নিশ্চয়তা নাই ; সেই দেখি তেওঁলোকৰ মাজত নানা মত, আৰু এটা মত আন মতৰ বিবোধী ; নবীসকলৰ অস্ত্ৰ হৈছে প্ৰত্যাশা, আল্লাৰ সৈতে বাক্যালাপ। এই উপায় হৈছে অনুনিশ্চিত উপায়। আল্লাই নিজে নিজ বাস্তবে নিজৰ পৰিচয় দিয়ে ; সেইদেখি আল্লাৰ অস্তিত্ব আৰু তৎপদৰে নবীসকলৰ মাজত একো অনৈক্য নাই।

আমাৰ ধৰ্ম্মলৈ উলটি আহিব লাগিব। এনে অৱস্থাত তেওঁলোকৰ (বচুলসকলৰ) প্ৰভুৱে তেওঁলোকৰ প্ৰতি প্ৰত্যাশ কৰিলে, আমি নিশ্চয় অত্যাচাৰীবিলাকক সৎকাৰ কৰিম; ১৭

১৫। আৰু সিহঁতৰ পিছত সেই দেশতে আমি নিশ্চয় তোমালোকক বসতি কৰিবলৈ দিম। ১৮ ই সেইজনৰ প্ৰতিদান স্বৰূপ যিজন মোৰ সন্মুখত (বিচাৰ পাবৰ নিমিত্তে) থিয় দিবলৈ ভয় কৰে, ১৯ আৰু মোৰ শাস্তিৰ অঙ্গীকাৰৰ কাৰণেও ভয়াতুৰ;

১৬। আৰু বচুলসকলে বিজয়ৰ নিমিত্তে প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল; আৰু (তাৰে ফলত) প্ৰত্যেকটো দাস্তিক অত্যাচাৰী নিৰাশ হৈ পৰিল।

১৭। তাৰ আগতে আছে নৰক, আৰু (তাত) পান কৰিবলৈ তাক দিয়া হ'ব উতলা ২০ পানী,

১৮। সি সেই পানী ঢোকা ঢোকাকৈ পিব ধৰিব, কিন্তু তাকে সি সহজে গিলিবলৈ নোৱাৰিব; আৰু মৃত্যু ইফাল সিফালৰ পৰা তাৰ ওচৰলৈ চাপি আহিব, অথচ তাৰ মৰণ নহ'ব; ২১ আৰু তাৰ সন্মুখতে থাকিব ভীষণ শাস্তি।

১৯। যিবিলাকে নিজ প্ৰতিপালকক অবিশ্বাস কৰিছে সিহঁতৰ উপমা এই—সিহঁতৰ কাৰ্য্যসমূহ ২২ এদ'মা ভগ্নৰ অৰূপ; ধুমুহাৰ দিনা বতাহে তাক

১৭। নবীৰ বিৰোধীবিলাক হৈছে সত্যৰ শত্ৰু। আল্লাই সিহঁতক উচত শাস্তি দিয়ে। এয়ে নবীৰ সত্যতাৰ ডাঙৰ প্ৰমাণ।

১৮। ইয়াত এই ভবিষ্যৎবাণী নিহিত আছে যে হজ্জত বচুলক (য) কোবেইখে মক্কাৰ পৰা উলিয়াই দিব; কিন্তু এনে এটা সময় আহিব যেতিয়া সিহঁত পৰাস্ত হ'ব আৰু হজ্জতৰ (য) কৰ্ম্ম ধ্বংস। অহা আ: ১৬ পৰা মকাবিজয়ৰ নিৰ্দেশ পোৱা যায়।

১৯। ইয়াত বিশ্বাস, ইচ্ছাহীনৰ অৰ্থ লৈ এই অনুবাদ কৰা হৈছে।

২০। কিছুমানে পূজা মানে লৈছে। আমি কানুচে দিয়া অৰ্থ গ্ৰহণ কৰিছোঁ।

২১। মনৰ কষ্ট মৃত্যুৰ তুল্য। সকলো প্ৰকৰণ কষ্ট ভোগ কৰিব, আৰু জীৱনেই মৰণৰ সদৃশ হ'ব।

২২। সত্যপ্ৰচাৰৰ বিৰোধীবিলাকৰ প্ৰচেষ্টা ভগ্নৰ দৰে; তাৰ কোনো সংহতি নাই। সিহঁতে বিমানেই চেষ্টা বৰক সত্য ভগ্নত প্ৰতিষ্ঠিত হ'বই।

উবাই লৈ যায়; সিহঁতে যি অৰ্জুন কৰিছে তাৰ কিছু ভাগো সিহঁতে ভোগ কৰিবলৈ অক্ষম হ'ব; এয়ে হৈছে বহু দুৰৰ ভ্ৰান্তি।

২০। তুমি ভাবি চোৱা নাই নে, আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিৱী আল্লাই সৃষ্টি কৰিছে সত্যৰে? সৈতে; তেওঁ ইচ্ছা কৰিলে তোমালোকৰ অস্তিত্ব লোপ কৰিব পাৰে, আৰু (তোমালোকৰ ঠাইত) নতুন সৃষ্টিৰ^২ উদ্ভাৱন কৰিব পাৰে।

২১। আৰু এনে কাৰ্য্য কৰা আল্লাৰ পক্ষে বোনোমতেই কঠিন নহয়।

২২। আৰু সিহঁতৰ আটাইবিলাককে (কিয়ামতৰ দিন^১) আল্লাৰ সমুখত উপস্থিত হ'ব লাগিব: যেতিয়া যিবিলাকে অজ্ঞতাৰ বশিষ্ঠল সেইবিলাকক দুৰ্বলবিলাকে ক'ব, বাস্তৱতে (পৃথিৱীত) আমি তোমালোকেই অনুগমন কৰিছিলোঁ। গতিকে (আজি 'আল্লাৰ শাস্তিৰ কিছুভাগ আমাৰ পৰা তোমালোকে আঁতৰাই নিবা নে? সিহঁতে উত্তৰ দিব, আল্লাহ আমাক (সাধিবৰ) বাট দেখুওৱা হ'লে আমিও তোমালোকক নিশ্চয় তেনে বাট দেখুওৱালোঁ- তেওঁনে,^২ (আজি আমাৰ এনে অৱস্থা) আমি অস্তিত্ব হওঁ নাইবা ধৈৰ্য্য ধৰোঁ, আমাৰ পক্ষে দুয়ো সমান। হায়, আমাৰ নিমিত্তে পঢ়াই যাবলৈকে কোনো ঠাই নাই।

ককু ৪

স্বৰ্গতানে মাহুতক কু-কৰ্ম কৰিবলৈ উদগনি দিয়ে, কিছু বাধা নকৰে;

পৱিত্ৰ বাফা আৰু কৰ্মৰ এটি সাধগৰ্ভ উপমা; বোধশক্তিয়ে আমাক

সত্য উপলব্ধি কৰিবলৈ সহায় কৰে; কিছু আমাক

নিশ্চয়তালৈ ঐশ্বৰিক বাগিয়েকে নিয়ে।

২৩। আৰু যেতিয়া সকলো বিষয়ৰ সীমাংসা হ'ব যেতিয়া স্বৰ্গতানে^১ ক'ব, বাস্তৱতে তোমালোকৰ প্ৰতি আল্লাই যি অঙ্গীকাৰ কৰিছিল সি সচাকৈয়ে

২০। আল্লাই অগত এনেধৰণে সৃষ্টি কৰা নাই, এটা মহৎ উদ্দেশ্য লৈ সৃষ্টি কৰিছে—মানৱ জাতিৰ মঙ্গলৰ অৰ্থে।

২৪। চোৱাঁ, ৪ : ১০৪; ৬ : ১০৪; ৩৫ : ১৭।

২৫। আমি নিজেই শাস্তি ভোগ কৰি আছোঁ, আৰু শাস্তিৰ পৰা সাধিব পৰা নাই। তোমালোকক সাধিবলৈ উপায় দিব কেৱলকৈ?

২৬। স্বৰ্গতানেশ্বৰী মাহুতক বুজাইছে, যি মাহুতক বেয়া কাম কৰিবলৈ উদগাই দিয়ে। এনে মাহুতবিলাকে নিজৰ দোষ স্বীকাৰ কৰিবলৈ বাধ্য হ'ব।

পূৰ্ণ হল, কিন্তু তোমালোকৰ সৈতে মই যি অঙ্গীকাৰ কৰিছিলোঁ। তাকে মই গুপ্ত কৰিবলৈ নোৱাৰিলোঁ; আৰু তোমালোকক বাধ্য কৰিবলৈ মোৰ কোনো ক্ষমতাও নাছিল^{২৭}—মই তোমালোকক আহ্বান কৰিছিলোঁ। মাত্ৰ, আৰু মোৰ কথাত তোমালোকে কাণ দিছিল। গতিকৈ মোৰ নিন্দা নকৰি তোমালোকে নিজৰেই নিন্দা কৰি। (আজিৰ দিনা) তোমালোকৰ আৰ্ত্তনাদ^{২৮} মই শুনিব নোৱাৰোঁ, আৰু তোমালোকেও শুনিব নোৱাৰা মোৰ আৰ্ত্তনাদ; ইয়াৰ পূৰ্বে তোমালোকে যে মোক আল্লাৰ সমানে উপাস্ত পাতিছিল। তাক মই অস্বীকাৰ কৰিছোঁ।^{২৯} ইয়াত একো সন্দেহ নাই, যিবিলাক অন্ত্যায়কাৰী সিহঁতৰ নিমিত্তে থাকিব যন্ত্ৰণাদায়ক শান্তি।

২৪। আৰু যিসকলে বিশ্বাস কৰিছে আৰু সজ্জ কাম কৰিছে সেইসকলক এনে উত্থানসমূহত প্ৰবেশ কৰিবলৈ দিয়া হ'ব যাৰ তলেদি জুৰিবিলাক বৈ গৈছে; সেইসকলে নিজ প্ৰভুৰ আদেশত তাতেই অনন্তকাল বাস কৰিব; তাত সেইসকলে পৰম্পৰ সম্ভাষণ জনাব এই বুলি, (তোমালোকৰ প্ৰতি হওক) শান্তি।^{৩০}

২৫। তোমালোকে ভাবি চোৱা নাই নে, আল্লাই কিদৰে পৱিত্ৰ বাক্যৰ^{৩১} উপমা দিছে?—এজোপা পৱিত্ৰ গছৰ নিচিনা; তাৰ শিপা শকত আৰু তাৰ শাখাসমূহ আকাশ পাইছেগৈ।

২৭। স্বৰ্গতানে অথবা স্বৰ্গতানকপী মাহুহে আনক বেয়া কাম কৰিবলৈ উদগনিহে দিয়ে, বাধ্য নকৰে। সেই কাৰণে নিজৰ চকুৰ কাৰণে মাহুহ নিজেই দায়ী।

২৮। 'স্বৰ্গ' শব্দৰ আছিল অৰ্থ হৈছে, সহায় পাবৰ নিমিত্তে চিঞৰ মৰা। মানে হৈছে, আজি এনে ভয়ানক দিন, মই তোমালোকক কোনো সহায় কৰিব নোৱাৰোঁ, আৰু তোমালোকৰ পৰাও মই সহায় বিচাৰিব নোৱাৰোঁ।

২৯। চোৱাঁ, ৩৫ : ১৫। স্বৰ্গতানে ক'ব, মই তোমালোকৰ দ্বাৰা বিশ্ব কৰোৱা নাই, তোমালোকে নিজেই বিশ্ব কৰিছিল।

৩০। (১) স্বৰ্গৰ অধিবাসীসকলে চাৰিওফালৰ পৰা চালামত (শান্তি) অভিবাদন শুনি পাব; (২) ইজনে সিজনক চালাম কৰিব; (৩) আল্লাই আৰু তেওঁৰ ফিৰিষ্টাবিলাকে স্বৰ্গবাসীসকলক চালাম জনাব। চোৱাঁ, ৫৬ : ২৭।

৩১। 'কলিমা'ৰ অৰ্থ অৱস্তা বাক্য; কিন্তু ধাৰ্ম্যকো বুজায়। বাস্তৱতে পৱিত্ৰ কথা আৰু পৱিত্ৰ কাৰ্য্যৰ মাজত কোনো প্ৰভেদ নাই। এনে বাক্য বা কাৰ্য্য

২৬। নিজ প্ৰভুৰ বিধিতে হ নিয়মিত সময়ত কল উৎপাদন কৰে; আৰু মানৱ জাতিৰ নিমিত্তে আল্লাই উপমাসমূহ বৰ্ণনা কৰে, যাতে সিহঁতে (চিন্তা কৰি) উপদেশ গ্ৰহণ কৰে।

২৭। আৰু অপৰিত্ৰ হাকৰ তুলনা এজোপা অপৰিত্ৰ গছৰ^{৩২} নিচিনা, যাৰ শিপা ছিগি মাটিৰ ওপৰত ওলাই পৰিছে; এনেজোপা গছৰ কোনো স্থায়িত্ব নাই।

২৮। বিশ্বাসীসকলক হু বাক্যৰে আল্লাই (বিশ্বাস) প্ৰতিষ্ঠিত কৰে এই পাখিৰ জীৱনত আৰু বলোকৰ জীৱনতো; আৰু অত্যাশকাৰীবিলাক বিপথে গলে আল্লাই যাবলৈ দিওঁ; আৰু আল্লাই যি ইচ্ছা তাকে সম্পন্ন কৰে।

ককু ৫

আল্লাৰ অঙ্গুগ্ৰহৰ বিকাশ হ'ল আৰু হ'ল ১২ বছল হজ্জত মহম্মদ (য)

যাবা হৈছে; মাৰুহক বিশ্ব নিবলে চেষ্টা কৰাৰ অৰ্থ আল্লাৰ অকৃতজ্ঞ

হোৱা; হ-অসত মানৱৰ অধীন।

২৯। (হে বছল,) তুমিসহিবিলাকৰ সম্বন্ধে তাৰি চোৱা নাই নে যিবিলাকে আল্লাৰ অঙ্গুগ্ৰহ^{৩৩} নিজ অকৃতজ্ঞতাৰে সৈতে সগনি কৰিছে, আৰু স্বজাতিক বিধ্বংসনৰ বাসস্থানত নহৈছে?—

৩০। নবকত; তাৰ ভিত্তি সিহঁতে প্ৰবেশ কৰিব; আৰু ই থাকিবলৈ কেনে নিকট ঠাই।

বুল হৈছে হু বিশ্বাস; তাকে বোকা আৰু বিবেকে হু কৰে। ভালবিলাকে আকাশ পোৱাৰ অৰ্থ হৈছে, ঐশ্বৰিক ত্যাগেৰে সেই বিশ্বাসক পৰিত্যক্ত কৰে। বোধনক্ৰমে কয়, 'থাকিব লাগে'; প্ৰত্যক্ষ কয়, 'আছে'। যুক্তিৰে পূৰ্ণ নিশ্চয়তালৈ আহাক লৈ যাব নোৱাৰে, প্ৰত্যাহ্বানে পা।

৩১। কোৱানৰ আইন ঠাইত একে 'অকৃতজ্ঞ' বুলিছে। অপৰিত্ৰ বাক্য আৰু কৰ্ম বিবাক, কতিকৰ।

৩২। আল্লাৰ বাণী কোৱান, ভাৱীক-প্ৰতিষ্ঠা, প্ৰকৃতি হৈছে আল্লাৰ বহান অঙ্গুগ্ৰহ।

৩১। আৰু সিহঁতে আনক আল্লাৰ তুল্য পাতি লৈছে, যাতে তেওঁৰ পথৰ পৰা^{৩৪} (লোকক) বিপথে লৈ যায়; তুমি কোৱাঁ, (পৃথিবীৰ) সৃষ্টি (দিনচৰেকৰ নিমিত্তে) ভোগ কৰি লোৱাঁ; কিন্তু পিছত নবকৰ অগ্নিৰ ফালে হ'ব তোমালোকৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন।

৩২। মোৰ যি ভৃত্যবিলাকে বিশ্বাস কাঁছে তুমি সেইবিলাকক কোৱাঁ, এনেদিন^{৩৫} অহাৰ পূৰ্বে যিদিনা বেচা-কেনা নহ'ব আৰু বন্ধুত্বৰ কোনো লক্ষণ নাথাকিব সেইবিলাকে যেন নমাজৰ অনুষ্ঠান কৰে আৰু সিহঁতক আমি যি সম্বল দান কৰিছোঁ তাৰে পৰা সিহঁতে যেন ব্যয় কৰি থাক, গোপনে আৰু প্ৰকাশে।

৩৩। তেওঁই আল্লা, যিজনে আকাশমণ্ডলী আৰু পৃথিবী সৃজন কৰিছে, আৰু মেঘৰ পৰা বৰষুণ নমাই তাৰ দ্বাৰা নানাবিধ ফল উৎপাদন কৰিছে তোমালোকৰ জীৱিকাৰ নিমিত্তে; আৰু তোমালোকৰ বশবৰ্ত্তী কৰিছে জাহাজ-বিলাক, যাতে তেওঁৰ আদেশ মতে সাগৰত সেবোৰে যাতায়াত কৰিব পাৰে; আৰু নৈবিলাকো তেওঁ তোমালোকৰ বশীভূত ৰাখে।

৩৪। আৰু তেওঁ তোমালোকৰ অৰ্ম কৰিছে নিয়মিতৰূপে আবৰ্ত্তন কৰি থকা সূৰ্য্য আৰু চন্দ্ৰ; আৰু নিশাৰ দিনকো তোমালোকৰ অধীন কৰিছে।^{৩৬}

৩৫। আৰু তোমালোকে তেওঁৰ পৰা যি মাতিছিলো সকলো তেওঁ তোমালোকক দিছে; আৰু যদি তোমালো আল্লাৰ অনুগ্ৰহৰ লেখ লবলৈ যোৱা, তোমালোকৰ সাধ্য নাই তাকে গণ কৰিবলৈ; কোনো সন্দেহ নাই, মানৱ নিতান্ত অশাস্ত্ৰকাৰী, অত্যন্ত অকৃতজ্ঞ।

৩৪। তেওঁহীদৰ পথৰ পৰা আঁতৰাই দিব বাটেদি লৈ যায়।

৩৫। পুনৰুত্থানৰ দিন, কিয়ামতৰ। পাৰ্থিৱ জীৱনতে গুণ্য অৰ্জন কৰিব লাগে, একপিনে আল্লাৰ উপাসনা কৰি আৰু আনপিনে মানুহৰ হিত সাধনৰ নিমিত্তে ধন মুকলি হাতৰে ব্যয় কৰি। যি পাছত পাপ-পুণ্যৰ ফলাফল মানুহে ভোগ কৰিব। তেতিয়া বিচাৰৰ সময়; তেতিয়া কৰিবৰ সময় নহয়।

৩৬। প্ৰকৃতিৰ শক্তিসমূহ (forces of nature), গ্ৰহ-নক্ষত্ৰ, চন্দ্ৰ-সূৰ্য্য, সমগ্ৰ বিশ্ব-জগত, মানৱৰ উপকাৰৰ নিমিত্তে কৰি সৃষ্টি কৰিছে। সেই কাৰণে কোৱানে প্ৰকৃতিৰ পূজা, নক্ষত্ৰৰ পূজা, সূৰ্য্যৰ পূজা কৰিছে; যি আমাৰ অধীন, বশবৰ্ত্তী তাৰ পূজা আমি কৰা কোনো মতে বক্তিসমত নহয়।

ককু ৬

হজ্জত ইব্রাহিম (আ) আত্মাৰ ওচৰত আৰ্হনা ; হাবেনা আৰু তেওঁৰ
পুতেক ইব্রাহিমৰ বজা উপত্যাকাত বসতি কৰা ; এক আত্মাৰ
বিশ্বাস আৰু তেওঁৰেই উপাসনাৰ প্ৰতিষ্ঠা।

৩৬। আৰু (মনত পেলোৱাঁ) যেতিয়া ইব্রাহিমে এই কৰে আৰ্হনা
কবিলে,^{৩৭} হে মোৰ প্ৰভু। তুমি (এই ঠাইত) এখন শান্তিৰ নগৰ পাতি,
আৰু মোক আৰু মোৰ সন্তান-সন্ততিৰ মূৰ্ত্তিবিলাক পূজা কৰাৰ পৰা বচা কৰাঁ।

৩৭। হে মোৰ প্ৰভু! সেট মূৰ্ত্তিবিলাকে মানৱ জাতিৰ ভালেখিনিকে
পঞ্চভ্ৰষ্ট^{৩৮} কৰিছে; কিন্তু যেয়ে মোৰ অনুসৰণ কৰিছে সি মোৰ আপোন;
কিন্তু যেয়ে মোৰ কথাত নচলে^{৩৯} (তাৰ বিষয়ে) তুমি নিশ্চয় কৰ্ম্মাৱধান
প্ৰেৰ্ত্ত দানকৰ।

৩৮। হে আমাৰ প্ৰভু! বাস্তৱতে এই শত্ৰুবিহীন অনুৰ্কৰ উপত্যাকাত,
তোমাৰ পৱিত্ৰ আলয়ৰ ওচৰত, মই মোৰ সন্তান-সন্ততিৰ কিছুমানক বসতি
কৰিবলৈ দিছোঁ; হে আমাৰ প্ৰভু! (মোৰ অভিপ্ৰায়) তেওঁলোকে যেন
(ইয়াত) নবাজ অনুষ্ঠিত কৰে। এতেকে মাহুৰৰ অনুবসন তেওঁলোকৰ প্ৰতি
আকৰ্ষিত কৰাঁ, আৰু নানাবিধ কল তেওঁলোকক দান কৰাঁ, অতি সন্তৰ তেওঁলোকে
(তোমাৰ) পলাপ লব।

৩৭। হজ্জত ইব্রাহিমে (আ) পানী সৰকা শত্ৰুবিহীন উপত্যাকাত
আত্মাৰ আদেশ মতে নিজৰ ভাৰ্যা বিবি হাবেনা আৰু কেঁচুৱা পুতেক ইব্রাহিমক বসতি
কৰিবলৈ এৰি যোৱাৰ পূৰ্বে এই আৰ্হনা কৰিছিল। আত্মাই প্ৰত্যাহ্বান দাৰা তেওঁক
জামিনলৈ দিছিল, এই ঠাইত এখন নগৰ (বজা) স্থাপিত হব যি পৃথিৱীত তেওঁৰক
কেৱল হৈ পৰিব। হজ্জত ইব্রাহিম (আ) আৰু তেওঁৰ পুতেক হজ্জত ইব্রাহিমে
(আ) একেলগে কাঁচা বৰীক নিৰ্মাণ কৰা সমূহে চোৱা কোৱান, ২ : ১২৮—১৩০।
এই ঠাইত হজ্জত মহম্মদ (স) আবিলক্বাস নিমিত্তে দুয়ো আত্মাৰ ওচৰত আৰ্হনা
কৰাইছিল।

৩৮। অৰ্থাৎ প্ৰতিমানিক মাহুৰৰ বিপক্ষে যোৱাৰ কাৰণ হৈ উঠিল।

৩৯। তেওঁৰ এৰি পৌৰুষিকতাৰ বাট ধৰে। তাকিলনীয়া কৰা এই, কৰ্ম্মাৱধান
বিলাকৰ নিমিত্তে ইব্রাহিমে (আ) আত্মাৰ বজা তিতা কৰিছে। তেওঁৰ হৰ বিশ্বাস বহন
কৰা লব।

৩৯। হে আমাৰ প্ৰভু! আমি যি গোপনে বাৰোঁ আৰু যি প্ৰকাশ কৰোঁ সকলো তুমি নিশ্চয় জানা; আৰু আল্লাৰ পৰা কোনো বস্তুৱেই অকৃত নাথাকে, পৃথিবীত নাইবা আকাশত।

৪০। সকলো প্ৰশংসা আল্লাৰ কাৰণে যিজনৈ মোক বৃদ্ধাৱস্থা সন্ধ্যা ইম্মাইল আৰু ইচহাক^{৪০} (হুজন পুত্ৰ) দান কৰিছে; ইয়াত একো সন্দেহ নাই, মোৰ প্ৰভুৱে প্ৰাৰ্থনা গ্ৰহণ কৰে।

৪১। হে আমাৰ প্ৰভু! নমাজ প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ মোক আৰু মোৰ কিছুমান বংশধৰকো তুমিয়ে শক্তি দান কৰাঁ; হে আমাৰ প্ৰভু! মোৰ এই প্ৰাৰ্থনা গ্ৰহণ কৰাঁ।

৪২। হে আমাৰ প্ৰভু! যি দিনা (কৰ্মৰ) লেখ লোৱাৰ অৱতাৰণা কৰা হ'ব, মোক আৰু মোৰ পিতৃমাতৃক আৰু বিশ্বাসীসকলক তুমি ক্ষমা দান কৰিবা।

ককু ৭

ইচ্ছামৰ বিৰুদ্ধে শত্ৰুবিলাকৰ অতিশয়িৰে গুটি নথৰে; সিহঁত উপযুক্ত শাস্তি ভোগ কৰিব; আল্লাই নতুন আকাশ আৰু নতুন পৃথিবী সৃজন কৰিব।

৪৩। আৰু অত্মায়কাৰীবিলাকে যি কাৰ্য্য কৰে তাক আল্লাই মন- কৰা নাই বুলি নাস্তাৰিবা; তেওঁ সিহঁতক অৱসৰ দিছে^{৪৩} মাথোন, সেই দিনালৈকে যিদিনা (সিহঁতৰ) চকুবোৰে (ভীষণ ঘটনাবিলাক) তথা লাগি পৰিব পাৰে চাই থাকিব।

৪০। ইব্ৰাহিম (আ) ডাঙৰ পুতেক আছিল ইম্মাইল। তেওঁৰ মাক হাবেষা (Hagar) ইব্ৰাহিমৰ বিহবীয়া পত্নী আছিল। তেতিয়া ইম্মাইলৰ জন্ম হয় তেতিয়া পিতাকৰ বয়স ৮৬ বছৰ। হজ্জত ইম্মাইলকো আল্লাই নব্বুত দান কৰিছিল। তেওঁৰ ১২ জন পুত্ৰ আছিল। এজনৰ নাম কেদাৰ, আশবআতিব আদি পুত্ৰ। ইম্মাইলৰ বংশত হজ্জত মহম্মদ (য) জন্ম হয়। ইচহাক হজ্জত ইব্ৰাহিমৰ দ্বিতীয় পুত্ৰ। তেওঁ ওপৰোৰ সময়ত পিতাকৰ বয়স ১০০ বছৰ।—বা, আদি. ২২:২৫। ইম্মাইলৰ (আ) পুতেক হজ্জত ইম্মাইল (আ) ইম্মাইলবিলাকৰ পূৰ্বপুত্ৰ।

৪১। বাবে সিহঁতে অৱতাৰণা কৰিবৰ সন্ধান পায় আৰু আল্লাৰ কৰ্মা বিচাৰে। আল্লা শাস্তি দিয়াত ক্ষিপ্ৰ নহয়।

৪৪। সিহঁতে (ভয়তে) নিম্নৰ সুৰবোৰ দাঙি আগলৈ ল'ব' বাবিল; এনেদৰে যেন সিহঁতৰ দৃষ্টি সিহঁতলৈ উভতি নাহে, আৰু সিহঁতৰ অন্তৰাললৈ হব (আশা) শূন্য।^{৪২}

৪৫। আৰু তুমি মাল্লহবিলাকক সতৰ্ক কৰি দিওঁ। সেই বিকল মহোদে, যিদিনা সিহঁতলৈ (প্ৰতিশ্ৰুত) শাস্তি আহি পাব; সেই সময়ত অন্তৰাললী-বিলাকে কব, হে আমাৰ প্ৰভু! অনুৰ সময় পৰ্য্যন্ত আমাক অৱসৰ দিওঁ, যাতে আমি তোমাৰ আহ্বানৰ প্ৰত্যুত্তৰ দিব পাৰোঁ, আৰু প্ৰেৰিত বহুলসকলকো অল্পগমন কৰিব পাৰোঁ।^{৪৩} (ডেতিয়া সিহঁতক আল্লাই কব,) ইয়াৰ পূৰ্বে তোমালোকে এই কথাৰ শপত খোৱা নাছিল। নে, তোমালোকৰ অৱস্থাৰ প্ৰতি কেতিয়াও নহব?

৪৬। অথচ যিবিলাকে নিজ আশ্বাসমূহৰ প্ৰতি অস্তায় কৰিছিল সিহঁতৰ বাসস্থানবিলাকত তোমালোকে বাস কৰিছিল। আৰু সিহঁতৰ সৈতে আমি কেলে ব্যৱহাৰ কৰিছিলোঁ। তোমালোকৰ আগত প্ৰেৰুটিত হ'ল; আৰু (তাব উপৰিত) আমি তোমালোকৰ নিমিত্তে বহু উপমা বৰ্ণনা কৰিছিলোঁ।^{৪৪}

৪৭। আৰু সিহঁতে সিহঁতৰ অভিসন্ধি পাতিলে, আৰু সিহঁতৰ অভিসন্ধি আল্লাৰ কাষত, যদিও সিহঁতৰ অভিসন্ধি ইমান শুকতৰ যে তাৰ ফলত পৰ্বতসমূহ বিচলিত হয়।^{৪৫}

৪৮। ভয়ত সিহঁতৰ অৱস্থা উদ্ভাবক হাহুৰ হব হব। বজা-বিজয়ৰ সময়ত কোবেইখবো এনে অৱস্থা হৈছিল। বজা-বকাৰ নিমিত্তে সিহঁতৰ সাহ, উভয় একোকে নোহোৱা হল।

৪৯। অল্পতাপ কৰাবো সময় আছে। সেই দুৰ্বৃত্ত অল্পতাপ কৰাব কোনো অৰ্থ নাই।

৫০। সিহঁতৰ যিবিলাকৰ চিন পৰ্য্যন্ত নাই; নগৰবিলাকো নোহোৱা হল। প্ৰেৰিত যিবিলাকতে তোমালোকৰ নিমিত্তে উপবেশ আছিল। তাৰে উপমা বাবা জোৱানোকে ক'বলৈ বুলি দিয়া হ'ল।

৫১। কোবেইখবিলাকে হাহুৰত বহুলক (ব) হত্যা কৰিবলৈ প্ৰস্তুত আৰু তেওঁ কৰিছিল; কিন্তু সিহঁত সকলকো নহল। 'আল্লাৰ কাষত' অভিসন্ধি বকাৰ বাস্তৱ, সেই অভিসন্ধি নিম্ন কৰিবলৈ কবলৈ আল্লাৰ হাতত আছিল। সিহঁতৰ সকলো প্ৰেৰিত আৰু হু-অভিসন্ধি আল্লাই ব্যৰ্থ কৰিলে।

৪৮। গতিকে আল্লাই নিজৰ বচুলসকলক দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি ভঙ্গ কৰিব
বুলি নাভাবিবা; ৪৯ নিশ্চয় আল্লা শক্তিশালী, (কুৰ্ব্বান) প্ৰতিফল দিবৰ পৰাকী।

৪৯। সেই দিনা এই পৃথিবীক আন এখন পৃথিবীত পৰিবৰ্তন কৰা হব,
আৰু (তাৰ লগতে) আকাশমণ্ডলীৰো (পৰিবৰ্তন হব,) ৫০ আৰু সিহঁত সকলো
উপস্থিত হব একমাত্ৰ পৰাক্ৰমশালী আল্লাৰ সন্মুখত।

৫০। আৰু সেইদিনা তুমি দেখা পাবা, অপৰাধীবিলাকক একেলগ কৰি
শিকলিৰেৰে বান্ধি ৰখা হৈছে।

৫১। সিহঁতৰ পৰিধানবিলাক হব আলকাতৰাৰে সনা, আৰু সিহঁতৰ
মুখৰোৰ অগ্নিৰে আৰণি ধৰিব, ৫২

৫২। এনেকুৱা হোৱাৰ কাৰণ হৈছে, প্ৰত্যেক আল্লাই যি অৰ্জ্জন
কৰিছে তাৰ প্ৰতিফল আল্লাই তাক দিব; ইয়াত একো সন্দেহ নাই, লেখ
লোৱাত আল্লা বেগৱন্ত।

৫৩। এই কোৱান মানৱ জাতিৰ নিমিত্তে (মহান) সংবাদ স্বৰূপ;
আৰু (ইয়াৰ অন্তৰ্গত হোৱাৰ উদ্দেশ্যে এই,) তাৰ দ্বাৰা যেন সিহঁতক সতৰ্ক
কৰা হয়, আৰু সিহঁতে যেন জানিব পাৰে, তেৱেঁই অকল একমাত্ৰ উপাস্ত, আৰু
যন্ত্ৰসকলে যেন উপদেশ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

৪৬। আল্লাই প্ৰতিশ্ৰুত খাতি আহিবই আহিব, ইয়াত অকণো সন্দেহ নাই।

৪৭। হুইট! অৰ্থ হব পাৰে। (১) মহাপ্ৰলয়ৰ সময়ত এই পৃথিবী আৰু এই
আকাশ ধ্বংস হব; আৰু আল্লাই অহি পৃথিবী আৰু অহি আকাশ নিজ ইচ্ছামতে সৃষ্টি
কৰিব। (২) সেই বৃহৎ দান ভবনৰ আকৃত্তিক পৰিবৰ্তন হব। তাৰ আভাস নিৰ্দ্ধাৰণ
সহায়ত বৰ্তমান বৃহতো আনি দেখা পাইছোঁ।

৪৮। এই আৱত আৰু আগৰ আৱতত পাৰলৌকিক শাস্তিক পাৰিৰ দাঁতিৰ
চানেকিৰূপে দেখুওৱা হৈছে। কৰণৰ সূত্ৰত শত্ৰুৰ কিছুমান বন্দীক শিকলিৰে বান্ধি থোৱা
হৈছিল। আত্মহত্যাৰে স্বৰ্গ ইকৰণ হোৱাৰ অৰ্থ অগ্ন্যগ্নিত হোৱা। পৰলোকৰ
অৱদানৰূপ ই প্ৰতীকশ খাতি।